Bible. Iroquois. Seneca (1878)

HO̜ I'WI YÒS'DO̜S HĂ̜H

NEH

CHA GA̜'O̜ HEE DUS,

GEE IH' NI GA'YA DO̜S'HĂ GEE,

NEH

NA̜N'DO WAH'GAAH HE'NI A'DI WĂ̜'NOH DĂ̜Ă̜H.

THE FOUR GOSPELS

IN THE

SENECA LANGUAGE.

NEW YORK:
AMERICAN BIBLE SOCIETY,
INSTITUTED IN THE YEAR MDCCCXVI.

1878.

NO I'WI YUS'DOSHĂH NE CHA GA'O HE DUS

He'ni o ye'ăh ho'ya doh

NE MATTHEW.

O I'WAH I.

NEH ne ga ya'dos hăh ne wat'hyu'o wih ne da-
ga''wa ji'yă da dyĭĕh' neh huh' ho'na găă doh ne
Je sus Christ, ne ho'a wak ne Da vid, neeh ho'a wak
ne A bra ham.
2 A bra ham ho deh' dos oh ne I saac: I saac ho-
deh'dos oh ne Ja cob: Ja cob ho deh'dos oh ne Ju das,
kuh neh dă'non dă'non deeh.
3 Ju das ho deh'dos oh ne Pha rez, kuh ne Za ra, no-
wan'di a wak ne Tha mar: Pha rez ho deh'dos oh ne
Es rom: Es rom ho deh'dos oh ne A ram:
4 A ram ho deh'dos oh ne A min a dab: A min a dab
ho deh'dos oh ne Naas son: Naas son ho deh'dos oh ne
Sal mon:
5 Sal mon ho deh'dos oh ne Bo oz, neh Ra chab ho-
wa'wak: Bo oz ho deh'dos oh ne O bed, neh ne Ruth
ho wan'deh doh: O bed ho deh'dos oh ne Jes se.
6 Jes se ho deh'dos oh ne Da vid, ne go'wăh go waah;
Da vid, ne go'wăh go waah ho deh'dos oh ne Sol o mon,
neh no wa'wak ne U ri as yaeh tyòh'gă'aah.
7 Sol o mon ho deh'dos oh ne Ro bo am: Ro bo am
ho deh'dos oh ne A bi a: A bi a ho deh'dos oh ne A sa.
8 A sa ho deh'dos oh ne Jo sa phat: Jo sa phat ho-
deh'dos oh ne Jo ram: Jo ram ho deh'dos oh ne O zi as:
9 O zi as ho deh'dos oh ne Jo a tham: Jo a tham ho-
deh'dos oh ne A chaz: A chaz ho deh'dos oh ne Ez e-
chi as:
10 Ez e chi as ho deh'dos oh ne Ma nas ses: Ma nas-

ses ho deh'dos oh ne A mon: A mon ho deh'dos oh ne
Jo si as.
11 Jo si as ho deh'dos oh ne Jech o ni as, kuh ne dą'-
non dą'non deeh, neh hó o weh chi ga'a wihs neh sha'o-
wan di'aah ne Bab y lon.
12 Neh no nąh' neh huh' chi o'wan di'yah theeh ne
Bab y lon, Jech o ni as wa ó deh dooh ne Sal a thi el:
Sal a thi el ho deh'dos oh ne Zo ro ba bel:
13 Zo ro ba bel ho deh'dos oh ne A bi ud: A bi ud
ho deh'dos oh ne E li a kim: E li a kim ho deh'dos oh
ne A zor:
14 A zor ho deh'dos oh ne Sa doc: Sa doc ho deh'-
dos oh ne A chim: A chim ho deh'dos oh ne E li ud:
15 E li ud ho deh'dos oh ne E le a zar: E le a zar ho-
deh'dos oh ne Mat than: Mat than ho deh'dos oh ne
Ja cob.
16 Ja cob ho deh'dos oh ne Jo seph ne' yòh ne Ma-
ry, neh' ho wa'deh doh ne Je sus, neh Christ ho wa'-
yas doh.
17 Da neh' ne ga gwe'goh he'ni yo''wa ji'yă net,
dyiuh saah' ne A bra ham kuh he'ni yo' o weh'' ne Da-
vid, wvs hą' ge ih' sga'eh ni yo''wa ji'yă neet: neh huh',
de dyiuh'saah ne David, kuh he'ni yò'o weh'' ne Bab y-
lon gĕh sha'o wan di'aah, wvs hą'` ge'ih sga'eh ni yo''-
wa ji'yă neet: neh huh', kuh, de dyiuh'saah neh sha o'-
wan di''aah ne Bab y lon, kuh he ni yo'o weh'' ne Christ,
wvs hą' ge ih'' sga eh ni yo''wa ji'yă neet.
18 Da neh, dih, neh sha ą'na găăd' ne Je sus Christ,
ną dah' ni ya'wąh oh: Neh no'noh''ąh Ma ry chi o'non-
di''wih sah'oh ną'o di nyaak' ne Jo seph, ah soh', sho,
dah de'o non'dih heh oh, on da'de gah'ą yos'oh heh deh-
ja'go yah'dos gah'ah, neh neh huh' ni yu ye'ąh Not wais'-
hă do gąh'dih.
19 Neh, dih, ne Jo seph, ne' yòh, heh tgai'wa ye'ih
ni o'gweh doh dąąh, heh tąh'ąh de'ó ga yąs' na'sha guh'-
są na'et gąnt no gwe'neh, ha weh'oh, o dah'seh doh'gĕh
ą ske'yat gah, ąnt khe''ya dos'yoh heh ą skhe'yat gah.

20 Neh, dih, nah'soh de a'yah do'weh da'noh nă̧ gă̧,
nă̧' nah a'wă̧h, ho o'yah ge'o noh Na yah'da gwĕn ni'yuh
ot'ha'daht' he'a gaht, o e'să̧h da go, ha wă̧'ah seeh, ha wă̧,
Jo seph, iis, ne' ya'a wak' ne Da vid, să̧ noh ă̧h sah'-
dyohk na'she guh ne Ma ry ne de snii, neh să̧h'ă̧h, he-
ni ya'go dyah'da dye'ă̧h heh deh ja'go yah'dus gah'ah neeh
neh huh' dya weh'dah goh Not wais'hă do gă̧h'dih.
21 Neh na'ji noh nă̧'yon'deh dooh, Je sus, [cha go'yah-
da gwvs,] ă eh'syas dvk ; neh, să̧h ă̧h, ha'o hwah' ă̧ cha'-
go yah'da gwa oh na o'gweh dah he'ga'yă̧h no di'wa'neh-
ak'shăh shoh'.
22 Ga gwe'goh nă̧ gă̧' neh huh' ni ya'wă̧h' oh, neh noh-
gai'wa ye'ih neh thos nyĭĕh'oh Na'wĕn ni'yuh, neh ho'-
gwa ho wă̧'nit gă̧h'dah goh ha yah'da dek, no do'gă̧s da'ni-
ak, ha wă̧,
23 Nă̧' dah neh'huh nă̧'ya'wă̧h', neh ne ya go''gweh-
da'seeh' ah'soh go yah''da wa'doh', ă̧ ye ne'oh heht : neh,
kuh, ă̧'o wan deh'dooh' na'ji noh ; neh kuh, ă̧'o wa yas'-
thaak, Em man u el ; neh' gă̧n doh', ne de ga''wă̧ nan'-
de nyooh', De dwa'di' Na'wĕn ni'yuh.
24 O nă̧h', naeh, ne Jo seph sha'at gă̧h ho dah'o noh,
neh huh' na'o yă̧ na'wă̧h no'o yah ge'o nah Na yah'da-
gwĕn ni'yuh na oh'ni go'oh dă̧s ; neh neh do gă̧s', sho,
wa'o di nyaak' ne' yòh,
25 Neh, kuh, ne tă̧h'ă̧h deh sha'go yă̧n'deh oh he'ni-
yo'o weh' sha''o wan deeh'dooh' ne dya go'deh doh'goh :
neh ne Je sus ho'wa ya soh'.

OI'WAH II.

NEH no nă̧h' ne Je sus sha ă̧'na gă̧ă̧d' ne Beth le-
hem tga non'da yă̧h, heh tga nok'da yă̧h ne Ju de a,
neh dwă̧ nĭs'hă de nyok chi go'wăh go waah ne Her od,
nă̧' nah a'wă̧h, tgă̧ăh'gwit gă̧hs'gwa da ă̧'neh dvk no'gweh,
naah'de yoo' ho dih'ni go'ă̧ yă̧n dahs, Ma gi ha di'ya soh,
neh huh' ho di'yos oh ne' Je ru sa lem.
2 Ho nă̧, Ga ă̧h' ne gă̧h no'na gă dοh' ne go'wăh'go-

waah' ne Jews no' no̱ ă̱n'joh̄ dă̱h̄'? neh̄, să̱h̄'ă̱h, ne ho'-
o̱ weh tgăăh'gwit gă̱h̄s'gwa wah̄ a'gwa gă̱h̄' no'jih'so̱h̄-
dah̄; neh̄, kuh, ne gă̱h̄ wah̄ a'gwa yo̱h̄'dʊk nă̱'sha gwa'-
dă̱ na̱ yă̱'o̱s.
3 Neh̄, dih, no nă̱h' ne Her od, ne go'wăh go waah
sha'i wa̱'o̱k ho̱o̱h̄ nă̱ gă̱, we suh̄' oh̄t hoh̄'ni go̱h hă̱ă̱h'gwă̱h̄;
haeh̄ gwah', kuh, ga gwe'go̱h no̱'gweh he'ga no̱n'da yă̱h̄
ne Je ru sa lem.
4 Neh̄, dih, no nă̱h' sha a'go̱ yah̄'de'o ek ga gwe'go̱h
na'di go wa nă̱s ha di'yah̄'do̱nt hwʊs, kuh ne sha go'di ya-
do̱ nih ne găn dyuh'gwah̄ gĕh, ha go̱'ya'o̱n do̱h̄ ga'ă̱n dih̄-
gwa'o̱ weh na'ă̱ na̱ găăd' ne Christ?
5 Neh̄ no̱' wă̱'a̱h seeh, Neh̄ neh Beth le hem' tga no̱n'-
da yă̱h̄, he'yo̱'ă̱n'ja deh̄ ne Ju de a; nă̱n dah', să̱h̄'ă̱h,
ni'ga ye'ă̱h ho'ya do̱h̄' no do'gă̱s da'ni ak;
6 Neh̄, kuh, niis, ne Beth le hem, he'o̱ weh dyo̱ ă̱n'ja-
deh̄ ne Ju da, tă̱h̄ ă̱h, naeh, deh̄ sʊs'tho̱h he'ni yo̱o̱h' ne
ga no̱k'da yă̱n do̱h̄' ne Ju da; neh̄, să̱h̄'ă̱h, niis gĕh
ă̱nt ha'ya gă̱h̄t ne Thă̱ no̱h'do̱ a̱h̄, neh̄ ă̱nt ha'go̱ yă̱n'no̱h-
do̱'ni ak na go̱'gweh̄ dah̄ Is ra el.
7 Da o nă̱h' ne Her od o dah'seh do̱h̄'gĕh he a''go̱ no̱'-
go̱h' nă̱' no̱'gweh ne Ma gi, ha go̱'i wa'dah gwah''seeh'
he ni yo'wah̄ gĕh shah̄'o yă̱n deet'heh̄t no jih'so̱h̄ dah̄.
8 Ha go̱'ha̱h̄ o̱h neh̄ huh'. ha'ă̱ no̱h'get ne Beth le hem,
ha go̱'yă̱ a̱h'seeh, ha'wă̱', Swah'dă̱n dih', swai'wih saak
no do'gă̱h̄ o̱o̱h̄' he'a yah̄'da deh̄ naak sah̄'aah; neh̄, kuh,
no nă̱h' ă̱s hes'wa gă̱h̄, dă̱nt sgwa'o nya'neh̄', kuh; neh̄
nă̱h̄ iih̄ ne neh̄ huh' ha'geeh̄'; a'e ya'dă̱'na̱ yă̱''a̱s nă̱h̄'
iih̄.
9 Neh̄ no nă̱h' ho na̱'o̱ gă̱h he'na̱'yeă̱'no̱o̱h̄ ne go'wăh go-
waah, ho no̱h'dă̱n dyo̱o̱h; da, nă̱' na̱h̄ a̱'wă̱h, neeh̄' shah̄-
ga'jih so̱h̄'daat tho di'gă̱ na̱h̄ tgăăh̄'gwit gă̱h̄s'gwa, o'ă̱n-
do̱'gwa he ya'we no̱o̱h he'wa'o ne no̱'a̱n dyiĕh̄; neh̄ huh'
he yu'ă̱h̄ heh̄'o̱h heh̄t gă̱'gwa o do'gă̱h do̱h he'ă̱h̄ dyo̱h̄ na'-
ak sah̄'aah.
10 Neh̄, dih, no nă̱h' sha'a dī gă̱h̄' no jih''so̱h̄ dah̄, neh̄
naah̄'de yò doh̄k' we suh̄' wa'ă̱ na̱n do̱h'ha̱'ă̱h̄.

11 Neȟ, kuh, no nąȟ' neȟ huh' he'o di yo̱o̱h heh tga-
no̱h'sòt, ho̱'wa̱ gą̆' naak saȟ'aah, neȟ, kuh, ne Ma ry,
no'noȟ'ą̆h: neȟ, no di'yaȟ'dye'nąȟ o̱ȟ, ho̱ wa̱n'dą̆ na̱'yą̆-
nii: neȟ, kuh, no'na̱'weȟ să'gwąȟ' he'o̱ weh i waat no-
nas'hą̆ no̱'nyʊ̆s hăȟ; ho̱ wa̱'ge o̱ nii, ho̱ wa̱'wii o̱ȟ, jit-
gwăăȟ'ą̆ąȟ na̱ȟ o'wĭs doȟ'dąȟ: neȟ, kuh, no so'waȟ daȟ
ga są̆'no̱ gaȟ'o̱h sho̱ȟ'o̱h, frank in cense, kuh ne myrrh
ga ya'so̱h.

12 Da neȟ', diȟ, Na'wĕn ni'yuȟ ha go̱'o wiih no e''-
sąh da go̱'gwa, neȟ na'gą̆ a̱k neȟ ho'gwa theȟ'sho-
ne'no̱o̱ȟ heh thąȟ dyo̱ȟ' ne Her od: neȟ huh' hes-
ho'ne no̱o̱h · tho no̱'ą̆n ja deȟ', o'yaȟ ji'gwa hes ho'neh-
dah'go̱h.

13 Neȟ no nąȟ' chi sho̱'no̱h dąn dyo̱o̱h', ną̆' na̱ȟ a̱'wąȟ,
o nąȟ' no'o̱ yaȟ ge'o no̱ȟs'hăȟ Na'wĕn ni'yuȟ o'yąn deet'
ho da'do̱ ni ha yaȟ'da deȟ' ne Jo seph, o e'sąȟ da go̱'gwa;
ha wą̆'a̱h seeh, Dĭs daȟt, de e'jaȟ dak naak saȟ'aah, kuh
no'noȟ'ąh; swa deȟ'guh, Egypt dyo̱ ą̆n'ja deȟ hą̆ swa'-
deȟ gwʊ̆s'hą̆ąȟ; neȟ huh' sho̱ hąh siȟ'dyo̱n daȟk he ni-
yò'o weȟ' hąs go̱'o wiȟ; neȟ, sąȟ'ąh, ne Her od ą̆ o'-
yaȟ dih'saak naak saȟ'aah, neh a i'wah do̱ȟt ho̱'heȟ.

14 Da neȟ, dih, no nąȟ' det ho'daȟ o̱h, he a'go̱ a̱a̱h
naak saȟ'aah, kuh no'noȟ'ąh, neh so̱'eh; neȟ huh' he-
a'we no̱o̱h ne E gypt dyo̱ ą̆n'ja deȟ.

15 Neȟ huh' sho̱ he ąh'dyo̱ȟ, he'ni yò'o weȟ' he a'we-
e yo̱o̱h' ne Her od; neȟ neȟ huh' ni ya'wąȟ o̱h, o i'wa-
ye'iȟ o̱h na'wą̆ na̱ȟ Na'wĕn ni'yuȟ ne ho'gwa ho wą̆'nĭt-
gąh'dah go̱h · ha yaȟ'da deȟ no do'gąs da'ni ak, ha'wą̆', E-
gypt gĕh hĕs he'no̱ go̱h ne'a wak.

16 Da neȟ', dih, ne Her od, no nąȟ' sha ą̆'ni na̱n dok,
neȟ'gwah · no̱ wa̱n dąn do'nyaȟ do̱h ną̆' no̱'gweh ne Ma-
gi, neh naaȟ'de yò doȟk' oȟ tha'de nyąȟ'doȟk: wa a'-
dąh ha̱ȟt, kuh, wa̱'o̱ wą̆ na̱ȟ'wąnt huȟ ga gwe'go̱h na dĭk'-
saȟ sho̱ȟ'o̱h, he'ni yo̱ȟ' Beth'le hem' tha di'na̱ geȟ; ga-
gwe'go̱h, kuh, ne wak'da dyĭĕȟ ha di'na̱ gă ă dyĭĕȟ; neȟ-
huh' dyuh saaȟ' ne dek ni' hĕs ho'di ă hwąh, ga oȟ',
kuh, dyu go̱n'dah go̱h, he'ni yò'o weȟ' chi wa'eh sha'i-

wʊs'hă̤ wih neh ha go'i wa'dah gwah'seeh nă̤' no'gweh
ne Ma gi ha di'ya soh.
17 O nă̤h' o i'wa yeih'oh no'os nyĭĕh'oh no do'gă̤s da'-
ni ak' Je re mi ah, he' a wă̤,
18 Neh ho'o weh ne Ra ma ho wan'di wă̤'na o gă̤h,
de ă̤'noh să̤nt hwʊs'; neh, kuh, nă̤'nos'dă̤'o nyoh; we-
suh', kuh, hă̤ non'dă̤ nahs: Ra chel de o'wă̤ nos'dă̤ nih
ne guk sah'dah shoh'gă̤ aah: 'tă̤h'ă̤h, kuh, deh a'oh a'ya-
go ga yă̤h da'yon dah'ni gon'do nyooh, neh gai'o nih heh
deh shă̤'no heh.
19 Da neh, dih, no nă̤h' chi a'we e yoh' ne He rod,
nă̤' nah a'wă̤h, no'o'yah ge'o nohs'hăh Na'wĕn ni'yuh o-
e'sah da go wa o'yah da'do gah'theht ha yah'da deh' ne
Jo seph, E gypt ho weh, ha wă̤'ah seeh,
20 Dĭs daht, de e'jah dʊk naak sah'aah kuh no'noh'ă̤h,
neh huh' ho sa'seeh' he tho no'ă̤n ja deh ne Is ra el: o-
nă̤h', naeh, deh shă̤'no heh nă̤ nih'saas gwah na'o wa nyuh
naak sah'aah.
21 O nă̤h' det ho'dah oh; det ho'aah naak'sah'aah, kuh
no'noh'ă̤h, neh huh' nah dĕt''ho ne'nooh' ho'no'ă̤n ja deh
ne Is ra el.
22 Neh, gwa', no nă̤h sha i'wa'ok neh'gwah neh Ar-
che la us dĕt hă̤'noh do'ah ne Ju de a, neh sho dyah'-
don dah'goh noh'ni'gă̤ aah' Her od, o nă̤h' hoh dyuh'oh
ne' neh huh' ho'sa eh': neh, dih, heh Na'wĕn ni'yuh
wa oh''dya wă̤'ă̤n dă̤h' no e'să̤h da go, o nă̤h shot ga'ă̤-
gwă̤h, neh huh' he a'we nooh Gal i lee dyo ă̤n'ja deh.
23 Neh huh', dih, he'o yooh', he o'na gă̤ă doh' het ga-
non'da yă̤h ne Na za reth ga ya'soh; neh no i'wa yeih'-
oh he'ni o di'wă̤ na'wă̤h''oh no di'do gă̤s'da no'ni ak, Neh
Na za rene ă̤''o wa yaas'thaak.

O I'W A H III.

NEH dwă̤ nĭs'hă de nyok' ho yos'oh John ne Bap-
tist de o'di o'gwah do'on dyĭĕh he'o weh de a'di'na-
ge nyoh' ne Ju de a.

2 Ha'do'neh, Do sa'swa de nih' ne swah'ni go ăh'gĕh;
neh săh'ăh, ne gă'o yah gĕh o i'wah gĕh ne dwă noh'do-
găs'hă gwĕn ni'yuh o'năh oh ga yoh.
3 Neh săh'ăh nă gă' ho'dooh' no'snyieh'oh no do'gă-
da nih, E sa i as, ne'a wă, Neh na'wă nah ho i'wa no'da-
dyiĕhs' he'o weh de'a di'na ge nyoh, swa dĕs'yo nih hă'-
a'we no'on dyiĕh Na yah'da gwĕn ni'yuh, ă yo'do găh'da-
nook hot'a'de nyoh'.
4 Neh sha a'yah daat ne John, ho syo'nyah do'noh ne
ga'nyah'sgwaat o ăh'dăăh; neh, kuh, ne gă noh' gah-
heh'sah de ot'hwa hăh; neh, kuh, i'aas no gwă'yuh dah,
lo cust ga ya'soh; oh noh'gont', kuh, o wă'nah', ne ga-
ha'da go'khaah.
5 Neh huh' he'o ne'nooh he'o weh it'hehs Je ru sa lem
tho noh'dăn dyooh, ga gwe'goh, kuh', ne Ju de a, haeh-
gwah', gwah huh', ne wak'da dyiĕh ne Jor dan.
6 Neh, kuh, neh ho'o weh ne Jor dan wa'a go ye'ăh-
dah'gwăh ne bap tism: neh de o'non doh'hi yăăh ho-
di'wa'neh a goh'.
7 Neh, gwa, no năh' sha a'go găh ho nont'gah deh ne
Pha ri sees kuh ne Sad du cees ho di yooh neh nă a'-
go ye'ăh dah'gwăh ne bap tism, ha go'yă ah'sech, O iis,
ga wa ji'yă deh no'des haes'dat goh, soo, eh chih'ni go''ăn-
da'doh' na'e swah nya găs' ne ga noh'kwăs hăh da'weh'?
8 Neh, dih, neh swai'oh dus'hă yăn'deh do'ok heh do-
găs de ji'swăh ni'go ăn de nyooh'.
9 Să noh', dih, ă di'swih' ne swăn'noh do nyos'hă go,
Neh săh'ăh, nih, neh A bra ham sha gwah'nih; neh,
săh'ăh, neh'huh noh gwă'as, ho gwe'nyooh' Na'wĕn ni'-
yuh nă gă gah'sgwăă ge'oh na'a go'yah da'ges guh neh
a'ok sah'dah shoh'gă ak ne A bra ham.
10 Neh, dih, o năh ne'wah neh huh' he ga'eh na do'-
găh nok de'ăh gĕh ne gă'i deh; neh, dih, gai'o nih,
hah'de go'on da ga, neh tăh ăh' deh wa'yo nt hah no'yi-
yah, nă gă'on dyah'go ok; neh huh' hă yan'dyo ok no-
jis'dah gĕh.
11 Iih, naeh, do găs' oh gwa'ye ăh'dah gwăh ne bap-

tism o'ne ga nòs oh gye'ăh dvk, neh do'sa swăh'ni go'ăn-
de nih; neh, gwa, neh nănt'heh nah'găăh, we suh'
hah has'des hăăd, naeh he'ni waa gyăh' niih: tăh ăh,
kuh, niih tah'de gye'ih o'ga di'on dah'go ok na'kha wih'-
sek no'oh dah'gwah: ha'o hwah', naeh, ă she swa ye'ăh-
dah gwăh' ne bap tism, neh ă an'dye'ăh dvk' No twais'-
hă'do găh'dih, kuh no jis'dăh.
12 Neh ha ah' na'gaeh'da"wak thah, neh, kuh, neh
tga gont' ănt has'ah dah'jih he'o weh hat gwah'es thah:
neh no nan'jah ă e'o ek ha'ge'on dah'gwah: neh gwa',
naeh, nă a'ăh daah no gaeh'dah ă a'ye ăh'dvk ne deh-
wahs'swas no jis'dah.
13 O năh' neh huh' nět ha'we nooh' ne Je sus, neh-
huh' da ah'dăn dih ne Gal i lee, he o'yos oh ne Jor dan,
he'o weh ni'ehs ne John, neh, haeh'gwah, nă o'ye ăh'-
dah gwăh ne bap tism.
14 Neh gwa', ne John wa o'is dăh, neh na'a wă, iih
ne găh de'yu do'ăn jooh aa'sgye ăh'dah gwăh' ne bap-
tism: neh, găh, niis oh sgyah'do wăht?
15 Neh, dih ne Je sus dis ho'wă nah să gwăh, ha wă'-
ah seeh, Nyo gwah' sho; neh huh', sho, ni ya'wăh ne'-
wah; neh, săh'ăh, o i'wa yă'ăs doh' he'dwa yah'da deh
nă dwai'wa ye'it ga gwe'goh' ne gai'wih sah'hoh non'da-
ye'i wa ye'is. O năh' do găs' ho ga'yah seeh.
16 Neh ne Je sus no năh' neh sha'o wa ye'ăh dah"-
gwăh ne bap tism, wah o'gon da dyiěh dět ho'ni oh'gă"-
wăăn doh ho"ne guh; da', o năh nă' nah a'wăh, o năh',
sho', kuh, de o'de ho'on dyăh'seeh ne gă'o yah gěh;
neh, kuh, no'o gă No'twais hăh Na'wěn ni'yuh dyu dah'-
săh doh, neh huh' ni yuh'dă an dyiěh he'ni ga'ye hah ne
jăăh'go waah gvs'he năh', i gă, ne da wa'dah sănt; neh
neh huh' o dă'dvs oh ha yah'da deh.
17 Nă dah, kuh, nah a'wăh, da ga'wă nit găht ne gă'-
o yah gěh, wa doh, Neh nă gă he'a wak, neh ne we-
suh' he no'oh gwah, neh tga ye'ih ak ni'go i yuh ha-
yah'da deh.

OI'WAH IV.

DA o nặh' No twais'hăh wa o'yah theeh ne Je sus
he dyo ặn'ja deh ne deh e'nạ ge'nyoh, neh nặ'o-
wạn dặ'nạh ge ăd na'o wạh'ni go'da guh, ha nis'he o noh
neh huh' nặ ạ yeeh.
2 Neh, dih, no nặh' ge ih' ni wặ'nis hăs'hặ, ge ih',
kuh, ni wah'son dvs'hặ, shah da''wặn don dyiĕh doh', shah-
ga'at ne' neh, o nặh' ho dos'weh da'nis oh.
3 Da o nặh' wa o''yah do'wănt' ne sha guh'ni go'da-
gwvs, ha wặ'ạh seeh, Neh ne dyặ'gwah iis ya'a wak
Na'wĕn ni'yuh, ji wis'as, nặ gặ gah sgwă'ăh shoh'oh, o-
ăh'gwah ặ wạn'doh syooh.
4 Neh, dih, neh dĕt hos'nyiĕh oh, ha'wặ', Neh ne
ga'ya doh', Neh no'gweh, tặh'ặh o ăh'gus gah'ah ta'ya-
goh'heh go'ok; neh gwa', naah'de yo wặ'nạ ge net ga'-
ya gặhs haah'sa'ga ặnt Na'wĕn ni'yuh.
5 O nặh, dih, na nis'he o noh neh huh' hwa o'aah heh
tga non'da yặh' o non'da do'gặh dih, neh huh' hwa o'ă-
dặh ga noh'sa gặ'yat he yon'dặ nạ yặn'dah gwah.
6 Neh, kuh, na wặ'ạh seeh, Neh ne dyặ'gwah do gặs'
iis ya'a wak Na'wĕn ni'yuh, hoh'sa'da dyah'dặnt: ga'ya-
doh,' sặh'ặh, Ā sha'go i'wis vs no'o yah'ge'o noh'shăh-
shoh, dặ ye''sặh nya dooh'; neh, kuh, na dis'oh dah'gĕh
tga gont' dặ ye'sa yah'dah gwah'dvk; dyặ'gwah, sặh'ặh,
sho, hah dặh'sa sih'do yĕnt ne gah sgwăăh'gĕh.
7 Je sus ha wặ'ạh seeh, Neh ga'ya doh', seh, Sặ noh'
ặ sa'dặ nạh'ge ăt na'e sni''go da guh' Na yah'da gwĕn ni'-
yuh, ne' Ya'wĕn ni'yuh.
8 O naeh' na nis'he o noh neh huh' hwa o'aah ho non'-
da deh, neh naah'de yo dohk' o non'dees'; neeh ha''o-
wạn'da nii' ga gwe'goh he'ni o'no ặn jahs' ne go wah'go-
waa shoh' ne yo ặn'jah gĕh, kuh he'ni o di yặh' ne de-
ga'ặh sặ'oh gwa'noh.
9 Neh, kuh, na wặ'ạh seeh, Ga gwe'goh' ặ go'yoh' nặ-
gặ', dyặ gwah' ặ sa''da dyah'dye nặnt', ặ sga'dặ nạ'yặ sa.
10 O nặh' ne Je sus ha wặ'ạh seeh, Sa doh'nek, gis-

ho'neh ho sa'seeh, se nis'he o noh: néh, săh ăh, neeh
ga'ya doh', Tga gont' neh ă e sa''dă na'yă ni''ak Na yah'-
da gwĕn ni'yuh, Yă'wĕn ni'yuh; ha o'hwah ge'ah neeh,
sho, ă e'si wa'yă ni''aak.
11 O năh hot'hă da doh na nis'he o noh ha yah'da deh;
neh', kuh, nă' nah a'wăh, ha di'o yah'ge o noh wa a'di-
yoh, oh tho'was nyeeh.
12 Neh no năh' ne Je sus sha i'wa ok ne John ho-
wah'ho doh on da'de ho'doh gwah'gĕh, o năh' neh huh'
he a'we nooh ne Gal i lee.
13 Neh, kuh, ho na'gă gwăh ne Naz a reth, neh huh'
hot gon'dah goh his ho'na găă doh Ca per na um, ga'nyu-
dăăk'ah', he tho no'ăn ja deh Zeb u lon, kuh ne Neph-
tha lim.
14 Neh noh gai'wa yéih ne hos nyĭĕh'oh ho do'găs da-
ni E sa i as, ha wă,
15 He'dyo ăn'ja deh ne Zeb u lon, kuh he'dyo ăn ja deh
ne Neph tha lim, tga'nyu dăăk'da dyĭĕh, săh'han di'gwa
ne Jor dan, Gal i lee, ot ho no'ăn joh dăh'shoh neh huh'
tha di'na geh;
16 Nă no'gweh noh soh'da go hă nih'dyoh ho di'găăh
de yuh'hat hes'yo wa năh: neh, kuh, he'o weh thă nih'-
dyoh ne gă'e yaht no dăo'nos'hă go ho di'yah do'wăh oh
ne de yuh'hat heh.
17 Neh ne ho'o weh ne Je sus thoh saah neh wa a''-
dĕnt ha'has', ha doh, Do sa'swăh ni''go ăn de'nih', neh,
săh ăh, ne gă'o yah gĕh o i'wah gĕh ne dwă noh'do ohs'-
hă gwĕn ni'yuh o năh' oh ga yoh.
18 Da neh ne Je sus i'eh' ga'nyu dăăk'da dyĭĕh ne
Gal i lee, wa a'go găh de i'yus he, de ya'dă non deeh; Si-
mon, neh ne Pe ter ho wa'yas thah, neh, kuh, ne An-
drew ne de ya'dă non deeh; ya dah'e'o aah ne ga'nyu-
dăăh'gĕh; neh, săh ăh, hni'jah'yaas na i'yah doh'-
dăh.
19 Neh na go'yă ah'seeh, Da kni'non dăă dyĭĕh; neh,
kuh, niih ă knis'syo nih, neh ă ji'sni jah'yaak sek' no-
gweh.

20 Neh̆, dih, o năh', shǫ, kuh̆, ho nǫnt'gah̆ wăh no'-
nǫh̆'ăăh̆'shǫh̆, hǫ wa'nǫn dă'dyiĕs ǫh.
21 Neh̆ huh' he oh'dăn dyǫǫh', sha gǫ'găăh o yah̆', kuh,
de i'yus he de ya'dă nǫn deeh̆; James, Zeb e dee' ho'a-
wak, neh̆, kuh ne de ya'dă non deeh̆, John; gă'ǫ wa gǫ
ha dih̆'nont, de'ă nan di ne Zeb e dee, nǫ'wah̆'nih, shă-
nah̆'e ǫ nyǫh; neh̆' ne a'gǫ nǫ'gǫs ǫh.
22 Neh̆ ne wah̆ o''gǫn da'dyiĕh̆' ho nǫnt'gah̆ wăh no-
di'ǫ wah̆, kuh nǫ'wah̆'nih, hǫ waa'nǫn dă'dyiĕs ǫh.
23 Neh̆ ne ga gwe'gǫh tit'ha'weh dǫh ne Gal i lee;
wa a'gǫ i'yǫ nya'nǫǫs thă nǫnt'găn nis'ah dah'gwa nǫh;
ha gǫnt hă'ni a dyiĕhs', kuh, ne gai'wi yus'duk, ne gă'ǫ-
yah̆ gĕh o i'wah̆ gĕh ne dwă nǫh'dǫ ǫhs'hă gwĕn ni yuh̆;
neh̆, kuh, neh sha gǫ'jăh̆ da nǫh̆ ga gwe'gǫh he nah̆ gah̆'-
hoh̆ dăhs ne ga nǫh''so dai'yiĕhs' nǫ gwe'neh.
24 Neh̆, kuh, nǫ wah̆'să na'ǫ găh, ti'ga gwe'gǫh hoh̆-
dwa'di o guh̆ he'dyǫ ăn'ja deh̆ ne Syr i a; neh̆, kuh,
neh̆ huh' he ǫ'wan di'yah̆ thech ha yah̆'da deh̆ ga gwe'gǫh
no'di nǫ'ǫk da'nǫ nih, not gah'hoh̆ dăh̆'shǫh̆ no nǫh'so dai'-
yǫǫh̆ neh de o'nǫn dǫh'hǫ ga'nyah dǫh; neh̆, kuh, he-
ni yǫǫh' ho nǫn'dyă niih, ho nǫn'dye na'wah dǫh na nis'-
he o nǫh̆; neh̆, kuh, ne deh̆'jǫ heh̆', gyeeh, he ye yah̆'-
da yăn'da dyiĕhs; da. neh̆ ne sha gǫ'jăh̆ da'nǫh̆.
25 Neh̆, kuh, nǫ'waa'nǫn dă'dyiĕs ǫh găn dyuh'go wa-
năs' nǫ'gweh, neh̆ huh' tho nǫh''dăn dyǫ gwăh' ne Gal-
i lee, kuh ne De cap o lis, kuh ne Je ru sa lem, kuh
ne Ju de a, neh̆, kuh, gyeeh ne săh'han di'gwa ne
Jor dan.

OI'WAH V.

NEH no năh' sha at'gat huh̆ ne găn dyuh'go wa năs,
heh̆ tgăh he a'we nǫǫh, ho nǫn'da deh̆; neh̆, kuh,
no năh sha'a dyăăh hǫ wa yah̆ do'wăh̆ ǫh na gǫ'i ǫ nya-
ni'ahk.
2 O năh ho hǫ'dǫ gwăh hah sa ga ănt, ha gǫ'i ǫ nya-
niih, ha wă,
3 Go dă'ǫh ne go da'de găh he'wah̆ o'dăs theht, ne

gut wais hăh, neh, kuh, he'eh dah'gĕh go da'do nih; neh săh'ăh go wăh ne gă'o yah gĕh o i'wah gĕh ne dwă noh'do oh'shă gwĕn ni'yuh.
4 Go dă'oh ne yon dă'nahs': neh, săh'ăh, naeh, neh dă yon'dah ni'go on dăh.
5 Go dă'oh ne guh ni go'ă ni dăs; neh, săh'ăh, ă ya'go-wăs theht he'yo ăn'ja deh.
6 Go dă'oh ne'neh go dos'weh da'nis thah, neh, kuh, ye ah'dat hăs'thah na'ye i'wa ye is he'ni gai'wih'sah hoh: neh, săh'ăh, nă ya'guh daht.
7 Go dă'oh ne go da'ni dă oh; neh, săh ăh, nă ye'găh' nă'jon da'di dăăh.
8 Go dă'oh ne deh thah'gwis dăh deh ao'weh ne'wa-et'găh ga wăn'nyah sah'gĕh; neh, săh'ăh, nă o'wa găh Na'wĕn ni'yuh.
9 Go dă'oh ne je i'wus yo nih neh skăă noh ta gai'wi-yu'aak: neh, săh ăh, nă ye'ya so'ok, Ha'wen ni'yuh hok-sah'dah shoh'.
10 Go dă'oh non dah'noh gont hah neh tgai'o nih he-go i'wa ye'is doh he ni gai'wih'sah hoh: neh, săh ăh, go-wăh ne gă'o yah gĕh o i'wah gĕh ne dwă noh'do ohs'hă-gwĕn ni'yuh.
11 Swăn dă'oh năh' iis no năh' ă yeh'chi noh'gon dăh no'gweh; neh', kuh, nă yeh chi găăh'syo nih; neh', kuh, naah'de wa et'găs hă ge ă'yeh chi'wah is'thaak, ă yeh'chi-yă'no wăh'da ni'aak, neh' ăn dyiu'i wah'gă ak heh de-sgwai'wa'ga neeh.
12 Joh'e shah, neh, kuh, naah'de yu dohk' ja doh'ha-ăh; o i'o wa năh, săh ăh, ă di'swat ga'nyah găh ne gă'o-yah gĕh: neh huh', săh'ăh, nit ho'wan di'noh gont hahk no di'do găs'da no'ni ak no'ăn do'gwa he swa yah'da deh ho non'doh oh.
13 Iis neh'huh no jik'heh dah he'yo ăn'ja deh; neh gwa', ne dyă'gwah ă yut'găh so'ok no jik'heh dah, a'-nănt ga ye'ăh dak' nă sga'jik heh'da găănt'? Neh, waeh, neh deh tah'gwis dăh to'sa wa dis', neh, sho, nas'deh hă wan'dyo ok; neh' kuh, dă ă'nă'ăs gahs yok' no'gweh.

14 Iis ne de yuh'hat hĕs'dah goh he'yo ăn'ja deh: Neh no non'da gă'yaat ga non'da yăh deh a'oh a'wa dah'sĭt.
15 Tăh'ăh, haeh'gwah neh huh' deh e'yă noh'dăăh nogweh, na'yon de gaht ne yont chis'do dah'gwah, neh, kuh, neh ho'o sa ye yăăh gah noh'gwa go; neh gwa, găs, neh huh' wah e'nyu dăh he'o weh ye'nyu'dah gwah; neh, kuh, ne ga gwe'goh oh dya'go hat'heh dăh, he'ni-yo'gweh da ge o gyeh' ye yăh săh.
16 Neh'huh, dih, nă yuh'dă ak, dă yuh'hat he'aak ne de swah'hat hĕs'hăh, he'a di gaht no'gweh; .neh huh' non'da weeh dok a'a di găh he'ni wi yu ne swai'oh dus'-hăh shoh'; neh, kuh, neh dă'o wa'ăh să'o nyooh' ne She swah'nih, gă'o yah gĕh thăh dyoh.
17 Să noh' neh huh' nă swah'ni go'oh dă'ak, neh o'-gyoh dah'go ok no'sa gi'wah doht ne ga ya'nes hăh; do-gaht' neh, gih shăh, he'ni o'di ye ă'noh no'di do găs'da-ni'ak: tăh'ăh neh' deh a'gyoh dah'goh na'gi wah'doht, neh gwa', nă gi'wa ye'is ga gwe goh.
18 Neh, săh'ăh, gai'wa gwĕn ni'yuh oh gwă'as, he'ni-yò'o weh' ne gă'o ya deh, kuh he'yo ăn'ja deh ă gai'wah'-doh, deh'ju'i waat'ah, na gwus' he yu'i wus'thoh ne ga-ya'nes hăh gĕh tăh'ăh ta'gai'wah doh, he ni yò'o weh' ga gwe'goh ă gai'wa ye ih.
19 Neh, dih, neh so'dih gwa'nah ot dă a'i wa'it skat, he'yu'ya nes'hăs'thoh, nă gă' ne gai'wih sah'hoh, neh, kuh, năs'ha go i'o nyăh' no'gweh, neh' neh huh' na'ye-yă'noh dă'ak, neh neh ănt ho'was thwat, he'o weh dwă-noh'do ohs'hă gwĕn ni'yuh o i'wah gĕh ne gă'o yah gĕh: neh' gwa', so'dih gwa'nah ot' no'gweh ă ai'wa ye'is, neh, kuh, năs'ha go i'o nyăh neh neh huh' nă ya'go yă'-na wăh, neh', naeh, ne' neh ănt ho'wa go wa'nănt he'o-weh dwă noh'do ohs'hă gwĕn ni'yuh o i'wah gĕh ne gă'-o yah gĕh.
20 Neh' săh'ăh, noh gwă'as, Neh nă gă'ak deh o'ăh-dooh he'ni swai'wa yees'doh' he ni gai'wih'sah hoh, nach he'ni a'di yă noh dăăh ne Scribes, [na di'ya do'ah,] kuh ne Pha ri sees, tăh'ăh deh gaat gaah neh huh' on'de-

swă'yoh duk na'e swa yoh' he'o weh tga yăh ne dwă-
noh'do ohs'hă gwĕn ni'yuh o i'wah gĕh ne gă'o yah gĕh.
21 Neh neh swai'wa o găh, thă non'do ok no'năh jih'
thă noh'he nyok, Să noh' ăh'sa dyu oh: neh, kuh, neh
so'dih gwa'nah ot ă'an dyu'oh, neh neh oh tho'do ă''ooh
no năh' dă o'wa yah do wet.
22 Neh gwa', noh gwă'as, So'dih gwa'nah ot ă o'noh-
kwahs' ne de ya'dă non deeh, ă gă'ak deh tah'gwis dăh
deh tgai'o nih, oh tho'do ă''ooh no năh' dă o'wa yah'do-
wet: neh, kuh, ne son'dih gwa'nah ot, Sa do'gweh da-
dye'ăt, ă a'wă as ne de ya'dă non deeh, neh noh tho'do-
ă''ooh ne ga as'hăh gĕh: neh, kuh, ne so'dih gwa'nah-
ot ă a'wă as, Deh sah'ni gont deh sni'go i yuh', neh',
naeh, noh tho'do ă''ooh na nis'he o'noh gĕh dyu'de khah'.
23 Neh, dih gai'o nih, dyă gwah, no năh' neh huh'
ă sheeh ne sat gă'ă yaat he'o weh tga nyiut ne ye yah'-
do thwat'hah, neh huh' hă ji'sas haat heh yai'wa găh'seeh
ne de ja'dă non deeh,
24 Neh huh', sho, i jăăh' neh sat gă'ă yaat he'ga nyint'
ne ye yah'do thwat hah; neh, kuh, neh sah'dăn dih;
neh da sa'dye ănt' nă ji'ja di'wus yo nih ne de ja'dă non-
deeh; da, neh huh' ni yò'o weh, o năh' wa'eh dă oheh,
neh, kuh, ă'saat gah' ne sat gă''ă yaat, ă'syă năn'daht'
ne de sa'yah do'weh doh.
25 Gon'da dyiĕh sa ja'di wus'yo nih ne' ya ye naah,
nah'soh' do'gă' jat ha'i neh; dyă gwus'hoh neh'huh ne
de ji'do găh'oh neh huh' hă'yaat gah' ha yah'da deh ne
da'a yah do'wet hah; neh, kuh, ne da'a yah do'wet hah
hă'yaat gah' ha yah'da deh ne sha go'ye naas; neh',
naeh, ă yah'ho dooh;
26 Do găs' oh go'yă as, Tăh'ăh deh tah'gwis dăh, ton'-
da ga ye'ăh duk don'da sya găht', he ni yò'o weh' hă'se-
gă''ă huh, na gwus' he yu'i wus'thoh.
27 Swai'wa o găh', thă non'do ok no'năh jih thă noh'he-
nyok, Să noh' dăh syah'duk:
28 Neh gwa', noh gwă'as, Neh noh so'dih gwa'nah ot
ăs ha'gut gaat huh ne ye'oh, neh ă ă'noh do nyeoh na'o-

di găăh es, o nąh', naeh, tho yąh hih oh, de o'yah dah'-
gwąh na'wąn"nyah sa'go'.
29 Neh, kuh, ne dyą'gwah ne syąn neh'goh se ga'at
ą sai'wa'neh aak'dąh, ănts dah'gwat: neh, kuh, neh sih'
hoh'sa'dih'; neh, sąh ąh, sas'hą no nyvs'hăh niis, neh
skat on'de sa"dă gwvs' neh syah dah'gĕh, he'ni yooh'
sis da'noh; naeh he ni yuh'dą na'syah da'gwe go'on dyiĕh
ha nis'he o'nah gĕh ha'wah sąh'do ok.
30 Neh, kuh, ne dyą'gwah ne syąn neh'goh sis oh'-
dah ą sai'wa'neh aak'dąh, i jahk' ne'neh; neh, kuh,
neh sih' hoh'sa'dih'; neh, sąh'ąh, sas'hą no nyvs'hăh
niis, neh skat on'de sa'dă gwvs' neh syah dah'gĕh, he'-
ni yooh' sis da'noh; naeh he ni yuh'dą na'syah da'gwe-
go'on dyiĕh ha nis'he o'nah gĕh ha'wah sąh'do ok.
31 Neh ne wą ah'seeh, Neh neh so'dih gwa'nah ot
ąch ha'gut gah ne' yòh, ąs ha'go ya'dos yoh heh sa sha'-
gut gah:
32 Neh gwa', niih noh'gwą'as, Neh neh so'dih gwa'-
nah ot' ąch ha'gut gah ne' yòh, ą gą'ak neh deh tgai'o-
nih na'o wa'yah don dih, ha'o hwah' da sha'go noh'do os
na'o wa'yah don dih: neh, kuh, ne so'dih gwa'nah ot ą'-
sho di'nyaak' ne jon da'dat gah'wąh, neh, naeh, not ha'-
yah dvk.
33 O yah', kuh, neh neh swai'wa o gąh', thą non'do ok
no'nąh jih, są noh' dą chi'wa de nih ną sai'wih'sah o'ok
ne dą'sa no'oh gwa nyook ha yah'da deh Na'wĕn ni'yuh;
neh gwa', no i'wa gwe goh ą eh'si'wa ye'is da ni'aak.
34 Neh gwa', niih noh gwą'as, Să noh' hah gwis'dąh
ą swai'wa ni'yăăs dvk', neh a gwa'nah'òt ą'swih'; tąh'-
ąh, haeh'gwah, he gą'o ya deh; neh huh', sąh'ąh, thąh-
dyoh' Na'wĕn ni'yuh;
35 Tąh'ąh, haeh'gwah, he'yo ăn'ja deh; neh' gai o-
nih, neh de os'hąn dah'doh; tąh'ąh, haeh'gwah, ne Je-
ru sa lem; neh' gai'o nih he' neh hoh non'da yąh no'-
yah'da ne'ă gwat go'wăh go waah.
36 Tąh'ąh, haeh'gwah, ta'si wa'ni yăăs dvk ne sa noh'-
ąh'gĕh; neh' gai'o nih heh tąh'ąh deh"sa gwe'nyoo'

ju noh'geh ăăt na'wah dah'ăăh, do gaht jăs dah'ăăh
a'so nih.
37 Neh gwa', he nă yuh'dă ak ne dă swat'hă o nyok',
neh huh', neh huh'; tăh'ăh, tăh ăh. Neh, săh'ăh, a'-
dih gwa'nah ot ă ga'at nă gă, ne ho'gwa dweh dah'gwah
ha yah'da deh naah'ni go'et'găh.
38 Swai'wa o găh, thă non'do ok no'năh jih, Neh no-
ga'ah hah'dăăk neeh' no ga'ah: neh, kuh, no noh'jah
hah'dăăk neeh' no noh'jah.
39 Neh gwa', niih noh gwă'as, Să noh' niis neh dă-
ji swai'wah să gwat ne'wa et găh; neh gwa', ne so'dih-
gwa'nah ot ă ă'nis oh'da gwăh'da'ăh ă ya'go ek syă neh'-
go'gwa sa da'hos gwah'gĕh, ă sat'ga"ă guh, neh ne'wah
ne sga gă'ă di'gwa ă o'deh să'yăs thehs.
40 Neh, kuh, ne dyă'gwah no'o gweh ă ya ye naah,
ga ya'nes hăh ă ya'ye'ăh dah gwăh, neh huh' nă dwe'eh-
duk dă yah'nyiuh seeh ne sa dyah'da wih shăh, ha'ye-
naah', sho, haeh gwah, ne sah'gwaas thah.
41 Neh, kuh, ne so'dih gwa'nah ot ănt yă'noh do'os,
nae'sneeh skat he yut'gat hwăh, is neeh', dek ni' hah de'-
yut gat'hwă ak.
42 He soh no'o gweh nă yah'ne găh; neh, kuh, ne'o-
gweh nă yat'hah do'ni neh, să noh' dă e'sa-dih'sa de'-
nyahs'.
43 Neh noh swai'wa o găh, neh thă non'do ok, Ă e'-
sno'oh gwaak ne ja dă'oh, ă eh'sĕs swa'ăh sek, naeh, ne'
yah'ni go'ăs swa'ăs.
44 Neh gwa', niih noh gwă'as, Eh'chi no'oh gwaak
neh eh chih'ni go'ăs swa'ăs; neh, kuh, neh chi'ya do'e-
syoh'gwah se'aak na'ya go'dăh swi'yu aak, neh yon do'e-
syoh'gwah nae'sa'dăh'swa et'găht'; ă she'yah da'ge hah
no sus'swa ăs; neh, kuh, nă she'ya dă'na yă'ni ak no'sa-
gă'ăh syo niih, kuh no sa'noh gont hah.
45 Neh huh' non'da we'eh duk, neh o'sa ok'sah dah'-
shoh gă'ak neh She swah'nih, gă'o yah gĕh' thăh dyoh';
neh, săh'ăh, tho i'wah, heh dya go'ăh gwit'găh seh ne
go i'wa neh'a goh, kuh ne ya go'gweh di yu: neh, kuh,

tho i'wah heh gos'dă̤ on dyĭĕh'seh neh go i'wa ye'ĭs doh, kuh neh deh a'go i'wa ye'ĭs doh'.
46 Neh, sa̤h a̤h, ne dyă̤'gwah nă̤'she no'oh gwaak no'-
sa no'oh gwah, a'na̤h ot', noo', ă̤ sat'ga nyah gă̤a̤h'? ta̤h'-
a̤h, gă̤h, haeh'gwah, neh huh' de a'di yă̤'noh dă̤a̤h neh
[sha'go di gă'ă doh] ha di'wĭs de'o es?
47 Neh, kuh, ne dyă̤'gwah neh'sho, dă̤ yeh'chi no'o-
nyo'ok ne de swa'dă̤ non deeh, ga'ă̤ o weh' na̤h'de yeh-
chi'wa gă̤ nyooh' no yah'shoh oh'? ta̤h'a̤h, gă̤h, haeh'-
gwah, neh huh' de a'di yă̤'noh dă̤a̤h neh [sha'go di gă'ă-
doh] ha di'wĭs de'o es?
48 Neh, dih, gai'o nih, Swai'wa ye'ĭs do ok' nă̤h' ĭis,
a̤at chis'swa ye'ă̤ a̤k he'nit ho i'wa ye'ĭs doh ne She swah'-
nih ne gă̤ o yah tha̤h dyoh'.

OI'WAH VI.

SWA DAH'NI GO'Ă̤Ă̤ K no nă̤h' dă̤ swa'yah do wet na-
da'ni dă̤'os hăh, ă̤ gă̤'a̤k neh huh' deh'swa ye'a̤h he'a-
di gat nă̤' no gweh, neh ae'swa no nă̤h' na'yeh chi'gă̤-
nooh: neh, sa̤h a̤h, ne dyă̤ gwah neh huh' nă̤ swa'yă̤-
na'wa̤h, ta̤h a̤h taa'she swa'ga nyah'gă̤h ne She swah'nih,
gă̤'o yah gĕh tha̤h dyoh.
2 Neh dih gai'o nih, no nă̤h' dă̤h syah'do wet na da'-
ni dă̤'os hăh, să̤'noh a̤h să̤'oh da a̤t ne ga'wă̤ niis' o'a̤n-
do gwa, naeh he'ni a di'ye hah ne daa'dih ni'go a̤h'seeh,
no yah' ho nont'goh son'dah goh, he'o weh hă̤ non'dă̤ na'-
yă̤n dah'gwah, neh, kuh, he de yu'non da'gwă̤n de nyoh,
neh ne da'o wa̤n'di a̤h'să̤ o nyooh' no'gweh. Do gă̤s oh-
gwă̤'a̤s, neh, naeh, no di'ye na'a̤n dyĭĕh no'nont'ga-
nyahk'dih.
3 Neh, dih, niis, no nă̤h' ă̤ she'yoh ne dă̤ she'-
yah do'weh dă̤h, să̤ noh' ă̤ yu'noh dok ne chĕt'gwa-
di'gwa ses oh'do dah'goh he'ni wa'dye hah' ne syă̤ neh'-
goh.
4 Neh, gwa, niis, no nă̤h' dă̤ she'yah do'weh dă̤h, o-
dah'seh doh'gĕh ă̤ gă̤'a̤k; neh' kuh, ne Yah nih, na'-

a găh neh o dah'seh doh gĕh, neh ă sya'ga nyah găh ne
tăh'ăh deh jo'dah seh'doh gĕh.
5 Neh no năh' ăh sa'dă na'yăăh', să noh' neh huh'
nă'syă'noh dă'ak he'ni a'di yă'noh dăh da'a dih ni'go ăh'-
seeh no yah' ho nont'goh son'dah goh, neh săh'ăh ha-
di'no'ehs nă'nan dă na'yăăh', neh huh' de a'di'dahs' he-
yon'dă na yăn'dah gwa'noh, neh, kuh, he'wat ha'ah syoh,
he ga non'da yăn doh, neh na'o wan di găh' no gweh.
Do găs oh gwă'as, neh no di ye na'an dyĭĕh, naeh, no'-
nont'ga nyahk'dih.
6 Neh gwa' niis, no năh' ă sa'dă na yăăh, hoh joh
no dah'seh doh'gĕh sa nok'da yăh; neh, kuh, no năh
ănt che'ho dooh, ă eh'sa dă na yă'os ne Yah nih, no dah'-
seh doh gĕh hăh dyoh; neh, kuh, ne' Yah nih ha'a găh
neh o dah'seh doh'gĕh neh ă sya'ga nyah'găh neh tăh'-
ăh deh jo'dah seh'doh gĕh.
7 Neh, dih, niis, no năh ă swa'dă na'yăăh, să noh'
neh ă swa'dye ăh'duk ne deh wa'dĕs thah de dyoh'năh-
ne'dah gwah, ne wah ĕs'nyĭĕt, he''ni a di'ye hah' ne de-
o'non dah'son da'i goh; neh, săh'ăh, nă'ă neeh, ănt sho'-
gwat hon daad, ne we suh' ha dis'nyĭĕhs.
8 Să noh, dih, shah dăh swa yă'noh dă'ak naeh ne'neh;
neh, săh'ăh, ho noh'doh ji'wăh' ne She swah'nih, neh
nah oh'dăh shoh de yu do'ă jooh he swa yah'da deh ne
ga oh' nah wan dih nah soh deh she'swah ne'giih.
9 Năh'hun da' dih' nă swa'ye haak nă swa'dă na yăăh,
Gwah nih, gă'o yah gĕh'shoh chih dyoh, Dă ye sa'ăh să-
o'nyo ok he'ni sah'să nan do găh'dih.
10 I dweh niis ne sai'wah gĕh ne dwă noh'do ohs'hă-
gwĕn ni yuh: Neh, kuh niis he'ni di sah'ni go'oh dăăh
neh huh' ni ya'wăh ne yo ăn'jah gĕh; naeh he ni dyuh'-
dăăh ne gă'o yah gĕh.
11 Da gyoh' nă gă wă nĭs'hă deh nah'de wă nĭs'hă ge
no gwa'ah gwah.
12 Neh, kuh, neh don da gwai'wah să gwus, no gwai-
wa'neh ak'shăh, naeh niih' he de jak'hi'wah să'gwah seh
nok hi'wa'neh a gih.

13 Sǎ noh', kuh, neh huh' hǎ sgwa'ah hǎ dyo'gwah ni'-
go'da guh; neh gwa' sho, da gwa'yah doh'no ok ha-
yah'da deh naah'ni go'et gǎh. Iis' sǎh ǎh, sa wǎh ne
dwǎ noh'do ohs'hǎ gwěn ni'yuh, neh', kuh, ne gah has'-
des hǎh, neh, kuh, ne de ga'ǎh sa oh', hǎ'yu i'wa da-
dyiěh. Do gǎs' neh huh' na'ya wǎh.
14 Neh, sah'ǎh, ne dyǎ'gwah dǎ je chi'wah sǎ gwvs
no'gweh no di'wa'neh ak'shǎh, haeh'gwah ne She swah'-
nih ne gǎ'o yah gěh thǎh'dyoh dǎ che swai'wah sǎ gwvs.
15 Neh, gwa', nǎ gǎ'ak dah'de je chi'wah'sǎ gwah'seh
no'gweh no di'wa'neh ak'shǎh, tǎh ǎh, kuh, ne She-
swah'nih ne gǎ'o yah gěh thǎh'dyoh tah'do'sa she swai'-
wah sǎ gwvs.
16 O yah', kuh, neh no nǎh' dǎ swǎn'don dyet, sǎ noh'
neh huh' nǎ'swa yeeh' he'ni a di'ye hah de'a dih'ni go ǎh',
seeh, no yah ho nont'goh son'dah goh, ha dih ni go'ǎ et-
gǎhs' he ni o'nont goh'sa ye'ǎh: neh, sǎh'ǎh, de'ǎ'nont'-
goh'sas da hah, neh na'ǎ neh no'gweh nǎ'o wǎ nont'gat-
huh', de o'non don'dyeh doh. Do gǎs'. oh gwǎ'as, Neh,
naeh, no di ye na'an dyiěh no'nont'ga nyahk'dih.
17 Neh gwa' niis, no nǎh dǎ sǎn'don dyet, ǎh sa'duh-
gaah ne sa'noh ǎh'gěh; neh, kuh, nǎ sat'goh so'aeh;
18 Neh na'gǎ ak deh o'yǎn det he'de ye'sa ga neh' no'-
gweh heh de sǎn'don dyeeh doh; neh, sho, ne' Yah-
nih, no dah'seh doh gěh hǎh'dyoh: neh, kuh, ne' Yah-
nih, na'a gǎh no dah'seh doh gěh, ǎ sya'ga nyah'gǎh neh
tǎh'ǎh deh jo'dah seh'doh gěh.
19 Sǎ noh' ǎ swa'da dyu'e gǎh nas'hǎ no nyvs'hǎh ne
yo ǎn'jah gěh, he'o wěh da gee'shǎh kuh nos gǎh'sǎh
ga et'gǎnt hah; he o weh', kuh, na'di nos gwa'oh dǎ'ǎ-
no gut'hah he'gǎh sa deh, neh, kuh, na'di'nos gwvs.
20 Neh'huh gwa, hoh'swa'yǎǎh ne swas'hǎ no nyvs'hǎh
ne gǎ'o yah gěh, he'o weh ne da gee'shǎh kuh nos gǎh'-
sǎh tǎh ǎh deh wa'di et'gǎnt hah; kuh he'o weh na di'-
nos gwa'oh tǎh ǎh dah dǎ'ǎ nih'so gut'hah, tǎh ǎh, kuh,
de a'di nos'gwvs.
21 Neh, sǎh'ǎh, he'o weh ga'yǎh ne swas'hǎ no nyvs'-

hăh, neh huh', haeh'gwah, hą ga'yąn dahk ne swăn-
hěs'nyah'sah.

22 Neh de yuh'hat hĕs'dah goh ne ye yah'dah gĕh ne
ye ga'ah: neh, dih, ne dyą gwah wi yu' neh se ga'ah-
gĕh, heh syah'da gwe goh ą ga'noh ho'ok ne de yuh'hat-
hĕs hăh.

23 Neh gwa' ne dyą gwah o et'gąh oh ne se ga'ah-
gĕh, heh syah'da gwe goh ą ga'noh ho'ok ne de yu'dah-
son da'i goh. Neh, dih, ne dyą gwah ne de yuh'hat hĕs'-
hăh, ni waat' heh syah'da deh de yu'dah son da'i goh oh-
wa doh, ne gą' noo, hah'de yu dohk' de yu'dah son da'i-
goh!

24 Tąh'ąh deh'so gaah no'gweh ne de i'yus heh' a'o-
wah hah shăh'gą aak; neh sąh'ąh, gih shąh', ną'os swa'-
ąh sek ne sha yah'daat, neh, naeh, ne' sha yah'daat ą-
o no'oh gwaak; ne gih shąh ą o'dye na wah do'ok ne
sha yah'daat; neh, naeh, ne deh tah'gwis dąh ho noh'-
doh ne sha yah'daat. Tąh ąh deh swa'gwe nyooh ne
da'she swa'di wah'nyă'ni ak Na'wĕn ni'yuh, kuh ne Mam-
mon, [na'shą no nyus'hăh, i gą.]

25 Neh, dih, gai,o nih oh gwą'as, Są noh' neh dą-
swąh'ni goh hąąh'gwa nis'thaak he'joh heh, a'dih gwa'nah-
ot' ae'swa dek'ho'nih neh, gih shąh, na'dih gwa nah ot'
ae'swa ne'ge ah tąh ąh haeh gwah ne swa yah'dah gĕh,
a dih gwa'nah ot nae'swa syo'nyah dah'go ok. Tąh ąh, gąh,
deh o'ăh da ni he'ya go'heh, naeh he'ni gai'wah ne wa'-
goh; neh, kuh, ne ye yah'dah naeh nas syo'nyus hăh?

26 Swat ga'ą oh ne jih'dąh aa'shoh oh neet gąh'shoh
wa di'dyiĕhs; tąh'ąh, waeh, deh wa'di yąnt hwus; tąh-
ąh, kuh, deh wa'di yąnt'hwa gwus: tąh'ąh, kuh yet-
gwah'es thah'gĕh deh wa'di o'es: neh gwa', naeh, na'-
non dąh ne She swah'nih, gą'o yah gĕh thąh dyoh.
Tąh ąh, gąh, deh swa'ah da nih ho ni swa'yah da no'oh,
naeh he'ni wa'di yah'da no'oh?

27 So'nah ot' he'ni swa'di', neh on'da gai'o nih ne
na o'da dąh'ni'goh hąąh'gwa'ni aak ho'sa a gą'is he a'do-
gweh'di nehs, det ha'nąk dooh no'sa yu gą is?

28 A' nah ot' gai'o nih' neh de swa'da dąh ni'goh hąąh'-
gwa nis'thaak' nas syo'nyus hăh'? De swa'yah do'weh dah'-
jih no noh'jah' ne ga'ąn da go'shoh' a wą'a yąh, he ni-
yuh dąąh ho do'dyą an'dyiěh'; tąh'ąh deh wąn'non dye'-
uh daas, tąh ąh, kuh, deh wa'dih si'nyeh;
29 Neh, dih, noh gwą'as, Haeh gwah', kuh, ne Sol-
o mon, he nah'de ga'ąh są oh ga gwe'goh he'ni yooh'
ho'yąn duk', kuh na'syo'nyah dah'gwak he ni yu'yąs doh,
tąh'ąh dah'de"sga yą'on daah', naeh he ni yuh dąąh ną-
gą, ne ja wą'ont.
30 Neh', dih, ne dyą gwah neh huh' ni òs'syo nyus'-
yuh dąs'doh Na'wěn ni'yuh noh e'oh dah'shoh oh, ne
ga'ąn da go'shoh' o yąh,—neh, naeh, ne tga ye'ih ną gą'
wą nis'hă deh; neh, gwa', ną'yo hąht yont hăh'gon dah'-
gwah gěh he wah'sąh doh,—tąh'ąh, gąh, niis sah gwah',
naeh, ta'she swus'syo ni'aak; iis, ne deh'gą' deh swai'-
wa gwěn ni'yus doh?
31 Neh, dih, gai'o nih, są noh' neh' dą swąh'ni goh'-
hąąh'gwa nis'thaak, nae'swa do'ok, A' nah ot' ą dwa'dek-
ho'ni aak'; neh, gih shąh', A' nah ot' ą dwa'ne ge haak';
do gaht', A' nah ot' ą dwus'syo nyah'dah gwaak'?
32 Neh, sąh ąh, naeh, ne ga gwe goh ną gą hą nih'-
saas noh son'da go ho non'doh oh noh'dya ga'ąn joh'dąh-
shoh: ho noh'doh ji'wąh, sąh'ąh, ne She swah'nih, gą'o-
yah gěh thąh'dyoh, heh de'yu do'ąn jo'oh he swa yah'-
da deh ga gwe'goh' ną ga'.
33 Neh, dąh gwa"eh da swa'dye ąnt da swa'da děs'ut
swih'saak nae'swa dye'na want no i'wah gěh Na'wěn ni'-
yuh, ne dwą noh'do oh'shă gwěn ni'yuh, kuh no i'wi-
yus'dos hăh; da, o nąh', naeh, ga gwe'goh' ną gą'
haeh'gwah ą swa'yah do wąht.
34 Neh gai'o nih, są noh' neh ą yo'o ya'gąh do'ok ne
swah'ni go ąh'gěh he ną ya'wąh syooh ną yo hąht'; neh,
sąh ąh, ną'yo hąht o yąh', naeh, neh dą yuh'ni goh'-
hąąh'gwa nis'thaak he ną ya'wąh syo nyooh he ni wą'nis-
hes. Neh huh' hah'de ga ye'ih ne wą nis'hă deh he'ni-
yu'yąh' ne de yuh'ni goh'hąąk he ni wą'nis hes.

OI'WAH VII.

SǍ NOH' dǎ ye'chi yaȟ'do wet, neȟ' na'gǎ ak nǎȟ iis
daȟ de'ye chi'yaȟ do'weh dooȟ.
2 Neȟ, sǎȟ'ǎh, he'nǎ swa yeeȟ ne dǎ ye'chi yaȟ'do wet,
neȟ', kuh, nǎȟ' iis dǎ je'chi yaȟ'do weeh dok'; neȟ,
kuh, ne' naȟ ot ǎ ye'chi ya'dǎ naȟ'ge ǎh'dah gwǎȟ', neȟ,
kuh, nǎȟ' iis ǎ je'chi ya'dǎ naȟ ge ǎȟ'dah'gwǎȟ.
3 A' dih, naeh, heh' se gǎǎh' ne ni waȟ'aah noch-
hi'nvs gǎȟ ho gah'dah gwǎh ne de ja'dǎ non deeȟ, tǎȟ ǎh,
naeh, deȟ se gaȟ'ǎ'yo'oȟ ne gǎ'on daȟ ni'yuȟ' niis' ne-
se ga''aȟ gěh?
4 Neȟ, giȟ shǎh', a'na'ya wǎh', na'eh sǎ'as ne de ja'-
dǎ non deeȟ, Do, nyiuȟ', sgo guh' noch hi'nvs gǎȟ sa-
gah'dah gwǎh, neȟ, dih', naeh, ho! gǎ'on daȟ ni yuȟ'
niis ne se ga'aȟ gěh?
5 Iis, ne de sni'go ǎȟ'seeȟ o yaȟ' sat goh'son dah'goh,
neȟ da sa'dye ǎnt sa'so guh' ne gǎ'on daȟ ne sa gah'-
dah gwǎh; o nǎh' wa'eh ǎnt'sdo khaak' nǎch'ho guȟ'
noch hi'nvs gǎȟ ni yuȟ' na'ga'aȟ gěh ne de ja'dǎ non-
deeȟ.
6 Sǎ noh' ne ji yǎh ǎ swa'nont' no'wǎ'ǎ gwah'seeh
Na'wěn ni'yuȟ; sǎ noh' haeȟ'gwah neȟ huh' hǎ swvs'huh
ne swa'wǎh ne gaȟ nòh'saȟ he'wa di'gat ne gwis'gwis:
dyǎ'gwah' dǎ'wǎ nǎ'ǎs gǎȟ syok', sho; dǎ dwǎ'nan dih'sa-
de niȟ, kuh; iis, dǎ ji sǎ'ǎȟ ne gǎ'o guȟ'.
7 Swa do'e syok, neȟ, kuh, ǎ swa'yaȟ do wǎȟt; swih-
saak', neȟ, kuh, nǎ swa'gǎȟ'; swah ho'aȟ e'syooh, neȟ,
kuh, neh dǎ swa'de ho'on dyǎȟs.
8 Haȟ'de yo gweȟ'da ge, sǎȟ'ǎh, ne yon do'e syoh'gwaȟ,
go yaȟ'do wǎȟs; neȟ, kuh, ne yaih'saas, ye'gǎh: neȟ,
kuh, ne yeh'ho aȟ e'syoh. de ya'go deȟ'ho on'dyǎȟ seh.
9 Neȟ, dih, soo naȟ ot' he'ni swa di', jo'gweh, naeh'
sho, ne dyǎ'gwah' no'a wak ǎ o'do e'syoh gwǎȟ no'oȟ-
nih o ǎh'gwaȟ, neȟ, gǎh, ne gaȟ sgwa'aȟ ǎ'o'nont'?
10 Neȟ, giȟ shǎh,' ne dyǎ'gwah neeȟ' ǎ o'do e'syoh-
gwǎȟ ne gǎn joh', neȟ,' gǎh, ǎ'o nont' nos hais'daȟ?

11 Da neh', dih, niis, he'wa et gäh he'swa yah'da deh,
swa'yän de'ih, he'nän di'swa ye'äh duk ne wi yuhs a'ye-
chi yoh' ne chi'a wak'shoh; do dih, naeh, ni we suh' ne
si'gwa ne She swah'nih, gä o yah gĕh thäh dyoh, a'sha-
ga'oh ne wi yuhs, nä'o wan do'e syoh'gwäh?
12 Neh, dih, gai'o nih, ga gwe'goh a'dih gwa'nah òt
neh huh' nah'de di swa'do än jo nih' no'gweh he na'ya go-
ye'ak he'swa yah'da deh, neh huh' näh' iis nah'swa ye'-
ak ha di'yah da deh: neh säh'äh nä gä, neh' gän doh
ne ga'ya doh ne ga ya'nes häh, neh, kuh, no'di do gäs-
da ni'aak.
13 Hoh swa yoh' ni gah'ho ah'aah gah ä'o ga'änt; neh,
säh äh, ne wa da'gwänt hoh ä'o ga'änt, neh, kuh, neh
wa'a gwänt ho'a deh, ne yu ah'di oh he'o weh de dyu'-
doh ho ga'nyat'; gut gah'deh', kuh, neh huh' wah a'go-
yo'on dyĭĕh.
14 Ne gääh! ni gah'ho ah'aah hoh ä'o ga'änt; ni wah'-
sä dyĭĕh'aah', kuh, ho'a deh, ne' neh huh' he yu aah'-
di oh nä ya'go he dyĭĕh! duh gaah'ah, dih', kuh, nä'-
ye'gäh'.
15 De swa'da dus hääk ne deh gai'wa gwĕn ni'yuh go-
dye'äh dah'goh go do'gäs da'nih'; e chi'yah do wähs' de-
yu'di nah'gä on'doh oh ni yoh'goh dääh, neh gwa', ne
ye yah'da go'gwa, neh huh', naeh, ni ya'go nyah'do wĭs
ne ta'yo nih.
16 O do'gäh ooh' ä ye'chi yään deeh he'ni yuh dä ne
wa da'yo nih ha di'yah da deh. Neh'huh, gäh, no'gweh
hä na''yon da'gwus' no nyo'gwih säh he dyo ik'dòt? Neh,
gih shäh, ne figs, he'o weh dyò'nyòt' no'ik'dah ne yu'-
ik dah'aah?
17 Neh'huh, dih, ni yuh'dääh, hah'de yo'on da'ge no'-
on di yu', o'yi yu', kuh, ne wa'yont hah; neh gwa',
no'on da et gäh, o ya'et gäh, kuh, naeh, ne wa'yont hah.
18 Täh'äh deh a'oh no'on di yu o ya'et gäh a'wa yon-
däh; täh'äh, haeh'gwah, no'on da et gäh o'yi yu' na'-
wa yon däh.
19 Neh nah'de yo'on da ge, ne täh'äh deh wa'yont hah

no'yi yu, ne gă'on dyah goh'; no jis'dah gěh', kuh, he-
wa'dyooh'.
20 Da neh'huh, dih', ni yuh'dăăh, do găs o do'găh-
ooh ă ye'chi yăăn deeh, he ni yuh'dăăh ne wa da'yo nih
ha di'yah da deh.
21 Tăh'ăh deh'ga gwe goh nă yo'gă'ah se aak, Syah da-
gwěn ni'yuh, Syah'da gwěn ni'yuh, ta'ye yoh he ni ga nok-
da yăh ne dwă noh'do oh'shă gwěn ni'yuh ne gă'o yah-
gěh: neh, gwa', na'o hwah na i'wa ye'is thah he ni thoh'-
ni go'oh dăăh Naah'nih, gă'o yah gěh thăh dyoh.
22 Gut gah'deh nă yo'gă as ne neh' dwă nis'hă deh,
Syah'da gwěn ni'yuh, Syah'da gwěn ni yuh, tăh ăh gă'
neh deh a'gwat hăăh'gwak ne sah'să nah; neh, kuh,
ne sah'să nah o'gwa ye'ăh dah goh jak hi'yah dit'gă oh
na di'nis he'o nah; neh, kuh, neh o gwa ye'ăh dah goh
ne sah'să nah, we suh' no i'wa nă'ă gwah'dohs ni yo'gwa-
dye'ă noh;
23 O năh' ănt gi'wa gwai'ih sih ăk he'yă os, De wăn doh
niih deh gwa''yăn deeh'oh': Swat'hă daat' he ni gyah'da-
deh, iis, ne' wa et'găh swai'oh deh'goh.
24 Neh, dih', gai'o nih, naah'de yo gweh'da ge, no'ot-
hon deh nă gă, he'nah gwă'na geh'heht, wa'a ye is', kuh,
neh dă she'yă on dăăk' no'yah'do weh'dus hi yu' no'gweh;
neh huh' hoh noh'so niih' gas dă'ăh gěh;
25 O năh' dyus da'ăh doh, oh wă'no dooh, oh ge'o wa-
nănt', kuh; neh huh' de ya'o yăh''doh he ga noh'sòt:
tăh'ăh, kuh, deh oh'hnye năh'ooh, neh, săh ăh, he gas-
dă'ăh gěh ga noh'so niih.
26 Neh, kuh, naah'de yo gweh'da ge, no'ot hon deh'
nă gă' he'nah gwă'na geh'heht, tăh'ăh, kuh, neh huh'
de'o ye'ăăh, neh dăs he'yă on dăăk' ne de oh'ni gont'
no'gweh, neh huh' hoh noh'so niih' ne gah neh'sah gěh:
27 O năh' dyus da'ăh doh, oh wă'no dooh oh ge'o wa-
nănt', kuh; neh ho'oh ga yănt' he ga noh'sòt, neh, kuh
noh hnye'năh oh; neh, kuh, no i'o wa năh he ni ya'wăh-
oh shah gah'hnye nănt.
28 Da, neh no năh' sha a'dwă'nohk dăh' ne Je sus, ho-

di wa'nă ă'gwah oh ne găn dyuh'go wa'năh no'gweh he'-
na a yeeh ne wa'a go'i o nyăh.

29 Neh, săh'ăh, he'na a yeeh noh sha guh'ni'go o nih'
ne' the'o yăh' non'da ăn'noh do'ok; tăh'ăh, naeh, neh-
huh' de'o ye'ăăh he'ni a di'ye hah' ne sha go'di ya'do nih.

OI'WAH VIII.

NEH no năh' sho'non'das năh'do on dyĭĕh ho non'da-
deh, găn dyuh'go wa'năs ho wa'non dă dyĭĕh.

2 Neh, kuh, nă' nah a'wăh, neh huh' non da'eh no'-
yah'dat găs, wa a'dyah dye nănt he'a gat, ha wă, Syah'-
da gwĕn ni'yuh, neh ne dyă'gwah ae'sa ga'yăh, sa gwe'-
nyooh niis on'dah săn'noh dooh na'gă ak' deh swa'gyah-
daat găs.

3 Neh ne Je sus he o'nis oh'da da doh, neh, kuh,
not'ho'yă o nyooh, ha wă, o'ge ga'yăh; neh, dih, neh-
huh' ni yuh'dă ak he syah'da deh a'gă ak deh jòt gih.
Neh, kuh, ni dyus'no weh sho jăh doh no yah'dat găs'-
gwah.

4 Neh, kuh, na'wă ah seeh ne Je sus, de sa'da dus"ha-
ăh, să noh' so gaah' ăs he'o wih; neh, gwa', sho, ne
sah'dăn dih, o'yăn det' hoh'sa'da do nih ha yah'da deh
na'yah'dont hwus; neh, kuh, ne' sat gah' ne ga gă'yaat
de ga'yah do'weh doh, ne Mo ses ho i'wih sah'oh, neh ă-
gai'wa gwai'ih soh sek ha di'yah da deh.

5 Neh no năh' ne Je sus sha'a yoh' ne Ca per na um
neh huh' tho yooh' ha yah'da deh no'wa go wa'năh ne
sgat de wăh'nyah eeh ni ă'nan di, ho do'e syoh'gwa nih,

6 Ha wă, Syah'da gwĕn ni'yuh, neh na geh'hah shăh
tha yus'hăh he dwa gah'dăn dyooh ho no'ok da nih, ne
deh swă'ni non'dok hah na'yah'dah gĕh nah gah'hoh dăh,
ho o'ya gă, de o'doh ho'ga nyăh.

7 Ha wă'ah seeh ne Je sus, Neh huh' hă geet', ă she'-
jăht', kuh.

8 Neh no'wa go wa năh ne sgat' de wăh'nyah eeh ni-
ă'nan di det hos'nyĭĕh oh ha wă', Syah'da gwĕn ni'yuh,

suh jih we suh' dwa ga'dohk' ne' neh huh' ha'syoh' he-
dwak noh'sòt; neh, gwa', sho, neh huh' hah'de ga ye'ih
ne' sis nyĭĕt no wą̆'nos gah'ah, nąs'ha doh' na geh'hah-
shăh.
9 Neh sąh'ąh, niih, no yah' dyo gąn'noh do nih, ho-
gĕh'has des'hă wii', sho, khe yąn'noh do nih no dis'geh-
ą'geh dah; neh, gąs, ne wa e'yą as, hoh'sĕh', wa ah'dąn-
dih', gąs: o yah', kuh, ga'jih', daah'dăn dih, naeh;
neh, kuh, na geh'hah shăh, nąh ho' nah jeeh', neh'huh
gąs', na'a yeeh.
10 Neh no nąh sha a'ok ne Je sus, neh neh wa o i'-
wa'nă ă guh, neh, kuh, na'go'yą ah'seeh no wa'non dăă-
dyĭĕh, Do gąs' oh gwą'as, tąh'ąh deh a'ge gąąh neh huh'
na'we suh'gą ak na'ye yah dą'ăh sek, a'ye i'wa gwĕn ni-
yus'thaak; tąh'ąh, haeh'gwah, ha'di'yah da deh ne Is-
ra el.
11 Neh, dih, noh gwą'as, gut gah'deh neh tgăăh gwit-
gąhs'gwa, kuh ne gă'ăh gwąhs ąnt hą'neh da'nooh, ne
do gą hąs hą'nan dyąąh hah dąs'hą non'dont' ne A bra-
ham, kuh ne I saac, kuh ne Ja cob, he'o weh tga yąh
ne dwą noh'do oh'shă gwĕn ni'yuh ne gą'o'yah gĕh,
12 Neh, gwa, ne dwą noh'do oh'shă gwĕn ni'yuh ga'-
wa ji'yăh', neh, naeh, na gwus' as de'gwa de dyò'dah-
son da'i goh ą o'wą non'do nyaht; neh huh', naeh, dą-
dyoh'sant hwah'so ok, dą dyon'dyuh'gą nye'ak, kuh.
13 Neh, kuh, ne Je sus ha wą'ah seeh no'wa go wa'-
nąh ne sgat de wąh'nyah eeh ni ą'nan di, Sa sah'dąn-
dih; neh, dih, he ni sa i'wa gwĕn ni'yus doh neh huh'
ni ya'wąh he'syah'da deh. Neh, kuh, no'hah'shăh sho-
jąh'doh ne' neh huh' ni dyu'ĭs dah'e nah.
14 Neh, no nąh' ne Je sus sha'a yoh ho'noh'sòt ne
Pe ter, sha go'gąąh ne Pe ter yòh o noh'ąh, ye yus'hąh,
go nook'da nih goh doh'go ă'oh.
15 O nąh no'tha yą'o nyooh ne yes oh'dah gĕh: neh,
kuh, ne goh doh'go ă'oh ja go'yah dat'gah wąh: de dya'-
gut gą'oh, de sho'wan dis'nyeh oh', kuh.
16 Neh, dih, no nąh' oh gă'ăs ah o doh'o on dyĭĕh,

ho nont'gah deh neh huh' ho wan'di yah'theeh ha'yah'da-
deh, no'nan dyą'niih' na'di'nis he'o noh: neh, kuh, ne
cha go'yah dit'gą oh na di'nis he'o nah, o wą'nah', sho,
ho ye'ăh dah goh; ga gwe'goh', kuh, sha go'jąh doh, no'-
di nook'da no'ni ak.
17 Neh neh huh' ni ya'wąh oh, o i'wa ye'ih oh no'-
snïěh'oh no do'gąs da'ni ak E sai as, ha wą, Ha'o hwah',
sho, de oh'gwąh no gwah'hă yąn doh'; neh, kuh, ho-
dye'ăh dah'gwa niih no gwa'noh so dai'yïěhs'.
18 Neh no nąh' ne Je sus sha ą'ni nan dok gąn dyuh'-
go wa nąh ho di'yah da yeih'oh. he'o weh ni ehs, ha go-
i'wis ah'seeh o sa ą'nont hă daat' si gwa'gwa nah ga'nyu-
dăă dih ho'sa ą noeh.
19 Da neh, dih, na yah'da do gą sha go'ya do nih he-
o'yos oh; neh, kuh, na wą'ah seeh, Sa di'o nya nih, ą-
go'non dă'dyïěh sek ga'wěn ni yuh', sho, he'o weh hąh-
se'no on dyïěh.
20 Neh, dih, ne Je sus ha wą'ah seeh, Neh ne nah'-
gwat gwaah o non'dya de nyoh', naeh; neh, kuh, ne
jih dąh'aah'shoh o di'yąh he'o weh wą nąn'no es'thah:
neh, gwa', naeh, No wa'wak' no'gweh tąh'ąh de o'yąh'
he'o weh naat go'ąn dah'gwaak.
21 O yah, kuh, ne sha yah'daat, ne ha go'i o nya ni'-
ak, ha wą'ah seeh, Syah'da gwěn ni'yuh, dak nok'dot-
hus, ną dwa'dye ąnt' ą sgah'dąn dih; neh, kuh, ną eh'-
sa dooh na'ah nih.
22 Neh, dih, ne Je sus ha wą'ah seeh, Dak non'dă-
dyïěh', sho; ho neh'o on dyïěh', no ni'e yooh ha dih'sa-
dooh no'na wąh ne guh wąn'dah oh.
23 Neh, dih, no nąh' sha a'deh noh'dăăh ne ga'o wa-
go, ho wa'non dă'ă dyïěh na go'i o nya ni'ak.
24 Neh, kuh, ną' nah a'wąh, a gwus' oh ge'o wa nąnt'
he ga'nyu daeh'; neh huh' he yòk'dah oh neh wa doh'da
weh'săăs ne' ga'o wah. Ho dah'oh ji'wąh, naeh, na'o hwah.
25 O nąh' neh sha go'i o nya ni'ak ho'wa'yah do'wąh-
oh, ho wa'yeh doh, ho ną', Syah da gwěn ni'yuh, da gyo'-
het', e dwah'wąn daht!

26 Neh, dih, na go̱'yą̆ a̱h'seeh, A', naeh', go waah' swah dyo̱hs'? iis, ne ni wah'aah ne swai'wa gwĕn ni yus'-dos hăh! O nąh' thot gą̆'o̱h, ho ĭs'da nii' ne gă ă hah, kuh ne ga'nyiu daeh'; neh, kuh, neh we suh' tah'wa'-dyeeh.

27 Da neh, dih, no̱'gweh wa'o di'wa nă'ă guh, hą̆-na̱n'do̱h, A' nah o̱'gweh doh dą̆ąh ną̆ gą̆'? neh', waeh, ne gă'ă hah, neh, kuh, ne ga'nyiu daeh' wa ot'ho̱n daat.

28 Neh, dih, no nąh' sha'a yo̱h ne sga'nyu dă'ă dih, he'dyo̱'ąn'ja deh he'tha di'na̱ geh' ne Ga da renes, neh-huh' de'o no̱n dăh'o̱h de·i'yvs heh, na di nĭs he'o no̱h ho-na̱n'dyą̆ niih; da i'ya gąht he'yeh sa'do̱ nyo̱h, hah'de'yu-dohk', sho̱, ho dis'ha nit: tąh'ąh, dih, deh so̱ gaah de-o'gwe nyo̱o̱h na'a'at ne' neh huh' he yut'ha i no̱o̱h.

29 Ną̆', kuh, na̱h a̱'wąh, de o̱'na̱h sąnt hwąh', ho̱ ną̆', A' nah ot' niih o̱ gwa'di wa deh' he syah'da deh', Je sus, ne' Ya'a wak' Na'wĕn ni yuh? Neh, gąh, oh syo̱h'dvk nĭk'huh, neh da'sgya do̱h'ho̱ ga'nyat', ne ga oh' na̱h-wa̱n dih he'ni yò'o weh' hą̆ ga'eh?

30 Neh, dih, ne we'ąh ni dwą̆'nehs' he'o̱ weh ni a'-dih si'aah o no̱nt'gah deh ne gwĭs'gwis, dyo no̱n'dek ho̱'-ni a dyĭĕhs.

31 O nąh' na di'nĭs he'o no̱h'sho̱h ho̱ wa̱n'do̱ e'syo̱h gwa-niih, ho ną̆, Neh neh dyą̆ gwah ąnt sgwa'yah dit gąh, da gwa'no̱k do thvs' ne' neh huh' ha'ya gwa yo̱h' he'wa-di'yah da deh' ne gwĭs'gwis.

32 O nąh' ha'go̱'yą̆ a̱h'seeh, Hoh'swa yo̱h'. Neh, dih, no nąh' da'a di'ya gąht', neh huh'. hĕs ho'di yo̱o̱h he'wa-di'yah da deh' ne' gwĭs'gwis; Ną̆', kuh, na̱h a̱'wąh, ga-gwe'go̱h he'ni wąn na̱n di' ne gwĭs'gwis de'yu nąąh'da-do̱h dyu no̱n'deh haas do̱h, he yu'no̱n dyah'dąh'do̱h he-ga ne'jòt hah'de yo dih'sgoh o̱h he' ga'nyu daeh', neh, kuh, no ni'e yo̱o̱h o ne'gah gĕh.

33 Neh, dih, no'no̱s'de ĭs'do̱ no̱h wa'ą̆ no̱n deh'guh; neh huh' hĕs'ho ne no̱o̱h he'ga no̱n'da yąh: ho no̱nt'yu o-wii', kuh, nah'de yu i'wa ge; neh, kuh, he na'o di yah'-da wąh no'na̱n'dyą̆ ni'na̱h na di'nĭs he'o na̱h'sho̱h.

34 Nă, kuh, ngh a'wăh, ne'ga non'da gwe goh tho di'-
ya găh'oh, de o'wan dăh'doh ne Je sus; neh, dih, no-
năh' wa'o wa găh, ho wan'do e'syoh gwa niih, no'sa at'hă-
daat he'o weh ho no'ăn ja deh.

OI'WAH IX.

NEH' ne ga'o wa go sho deh'noh da hoh', dis ho'nyu-
dae'yah"goh', kuh; neh huh', kuh, hĕs'ho yooh
ha ga non'da yăh he'tha na'geh'.
2 Neh, kuh, nă' nah a'wăh, wa o wa yah'theeh ha-
yah'da deh no'gweh, ho no'ok da nih, deh swă'ni non'do-
khah na'yah'dah gĕh; ga nok'dah gĕh ha yvs'hăh. Neh,
no năh' ne Je sus, sha at'gat huh he'nit ho năh'ni go'ăs-
ah doh ho wa'yah da ahs, ha wă'ah seeh no'no'ok da nih
ne deh swă'ni non'do khah na yah'dah gĕh, Go'a wak,
agă noh' sa săn'noh do nyooh; do'se sa di'wah să gwvs',
naeh, ne sai'wa neh'ak shăh.
3 Neh, kuh, nă' nah a'wăh, ha di'yah'da do gă ne
sha go'di ya'do nih', ho non'da dă'ah seeh na di'yah di,
neh nă gă' ho'gweh hoh'să'na et'gănt hah Na'wĕn ni-
yuh.
4 Neh, dih, ne Je sus ha'yăn de'ih ji wăh na dih ni'-
go'ăh gĕh; ha wă, A' nah ot' ga i'o nih' he' wa et'găh
swăn noh'do nyooh' ne swăn nyah'sa go?
5 Neh, săh'ăh, ga ă'ni gaah' wa dye'sah gĕh, na'ya găh,
De ji'sa di'wah să gwvs ne sai'wa neh'ak shăh; neh, gih-
shăh', na'ya găh Do saas'daht', sah'dăn dih, kuh?
6 Neh, dih, nae'swah ni'go ă yăn daht naah has'des'hăăt
No wa'wak' no'gweh ne yo ăn'jah gĕh, neh dă'cha go i'-
wah să gwvs ne gai'wa neh'ak shăh,—o năh' ha wă'ah-
seeh no'no'ok da nih, Dis daht'; de sĕk' ne sa'nak dah;
neh ho'o sa seeh he di sa'noh sòt.
7 O năh' dĕs ho'dah oh, neh huh' hĕs ha'we nooh he-
tho noh'sòt.
8 Neh, dih, no năh' ne găn dyuh'go wa năh sha'ă-
nont gat'huh', wa'o di'wa nă'ă guh; ot ho wa'ăh să o nyooh,

kuh, Na'wĕn ni'yuh, ne sha go'wĭs no̱'gweh nă̱ gă̱' ni-
gah has des'yuh dă̱.
9 Neh, dih, no nă̱h' ne Je sus sha ah'dă̱n dih, ho gă̱'
no̱'gweh, Mat thew ha ya'so̱h, ha nyus'yòt he'tha di'ga-
nyahk'thah na di'wĭs de'o es, neh', kuh, na'wă̱'a̱h seeh,
Dak no̱n'dă dyĭĕh. O nă̱h' det ho'dah o̱h, ho'no̱n dă-
dyĭĕs'o̱h.
10 Da neh huh' ni ya'wă̱h o̱h, no̱ nă̱h' ne Je sus shah-
de'o no̱n do̱n'do̱h, he tho no̱h'sòt, nă̱' na̱h a̱'wă̱h, ho-
no̱nt'gah deh na di'wĭs de'o es, kuh no di'wa'neh a go̱h
tho di'yo̱o̱h, do gă̱ ho no̱n'dyă̱n dus'o̱h ne Je sus, kuh
neh sha go'i o̱ nya ni'ahk.
11 Neh, dih, no nă̱h' ne Phar i sees sha'ă̱ no̱nt gaat-
huh, ho wă̱'nă̱ a̱h'seeh ne sha go'i o̱ nya ni'ahk, A, naeh',
he go waah' ne she swa'i o̱ nya nih' de'ă̱ na̱n do̱o̱s' na di'-
wĭs de'o es, kuh no di wa'neh a go̱h'?
12 Neh, dih, no nă̱h' ne Je sus sha a'o̱k' nă̱ gă̱',
ha go̱'yă̱ a̱h'seeh, Neh' neh sgă̱'ă̱ no̱h' ti ă̱'no̱h heh no̱'-
gweh, tă̱h'ă̱h, naeh, dah'de'o no̱n'do̱'ă̱n jo̱ nih na'de-
jă̱hs; neh, gwa', no di no'o̱k da nih.
13 Neh, dih, neh swah'dă̱n dih, jih ni go̱ ă̱ yă̱n daht',
kuh, ne' nah ot' gă̱n do̱h' nă̱ gă̱', Neh niih dwak ni'-
go̱ i yu' sah'gwah na da'ni dă̱'o̱s hăh, tă̱h'ă̱h, naeh, ne
ye yah'do̱nt hwus: tă̱h'ă̱h, să̱h'ă̱h, neh' deh a'gyo̱h dah'-
go̱h no̱ sa khe"no̱k ne tho di'wa ye is do̱h', neh, gwa',
no di'wa'neh a go̱h do̱'sa ă̱ nă̱h'ni"go̱ ă̱ de nih.
14 O nă̱h' ho̱ wa̱'yah do'wă̱h o̱h neh ha go̱'i o̱ nya ni'ahk
ne John: ho̱ wă̱'a̱h seeh, A' nah ot' gai'o̱ nih', ne niih,
kuh ne Pha ri sees, we suh' de ya'gwă̱n do̱n'dyet hah;
neh, naeh, niis neh she'i'o̱ nya nih, tă̱h'ă̱h, naeh, dah-
de'ă̱ na̱n do̱n'dyet hah?
15 Ha go̱'yă̱ a̱h'seeh ne Je sus, O'gwe'nyo̱, gă̱h, no'-
no̱n de'oh sho̱h no'nyaak heh a'ă̱ na̱n'dă̱ na̱h'sek he'nă̱ yo̱'-
nis heht nah'so̱h do gă̱' de'ă̱ na̱n di'aak no'nyaak heh?
Neh, dih, ne dwă̱ nĭs'hă de'nyo̱h hă̱ ga'eh no nă̱h' no'-
nyaak heh dă̱s ho̱'wa̱n di'yah dah'gwă̱h; da o nă̱h' dă̱'ă̱-
nă̱n do̱n dyeet.

16 Tăh ăh deh so gaah ne ga'ăh dă seeh ne deh ga'-
yă năn'dah oh a'ya go'ok' ne was syo'nyvs hă'ga yo''neh;
neh săh'ăh ne yo oh'goh ăn'gă'ăh ne gă'ăht nas syo'nyvs-
hăh'gĕh, neh, 'kuh, neh we suh', sho, dă wan'dăh'ne-
gă'o guh.
17 Tăh ăh, haeh'gwah, deh'so gaah no'ne ga seeh no-
nyo'gwih săă gih, [ne wine,] neh huh' a'ye ăh' ne gas-
heh'da ga yoh' gah syuh'sah': dyă gwah', sho, dă wan''-
dăh ne gaah' ne gas heh'dah; ă ga'iht, kuh, no'ne gah;
ă gai'wah doh, naeh, ne gas heh'dah; neh, gwa', neh-
huh' hă'non dăăs' no'ne ga seeh no nyo'gwih săă gih ne
gas heh'da seeh gah syuh'sah: neh, kuh, ne de ja'oh ă-
wi'yu aak nă yò'da dă.
18 Ah soh', sho, chi a'gont hă niih' nă gă nah o'i oh'-
dăh, nă' nah a'wăh, ha yah'da do gă ne thă noh'do ah'
ho yos'oh, ho'dyah'dye năh'doh, kuh', he'a gat, wa o'-
dă na'yă as, ha wă, neh ne khe'a wak o'năh ne'wah
ya i'ye yos; neh'huh, dih, non da'seeh', she'yă'nĭs oh'da-
ăh; ă ya'go hek', dih', naeh.
19 O năh det ho'dah oh ne Je sus, ho'non dă dyĭĕs'oh;
haeh gwah', kuh, na go'i o nya ni'ak.
20 Nă, kuh, nah a'wăh; ne ye'oh, yet gwăh'chit găhs
wvs'hă dek ni' sga'eh ni yus'hă ge nah o'nis heht neh-
huh' chi yuh'dă, has ho'neh ni dya'ga we nooh, hah'de-
ya'go yă'o nyoh' ne de yuh'ă on'da dyĭĕh no dyah'da-
wih'doh.
21 Neh, săh'ăh, ne wah a'go da'dă as, Neh neh theh-
o'gwe nyooh a os'gwah ah' neh naah'daa gyă'o nyooh
no'syu'nyah doh naah'de ga gont' ăs'ga'doh.
22 Neh, dih, ne Je sus dĭt ho'dih sa'de nyooh', neh,
kuh, no năh' oh sha'gut gaat huh, ha'wă, Go'a wak, sgă-
noh' sah'ni go i'yu aak; neh', săh'ăh, seh sa'jăht he ni-
di săh'ni go'ăs-ah doh sai'wa gwĕn ni'yus doh. Neh, kuh,
ne ye'oh ja go'doh oh ne' neh huh' ni dyu'is dah'e-
noh.
23 Neh, dih, no năh' no Je sus sha'a yoh' he'tho-
noh'sòt na'go wa năh, neh, kuh, neh sha gut'gat hwăh

ną'nă''o̱h̄ daas hą'na̱n'dą nah̄s, neh̄, kuh, no̱'gweh no-
di'yah̄'da yeih̄ o̱h, ot gaih̄'ni de ă'no̱h sąąnt hwvs,
24 Neh̄ na go̱'yą a̱h'seeh, Swa no̱k'do dąh, ho̱'sa swa'ya-
gąh̄t; neh̄, sąh̄'ąh, ne yĕk sah̄'da seeh̄'ah tąh̄'ąh deh̄-
a'ga we'e yo̱o̱h; neh̄ gwa'sho̱, ne go dah̄'o̱h. Neh̄, sho̱,
ne wa̱'o̱ wa̱s gaat gwąh'; wa̱'o̱ wa̱ no'wąnt', kuh.
25 Neh̄, dih, no nąh' sho̱ wa̱n'di yah̄'dit gą'o̱h no̱'gweh,
o nąh he o'yo̱s o̱h; neh̄, kuh, noh̄ sha'gus oh'daah̄, ne
yĕk sah̄'da seeh̄ ah, de'dya'gut gą'o̱h.
26 Da neh̄ nă gą de yu'di o gwąh o i'wa na̱'gąh̄ o̱h ne'
ti ga gwe'go̱h he'ni yo̱'ąn jah̄ ne' neh̄ ho'o̱ weh.
27 Neh̄, dih, no nąh' ne Je sus sha ah'dąn dih̄, de i'-
yvs heh de i'gah gwe'go̱h ho̱ wa̱'no̱n dă'dyĭĕs o̱h; de yah'-
sąnt hwah'seh̄; hya do̱h, Iis, ne' ya'a wak' ne Da vid,
dak'ni' dąąh'.
28 Neh̄, dih, no nąh' wa'a yo̱h̄' he ga no̱h'sòt, he o̱'-
wa̱ yah̄'do wąh̄ o̱h ne de i'gah gwe go̱h'. O nąh' ne Je-
sus ha go̱'yą a̱h'seeh, Ji'wa gwĕn ni'yus thah̄', gąh, ha'-
ge gwe'nyo̱o̱h ne' neh̄ huh' na̱ gyeeh̄' nă gą? Neh̄ no̱-
wą'a̱h seeh, Neeh̄', Syah̄'da gwĕn ni'yuh.
29 O nąh' hah̄'de'o yą'o̱ nyo̱s'o̱h ni'gaah̄'gĕh; ha wą,
Neh̄ da gvs'heh dvk he ni ji'wa gwĕn ni'yus do̱h, neh̄ huh',
sho̱, ni ya'wąh he ji yah̄'da deh̄.
30 O nąh' sho di'dok hah̄'heh̄ o̱h: neh̄, kuh' ne Je sus
ha go̱ ya is'da ni, ha wą, jat ga'ă o̱o̱h, să no̱h' so̱ gaah̄' ą-
ya'go no̱h'do̱k.
31 Neh̄, dih, no nąh' sa yah'dąn dih̄, oh̄ tya'di o gwat
he ni yu'i wa'nă ă gwat he'na'o yą na̱ wąh ne' ti'ga gwe-
go̱h he'ni yo̱'ąn jah̄ ne' neh̄ huh.
32 Neh̄, dih, no nąh' ho̱ sa'i ya gąh̄t, nă' na̱h a̱'wąh,
neh̄ huh' wa̱'o̱ wa̱ yah̄'theeh̄ ha yah̄'da deh̄ no̱'gweh, ne
de a'wă no̱nt; ho dyă'niih na nĭs'he o no̱h.
33 Neh̄ no nąh' sa'o̱ wa̱ yah̄'dit gąh' na nĭs'he o na̱h̄,
sa as'nyĭĕt ne de a'wă no̱nt: neh̄, kuh, ne gąn dyiuh'-
go wa nąh ho di'wa nă ă''gwah̄ o̱h; ho nă, de'wąn'do̱h'
de o'no̱nt gaat hwąh ne' neh̄ huh' na'ya wąh ne Is ra el
no'no̱ ąn'joh̄ dąh.

34 Neh gwa' ne Phar i sees ho nä, neh ho ye'äh-
dah'gwah no'wa go wa'näh na di'nis he'o noh'shoh heh
cha go'yah diit'gäs' na di'nis he'o noh.
35 Neh ne Je sus ne ga gwe goh thon da'et ne ga-
non'do wa'näs, neh, kuh, ne ni ga'non dahs'aah, oh'sha'-
guh ni'goo nih hä'nan'dä na'yän dah'gwa noh; neh, kuh,
noh sha'gut ha has no i'wi yus'dos häh Na wěn ni yuh ne
gai wi yus'duk ne dwä noh'do oh'shä gwěn ni'yuh: neh
neh sa sha'go jäh'da nooh ga gwe'goh noh tgah'hoh däh'-
shoh no'di nook'da no nih no'gweh.
36 Neh, dih, no näh' shah sha'gut gaat huh ne gän-
dyiuh'go wa näs, da wa'do nya'nooh na'yah'da go he'nah-
sha'go dääh, neh ga i o nih he de'o näh ni'goh häähʼgwa-
nih naah'de yooh he'ni dyu ye'äh doh; neh, kuh, neh
de o'non do'gwä an dyiěhs, he ni yuh'dääh ne de yu'di-
noh'gä on'doh oh, neh täh'äh deh o'di yäh naas de'is thah.
37 O näh ha go'yä ah'seeh na go'i o nya ni'ak, Neh'
ne ye yänt'hwa gwus' nah ot, do gäs' we suh; neh gwa',
naeh, ne yon di'oh daas duh gaah'ah.
38 She'swa'do e'syoh gwäh', dih, Na'yah'da gwěn ni'-
yuh ne ye yänt'hwa gwus' nah ot', neh non'da sha'go-
haht ne yon di'oh daas he'o weh ha yänt'hwa gwus.

OI'WAH X.

NEH no näh chi a'go no goh' ne wus'hä dek ni' sgä-
eh ni ä'nan di na go'i o nya ni'ak ha goh'has des'-
hä wii nä sho'wan di'yah dit'gäh sek no'nont'wais'hät gih'
[na di nis he'o noh] neh, gwah huh, näs ha'go di'jäht haak
ne ga gwe'goh ne go no'ok da'nis thah, he'ga gwe'goh,
gwah huh, no noh'so dai yooh.
2 O nä' neh he ni o'dih sä'noh däs ne wus hä' dek ni'
sga'eh ni ä'nan di na go i'ont, nän'dah; dyu dye'äh doh
Si mon, neh, gäs, no'wa yaas Pe ter, neeh, kuh, ne
de ya'dä non deeh, An drew; James, no'a wak ne Zeb-
e dee, neeh, kuh ne de ya'dä non deeh, John.
3 Phil ip, kuh ne Bar thol o mew; Thom as, kuh ne

Mat thew, na wis'de'o es; James, no'a wak neh Al phe-
us, kuh Leb be us, neh gye, gās, no'wa yaas Thad-
de us.
4 Si mon, ne Zea lot, neh, kuh, ne' Ju das Is-
ca ri·ot, no'gwe'nyos oh hoh'ni'goh hah da nii hò'ot gah'-
wāh.
5 Neh nā gā' dek ni' sga'eh Je sus ha goh'hah oh,
nā dah ni·a'goh'ni go'oh dās doh; ha wā, Sā noh' neh-
huh' hā sweeh ha di'na geh' no yah' ho-no'ān je nooh;
kuh ne ga'ān dih gwa'o weh ni ga'non da yāh neh Sa-
ma ri tans ha di'na geh, sā noh' neh huh' hā swa yoh.
6 Neh, gwa', swah dān dih, neh' sah'gwah neh ho'
oh sweeh he ni yo di'yah'dah doh'oh ne de yu'di nah'gā-
ont dyo di'ya gāh'oh ho noh'sa go' ne Is ra el.
7 Neh, dih, hā'ā sweeh', de swa'di o gwat ā swa'do neh,
Neh ne gā'o yah gĕh o i'wah gĕh ne dwā noh'do oh'shă-
gwĕn ni'yuh o nāh' oh'ga'yoh'.
8 Sa yet'chi jāht ne go no'ok da nih; sa yet'chi yah'da-
go'ech ne go yah'dat gās; sa yet'chi yah'da ges guh' ne
ga we'e yooh; ān jet'chi yah'dit gāh na di'nis he'o noh:
Sgā noh niis swa ye'naah, sgā noh, dih, kuh, et-
chi'yoh'.
9 Sā noh ā swa'gā ya dāh ne jit gwăăh'āāh no wis'dah,
kuh no wis'da nó oh, haeh gwah', kuh, ne gwĕn nis',
nae'jon da'ah ne de swat hwah has'da noh;
10 Kuh ne ye da'ah gwah na dān'nah shăh hā swat'ha-
i neh; tāh'āh, kuh, ne dek ni' a dyah'da wihs'hăh;
tāh'āh, kuh, nah dah'gwah; tāh āh, haeh'gwah, na dah'-
dis hăh; neh, sāh āh, no'i'oh deh no'gweh, neh'huh
ne'huh hah'de ga ye'ih nā o'yah do wāht ni'aas, neh,
kuh, na dye'ăh dah'gwah.
11 Da neh, dih, ga ā gwa'o weh ni ga'non da'yāh, ne
ga'non do wa'nāh, ni ga'non dah'aah', gih shāh, neh huh'
ā swa'yoh', swa'da on dooh', ā swah'ni go'ā yān daht, kuh,
son'dih gwa'nah ot neh huh' ha'na geh, neh huh' hah'de-
ga yéih na'she swa'yohs', neh huh', sho, swāh'dyon dahk
he ni yo'o weh' o naeh' hā'ā ji'swah dān dih.

12 Ga'wĕn ni yuh' neh huh' ą swa'yoh he'o weh ni ga'-
noh sòt, de swa'no o nyooh.
13 Da neh he ga noh'sòt neh huh', gih shąh, hah'de-
ga ye'ih, neh ne swa'wąh' ne swa dăh'swi yus'hăh
neh huh' ga yoh'; neh, gwa', ne dyą gwah, tąh'ąh,
gih shąh, tah'de ga ye'ih, neh neh swa dăh'swi yus'thah,
ą ji'swa yah'do wąht', sho.
14 Son'dih gwa'nah ot ą gă'ak deh et'chi yah'dah sąn'-
no nih, tąh ąh, gwah'huh, ta'yont hon daat neh swa'wą-
nąh, no nąh' hąn ji'swa ya'gąht he'o weh ni ga'noh sòt,
ga'non da yąh, gih shąh', swah gą'ąnt neh swa dah'gą o'-
să'oh neh swah sih'dah gĕh.
15 Do gąs'o weh oh gwą'as, neh nah'de ga gont neh
ti gą'oh', naeh, nă yu'di yah'da wąh he'dyo ąn'ja de'nyoh'
ne Sod om kuh ne Go mor rah, no'nąh' neh' dwą nis'-
hă deh neh dąs swa'dyah do wet, naeh' hoi'gą' ga'non-
da yąh.
16 Swat ga'ą ooh, oh gwa'haht' ą swah'dąn dih, neh-
huh' ni yuh'dąąh de yu'di nah'gą ont', i gą, hah de'wah-
są noh' a'wą neh'sek he'wą nehs' ne ta'yo nih. Neh',
dih, gai'o nih, neh huh' nah swah'ni goh'dahk he ni yòh'-
ni gont' nos haes'dah; neh gwah huh' nă gą'ak hah'-
gwis'dąh deh swai'wa yąh, he ni yuh'dą, i gą, ne jo ăh'-
go waah ne ga wą'nas dąąh.
17 Neh, gwa' ne' swas ha ek' no gwe'neh; neh neh'-
huh nă yet'chi ye'naah: neh huh' hă yet'chi ya'dwąn dĕt
ha di'as hąn'dah gwa'noh; neh, kuh, nă yet'chih soh'gwa-
we shooh he'o weh ni ă'nant gĕn'nis ah'dah gwa'noh.
18 Neh, gwah huh, neh huh' hą yet'chi aah he'a di gat
neh thą nąn'noh do'ah, kuh ne go wăh'go waa shoh',
neh dyu'i wah niih a gi'wah gĕh; neh gai'wa gwai'ih-
sos ha di'yah da deh, kuh no yah ho no'ąn je'nah shoh.
19 Neh, dih, no nąh' neh huh' hą yet'chi yaat gah', są-
noh' ą swai waah'o'aak neh swah'ni'go ąh'gĕh, he'o weh
non'de swa yeăh'duk, kuh ne' nah ot ą swus'nyĭĕht; neh,
sąh'ąh, nah'de ga gont ąs he'joh' neh' shah gaat he'-
sgais'da es ne' nah ot ą swus'nyĭĕht.

20 Tăh'ăh, săh'ăh, deh iis tae'swus nyĭĕht, neh'gwa'
no'twais'hăh neh She swah'nih neh huh' gas nyĭĕh'dah-
gwah he'swa yah'da deh.
21 Neh neh de ya'dă non deeh ă o'dwăn det ne de-
ya'dă non deeh nă'o wa nyuh', neh, kuh, no'deeh doh,
no'a wak; kuh na dik'sah shoh' oh dă'an di'daht' dă an'-
di nyu dăh' no'wăn nan deeh doh'; neh, kuh, ănt'ho di'-
wah gă'ak ă'o wan di nyuh.
22 Neh, kuh, nă yet'chis swa'ăh sek ga gwe'goh no'-
gweh, na geh'să nah dyu'i wah. Neh gwa' neh son di-
gwa'nah ot ă oh'ni go'ă ni'yă do'ok, ă ai'i wa''a huh, neh
nah'de ga gont ă'o hek.
23 Neh no năh' ă yet'chi noh'gon dăh nă gă he'ga non'-
da yăh, swa deh'guh, o yah' det ga'non da yăh' hoh'-
swech', do găs'o weh oh gwa'o wih, Neh nă gă'ak ah'-
soh' theh swa'a hwăh he'ga non'da yăn doh ne Is ra el,
he'ni yo'o weh' ă a'yoh' No'wa'wak' no'gweh.
24 Neh, săh'ăh, na'de'yăs thah tăh'ăh de o'ăh da niih
na'dyăs'da nih; kuh na'a hah'shăh de o'ăh da niih no'-
wĕn ni'yuh.
25 Sgă noh', sho, a'ă noh'do nyo'ok na'de'yăs thah
neh shah da'o di'yah da'wăh sek na'dyăs'da nih; neh, kuh
na'a hah'shăh no'wĕn ni yuh. Neh, gih shăh' na noh'sa-
gwĕn ni'yuh, Be el ze bul ă'o wa yaas thaak', sah'gwah
noo', naeh, neeh' a'o'wan di'yaas thaak' nă nih'dyoh
ho'noh'sòt.
26 Neh, dih, gai'o nih, să no' neh ă swus'ha nih'sek:
tăh'ăh, săh'ăh, deh thah'gwĭs dăh ne wa weh'să oh na'-
gă ak, i gă, deh o'yăn det'heh ooh; kuh ne' wah seh'-
doh, na'gă ak, i gă, o'yăn det' deh o'doh ooh.
27 A gwa'nah ot ă gwa'o wih noh'son da go, neeh' sa-
swus'nyĭĕh duk niis, neh de yuh'hat hes'gĕh: neh, kuh,
na gwa'nah ot nă wa'ok heh swa oh'do ga'ănt, ga noh'sa-
gă'ya shoh ne'neh niis don da'swa di'o gwat.
28 Să'noh, dih', neeh ă yet'chis ha'nih sek ne' ye-
nyus' no yah'dah, tăh ăh, naeh, deh a'go gwe'nyooh na'-
ye nyuh no twais'hăh; neh, gwa', sah'gwah she'swus'ha-

nih'sek no'gwe nyo̱o̱h ă̦ a̱i'i wah'do̱ht de ja'o̱h, not wais'-hăh, o yah'dah', kuh, na nïs'he o'no̱h gĕh.
29 Tă̦h'ă̦h, gă̦h, de ga'yvs heeh ne ga no̱h'gă̦s hăh'ge-aah ne jih dă̦h'a̱a̱h deh wa'dă̦ ni no̱h sga gwĕn'nïs hăăd na'yu i'wah heht? tă̦h ă̦h deh o'gwe nyo̱ neh sga yah-daat, yo̱ ă̦n'jah gĕh a'ga yvs'hă̦n daht, na'gă̦ ă̦k neh deh-thò'no̱h do̱s'o̱o̱h ne She swah'nih.
30 Neh, waeh, haeh'gwah no geh'o dah'go̱h neh swa'-no̱h ă̦h gĕh ga gwe'go̱h wvs'he dă̦h.
31 Neh, dih, gai'o̱ nih, să̦ no̱h' ă̦h swah'dyo̱k sek: we suh' neh'huh de swa'gă̦ nyo̱o̱h he ni swa'yah da no'o̱h, naeh no no̱nt'gah deh ne jih dă̦h'a̱a̱h, ne ga na̱h'gă̦s-hăh'ge aah.
32 Neh, dih, gai'o̱ nih, so̱n'dih gwa'nah òt ă̦ a̱'gi wa-wahs he'a di gat' no̱'gweh, neh, kuh, nă̦h' iih nă̦ e'i-wa wahs' he'a gat Naah'nih ne gă̦'o̱ yah gĕh thă̦h'dyo̱h.
33 Neh, gwa', neh so̱n'dih gwa'nah ot ă̦ gă̦'a̱k de a'gi-wa'wah seh he'a di gat' no̱'gweh, tă̦h'ă̦h, kuh, nă̦h' iih ta e'i wa wahs' he'a gat Naah'nih ne gă̦'o̱ yah gĕh thă̦h'-dyo̱h.
34 Să̦ no̱h' ă̦ swe'hek', Neh, gă̦h, ho'o yo̱o̱h ha'a wih na'sgă̦ no̱h'gă̦ a̱k' ne yo̱ ă̦n'jah gĕh. Neh' ha gyo̱o̱h' tă̦h'ă̦h neh'huh deh'kha wih na'sgă̦ no̱h'gă̦ a̱k: neh, gwa', neh ah'sha ah.
35 Neh, să̦h'ă̦h, ha gyo̱o̱h' dă̦ kheh'ni go̱'ă̦ khah'so̱ guh no̱'gweh, ·dă̦ i'nyu dă̦h no'oh nih: ne' go'a wak dă̦ gi'-nyu dă̦h no noh'ă̦h; neh kuh, ne go'sah dă̦ gi'nyu dă̦h no̱n'da de'sah';
36 Neh no̱'gweh nă̦ o̱ wa̱h'ni go̱'ă̦s swa'ă̦h, neh huh', sho̱, kuh', naeh, ă̦ wa̱'do̱ nih he'o̱ weh ha̱'o̱ hwa̱h' ho-no̱h'sòt.
37 Neh no'no'o̱h gwah nóoh nih, ho'noh'ă̦h, gih shă̦h', de yu'gă̦ nyo̱o̱h' naeh niih he'ni ak'no'o̱h gwah, tă̦h'ă̦h neh'huh tah da'a yeih no̱'sa ya'gih ni'go̱ ă̦nt'gă̦ a̱k: neh', kuh, no'no'o̱h gwah no'a wak, sha'go'a wak, gih shă̦h', de yu'gă̦ nyo̱o̱h' naeh niih he'ni ak'nó o̱h gwah, tă̦h'ă̦h tah da'a yeih no̱'sa ya'gih ni'go̱ ă̦nt'gă̦ a̱k.

38 Neh, kuh, ne son dih gwa'nah ot ą gą'ak dah de'-
oh gwąąh ne'o wąh ne de ga'yah sont, neh, kuh, na'ak-
non'dă dyiĕh, tąh'ąh tah da'a yeih no'sa ya'gih ni'go ąnt'-
gą ak.
39 Neh, sąh ąh, ne son'dih gwa'nah òt ą o'da doh'hos'-
hą wih, ą oh'dooh neh'huh: neh, gwa', ne son'dih-
gwa'nah ot ą oh'dooh ho'heh, neh ą dyu'i wah'heht na-
gi'wah gĕh, ą shvs'hą wih, naeh.
40 Neh neh son'dih gwa'nah ot ą yet chi yah'dah są-
no nih, ą a'gyah dah'są no nih nąh' iih: neh, kuh, neh
son'dih gwa'nah ot ą a'gyah dah'są no nih, wa o'yah dah'są-
no nih neh'huh, haeh gwah, neh' tha geh'hah oh.
41 Neh, kuh, neh son'dih gwa'nah ot ą o'wa yah'dah-
są no nih no'hah'shăh Na'wĕn ni'yuh na di'o nya nih',
neh ą wan dye ăh'dvk he'ni oh'są noh'dąąh na'di'o nya-
nih, neh ą ot'ga nyah'gąh' neh' nah ot hot ga'nyah gih
no'hah'shăh Na'wĕn ni'yuh; neh, kuh, neh son'dih-
gwa'nah ot ą o'yah dah'są no nih no i'wa ye'is doh, neh
ą wan'dye ăh'dvk he'ni oh'są noh'dąąh no i'wa ye'is doh,
neh, gwah'huh, ą o'yah do wąht no'ot ga'nyah gih ną gą'
no i'wa ye'is doh.
42 Neh, kuh, neh son'dih gwa'nah òt ą o'wa ne ga nont'
ną a'ne ge'ăh ną gą' ne ni ą'nahs aah', neh huh' he'yo-
dohk' ne ga wĭs'di', sho, no'ne ga nooh', ą'wan dye ăh'-
dvk he'ni oh'są noh'dąąh na'de'yąs thah, do gąs'o weh
oh gwą'as, Tąh'ąh deh gat'gah huh ton'da gá ye'ăh dvk
na'oh dooh ne' ot'ga nyak'dąh.

OI'WAH XI.

NEH no nąh' neh huh' shah a'wąh, no nąh' sha a'-
dwą nohk'dąh ne Je sus he ni a'goh ni góoh dąs doh
ne dek ni' sga'eh ni ą'nan di na go'i nya ni'ak, o nąh'
he oh'dąn dyooh, neh huh' he a'we nooh ga'non da'yąn-
doh ga non'do wa nąs, ną'a go i'o nyąh, dą an'di o gwat,
kuh, he'o weh ha di'na geh.
2 O nąh' ho i'wa o gąh ne John, he'o weh ni ah'ho-

doh, he'ni o'i oh'dus yuh'dǎh ne' Christ, he a'goh hah'-
oh de i'yus heh na'go'i o nya ni'ak.
3 Neh no'wǎ'ah seeh, Iis, gǎh, ne gǎh ne' da eh';
o gii', ah'soh' ǎ jo'gwus ha ek' no yah'?
4 Je sus des ha go'wǎ'nah sǎ gwǎh, ha go'yǎ ah'seeh,
Sa jah'dǎn dih, o'yǎn det' she'sno'nyǎh ne John he ni-
yu'i wa ge e ji'wa'ok, kuh ne ji'gǎh;
5 Ne de ye'gah gwe goh, je'gǎh'; go'si'nan ji'yuh ah, i-
jǎhs', go yah'dat gǎǎh, ja go'yah da'go e wǎh; de yoh'-
swe goh, kuh, ja gut'hon deh; ga we'e yooh, gwah huh,
jon da'dyah da'ges gwǎh; neh, kuh, neh wa o'ni dǎǎs-
thet', gai'wi yus'duk ho wan'dit hǎǎh'gwa nii.
6 Neh no'dǎ'oh ne son'dih gwa'nah·òt ǎ gǎ'ak de o'-
de yǎh'hih da nih he'gyah da deh.
7 Neh no nǎh' sha ǎ'noh dǎn dih, Je sus hoh'saah' ha'-
go'yǎ ah'seeh ne gǎn dyuh'go wa nǎs, ne' ot yu o wiih'
ne John, A'nah ot' sweh he'ahk ǎ ya'gwa gǎǎh', deh-
dye'na ge nyoh he swak'dooh'? O gii', neh ne gǎǎ hah'
a'on dah doh no aah'gǎn dah?
8 A' di'nah ot' swat gat'hwah so'noh, he' neh huh'
he swehs'gwah'? O gii', neh no'gweh o'oh'dǎoh ho syu'-
syah doh? Swat gaat'huh, neh, naeh, yon dye'ǎh dah'-
gwah no'oh'dǎoh nas syu'nyus hǎh, ne' neh huh', i gǎ',
yeh dyoh' go wǎh'go waa shoh' ho di'noh so doh.
9 A', dih', nah ot' swat gat'hwah so'noh'? No'do'gǎs-
da nih! Neh', waeh, oh gwǎ'as, sha go'ǎh da niih neh'-
huh, naeh ne go do'gǎs da nih.
10 Neh, sǎh'ǎh, nǎ gǎ' ho'doh', he'ni ga ye'ǎh he ga'-
ya doh, ne wa'doh, jat'gaat'huh, wa'e haht na geh'hahs-
hǎh o'ǎn doh' he se'goh sa deh, neh ǎ a'as''yo nih he'se-
gat, hǎ ǎh se'no an dyiěh.
11 Do gǎs' gai'wa gwěn ni'yuh oh gwǎ'as, Neh' ha di'-
yah da deh ne' neh huh', i gǎ, go na'gǎ doh he ye yah'-
da doh ne ye'oh, tǎh'ǎh dah a'go dyaht'gwai'ih sooh so-
gaah ne da''o wa gǎ'nih he'ni a go wa nǎh, ne John, ne
Bap tist; neh, gwa', naeh, na gwus' he òs'thoh, i gǎ,
he'o weh ni ga'yǎh ne gǎ'o yah gěh o i'wah gěh ne

dwą noȟ'do̱ o̱ȟ'shă gwĕn ni'yuȟ, neȟ, naeh, de'o'gą nyo̱o̱ȟ
he'ni a'go wa nąh.
12 Sho̱n da'wah sa wąh ne chi tha wą'nĭs'hă de nyo̱ȟ'
ne John, ne Bap tist, he'ni yo'o weȟ nă gą ne'waȟ, ne
gą'o̱ yaȟ gĕh o i'waȟ gĕh ne dwą no̱h'do̱ o̱ȟ'shă gwĕn ni-
yuȟ gaȟ has'des hăȟ o dye'ăȟ dah'gwa nih ne go des'haȟ-
do̱h ne dya guȟ'ni go̱'ąs ah do̱h; neȟ, kuh, ne dya-
guȟ'ni go̱'ąs ah'do̱h go des'haȟ do̱h do gąs' yo̱n dye'na̱-
wa̱nt haȟ, gaȟ has'des hăȟ wa dye'ăȟ dah'gwaȟ.
13 Neȟ, sąȟ'ąh, ne ga gwe go̱h no di'do gąs'da ni'ak,
ha dis'nyĭĕh dah'gwak, kuh ne ga ya'nes hăȟ, gʊs nyĭĕh'-
dah gwak neȟ huh' ni yo'o̱ weȟ he'yo doȟk no nąh'
shaȟ'tha daȟt ne John.
14 Da neȟ, dịh, dyą gwah ą'swai'wa gwĕn ni yus, neȟ'
ne gąȟ nă gą' ne E li as, ne'swʊs ha'eȟ, gąs, dąnt heȟ.
15 So̱n'diȟ gwa'naȟ ot' ha o̱h'do do̱ȟ, i gą, o gwe'nyo̱o̱h'
nă a'o̱k, hot ho̱n dek' neh'huh.
16 Neȟ, dih, a', no̱o̱, naȟ ot' do̱'sa gyą'o̱n da ak' ną-
gą' ha di'wa ji'yă deȟ'? Neeȟ des sga''yą o̱n daaȟ na-
dĭk'saȟ sho̱ȟ'o̱h, hą niȟ'dyo̱ȟ he'o̱ weh yo̱nt ge'o̱n dah'-
gwaȟ go yaȟ'da ye'is dah'gwa no̱h, he sha'go̱ ni''no̱s neh
shaȟ gaat' hą no̱nt'ga nyeh.
17 Neȟ nă'na̱n do̱h, Gwa aȟ'gąn da'wah seeh, tąȟ'ąh
daȟ de'swat gwąąȟ; neȟ, kuh, ne gwa dą'na̱ȟ seeh, tąȟ'-
ąh niis daȟ'de''swah sąnt hwąh, na'yet chi'ha dąȟ.
18 Neȟ, sąȟ'ąh, ne John, no nąh' sha'a yo̱ȟ, tąȟ'ąh
neeȟ' de aas', a'a ne'ge haak', giȟ shąh', [naeh ne' naȟ-
ot' ha diis', ha di'ne ge haȟ, kuh, no yaȟ'sho̱ȟ:] neȟ,
kuh, hą na̱n'do̱h, Neȟ ne'o aaȟ na nĭs'he o no̱ȟ.
19 Neȟ, No̱ wa̱'wa̱k' No̱ gweh, neh sha'a yo̱ȟ' neeȟ'
ha dek'ho̱ nih, ha ne'ge haȟ', gwaȟ'huh', [nă'no̱n'dek ho̱-
nih, ha di'ne ge haȟ', kuh, no yaȟ'sho̱ȟ:] neȟ nă'na̱n-
do̱h, She swat'gat ȟuh' no̱'gweh, no nyaȟ'do wĭs, neȟ,
kuh, ha ne'ge haȟ no nyo̱'gwiȟ săȟ o ya'giȟ; ho'no̱n dą'-
oȟ na di'wĭs de'o es, kuh no di'wa'neȟ a go̱h: neȟ, gwa',
ne gaȟ ni'go̱h dʊs'hăȟ ok saȟ'daȟ sho̱ȟ ho nąn'no̱h do̱ȟ
heh tąȟ'ąh deȟ o'yąȟ his he'ni ga'ye haȟ.

20 Da o ną̆h' hoh saah̄ ha go̱'i wa'yą̆h do̱h he'o̱ weh ga'no̱n'da yą̆n do̱h̄ ne ga no̱n'do wa ną̆s, he'o̱ weh to hah' ga gwe'go̱h no i'oh̄ dvs'yo wa ną̆s ni o'dye ăs'o̱h, neh̄ gai'-o̱ nih heh tą̆h̄'ą̆h dah̄ des'ho di de nyo̱o̱h̄ na dih̄'ni go̱'ą̆h̄-gĕh.
21 Ga no'o̱h̄ niis, Cho ra zin: Ga no'o̱h̄ niis, Beth sa i-da: neh̄, są̆h̄ ą̆h, ne gai'oh̄ dvs'yo wa ną̆s ni ya'wą̆h̄-syo̱h̄ he'swa yah̄'da deh̄, neh̄ huh' no̱n'da ya'wą̆h̄ syo̱k ne Tyre, kuh ne Si don, o'ną̆h jih'go waah do̱'sa o di de'-nyo̱o̱h na dih̄'ni go̱'ą̆h̄ gĕh, ne ga ą̆h'dăă dą̆s ne ga ą̆h'-dăăh̄ ga syu'nyah̄ do̱h a'o̱ no̱n dye ăh̄'do̱ a̱k, oh̄ gą̆ą̆h̄'gĕh a'ą̆ nih̄'dyo̱n dvk.
22 Neh̄, gwa', noh̄ gwą̆'a̱s, Neh̄ sah̄'gwah ti'gą̆ a̱h he'ną̆ ya wą̆h ne Tyre, kuh ne Si don ne dwą̆ nĭs'hă-deh̄ no ną̆h dą̆ swa̱'dyah̄ do wet, naeh niis' he'ną̆ swa'-yah̄ da wą̆h.
23 Neh̄ niis, Ca per na um, sa yah̄'da nă'ă gwat'heh̄ o̱h, neh̄ huh' he'yo doh̄k ne gą̆'o̱ yah̄ gĕh, hah̄'de ga go̱nt' eh dah̄'gĕh ą̆h sa'do̱h̄', na nĭs'he o'na̱h gĕh; neh̄, są̆h̄'ą̆h ne ga i'oh̄ dvs'yo wa ną̆s, neh̄ huh' ni ya'wą̆h syo̱h̄ he'o̱-weh' syah̄'da deh̄, neh̄ huh' no̱n'da ya'wą̆h o̱'na̱h̄ ne Sod-om, do gą̆', sho̱, ne'wah̄ na̱'yuh̄ dą̆'na̱h̄ ną̆'gą̆ wą̆ nĭs'-hă deh̄.
24 Neh̄, dih, niih̄ noh̄ gwą̆'a̱s, Neh̄ naah̄'de ga go̱nt sah̄'gwah ti'gą̆ a̱h he'ną̆ yu'yah̄ da'wą̆h he'dyo̱ ą̆n'ja deh̄' ne Sod om, no ną̆h' dwą̆ nĭs'hă deh̄ ne' dą̆ swa̱'dyah̄ do-wet, naeh niis' he ną̆ sa'yah̄ da wą̆h.
25 Neh̄ neh̄ huh' ni yò'o weh̄' he ga'a wih̄s, Je sus des ho'wą̆ na̱h̄'să gwą̆h, wa'ą̆h̄, Ot go̱'no̱ o̱ nyo̱o̱h̄', O Hah̄'nih, Syah̄'da gwĕn ni'yuh̄ ne gą̆'o̱ yah̄ gĕh, kuh ne yo̱ ą̆n'ją̆h gĕh, neh̄ gai'o̱ nih heh she yah'seh da niih ną̆-gą̆' na̱h̄ o'i oh̄'dą̆h̄ ne' guh̄'ni go̱nt', kuh ne go dyą̆'no̱-niih, o'yą̆n det' neh̄' she'yo̱ nya niih' no'no̱n do̱ nih̄'aah.
26 Do gą̆s' neh̄ huh' ni yuh̄'dą̆ą̆h, Hah̄'nih; neh̄ huh', są̆h̄'ą̆h ni yuh̄'dą̆ą̆h ne wi yu he'de se'ga neeh̄.
27 Ga gwe'go̱h' he'ni yu'i wa ge ha gi'wa ge'o̱ niih Na'-ah̄ nih. Tą̆h̄'ą̆h deh̄'so̱ gaah̄' no̱'gweh do'o yą̆n de'ih

No'a wak, ha oh'hwah ge ah' sho No'oh nih. Tăh ăh,
kuh, deh'so gaah' no'gweh de o'wa yăn de'ih No'oh nih,
neh', sho, No'a wak, kuh, ne son'dih gwa'nah ot No'a-
wak o'yăndet', ăs'ha ga'o nyăh.
28 Ga oh' da'swet' he'gyah da deh, ga gwe'goh niis
neh swach hăh'do on dyiĕh neh swai'oh deh, kuh neh
swa e'nos da'nehs. Iih ă gyoh nă swa'do is'hăn duk.
29 De swak' na ga'wăh ne dya go'noh do'nis thah,
swa dye'ăh duk', gwah huh; neh, kuh, niih gwai'o nyăh
swah ni'go ă yăn daht' he'gyah da deh; neh, săh'ăh, niih
nak ni'go ă ni dăăs, heh dah'gĕh, kuh, o da'do niih na-
gĕn'nyah sah: ă swa găh neh'huh nă'wan do is'hăăh ne
swat wais'hăh'shoh;
30 Neh, săh'ăh, na gi'wah gĕh ne dya go'noh do'nis-
thah tăh ăh deh'ga no'oh; neh, kuh, nak he'nah tăh'ăh
deh'òs'deh.

OI'WAH XII.

NEH' neh ho'o weh chi ga'a wihs, Je sus hoh dăn'-
dyo on dyiĕh', na'wăn da do'găh doh wă nis'hă deh,
ga'ăn da go, ho di'ăh doh he'ga yănt hoh no nan'jah;
neh na go'i o nya ni'ak ho non'dos sweh'da ni'neh; o-
năh' wa'a di jih'ji yak'hooh no'nan jah'; ho di'goh', kuh.
2 Neh dih, no năh' sha'a di găh ne Phar i sees he'-
naan di yeeh', ho wă'ah sech, sat'gaat huh', neh neh
she'i o nya nih neh huh' na'o di'yă na wăh ne tăh ăh
deh ga'ya nis'hăh gĕh ne' neh huh' na'ye yceh na'wăn da-
do'găh doh wă nis'hă deh.
3 Neh, gwa, na'go'yă ah'seeh, Tăh'ăh, găh, deh swa'-
wă noh'saah he'ni o yăăs'oh ne Da vid, no năh' sha o'-
dos sweh'dăh, neh, kuh, ne de'ă non di'nah?
4 Neh', waeh, ne o'yos oh he'o weh ni o'noh sòt Na'-
wĕn ni yuh; wa ak' no ăh'gwah ne neh huh' ga'oh;
neh' neh tăh'ăh deh ga'ya nes'hăh gĕh na'a hwah na'a-
ak; tăh'ăh, kuh, haeh'gwah, no'no hah ne'ă neeh;
neh', sho, ho'noh'hah ge'ah o'gwe'nyooh' ă'an diik na-
di'yah dont hwus'.

5 Q gii', neh' neh tąh'ąh deh swa'wą noh'saah ne ga-
ya'nes hăh, he'ni ya'wąs na'wąn da do'gąh doh wą nis'hă-
de'nyoh, neh na di'yah dont hwvs', he'o weh hą nan'dą-
na'yąn dah'gwah, de a'di yahs' na'wąn da do'gąh doh, tąh'-
ąh, naeh, de o'di yąh'his?
6 Neh, gwa', niih noh gwą'as, Neh' nik ho'o weh sha-
yah'daat, neh si'gwa he'ni o'yah da'nă ă gwat, naeh he-
ni yu'noh sa'năă gwat ne yon'dą na'yąn'dah gwah.
7 Neh, gwa', ne theh swąn'noh doh ne' nah ot' gąn-
doh' ną gą', ne wa doh, Neh niih sah gwah gă gwvs' ną-
ya'go da'ni dą'o ok, tąh'ąh, naeh, na'ye yah'dont hwah'sek,
a'gą nah' kuh', naeh, ne ya'gąh oh e chi'wa'gąh seh ne
deh a' go yąh'hih oh.
8 Neh, sąh'ąh, No wa'wak' no'gweh, Ha yah'da gwĕn-
ni'yuh, haeh'gwah, na'wąn da do'gąh doh wą nis'hă deh.
9 Neh no nąh' chi oh'dąn dyooh, neh huh' he'o yooh
hą nont'gĕn nis'at hah.
10 Da neh', dih, ną' nah a'wąh, neh huh' ąh dyoh'
no'gweh nós oh'dat hąh'oh; ho wa'on dos oh [ne Je sus],
ho ną, Ga ya'nes hăh'gĕh, gąh, no'sa ye jąht' na'wąn da-
do'gąh doh'gĕh wą nis'hă de nyoh'? Neh ho di'wih'sa goh
na'o wai'wa'yąh dvk.
11 Neh na'go'yą ah'seeh, Soo' nah ot' he'ni swa di', ne
jo'gweh', a'o nos'gwa yąn dahk ne de yu'di nah'gą ont, sga-
yah'daat o ya'da'go ha'ga yah'dąnt na'wąn da do'gąh doh
wą nis'hă deh, tąh ąh, gąh, deh a'oh a'a ye naah ho'sa-
a'yah da'dah guh?
12 We suh', waeh, de yu'di ąh no'gweh he'ni ye'yah-
da no'oh, naeh he'ni ga''yah da no'oh ne de yu'di nah'gą-
ont; neh', dih, gai'o nih ga ya'nes hăh'gĕh ne wi yu
he'ną yon dyeeh' a'wąn da do'gąh doh wą nis'hă de nyoh'.
13 Da, o nąh' ha wą'ah seeh no'gweh, Da sąn'nis oh'da-
daat: tho nis'oh'da da doh': neh neh sa'wa'doh', neh-
huh' no sa'ya wąh' he ni yuh'dąąh ne' sgat.
14 O nąh', ne Phar i sees he'o di ya'gąh oh, ho di'as-
hąn'dvs oh, neh' ho di'wvs'yo nya'noh he non'da a di ye'-
ąh dvk na di'wah'doht ha yah'da deh.

15 Neh, dih, no nąh' ne Je sus sha oh'ni go'ą yąn daht,
det ho'doh nooh, o'yah jih' he sha'we nooh; gą dyuh'go-
wa nąs ho wa'non dą dyieh; ga gwe goh sha gon'jąh doh.
16 Ha go'yą ah'seeh, Są noh' ą sgwa'yah do'dah sih.
17 Neh noh gai'wa ye'ih no'os nyieh'oh E sa i as ho-
do'gąs da nih, ha wą,
18 Ho! a geh'hah shăh, neh' neh'huh niih he yah'dă-
gwąh; he no'oh gwah; neh ha yah'da deh niih na gat'-
wais'hăh we suh' oh ni'go i yuh. Neh neh huh' ą khąh'
na gat'wais'hăh ha yah'da deh: ha'o hwah' o'yąn det' ą-
a'go yo nyąh' no i'wi yus'dos hăh, ą o'di yah'do wąht nooh-
tho'no ąn'joh dąh'shoh.
19 Neh, ne tąh'ąh ta'a sge'hah sek, a'o ihs'do wa'ną ak',
gwah huh; tąh'ah, kuh, so gaah' no'gweh ta'o wa'wą na'-
ok haak' ne ga'non da'gwĕn ni yuh'gĕh.
20 Neh noh''da gwă'ă soh no ah'gąn dah tąh'ąh tah-
da'a yahk; neh kuh, neh jò dyąh gwe ot'. sho, ne ye-
a'syon dah'gwah tąh'ąh ta'ah swat, he'ni yo'o weh' hah'-
da'an di'o gwat, neh, kuh, ną want'gwe nih, heh'tgąh' ą'-
wan'thăk' ne gai'wi yus'duk;
21 Neh' he ni oh'są noh'dąąh ąn je'yah dăăh'sek noh'-
dya ga'o ąn joh'dąh shoh.
22 Da, o nąh' neh huh' ho wa'yah theeh' ha yah'da-
deh, sha yah'daat, no'dye na wah'doh na nis'he o noh, de-
a'gah gwe goh, tąh'ąh, kuh, de a'wą nont; sa'o jąht;
jo gwe'nyooh' ne de a'gah gwe goh, de a'wą nont', kuh,
de ja'oh, sa as'nyiět, sa'a gąh, kuh.
23 Neh ne ga gwe'goh ne gąn dyuh'gwah gĕh wah o'-
ăh duk wa'o di wa nă'ă guh, hą nan'doh, Tąh'ąh, gąh,
deh neeh' ną gą' No'a wak' ne Da vid?
24 Neh, dih, no nąh' sha'a di'wa ok' ne Phar i sees',
ho ną', Neh nąn da'i gą, tąh'ąh de a'go yah'dit'gąs na-
di'nis he'o noh'shoh, neh, gwa', ha' o hwah' ho ye'ăh dah'-
gwah Be el ze bul, no'wa go wa'nąh na di'nis he'o noh.
25 Je sus ho gą' na dih'ni go'ąh gĕh, ha go'yą'ah'seeh,
Hah'de'yo ąn'ja ge', noh dwa'dek hah'sih' a'o hwah, sho,—
neh huh' ą yu'yah theeh ą gą'ak deh swa'dis thah: neh,

kuh, naah'de ga non'da ge', ga noh'sòt', gih shăh', oh-
dwa'dek hah'sih a'o hwah',sho,—tăh ăh neh'huh deh a'oh
a'ga dahk.
26 Da neh', dih, na nis'he o noh o'sa o'yah dit găh',
gih shăh', na nis'he o noh, neh, waeh, noh tha'dek hah'-
sih ha'o hwah', sho', kuh: ga'ă o weh' nănt'ga ye'ăh-
duk', a'ga dahk' no i' wah gĕh?
27 Neh, dih, ne dyă'gwah niih Beel ze bul ă e'ya-
dye'ăh duk nă ske'yah dit găh' na di'nis he'o noh, soo'
nah ot' sha go'nan dye'ăh dah gwah' ne chi'a wak'shoh
sho'wan'di yah'dit găs? Neh, dih, gai'o nih, neeh' dă-
yet'chi yah'do wet.
28 Neh, gwa', gih shăh', ne dyă gwah neeh' ga dye'-
ăh dah'gwah No'twais'hăh Na'wĕn ni yuh, hes khe'yah-
di tgăs' na di'nis he'o noh, o năh', waeh, ne dwă noh'do-
oh'shă gwĕn ni'yuh, neh ho i'wah gĕh Na'wĕn ni'yuh,
tăh'ăh dah'de'juh ni'go ă ge, o năh' neh huh' oh ga'yoh
heh swa yah'da deh.
29 Da', o năh neh, gih shăh', ga ă', noo, non'da'a ye'-
ăh duk' so gaah, neh huh' ha a yoh' ho'noh'sòt na deh'-
ji at'hah' no'gweh, ne de oh'gwa ni'neh na'ah de yooh'
na dye'ăh dah'gwah no'o wăh? neh, waeh, noo, ă yus'-
gas thet, neh' ănt ha'dye ănt nă os'hă on dăh na deh'ji at'-
hah' no'gweh, o năh' wa'eh de oh'gwa noos ho'noh'sòt.
30 Neh', waeh, ne tăh'ăh, i gă, deh ja'gih ni'go ănt,
de yo''gi nyòt'; neh, kuh, ne tăh'ăh, i gă, dah'de'ya-
gi'o es, de a'do gwat'hah', waeh, naeh.
31 Neh, dih, gai'o nih, oh gwă'as, Ga gwe'goh he'ni
yooh' ne ye i' wa neh'ak thah, ă ye'gă'ăs yo nih, i gă,
ă ye'noh gon dăh, kuh, dă ja'go di'wah să gwus', naeh, no'-
gweh: neh, gwa, gih shăh, ă ye gă'ă syo nih', ă ye'noh-
gon dăh No'twais'hi'yus hăh, tăh'ăh neh'huh', naeh, tah'-
do sa ya go di'wah săă gwus' no'gweh.
32 Neh, kuh, ne son'dih gwa'nah ot' ă as'nyiĕt ă o'-
dwă na'gah dăh, ă o i'wa yănt' No wa'wak' no'gweh, dă'-
sho'di wah'să gwus; neh, gwa', ne son'dih gwa'nah ot'
ă as'nyiĕt, ă an'dwă na'gah dăh', ă a'i wa yănt' No'twais-

hi yuh',' tą̆h̄'ą̆h̄ de'wą̆n do̱h' tah̄'do̱'sa'o di wah̄'să gwʊs'
nă̜'gă̜ nĭk'huh yo̱ ą̆n'ja deh̄', tą̆h̄'ą̆h, kuh, haeh̄'gwah, ne'
yo̱ ą̆n'ja deh̄' da'weh̄'.
33 Neh̄, gih̄ shą̆h', ne gă̜'o̱n di yuh' ne gằ'ih̄, wi yu',
kuh, ne' wa'yo̱nt hah̄; o'nă̜' neh̄', gih̄ shą̆h', no̱n'da et'-
gą̆h̄ o̱h; tą̆h̄'ą̆h, kuh, deh̄ swi yu ne' wa'yo̱nt hah̄: neh̄,
są̆h̄'ą̆h, he'ni gă̜'o̱n doh̄'dą̆ą̆h, o yą̆n'deh dah'go̱h he'ni yò-
yuh̄'dą̆ą̆h ne' wa'yo̱nt hah̄.
34 O ga'wa ji'yă deh̄ os haĭs'dah̄ nòt'go̱h̄, ga'ą̆h no̱n'-
de swa ye'ăh̄ dʊk', swai'wa neh̄'a go̱h', wi yu' ae'swʊs-
nyĭĕt haak'? Neh̄, są̆h̄'ą̆h, he'ni we suh̄' na wą̆n'nyah sa-
go̱' i'waat', neh̄ huh' tga'ya gą̆h̄s' ne' yes nyĭĕt'hah̄ he'
yeh sa'ga ą̆nt.
35 Neh̄ no̱ gweh̄'di yu no̱'gweh, neh̄ huh' tha'ya'gą̆ą̆s'
na'wą̆n'nyah sa go̱' thoh să̜'no̱ niih no wi yu' na̱h̄ o'i oh̄-
dą̆h̄. Neh̄, kuh, no̱'gweh no i'wa neh̄'a go̱h neh̄ huh'
tha'ya gą̆ą̆s' na'wą̆n'nyah sa go̱' thoh să̜'no̱ niih ne wa'et-
gą̆h̄ na̱h̄ o'i oh̄ dą̆h̄.
36 Neh̄, gwa', niih̄ noh̄ gwă̜'a̱s, neh̄ naah̄'de'yo-
wă̜'na̱ ge ne' wa et'gą̆h̄ nă̜ yes'nyĭĕt no̱'gweh, neh̄' nă̜-
je'i wa'dą̆h da'ą̆h̄, no nă̜' neh̄ dwă̜ nĭs'hă deh̄ dă̜ swa̱'-
dyah̄ do wet.
37 Neh̄, są̆h̄'ą̆h, he nih swă̜'noh̄ dą̆ą̆h, ą̆ wa̱nt'yu o wih̄
heh' deh̄ sa'yą̆h his; neh̄, kuh, haeh̄'gwah he nih swă̜'-
noh̄ dą̆ą̆h, o'yą̆n det' ą̆ yo̱'nih̄ nă̜ sai'wa̱'ą̆h̄ heh'dą̆h̄, nă̜-
sa'no̱h joh̄'gą̆h̄, nă̜ sa'e wah'dʊk.
38 Neh̄ na di'yah̄ da do'gă̜' na di'ya do̱'a̱h̄, kuh ne
Pha ri sees des ho̱'wa̱ wă̜'na̱h̄ să gwą̆h, ho nă̜', Sa di'o̱-
nya nih, a gweh' a'ya gwat'gaat huh' no'yą̆n det' a'-
yo̱ gyo̱'nyą̆h̄, iis neh̄ huh' na̱'syeeh̄'; ne tą̆h̄'ą̆h, i-
gă̜, deh̄ a'go gwe nyo̱o̱h' no̱'gweh neh̄ huh' na̱'yo-
yeeh̄.
39 Neh̄, dih, neh de sha'go wă̜'na̱h̄ să gwą̆h, wa'a go̱-
yă̜'a̱s, Ho̱ di'wa'neh̄ a go̱h, ho dih̄'no̱ weh'hăăt ga'wa ji'-
yă deh̄ hă̜ nih'saas no'yą̆n det' a'o na̱n do̱o̱h̄s'; tą̆h̄'ą̆h,
dih', ta'ą̆ no̱nt'gat huh' no'yą̆n det a'o na̱n do̱o̱h̄s', ne
tą̆h̄'ą̆h, i gă̜, deh̄ a'go gwe'nyo̱o̱h' no'gweh neh̄ huh' na̱'-

ye yeeh; neh, sho, he'ni o'yăn det' o doh'oh ha yah'da-
deh no do'găs da'ni'ak Jo nas.
40 Neh, waeh, he'ni ya'wăh oh ne Jo nas, săh ni-
wă'nis hă ge, săh, kuh, ni wah'son da ge, neh huh' he-
a'yah daat' ne gat gwis'da go' ne găn'jo go waah; neh-
huh', kuh, haeh'gwah, nă ya wăh No wa'wak' no'gweh,
săh ni wă'nis hă ge, săh', kuh, ni wah'son da ge' hă a'-
yah da dahk' ne yo ăn'ja go.
41 Neh nă' no'gweh, ne Nin e veh tha di'na gek,
shah gaat' dăs ha'di daht nă gă' ga'wa ji'yă deh, no năh
dă swan'dyah do wet'; neh, kuh, ne gai'wah dus'hăh ă-
sha'go di'noh jahk'dăh; neh gai'o nih heh de sho'năh-
ni'go ăn de nyooh', naeh, ne chi a'gont hă nih' ne Jo-
nas: swat gaat'huh, dih, si'gwa he'ni a'yah da no'oh,
naeh he'ni a'yah da no'ok ne Jo nas, nik huh' i ehs.
42 Neh ne ye go'wăh go waah nă dyeh'gwa, shah gaat'
dăs ha'di daht nă gă' ga'wa ji'yă deh, no năh' dă swan'-
dyah do wet'; neh, kuh, ne gai'wah dus'hăh ă ye'noh-
jahk'dăh; neh, săh'ăh, he'yo do'ăn johk doh' ni dya'ga-
weh'dah goh', neh na'ya gut'hon dek noh ni'goh dus'hăh
ne Sol o mon: swat gaat'huh, dih; si'gwa' he'ni o'yah-
da''nă ă gwat', naeh he'ni o'yah da'nă ă'gwah do'noh' ne
Sol o mon, nik huh' i ehs.
43 Neh no năh' no twais'hăăt gih [na nis'he o noh]
sho ya'găh oh he'o weh ni a'yah da deh' no'o gweh, neh
huh' oh tha'da wă nyeeh', he'o weh deh o'ne go'nyoh';
hih'saas' na'a do'is hăăh; tăh ăh, kuh, de o'găăh.
44 O năh' ha doh', Neh năs gah'get, neh huh' hăs-
gyoh' he'dwak noh'sot, he'o weh dwa gya'găh oh. Neh
no năh' sa'a yoh, wa'a găh deh tah'gwis dăh' deh swaat;
găs sgă'waa goh, wa wi'yus doh, kuh.
45 Da, o năh' hoh dăn'dyooh'; de oh'gwăh, ja duk'
no yah' ni yut'wais'hă ge no'nont'wais'hăăt gih [na di'-
nis'he'o noh,] he a'yah daah, kuh, ne'a hwah, de o'wa-
gă nyooh' he'ni o'di'wa neh'a goh, he'o di yos'oh, neh-
huh' wa'ă nă na'găăd'; neh ne' nah'găăh wah'o ahk
nă gă' no'gweh, do sa'yu gă nih', naeh he ni yuh'dă nah-

neh' shon'da wa'dye ănt'. Neh'huh, dih, nă o'di yah'da-
wăh, hach'gwah, nă gă' ho di wa'neh a goh ni ga'wa ji-
yă deh.
46 Neh nah'soh hot haah' ne găn dyuh'gwah gĕh, nă
nah a'wăh, neh no'noh'ăh, kuh ne de'ă non dă'non deeh,
ha dih'si aah as de'gwa, de o'non do'ăn jo nih na'o wa wă-
na'oht.
47 Da, o nặh' sha yah'daat ha wă'ah seeh, Sat gaat'-
huh, sa noh'ăh, de swa'dă non deeh', gwah huh, ha dih'-
si aah as de'gwa, de o'non do'ăn jo nih ne da'e swat-
ha'ăh.
48 Neh, dih, do sa'o wă'nah să guh' no'gweh ne wa-
o'o wih, ha wă, Soo' ne găh' nah ot' noh yăăh'; soo',
gwah huh', ne de ya'gwa dă'non deeh'?
49 O năh he o'năs ha'da doh he'gwa ha dih'si aah na-
go'i o nya ni'ak, wa'ăh, Swat gaat huh', ne' noh'yăh,
kuh ne de ya'gwa dă'non deeh.
50 Neh, săh'ăh, ne son'dih gwa'nah ot neh huh' nă-
ye'yeeh' he'nit hoh'ni go'oh dăăh Naah'nih ne gă'o yah-
gĕh thăh dyoh', neh' neh'huh shah ga'at ne de ya'gwa-
dă'non deeh', kuh ne noh'yăh.

OI'WAH XIII.

NEH, sho shah wă'nis hăăt ho ya'găh oh ne Je sus,
he'ga noh'sòt, ga nyu'dăăk ah he o'dyăn dvs'oh;
2 Găn dyuh'go wa năs neh huh' wa o'di yah'da ye'ih:
o năh' ne'a hwah ho deh'noh da hoh', ga'o wa go' tho-
dyăn'dvs oh; neh, naeh, ne' găn'dyuh gwa gwe'goh ga-
nyu'dăăk ah', sho, ha dih'si aah.
3 O năh' hos nyĭĕh'oh, we suh' o i'wa ge ha gos'nyĭĕh-
seeh, ne de o'yă on dăăh'gwa noh; ha wă, Swat gaat'-
huh, na'yănt hwvs' wa ah'dăn dih, wa'o nan jon'dyĕh sah.
4 Neh no năh' sha'o nan jon'dih, ne ga nă'o gwăh o-
a'ak da dyĭĕh', gyeeh', oh ga'ge on'dah syooh'; jih dăh'-
aah ho di'yooh; neh, naeh, wa a'dis aah.
5 Neh'huh, gyeeh, oh ga'ge on'dah syooh' noh'sgwăăh'-

gěh; os thooh', sho, ti yò'eh da''eeh; o nąh', sho,
kuh, oh gah'hwąh o dąh; neh dyu'i wah heh' suh jih
ni yó'eh''da gă'ă''ah.
6 Neh no nąh' shon'da găăh'gwit gąht, heh tgąh' noh-
wa'dăh gwa'ąh, oh wa'dih sgon daht', sho, neh gai'o nih
he'deh ok'de ot, oh ga'da ge'eh', sho.
7 Neh'huh, gyeeh, no ik'da go oh ga'ge on daht; oh-
wa'do dyaak no ik'dah shoh; neh', naeh, oh dyò'di o-
nyahk.
8 Neh, dih, no yah'shoh o eh'di yus'gěh, naeh, oh ga'-
ge on daht': oh wa'do nih, kuh', naeh; sgat do wąh'-
nyah eeh', gyeeh, ni ga ye'ih no sa'yu-gą'is; neh, gyeeh,
ne ye ih' ni wus'hą; sąh, gyeeh, ni wus'hą.
9 Son'dih gwa'nah ot' ha oh'dot no gwe'nyooh' ą ot'-
hon dek', hot'hon'dek' neh'huh.
10 O nąh' na go'i o nya ni'ak ho di'yooh', ho wą'ah-
seeh, A, naeh, ga i'o nih' de ga'yą on dăăh'gwa noh' sa-
dye'ăh dah'goh heh shet hă'niih'?
11 De sha'go wą'nah să gwąh, ha go'yą ah'seeh, Neh',
gwa', gai'o nih, iis, naeh, e chi'wa'wiih nąs swąn'noh dook
he'ni yooh' nah soh' o'yąn det' deh'yo niih' ne gą'o yah-
gěh o i'wah gěh, no dwą noh'do oh'shă gwěn ni'yuh;
tąh'ąh, naeh, deh'neh' do'wą na'wiih' na'o nąn'noh dook.
12 Neh, sąh'ąh' ne son'dih gwa'nah ot' ho yąh, ą'o-
wa yoh' ne'neh; we suh', dih', naeh, ą'o yąn dahk. Neh,
gwa', ne son'dih gwa'nah ot' tąh'ąh de o'yąh, dą o'wah-
gwąh na gwa'nah oh'dąh ąh, gih shąh' a'o yąn dahk'.
13 Neh dyu'i wah neh khe ye'ăh dah'gwa nih ne de ga'-
yą on dăăh'gwa noh' heh khes nyĕĕh'seh; neh gai'o nih,
heh ha di'gąh, heh huh', sho, ni yuh'dąąh na'gą ak', i-
gą, de a'di gąh; hą na'ok hah, kuh, neh huh', sho, ni-
yuh'dąąh na'gą ak', i gą, do o'na'o gąh; tąh'ąh, kuh, de-
o'dih ni'go ą yąn dahs.
14 Neh huh' ną gą' ha di'yah da deh' o i'wa ye'ih oh no'-
tyò o wiih' ho do'gąs da'ni ahk E sai as, neh' ne wa doh,
Neh ą wa dye'ăh duk he swa'ok has thah, ą swat'hon-
dek; tąh'ąh, naeh, tae'swah ni'go ą yąn daht': neh, kuh,

ä̤ wa̱n dye'ä̤h̄ dvk he swa dok'hvs do̱h, ä̤ swa gä̤h̄; tä̤h̄'ä̤h,
naeh, tah̄ da'e swa ga'yä̤n dah̄t.
15 Neh̄, sä̤h̄'ä̤h, nä̤ gä̤' ne gä̤n dyuh'gwah̄ gĕh wa o-
nä̤n'nyah'sa̱h sä̤h̄'heh̄t, deh̄ sga'gah̄ ä̤'yo̱ a̱h: neh̄, kuh,
nä̤ na̱'o̱h dah̄, tä̤h̄'ä̤h deh̄ swa'o̱k hah̄; de o'no̱nt gah'gwe-
go̱h; neh̄ ne dyä̤ gwah', sho̱, a'ga gä̤h̄' na di'ga'ah̄; a'-
yut'ho̱n dek', gwah̄ huh', no na̱'o̱h dah̄; neh̄, gwah̄ huh',
a'yuh̄ ni'go̱ ä̤ yä̤n dah̄t no nä̤n'nyah sah̄; do̱'sa a di de'nih̄
na dih̄'ni go̱'ä̤h̄ gĕh: iih̄, gwah̄ huh', o̱'sa khe jä̤h̄t.
16 Neh̄, gwa', no dä̤'o̱h niis, ne swa dok'has do̱h; neh̄,
sä̤h̄ ä̤h, ne ga'gä̤h: kuh he swa'o̱k has thah̄; neh̄, sä̤h̄'-
ä̤h, ne wa'o̱k hah̄.
17 Neh̄, sä̤h̄'ä̤h, ne do gä̤s'o̱ weh niih̄ oh̄ gwä̤'a̱s, Ho-
no̱nt'gah̄ deh̄ no'di do gä̤s'da nih, kuh no di'wa ye ĭs do̱h̄'
no̱'gweh, we suh̄ de o'no̱n do̱'ä̤n jo'ni ak na'a di gä̤h̄ ne'
na̱h̄ o'i oh̄'dä̤h̄ sho̱h̄' niis ne swa gä̤h; tä̤h̄'ä̤h, dih, de-
o'di gä̤s'o̱h; neh̄, kuh, na̱'ä̤ na̱'o̱k ne' na̱h̄'o'i oh̄'dä̤h̄ sho̱h̄,
niis ne' swa'o̱k hah̄, tä̤h̄'ä̤h de o'na̱''o̱ gvs'o̱h.
18 Neh̄, dih, ga i'o̱ nih, o nä̤h' jat ho̱n daat ne de ga'-
yä̤ o̱n dä̤ä̤h'go̱h na'a yä̤nt hwvs'.
19 Neh̄ no nä̤h' neh so̱n'dih̄ gwa'nah̄ ot' ä̤ a̱i'i wa'o̱k
he ni ga'wä̤ noh̄'dä̤ä̤h ne gä̤'o yah̄ gĕh o i'wah̄ gĕh, ne
dwä̤ no̱h'do̱ o̱h̄'shă gwĕn ni yuh̄,—tä̤h̄ ä̤h theh̄ o'yä̤n dah̄'-
o̱o̱h̄ na'oh̄ ni'go̱'ä̤ yä̤n daht,—o nä̤h' neh̄ huh' wa'a yo̱h̄'
na nĭs'he o no̱h̄, wa a'dis gwat' ne ga'yä̤nt'hwah do̱h na'-
wä̤n'nyah sa'go̱. Neeh̄' ne gä̤h̄' no ak'da dyĭĕh̄'gwa oh̄-
ga'ge o̱n dah̄t..
20 Neh̄, gwa', ne wa o'yah̄ do wä̤h̄t ne ga nä̤'o̱ gwä̤h̄
noh̄ sgwä̤'ä̤h̄ gĕh, neh̄ sha a'ya̱h̄ daat, no nä̤h' wa ai'i wa'-
o̱k no wä̤ na̱h̄ [ne ga i'wi yus'dvk,] o ñä̤h', sho̱', kuh,
wa a'do̱h ha̱'ä̤h, wa a'ye na̱a̱h̄.
21 Neh̄'huh, gwa', ni yuh̄'dä̤ä̤h, neh̄ tä̤h̄'ä̤h deh̄ ok'de-
o̱nt ha yah̄'da deh̄: dah̄ ji ah', sho̱, ne' wa'a gwe'nih̄;
neh̄, gwa'; no nä̤h' oh̄ ga'dä̤h noh̄ tho'yah̄ do'ä̤ä̤k, neh̄',
gih̄ shä̤h' nä̤ o̱'wa̱ no̱h'go̱n'dä̤h̄, neh̄ ä̤ dyu'i wah̄'gä̤ a̱k'
ne gai'wi yus'dvk, neh̄, sho̱, ne da wa'dye-ä̤nt ne da-
oh̄'sih̄'do dä̤ä̤h, o nä̤h', gwah̄ huh' wa a'yah̄ dye nä̤nt'.

22 Neh, kuh, neh wa o'yah do wăht' ne ga nă'o gwăh
no'ik da go', ne' o doh', no năh', i gă, wa ai'i wa'ok no-
wă'nah [ne ga i'wi yus'duk,] neh' suh jih' has de'is-
thah nik'huh yo ăn'ja deh, kuh he'ni ya'go yah'dah-
doht'hah nus'hă no nyus'hăh, neh' de ga'o nyahs' no wă-
nah; neh'huh ni ya'wăs neh tăh'ăh deh swa'yont hah
ha'yah'da deh.
23 Neh, gwa', neh' wa o'yah do wăht ne ga nă'o gwăh
ne wi yu no eh'dah, ne' o doh', no năh' wa ai'i wa'ok
no wă'nah'. [ne ga i'wi yus'duk,] wa oh'ni go'ă yăn'dah-
jih; neh, gwah huh', ne wa'do nih, neh, gyeeh, neh
agat de wăh'nyah eeh ni ga ye'ih no sa'yu gă'is; ye ih'
ni wus'hă, gyeeh; săh, kuh, gyeeh, ni wus'hă.
24 O yah, kuh, sha go'yu dah'sah seeh des ho'yă on-
dăăh'goh, ha go yă ah'seeh, Neh' ne gă'o yah gĕh o i'-
wah gĕh ne dwă noh'do oh'shă gwĕn ni'yuh, de sga'yă on-
daah' no'gweh, wa o'noh gwă'an dih o noh' gwă i yu hoh'-
ă'go.
25 Neh, dih, no năh' wa o'ni dah' no'gweh, ho yos'oh
no'oh ni go'ăs swa ăs, wa o'noh gwă'an dih noh e'oh da'et-
găh o noh'gwă aah he'ga yăănt hoh no'nan'jah: o năh
hoh dăn dyooh.
26 Neh no năh' oh dyo'ăn jot gah', o do'ni a dyĭĕh no-
noh'gwă i yu, o năh' haeh'gwah oh wă nan do'dah sih no-
noh'gwă''et găh.
27 O năh' na'dih'hah shăh ho'wa'yah do'wăh oh na'-
noh'sa gwĕn ni'yuh' ho wă'ah seeh, Tăh'ăh, găăh', neeh'
deh sa'yănt hoh no noh'gwă i yu ne sah ă'go? Ga'o weh,
dih, ni dya'we nooh', de wa'dyĕs doh neh'huh noh e'oh-
da'et găh?
28 Ha go'yă ah'seeh, Neeh neh'huh na'ak ni go'ăs swa-
ăs neh huh' ni o ye'ăh. Dĕt ho'dis nyĭĕh'oh na'dih'-
hah shăh, ho'wă'ah seeh, De sa'do ăn jo nih, găh, neh-
huh' ha'ya gweeh, [da'ya gyu'nyah sih,] a'ya gwe'o ek?
29 Dĕt hos'nyĭĕh oh, ha wă', Tăh ăh; dyă gwah', sho,
no năh' dă ju'nyah so'on dyĭĕh noh o'oh da'et găh, ă di'-
swah hăănt'gwat haeh'gwah no'nan'jah.

30 Neħ huh′, sho̲, ną̆ yuħ′dą̆ a̲k, de ja′o̲h wa do′dyaak
he ni yo′o weħ, hą̆ ga′na̲n ja′ih; neħ no ną̆h′ neħ huh′
ni yo′o weħ, ą̆ khe′yą̆ a̲s na′di′na̲n ji yaħs′, Neħ da-
swa′dye ą̆nt ji o′ek noħ e′oh da′et gą̆ħ; jah′gwais′yu′-
nya no̲o̲h, kuh; neħ są̆ħ′ą̆h, naeh, ną̆ ga′ą̆ħ da′ak: neħ,
gwa′, naeh, neħ huh′ hą̆ swa′yo̲ħt′ he geħ e′oh da′yą̆n-
dah′gwaħ no′na̲n jaħ.

31 O yaħ′, kuh, sha go̲′yu dah′saħ seeh, des ho′yą̆ o̲n-
dă̆ăh′go̲h, ha wą̆, Neħ no gą̆′o̲ yaħ gĕh o i′waħ gĕh ne
dwą̆ no̲h′do̲ o̲ħ′shă gwĕn ni′yuħ, des′sgya dye′ą̆h ju no̲h′-
gwą̆ a̲nt neh o no̲h′gwą̆ o̲n ji′wa gą̆h′, [ne Mus tard,] de-
oh′gwą̆h no̲′gweħ, neħ huh′, ho′ot ą̆′yą̆ħ ho no̲h′gwą̆ o̲n-
dyo̲o̲h.

32 Neħ, waeh, na gwvs′ he yus′tho̲h no na̲h′gwą̆ o̲ħ′-
sho̲ħ o̲h; neħ, dih, no ną̆h′ o do′dyą̆h, neħ si′gwa go-
wa′ną̆h′ noħ e′oh daħ′sho̲ħ o̲h; gą̆′o̲n daħ′, kuh, wa do̲′-
o̲ħ; neħ huh′ haħ′de ga ye′iħ ne jiħ dą̆ħ′a̲a̲′sho̲ħ o̲h, ne′-
eħ tgą̆h wa di′dyĭĕħs, wă no̲n′da thaħ heh oħ hah′dă′-
gwa o̲ħ.

33 O yaħ′, kuh, dĕs sho′yą̆ o̲n dă̆ăh′go̲h, ha go̲′yą̆ a̲h-
seeh, Neħ ne gą̆′o̲ yaħ gĕh o i′waħ gĕh, ne dwą̆ no̲h′do̲-
o̲ħ′shă gwĕn ni′yuħ, dĕs sgya′dye ą̆h ne yo̲nt hă̆ăh′gwą̆ħ-
gwat′haħ; de ya′guh gwą̆h ne ya go̲′gweħ, ot hes′hă go̲
he ya′guh seh′do̲h, swa dą̆′naħ ge′ăh dvs′hă̆ăt ni yo̲o̲, he-
ni yo′o weħ ga gwe′go̲h waħ ot′gą̆h.

34 Ga gwe go̲h ną̆ gą̆′ ni yu i′wa ge ne Je sus ni a′go̲-
yă̆ăħ′seeh ne gą̆n dyuh′go wa ną̆h, dĕs ho′yą̆ o̲n dă̆ăh′-
gwa no̲ħ: tą̆ħ′ą̆h, kuh, na′gą̆ a̲k′ deħ gaaħ ne de ga′-
yą̆ o̲n dă̆ăh′go̲h, he ni yo̲o̲ wa a′go̲s nyĭĕħs.

35 Neħ, dih, no i′wa ye′iħ o̲h he′ni o ye′ą̆h hos nyĭĕħ′-
o̲h no′do′gą̆s da′ni ak, ha wą̆, Neħ ą̆ geh′ho do̲ gwat he-
geh sa′ga ą̆nt, neh dą̆ gyą̆′o̲n dă̆ăh′gwa′no̲o̲h: neħ ą̆ gya′-
gą̆h na̲ħ o′i oħ′dą̆ħs, he′ni yo′o weħ dwa′dyą̆ nok′′daħ o̲h
he′yo̲ ą̆n′jă deħ, chi wah′seh do̲h.

36 O ną̆h′ ne Je sus sha go̲′yat gaħ′wą̆h ne gą̆n dyuh′-
go wa′ną̆h; o̲ gyeh′, naeh, he o′yo̲o̲h′ he ga no̲h′sòt;
neħ huh′ he o̲′wa̲ yaħ′do wą̆ħ′o̲h na′go̲′i o̲ nya ni′ak, he-

nă', Da gwaȟ'ni go'ă yăn'dah dăh ne de sa'yă on dăăh'goh
noȟ e'oh da'et găȟ, de wa'dyĕs do'noȟ ne ga yănt hoh.
37 Des sha'go wă'naȟ să gwăh, ha go'yă ah'seeh, Neȟ
neh'huh ho'noh'gwă on dyooh' no noh'gwă i yu, No wa'-
wak no gweh.
38 Neȟ ne gaȟ ă'yăȟ, naeh, he'yo ăn'ja deȟ. Neȟ
no noh'gwă i yu, neh huh' naeh, ne gă'o yaȟ gĕh o i'-
waȟ gĕh, ne dwă noh'do oh'shă gwĕn ni'yuȟ ok saȟ'daȟ-
shoȟ. Neȟ, gwa', no noh'gwă''et găȟ, neh huh', naeh,
no'ok saȟ'daȟ shoȟ na'aȟ ni go'et găȟ.
39 Neȟ no'oȟ ni go'ăs swa ăs no'noh'gwă on dyooh no-
noh'gwă''et găȟ, neȟ neh huh', naeh, na nĭs'he o noh:
neȟ nă ga'ăn da'ih, neh huh', naeh, no năh' ă wan'dok-
dăȟ he'yo ăn'ja deȟ'; neȟ na'di'nan ji'yaȟs', nach, na di'-
o yaȟ'ge o naȟ.
40 Neȟ, dih, gai'o nih, noȟ e oh da'et găȟ, naeh, ă-
ge'o e'o ok, ă ga'ăȟ da'ak o jĭs'daȟ gĕh, neȟ'huh, dih',
kuh, haeȟ'gwah, nă ya'wăh, no năh' ă wan'dok dăȟ nă-
gă' he'yo ăn'ja deȟ.
41 Neȟ No'wa'wak' no'gweh ănt'ha'go haȟt' ňo'o'yaȟ-
ge'o noȟ'shăȟ shoȟ; neȟ, naeh, ă an di o'ek, ă an'di ya-
găh' he'ni a'ăn ja deȟ ga gwe'goh, he ni yoo neh guȟ-
ni go'on da gwat'haȟ; neȟ, kuh, ne' wa et'găȟ go i'oȟ-
deh'goh.
42 Neȟ huh', naeh, he'o non diȟ' he'o weh' o deek'-
haȟ, no gă'ĭs doh oȟ dai'yăȟ; dĕs'sgya dye'ăh ha'di'-
nyuȟ'os hă no'wăh dah'gwa noh; neȟ huh', naeh, ănt hă'-
nos dă'o nyo'ok, dănt hă non dyuȟ'gă'nye aak', kuh.
43 Neȟ huh' ni yo'o weȟ', nach, no'di'wa ye'is doh dă-
o'non dăăh'gon dăȟ, dă'sgya dye'ă ok ho dăăh'got ne
găăh'gwaaȟ, no năh' neȟ huh' hă ă'niȟ dyon daȟk heh-
thă noh'do oh'shă gwĕn ni'yuh no'wăȟ'nih. Son diȟ gwa'-
naȟ ot ha oh'da ga'ăn doȟ, na'ot hon dek, hot hon'dek
ne' neȟ.
44 O yaȟ', kuh; neȟ ne gă'o yaȟ gĕh o i'waȟ gĕȟ,
ne dwă noh'do oh'shă gwĕn ni'yuȟ des'sga yă'on daaȟ'
nas'hă no nyus'hăȟ, gaȟ ă'go wah seȟ'doh; neȟ no năh'

wa as'hă̤ wiȟ no̱'gweh, shoh'seh'do̱h', sho̱: da neȟ, he-
ni o'do̱h ho̱'o̱s o̱h, hoh'dă̤n dyo̱o̱h; ga gwe'go̱h wa a'-
dă̤ ni no̱ȟ, he'ni o'yă̤ȟ'; neȟ wa a'ni no̱ȟt he gaeh'da-
deȟ.
45 O yaȟ', kuh; neȟ ne' gă̤'o̱ yaȟ gĕh o i'waȟ gĕh,
ne dwă̤ no̱h'do̱ o̱ȟ'shă gwĕn ni'yuȟ, neȟ des'sga yă̤'o̱n daaȟ
na'dah'gwa nyat'ge o̱'o̱ȟ, ha wih'sa go̱'o̱n dyĭĕȟs ne wi-
yuȟs' gaȟ nòh'saȟ.
46 Neȟ no nă̤h' he'o gă̤ă̤h sgat, na gwʊs' o i'o wa nă̤h
ne gaȟ nòh'saȟ, hoh dă̤n'dyo̱s o̱h; ga gwe'go̱h ho dă̤'ni-
no̱ȟ, he'ni yo̱o̱h' ho yă̤n'dʊk; neeȟ ho ni'no̱ȟ dah'go̱h
ne' neȟ.
47 O yaȟ, kuh; neȟ ne' gă̤'o̱ yaȟ gĕh o i'waȟ gĕh', ne
dwă̤ no̱h'do̱ o̱ȟ'shă gwĕn ni'yuȟ, des'sga yă̤'o̱n daaȟ ne
waȟ'a'aȟ ye juȟ'yak thaȟ, ga'nyu dă̤ă̤ȟ'gĕh waȟ e'o̱ o̱ȟ;
oȟ yu'eek naaȟ'de gă̤n'ja ge.
48 Neȟ no nă̤h' o no̱h'heȟ'o̱h, det ho'no̱n di'ă̤nt hwă̤h
ga ne'gak ah; o'nă̤h' neȟ huh' ho no̱n'dyă̤n dʊs'o̱h, oȟ-
thă̤'no̱ nyah'siȟ ne gă̤n'ji yu; neȟ huh' ho no̱n'dah ho̱h
he'o̱ weh ga'yă̤ȟ ne ye ăh'gwaȟ; ne gă̤n ja'et gă̤ȟ ho-
no̱n'dyo̱o̱h', nach.
49 Neȟ'huh, dih', kuh, haeȟ'gwah, hă̤ ya'wă̤h, no nă̤h'
ă̤ wa̱n'do ă̤n'jok dă̤ȟ; neȟ na di'o̱ yaȟ'ge o no̱ȟ ă̤nt'hă̤'-
neȟ', dă̤s ha'go no'nyah siȟ' no di'wa'neȟ a go̱h he'o̱ weh
ni a'di yaȟ'da deȟ ne tho di'wa ye'is do̱h;
50 Neȟ huh' hă̤ o̱'wa̱n di'yaȟ doȟ'yaak he'o̱ weh dyo'-
deek haȟ, no gă̤'is do̱h oȟ daĭ'yă̤ȟ, des'gya dye'ă̤h ha-
di'nyu̱ȟ'o̱s hă no̱'wă̤h dah'gwa no̱h; neȟ huh', naeh, dă̤n-
dyo̱h'să̤nt hwah'so̱ o̱k, dă̤n dyo̱n'dyuȟ'gă̤'nye'aak,' kuh.
51 Thos nyĭĕȟ'o̱h ne Je sus, ha go̱'yă̤ a̱h'seeh, O'nă̤h,
gă̤h, ga gwe'go̱h' e swaȟ'ni go̱'ă̤ yă̤n daȟt he ni yu i'wa ge?
Ho̱ wă̤'a̱h seeh, O nă̤ă̤h', Syaȟ'da gwĕn ni'yuȟ.
52 Sha go̱'yă̤ a̱h'seeh, Neȟ, dih, gaĭ'o̱ nih, haȟ de yo̱-
gweȟ'da ge, neh sha go'di ya'do̱ nih, ha ya'nes hă yă̤n de'-
ih, ho̱ wa̱ȟ'ni go̱'ă̤ yă̤n dah'da niih ne gă̤'o̱ yaȟ gĕh o i'-
waȟ gĕh, ne dwă̤'no̱h'do̱ o̱ȟ'shă gwĕn'ni'yuȟ na̱ȟ o'i oȟ'-
dă̤ȟ, dĕs sga'yă̤ o̱n daaȟ' neȟ no̱'gweh, na no̱h'sa gwĕn-

ni'yuh, tha'ya gă̤s, he'o̱ weh ni ga'yă̤h nos'hă̤ no̱ nyus'-
hăh, ne wa seeh', kuh ne wa ga'yo̱h'.
53 Neh no nă̤h' neh huh' ni yò'o weh he ya'wă̤h o̱h,
no nă̤h' sha a'dyă̤'nok dă̤h ne Je sus, nă̤ gă̤' da'yă̤ o̱n-
dăăh'gwa no̱'o̱k, hot hă'da do̱h' o nă̤h'.
54 Neh no nă̤h' neh huh' he o'yo̱s oh, he'o̱ weh ha'o̱-
hwa̱h' ha ă̤n'ja deh, wa'a go̱ i'o̱ nyă̤h' no̱'gweh, he'o̱ weh
hă̤ no̱nt'gĕn nĭs'at hah: neh he'no di'wa nă'ă guh, ho nă̤',
Ga'ă̤ o̱ weh' ni tho'aah nă̤ gă̤' gah ni'go̱h dus'hă̤h', no̱'-
gweh'? kuh nă̤ gă̤' ho i'oh dus'yo wa'nă̤s'?
55 Tă̤h ă̤h, gă̤h, deh neh nă̤ gă̤', na'no̱h'so nĭs de o'a-
wak? Tă̤h'ă̤h, gă̤h, deh neh', ne Ma ry deh e'ya so̱h
no'noh'ă̤h? kuh ne de'ă̤ no̱n dă̤'no̱n deeh, James, Jo ses,
Si mon, kuh ne Ju das?
56 Kuh ne de ă̤'no̱n dă̤'no̱n deeh ne wă̤ ni'o̱s sho̱h'o̱h,
tă̤h'ă̤h, gă̤h, ga gwe'go̱h dah'de dwa di? Ga'ă̤ o̱ weh,
dih, nit ho'a wih'dah go̱h, nă̤ gă̤' no̱'gweh', ga gwe'go̱h
nă̤ gă̤ he ni yu i'wa ge'?
57 Neh neh tă̤h'ă̤h deh o'dih ni'go̱'i yuh o̱o̱h' ha yah'-
da deh. Neh, gwa, ne Je sus ha go̱'yă̤ a̱h'seeh, Neh
no do'gă̤s da nih hoh să̤'ni yu; neh huh', sho̱, tă̤h ă̤h,
he'o̱ weh tha'ă̤n ja deh, neh, kuh, ne'a hwa̱h ho'no̱h'-
sa go̱.
58 Neh ne tă̤h'ă̤h we suh' de o'dyuh'da do̱o̱h no'i'oh-
dus'hă nă'ă gwah'do̱hs ne' neh huh'; neh ga i'o̱ nih heh
de'o̱ wa̱i'wa gwĕn ni yus'do̱o̱h.

OI'WAH XIV.

NEH ne neh huh' ni yò'o weh, Her od ne tha go̱'-
yă̤n no̱h'do̱ nih wa a'i wa'o̱k he'ni ai'wa na̱ goh' ne
Je sus:
2 Ha go̱'yă̤ a̱h'seeh no'hah'shăh sho̱h, Neh ă̤h' nă̤ gă̤' ne
John, ne Bap tist: det hut'gă̤ o̱h no̱n da'deh sa̱'do̱h-
gwah'gĕh: neh, dih, kuh, gai'o̱ nih, o i'oh dus'hă nă'ă-
gwah'do̱hs wa do'dah so̱'gwa̱ o̱h ha yah'da deh.
3 Neh, să̤h'ă̤h, neh Her od ho ye'no̱ no̱h' ne John,

hos'hă̧ o̱n dʋk', ho'ho'do̱k', kuh : neh dya go i'wah neh
He ro di as, ne' yòh ne de ya'dă̧ no̱n deeh', Phil ip ha-
ya'so̱h.
4 Neh, sho̱, ga i'o̱ nih, ne John, he'a wă̧'a̱h seeh,
Tă̧h ă̧h deh ga'ya nes'hăh gĕh neh a e'ji nyaak [ne' yòh
ne de ja'dă̧ no̱n deh.]
5 Neh, dih, no nă̧h' sha'eeh', Ă̧'e nyuh' ne John, neh
sha go̱s'ha nih'o̱h ne gă̧n dyuh'go wa nă̧h ; neh, să̧h'ă̧h,
naeh, nă̧'ă̧ neeh, Ho do'gă̧s da nih.
6 Neh, gwa', no nă̧h' ho̱ sa'wă̧ nis'hă eeh he ni'o'na̱ gă-
do̱h' ne Her od, oh dyo̱ o̱nt' neh huh' he'a di gaht, ne
go'a wak neh He ro'di as; ho̱ wa̱h'ni go̱'i yus'do̱h' ne
Her od.
7 Neh da yu'i wah'heht, wa a'iwĭs'aah a gwʋs' de o'no'-
o̱h gwa nyo̱h, neh' nă̧s'ha ga̱'o̱h na'dih gwa'nah ot' ă̧'o̱-
wa̱n do̱'e syo̱h'gwă̧h.
8 Neh no noh'ă̧h guh ni'go'da niih' ne' ·nah ot' ă̧ ya'-
gă̧h, ga wă̧, Neh nă̧'sgo̱h no'no̱h'ă̧ă̧h ne John ne Bap-
tist, nĭk'huh, ga jă̧h'gĕh.
9 Neh ne go'wăh go waah a gwʋs' wa oh'să̧s ; neh,
gwa', sho̱, he de o'no'o̱h gwa nyo̱h, neh kuh, gai'o̱ nih
nă̧'nih'do̱h, de'o na̱n do̱n do̱h', o nă̧h' ho dă̧h'ha̱h o̱h, ă̧-
dyo̱n'da do̱h', sho̱, no'no̱h'ă̧ă̧h.
10 O nă̧h' he'o dă̧h ho̱h'o̱h he o̱'weh thah ho'do̱h' ne
John he o̱'wa̱ no̱h'o̱ nyah'go̱h.
11 Ga jă̧h'gĕh sgă'dyĭĕh' no'no̱h'ă̧ă̧h, sga'eh': neh
dyo̱n da'da wiih ne yĕk sah'go waah : neeh, naeh, he-
ya'go wiih' no noh'ă̧h.
12 O nă̧h' neh huh' ho di'yo̱s o̱h na go̱'i o̱ nya ni'ak ;
de o'dih gwă̧h no yah dah, ho dih'sa do̱h', kuh : o nă̧h'
ho no̱h'dă̧n dyo̱o̱h, he o̱'wa̱ o wiih' ne Je sus.
13 Neh no nă̧h' sha'i wa'o̱k ne Je sus, ga'o̱ wa go̱ ho-
deh'no̱h da ho̱h, hoh dă̧n'dyo̱s o̱h, tă̧h ă̧h deh dye'na̱ geh
he'o̱ we'gwa hot go̱n'dah go̱h, ha o̱ hwa̱h ge'aah', sho̱.
Neh no nă̧h' sha a di'wa o̱k, ne gă̧n dyuh'go wa nă̧s, he'-
ga no̱n'da yă̧n do̱h ho di'ya gă̧h'o̱h, ho̱ wa̱s'yo̱o̱h eh dah'-
gĕs'sho̱h he'o̱ ne'no̱o̱h.

14 Neh no nąh' o yah'jih sho sa'eeh, gąn dyuh'go wa-
nąh ha go'gąs oh; da wa'do nya'nooh na'yah'da go he'-
no gon dąąh'; sa a'gon'jąht, kuh, no'no'gweh dah no'di'-
nok'da nih.
15 Neh no nąh' oh gą'ąs ah o doh'o on dyĭĕh, ho wą'-
yah do'wąh oh na go'i o nya ni'ak, ho ną', Neh, waeh,
ne tąh ąh deh e'na geh nĭk ho'o weh; o ną' ąh', kuh,
o dą'nĭs yuk'dah o'on dyĭĕh; sha she'yat gah ne gą dyuh'-
go wa nąs, neh huh, dih, naeh, ha'a di yoh he'ga non'da-
yąn doh', a'ą non'dah ni'nohs' ni'yes'.
16 Neh, dih, na go'yą ah'seeh ne Je sus, tąh'ąh dah-
de'yu do'ąn jo'oh na'ą non'doh nek. Et chi'nont', dih,
sho, ną'a dik.
17 Neh neh sho wą'ah seeh, Neh he'ni yo'gwa yąh
nĭk'huh, wĭs, sho, ni yu'ąh gwa ge, de'gąn'ja ge', kuh.
18 Neh ne'a wą, ga oh' da ji'aah nĭk'huh, he'gyah da-
deh.
19 O nąh ha go'yą ah'seeh ne gąn dyuh'go wa nąs, ja-
dyąąh' o ge'oh jah'gĕh: o nąh' de oh'gwąh ne wĭs ni-
yu'ąh gwa ge, kuh ne de gąn'ja ge, gą o'yah ge'gwa he-
ot'gat hwąh, de o'no'nyos oh, de o'ąh gwi'yah khoh', kuh;
det cha'go ąh'gwa wii na go'i o nya ni'ak; neh, naeh,
na go'i o nya ni'ak [de o'non do'gwah doh hą nih'dyoh]
ne gąn dyuh'go wa'nąs.
20 Neh, naeh, ne ga gwe'goh wa ą'nan dek'ho nih,
wa o'noh daht, kuh. Da neh he'ni yooh des ho'dih-
gwąh ne de yu'ąh gwai'ih oh, ne wah o'da dąąh, dek-
ni' ska eh ni gah'ach hi.
21 Neh he'ni ą nan di wa'ą nan dek'ho nih wĭs, noo,
ni ą'nąh nyah'es hąs'hą na'di ji noh; tąh'ąh, naeh, deh-
go'wą nus'he dąąh ne wą ni'os shoh oh, kuh na dĭk'sah-
shoh'oh.
22 Neh ne wah o'gon da dyĭĕh' ha go'yą ah'seeh ne
Je sus na go'i o nya ni'ak, ga'o wa go ja deh'noh da'ah,
swa ąnt', sga nyu'dąą di'gwa hoh sweeh'; neh, naeh,
nąeh'ha'go yaat gah', ya'eh, ne gąn dyuh'go wa nąs.
23 Neh no nąh' sa a'go yaat'gah' ne gąn dyuh'go wa-

nąs, neh̄ huh', naeh, heeh̄ tgąh̄ he'a we'nooh' ho non'da-
deh̄, neh̄ huh' hą an'dą na yąąh̄, ha o'hwah̄ ge'ah. Neh̄
no nąh' oh̄ gąąs'ah oh̄ wa doh̄, ha o'hwah̄ ge'ah neh̄ huh'
he ąh̄'dyoh̄.
24 Neh̄ ne' neh̄ huh ni yo'o weh̄, o nąh' ga'nyu dă'ąh
he ga'o yo dyĭĕh̄s, o dąn'do nyah̄'do on dyĭĕh̄s no doh̄'-
dah̄; neh̄ huh', kuh, dyu' ă gont' he wa o'ne no'on-
dyĭĕh̄.
25 Neh̄ no nąh da wąn'do dąh̄, Je sus neh̄ huh' he a'-
we nooh heh tha di'o yu dyĭĕh̄s, o ne'gah̄ gĕs'shoh̄ hwa-
eeh̄'.
26 Neh̄ no nąh' wa'o wą gąh̄ na'go'i o nya ni'ak, o-
ne'gah̄ gĕs'shoh̄ i'eh̄', wa o'di yah̄'don daat, ho ną, o-
twais'hăh̄, ąh̄', noo: de o'noh sąnt'hwah̄ oh, o nąh, suh̄-
jih wa o'noh dyok.
27 Neh̄ neh wah̄'o'gon da dyĭĕh̄', thos nyĭĕh̄'oh ne
Je sus, ha go'yą ąh'seeh, Swa dah'ni go'ą ni yăăt: iih' ne
gąh̄; są noh' ą swah'dyoh̄k.
28 O nąh' ne Pe ter do sa'a wą'nah̄ săă guh̄, ha wą,
Syah̄'da gwĕn ni yuh̄, do gąs, gih̄ shąh, iis ą gą'ąk, da-
gą'os, ga oh̄' non da'seeh', o ne'gah̄ gĕs'shoh̄.
29 Det hos'nyĭĕh̄ oh, ha wą, Ga'jih'. Neh̄ ne Pe ter,
no nąh wa a'deh̄ noh'dah guh̄ ne ga'o wą go, o ne'gah̄-
gĕs'shoh̄ he'a we nooh, neh̄ ho'gwa hot gon'dah goh
heh da eh̄' ne Je sus.
30 Neh̄, gwa', no nąh' wa a'gah̄ ą'yooh̄ suh̄ jih' dyu-
dăăh̄'haas doh̄, hoh dyoh̄'oh; o nąh', kuh, oh̄ wah'sa-
wąh̄ o ne'ga go wa eeh̄'; de oh'sąnt hwąh' o nąh'; ha-
wą', Syah̄'da gwĕn ni'yuh̄, da gyah̄'da ge hah.
31 Neh̄ neh wah̄ o'gon da dyĭĕh̄ Je sus tho nąs'ha gwai'-
ih sooh, wa o'ye naąh̄', kuh; ha wą'ąh seeh, O iis, neh
ni sai'wa gwĕn ni'yus dos'hăh̄ a'ah, a'nah̄ oh'dąh̄ ąh gai'o-
nih' de sah̄'ni go'ą ge nooh̄'?
32 Neh̄ no nąh' hwa'i yoh' ne ga'o wą go, oh̄ wąn'ni-
hąąh̄ ne gă'ă hah̄.
33 Da neh̄ neh ga'o wą go ha dih̄'nont, neh̄ huh' tho-
nont'hĭs doh̄, eh dah̄'gĕh ho non'da do'nyus oh he'a gat,

ho ną̆', do gą̆s' gai'wa gwĕn ni yuh, iis' hya'a wak Na'-
wĕn ni'yuh !
34 Neh no ną̆h' oh tha'di nyu da'i yahk neh huh' ho-
di'yos o̲h he'yo̲ ą̆n'ja deh neh Gen nes'sa ret'.
35 Neh no ną̆h' wa̲'o̲ wa̲i'wa o̲k na'di na̲ geh ne' neh-
huh', ho no̲n'dą̆h ha̲h'syo̲h ga gwe go̲h tit'ho'neh do̲h
he'ni o'no̲ ą̆n jah, neh huh' ga gwe go̲h tho̲ wa̲n'di aah
no'di-no̲o̲k'da nih ha yah'da deh.
36 Neh no̲'wa̲n do̲'e syo̲h'gwa niih, ne' neh, sho̲, a'ą̆-
ną̆h'nyuh gwt he de yu'geh o̲nt no dyah'da wih'do̲h ; neh-
huh', kuh, he ni yo̲'gweh da ge he ya'guh nyuh'gah do̲h
ja go'do̲h o̲h'ji wą̆h.

OI'WAH XV.

ONĄ̆H' ho̲ wa̲'yah do'wą̆h o̲h ne Je sus neh sha go'-
di ya'do̲ ni'ak, kuh neh Pha ri sees, neh huh' ha-
di'na̲ geh he'ga no̲n'da yą̆h ne Je ru sa lem, ho ną̆,
2 A, naeh', he'go waah' no she'i o̲ nya nih de a'di ya'-
nes hă'it hah he no̲n'da'o di oh'dą̆ o̲n dyĕh na di'gą̆h jih'-
sho̲h gą̆'a̲a̲h ? neh, waeh, neh tą̆h'ą̆h de'ą̆ no̲h jo'aes,
no ną̆h' wa'ą̆ no̲n dek'ho̲ nih no ăh'gwah.
3 Dĕs ha'go wą̆'na̲h să gwą̆h, ha wą̆' A', diih', ną̆h iis'
nah oh'dą̆h ą̆h gai'o̲ niih' de swa'ya nes'hă it hah' he ni o'-
i wih'sah ho̲h Na'wĕn ni'yòh, swa̲ ye'ăh'dah go̲h heh ni-
swai'yòh'dą̆ą̆h ?
4 Neh, waeh, he'ni o'i wih'sah o̲h Na'wĕn ni'yòh, ha-
wą̆, De e'ses nyek ne' yah nih, kuh neh sa noh'ą̆h ;
neh, kuh, ne so̲n'dih gwa'nah ot ą̆nt hoh'syo̲ ną̆nt he'-
dą̆ o snyeek [no'oh nih, neh, gih shą̆h, [no'no̲h'ą̆h, neh
ną̆'o̲ wa̲ nyòh.
5 Neh, waeh, niis ne swa'do̲h, so̲n'dih gwa'nah ot ą̆-
a̲'wą̆ a̲s no'oh nih, neh, gih shą̆h', no'noh'ą̆h, Neh są̆h'-
ą̆h, ne de wa'gyah do'weh do̲h, neh ho'gwa a ge'go̲n-
dah'go̲h o no̲h'sa do'gą̆h dih'gĕh, na'wa gye'ăh dah'go̲ nah
a'gi yah'da geh'hah do̲h,
6 Neh ą̆ dyu'i wah'gą̆ a̲k ą̆ o'da dwĕn ni yuh'heht ; Są̆'-

noh, dih, dą̆ os nyeeh no'oh nih; neh, gih shą̆h, no'-
noh'ą̆h. Neh'huh, dih, ni swa ye'ą̆h, ne swa nyu' he-
nit ho'i wih'sah oh Na'wĕn ni'yòh, swa ye'ăh dah goh he'-
non'di swai'yòh'dą̆'an dyĭĕh.
7 Iis, no yah' swa da'de goh'son dah'goh; do gą̆s' o ĭ'-
wa ye ih'oh, he ni o ye'ą̆h neh E sai as, ho'do'gą̆s da nii,
he swa yah'da deh, ha wą̆,
8 Neh ną̆ gą̆ no'no ą̆n'joh dą̆h dòs gą̆'oh tho nont'hĭs-
doh he gyah'da deh, ho di ye'ăh dah goh ha a dih'sa ga'-
ą̆nt; neh, kuh, no geh'są̆ ni'yus doh, ho di ye'ăh dah goh
na di'sgwă ăh'shoh, neh gwa', naeh, no ną̆n'yah sah we'-
ą̆h nit ga'da dyĭĕhs.
9 Tą̆h ą̆h, dih, deh wa'dĭs thah no'ga'dą̆ na yą̆ nih, neh
sha go'di'o nya nih, no gweh', sho, go i'wih sah'hoh', neh
ya'geh oh Na'wĕn ni yòh a'o i'wih sah'o ok.
10 O ną̆h' he a'go no goh' ne gą̆n dyuh'go wa'ną̆h, ha-
go'yą̆ ah'seeh, Jat'hon daat, swah ni'go ą̆ yą̆n daht, kuh.
11 Tą̆h ą̆h deh neh' no'gweh na'ah sa go hą̆ ga'yoh-
duk na'ga et gą̆nt ha yah'da deh; neh gwa', ną̆nt'ga ya-
gą̆ht haah sa'ga ą̆nt, neh ą̆'ga'et gą̆nt no'gweh.
12 O ną̆h' neh huh' ho di'yos oh na go'i o nya ni'ak, ho-
wą̆'ah seeh, Są̆ noh'doh, gą̆h, he' wa'o di nah'kwat ne
Phar i sees, he'nah a wą̆h ne wa a di'wa ok?
13 Neh, gwa', ne do sa'a go'wą̆ nah să guh, ha wą̆,
Neh naah'de yò e'oh da ge, ą̆ gą̆'ak neeh de o'yą̆nt-
hwah'oh Naah nih, nă'o yah ge'o noh, ą̆ gah'hą̆nt gwą̆'ak
ne' neh.
14 Nyo gwah', sho; ho neh'o on dyĭĕh', sho; neh
są̆h'ą̆h, ne de a'di gah'gwe goh, neh, kuh, neh sha go'-
di ną̆ch'hi neh ne de a'di gah'gwe goh. Neh, kuh, ne
dyą̆ gwah ne de a'gah gwe goh' neh ą̆ o'ną̆ch hi neh no-
yah' dą̆ a'gah gwe'go ok haeh'gwah, de i'gwe goh o ya'-
da go hah'dą̆'i yah'dą̆ht.
15 O ną̆h' thos nyĭĕh'oh ne Peter, ha wą̆ ah seeh, Da-
gwah'ni go'ą̆ yą̆n'dah dą̆h nă gą̆' do sah'syą̆ on dăăk.
16 Je sus thos nyĭĕh'oh, ha wą̆, Neh, gą̆h, ną̆ăh iis,
nă gą̆ he ni yo'o weh', ah'soh deh swah'ni go'ą̆ yą̆n dahs?

17 Neh, găh, nah'soh, deh swah'ni go'ă yăn dahs, na'-
dih gwa'nah ot gah'sa gooh hă ga'yoh dvk, gat gwis'da-
go' he'wehs; neh, kuh, no'năh sa ga'ya găht, neh huh'
he wa'dyooh' he'ya go dyeh'dah gwah ?
18 Neh gwa', naeh, ne' neh huh' tga ya'găh dah'gwah
he' gah sa'ga ănt, neh huh' ni dweh'dah gwah he dya-
wăn'nyah saat; neeh', naeh, nah oh'dăh ăh ne ga et'-
gănt hah, no'gweh.
19 Neh, waeh, na wăn'nyah sa go dweh dah'gwah ne
wă'noh'do.nyoh'shă et găh, ă wan'dyo o nyooh', wa dyah'-
don dyos, oh no'weh ha'at, ga nos'gwa oh, o no'wă', guh-
să'na et'gănt hah.
20 Neh' ne găh' nă gă' ni yu'i wa ge neh ga et'gănt-
hah no'gweh: neh, gwa', naeh, nă yon'dek ho nih,
nă gă'ak deh a'goh jo'a eh, tăh ăh, naeh, deh a'go'et'-
gănt hah' no'gweh.
21 O năh' hoh dăn'dyos oh ne Je sus, neh ho'gwa
he a'we nooh, he o'yos oh dòs gă'oh he ga non'da yăn-
doh' ne Tyre, Si don, kuh.
22 Nă', kuh, nah a'wăh, neh ne ya go'gweh, Ca na an-
ite nah a ga'ăn joh'dă, dya go'ya găh'oh he'yo ăn ja deh;
ho wa'yah do'wăh oh; de ya'guh sănt'hwah oh; ho wă'-
ah seeh, Da gi dăăh, O Syah'da gwĕn ni'yòh, iis, ya'a-
wak ne Da vid. Neh ne khe'a wak a gwvs' go o'ya gă,
ha nis'he o noh sha go'dye na'wah doh.
23 Tăh ăh, gwa', dah dech'ha go'wă nah'să gwăăh: o-
năh' neh huh' ho di'yos oh na go'i o nya ni'ak, ho'wan-
do'e syoh gwa niih, ho nă', She ya'do wih', sho; suh jih',
ăăh', da yos'dă'ă'neh ne nah găăh'gwa.
24 Dech ha'go wăn'nah să gwăh, ha wă, Neh tha geh'-
hah dah'goh, ne 'neh sho, ă khe'yah do wăht no di'yah-
dah'doh oh ne de yu'di nah'gă ont dyò di'ya găh oh he
ga'wa ji'yă deh' ne Is ra el.
25 O năh' neh huh' go yos'oh; heh dah'gĕh go da'do-
nyos'oh he'a gat; ho'wa'yah da gwĕn ni'yus doh, ga wă',
Syah'da gwĕn ni'yòh, da gye'na wahs'.
26 Neh, dih, neh det hos'nyĭĕh oh, ha'wă', Tăh'ăh

deh neh'huh jih, ne' neh don'da yeh'gwaak no'di'ăh-
gwah na dik'sah shoh'oh, neh huh' ha'ya go dih he'wa-
di'yah da deh neh ni ga'ji'yăhs aa'shoh oh.
27 Neh ne wah a găh, Neeh', Syah'da gwĕn ni'yòh;
neh gwa', nach, neh ni ga ji'yăhs aah'shoh oh neh wă-
non'dek ho nih noh do'nyohs hăh, dwah săhs ho'dek-
hwaah'gwah syòt no'she'năh shoh.
28 Neh neh det hos'nyĭĕh oh ne Je sus, sha ga'wă ah'-
seeh, O iis, ne si'oh, gah haas deh', ăăh, neh sai'wa-
gwĕn ni yus'dos hăh, neh'huh, dih, sho, ni ya'wăh heh'
syah da deh, he'nah'de di sa'do ă jo nih. Neh no năh',
sho', kuh, sa yon'doh ne go'a wak.
29 O năh ne Je sus he oh'dăn dyooh ne' neh huh';
neh huh' dòs gă'oh he o'yos oh he ga'nyu daeh ne Gal-
i lee; neh' ho non'da deh ho ăăh'thăăh, neh huh', kuh,
he o'dyăn dus'oh.
30 O năh' neh huh' ho wa'yah do'wăh oh ne găn-
dyuh'go wa năs, ho wan'di a wi'noon dyĭĕh' neh', no'dih'-
sohk hah, de a'di gah'gwe goh, de a'di wă'nant, go yah'-
da yes'hah syoh, gut gah'deh', kuh, no yah'shoh oh, neh-
huh' ho non'dat heh'dah ĭs'doh heh de a'sih da'ge oh ne
Je sus; ga gwe'goh sa a'gon jăht'.
31 Neh neh ho di'wa nă'ă gwăh' ne găn dyuh'go wa-
năs, no năh' wa'ă nant gaat huh', sa a'dĭs nyĭĕt ne de a'-
di wă'non duk; ja go'yah da'gwek heh'oh ne go yah'da-
yes'hah oh; det ga ye'ih, kuh, i jăhs' neh goh sohk'-
hahk; je găh', kuh, haeh gwah, ne de ye'gah gwe'go-
noh; neh huh' ni dyu ye ăh'dah goh neh de o'wa'ăh să-
o'nyos oh Na'go wĕn ni'yòh ne Is ra el.
32 O năh' ne Je sus he a'go no'gos oh na'go'i o nya ni'-
ak, ha go'yă ah'seeh, Neh ne' we suh o yah' ni dyuh'-
dă ne gyah'daa go, khe dă'ăs ne găn dyuh'go wa năs;
neh' gai'o nih o năh' săh ni wă'nĭs hă ge shah'de ya'-
gwa dii, tăh'ăh, dih, deh sho'di yăh ni'yes': tăh'ăh, dih,
neh huh' ta'gyeeh, neh o'sa khe'yat gah neh da'o'năn-
don dyo'ok, sho; dyă gwah', sho, ă o'dih'ni'go ăh'doh
hă'ă shă'nant ha'i neh.

33 O năh' na go'i o nya ni'ak ho wă'ah seeh, ga'ă o weh' non'da weeh' na'yo gwa'ah gwa yăn daht' nik'huh he'o-weh deh e'na geh, neh na'o neh'daht he'ni găn'dyuh go-wa'năh?

34 O nĕh' ne Je sus ha go'yă ah'sech, Do ni yò'ăh gwa-ge' swa'yăh'? Neh ne'o nă, Ja duk; duh gaah'ah', kuh, neh ni găn'jahs a'ah.

35 O năh' ha go'yă ah'seeh ne găn dyuh'go wa'năh, swa dyăăh' yo ăn'jah gĕh.

36 O năh de oh'gwăh ne ja duk' ni yò'ăh gwa ge, kuh, ne găn joh'; o năh' ho doh'es ho nyoh, de o'yah khoh', kuh; o năh' neh' he a'go ya wiih neh ha go'i o nya ni'-ak; neh na go'i o nya ni'ak, naeh, o năh' ho o'wăn na-wiih ne găn dyuh'go wa năh.

37 O năh' ga gwe'goh wa'ă nan dek'ho nih, wa o'noh-daht, kuh; neh, kuh, ne ja duk' nah gah'ach hih ne de yu'ih syoh o'da dă'o noh des ho'dih gwăh.

38 Neh he'ni ă nan di na'di ji'noh wa'ă non dek'ho nih ge ih' ni wăh'nyah eh'shăs hă, tăh'ăh de o'wă nos'he dăh ne wă ni'os shoh'oh, kuh na'dik'sah shoh'oh.

39 O năh' sha go'yat gah'wăh ne găn dyuh'go wa'năs; ga'o wa go' naeh, ho deh'noh da hoh, neh huh' he o'yos-oh he'dyo ăn'ja deh ne Mag da la.

O I'WAH XVI.

ONĂH ne Phar i sees, kuh ne Sad du cees ho wa'-yah do'wăh oh, ho wah'ni go'ăk doh, de o'wan do'-ăn jo'nis oh neh a'a go'yat gat'hwah dăh no i'wa nă'ă-gwat gă'o yah gĕh on'da weeh duk'.

2 Neh ne thos nyiĕh'oh, ha go'yă ah'sech, Neh no-năh' oh gă'ăs ah swa doh, Ă wă'nis hi yus; neh, waeh, ne gwăh'dăăh'ăăh ni yuh'dă ne gă'o yah gĕh.

3 Neh, naeh, neh se deh'ji ah, Ă wă'nis hă'ct gănt ne'-wah' wă nis'hă deh; neh', waeh, ne gwăh'dăăh'ăăh ni-yuh'dă ne gă'o yah gĕh; o dah'jih gyo ni a dyiĕhs', kuh. O iis, no yah' swat goh'son dah'goh, swah ni'go ă yăn-

dah̄s′, naeh, he ni ga′goh soh̄′dą̆ he gą̆′o ya deh̄; neh̄′,
dih, gą̆h′, naeh, neh̄ tą̆h̄′ą̆h deh̄ swa′gwe nyooh nae′-
swah̄ ni′go′ą̆ yą̆n daht no i′wa nă′ă gwah′dohs o yą̆n′deh-
dah′goh he ni ya′wą̆h̄ o′on dyĭĕh̄ ne′wah̄ wą̆ nis′hă de-
nyoh̄.

4 Neh̄ no di′wa′neh̄ a goh, neh̄, kuh, no dih̄′no weh′-
hăăt ga′wa ji′yăă deh̄ hą̆ nih′saas na′yu i′wa nă′ă gwah′-
do ok; neh̄ gwa′, naeh, ne ta′o wą̆ noh no i′wa nă′ă-
gwat, neh̄, sho, he′ni yu i′wa′nă ă gwat he′ni ya′wą̆h̄ oh
ha′yah̄′da deh̄ no′do′gą̆s da′ni ak Jo nas. O ną̆h′ ho doh̄′-
nooh ha di′yah̄ da deh̄, o yah̄′jih′ he a′we nooh.

5 Neh̄ na′go′i o nya ni′ak, no ną̆h′ sga′nyu dăă dih′ hes-
ho′di yos′oh, ho dih̄′ni goh′hą̆h̄ oh non′da a′di aah̄ no ăh′-
gwah̄.

6 O ną̆h′ ne Je sus ha go′yą̆ ah′seeh, Swat ga′ą̆ ooh,
swa dah′ni go′ą̆ ą̆ą̆k′, kuh, he′ni ga deh̄′ neh hą̆ nont′-
hăh gwą̆h̄ gwat hah̄ ne Phar i sees, kuh ne Sad du cees.

7 O ną̆h′ de o′dit hą̆ o nyos′oh na di′yah̄ di, ho ną̆′,
Neh̄, waeh, ą̆h′ noo, gai′o nih, heh tą̆h̄′ą̆h deh̄ dwa′-
wiih̄ no ăh′gwah̄.

8 O ną̆h′ ho ni′nan do′gą̆s oh ne Je sus, [neh̄′ nah̄ ot′
ho nont′yu o wiih,] ha go′yą̆ ah′seeh, O iis, neh ni swai′-
wa gwĕn ni′yus dos′hăh̄ a′ah, a′, naeh′, he go′waah′ de-
swat′hą̆ o nyo nyooh′ neh̄ dyu i′wah̄ heh deh̄ swa′ah gwą̆′-
o wiih̄?

9 Neh̄′, gą̆h, nah′soh deh̄ swa′gah̄ ą̆′yo oh̄; tą̆h̄′ą̆h,
gą̆h, kuh, deh̄ ji′swʊs ha′ah̄s he′ni ya′wą̆h̄ oh ne wĭs ni-
yò′ăh gwa ge, kuh ne wĭs ni ą̆′ną̆h̄ nyah̄′es hăs′hą̆; neh̄,
kuh, he ni gah̄′ach hih′ de ji′swah gwą̆h?

10 Neh̄, kuh, he ni ya′wą̆h̄ oh ne ja dʊk′ ni yò′ăh gwa-
ge, kuh ne ge′ih ni ą̆′ną̆h̄ nyah̄′es hăs′hą̆, neh̄, kuh, he′-
ni gah̄′ach hih de ji′swah gwą̆h?

11 A ni yuh̄′dą̆′ heh tą̆h̄′ą̆h deh̄′swa′gah̄ ą̆′yo′oh̄′ tą̆h̄′-
ą̆h, waeh, neeh̄′ deh̄ gwʊs′nyeh dah′gwa nii no ăh′gwah̄,
neeh̄ on′da gai′o nih̄ ae′swa dah′dya wą̆ ą̆nt hah̄′da′e-
swa yą̆′o nyooh̄ ną̆ nont′hăh gwą̆h̄′gwat hah̄ ne Phar i-
sees, kuh ne Sad du cees!

12 O nąh wa o'dih'ni'go'ą yąn daht, tąh'ąh deh neh'
de os'nyeh dah'goh na'o non'dah dya wą'ąs do ok he'ni ga'-
yąh ne yoh dąh'gwat hah no ăh'gwąh; neh, gwa', he'
nit ha'di ye ăh'dah gwah hą non'di o'nya nih ne' Phar i-
sees kuh ne Sad du cees.
13 Neh no nąh' ne Je sus neh huh' he o'yos oh he'-
dyo ąn'ja de nyoh ne Ce sa re a Phi lip-pi, ha go'ya on-
doh na go'i o nya ni'ak, ha wą', Soo' nah oh'dąh ąh', no'-
gweh hą nąn'doh, ną gą' niih', no wa'wak no gweh, gih'-
oh'?
14 Neh ne' o ną, Neh' gyeeh ną'nan doh, neh' gih'-
oh niis ne John, ne Bap tist: neh' gyeeh, neh E li-
as; neh, kuh, gyeeh, ne Je re mi as; gat gaah', gih-
shąh, no'di do gąs'da nih.
15 Neh neh sha go'yą ah'seeh, Soo', dih, nah ot' niis
i swech' niih'?
16 O nąh' thos nyĭĕh'oh ne Si mon Pe ter, ha wą',
Neh, waeh, niis ne Christ, ne' Ya'a wak Na'wĕn ni'yòh,
No heh'o weh.
17 Je sus det hos'nyĭĕh oh ha wą'ah seeh, sąn dą'oh
niis, Si mon, ne ya'a wak' ne Jo nas; neh, waeh, ne
tąh'ąh, neh' noh wa'ah', kuh not gwąh sah deh so'dah-
sah'sech niis: neh, gwa', Naah'nih, ne gą'o yah gĕh'
thąh dyoh.
18 Neh, dih, nąąh' iih noh go'yą as, Neh niis ne
Pe ter, neh, kuh, ną gą gas dąąh'gĕh neh huh' ąk noh'-
so nyąh he'ni dwa gye ăh'dah goh; tąh'ąh, kuh, ta'ga-
gwe'nih no deh'ho ga'ąn doh na nis'ho o'noh gĕh, ton'da-
ga'ăă thet na gai'wah doht.
19 Neh, kuh, nąnt'go yoh ne wa deh'ho do'gwah da'-
noh ne gą'o yah gĕh o i'wah gĕh, ne dwą noh'do oh'shă-
gwĕn ni'yòh; neh', kuh, na'dih gwa'nah ot ąh sĕs'hą on-
dąh ne yo ąn'jah gĕh, ąnt gvs'hą on dahk, haeh'gwah
ne gą'o yah gĕh: neh, kuh, na'dih gwa'nah oh'dąh'ąh
ą sĕs'hą on'da guh ne yo ąn'jah gĕh, ąnt gvs'hą on'da-
gwą'ak, haeh gwah, ne gą'o yah gĕh.
20 O nąh' ha goh'ni go'ąn do'gąs doh na go'i o nya ni'ak,

na'gą̆ a̱k deħ'so̱ gaaħ de o̱'wa̱ o̱ wiiħ no̱'gweħ, he do gą̆s'
neħ' ha̱'o̱ hwa̱ħ' ne Christ, [Cha ga̱'o̱ he des.]
21 Neħ huh' ni yo'o weħ', o ną̆h' hoh saaħ' ne Je sus,
o'yą̆n det' ha go̱'yo̱ nya niih na go̱'i o̱ nya ni'ak, he gai'-
wa yą̆n'dah go̱h o ną̆' neħ' ne Je ru sa lem ą̆ a̱nt'go̱n-
duk; we suħ' dą̆nt ha'do̱h ho̱ gaiħ', ą̆nt'ha di'o̱ niħ' na-
di'gą̆h jih'sho̱ħ o̱h, kuh na dih'są̆ no̱ wa'ną̆s ha di'yaħ-
do̱nt hwus; neħ, kuh, neh sha go'di ya'do̱ nih; ą̆'o̱ wa̱-
nyuħ', kuh; neħ' neh są̆h wa do̱ħ'thaħ wą̆ nis'hă deħ
o ną̆h' dą̆nt haat'gą̆h'.
22 O ną̆h' ne Pe ter wa o'ye na̱a̱ħ, wa ah'sa wą̆ħ not-
ho'i wai'ih dą̆ħ, ha wą̆, We ą̆h' nit ga'dek he'syaħ da deħ,
Syaħ'da gwĕn ni'yòħ; tą̆ħ'ą̆h deħ dòs'gą̆h neħ huh' ta'-
e sa yaħ'da wą̆h.
23 Dit ho'dih sa de'nyo̱o̱h, ha wą̆'a̱h seeh ne Pe ter, ges-
ho'ne'gwa niis da sa'dăk, Sa tan, neħ', ą̆ą̆ħ, neh de-
sga'dyaħ da'o̱ wa̱ nih niis: neħ, waeh, niis, neħ tą̆ħ'ą̆h
neħ' deħ są̆n'no̱ħ do̱'nyo̱h gwaħ Na'wĕn ni'yòħ ge'khaaħ,
neħ, sho̱', he'we gą̆h no̱'gwe'e khaaħ.
24 O ną̆h ne Je sus ha go̱'yą̆ a̱h'seeh na gȯ'i o̱ nya ni'-
ak, so̱n'diħ gwa'naħ oh'dą̆ħ ą̆h i'eeh, A'e'no̱n dą̆ħ', niiħ,
neħ ną̆ a̱n'da dat'gaħ wah'jih; dą̆ a̱k', kuh, no'o wą̆h ne
de ga'yah so̱nt, shak'no̱n dą̆h.
25 Neħ', wach, ne so̱n'diħ gwa'naħ ot ą̆ eħ he aak,
Dą̆ wa̱'gą̆ħ nya do̱o̱k' he'go̱ heħ, haħ'de ga go̱nt' wa oh'-
de̱o̱ħ ne' neħ: neħ, kuh, neh so̱n diħ gwa'naħ ot ą̆-
eh'he aak, Ą̆ wa̱'gah do̱o̱ħ he'go̱ heħ', neħ ą̆ dyu'i wah'-
gą̆ a̱k haak no'o̱h gwaħ, haħ'de ga go̱nt' ą̆'a̱'gą̆ħ'.
26 A', dih, naħ ot' a'o'dis dą̆ħ' no̱'gweħ', ne
ga gwe go̱h neħ' a'a yaħ da gwĕn ni'yòħ heħt' he ni-
yo̱'ą̆n jaħ, a' oh do̱o̱ħ', nach, no'twais'hăħ? neħ,
giħ shą̆h', a' naħ ot' da'a da'da wis'duk no̱'gweħ' no'-
twais'hăħ'?
27 Neħ są̆ħ'ą̆h, No̱'wa̱'wa̱k' no̱'gweh haħ'de ga go̱nt'
dą̆nt heħ', dą̆nt ho'dyaħ da'do̱n dyiĕħ ne de n'ą̆h są̆'o̱h-
go̱h No'oħ nih; ą̆nt ha'di yaħ'dăă dyiĕħ no'o̱ yaħ ge'o-
no̱ħ'shăħ sho̱ħ, neħ huh' ni yo'o weħ' o ną̆h' ą̆ a'go̱ ga'-

nyahk hoos hah'de yo gweh'da ge no'gweh, ănt gus'heh-
dok' he'ni o'i oh'dus yuh'dă noh.
28 Do găs' neh noh gwă'as, neh'huh, gyeeh nĕk'huh
ha'dit', ne tăh'ăh ta'a dik dooh' ne gă'e yaht, he'ni yo'-
o weh' ă o'want gaat huh' No wa'wak no'gweh, ănt'heh,
ănt ho'dye ăh'dah go'ou dyĭĕh no'o wăh ne thă noh'do-
oh'shă gwĕn ni'yòh.

OI'WAH XVII.

NEH no năh' ye ih' chi yo'dă nis'yo guh'doh, neh' ne
Je sus he o'aah ne Pe ter, neh, kuh, ne James,
neh, kuh, ne John, ne de ya'dă non deeh, neh huh' he-
a'go aah ho non'da deh no'non'des, ho noh'hoh ge'ah.
2 Neh noh tha'go ya'dyah'da de nyăh he'a'di gat, neh
noh'dwa dăăh'gon dăh na goh'sah gĕh, do'sa gya dye'ăh-
heht năn'de khaah găăh gwaah; neh, kuh, no'syo'nyes-
hăh neh huh' ni ga gă'ănt he nah de'yuh haat heh'.
3 Nă, kuh, nah a'wăh, wa'o wa non'dyah do'dah sahs',
ne Mo ses, kuh ne E li as, de o'dit haah ne [Je sus.]
4 Neh huh' ni yo'o weh thos nyĭĕh'oh ne Pe ter, ha-
wă'ah seeh ne Je sus, Syah'da gwen ni'yòh, neh. ăăh,
noh'ni go'i yus deeh ne nĕk'huh ae'dwăh dyon dek, neh,
dih, ne dyă gwah a'e sa ga'yăh săh ni dwes'go nih; skat
nis ă gwes'yo nyăh; skat, kuh, haeh'gwah, ne Mo ses;
skat, kuh, ne E li as.
5 Neh nah soh' hot haah, nă' nah a'wăh, neh' noh-
jih'gĭ gă'ănt no di'yah da'weh sĭ'oh; neh, kuh, ne jat-
ga'ă oh, o wă nah' dyn ya'găh oh noh jih'gă go; neh
noh'găh', Neh ne găh nă gă, ne'no'oh gwah Ne'a wak;
neh' ne we suh' dwak ni'go i yuh ha yah'da deh; neh',
dih, kuh, she swat'hon daat.
6 Neh no năh' wa ă'no ok na go'i o nya ni'ak, de o'di-
yus'gwăh dăăh oh; neh, kuh, naah de yu dohk'dah oh
wa o'noh dyohk.
7 O năh' neh huh' ho yos'oh ne Je sus, hah da'a go-
yă'o nyos'oh, ha wă, De ji'daht; Să noh' ă swah'dyoh sek.

8 Neh no năh' do sa'ă nont'ga ah'gwaht, deh'so gaah
de o'wa gă'; neh', sho, ha yah'di ne Je sus.
9 Neh no năh' sho nă'non dvs'năh do'on dyĕh ha goh'-
ni go'ăn da doh ne Je sus, ha wă, Să noh' so gaah' ă-
yeh'chi o wih' ne swat'gat huh, ne ga oh' nah wan dih
he'ni yo'o weh' no năh' dănt haat'găh No wa'wak no'-
gweh, non da'deh sa'doh gwah'gĕh.
10 O năh' neh ho wa'on dos'oh na go'i o nya ni'ak, ho-
nă', A' nah ot' gai'o nih', naeh', hă'nan doh ne sha-
go'di ya'do nih, he gai'wa yăn'dah goh neh' ă dwan'dye
ănt ănt heh ne' E li as?
11 Thos nyĕh'oh ne Je sus, ha go'yă ah'seeh, Gai'wa-
gwĕn ni'yòh', naeh, neh' ă dwan'dye ănt' ă'a yoh neh
E li as, ănt hai'was'yo nya'neh ne yu i'wa gwe goh.
12 Neh, dih, noh gwă'as, O năh', naeh, ho yos'oh neh
E li as; tăh'ăh, kuh, de o'wa yăn'deh oh; neh dih, naeh,
neh huh' ni o'di ye'ăh ha yah'da deh, he'nah det'ho non'-
do'ăn jo'nih: neh'huh, dih, kuh, haeh'gwah, nă'o-
ya găh No wa'wak' no'gweh, ă dweh'dvk ha di'yah da-
deh.
13 O năh' ho dih'ni go'ă yăn'dah oh na'go'i o nya ni'ak,
he' neh wa os'nyeh dvk' ne John ne Bap tist.
14 Neh no năh' neh huh' sa'a di yoh he găn dyuh'-
gwa yăh ne găn'dyuh'go wa năh, neh huh' ho yos'oh ha-
yah'da deh, ha yah'da do gă no'gweh; de o'dos ho'dos oh
neh huh', ha wă,
15 Syah'da gwĕn ni'yòh, a'eh si dăăh ne'a wak: neh,
săh ăh', noh no'e chahs; neh, kuh, neh we suh' ho o'-
ya gă; neh, săh'ăh, no jis'dah gĕh, gye, găs, hwa a'yah-
da'aht; o ne'gah gĕh, gye, găs.
16 Neh huh' he e'yah'theeh ha di'yah da deh neh she'-
i o nya nih; tăh'ăh, dih, de o'di gwe'nyos ooh no'sa o-
wan jăht.
17 O năh' thos nyĕh'oh ne Je sus, ha wă, O [iis]
deh swai'wa gwĕn ni'yus dos'hă yăh, swah'ni go'ăn chih'-
gwa doh' swa'wa ji'yă deh'! Ga'ăh nă yo'nis heht' dă-
dwa'di aak; ga'ăh, kuh, nă yo'nis heht nă wuk'ni go'ia-

o'ok' he swa yah'da deh'? Ga oh' da she'ji aah nĕk'huh he'gyah da deh'.
18 O nǎh' ne Je sus ho is'da niih na nis'he o nọh; o-
nǎh' ho ya'gǎh ọh ha yah'da deh; neh huh', shọ, kuh,
naeh, ọ weh, nah'dĕt'ho doh'oh naak sah'aah he ni dyu'-
is dah'e nah.
19 Neh na gọ'i ọ nya ni'ak o nǎh' họ wa'yah do'wǎh ọh
ne Je sus, ho noh'hoh ge'ah o doh'oh, ho nǎ, A' nah-
ot gai'ọ nih' niih, deh ọ'gwa gwe'nyọọh' na'sha gwa'-
yah diit gǎh'?
20 Neh na gọ'yǎ ah'seeh ne Je sus, Neh gai'ọ nih
dyo dohk' he ni swai'wa gwĕn ni'yus dọh. Neh, sǎh'ǎh,
ne do gǎs' oh gwǎ as, Neh huh', gih shǎh', theh wah'
ne swai'wa gwĕn ni yus'dọs hǎh, he'ni yò'nọh gwǎ'ah ne
Mus tard, neh no gwen'yọọh na'e swǎ as nǎ gǎ' ga e'non-
deh, Họ'ọ weh ni yo'o weh sat'gǎ is, ǎ'ga gwe nih' ǎ-
want'gǎ is: tǎh'ǎh, kuh, deh tah'gwis dǎh na'gǎ ak deh-
o'gwe nyọọh he swa yah'da deh.
21 Neh, dih, nǎ gǎ' nah ga'wa ji'yuh dǎh, neh, shọ, o-
gwe'nyọọh nǎ yu'yah diit gǎh na'dǎ na yǎn'dak shǎh, kuh
neh de wǎn'dọn dọn'dyes'hǎh'.
22 Neh he'nah weeh de o'nọn da'wǎ nyeeh' ne Gal i-
lee, neh na gọ'yǎ ah'seeh ne Je sus, Neh neh'huh Nọ-
wa'wak nọ'gweh ǎ ọ'want gah ha dis'oh dah'gĕh nǎ' nọ-
gweh;
23 Neh, kuh, nǎ'ọ wa nyuh; neh, dih, neh sǎh dwǎ-
nis'hǎ deh dǎnt haat gǎh: neh'huh ni ya'wǎh ọh haah'-
de yu dohk'dah ọh ho dih'ni gọ'ǎ et'gǎh ọh.
24 Neh no nǎh, neh huh' he'o di yọs'ọh ne Ca per na-
um, ho wa'yah do'wǎh ọh ne Pe ter na di'wis de'o es
gọ wa''gǎ ya'da nih' no nọh'sa do'gǎh dih di drach ma [ga-
yǎ'sọh,] ho nǎ, Tǎh ǎh, gǎh', naeh, ne she swai'ọ nya nih
de a'ga nyahs ne di drach ma?
25 Ha wǎ', Ha ga'nyahs'. Neh no nǎh' ọ gyeh' hĕs-
ho'yọs ọh, Je sus de o'dwǎ nus'hǎ nyọọh, ha wǎ, Si mon,
a' ni sah'ni gọ'ǎ yǎn dahs'? Sọ'nah ot' ne gǎǎh, ne go'-
wǎh go'wa shọh ne yọ ǎn'jah gĕh sha go'di wis'de'o.es'?

Neh, găh, no'no hăh ho dik'sah dah? O gi', neh no'-
yah' ga o'gweh dah'shoh?

26 Neh ne Pe ter ha wă'ah seeh, Neeh; no yah'shoh.
Ha wă ne Je sus, Neh, dih, wach', naeh, nă'nan da'-
dwĕn ni'yoh na dik'sah'shoh'oh.

27 Neh, dih, na'gă ak dah de'yet hi'ya do dăăh'da niih,
neh neh sah'dăn dih; neh hu' oh seeh heh' tga nyu'dach':
ăh sĕs'doh syuh: neh nă'chi jo guh nă dwan'dye ănt ănt'-
ga'ik'; neh no năh' dăh sĕs'găăh ăh'se găh' no wis'dah,
sta ter [ga ya'soh,] ăh se'hon da guh ne'. neh, neh
naah'de di gwe'goh ăn di'ga nyahk'dok ănt che'yoh.

O I'WAH XVIII.

NEH ne' neh huh', sho', o weh', ho wa'yah do'wăh-
oh ne Je sus na go'i o nya ni'ak, ho nă, So' nah-
oh'dăh ăh gwes' ă a'go wa'nă ak' he'ni ga'yăh' ne gă'o-
yah gĕh o i'wah geh', ne dwă noh'do oh'shă gwĕn ni'yuh?

2 O năh ne Je sus he o'no goh na ak sah'aah, găn-
dyuh'gwa go hoh'dyoh'.

3 Neh ne' a wă, Do găs' oh gwă'as, Neh nă gă'ak
dah'de ji swăh'ni go'ăn de nyooh, neh huh no ya'wăh he-
ni yuh'dă ne ni a'dik sah'dahs aah', tăh'ăh ta'ga gwe nih
na'e swa yoh he ni ga'yăh ne gai wi yus'dos hăh, ne dwă-
noh'do oh'shă gwĕn ni'yoh ne gă o yah gĕh o i'wah gĕh.

4 Neh, săh'ăh, neh son'dih gwa'nah ot eh dah'gĕh hă-
on'dat haah he ni yuh'dă nă gă ni ak'sah dah'aah, neh
sha a'yah daat a gwes' heh tgăh ă o'doh o'ok he'ni ga yăh
ne gă'o yah gĕh o i'wah gĕh, ne dwă noh'do oh'shă-
gwĕn ni'yoh.

5 Neh, kuh, neh son'dih gwa'nah ot' ă'o wa guh' sha-
yah'daat nă gă' ni ak'sah dah'aah nă yuh'dă ak, na geh'-
să na go, wa a'ge guh' ne' neh.

6 Neh, gwa', neh son'dih gwa'nah ot sha yah'daat dă'-
o wan'do dăăh'dăh' nă gă' na gwes' he o'dis thoh na'a-
gi'wa gwĕn ni'yus doh, neh sah'gwah ti gă'oh he na'o-
yah'da wăh, ne gat heh'syo nyah'thah a'gah agwă'ni yon-

dahk' na'a nyah'sah gĕh, neh huh' ha'ah sgo'ok he'o weh gwes' dyo'no des ne ga'nyu dăăh'gĕh.

7 Oh'sănt he ni yuh'dă he'yo ăn'ja deh, neh gai'o nih he ga'deh' neh de ya'go do dăăh'da nih; neh, săh'ăh, ne tga gont neh huh' nă ya'wăh sek ă ga'yo ok ne de ya'go do dăăh'da nih; neh, dih, haeh'gwah, ne ga no'oh he'ni o'yah da wăh no'o gweh, neh dă sha'go do dăăh'dăh.

8 Neh, dih, gai'o nih; neh, gih'shăh, dă sa'do dă'ăh-dăh neh ses oh'dah, neh, gih shăh, neh sah sih'dah, jahk hooh', sho; sih' hăh sa'dih': neh, săh'ăh sah'-gwah sa yah'da geh'has hăh ne' neh huh' nă yuh'dă an-dyĕh hăh syoh' he'o weh nă yu i'wa da dyĕh ă ya'go-hek, ă sah'soh ga'neh, neh, gih shăh', na'e sa dĕs'oh di'-yah go'ok, nach he ni yuh'dă ne de ja'oh hah daa'ses-oh'don dook, neh gih shăh' ne de ja'oh hah'daa'sah'sih-don dook, neh huh' ha'ye sa'yah doh'yaak he'o weh wah'o i'wa da dyĕh dyu'de'khah.

9 Neh, dih, gih shăh', dă sa'do dăăh'dăh neh se ga'ah, das dah'gwat; si, kuh', hăh sa'dih': neh, săh'ăh, sah'-gwah sa yah'da geh'has hăh ne' neh huh' nă yuh'dă an-dyĕh' hăh syoh' he'o weh wah'o i'wa da dyĕh hă ya'go-hek, nach he'ni yuh'dă ne de ja'oh hah daa'se ga'a dahk, he'dyu de'khah na nis'he o'noh gĕh ha'ye sa'yah doh'-yaak.

10 Swa dah'ni go'ă ăăk, dih, să'noh eh dah'gĕh ă yeh'-chi yo'ni aak jo gweh'daat nă gă' na gwes' he o'dis thoh; neh', săh'ăh, noh gwă os, Neh no'di'o yah'ge o'noh shăh'-shoh, naeh, ne gă'o ya go dynt gont' de'o wa goh'sa ga'-neh Na'ah nih ne gă'o yah gĕh thăh dyoh.

11 Neh, săh'ăh No wa'wak' no'gweh ho yoh'dah goh nănt'cha'go yah'da guh' ne go yah'dah doh'oh.

12 A' niis' ni swah'ni go'ă yăn dahs'? Neh, gih shăh', neh skat de wăh'nyah eh ni wă'nan di ne de yu'di nah'-gă ont ni o'nos gwa yăh no'gweh, sga yah'daat a'wa-dyah'don da guh, tăh'ăh, găh, de ot'gah wăăh', sho, neh dyuh'dooh' ni wus'hă dyuh dooh, kuh, sga'eh, a'ah dăn-

dih, a'a yah'dih saak hah heh o non'da de nyoh, no-
dyah'don da gwăh'?
13 Neh, dih, ne dyă'gwah sa a'yah dvs'hă wih, do găs'
oh gwă'as, Neh ne si'gwa he na on'doh ha'ăh he'sa'a-
găh' ne' neh, naeh he ni yuh'dă ne dyuh dooh ni wăn'-
nvs hăăh, dyuh doh, kuh', sga eh, ne tăh'ăh deh o'non-
dyah'don da gwăh.
14 Neh'huh, dih; kuh, haeh'gwah, ni yuh'dă nă gă,
tăh'ăh neh'huh deh thoh ni go'oh dă ne' She swah'nih,
ne gă'o yah gěh thăh dyoh, ne jo gweh'daat nă gă' he-
o'dis thoh a gai'wah doh.
15 Neh, dih, gih shăh, kuh, ne de ja'dă non deeh ă-
o'yăh hihk he'syah da deh, sah'dăn dih, hwa e'sa'is dăh
he na o'yăh hihk', de ji'yah do gă ne ji yah'di: neh, gih-
shăh', nă yat'hon daat, neh', waeh, ne sa e'syah da guh'
ne de ja'dă non deeh.
16 Neh, gih shăh' nă gă'ak de'yat'hon da dooh, neh',
waeh, neh sha yah'daat, de'i yvs heeh, gih shăh, hănt-
che'aah; neh haa'dih'sa ga'ănt ne de i'yvs heeh, săh,
gih shăh, ni ă'nan di na di'wa gwai'ih sos ă'ga gwe'nih'
naah'de yo wă'na ge ă gai'wa ni'yă do'ok.
17 Neh, dih, gih shăh', nă gă'ak tăh'ăh da a'go yat'-
hon daa dooh, ă she'o wih' he găn dyuh'gwa yăh ne
dăă non dă'non deeh; neh, dih, gih shăh', aeh, noh tha'-
go wă'nyah khooh', sho, haeh'gwah, neh huh, dih, ni-
yuh'dă ak he dă e'se ga'năhk, ne dc o'dah son da i goh'
no'gweh; neh, gih shăh, shah gaat' na wis de'o es.
18 Do găs oh gwă'as, Neh na'dih gwa'nah oh'dăh ăh
ă swvs'hă on dăh ne yo ăn'jah gěh, ănt gvs'hă on dahk,
haeh'gwah, ne gă'o yah gěh: neh, kuh, na'dih gwa'nah-
ot ă swvs'hă on'da guh' ne yo ăn'jah gěh ănt gvs'hă on-
da gwă'ak haeh'gwah ne gă'o yah gěh.
19 Ah'soh, aeh', sa gwă'as, Neh', gih shăh', ne de i'-
yvs heeh, nă gă' ni swa di, shai'wă nont ă wan'doh' ne
yo ăn'jah gěh, na'dih gwa'nah ot nah o'i oh'dăh ă ya'do-
e'syok, neh huh' nă a'go ya'dye ăhs' Naah'nih ne gă'o-
yah gěh thăh dyoh.

20 Neh, sąh'ąh, neh ga'ąn dih gwa'o weh dek ni', sąh,
gih shąh, ni ą'nan di', a geh'są nah ho di'yah'da ye'is dah-
goh, neh huh' nąąh' iih gih dyoh' hą nih'dyoh.
21 O nąh' ne Pe ter neh huh' nit ha'we nooh ha yah'-
da deh, ha wą', Syah'da gwĕn ni'yòh, do ną ga'at' dą-
she'i wah'să gwvs' ne de ya'gya dą non deeh', ą a'gi'wa'-
neh a'gi aak'? Neh'huh, gąh, ne ja dvk' ną ga'at?
22 Neh' na'wą'ah seeh ne Je sus, Neh' neh tąh'ąh
ta'go yą'os, ja dvk', sho; neh'huh, gwa', ną ga'at ne
ja dvk' ni wvs'hą ną yo'ok ne ja dvk.
23 Neh, dih, gai'o nih neh'huh ni yuh'dą ne gą'o-
yah gĕh o i'wah gĕh ne dwą noh'do oh'shă gwĕn ni'yòh,
de sga'yą'on dăăh go' neh' na yah'da do'gą ne go wăh'-
go waah', ha weh'oh a'ak do gąs' he'ni khe ge'o da ni,
no hah'shăh shoh.
24 Neh no nąh' wa ah'sa wąh da'as het, sha yah'daat
neh huh' ho wa'yah theeh, neh wvs'hą' ni wąh nyah es'-
hăs hą ne dyuh dooh' ni wvs'hą ni ga'gohs hăs'hą an-
dyiĕh' no wis'da no'oh ni ót ge ót.
25 Neh, dih, neh tąh'ąh de'o yąh na'a ga'nyahk dvk,
ho i'wih sah'oh no'go wa'nąh ną'o wan dą'ni noh; kuh
ne' yòh'; kuh nok'sah'dah shoh; ga gwe'goh, kuh,
he'ni yooh' ho yąh; neh ą'ga ga'nyahk'do ok.
26 Neh no'yah'dye nąh'oh naa'hahs'hăh, ho do'e syoh'-
gwa niih, ha wą', Syah'da gwĕn ni yòh, da'gi dąąh, dak-
nok'do thvs; neh, sąh'ąh, naeh, ne ga gwe'goh ą go'-
ga syah'gąh.
27 Neh no yah' non'da ya wąh' na yah'da go' na yah'-
da gwĕn ni'yuh; ho'dą'ąs oh no'hah'shăh; shot'gah'wąh';
do sa'o i'wah să gwvs', kuh, he'ni ot'ge o dvk.
28 Neh, dih, neh sha a'yah daat na'hah'shăh hes'ho'-
ya gąh'oh, ho gąs'oh sha yah'daat nes'shah gaat hi hah'-
shăh, neh no'ge'o da niih skat de wąh'nyah eh ni gah'si-
yohs'hă ge: neh no'dyah'don dyooh, do'o nyah'goh, ha-
wą, Da'ge ga nyah'gąh he'ni go'ge'o da niih'.
29 Neh no yah'dye nąh'oh neh shah gaat' hi hah'shăh
he de a'sih da de nyoh, ho do'e syoh'gwa niih, ha wą, Da-

gi dą̄ąh, dak nǫk'do thus; ga gwe'gǫh, są̄h'ąh, nach, ą-
gǫ'ga nyah'gąh.

30 Neh, dih, ne tąh'ąh de o'ga yąh'ǫǫh; neh', shǫ,
he we'gąąh nǫn da'deh ho'dǫh gwah'gěh he o'yah doh'ya-
gǫh; neh huh' hą ąh'dyǫn dahk he ni yo'o weh ą ǫ'ga-
nyahk he ni ot'ge ot.

31 Neh no nąh' wa ą'nǫnt gaat huh na di'hah shăh'-
shǫh he' nah a'wąh, neh no dohk'dah gěh ho dih'sąh-
seh'ǫh: ho nǫh'dąn dyǫs'ǫh; o i'wa gwe gǫh he o'wą ǫ-
wiih na yah'da gwěn ni'yǒh, he'nah a'wąh.

32 Neh, dih, na yah'da gwěn ni'yǒh, no nąh' hǫ sa'o-
nǫk', ha wą'ah seeh, Sai'wa neh'a gǫh seh hah'shăh; neh
niih neh de sgǫ'i wah'să gwah'seeh he'ni sat'ge o duk;
neh gai'ǫ nih heh sga dǫ'e syǫh'gwa niih neh huh' ną-
ą'gyeeh.

33 Da neh, dih, gąh', nǫǫ, tąh'ąh nąąh' ii deh gai'-
wa yąn dah'gǫh na'e si dą'ąs ǫh neh' shah gaat' ji hahs'-
hăh; neh huh' na'e sa yo'ąh niih he'ni wa gye'ąh, gǫn-
dą'ąs ǫh?

34 O nąh' na'yah'da gwěn ni'yǒh de o'de nyąh'deh gǫh,
neh ha gǫ'yat gah'wiih neh de sha'go nǫn'dǫh hǫ'ga nyat'-
hah, dą ǫ'wą dǫh'hǫ ga'nyah dǫ'ak, he ni yo'o weh o gwe'-
gǫh ą o'ga nyah'gąh no'tga ot.

35 Neh'huh, dih, haeh'gwah ną she'swa yeeh Naah'nih
ną ǫ'yah ge'o nǫh, ną gą'ak neh huh' deh dya'weh dah'-
gǫǫh he di swąn'nyah'sa da'nyǫh dǫ'sa yeh chi'wah są'-
gwą'ǫ nyǫǫs ne de swa'dą nǫn deeh he'ni o di yąh'hih-
syǫh.

O I'WA H XIX.

NEH, dih, no nąh' neh huh' chi ya'wąh ǫh, sha'a-
dyą'nohk dąh ne Je sus ną gą' he ni ges'nyĭěh ǫh,
ho dǫh'nǫǫh he'yǫ ąn ja deh ne Gal i lee; neh huh' he o'-
yǫs ǫh he dyǫ ąn'ja deh neh Ju de a, si'gwa ne Jor dan.

2 Neh neh gąn dyuh'go wa nąs neh huh' he'ǫ ne nǫǫh,
he ǫ'wą yah'do wąh'ǫh; neh', kuh, ne sha gǫn'jąh da'nǫh
ne' neh huh'.

3 Onāh', hach'gwah, ne Phar i sees neh huh' nit ho-
ne'nooh, ho wa'yah do'wāh oh, ho wah'ni go'āk doh, ho-
wā'ah sech, Neh, gāh, ne ga ya'nes hāh'gēh no'sa sha'
got gah ne' yòh no'gweh, ga'wĕn ni yòh', sho, ne'
nah ot' on'da gai'o nih?
4 Dech ha'go wā''nah sāā'gwāh', ha go'yā ah'sech, Neh,
gāh, ne tāh'āh deh swa'wā noh'saah, Neh Na'go'yah-
dih'sah oh neh chi wa'eh shon da'wah dān dih, neh na'-
ji'noh, ye oh', kuh, na go'yah dih'sah oh?
5 Neh, kuh, na'a wā, Neh, dih, gai'o nih' no'gweh
ā'ot gah no'oh nih, neh, kuh, no'noh'āh; neh dā ya'-
dāh ne gāāh ne' yòh; da, neh' hoi gā' de i'yus heeh
joh wa at' ā wan'doh.
6 Neh huh', dih, ni yuh'dāāh, o nāh' ne tāh'āh dah'-
de'shi yus''hech; neh, gwa', neh joh wa at', sho: neh,
dih, na'dih gwa'nah oh'dāh āh de o'noh sont Na'wĕn ni'-
yòh, sā noh' so gaah' no'gweh dā shak'hah sih.
7 Neh no wā'ah sech, A, nach', nah ot' gai'o niih',
neh huh' ni o'i wih'sah o'nah ne Mo ses, neh nā ga'ya-
dook neh de ja'guk hah'sat hah, neh' ā'cha ga'oh, o nāh
ā cha'gut gah?
8 Neh neh sha go'yā ah'seeh, Neh, waeh, gai'o nih
ne Mo ses, he'suh jih' swā nyāh'da et gāh, she swa'nok-
do'da niih neh wak ah' ā jeh'chiis'thaak' ne swa'nyaak-
hoh: neh, gwa', naeh, neh shon da'wah sa wāh, tāh'āh
neh huh' deh oh'dā noh.
9 Neh, kuh, noh gwā'as, Son dih gwa'nah ot' wak ah' ā-
cha'go yah da'is ne' yòh, nā gā'ak neh' deh dyu'i wah,
na'o wa'yah don'dih', o yah' o'sa o nyaak, ha o hwah'
wa o'yāh hihk, oh sha'go yah'don dih; neh, kuh, neh
so dih gwa'nah ot ā o'di nyaak ne' wak ah' on dat'his-
doh, oh'tha'yah duk ne' neh.
10 O nāh' na go'i o nya ni'ak ho wā'ah seeh, Neh huh',
gih shāh', nā yuh'dā ak hi'yah'da deh ne' yòh', tāh āh,
waeh, deh ga'yah da'ge haas hāh na'ya go'nyak sek.
11 Neh, dih, neh sha go'yā ah'seeh, Tāh'āh deh ga-
gwe'goh nā' no'gweh neh a'ā nan dye'āh duk nā gā

noh o'i oh'dąh; neh', sho, kuh, naeh, [ą'ą non dye'ăh-
duk] na'wą na wiih'.
12 Neh, sąh'ąh, gyeeh, ne tąh'ąh deh'tga ye'ih, neh'-
huh, gąs, ni yuh'dą an dyĭĕh sha ą'na găăd. O yah',
kuh, gyeeh, ne tąh'ąh deh'tga ye'ih, neh, naeh, nąʼ
no'gweh neh'huh' ni'o wan'di ye'ąh: Da', o ną' neh', kuh,
gyeeh, na'o hwah neh huh' ni o'da dye'ąh, neh'dyu iwah
ne gą'o yah gĕh o i'wah gĕh, ne dwą noh'do oh'sha gwĕn-
ni'yòh. Neh no'gwe nyooh ą'an dye'ăh duk, ha dye'ăh-
duk ne' neh.
13 O nąh' neh huh' ho'wan di yah'theeh na'dĭk'sah-
shoh'oh ha yah'da deh, neh na a go'yą nĭs'oh da'ąh, a'a-
go'ya do'e syoh'gwahs. O nąh' neh huh' na go'i o ya ni'ak
do'o non dyah'da'oh, ho wąn'na'ĭs da niih.
14 Neh, dih, ne Je sus ha wă, Są noh' ą yech'hi ya'-
ĭs da'ni aak; neh, gwa', nech hi'nok do'da ni'aak na'dĭk'-
sah shoh'oh ne' neh huh', on'da o ne no'on dyĭĕh he'-
gyah da deh: neh huh' sąh'ąh, ni yòh'dąąh ne gą'o yah-
gĕh o i'wah gĕh, ne dwą noh'do oh'shă gwĕn ni'yòh o-
wąh.
15 Neh'huh' ni yo'o weh' o nąh' ha go'yą nĭs'oh da'as-
oh, o nąh' o yah'jih' he a we'nooh.
16 Da neh' neh jat'gaat huh', sha yah'daat neh huh'
nĭt ha'we nooh, ha wą'ah seeh, so gweh'di yu sa di'o nya-
nih, a nah ot' ną ga'dyeeh' ne wi yu', na'ga gwe nih a'-
wa ga'wąs theht ne wah o i'wa da dyĭĕh yoh hes'hăh'?
17 Neh, dih, neh ha wą'ah seeh, A', naeh, go waah'
i sgyaas', So gweh'di yuh'? Neh', sąh'ąh, neh tąh'ąh
deh'so gaah' deh a'go gweh'di yuh, neh, sho, sha yah'-
daat, Na'wĕn ni'yòh. Neh, dih, gih shąh, neh dą sa'-
do'ąu jo ni'aak na'a syoh heh' tga'yąh ne yoh hes'hăh,
sai'wa ye'ĭs do'ok he'ni gai'wih sah'hoh.
18 Neh na wą'ah seeh, Ga'ą ni gaah? Ha wą ne Je-
sus, Neh neh, Są noh' ąh'sa dyu'oh: Są noh', kuh, ąh-
sa'dyah don dih: Są noh', kuh, ą snos'guh: Neh, kuh,
neh, Są noh' o no'wąh ooh ą sa dye'ăh duk no nąh' ą-
si'wa gwai'ih sih:

19 He sus'de is'do ok ne' yah nih, neh, kuh, ne sa-
noh'ăh: Neh huh', kuh, nă e'sno'oh gwaak ne de jăn'-
noh sa'ne găăh he'ni sa'dah no'oh gwah.
20 Neh na'ak sah'go waah ha wă'ah seeh, Ga gwe'goh,
naeh, nă gă' he ni yu'i wa ge, a gat'gaa oh he'nah weeh
do ga'do dyă'an dyiĕh. A' nah oh'dăh ăh, dih, dwa ga'-
dohk dah'goh, ah'soh'?
21 Neh ne Je sus ha wă'ah seeh, Neh, gih shăh', dă-
sa'do ăn jo ni'aak na gwus' ă gă'ak deh jo i'wa eh, sah'-
dăn dih, sa dă'ni noh he'ni sa yăh'; neh' ă she'yoh' ne
go dăăs: o năh'. ăn di'sa yăn daht nas'hă no nyus'hăh ne
gă'o yah gĕh; ănt chah'dăn dih, kuh, ănt'sknon'dăh'.
22 Neh, dih, naak sah'go waah, no năh' wa a'ok he'-
na o wă'na wăh, o yah'jih he sha'we nooh, hoh săh'se neh;
neh, săh'ăh, ne we suh' ho yăn'do nyok.
23 O năh' ne Je sus ha go'yă ah'seeh na go'i o nya ni'-
ak, Do găs' oh gwă'as, Neh no'ot ga'no niih no'gweh,
hah'de yo dohk săh'gĕh thă'a'yoh' he'ni ga'yăh ne gă'-
o yah gĕh o i'wah gĕh, ne dwă noh'do oh'shă gwĕn ni'yòh.
24 Neh, dih, aeh, neh sa gwă'as, Neh sah'gwah deh'-
ga no'oh no doh'ă gwa ont' da'wa do gut' ha o'ga'ănt ne
de wa'dyo wă'o gut'hah, naeh, he ni yuh'dă no'ot ga'no-
niih no'gweh ha a yoh he ni ga'yăh ne gă'o yah gĕh o-
i'wah gĕh, ne dwă noh'do oh'shă gwĕn ni'yòh.
25 Neh no năh' wa ă'no ok' na go'i o nya ni'ak, hoh-
dwa'dohk dăh wa'o di'wa nă'ă guh; ho nă, so', dih, noo,
nah ot' ă ga gwe nih ăs ho'wa yah'da guh'?
26 Neh, dih, ne Je sus wa a'go yat'ga a oh, ha go'yă-
ăh'seeh' Neh ha di'yah da deh' no'gweh, tăh'ăh, naeh,
deh o'gwe nyooh: neh, gwa', naeh, ha yah'da deh Na'-
wĕn ni'yòh, hah'de yoo', naeh, he'yu'gwe nyooh.
27 O năh' ne Pe ter thos nyiĕh'oh, ha wă'ah seeh, Sat'-
gaat'huh, ga gwe'goh niih o gwat'gah wăh; iis, kuh,
gwa'non dă dyiĕhs; a nah oh'dăh ăh', dih, niih ă yo'-
gwa yăn daht'?
28 Neh, dih, na go'yă ah'seeh ne Je sus, Do găs' oh-
gwă'as, Neh niis nă gă' ne' sgwa'non'dă dyiĕhs', no-

nă̱h' wa sech' ă̱ sgus'yo̱ ni'aak, neh, kuh, no nă̱h' neh-
huh' No̱ wa̱'wa̱k no̱'gweh ă̱s hă'dahk heh tha dă'dah-
gwah tho'no̱k'da do'gă̱h dih'gĕh, neh huh' nă̱ă̱h' iis ă̱n-
di'swa dă'dă̱h' ne wus hă̱' dek ni' sga'eh ni yo̱n'dă dah'-
gwah, dă̱ yeeh'hi yah'do weh'do̱ o̱k' ne wus hă̱' dek ni'
sga'eh ni o'ni dyuh'gwa ge neh Is ra el na o'no̱ ă̱n'joh-
dă̱h.

29 Neh naah'de yo̱ gweh'da ge ne gut gah'wă̱h ne go-
no̱h'so do̱h: neh, gih shă̱h', ne de yo̱n'dă̱ no̱n deeh; neh
kuh, no'oh nih; neh, gih shă̱h, no'noh'ă̱h; neh, gih-
shă̱h', ne' yòh; neh, gih shă̱h', ne gòk sah'dah sho̱h;
neh, gih shă̱h', ne gah ă̱n'de nyo̱h; neh ă̱ dyu'i wah'-
gă̱ a̱k na geh'să̱ no̱h; neh ne skat de wă̱h'nyah eeh, na̱h-
de wa̱n dyah'să̱h nă̱n'je ye na̱a̱h; neh, kuh, nă̱ ja'go wă̱'-
gă̱ a̱k neh tă̱h'ă̱h ta'wa dohk dă̱h ne yo̱h hes'hăh.

30 Neh, dih, ne gut gah'deh no'ă̱n do̱o̱h go ăh'goh,
na̱h'gă̱ă̱h ă̱ ja ga̱'o̱ nih; neh, kuh, ne' na̱h'gă̱ă̱h ga'o̱-
nih, o'ă̱n do̱o̱h ă̱ ja ga'o̱ nih.

O I'WAH XX.

NEH, să̱h'ă̱h, ne gă̱'o̱ yah gĕh o i'wah gĕh, ne dwă̱-
no̱h'do̱ o̱h'shă gwĕn ni'yòh, dea ga'yă̱ o̱n daah ha'a-
yah'da deh' nó o̱ gweh, ha no̱h'sa gwĕn ni'yòh, se deh'ji-
ah hoh dă̱n dyo̱o̱h, hoh hah'chi sak'ho̱ no̱o̱h, nă̱ă̱ no̱n-
dyiòh'daat ho yă̱nt ho̱h no nyo̱'gwih săh.

2 Neh no nă̱h' wa ă̱ no̱n di'wis aah neh' ne sgah si'yo̱h-
shă sho̱h swă̱ nis'hă sho̱h ă̱ o̱'go̱ ga'nyah kho̱o̱s nă̱ no̱n-
dyioh'daat, neh'huh' he'a go̱ yo̱h'do̱h he ga yă̱nt ho̱h no-
nyo̱'gwih săh.

3 Neh no̱ nă̱h' să̱h wa do̱h thah jo'is daah eeh, o nă̱h'
sho ya'gă̱h o̱h, ha go̱'gă̱ă̱h no yah'sho̱h deh thah'gwis dă̱h
de'o̱ no̱n dye'ă̱h, ha dih'si aah heh yo̱nt ge'o̱n dah'gwah.

4 Neh na'go̱ yă̱ a̱h'seeh, Jah'dă̱n dih', neh huh' hoh-
sweeh', nă̱ă̱h' iis, he'ga yă̱n tho̱h' no nyo̱'gwih săh; neh
ă̱nt gus'heh duk' ne neh huh'jih, neh huh' nă̱'gyo̱h. O-
nă̱h' ho no̱h'dă̱n dyo̱s'o̱h.

5 O nach' sho ya'gāh oh, neh huh', noo, ne yē'ih', dyiuh dooh', kuh, noh de dyu'is dah es'yoh, neh ne shah gadt', sho, he no sa'yeeh.

6 Neh', noo, ne wus'hāā' sgat, kuh, sga'eeh jo'is'daah eeh', o nach' sho ya'gāh'oh, neh, aeh, ne sha'gogāā ne yah'shoh, ha dih'si aah, deh thah'gwis dāh' de o'non dye'āh; ha go yā'ah seeh, A' nah ot' gai'o nih nēkhuh swah si'aah, ā nis'hā gwe goh' thi swa'dye'āh'?

7 Neh no wā'ah seeh, Neh gai'o nih he deh'so gaah' ne gwah, deh sho'gwah'hah'oh. Neh na go'yā'gh'seeh, Jah'dān dih', neh huh' nāāh' iis hoh sweeh', he'ga yānthoh' no nyo'gwih sāh; neh ānt gus'heh duk ne nehhuh'jih, neh huh', nach, tga gont' nā swa'ye naah.

8 Neh no nāh' oh wān'da'jis yooh, neh na yah'da gwēnni'yoh he'ga yānt hoh no nyo'gwih sāh ha wā'ah seeh no'hah'shā gwēn ni'yuh, Hoh sho'nok nā'nan dyoh'daas; ācho yoh', huh, no non'da de'hah dah'goh, ā cha dye'āhduk ne nāh'gāāh ho di'āh goh, āh sohk'duk neeh ne'tho non'dye'āh doh.

9 Neh no nāh' wa'a di yoh' no wan'dih hah'oh neh ne wus'hā sgat' sga'eh' chi yo'is daah eeh he noh'nah, neh nah'de yo'gweh'da ge sgah si'yoh shā shoh' wa'a di'yenaah.

10 Neh, dih', no nāh' wa'o di yah'do wāht ne tho nondye'āh doh ho non dyioh'da doh, neh huh' ni'o dih nigooh'dā noh, nā ne'he ak, si'gwa, noo niih' he'nā ya'gaa ye'naah; neh huh, dih, sho, hach'gwah, noh'a wāh, sgah si'yoh shā shoh' wa'o'wan di ga nyah thoos.

11 Neh, no nāh' wa'di ye'nooh, o nāh' wa'o wan dwānāh'dih na noh'sa gwēn ni yoh,

12 Ho'nāāh', Neh nā gā, ne noh'gāāh he o'di āh'goh, sgat', sho, o'is'daah eeh' ni o'non di'wa gwāh, neh huh', dih', noh syeeh neh shah sgwa'yah da dat', sho, nā gā' neh' o gwe'goh wa a'gwā'e ye gāh, neh kuh' noh dya'gwa de got, he'ni yoh dai'yā noh ho ni wā'nis hes.

13 Neh, dih neh' sha yah daat de sho wā'noh sā gwāh', hewā' Gya dā'oh', tāh'āh deh a'gyah hih'goh heh'

syah da deh. Tăh ăh, găh, neh huh' deh'o gya di'wih sah'-
oh neh sgah si'yoh shăăt?
14 Je naah' niis he ni'sa wăh, o năh' sah dăn dih; neh,
săh'ăh, ne' tga gont' neh huh' nă'e yoh' nă gă', ne'
nah'găăh he o'ăh goh, năăh iis he'noh go yoh'.
15 Neh', găh, ne tăh'ăh deh ga'ya nes'hăh gĕh he'-
gyah da deh, ne' ga wĕn ni yòh' he'nă ga dye'ăt na'ga-
wăh? Neh, găh' gai'o nih he go'gweh di yu, oh'no-
shăăh' ne se ga'ah gĕh?
16 Neh'huh, dih, haeh'gwah, nă ya wăh, ne nah'găăh
ho di'ăh goh, o'ăn dooh' ă sho'no nyaht; neh, kuh, neh
o'ăn dooh' ho no'nyah doh, nah găăh ă sho'no nyaht;
neh, săh'ăh, ne gòt gah'deh he'o wă ni'no goh; neh,
gwa', naeh, ne' dòh gaah'ah, sho, ni o'wan di'yah dăă-
gwăh.
17 O năh' ne Je sus hoh dăn'dyo on dyĭĕh hwa a'wo-
no'on dyĭĕh het'ga non'da yăh' ne Je ru sa lem; neh,
dih, he'ni yo'o weh wak ah ha go'yah da'is doh ne wus'-
hă dek ni' sga'eh ni'a go'i o nya'ni ak, ho noh'hoh ge'ah
o doh'oh, neh na go'yă ah'seeh,
18 Jat'gaat hòh, neh huh' ne găh he dweeh het ga-
non'da yăh' ne Je ru sa lem: neh No wa'wak' no'gweh
neh huh' hă'o'wa yah'do dah'sih, ă'o want gah', kuh,
neh huh' ha di'yah da deh na'di go wa'năs ha di'yah dont-
hwŭs'; neh, kuh, neh sha go'di ya'do nih'; neh ănt ho-
wa'ăh heh dăh nă ă'eeh.
19 Neh ne' neh huh' hă'o want gah' ha di'yah da deh
ne de'o non dah'son da'i goh, neh ănt ho'wa noh'ge ăh,
ănt ho'wan dăn do nyaht; ănt ho'wah soh'gwa we shooh,
kuh; neh, kuh, ne' dănt ho'wa yah'son dăh: da neh
neh' săh dwă nis'hă deh o năh' dănt haat găh.
20 O năh' neh huh' ni dya'ga we nooh ha yah'da deh
no'wan di'noh ăh ne Zeb e dee hok sah'dah shoh, ho-
wan'di a wih no wan'di a wak, de ya'go dos'ho dos'oh, de-
o'wan do ăn jo'nis oh', kuh, no i'wa do gă' na'a go'ya-
dye ăhs.
21 Neh neh sha ga'wă ah'seeh, A' nah ot' de sa'do ăn-

jo niih'? De dya'gos nyĕh'oh, ho wă'ah seeh, Neh na'-
she i'wĭs vs' nă gă' de i'yvs heeh khc a'wak shoh, neh huh'
da'a ya dyăăh, sha yah'daat syă neh'go'gwa; shà yah'-
daat', kuh, chet'gwa di'gwa; no năh' neh huh' he'o weh
chă noh'do oh'shă gwĕn ni'yòh.
22 Neh, dih, ne Je sus dech ha'go wă'nah să gwăh',
ha wă, Tăh ăh deh swăn'noh doh ne' nah ot' e swa'do e-
syok. Neh, găh, ne swa'gwe nyooh' neh' ă swa'ne ge'-
ăh dvk ne' ga wĭs'dah, niih nă'kne ge'ăh dvk; neh, kuh,
ă swa dye'ăh dvk ne bap tism, niih na ga'dye'ăh dah-
gwa niih ne bap tism? Neh no wă'ah seeh, O gwa'gwe'-
nyooh.
23 Neh ne sha go'yă ah'seeh, Do găs', naeh, neh ne
gai'wa gwĕn ni'yòh neh ă ji'ne ge'ăh dvk nak wĭs'dah;
neh, kuh, ă ja'dye'ăh dvk ne bap tism niih na'ga dye'-
ăh dah gwa niih' ne bap tism; neh, dih, ne' neh huh' da'-
e ja dyăăh' ne gyăn neh'go'gwa, kuh ne sget gwa di'-
gwa, tăh'ăh niih deh gai'wa yăn dah'goh ne' neh huh'
a'khe nok'do thvs; neh, gwa', nach, tga gont' ă'o wă noh
na'go'ya dyă nohk'dah seeh Naah'nih.
24 Neh, dih, no năh' wa'ă na'ok ne wvs'hă ni ă'nan-
dii, da'o noh dăn dyăh ne ga noh'kwăs hăh hi'yah'da deh
ne de i'yvs heeh dăă'non dă'ă non deeh.
25 Neh, dih, ne Je sus o năh' he a'go no goh, ha wă',
swăn noh'doh he'ni yòh'dăăh ha'di'yah da deh' neh cha'-
go năn noh'do nih no'oh tho'no'ăn joh dăh'shoh', neh ho-
di'ye'ăh dah goh he'eh tgăh' sha go'nont hăh'gwa niih;
neh, kuh, ne gai'wah shoh' no'gweh gah has'des hăh he-
cha'go di'ye'ăh dah gwa nih.
26 Neh, dih, ne tăh'ăh niis neh huh' tha'yòh dă'ak
he swa yah'da deh; neh, dih, sho, neh son dih gwa'nah-
oh'dăh ăh do găs' he'eh tgăh' nă yòh'dă ak he'ni swa di,
gai'wa yăn'dah goh ne' neh dă she'swvs nyeeh.
27 Neh, kuh, neh son dih gwa'nah oh'dăh ăh ă eh'he-
sak, Geh săn'no wa năh, he'ni swa dii, neh, waeh, swa-
hah'shăh gă'ak ne' neh.
28 Neh', waeh, he'ni yòh'dăăh ha yah'da deh No'wa'-

wak' no gweh, täh'äh neh de o'yoh dah'goh no yah'
da'o wan'di wah'nya has, neh, gwa', ne'a o hwah'. dä'ga-
di'wah'nya äh; neh, kuh, nä'gont gah ho'heh, neh ä-
want'ga nyahk duk ä ja'go noh'jahk ne gòt gah'deh.
29 O näh' ho nont'hä da doh' ne Jer i cho, neh ne
gän dyòh'go wa näh he o'waa'non dä dyeh'doh.
30 Da nä' nah a'wäh, de i'yus heeh de ni'gah gwe goh
de'nih'dyoh no a'ak ah, neh no näh wa ya'ook wa'a'at
gwah ne Je sus, de o'noh sänt'hwah oh, ho nä', Dak ni-
däh, O Syah'da gwěn ni'yòh, iis' ne ya'a wak' ne
Da vid!
31 Neh no'non'dais'da niih ne gän dyòh go wa'näh, ho-
nä', Neh ne thah ja dyeeh, sho; sah'gwah, gwa' sho,
ho sa'i gä'is do sa'yah sänt hòh, ho nä', Dak'ni däh', O
Syah'da gwěn ni'yòh, iis ne ya'a wak' ne Da vid!
32 O näh' de o'dah oh ne Je sus, he a'go no goh', neh'
kuh, na'a wä', A nah ot' de ja'do än jo niih' nä gyeeh
he ji yah'da deeh'?
33 Neh no'wä'ah seeh, Syah'da gwěn ni yòh, neh na'a-
gah ho'do gwä'ak he de yak'ni gah'ga'änt.
34 O näh' o yah' ni dya'wäh oh na yah'da go ne Je-
sus, ha'gon däis'oh, hah de'o yä'o nyoh ni'ga'ah gěh;
neh ne' wah o'gon da'dyiěh sa'i gäh': O näh', kuh,
naeh, wa'o wa'non däh.

OI'WAH XXI.

NEH no näh' dòs gä'oh chi o'nont his'doh ne Je ru-
sa lem, o näh', naeh, chi o'di yooh ne Beth pha-
ge, kuh ho non'da deh ne Ol ives, ha goh'hah oh ne
Je sus de i'yus hech na'go'i o nya nih.
2 Ha go'yä ah'seeh, Jah'dän dih, neh huh' ä sneeh het'-
ga non'da yäh de swa'do gäh'doh, neh nä yò'gon da dyiěh
ä sni'gäh ne de wa'oh dees gus ha'ont, he yò'aah', kuh,
ne ga nos'ah; ä snis'hä o da guh, něk'huh ä di'sni aah
he gyah'da deh.
3 Neh', gih shäh', neh so gaah' no'gweh hah'gwis'däh

s'ăh ha'ji yah'da deh; neh nă'anih. Neh Na yah'da gwĕn-
ni'yoh de o'do ăn jo nih a'a dye'ăh dok; neh na gwus'
o gon'da dyiĕh ănt ha'yah da nyeet.
4 Ga gwe'goh' neh huh' ni ya'wăh oh nă gă', neh na-
gai'wa ye ih he ni ya'wăh oh hos nyiĕh'oh no'do'găs da'ni-
ak, ha wă,
5 Ech hi'o wih neh ne go'a wak' ne Si on, Nă ni-
yoh'dăăh, Neh ne go'wăh go waah' ne sa wăh' da eh'
o năh', da'a ya'yah do'wăh seh, ch dah'gĕh ho da'do ni'a-
dyiĕh; neh, kuh, ă oh'seh ne de wa'oh dees; a gwus'
haeh gwa' neh ne ga nos'ah.
6 O năh' ho noh'dăn dyos'oh na'go'i o nya ni'ak' ho di'-
wa ye'is doh he ni a'go ye'ăh seeh ne Je sus.
7 Tho di'nah ne de wa'oh dees, kuh, ne ga nos'ah,
neh huh' tho di eeh gi yah'dah gĕh no nos'syo nyus'hăh;
neh huh', kuh, da'o'wăă dăh.
8 Neh naah'de yo doh k' găn dyoh'go wa năh' det ho'-
non dyah'da wih'shă gwai'ih da'noh no'non dyah'da wih'-
shăh, tho di'dăh daah he yot'ha i nooh: o yah', kuh,
gyeeh, neh' naeh, no was'dih'hah'dyah khooh' ne gă'i-
deh, neh de o'non do'gwah do'on dyiĕh he yot'ha i nooh.
9 Neh, dih, ne găn dyoh'go wa năs no'ăn dooh hwa'e-
ne no'on dyiĕh, neh, kuh, ne nah'găăh da'ă neh, de o'-
noh sănt'hwah oh, ho nă', Ho san na ha yah'da deh no'a-
wak ne Da vid! Ho dă'oh ha yah'da deh, neh huh' da-
s'weh dah'go on dyiĕh hoh să'na'go Na yah'da gwĕn ni-
yoh! Ho san na neh si'gwa he'ni eh'tgăh'!
10 Neh no năh' chi o'yos oh ne Je ru sa lem, neh ne'
ga'non da gwe'goh de o di'yah'da niih'oh, ho nă', Soo' ne
găh' nah ot'?
11 Neh ne' o nă no găn dyoh'go wa năh, Neh', waeh,
ne găh' nă gă' ne' Jesus, no do'găs da nih, tho ya'găh-
oh ne Naz a reth, dyo ăn'ja deh ne Gal i leo.
12 O năh' ne Je sus neh huh' he o'yooh' he ga noh'-
sot, Na'wĕn ni'yoh ho noh'sa do'găh dih, ga gwe'goh tha-
go'yah dit'gă oh nă'non dă'ni noh, kuh na di'ni noh; neh,
kuh, no'o gah'hat hwah'soh no non'dek hwah'gwah aye-

doh ne de'ą̈ non da'da wis' no wis'dah: neh, kuh, he'-
ą̈ nou dyą̈n dah'gwah nă'noh'dą̈ ni noh' ne gos'he nąh jă-
ăh'go waah;
13 Neh na go'yą̈ ah'seeh, Neh huh' ni ga ye'ąh he ga'-
ya doh, Neh non dą̈'na yą̈n'dah gwah na yòh'są̈ noh'dą̈ ak
hak noh'sòt: neh'huh, dih, ni ji'swa noh'sa ye'ąh ne neh
a'ą̈ non'dah seh'dah gwaak ne sha go'noh set'hah.
14 Neh ne de'a di gah'gwe goh, kuh no'dih'sòk hah,
neh huh' nit ho'ne nooh, he o'wa yah'do wąh'oh no gyeh'
hon'dą̈ na yą̈n'dah gwah; neh ne sa gon'jąh da nooh.
15 Neh, dih, na dih'są̈ no wa'nąs ha di'yah dont hwos',
kuh ne sha go'di ya'do nih, no nąh' wa'ą̈ nont gat'hòh'
he'ni yò'i wa nă'ă gwah dohs na'an dyeeh, neh, kuh, na-
dik'sah shoh'oh de o'noh są̈ thwąh' no gyeh', hą̈ nan'doh',
Ho san na ha'yah'da deh no'a wak' ne Da vid! neh na-
gwos' dyò no'ok deeh he'nah det'ho non'de nyąh'doh goh,
16 Ho wą̈'ah seeh, Sat hon'deh', gąh, nă'nan doh' nă-
gă'? Neh na go'yą̈ ah'seeh ne Je sus, A gat'hon deeh'.
Neh, gąh, ne tąh'ąh de'wąn doh' deh swa'wą̈ noh'saah,
Neh huh' ąnt ga'ya gąh'dok ha'dih'sa ga'ąnt na dik'sah-
shoh'oh, kuh nah'soh ha di'nah ge hah, oh sa'dyą̈'nohk-
dok ne de sa'ąh są̈'oh goh?
17 O nąh' shot hă'da doh ha di'yah da deh, ho ya'gąh-
oh he ga'non da yąh, he o'yos oh ne Beth a ny; neh-
huh', kuh, he o'no e doh'.
18 Neh no nąh' se deh'ji ah, no nąh' neh huh' sho sa'-
at gon dok het ga'non da yąh, neh ne wa o'dos sweh'dąh.
19 Neh, dih, no nąh' wa'a gąh' ne gă ih, ne fig nah-
o'on doh'dą̈, neh huh' ho yos'oh, neh' gwah ne deh-
thah'gwis dąh deh o'ni yont; neh, sho, he we'gąąh' no-
nąh'dah; neh ne wa ą̈'os, Są̈'noh' niis hah'gwis'dąh
ą̈ wan'do nih ni yees', ą̈ wah'sa wąh ne'wah, hą̈ yò'i wa'-
da dyĭĕh' neh huh' nă yòh'dą̈ ak. O nąh', sho', kuh,
naeh, oh ga'da gą̈'eh.
20 Neh no nąh' wa'ą̈ nont ga thòh' na'go'i o nya ni'ak,
wa'o di'wa nă'ă gòh, ho nă', Ni gąąh', sòh jih' dah ji'ah
oh ga'da gą̈'eeh ne fig nah o'on doh'dą̈.

21 Je sus thos nyĭĕh'gh, ha go'yă ah'seeh, Do găs oh-
gwă'gs, Neh', gih shăh', nă swa'yăn dahk ne gai'wa-
gwĕn ni yòs'dos hăh, ă gă'ak, kuh, dah'de'swah ni'go ă ge,
tăh'ăh ne' neh', sho, ae'swa gwe'nyo ok' nă gă' noh go'-
wa yech' ne fig nah o'on doh dă, neh, gwa', kuh, gyeeh,
neh, gih shăh', nă swă'gs nă gă' ga'e non deh, Sat gă'is;
neh, kuh, neh huh' he ga nyò'daeh he'wa dyo'ok tga-
gont' neh huh' nă ya wăh.
22 Neh, kuh, naah'de yò'i wa ge a'dih gwa'nah ot ă-
swa'do e'syok na'dă na'yăn'dah gwah'shă go, ă'di swai'wa-
gwĕn ni yòs'do ok', kuh, neh ne' tga gont' ă swa'yah do-
wăh.
23 Neh no năh' he sho'yos oh ho noh'sa do'găh dih,
neh na dih'să no wa năs ha di'yah dont hwvs', kuh no-
di'găh jih'dah shoh na'di na geh', ho wa'yah do'wăh oh
he'nah weeh' ha di'o nya nih, ho nă', Nah gah'has des'-
yeh dăăh', ne găh' sa dye'ăh dah goh' sa di'wah dăn'-
dyeh doh' nă gă' nah'o'i oh'dăăh'? Soo' ne găh' e sah'-
has des'hă wiih'?
24 Det hos'nyĭĕh oh ne Je sus, ha go'yă ah'seeh, Jò'i-
waat' năh'iih ă gwa'on dooh, neh', gih shăh', nă sgwa'o-
wih, ă gwa'o'wih, kuh, năh' iih, ne' nah gah'has des'-
yeh dăh a ga dye'ăh dah goh' a ga'di wah'dăn dyeh doh
nă gă' noh o'i oh'dăh.
25 Neh ne bap tism ha ye'ăh dah'gwak ne John, ga'-
ăh o weeh' dya weh'dah goh'? ne găh ne gă'o yah gĕh?
o giih', o gwe'neh?—O năh' ne o'non dah'ni go'i saak heh,
na'di'yah di, ho nă', Neh gih shăh' nă dwih', Ga'o yah-
găh, neh, waeh, neh'huh nă sho'gwă gs, A' dih', nach,
heh deh'ahe swai'wa gwĕn ni yòs'dooh'?
26 Neh, dih, gih shăh', nae dwih', O gwe'neh, eht-
his'ha nis', naeh, ne găn dyòh'gwah gĕh; neh, săh ăh,
ne ga gwe goh' hă neeh', Do găs' ho do'găs da nih ne
John.
27 O năh' de sho'wa wă'nah să gwăh' ne Je sus, ho nă,
Tăh'ăh deh o'gwa gwe'nyooh' na'ya gwih'. Neh ne go'-
yă ah'seeh, Tăh'ăh, kuh, năăh' iih ta'gwa o wih he'ni-

da'a'geh has'deh hă'g wăh'dah goh a ga'di wah'dăn dyeh doh'
ne gă' nah'o'i oh'dăh.
28 Neh, dih, neh. a' ni swah'ni go'oh dăăh'? Neh
na yah'da do'gă' no'gweh dek ni' de o'deh dok, de i'ji-
noh; O năh' ho yah'do wăh'oh ne tho dye'ăh doh, ha-
wă', Go'a wak', sah'dăn dih, sa dyĕh'daat hah ne'wah
wă nis'hă deh he' dwa gyănt hoh' noh oh'sah.
29 Det hos'nyĕh oh, ha wă, Deh des'geh: nah'gah'-
găh, dih, de shoh'ni go'ăn de nyooh; o năh', kuh, naeh,
hoh dăn'dyos oh.
30 O năh', haeh'gwah, ho yah'do wăh'oh ne dek ni'
ha doh'thah, neh', kuh, haeh'gwah, ha wă'ah sech. Det
hos'nyĕh oh, ha wă, Ă gah'dăn dih, naeh; neh ne tăh'-
ăh de oh'dăn dyooh.
31 Ga'ăh, noo, ni gaah' ne de i'yes heeh' neh hah'
na'ă yeeh he ait'hoh'ni go'oh dăăh' no'oh niih'? Neh no'-
wă'ah seeh, Neh ne tho'dye'ăh doh. Je sus ha go'yă-
ahi'seeh, Do găs' oh gwă'as, Neh na di'wis de'o es, neh,
kuh, no nont'ge oh de yech'hi shă'nyo on dyĕh hwa'o di-
yo'on dyĕh he'ni ga yăh ne gă'o yah geh o i'wah geh,
ne dwă noh'do oh'shă gwĕn ni'yoh.
32 Neh, wash, ne John, he she'swa yah'do wăh'oh,
neh huh' nit ha'we nooh he'ni dyot'ha i nooh ne gai'wi-
yus'duk, tăh'ăh, gwa', deh'she swai'wa gwĕn ni yos'doh;
noh, dih, sah'gwah, na'di'wis de'o es, kuh no nont'ge oh
ho wai'wa gwĕn ni'yoh doh; neh, naeh, niis, no năh'
se'swat'gat huh, dah'de'ji swăh'ni go'ăn de nyooh ne' năh'-
găh gĕh, neh na'she swai'wa gwĕn ni'yos năh' iis.
33 Don da'jat hon daat' e yah', kuh, ne de sga'yă o-
dăăh goh. Neh na yah'da do gă no'gwĕh, ha noh'sa-
gwĕn ni'yah, ho'yănt hoh' no nyo'gwăh săh oh oh'sah,
de oh ă'ăn doh, kuh: ho ya'do nii', kuh, he'o weh' de-
ga'ne go'ăh thaak; ho'syo niih', kuh, ne'eh tgăh tga noh'-
sa deh; o năh' ho want'hah do niih na di'yănt hoh'ge o-
noh; hoh'dăn'dyos oh', naeh; we ăh dyo ăn'ja deh' ho-
a'we nooh.
34 Neh, dih, no năh' shah ga'eh he'ni ye'yănt hwa-

gwus, he a'goh hah'oh ne' ho hah'shăh shoh heh thă-
nih'dyoh na'di'yănt hoh'ge o noh, neh na'a di ye naah'
ne do'niih he' ga yănt hoh.
35 Neh, dih, na'di'yănt hoh'ge o noh wa'o wan di'ye-
naah no'hah'shăh shoh; sha yah'daat wa'o wah soh'gwa-
we shooh hoh dwa'dohk dăh; o yah', kuh, hoh tha'di-
gon dăh', naeh; neh, kuh, gyeeh, ne wa'o wah sgwe'-
oh yaak.
36 Neh, aeh, no yah' det ha'goh hah'oh no hah'shăh-
shoh; si'gwa ne'wah he'ni ă'nan di'a dyiĕh, naeh he'ni-
ă'nan di'a dyeeh ne dyò dye'ăh doh; neh huh', sho'
kuh, aeh, no'wan di yeeh.
37 Neh, dih, na gwus' nah'găăh he yò'ăh goh, neh
tho hah'oh ha di'yah da deh no'a wak; ha wă, Neh,
naeh, ne' tga gont' ă o wa yah'da no'ok' ne'a wak.
38 Neh, dih, na'di'yănt hoh'ge o noh, no năh' wa'o wa-
găh no'a wak, neh ne de o'dis nyiĕh syoh na di'yah di',
ho nă', Neh, waeh, nă gă' na'i'wa gwĕn ni'yòh: nyòh;
she dwa'nyòh'; a e'dwa ye naah he ni a'i wa gwĕn ni'-
yòh.
39 O năh' ho wa'ye naah, as deh' ho sa'o wa'yah doh'-
yaak he' de gah'ă'ăn doh; wa'o wa'nyòh, kuh, hoh tha'-
di gon dăh.
40 Neh, dih, no năh' dănt heh na'yah'da gwĕn ni'yòh
he' ga yănt hoh' no nyo'gwih săh oh oh'sah, a' noo, nă-
a'go yeeh' ne'neh na di'yănt hoh'ge o noh'?
41 Neh no'wă'ah seeh, Neh, noo, ne dă a'go ya'doh-
ho'ga nyat', ă a'i wah'doht ne' neh ho di'wa'neh a goh
nă' no'gweh; o yah' na'di'yănt hoh'ge o noh ă sho'want-
hah'dooh ho'yănt hoh' no nyo'gwih săh oh oh'sah, neh
ne' tga gont', naeh, ă'o wă'gwah se'aak ne wa do'nih',
no năh' hă sga'eh seek.
42 Neh na go'yă ah'seeh ne Je sus, Neh, găh, ne
tăh'ăh de'wăn doh' deh swa'wă noh'saah he ga'ya doh',
Neh' ne gah'sgwa ah' na di'noh so nis ho non'dyooh,
neh ne'neh ha gwus' o nih'sa gwaat' o doh'oh: neh ne
găh' Na yah'da gwĕn ni'yòh neh huh' ni'e ye'ăh; neh',

kuh, na gwʊs′ o i′wa nă′ă gwat he′ni yòh′dą̆ ne de dwa′-
ga neeh?
43 Neh, dih, gai′o nih, oh gwą̆′as, Neh Na′wĕn ni′yòh
ho i′wah gĕh, ne dwą̆ noh′do oh′shă gwĕn ni′yòh dą̆ je′-
chi nyòh′seeh; o yah′ ga′ą̆n je nooh ą̆′o wą̆ noh′, neh-
huh′ ą̆ dya′weh dah′go on dyĭĕh ą̆ yò′do ni′a dyĭĕh.
44 Neh, dih, neh son′dih gwa′nah oh′dą̆h ą̆h neh huh′
ą̆ o′yah dye ną̆ht′ ną̆ gą̆′ gah sgwă′ăh gĕh, dą̆ o′yah dyah′-
khooh ne′ neh: neh, kuh, ne son′dih gwa′nah oh′dą̆h-
ą̆h ha yah′dah gĕh ą̆nt ga′aht, dą̆ o′yah da″it, oh gą̆′ą̆h
ą̆ wan′doh.
45 Neh, dih, no ną̆h′ na′dih′są̆ no wa′ną̆s ha di′yah′-
dont hwʊs, kuh ne Phar i sees, wa ą̆′na ok he′na a yeeh′
oh tha′yą̆ on dăăh′gwa nooh, wa o′dih ni′go ą̆ yą̆n daht he-
neeh no′no hoh wa a′gos nyeh′dʊk.
46 Neh, dih, no ną̆h′ sha′ą̆ neeh′, Ą̆ sha′gwa ye naah,
oh sha′go dis′ha nihk ne gą̆n dyoh′go wa ną̆h; neh gai′-
o nih he′ą̆ neeh, naeh, Do gą̆s′ ho do′gą̆s da nih.

O I′ WAH XXII.

NEH ne Je sus de cha′go wą̆′nah są̆ gwą̆h, sha gos′-
nyĭĕh seeh′, aeh, de ga′yą̆ on dăăh′gwah shăh ho-
ye′ăh dah goh′; ha wą̆,
2 Neh ne gą̆′o yah gĕh o i′wah gĕh, ne dwą̆ noh′do-
oh shă gwĕn ni′yòh de sga′yą̆ on daah neh na yah′da do-
gą̆ ne go′wăh go waah, neh ne wa o′nyak dą̆h no′a-
wak.
3 Neh na goh′hah oh no hah′shăh shoh ną̆ sha′go ni′-
nook non da′da o gah′doh, ą̆ ye′yah da′ak no ną̆h′ ą̆′o-
wan di nyak′dą̆h; neh, dih, ne tą̆h′ą̆h de o′di ga′yą̆h-
ooh non da′ą̆ neet.
4 Ah′soh, aeh, o yah′ sha goh′hah oh no′hah′shăh-
shoh; ha wą̆′, Ech hi′o wih no′wą̆ no o′gah doh Jat′ga′-
thòh′, o ną̆h′, naeh, a ga′dyą̆ nohk′dah oh a gĕk′hwa eeh;
neh na ges′he ną̆h noh′ga e sos, kuh na gah′są̆s syo′ni noh,
o ną̆h′ go′wan di nyòoh′; neh, kuh, naah′de yò′i wa-

ge o nä̤h' wa deh'sah̄ o̱h: ga oh̄', dih, da sneet he'o̱-
weh ho̱ wa̱n'di nyak'da ni'neh.
5 Neh̄, dih, ne tä̤h̄'ä̤h de'o'no̱s de'ĭs do̱o̱h̄ wa'ä̤ no̱n-
dä̤'do̱ nyah̄t', sho̱; ho no̱h'dä̤n dyo̱'gwa o̱h̄', kuh; neh̄'-
huh, gyeeh, he'a we no̱o̱h het ho eh'da de nyo̱h̄; neh̄-
huh', kuh, gyeeh, heh tho dă̤'ni no̱h.
6 Neh̄ he'na o'no̱n da dä̤ä̤h̄ wa̱'o̱ wa̱n di ye na̱a̱h̄ no'-
hah̄'shăh̄ sho̱h̄, neh̄ noh̄ dwa'doh̄k dä̤h̄ wa o̱'wa̱n di'no̱h-
go̱n dä̤h̄, hoh̄ tho̱'wa̱n di'go̱n dä̤h̄, kuh.
7 Neh̄, dih, ne go'wăh go̱ waah', no nä̤h' wa i'wa o̱k.
he'na̱h̄ a̱'wä̤h, neh̄ ne de o'de nyä̤h̄'doh̄ go̱h: o nä̤h, ha-
go̱h'ha̱h̄ o̱h no'dyòh'gwah̄ ho dis'geh̄ ä̤'geh dah, sha go'-
di wah'do̱h̄ do̱h no'non dyò o̱h̄; neh̄, kuh, ne da'a di'-
ä̤h̄ daah̄ ne ga'no̱n da'yä̤h' ha'di na̱ gek.
8 O nä̤h' sha go̱'yă̤ a̱h'seeh no'hah̄'shăh̄ sho̱h̄, O nä̤h',
naeh, wa deh'sah̄ o̱h nä̤ o̱'wa̱n di'nyak dä̤h̄; neh̄ dih,
naeh, na gwus' ho̱ wă̤'no̱ o̱'gah̄ do̱'no̱h̄ tä̤h̄'ä̤h tah̄ da'a-
di ye ih̄.
9 Jah'dä̤n di, dih'; neh̄ huh' hoh̄ snech' he de yòt'ha-
o'gä̤s syo̱h̄; neh̄, dih, he ni yo̱'gweh̄ da ge ä̤ yech'hi'-
gä̤h̄, ä̤ yech'hi ya'o̱ gah̄t' neh̄ huh' nä̤ dyä̤ä̤h̄' he'o̱ weh ho̱-
wa̱n'di nyak'da ni'neh̄.
10 O nä̤h' ho di'ya gä̤h̄'o̱h na di'hah̄ shăh̄; neh̄ h̄uh'
he o'ne no̱o̱h he de yòt'ha o'gä̤s syo̱h̄; sha go'di yah̄'de'o̱-
o̱h ne' ga gwe'go̱h he'ni sha'go di gä̤ä̤h; de ja'o̱h, ne
ya go̱'gweh̄ da'et gä̤h̄, kuh nä̤ no̱'gweh̄ di yò: o nä̤h' no̱-
wa̱n'di nyak'da ni'neh̄ ho ni'dyòh gwa yä̤n dah̄'o̱h.
11 Da neh̄ no nä̤h' da'a yo̱h̄' ne go'wăh go waa̱h, ha-
go̱'yat gat'hwah so̱h̄ no'di yo'ih̄ o̱h, sha yah̄'daat wa'o gä̤h̄',
ne tä̤h̄'ä̤h neeh̄' de o'dyah̄ da'wih̄ do̱h no̱n da'de nyak'-
dah gwah̄.
12 O nä̤h' hă̤ wă̤'a̱h seeh, Gya dă̤'ooh, a' ni ya'wä̤h̄ o̱h'
he di sa yo̱o̱h' no̱ gyeh', tä̤h̄'ä̤h deh̄ sa'dye ăh̄'dah go̱h
no̱n da'de nyak'dah gwah̄'?—Neh̄ huh' ni ya'wä̤h̄ o̱h, ne
tä̤h̄'ä̤h de o'gwe nyo̱s'o̱h non da'as nylĕt.
13 O nä̤h' ha go̱'yă̤ a̱h'seeh ne go'wăh go waah no'hah̄'-
shăh̄ sho̱h̄, She swus'hă̤ o̱n dä̤h, hah sih̄'dah̄ gĕh has oh'-

dah gĕh, kuh; dą̆ she'swa yah'dvk, o'yah jih hą̆ she'swa-
ah', neh huh' hą̆ she'swa yah'doh yaak na gwvs' as de'-
gwa he nah'de yò dah son da'i goh: neh huh', naeh, dą̆n-
dyoh'sąnt hwah'so ok; neh huh', kuh, dą̆ dyon'dyòh jah-
es yo'ok.

14 Neh, są̆h'ą̆h, naeh, ne gą̆n dyòh'go wa ną̆h he o'-
wą̆ ni'no goh, dòh gaah'ah, gwa', sho, ni o'wan di'yah-
dă̆ă gwą̆h'.

15 O ną̆h' ne Phar i sees ho noh'dą̆n dyos'oh, ho di'as-
hą̆n'dvs oh he na'on di yeeh a'o wah'e o dą̆h he no'yă'ă-
nooh wa as'nyĭĕh syooh.

16 Neh he o'wan dih'hah oh no wan'di o nya ni'ak, he-
o'wa yah'do wą̆h'oh; neh, kuh, gyeeh, no'hah'shă̆h shoh'
ne' Her od; ho ną̆', Sa di'o nya nih, o gwą̆n'noh doh',
naeh, heh tgai'wa ye'ih niis; neh, kuh, sa di'o nya nih
he'ya we nooh' Na'wĕn ni'yòh ge'gwa, ne gai'wa gwĕn'ni'-
yòh; tą̆h'ą̆h, kuh, deh sat'ga ą̆'oh he'ni oh'ni go'oh dą̆
so gaah' no'gweh; neh, są̆h'ą̆h, ne tą̆h'ą̆h neh huh'
deh sat'gat hwvs' na'a di'goh sah'gĕh no'gweh.

17 Da gwa'o wih, dih; A' ni yòh dą̆ą̆h heh sąn noh'-
do nyooh'? Neh, gą̆h, ne ga ya'nes hăh'gĕh nąn dya'-
gwat gah'wah seek nă sho'gwa wis'de'o ek seek ne Cæ sar;
o gii', tą̆h'ą̆h?

18 Neh, dih, ne Je sus ho gą̆s'oh he'ni o di'wa neh'ak-
syòh'dą̆ą̆h, o nąh' ha wą̆', A', naeh', go waah' sgwah'-
ni go ą̆k'do'oh', iis nă gą̆' no yah' swa goh'son dah'goh'?

19 Da gyò dah sąh', dih, ne' nah'o'wis doh'dąh swa ga'-
nyahk thah.—O nąh' neh huh' ho di'eeh ha yah'da deh
ne sgah si'yoh shă̆ăt.

20 Neh na go'yą̆ ah'seeh, Soo' nah ot' ne gą̆h ha-
yah'daah'; kuh nă gą̆ ga ya'do nyoh, soo' nah ot' ho-
dooh'?

21 Neh no wą̆'ah seeh, Ce sar. O nąh' ha go'yą̆ ah'-
seeh, Sha she joh', dih, ne Ce sar, na'dih gwa'nah oh'-
dą̆h ą̆h neh ą̆'o wą̆ gą̆'ak ne Ce sar; neh, kuh, Na'-
wĕn ni'yòh, a'dih gwa'nah oh'dą̆h ą̆h neh' ą̆'o wą̆ gą̆'ak
Na'wĕn ni'yòh.

22 Neh no nạh' wa ặ'na ok nặ gặ', ni yò wặ'na ge',
neh ne wa'o di'wa nă'ă gòh; o nạh' ho nont'hă da doh'
ha yah'da deh, o'yah jih' he sho'ne nooh'.
23 Neh shah wặ'nis hăăt, ho wa'yah do'weh oh ne Sad-
du cees, (hặ nan'doh', naeh, tặh'ặh dah'de'dyont gặ'as
non da'deh sa'doh gwah'gĕh;) neh, dih, no wặ'on dos'oh,
24 Ho nặ', Sa di'o nya nih, neh na'a wặ' ne Mo ses,
Neh, gih shặh', nặ ặ'eh, no'gweh, ặ gặ'ak de ok'sah da-
yặn dah'oh, neh ne de ya'dặ non deeh' ặ sho'di nyaak
ne' yòh gặ'aah; neh dặ ot'hwa'ji nyah'gặh ne de ya'-
dặ non dăk'.
25 Da neh', dih, he'ni ya'wặh oh, do gặ', gyeeh, a-
gwa'na gek' ne ja dvk' noh'dặ'non dặ'non dăk: Neh,
dih, ne tho dye'ặh doh ho nyak'heh oh; ha we'e yooh';
tặh'ặh de ok'sah da'yặn dah ooh: neh'huh, dih, oh gai'-
wa yặn dat'heht ha yah'da deh ne de ya'dặ non deeh ne'
yòh gặ'aah.
26 Da neh', neh huh', sho, haeh'gwah na'o'yah da-
wặh' ne dek ni' ha doh'thah; kuh ne sặh ha doh'thah
he'ni yo'o weh hoh tho'di ă hòh ne ja dvk' ni ặ'nan di'-
nooh.
27 Neh, dih, na gwvs' he yò'dohk dah'goh, o nặh' he-
ya'ga we'e yooh ne ye'oh.
28 Neh, dih, no nặh' dặ dyont'gặ oh'syoh no nah'wặn-
dah'oh' soo' nah oh'dặh ặh' ne' neh ặ yòh'gặ ak' ne
ja dvk' ni ặ'nan di'nooh?—Neh' sặh'ặh, ne' a di gwe goh'
tha go'di yah'da wặ'gặ aah.
29 Je sus det hos'nyĕh oh, ha go'yặ ah'seeh, Neh ne
swa yah'dah doh'oh, neh gai'o nih he tặh'ặh deh swa'-
yặn de'ih he'ni ga ye'ặh he ga'ya doh, tặh'ặh, kuh, deh-
swa'yặn de'ih he'ni ah'has des'yo wa nặh Na'wĕn ni'yòh.
30 Neh, sặh'ặh, no nặh' ặ shặ'non doh'he da'nooh, tặh'-
ặh tho'sa'o di nyaak'seek'; tặh'ặh, kuh, tho'sa o wan di'-
nyak da'ni aak; neh huh', gwa', sho, nặ yòh dặ ak
he'ni yòh dặ no'o'yah ge'o noh'shăh shoh Na'wĕn ni'yòh,
ne gặ'o yah gĕh.
31 Neh, dih, he'ni gai'wa gwĕn ni'yòs yòh'dặặh no'sa-

yon'doh he'da nooh ne ga we'e yooh, tąh'ąh, gąh, deh-
swa'wą noh'saah he'ni o'ye'ąh she swvs'nyiěh seeh Na'-
wěn ni'yòh; ha wą,
32 Iih ne gąh He'wěn ni'yòh ne A bra ham; neh,
kuh, He'wěn ni yòh ne I saac; neh, kuh, He'wěn ni'-
yòh ne Ja cob. Neh, sąh'ąh, Na'wěn ni'yòh, tąh'ąh'
deh neeh' de a'go wěn ni'yòh no noh'wąn dah'oh; neh,
gwa', ną'no heh.
33 Neh ne gąn dyòh'go wa nąh, no nąh' wa ą'na ok' ną-
gą' wa'o di'wa nă'ă guh he non'da a ye'ăh dvk wa'a go i'o-
nyąh.
34 Neh ne Phar i sees, no nąh' wa'a di'wa ok, neh'-
gwah ne wa'a go ihs dyahk ne Sad du cees, ho non'dyo-
os'oh neh dyò'i wah.
35 Da, neh, dih, ne sha yah'daat he'ni ą'nan di, ne
ga ya'nes hăh sha guh'ni go'ą yąn'dah da nih' no'gweh,
hoh ni'go ąk doh ho'on dos'oh jò'i waat; ha wą',
36 Sa di'o nya nih, Ga ą' ne gąh' ni gaah' si'gwa' he'-
ni gai'wah gai'wih sah'oh ne ga ya'nes hăh'gěh?
37 Neh na wą'ah seeh ne Je sus, Neh naah'de ga gont'
ą e sno'oh gwaak Na yah'da gwěn ni yòh ne Ya'wěn ni'-
yòh; sąn nyah'sa gwe'goh' ą sa ye'ăh dah go'ok; neh,
kuh, ne sat hwais'hă gwe goh; neh, kuh, ne' ga gwe'-
goh he'ni sni'go ąh.
38 Neh ne gąh, ną gą dyò dye'ąh doh, si gwa' he-
ni gai'wah ne gai'wih sah'oh.
39 Neh, kuh, ne dek ni' wa doh'thah, neh, sho, to-
hah' shah gaat; Neh huh', kuh, ną e'sno'oh gwaak ne
de jąn'noh sa ne gą, heh ni sa'dah no'oh gwah.
40 Da neh' neh ho'o weh ną gą' dek ni' de gai'wih'-
sah oh ga'ni yont' ne ga ya'nes hă gwe goh, kuh no'di-
do gąs'da niih.
41 Da neh' he'nah weeh ho di'yah'da ye'ih oh ne
Phar i sees, Je sus ha go'ya'on dos'oh;
42 Ha wą', A' ni yòh'dąą niis' he swą noh'do nyoh ha-
yah'da deh ne Christ'? Soo' nah ot' ho'a wak'? Neh
no wą'ah seeh, Neh ho'a wak' ne Da vid.

43 Neh ne sha go'yă ah'seeh' A', dih, ni yòh dăăh'
ne Da vid, No twais'hă do găh'dih shă go ho yaas, Syah'-
da gwĕn ni yòh; ha wă',
44 Neh Na yah'da gwĕn ni yòh ha wă'ah seeh Na gyah'-
da gwĕn ni'yòh, Sa dyăh', jih'dyon dak gyă neh'go'gwa,
he'ni yo'o weh deh să'ăh sih'da găh'săh gwah' ă go nih no-
sah'ni go'ă swa ăs.
45 Neh, gih shăh', ne Da vid, Syah'da gwĕn ni yòh
ho yaas', A' ni yòh dă' he neh', kuh, ho'a wak?
46 Neh o năh' deh'so gaah' no'gweh de o'gwe nyos'-
ooh jò wă naant' ah do sa'o wă'nah să gòh; tăh'ăh, kuh,
deh'so gaah' no'gweh de ot'gwe nyos'oh, neh wă nis'hă-
deh' oh saah', naah'gwis dăh o'sa o'on dooh.

OI'WAH XXIII.

ONĂH' ne Je sus sha gos'nyiĕh seeh ne găn dyòh'-
go wa năh, kuh na go'i o nya ni'ak;
2 Ha wă', Neh ne sha go'di ya do nih, kuh ne Phar i-
sees, neh huh' hă nih'dyoh ha dyăn'dah gwah ne Mo ses.
3 Ga gwe'goh, dih, na'dih gwa'nah oh'dăh ăh ă yech'-
hih ni'go ăn daat a e'swat'ga'ă oh, swat ga'ă oh ne' neh:
neh'huh', kuh, nah'swa yeeh: neh, dih, gwa', naeh, ne
să noh' ă yech'hi yăn'nos heeh he ni o di'oh dus'yòh dă:
neh', waeh, naeh, na dis'nyiĕhs; tăh'ăh, gwa', neh huh'
de a'di ye'hah'.
4 Neh no e'nos deh ha di e'non năn'dak thah, de yos'ge-
e yaht' na'ya go'geh deh'seek, neh huh' ha di'e hah ha-
di'năh sah'gĕs shoh' no'gweh: neh, dih, naeh, no'no-
hoh tăh'ăh de o'di gwe nyooh' na'a di gă'is, a os'gwah-
ah', gih shăh', neh a'a di ye'ăh duk na dih'nyah.
5 Neh, dih, no di'oh dus'hă gwe goh, neh, sho, gai'o-
nih neh huh' ni a di'ye hah, ne' ă neeh', Ă yo khi'gă ak
no'gweh: neh na di'da gwĕnt'hah no na'wăh ne Phy-
lac ter ies; neh, kuh, ne sha'a di gă'is thah ne de yò'-
geh on'dah goh no'non'dyah da'wih shăh'shoh;
6 Neh, kuh, ha di'no'oh gwah na gwus' heh'tgăh' o-

nok'da yăn doh no năh' wa'ă non dek'hwa ooh; neh, kuh,
na gwus' si'gwa wi yòhs o nok'da yăn doh ne yon dyăn'-
dah gwa'noh non dă'na yăn'dah gwah,
7 Neh, kuh, ne de ă'non dăn'no o nyos' he go ye'is dah'-
gwa noh; neh, kuh, nă'o'wan'di'yas dah'gwaak no gwe'-
neh, Rab bi, Rab bi.
8 Neh, dih, niis, ne să noh' neeh' ă yech'hi yas'dah-
gwaak neh Rab bi; neh, săh'ăh, ne sha yah'daat', sho,
niis she swai'o nya nih; neh ne Christ: da neh niis,
ne' swa gwe goh, de swa'dă non deeh.
9 Sa noh', kuh, so gaah' no gweh ă she'swa yaah seek',
Sha gwah'nih; neh, săh'ăh ne sha yah'daat, sho, ne
She swah'nih, neh ne gă'o yah gĕh thăh dyoh'.
10 Sa noh', kuh, nă' iis swa di'o nya nih ă yech'hi-
yaah seek': neh, săh'ăh, ne sha yah'daat', sho, she-
swai'o nya nih, neh ne' Christ.
11 Neh, gwa', ne son dih gwa'nah ot she swa'go wa-
năh, neh ă swah'hah shăh'gă ak ne' neh.
12 Neh, dih, neh son'dih gwa'nah oh'dăh ăh heh tgăh'
ă an'da do nih, eh dah'gĕh ne' neh ă sho'wa yo nih: neh,
kuh, neh son'dih gwa'nah ot eh dah'gĕh ă'o da'do ni'ak,
heh tgăh ne' neh ă o'wa yo nih.
13 Ga no'oh' he swa yah'da deh, Nech hi'ya'do nih, kuh
ne Phar i sees, de swat'goh sa neet; neh, săh'ăh, niis
ech hi'noh sah'sah o'on dyiĕh no di'noh gwa'ge e'yah syoh;
neh huh', kuh, ni di'swa ye'ăh dah'goh na'yăh he'nyo ok,
do găs' swa dă na yăn'dah gwah'shis: neh huh' ni dyò'i-
wah si'gwa he'ni ga'e wah'dus syo wa'năh' năh swa'yah da-
wăh'.
14 Ga no'oh, dih, he swa yah'da deh, nă', Nech hi'ya-
do nih, nă, kuh, Phar i sees, de swa'goh sa neet! neh,
săh'ăh niis nech hi'ho do nih no gweh, he'ni ga yăh ne
gă'o yah gĕh o i'wah gĕh, ne dwă noh'do oh'shă gwĕn ni-
yòh; neh, săh'ăh, ne tăh'ăh', kuh, theh'swa yooh năh
iis; tăh'ăh', kuh, deh'swa'ga yăs' ne a'ye yoh' ne wah'-
a'go yo'on dyiĕh.
15 Ga no'oh he'swa yah'da deh, ne swa ya'do oh, kuh

ne Phar i sees, de swa'goh sa neet; neh, sąh'ąh, ne de-
swa'nyò dă''ă hus kuh he'yo'ą ja deh, ne jo gweh'daat
a'yeeh hi'wa gwĕn ni'yòs; neh no nąh' do gąs'. neh huh'
nąoh'ni go'ą wąh, neh oh she'swus syo nih ne dek ni' de'-
ga ye ih' ni gah'has deh' ok sah'dah na nis'he o'noh gĕh
wa'a doh, niis he ni yòh'dą.

16 Ga no'oh he'swa yah'da deh, iis', ne de swa'gah-
gwe goh, swa dąn'nąn chi neh'; ne swa'doh, Neh neh
son'dih gwa'nah ot' neh huh' nąn tha'wih duk ho noh'sa'-
do gąh'dih dą a no'oh gwa nyooh, neh ne tąh'ąh
deh thah'gwis dąh; neh, gwa', neh son'dih gwa'-
nah ot' dą o no'oh'gwa nyooh ą a'ye ăh duk ne jih-
tgwăăh'ąąh o wis'dah, o dye'ăh doh no noh'sa do'gąh-
dih, neh ne wa at'ge o dąh.

17 Iis ne deh swah'ni gont, de swa'gah gwe goh! neh,
sąh'ąh, ne ga'ą ni gaah' si gwa', neh' gąh ne jih-
tgwăăh ąąh o wis'dah? o gi' neh no noh'sa do gąh'dih;
he' neh tgai'o nih o yah da no'oh'heh oh ne jih tgwăăh-
ąąh o wis'dah?

18 Neh', kuh, ne son'dih gwa'nah ot' neh ą a'ye ăh'-
duk na di'yah dont'hwat hah, dą'a no'oh gwa nyooh, tąh'-
ąh, naeh, deh thah'gwis dąh; neh, gwa', neh son'dih-
gwa'nah ot neh ą a'ye ăh'duk ne de go'wa yah'do weh'da-
ni o dye'ăh doh dą'a no'oh gwa nyooh, neh ne wa at'ge-
o dąh.

19 Iis ne deh swah'ni gont, de swa'gah gwe goh', kuh;
neh, sąh'ąh, neh ga'ą ni gaah' si'gwa'? ne de ga'yah-
do'weh doh, o gi', neh na di'yah dąh'dat hah; he' neh',
naeh, dyò i wah o yah'da no'oh heh'oh ne de ga'yah do'-
weh doh?

20 Neh, dih, gai'o nih, son dih gwa'nah oh'dąh ąh neh
ą an'dye ăh'duk na di'yah dąh'dat hah dą'o no'oh gwa-
nyooh; neh, waeh, wa'a ye'ăh duk, heh ot ho no'oh-
gwa nyooh, ne' neh; ga gwe'goh', kuh, he'ni yoo o-
dye'ăh doh.

21 Neh, kuh, neh son'dih gwa'nah ot neh ą an dye'-
ăh duk no noh'sa do'gąh dih dą o no'oh gwa nyooh, neh

wa a ye'ăh dok ot'ho no'oh gwa nyooh, ne' neh ; neh,
kuh, ha yah'da deh no'noh sòt.
22 Neh, kuh, neh son'dih gwa'nah ot' neh dă o no'-
oh gwa nyok he gă'o ya deh, neh ot'ho no'oh gwa nyok
haa'dyăn'dah gwah Na'wěn ni yòh ; neh, kuh, ha'yah'da-
deh ne' neh huh' hăh dyoh.
23 Ga no'oh he swa yah'da deh, ne Swa ya'do ah, kuh
ne Phar i sees, de swa'goh sa neet': neh, săh'ăh, sga-
yah'gos hăăt swa ga'nyak thah ne wus'hă ni ga'yah goh,
neh swa do'nya nih, neh huh' he yuk'dah oh noh e'oh-
dah'shoh oh, ne yo'nya găs', i gă ; swa dah'sănt hah',
naeh, na gwus' o i'o wa năs ne ga ya'nes hăh'gěh ; neh,
i gă, ne' neh huh'jih, a da'ni dă'os hăh, gai'wa gwěn ni-
yòs'dos hăh', kuh : da neh' nă gă' ne găh' neh huh'
nae'swa ye'ăh ; a'gă ak', kuh, haeh'gwah, deh swa'dah-
săh'dooh ne' skat.
24 Iis, ne de swa'gah gwe'goh swa dăn'năch hi neh ;
de swăn'no wan de nyos', net'ga gont' ă gă'ak deh sga'-
yah doh' noh gă'hwant, neh gwa', naeh, ne' swa'yah-
da'nănt hah', sho, no doh'ă gwa'ont.
25 Ga no'oh he swa yah'da deh, ne Swa ya'do ah, kuh
ne Phar i sees, de swa'goh sa neet ; neh, săh'ăh, neh
swa'no aeh'ji wăh, naeh, găs, nas de'gwa ne ga wis'dah,
kuh ne ga jăh'; neh gwa', naeh, găs, neh noh go'-
gwa ga no hoh' ne de gah'nyiuh syoos'hăh, kuh ne tăh'-
ăh deh neh'huh jih.
26 Iis, ne deh se'gah gwe goh Phar i see, neh da sa'-
dye ănt sno a'eh ne' nah go'gwa ne ga wis'dah, kuh
ne ga jăh ; neh neh a'gă ak', haeh'gwah, deh'jòt gih'
nas de'gwa.
27 Ga no'oh he swa yah'da deh, ne swa ya'do oh, kuh
ne Phar i sees, ne de swa'goh sa neet : neh, săh'ăh, de-
ji'swa yă on daah' ne ga no'wah duh'gaoh ne yon da'deh-
sa'doh gwa'noh ; a'yăăh, naeh, do găs' wi yu nas de'gwa ;
neh, gwa', naeh, neh noh'goh ga no hoh' no'gwe'gă-
gah oh nă'yah, hah de yòt'gis'hă ge', kuh.
28 Neh huh', dih, ne găh' năăh iis ni yòh dă ne

swai'wi yòs doh nas de'gwa, neh huh' ni yòh dą no gwe'-
neh; neh gwa', waeh, ne noh go'o gwa, ga no hoh' ne
gah ni'goh hoh'dos hăh, kuh ne gai'wa neh'ak shăh.
29 Ga no'oh' he swa yah'da deh, neh Swa ya'do oh, kuh
ne Phar i sees, de swa'goh'sa neet; neh gai'o nih heh
iis gąs ji swa'wi yòs'da noh ho wan'dih sa'doh gwah no'-
di'do gąs'da ni'ak; neh, kuh, neh swa wi'yus da'no, gąs,
ho'wan'dih sa'doh gwa'noh no di'wi'yus da'nok.
30 Neh, kuh, ne swa doh, Neh, gih shąh' neh teh-
a'gyoh he nyoh' neh chit ho'ną nis'hă de nyoh nak hih'
nih shoh'gą aah, a'gą noh' nih tąh'ąh deh o'gwa dyah'-
dăăs oh ho wan'dit gwąh'saih'syoh no'di do gąs'da ni'-
ak.
31 Neh huh, dih, ni yòh'dą; iis, sho, kuh, swa da'di'-
wa gwaih'sah seh, neh niis ho dik'sah dah'shoh gą'aah ne
tho'wan di nyus'gwah no di'do gąs'da ni'ak.
32 Da ji'no heht', dih, sho, ną non'dą nah'ge ăh'dah-
gwah nech hih'nih shoh'gą aah.
33 Iis, nos hais'dah'shoh: iis, ne da ga'wa ji yă da-
dyĕh no des shais'dat goh'shoh oh, a' ną swa yeeh', ą-
swah'nya gąhs' he ni gai'wah'dos yuh'dą na nis'he o'noh-
gĕh!
34 Da neh, dih, ne' jat gaat'huh', neh net'kheh hah'-
syoh, ą yech'hi yah'do wąht, no'di do gąs'da nih; neh,
kuh, no dih'ni gont no'gweh; neh, kuh, na di'ya do'ah;
neh'huh', dih, ną swa'yeeh', ną yech'hi nyuh' gyeeh; dą-
yeh'chi yah'son dąh', kuh, gyeeh; neh, kuh, gyeeh,
ną yech'hih soh'gwa we'sooh' heh swat gąn'nis ah'da noh;
neh, kuh, ną yech'hi noh'gon da'dyĕh sek he'ga non'da-
yąn doh;
35 Neh niis ae'swa yah'do wąht he'ni yoo' ho wan'dit-
gwąh'sa'i oh ną no'gweh di yu ne yo ąn'jah gĕh; dyòh-
saah' he nah o'nis heht tho want'gwąh sa'i oh no gweh'di-
yò'nah A bel, neh huh' o dohk'dah oh sha'o want gwąh'-
sa'ih ne Zach a ri as, ho a'wah gą'aah ne Ba ra chi as;
neh, waeh, niis she joh'hi yah'goh de'yò gą' no nok'da-
do'gąh dih, kuh haa di'yah dąh'dat hăh.

36 Do gäs' oh gwä'os, Ga gwe goh' nä gä' he ni yò'i-
wa ge e o'di yah'do wäht nä gä' ga wa'ji yă deh.
37 Je ru sa lem, Je ru sa lem, iis, ne' she nyòs no di'do-
gäs'da nih; neh, kuh, ne sheh sgwe'oh yaas ne tho-
wan'di hah'oh ä o sa yah'do wäht; do gwa', noo, no'khe-
yah'de'oh ne sak sah'dah shoh, neh huh' na'wa gye'äh
he ni ga'ye hah ne da gääh'äh noh'ga'yah de'o ek not-
was'shoh oh ga nä'gos da go'o gwa; täh'äh, gwa', niis
deh sa'ga yäh'oh.
38 Sat'gaat'huh', jò noh'sos sgah ah', sho, he ji swa'noh-
sòt.
39 Neh, säh'äh, noh gwä'as, Neh neh to'sa sgwa gäh
no'än do'gwa, he'ni yo'o weh no nä' neh nä swih', Ho-
dä'oh ne' neh huh' da a'weh dah'go on dyïëh hoh'sä na-
go Na'yah'da gwĕn ni'yòh.

OI'WAH XXIV.

ONÄH' ho ya'gäh oh ne Je sus, hot hă'da doh, kuh,
he'ni ga'noh sòt no noh'sa do gäh'dih; da neh', dih,
na go'i o nya ni'ak neh huh' ni tho'ne nooh, ho wa'yah do'-
wäh oh neh na o want'gat hwah'däh he ni yò'i wa nä'ä-
gwah dohs ni yò dye'äh he'gus'yo niih no noh'sa do'gäh-
dih.
2 Ha go'yă ah'seeh, dih, ne Je sus, Täh'äh, gäh, deh-
swa'gäh' ga gwe'goh' nä gä'? Do gäs' oh gwä'as, Tah-
äh deh jòh'sgwäät'ah täh'do'sa gya dyah'sähk, nä gä'ak
deh dwah'säh doh.
3 Neh neh huh' he o'dyän dus'oh o non'da gä'yat ne
Ol ives; o näh' neh huh' ho wa'yah do'wäh oh na go'i o-
nya ni'ak, ha di'yah di, ho nä', Nä', da gwa'o wih, wän-
doh ne gäh' neh huh' nä ya'wäh syooh? neh kuh, ne'-
nah ot' ä yò'yän deh'dah go'ok no näh' däch heh'; kuh
no näh ä wan'dohk däh ho yo än'ja deh?
4 Dech ha'go wä'nah'sä gwäh ne Je sus, ha go'yă ah'-
seeh, Ja dah'ni go'ä äk'; sä noh so gaah' no'gweh ä she'-
swah ni go'ä gah haat hòh.

5 Neh sąh'ąh ne gòt gah'deh a geh'są na go' ą dyąąh'-
dak, ą'non do'neh, Iih ne gąh' ne' Christ: da, gąn-
dyòh'go wa nąh ą sha'go dih'ni go'ą gah'hat hòh'.
6 Neh, kuh, nă swa'i wa'ok haak, neh huh', gyeeh,
dya'go di yò; neh, kuh, nă gai'wa na gek' ą'yon di'yòh';
ja dah'ni go'ą ąk, dih, są noh' ă swah'dyohk; neh sąh'-
ąh, naah'de yo'i'wa ge hah'de ga gont' ą gai'wa ye'ih;
neh, dih, na gwus' o dohk'dah goh, tąh ąh, naeh, ah soh,
ne' neh.
7 Neh, sąh'ąh ne dąnt ha'di daht no tho no'ąn joh'dąh'-
shoh dą an'di nyò dąh; kuh ne go'wăh'go waah ho ni'-
dyòh gwah'shoh, dą an'di nyò dąh: ą ya'go dos'sweh da'-
noos, kuh; o noh so dąą'tgih, kuh, ą ga'noh so da'ih; ą-
ya'ąn jon'dah da'nooh, kuh, ne' thi ga wą ni'yòh.
8 Ga gwe'goh' neh nă gą' dyòh sa'wah goh, sho, noh'-
ni go'ą et gąnt.
9 Neh huh' ni yo'o weh', o nąh' ą yech'hi ya tgah' dą-
yech'hi ya'do ą'oh dąh, ą yech'hi nyòh, kuh; neh,
kuh, nă yech'hi swa'ąh nah de ya ga'ąn ja'gee; neh ą dyè-
i wah'gą ak na geh'są nah.
10 Neh huh' ni yo'o weh, gòt gah'deh dą ya'go do-
dąąh dąh, dą'non da'dat gah hooh, kuh; dą'ą non da'des-
swa'ąh syo'nyo ok', kuh.
11 O nąh gòt gah deh ne ya'gąh oh ho di do gąs'da-
nih dąn tha di daht; gòt gah'deh', kuh, ą sha go dih ni-
go'ą gah'haat hòh.
12 Neh huh', dih, nă ya'wąh, neh, ąnt gai o nih hą ga-
deek' ne de ye ya nes'hă it'hah, ne go no'oh gwah'shah
ne gòt gah'deh ą ga'noh nos.
13 Da neh', dih, ha yah'da deh nă o'gwe nyo'ok ą'o-
dah'gas dook' he'ni yo we'yo dohk, neh ne' neh ă sho wa-
yah'da gòh.
14 Neh, dih', nă gą' noh gai wi'yòs dos'yòh dąh neh
o i'wah gęh, ne dwă noh'do oh'shă gwĕn ni yòh, ą o'wan-
dit'hąąh gwąh ne yo ąn'ja gwe goh, gai'wa gwai'ih sos ą-
o'no nyąh naah'de o no'ąn ja ge: neh huh' ni yo'o weh,
o nąh' ą ga yoh' no dohk'dah goh.

15 Neh'huh, dih, ni yo'o weh, no nǎh' ǎh swat'gat huh'
not gih'shǎ swa'aht ne go i'wah doht hah, kuh ne de-
ya'go deh'gwa oh'gwah, hos nyǐěh'dah goh ne Dan i el
ho do'gǎs da'ni ak, neh huh' ǎ ga'dahk' o nok'da do'gǎh-
dih gěh, (son'dih gwa'nah ot ǎ'a wǎ noh'sa haak hat ga ǎ-
ooh ne' neh,)
16 Neh'huh, dih, ni yo'o weh' ne'neh, neh huh' yon-
deh'gwat he ga e'non de nyoh, ne'neh huh' ǎ ye'na gek'
ne Ju de a:
17 Neh, kuh, neh ga noh'sa gǎ'yaat ǎnt hǎǎ'dahk, sǎ-
noh' neh ǎnt ha'dyah dǎh'dvk naah gwǐs'dǎh hoo'sa a-
guh' no gyěh:
18 Neh, kuh, ne gah ǎ'go ǎnt heh'sek, sǎ noh' ǎs hah'-
get na'eh he'aak, hǎs ge'guh, no'syo'nyvs hǎh.
19 Neh, dih, noh'sǎnt he nǎ yo'di yah'da wǎh neh de-
wa'di yah'da net; neh kuh, nǎ wǎ'non dǎ'nah ge'ǎh-
thaak ne neh' dwǎ nǐs'hǎ de nyoh.
20 Ja do'eh syoh'go ok', dih, na'gǎ ak' gos he'neh deh-
swa'deh gwǎǎh; neh, kuh, na gǎ'ak' haeh'gwah na'wǎn-
da do'gǎh doh'gěh:
21 Neh huh' ni'yo weh' do gǎs' ga no'oh he'nǎ ya'wǎh'-
syooh; neh huh' nǎ ya wǎh ne tǎh'ǎh de wǎn doh deh-
dya'wǎh oh heh nah o'nis heht chi yo'ǎn ja deh, ne'wah
he'ni yo'o weh' he ga'wihs; do gǎs' tǎh'ǎh de'wǎn doh',
kuh, neh huh' tho'sa ya'wǎh.
22 Neh, dih, nǎ gǎ'ak, gih shǎh', deh wǎ'nǐs hǎ'gwah-
da'noh ne'neh huh' ni yo'o weh', deh o'gwe nyooh neh
so gaah' a'ya go hek'. Neh, gwa, sho, gai'o nih he yo-
gweh'dǎ'gwa oh ǎ wǎ'nǐs hǎ gwah da'nok no nǎh' hǎ-
ga'eh.
23 Da neh no'nǎh hǎ ga'eh, so gaah', gih shǎh', ǎ-
shes'swǎ as, Nǎ', ne gǎh', naeh, ne' Christ; si dah',
gih shǎh; sǎ noh' ǎ swai'wa gwěn ni'yos:
24 Neh, sǎh'ǎh, neh dǎ on'di dah'syooh ne ya'gǎh oh
neh' ne Christ; neh, kuh, ne ya'gǎh oh ho di'do gǎs'-
da'no nih, neh nǎ sha'go no'dah sah'syoos no i'wa nǎ'ǎ-
gwah'dohs nǎ ya'wǎh syo'nyooh, neh'huh hah'de ga yeih,

neh teh o'gwe nyo̱o̱h ne' tga go̱nt' a̱'o̱ wa̱n'dih ni go̱'ą̆-
gah haat'huh' na gwus' ho̱ wa̱n'di yah dă'gwa̱ o̱h.
25 Jat'ga'ą̆ o̱h', dih: o nąh', naeh, dyo ăh'do̱h tgwa'-
o wiih.
26 Neh, dih, gih shąh' na'yech hi'yą̆ a̱s, Ną̆', neh huh'
neh'huh thąh dyo̱h he deh dyo̱'gweh da'na̱ geh', są̆ no̱h'
neh huh' ą̆ swat'go̱n duk; Jat gaa thòh, neh huh' neh'-
huh thąh'dyo̱h, ne eh'tgąh a dah'seh do̱h'gĕh dyo no̱k'-
da yąn do̱h; są̆ no̱h' ą̆ swai'wa gwĕn ni'yòs.
27 Neh, sąh'ąh, he ni yòh'dą̆ neh tgăăh'gwit gąhs
do̱n da'wąn ni'huh' he găăh gwąhs hoh ga'ah nooh dyòh'-
hat heh'; neh'huh, dih, haeh'gwah, ne gąh' ni ya'wąh-
seh, no nąh' dąnt heh No̱ wa̱'wa̱k no̱'gweh.
28 Neh, sąh'ąh, ne ga'ąn dih gwa'o̱ weh tga yus'swa-
yąh, neh huh' hą̆ yò'no̱n dyò'o̱ o̱k ne do̱'nyo̱n dah.
29 Ą̆ yò'go̱n da dyĭĕh' no nąh' ą̆ ga'at ne dwą̆ nis'hă-
de nyo̱h ne ga no'o̱h ną̆ ya'wąh syo̱'nyo̱o̱h', dą̆ wa̱n'dah-
so̱n daik' he găăh'gwaah; neh, kuh, ne so̱'e khaah
găăh'gwaah tah'do̱'sa yòh'hat heh: neh, kuh, ną̆ dwah'-
sąh syo̱o̱h he ga jih'so̱h dą̆ o̱ nyo̱h' ne gą̆'o̱ yah gĕh; neh,
kuh, he ni gah'has des'yòh dąs he gă'o̱ ya de'nyo̱h' ą̆ ya'-
o̱n dah'da no̱o̱h.
30 Neh huh' ni yo'o weh' ą̆ wa̱n'do dah'sih no yąn'deh-
dah'go̱h ha yah'da deh No̱ wa̱'wa̱k' no̱'gweh ne gą̆'o̱-
yah gĕh: neh huh', kuh, ni yo'o weh', ga gwe go̱h ne
ga'wa ji'yă de'nyo̱h ne yo̱ ąn'jah gĕh dą̆ o'nąn nyah'sah-
gwa'no̱o̱h, ą̆ o̱ wa̱ gąh', kuh, No̱ wa̱'wa̱k' no̱'gweh, dąnt-
heh' oh jih'gă go̱ sho̱h' ne gą̆'o̱ yah gĕh, gah has des hăh,
kuh, neh si'gwa he no̱h de ga'ąh są̆ o̱h ą̆ tho'dye ăh'dah-
go̱'o̱n dyĭĕh.
31 Neh nąnt ha'go̱h ha̱ht no'o̱'yah ge'o no̱h'shăh sho̱h,
ąnt ga'wą̆ ną̆'ąn dyĭĕh neh si'gwa he'ni ga'wą̆ na̱h' ne
yą̆ o̱h'das thah; neh, kuh, nąch ha'go di'yah de'o ek na-
go̱'yah dăă gwa'o̱h, neh huh' dąch ha'go̱ di'a wih'duk, he-
ni tgă ă'go̱n'dah gwah neh ne ge'ih ni yo̱: kuh he-
gwus' hah'de yò dyo̱'yohk do̱h.
32 O'nąh, dih, jih ni'go̱ ą̆ yąn daht he'ni yòh'dą̆ des-

sga'yă on daah neh no nyo'gwih săh'go waah nah'gă'on-
doh'dăh, neh no năh' o năh'don da dyiĕh no do'nih aah'
de dyu'deh'hah'do dyăh, swa'yăn de'ih heh o năh' de yu-
găh hon'dyo on dyiĕh.
33 Neh'huh, dih, ne găh nă ya wăh nă gă, no năh'
o i'wa gwe goh ă swat'gat huh, ă swăn'noh dook', o nă'
neh' ne dòs gă'oh ni ga'deh, a gwus', gwá', neh huh'
o'năh' ga deh' he'gah ho'ga ăn doh.
34 Do găs' oh gwă'as, Neh ne tăh'ăh ta'gaat nă gă'
ga'wa ji'yă deh', he'ni yo'o weh' ah soh' ă gă'ak deh'o i'-
wa yeih'oh nă gă' ne yò'i wa gwe'goh.
35 Neh he gă'o ya deh, kuh he'yo'ă ja deh ă ga'at,
naeh; neh, gwa', he'ni wa'gwăn na'wăh syoh tăh ăh',
naeh tha'ga at.
36 Neh, dih, ne dwă'nĭs hă deh, kuh he năn dyò'a-
dah'e ak, deh so gaah' no'gweh de'o noh doh; tăh'ăh;
tăh'ăh, kuh, haeh'gwah de'o năn noh'doh na di'o yah'ge-
o noh; neh', sho, Naah'nih ha'o hwah ge'ah'.
37 Neh, dih, he ni dwă'nĭs syòh'dăs sgwah ne ohi'o-
heh' ne No ah; neh huh', haeh'gwah, nă ya wăh' no-
năh' ă an'dyah do'dah sih No'wa wak no'gweh.
38 Neh huh' ni dwă'nĭs syòh'dăs gwah nah'soh deh a'o-
ăn'joh o'neh, neh no non'dek ho nii, ha di'ne ge hah',
kuh; ho di'nyak ho nyoh', ho wan di nyak'da no nih',
kuh; he'ni yo'o weh' hoh wă'nĭs hă'eh, o năh', naeh,
ga'o wa goo he o'yos oh ne No ah,
39 Tăh'ăh de a'dih ni'go ăh, ho non'dyă gwah'oh', sho,
o năh' o no'don dyiĕh, wa'o di yah'dah gwih', kuh; neh-
huh' ne găh' ni ya'wăh'seh no năh' ă an'dyah do'dah sih
No wa'wak' no'gweh'.
40 Neh no năh' hă'ga'eh de i'yus heeh' ne gah ă'gooh
ă neh'seek, sha yah'daat hă'o wa ah; ă o'da dăăh', naeh,
ne sha yah'daat.
41 De gi'yus heeh, kuh, ne dek ni'oh ă git'heh syo'ni-
ak he ye theh'syo nyah'thah: je yah'daat hă yon'dat-
haah, ă ya'go da dăăh', naeh, ne je yah'daat.
42 Neh, dih, gai'o ni'aak, swa dah'ni go'ă ăhk; neh,

sąh'ąh, ne tąh'ąh deh swą'noh doh he nį dyò'is dah'e aak
o nąh' ą'a yoh' ne She swa'yah'da'gwĕn ni'yòh.
43 Neh, dih, swą noh'dok nį gą', Neh, gih shąh', ne
te'o'noh doh no'gweh, na'noh'sa gwĕn ni yòh, he'ni dyont'-
ga'ą oh gwah o nąh' ą'a yoh' na nos'gwa oh, neh',
waeh, na'ot ga'ą os oh; neh on'da yò'i wah'heh oh a'gą-
noh de a'weh oh, A weh'o on dyíĕh', sho, hak noh'-
sä jo.
44 Neh, dih, gai'o nih, swa deh'sah oh'ji wą'ok; neh,
sąh'ąh, ne ga'ą gwah' ni yo'o weh' nąn dyò'is dah'e aak,
ą gą'ak neh deh ji'swą noh'do nyoh, wa a'dyah do'dah sih
No wą'wak' no'gweh.
45 So' nah oh'dąh ąh, dih', do gąs' ho i'wa ye'is doh,
ho hah'shäh ni gont', kuh, neh no'yah'da gwĕn ni'yòh
tho noh'dos oh, ha weh'oh', neh ą tho'noh doon dyĭĕh
he'ni knoh'sa gwĕn ni'yòh, neh ą o'goh kwa'non dą'ak'
no nąh' hą sga'eh seek?
46 Ho dą'oh ne neh na'hah'shäh no nąh' dąnt heh
no'yah'da gwĕn ni'yòh, ą'o dyą gwah' neh huh', gwah',
ni o ye'an dyĭĕh.
47 Do gąs' oh gwą'as, Neh ne' tga gont' neh huh'
nį'o yeeh, ne ga gwe'goh neh ą tho'noh do'on dyĭĕh
he'nį ya wąh'o on dyĭĕh no'shą no nyos'hä gwe goh.
48 Neh, dih', gih shąh, no gweh'da et gąh, na'hah'shäh,
a'ga gwe nih na wąn'nyah sa go' ąnt hąh', O nį'ąh o äh'-
do on dyĭĕh he na'o yooh na gyah'da gwĕn ni yòh;
49 O nąh', kuh, ą'ah'sa wąh ą o'go noh'gon dąh', ą o'-
go yąs'da nooh' kuh, ne shah'gaat ha dih'hah shäh, ą-
ga'dek ho nih, ą a'ne ge äh, kuh, neh' shah gaat' ą o di-
no ąh'doh o'ok no yah'shoh,
50 Neh no'yah'da gwĕn ni'yòh na'hah'shäh ąnt heh'
neh wą nis'hä deh no nąh' ą gą'ak de'ah'ni go'ąh; neh,
kuh, he nį dyò'is dah'e aak ą gą'ak de o'noh doh.
51 Neh neh hah'dą o yah'dyahk dok, neh huh' ą o'wa-
yah'don dyeet' ha di'yah da deh' ne 'da'a di goh'sa neet:
neh huh', naeh, ą dyos dą o'nyo ok, dą dyon'dyòh'gä'-
nye'aak', kuh.

OI'WAH XXV.

O'NĄH, dih, ne gă'o yah gĕh o i'wah gĕh. ne dwą-
noh'do oh'shă gwĕn ni'yŏh neh dąs ga'yą'on dăăh-
go'ok nę' wus'hą ni wą'non dii' ne wa'eh o non'do-
dyąh, ah'soh o di'yah da'wa'doh, de yo'dih gwąh' ne
wa di'jĭs do'dah gwah, o noh'dąn dyos'oh, de o'wan dăh'-
da nooh no'nyaak'heh.
2 Da neh', dih, neh wĭs' ni wą'non dii' no dih'ni-
gont', wĭs, kuh, ne deh o'dih'ni gont.
3 Neh ne tąh'ąh deh o'dih ni gont' de yo'dih gwa'oh
ne wa di'jĭs do'dah gwah; tąh ąh', naeh, theh o'di aah
no'noh.
4 Neh, gwa', naeh', no dih'ni gont he yo'di aah no'noh
he'o weh wą di'ąh gwah; haeh'gwah, kuh, ne wa di'jĭs-
do'dah gwah.
5 Neh, dih, he'noh weeh' ho yah'dus ha yąs no'nyaak-
heh, ga gwe goh' oh wąn'non dyah'da ge'ooh, wah o'ni-
dah'hooh, kuh.
6 Neh'huh, dih, no nąh' hah de'wah son thąh, de wah'-
sąn twah'oh; Jat ga'thŏh, o nąh' da eh' no'nyaak heh;
swa ya gąht' des'he swa dăh'săh;
7 O nąh' wa di'gwe goh' nę wa dĭk'sah go waah de-
dyo'di dah'oh, jo dĭs'syo nya'noh nę wa di'jĭs do'dah gwah.
8 Neh, dih, ne dyo dĭs'nyĭĕh oh ne deh o'dih ni gont',
go wą nă'ah seeh, no dih'ni gont, Da gyoh' neh' swa'-
no yąh', neh, sąh ąh' ne tąh'ąh' deh'sgą'o nyoh niih'
na gwa'jĭs do'dah gwah.
9 Neh, dih, no dih'ni gont de dyo'dĭs nyĭĕh'oh, o nąą',
Tąh'ąh; dyą gwah', sho, on'da yo'gwa dohk'thus ne'
dwa gwe'goh; neh, nooh, sah'gwah, ne neh huh' ha e-
sweeh' he thą non'dą ni noh, a'e swa dah'ni nohs.
10 Neh, dih, he'noh weeh' o noh'dą dyo o di'no''nooh,
ho yos'oh no'nyaak heh: neh, dih', kuh, naeh, no non'-
deh sah'oh shah gaat hą neh he o'di yos'oh he'o weh
ąnt'ho'wan di'nyak dăh'; neh huh' ni yo weh' tgah ho'-
dos oh.

11 Noh'gāh gěh o nāh' haeh'gwah o di'yos oh ne'
swa di'yah daat ne wā no'gweh da seeh ah soh' o di'yah-
da'wa doh, o nāā', Syah'da gwěn ni'yòh, Syah da gwěn-
ni'yòh, da gwah'ho do gwos.
12 Neh, dih, ne det hos'nyīěh oh, ha wā', Do gās oh-
gwā'as, Tāh'āh niih deh gwa'yān de'ih.
13 Neh, dih, gai'o nih, swat ga'ā ooh; neh, sāh'āh,
ne tāh'āh deh swā'noh doh he ni dwā'nis hā deh, kuh he-
nā dyo'is dah'e aak o nāh' No wa'wak' no'gweh ānt'-
heh'.
14 Neh sāh'āh' shah gaat' he ni yòh'dā no'gweh ha-
tha'i neh, we'āh' dyo ān'ja deh hwa eh', he'a'go nok hoh'
no'hah'shāh shoh, néh na go'yat gah'wi no'shā no nyos'-
hāh.
15 Neh ne sha yah'daat wis ni ga yé ih no wis'
sga'eh noh de'wāh'nyah eeh ni ga'wis da ge tho'wiih'; o-
yah', kuh, dek ni', naeh, ni ga yé ih; o yah', kuh,
sgat, naeh; neh naah'de yo gweh'da ge neh da gos'heh-
dok', gās, he'ni ot'gwe nyah'see; o nāh' wah o'gon da-
dyīěh' de ot'haah'gwāh.
16 O nāh' neh ne wis' ni ga ye'ih ne wis' sga eh noh-
de'wāh nyah eeh ni ga'wis da ge ho ye naah, hoh dān'-
dyos oh, de o'no wa'yāh dos'oh ne' neh; neh huh', kuh,
no sa'wa do dyaak' he'ni o ye'naah.
17 Neh huh', kuh haeh'gwah ni ya'wāh oh ne dek ni'
ni o'ye naah, dek ni' no sa'o do dyos'.
18 Neh, dih, ne sgaat', sho, ho ye'naah' hoh dān'dyos-
oh', ho noh'gwa doh he'yo ān ja deh, hoh seh'doh no'o-
wis'dah no'yah'da gwěn ni'yòh.
19 Neh na'o nis'heh oh na go'yah da gwěn ni yòh na-
di'hah shāh sho yos'oh, ho nont'tgă'do gās'doh.
20 Da neh' neh wis ni yo' ne wis' sga'eh noh de'-
wāh-nyah'eeh ni'ga'wis da ge ho ye'naah', neh huh' nit-
ha'we no', ha'a wih', kuh, no yah' ne wis' ni ga'ye ih
ne wis' sga'eh noh de'wāh nyah eeh ni ga'wis da ge; ha-
wā', Syah'da gwěn ni'yòh', neh huh' nit'sga wii ne wis'
ni ga'ye'ih ne wis' sga'eh noh de'wāh nyah eeh ni ga'-

wĭs da ge; sat'ga thòh', neh̃ huh' ne gą̆h ni wa'go dyą̆h
he'jo ye'is do̱h', kuh, he'nĭt sga'wii'.
21 Neh̃ no'wĕn ni'yóh̃ ha wą̆'a̱h seeh, Neh̃ huh'jih̃;
neh̃ ne so̱ gweh̃'di yòh, di sa'i wa ye'ĭs do̱h seh hah̃'shą̆h̃;
neh̃ noh̃ si'wa ye'is he ni sa'di o̱n dvk dòh gaah̃'ah' ni yò'-
i wa ge; neh̃'huh, dih, ną̆'go̱ yeeh̃, no'i'wa we sòh̃' ne'-
wah̃ ą̆ chą̆'no̱h do̱'o̱k; hoh̃ jo̱h' neh̃ huh' he'o̱ weh ni-
thoh̃'ni go̱ i yòs'dah go̱h ne ya yah̃'da̱ gwĕn ni'yòh̃.
22 Haeh̃ gwah, kuh, ne dek ni' de ga ye'ih̃ ne wĭs-
sga'eh̃ no̱h̃ de'wą̆h̃ nyah̃ eeh ni ga'wĭs da ge ni o ye'na̱a̱h'
ho yo̱s'o̱h neh̃ huh'; ha wą̆', Neh̃'huh niih̃ nĭt'sga wiih'
ne dek ni' de ga ye'ih̃ ne wĭs' sga'eh̃ no̱h̃ de'wą̆h̃ nyah̃-
eeh̃ ni ga'wĭs da ge; sat gaat'huh, neh̃ huh', kuh, ni wa'-
ga do'dyah seeh he''nĭt sga'wiih'.
23 Neh̃ no yah̃'da gwĕn ni'yòh̃ ha wą̆'a̱h seeh, Neh̃ huh'-
jih, so̱ gweh̃'di yòh, tgai'wa ye'ih̃, kuh, seh hah̃'shą̆h̃,
neh̃ noh̃ si'wa ye'is he ni sa'di o̱n dvk dòh gaah̃'ah ni yò'-
i wa ge: neh̃'huh, dih, ną̆ go̱'yeeh̃, nė we sòh̃' ne'wah̃
o i'wa ge ą̆ chą̆n'no̱h do̱'o̱k. Hoh̃ jo̱h' neh̃ huh' he'o̱ weh
nĭt hoh̃'ni go̱'i yòs'dah go̱h ne ya yah̃'da gwĕn ni'yòh̃.
24 O ną̆h' haeh̃'gwah ne wĭs' sga'eh̃ no̱h̃ de'wą̆h̃ nyah̃-
eeh' ni ga'wĭs da ge ho ye'na̱a̱h' neh̃ huh' ho yo̱s'o̱h, ha-
wą̆', A ge'gah̃ ą̆'yo̱s o̱h he neh̃ naah̃'de yò doh̃k' seh̃-
nya'gas deh̃; sa yą̆nt'hwa gwą̆'a̱n dyĭĕh̃s he'o̱ weh deh̃ sa'-
no̱h gwą̆''o̱n dyo̱o̱h: neh̃ huh', kuh, sa no̱h'gwą̆ so̱'o̱n-
dyĭĕh̃s, he'o̱ weh̃ deh̃'sa'dyo̱o̱h'.
25 Neh, dih, neh a gah'dyo̱h̃ o̱h: a gah'dą̆n dyo̱s'o̱h;
yo̱ ą̆n'ja go̱ a gah'seh do̱h' ne sa wĭs'dah̃: ną̆' da', dih,
ne sa'wą̆h: 'is haah', naeh.
26 Det hos'nyĭĕh̃ o̱h no'yah̃'da gwĕn ni'yòh̃ ha wą̆'a̱h-
seeh, Sai'wa neh̃'a go̱h, sa no̱o̱h̃'seh, kuh, seh hah̃'shą̆h̃,
sa gah̃'ą̆ yo̱s''o̱h, gą̆h, he' neh̃ huh' a gyą̆nt'hwa gwą̆'o̱n-
dyĭĕh̃s' he'o̱ weh deh̃ ak'no̱h gwą̆'o̱n dyo̱o̱h; neh̃ huh',
kuh, ak no̱h'gwą̆ so̱o̱n''dyĭĕh̃s he'o̱ weh deh̃ a'ga-
dyo̱o̱h'?
27 Ną̆h̃'ho̱, dih, sho̱, nae'sa ye'ą̆h, neh̃ huh' ae'sat-
gah̃'wą̆h nak wĭs'dah̃ he'o̱ weh ga wĭs'da yą̆ą̆nt'ho̱h';

neh'huh, dih, no'ya wą̈h'oh, no nąh' o'sa wa gyooh', o'-
sa wa'gye naah' na ga'wąh, kuh he na'yò do'dyą̈ noh.
28 She swah'gwah, dih', he'ni a'aah' no wis'dah ; neeh',
hoh she'joh' neh wus'hą̈ ni ga ye'ih ne wis sga'eh noh-
de'wąh nyah eeh ni ga'wis da ge ha'aah'.
29 Neh, sąh'ąh, naah'de yo gweh'da ge ną̈ ye'a wahk,
ą̈ jon'da doh' ne' neh ; ą̈ ya'go gah'dąh', kuh : neh, dih,
he'ye yah'da deh ną̈ gą̈'ak deh e'aah, ą̈ yon'da deh'gwah',
ne' neh, tga gont', na'dih gwa'nah oh'dąh ąh go yąh.
30 Neh, dih, ne' neh huh' hoh she'swa yah'doh yaak
na'hah'shă et gąh, na gwus' as de'gwa de dyu'dah son da'-
i goh ; neh huh', naeh, dąn dyoh'sąnt hwah'syo,nyo'ok,
dą̈ dyon dyòh gă'nye ak', kuh.
31 Neh no nąh', No wa'wak' no'gweh dąnt heh, ąnt-
ho'dye ăh'dah go'on dyiĕh ne de a'ąh są̈'oh goh ; ga gwe'-
goh', kuh, no di'yah da'do gąh'dih na'di'o yah'ge o noh
dąnt ho'wan dyah'da doon dyiĕh'; neh huh' ni yo'o weh'
neh huh' ąnt ha'dyąąh he'o weh tha dă'dah gwah, neh
si'gwa he nah'de ga'ąh są̈ oh ;
32 Neh huh' he'a gat ą̈'o wąn na'ąn je'o ek naah'de o'-
no'ąn ja'ge'; neh' neh dą̈ a'go khah'sih, neh huh' ną̈ a-
yeeh, gąs he'ni a'ye hah ne de yò'di noh'gą̈ ont has de'-
is thah, noh tha'gok hah'sih no'she'nąh shoh de yò'di nah'-
gą̈ ont he'ni wa'di yah'da deh ne ga yah'da gąs.
33 Neh na yąn'neh go'gwa ą̈ a'goh dyooh ne de yò di-
nah'gą̈ ont ; shat gwa di'gwa, naeh, ne ga yah'da-
gąs.
34 Neh huh' ni yo'o weh ne Go'wăh go waah ą̈'a'go-
yą̈'as na'yąn'neh go'gwa, Ga oh da sweet', iis ne' she'-
swąn dą̈'oh Naah'nih, swa yah'da gwĕn ni yòh'heht he ni-
ga'nok da yąh ech hi'ya'dyą̈ nohk'dah' seeh chi wa'eh
shon da wah'dąn dih he'yo'ąn ja deh.
35 Neh, sąh'ąh, no ga'dos sweh'dąh, iis sgwa'non dąąh';
neh, kuh, noh khah'dat hąh, iis, aeh, sgwa'ne ga'non-
dąąh ; neh, kuh, ne' gat ha'i neh, iis, aeh, oh sgwa'-
yah dah'są̈ no nih.
36 A geh'nos dah'gĕh, iis, aeh, sgwus'yo niih ; ak-

nook'da'ni ak, iis, aeh, des sgwa i'wvs'nyes oh; geh'ho'-
dok', neh'huh, aeh', hes sgwa'yah do'wăh oh.
37 Neh huh' ni yo'o weh' dăs ho'wa wă'nah să gòh no-
di'wi'yòs doh, ă'ă nih', Syah'da gwĕn ni'yòh, wăn'doh ne
găăh' gwa găăh' sa dos'sweh da'ni neh, gwak khwa'non-
dă', kuh; shah dat'hăh seh, gih shăh'; gwa'ne ga'no dă',
aeh?
38 Wăn'doh ne găh' gwa găăh' sat ha'i neh', gwa-
yah'dah să'no ni', kuh; sah'nos'dah gĕh, gih shăh, gwvs'-
syo ni' aeh?
39 Neh, gih shăh, ne wăn doh' ne găh gwa găăh' sa-
nook'da nih; seh'ho doh', gih'shăh'; neh huh' ha'gwa-
yah'do wăh'o ok'?
40 Neh ne dănt cha'go wăn'nah să guh' ne Go'wăh-
go waah, ă a'go yă'as, Do găs' oh gwă'as, Neh na gwvs'
neh huh' he swak'dah oh neh huh' ni yech'hi ye'ăh jo-
gweh'daad na gwvs' he yòs'thoh nă gă' de ya'gwa dă'-
non deeh, neh huh' năăh iih ni sgwa ye'ăh.
41 O năh', haeh'gwah, ă a'go yă'as ne' shat gwa di'-
gwa; Jat'hă daat' he'ni gyah'da deh, iis, ne chi'wis'ah-
seeh he'o weh wah o i'wa da dyĭéh dyò dee khah, ho'wă-
non dyă nok'dah sech na nis'he o nah, kuh no'hah shăh-
shoh.
42 Neh, săh'ăh, no năh' o ga'dos sweh'dăh, tăh'ăh
de sgwak'hwa non dăăh', oh khah'da thăh', kuh; tăh ăh',
aeh, deh sgwa ne ga'non dăăh.
43 Gat ha'i neeh, tăh'ăh, aeh, deh sgwa'yah dah'săn-
no niih; a geh'nos dah'gĕh, tăh'ăh', aeh, deh sgwvs'syo-
niih; ok nook'dăh, geh ho'doh', kuh, tăh'ăh, aeh, deh-
sgwa'i wvs'de is doh;
44 O năh', haeh'gwah, neh huh' ni yo'o weh' dă sho'-
wa wăn'noh să gòh, ă'ă nih, Syah'da'gwĕn ni yòh, wăn-
doh' ne găh' gwa'găăh', sa dos'sweh da'ni neeh; neh,
gih shăh', neh' shah dat'hăh seh; neh, gih shăh', neh'
sat ha'i neh; neh, gih shăh', neh' sah nos'dah gĕh; neh
gih shăh', ne sa nook'da nih; neh gih shăh, neh' seh'-
ho'doh; da neh na'gă ak deh gwa'yah da'ge hăăh?

45 Dă cha'go wă'nah sä goh, ă'ăh', Do găs' oh gwă'as,
neh ha gwus' deh ŏs'thooh deh jo'gweh daat'ah' neh huh'
deh'swa ye'ăh nă gă' na gwus' he o'dis thoh, tăh'ăh,
kuh, năăh iih neh huh' deh sgwa'ye'ăh.
46 Dă neh' nă gă', neh huh', naeh, hă'ă neeh' he'o-
weh' wah o'i wa da dyiĕh' ga'e wah dus'hă yăh; neh,
gwa', naeh, no di'wa ye is doh', he'o weh wah o i'wa da-
dyiĕh' hă ya'go he dyiĕh'.

OI'WAH XXVI.

NEH no năh' neh huh' he ya'wăh oh, ho'dyă nok'dah-
oh ne Je sus, nă gă' ne yò i'wa gwe goh', ha go'-
yă ah'seeh na go'i o nya ni'ak,
2 Swăn noh'doh, neh no năh' ă ga'at ne de wă'nis hă-
ge, waeh, he'ni ă'non dek hwe'o ek thah ne Pass o ver;
neh huh' ni yo'o weh' ne'neh No wa'wak' no'gweh wa-
o'wa yah'dat gah neh neh dă'o wa yah'son dăh.
3 O năh' ho non'dyo os'oh na dih'să no wa'năs ha di'-
yah dont hwus'; kuh na di'ya do'oh; kuh no di'găh jih'-
dah shoh ne găn dyòh'gwah gĕh, he'o weh tha dyăn'dah-
gwah na gwus' ho'wa go wa'năh na di'yah dont'hwus',
Ca i a phas ho wa'yaa gwah.
4 Neh no di'ăh heh'doh he de'o di yah'do weh'da noh
ne gah ni'goh hah'dus hăă go nănt ha'di ye'ăh duk ă'o wa-
ye naah' ne Je sus, ă o wa nyòh', kuh.
5 Neh, dih, ne' o nă', Să noh', naeh, neh huh', no-
năh' hă ga'eh ă'non dek'hwe'o ek: dyă gwah' sho, dă-
găn'dyòh gwa'e syooh ă yò'ihs da gaeh', kuh, ne găn-
dyòh'gwah gĕh.
6 Neh, dih, ne Je sus, no năh' neh huh' ăh dyoh ne
Beth a ny, ho noh'sa go ne Si mon, no'yah'dat găs'gwah,
7 Neh huh' ho wa'yah do'wăh oh ne ya go'gweh, ye'a-
wih' ne gah'sgwă no'oh nah gas'heh doh'dăh, gă'ă dyiĕh'
na gwus' o'ni yò, ho noh'ăh'gĕh dya go'ont hwăh', he'-
nah weeh hăh'dyoh' ho dek'ho niih'.
8 Neh, dih, no năh' wa'ă nont'ga thòh na go'i o nya-

nih do'ngn de'nyăh doh'goh, ho nă', A'nah ot', ne gah,
naeh', hă ya'wăs dvk nă gă' noh ga'yĕs haah'?
9 Neh, săh'ăh, nă gă' o'noh, a'wa dă'ni nok, o'i'o wa-
năh, naeh, on da ya'weh dah'goh, neh a'o wăn'no wiih'
no'ni dăăs.
10 Neh no năh' wa oh'ni go'ă yăn daht ne Je sus, ha-
go'yă ah'seeh, A', naeh', he go'wa' de yech hi'yăh'ni go-
hăăh'gwa nih'? neh, săh'ăh, naeh', ne gai yòh dvh'chi yò
he'noh o'ga dye'ăhs.
11 Neh, săh'ăh, ne dyòt gont, naeh, e chi'aah no'ni-
dăăs; neh, gwa', niih tăh'ăh deh'dyòt gont' dah'de-
dwa'dii.
12 Neh, săh'ăh, he'noh a'wăh da yă'on thòh no'noh
ne gyah dah'gĕh, neh gai'o nih neh huh' noh e yeeh,
ho geh'sa do'neh.
13 Do găs oh gwă'os, Neh ne ga'ă dih gwa'o weh nă-
gă' gai'wi yòs'dvk hă gat'hăăh'go ok ne yo'ăn ja gwe'-
goh', neh huh', haeh'gwah, nă gă' he'nah'o goi yòh dvs'-
hă wăh nă gă' ya go'gweh ă want'yo wi'aak, haeh'gwah;
neh' ă yon'da dăn'noh do'nyoh gwaak.
14 O năh' sha yah'daat ne wvs hă' dek nii' sga'eh
ni ă'nan dii', Ju das Is car i ot ha ya'soh', neh huh' he-
a'we nooh' he thă nih'dyoh na dih'săn no'wa năs, ha di'-
yah dont hwvs'.
15 Ha go'yă ah seeh, Do ni yò'i wăh a'sgyooh', niis
a'gwa yah'dat gah'wăăh'? Neh huh', dih, ni o'non'di'wih-
sah oh neh săh ni'wvs'hă ni yo'wĭs da ge, no wĭs'da-
no'oh.
16 Neh huh', sho, kuh', naeh, ni yo'o weh' hoh saak'
ne wa'ih saak na'yò nok'do daht o năh' a'o yah'dat gah.
17 Neh, dih, ne da'wa dyĕ ănt wă nĭs'hă deh wa'ă-
non dek'ho nya'nooh ne . deh wat'hăh gwăh'gwah doh',
ho wa'yah do'wăh oh ne Je sus na go'i o nya nih, ho wă'-
ah seeh, Ga ă o weh', ne găh' nits no'ehs, nănt gwvs-
syo nyăh nă'sa dek'ho nih ne Pass o ver?
18 Neh ne' a wăăh', Neh hu' oh sneeh het"ga'non'da-
yăh, ă she'swa yáh do wăht ha yah'da do găă' no'e gweh,

ă she'swă os, Neh ne' a wăă Na di'o nya nih, O năh'
dòs gă'oh ni ga deh he nis wak'hok dot,* Neh'huh, dih,
he'sa noh''sòt. ă ya'gwa dek'ho nih ne Pass o ver ne
khe'i o nya nih.
19 O năh, naeh, no'wan di'o'nya nih' ho di'wa ye'is-
doh' neh huh' ni o'di ye'ăh he ni a'goh ni gooh'dăs doh'
ne Je sus', waa'dis syo nih', naeh, oh wa'des aah ne
Pass o ver.
20 Neh huh', ni yo'o weh' no năh' oh găăs'ah oh wa-
doh' o năh' do gă' ho non'dyăn des'oh ne wes hă' dek-
ni' sga'eh ni ă'nan dii.
21 Da neh' he nah weeh ho non'dek ho niih, ha wă',
Do găs' oh gwă'os, neh ne sha yah'daat nă gă' he'ni-
swa'di' ă o'gyah daat gah'.
22 Neh huh' ni ya'wăh oh na gwes' dyo deh'has dos'oh
ho dih'săh'seh'oh, ga gwe'goh' neh ne ye yah'di a dyĕh'
ho wă'ah seeh, Syah'da gwĕn ni'yòh, iih', găh?
23 Deeh ha'go wă'nah să gwăh', ha wă', Neh ne shah-
dă'ya gyĕn'nis oh'do jănt, neeh sha a'yah daat ne'neh ă-
o'ga dwăn det'.
24 Neh No'wa'wak' no'gweh ho'oh dăn'dyo'on dyĕh',
o i'wa ye'ih o'on dyĕh' he'ni ga ye'ăh ha'a ya doh; ga-
no'oh, dih, ha yah'da deh no'o gweh he'o weh nă-
dweh'dek No wa'wak' no'gweh ă o'yah daat gah! neh
sah'gwah neh huh'ji gă'aah na'gă noh de o'no gă'dos oh.
25 Neh, dih, ne Ju das, no'yah'dat gah'wăh, des ho'wă-
nah'să gwăh, ha wă', Sa di'o nya nih, iih', găh, neh huh'
nă gyech'? Neh na'wă'ah seeh, Neh', wach, sa'doh'.
26 Neh, dih, he'nah weeh ho non'dek ho niih, de oh'-
gwăh no ăh'gwah ne Je sus; de o'dă no'nyos'oh; de o'-
yah goh', kuh; o năh' he a'go ya wiih na go'i o nya ni'-
ak, ha wă', Swa ye naah'; i swaak: neh ne găh' nă gă',
ne' gyah dah.
27 O năh, haeh'gwah, de oh'gwăh' ne ga wis'dah: de-
o'no'nyos oh, haeh'gwah; o naeh' he a'go ya wiih, ha-
wă, Swa gwe'goh' swa ne'ge ăh:
28 Neh, săh'ăh, neh'huh nă gă ne get gwăh'sah no i'-

wa ni'yăs doh ne wa seeh' wa di'wih sah'oh, neh ne gat-
gah'deh dyon'da dă'ont hwah seeh' no'sa gă'go'e wat ne
go i'wa neh'ak shăh.

29 Neh, dih, noh gwă'as, tăh'ăh niih to'sak ne'ge ăh
nă'gă' ne wa do nih noh oh'sah, ne ga oh' noh'wan dih
he'ni dwă'nis hă deh, o năh' do gă' wa seeh ă ji'dwa ne'-
ge ăh he'o weh' ni thoh'nok da yăh het'ha na geh Naah-
nih.

30 Neh no năh' wa'ă năn ni hăăh' no'non dă no'dok',
ho di'ya găh'oh, neh huh' he'o'ne nooh' he dyo non'da-
deh neh Ol ives. O năh ha go'yă ah'seeh ne Je sus,

31 Swa gwe'goh' ne găh' dă swa'do dăăh'dăh neh gai'-
o nih he'gyah da deh' nă gă' wah son'da deh; neh săh'-
ăh he'ni ga ye ăh' he ga'ya doh. Neh nă'e nyoh ne de-
yò'di noh'gă ont' hos de'is doh; da, neh' ne de yò'di-
noh'gă on'doh oh wă năn'ni dyòh'gwi nehs' dă wăn'nan-
do guh', sho.

32 Neh, dih, no năh' dănt gaat'găh, iih ă gwa'ăn deh
hă gyoh' ne Gal i lee.

33 Pe ter des ho'dwă nah'să gwăh' ha wă'ah seeh, neh'
gih shăh', he na'ya wăh ne ga gwe'goh no'gweh da'ya go'-
do dă'ăh dăh on'da yò'i wah'heht he'syah'da deh', tăh'ăh,
gwa', naeh, niih, de'wăn'doh' tah'da'wa ga'do dă'ăh'dăh.

34 Neh na'wă'ah seeh ne Je sus, Do găs' oh go'yă sa,
Neh nă gă' wah son'da deh, ah soh' ă gă'ak deh os'-
nyĕh oh ne da găăh'ăăh, săh' năh sa'doh hiih, naah'-
gwis'dăh' a'e sa di'wa dek he'gyah da deh.

35 Det hòs'nyĕh oh ne Pe ter, ha wă'ah seeh, Neh-
huh', gih shăh', na'ya wăh ne do gă' da eh'ni eeh', tăh'-
ăh deh dòs'găh' ta'go ya'doh hiih'. Ga gwe'goh' neh-
huh' na'o di wăn'na wăh na'go'i o nya ni'ak.

36 O năh ne Je sus det ho'yah dă'dyeh doh de tho'di-
yos''oh ne Geth sem a ne ga ya'soh; neh huh' o năh'
ha go'yă ah'seeh na go'i o nya ni ak, Nă, kuh, ja dyăăh',
he nă yo nis heht ho'o weh' ă geet', ă ga'dă na''yă noh.

37 Neh he a'go aah ne Pe ter, kuh ne de i'yes heeh
ne Zebe dee ha go'e wak'shoh; oh wah'na wăh' e năh',

wa ah'ni go'et gǎht, wah'oos dǎh', kuh, naah'ni go ǎh'gěh.
38 O nǎh' ha go yǎ'ah'seeh, Hah'de yò dohk' gah'ni go'-
et gǎhs na gat wais'hǎh; a gwus' neh huh' he'yò dohk'
ne gǎ'e yaht gěh; nǎ', kuh, swa ah'heht; neh, kuh,
naah'de dwa'ye naah', dwa dah'ni go'ǎ ǎhk.
39 O nǎh' os thooh' hes hot'gǎ is'doh; neh, kuh, ne'-
eh dah'gěh ho da'do nyus'oh, ho dǎ'na yǎn'dus oh, ha wǎ',
Hah niih', neh, gih shǎh', ne' theh o'gwe nyooh', na-
gǎ' ga wis'dah a'ga'at he'ni gyah'da deh. Neh huh',
dih, naeh', sho; tǎh'ǎh, naeh, neh niih he'ni dwak'ni-
go'oh dǎǎh; neh, gwa', niis he'ni di'sah'ni go'oh dǎǎh.
40 Neh ne sha go'yah do'wǎh oh na go'i o'nya ni'ak;
ho ni'dah hoh', gwah, no nǎh' saa'go gǎh'; ha wǎ'ah seeh
ne Pe ter, Gwe'! tǎh'ǎh, gǎh, deh swa'gwe nyooh, ne do-
gǎ' a'e dwa dah'ni go'ǎ ǎhk sgat a'ga'is dah ek'?
41 Swah ni'go ǎ'ǎhk, swa'dǎ na yǎǎh, kuh; neh na'gǎ-
ak deh di'swah ni'go ǎn'di ǎn'twǎǎh'; neh not wa'i shǎǎ
hah'de yo dohk', naeh, o ga'yǎs'; o da'ge e yoo', gwa'
naeh', noh wa'ah.
42 O naeh' o'yah jih he sha'we nooh' ne dek nii' wa-
doh'thah, sho'dǎ na yǎn'dus oh, kuh; ha wǎ', Hah'niih',
neh', gih shǎh' nǎ gǎ' ga wis'dah ǎ gǎ'ak deh o'ǎh dooh
he ni gyah'da deh, neh', sho, nǎk ne'ge ǎh, neh huh' ni-
ya'wǎh' he ni di sah'ni go'oh dǎǎh.
43 O naeh' neh huh' sho yos'oh, sho ni'dah hoh', neh,
no nǎh' saa'go gǎh; neh, sǎh'ǎh, nos'deh na'di gaǎh'gěh
44 O naeh' shòt hǎ'da doh' o'yah jih' he sha'we nooh',
neh, ne sǎh' wa doh'thah he sho'dǎ na'yǎn dus'oh, shah'-
o wǎ'nos shoh', sho, ne' sa'ǎh.
45 O nǎh' sa'a go yah'do wǎht na go'i o nya nih', ha go'-
yǎ ah'seeh, Swǎn dah'hooh', sho, o nǎh': swa do'is shǎ',
kuh; swat ga'thòh', o'nǎh' hoh ga'eeh he'ni yò'is dah-
eh', No'wa'wak' no'gwoh wa' o wa yah'dat gah ha dis'-
oh dah'gěh no di wa'neh a gooh.
46 De swa daht': neh no gwah'dǎn dyo'on dyǐěh; swat-
gaat'hǒh', o nǎh' wa'a yoh' na gyah'dat gah'heh.
47 Neh, [illegible]

sha yah'daat ne wes hąą' dek'nii' sga'eh ni ą'nan dih,
wa'a yoh, hą dyoh'gwą o wih gą dyoh'go wa nąh, ah'sha-
ah', gah hnyah'shoh oh, kuh, ha di'a wi'no on dyieh'; da'-
ą noh dąn'dih' he thą nih'dyoh na dih'są no'wa nąs' ha di'-
yah dont hwes; kuh no di'gąh jih'dah shoh ne gąn dyoh'-
gwah gĕh.
48 Da neh' he o we'gwa da weh'dek' wa'o wa yah'dat-
gah o yąn deet' ha go'yo nya nii', ha wąą', Neh ne son'-
dih gwa'nah ot dą'e ji'gwa yos', neh neh'huh, ne' neh;
ą she'swa ye naah, są noh' ą sha'doh seeh.
49 Wah o'gon daa'dyieh' o nąh' ho yah'do wąh'oh ne
Je sus, neh ne' wa ąh, Sgąą noh'gą ak, Sa di'o nya nih';
o nąh' de o'ji gwa'yos doh.
50 O nąh' ne Je sus ha wą'ah seeh, Gya dą'oh', a'
nah ot' ne gąh gai'o niih' he ga oh' non da'seeh'? O-
nąh' neh huh' ho di'yos oh, ho wąn'nis oh'da eeh ne' Je-
sus, wa'o wa ye'naah'.
51 Neh ne jat'ga thoh', sha yah'daat ne Je sus ho-
neh'sgwah, tho nis'oh'da gwa'ih sooh, thoh'shą'ges sgwąh',
ho yąh'doh no'hah'shąh no'wa go wa nąh' na di'yah dont-
hwes'; neh ne wa'oh dyahk'dek.
52 O nąh ne Je sus ha wą'ah seeh, Sa seh'są no'nih' ne
sah'sha ah' he'o weh ni ye'yąn dah'gwah; neh, sąh'ąh,
ne ga gwe'goh' ne' neh dą yĕk nah'sha ah', neh, kuh,
ą ya go'i wah doht nah'sha ah'.
53 Neh'huh, gąh', ni yoh'dąą he są noh'do nyoh' nih'-
seeh, tąh'ąh deh'sho gwe nyoo' ne'wah no'sa e ya'dą na'-
yą'os Naah'nih, ne' neh huh' no'ya'wąh ne'wah, si'gwa
no'o gi'dyuh goh ne wes'hąą' dek ni sga eh ni ga ye'ih
ne ye ih ni wąh'nyah es'hąs hąą na di'o yah'ge o noh?
54 A, dih', ną ya'wąh', ą gai'wa ye'ih he'ni ga ye'ąh'
he ga'ya doh', ne tga gont neh huh' no'ya wąh'?
55 Neh ho'o weh', sho', kuh, he'ni dyo'is dah'e noh,
ne Je sus ha go'yą ah'seeh ne gąn dyoh'go wa nąs', Neh-
huh', gąh, ni swa'da dye'ą an dyieh he na'e swa yeeh neh
sha goh'set hah' da'e'swa do gąnt swah sha'ą o wi'non-
dyieh, swa wąh'ga'ą o wi'non dyieh', kuh, gwe' ne'wah

sgwa ye'no eh? Oh hǎh'syo nyoh', naeh, do gǎ' dwǎh'-
dyoh' ga di'o nya nih no noh'sa do'gǎh dih'gěh; da, tǎh'-
ǎh deh'sgwa'ye'naah.
56 Ga gwe'goh, dih', nǎ gǎ' neh huh' noh a'wǎh, ne'
tga gont' a'gai'wa ye'ih he'ni o'di ye'ǎh ho di'ya doh no'-
di do gǎs'da nih. O nǎh' ha'di gwe goh' na'go'i o nya nih
ho wa'yah dat'gah wǎh, wa'ǎ non deh'gòh', kuh.
57 Neh ne sha'a di yah'daat no'wa ye naah' ne Je sus,
neh huh' o nǎh' wa'o wa gon'duk' he' thǎh dyoh' ne
Ca i a phas, ho'wa go wa'nǎh' na di'yah dont hwus; neh-
huh', kuh, o'o weh tho di'yah'da ye ih'oh' na di'ya do'oh,
kuh, na di gǎh jih'shoh oh.
58 Neh, dih, ne Pe ter wa o'non dǎh we'ǎh non da'-
eh, he o'yos oh' haeh'gwah he tha dyǎn'dah gwah no'-
wa'go wa nǎh' na di'yah'dont hwus neh shah gaat'. ho-
non'dyǎn dus'oh na dih'hah shǎh, neh ni'eh ǎ gat'gat-
hòh hǎ'ya wǎh.
59 O nǎh' na dih'sǎn no wa nǎs' ha di'yah dont hwus',
kuh na di'gǎh jih'shoh oh, ga gwe'goh', kuh, na di'a shǎ'-
ǎh, wa ǎ'nih saak no no'wǎh'ooh a'wa di'wa gwa'ih sih
ha'yah'da deh ne Je sus, neh huh' no'da ga ye'ǎh duk a'-
o wa nyòh.
60 Tǎh'ǎh, dih, de'o di'gǎǎh'; do gǎs', naeh, he sòh-
jih gòt gah'deh no'no'wǎh ooh ye i'wa gwa'ih sos ho di'-
yos'oh, tǎh'ǎh, gwa', ah soh' de'o di gǎǎh. Neh', dih,
na gwus' he yo'dohk dah'goh, de i'yus heeh neh huh' ho-
di'yos oh, no no'wǎh ooh ho di''wa gwa'ih sooh',
61 Neh ne' o nǎ'. Ha wǎ' nǎ gǎ' ho'gweh, A ge'gwe-
nyooh' na'gi wah'doht no noh'sa do'gǎh dih Na'wěn ni'-
yòh, neh', kuh, ne' sǎh ni wǎ'nis hǎ ge o nǎh' o'sa ga'-
noh sih'sah o'ok.
62 Neh ne det'ho'dah oh no'wa go wa nǎh' na di'yah'-
dont hwus, ha wǎ'ah seeh, Tǎh'ǎh, gǎh, deh thah'gwis-
dǎh thah'do'sah swǎn'noh'sǎ gòh? A' nah ot' ne gǎh
nǎ gǎ' wa ni'wa gwa'ih sih heh'syah'da deeh'?
63 Neh, dih, na Je sus, ho dwǎ'noh doh'doh, sho.
O nǎh' no'wa go wa nǎh na di'yah'dont hwus det hos'-

nyĭĕh'oh, ha wă'ah seeh, Oh go'yă as, da ses'nyĭĕt, neh
ăh sa dye'ăh dvk ha yah'da deh noo'heh'o weh Na'wĕn-
ni'yòh, neh na'sgwa o wih', a'dih gwah do găs iis' ne
Christ, No'a wak Na'wĕn ni yòh.
64 Det hos'nyĭĕh oh ne Je sus, ha wă'ah seeh, Neh',
waeh', naeh, oh'sih: tăh'ăh de'wăn doh' ton'da yòh'-
syo nănt noh go'yă os, Neh no'ă do'gwa hah'de ga gont'-
wa'eh se găh' No'wa'wak' no'gweh ă thăh'dyon dahk ga-
yăn'neh go'gwa ne gah has'des hăh, kuh no năh' dănt'-
heh' oh jih'gă go'shoh ne gă'o ya go.
65 O năh no'wa go wa năh na di'yah'dont hwvs de o'ăh-
ne gă oh no'dyah'da wih'shăh, ha wă', Neh nă gă', ho'-
gweh wa et'găh ho dwăn'noh diis: ah'soh, găh, de yò-
do'ăn jo oh ne ye i'wa gwa'ih sos? Swat'gat hòh', o năh',
naeh, e swa'ok he non'dwă na'et gănt ha yah'da deh Na'-
wĕn ni'yòh.
66 A' ni swah'ni go'oh dăă'? Det ho'dis nyĭĕh'oh, ho-
nă', Neh', waeh, he no o'yăh hihk, gă'e yaht o di'wa deh.
67 O năh' ho wăn'nis gyon'dyos oh na'goh'sah gĕh, ho-
wa'go ek hoh, kuh; o yah'shoh oh', kuh, ho wăn'nis oh'-
da gwăh'dă nih ho wa'go ees;
68 Hă nan doh', Da gwa'do găs'dăh, iis, ne Christ,
soo ne huh', wa ya'go eck'?
69 Neh ne Pe ter as de'gwa noh gah'să dih nĭt hăh'-
dyoh no gyĕh. O năh' neh huh' ho wa'yah do'wăh oh
ne yĕk sah'da seeh ah', ga wă', Iis, ăăh, gyeeh', sneh'-
sgwah' ne Je sus, ne Gal i lee tho ya'găh oh.
70 Ho doh'hi yvs'oh, dih, he'a di gat' ga gwe'goh, ha-
wă', Tăh'ăh deh gi'wa yăn de'ih ne' nah ot' sa doh'.
71 Neh no năh' hes ho'ya găh'oh as'gwa gooh' hes ha'-
dá dyĭĕhs, o yah', kuh, ne ye'oh sho wa'găs oh, neh
no'wăn nă'seeh, ne' neh huh', ha dih'si ă dyĭĕhs, Neh,
nă gă' ho'gweh, haeh'gwah de ya'di'a'dyĭĕhs gwah ne
Je sus tho ya'găh oh ne Naz a reth.
72 O naeh' sho doh'hi yăh, a gwvs' neh noh'has'deh'
o wăn'na et găh ho ye'ăh dah'goh, Tăh'ăh niih. deh ce'-
thoeh. de'e yăn da'ih. no'gweh.

73 Neh ne deh ja'o nis'heh oh o naeh' sho'wa'yah do'-
wah oh ne dòs gă'oh ni a'dih si'aah, ho wă'ah seeh ne
Pe ter, Do găs' iis gyech chyah'daat he'ni ă'non diih,
neh, săh'ăh, ne sa yah'do dah'sos he'nih swăn'noh dăăh.
74 O năh' hoh saah' no'dwă'na'et găh da'noh, wa oh'să-
na'et găh'da nooh', kuh, Na'wĕn ni yòh: ha wă', Tăh'ăh
niih deh òs''thooh dee'yăn de'ih no'o gweh, Neh' ne'
wah o'gon da dyiĕh' da gos'nyiĕht ne da găăh'ăăh.
75 O năh' shos shăăh'oh ne Pe ter, he'ni o'wăn noh'-
dăh heh'oh ne Je sus, ha wă'ah seeh, Neh nah'soh ă-
gă'ak deh dyos'nyiĕh oh ne da găăh'ăăh, săh năh sa'-
doh hiih he'gyah'da deh'; o năh' he o'ya găh'oh; neh'
ne we sah' de o'gah să'nis hăh'syoh.

OI'WAH XXVII.

NEH no năh' wah'o hăht', ga gwe'goh' na dih'săn no-
wa năs ha di'yah dont hwos', kuh no di'găh jih'dah-
shoh ne găn dyòh'gwah gĕh, ho di'a shăn'dos oh, he na'-
so di yeeh a'o wa nyòh' ne Je sus.
2 Neh'huh, dih, no năh' wa o'was hă'on dăh, o'yah jih
he o'wan nos'gwă aah, he o'want gah'wăh neh huh', het'-
hăh'dyoh ne Pon ti us Pi late, thăn noh'do oh.
3 O năh' ne Ju das no'yah'dat gah'wăh, no năh' waat'-
gat hòh, o'năh, gwah', wa'o wai'wis aah ă'o wa nyòh,
des hoh'ni go'ăn de nyoo, neh huh' hes ho'aah ne săh
ni wos'hă ni yò'wis da ge het'ha di'yah da deh' na dih'săn-
no wa năs ha di'yah dont hwos, kuh na di'găh jih'shoh oh,
4 Ha wă', Neh noh gi'wa neh aak, he'nah gyeeh, a gat'-
gah wăh' ne deh thah'gwis dăh' deh o'i wa eh' not gwăh'-
sah. Neh ne' o nă', A' nah ot', dih, naeh', ne'neh
niih o gwa'di wa deeh'? Iis, waeh, naeh, ne'neh gai'wa-
yăn'dah goh sa di'wa deh.
5 O năh' eh dah'gĕh ho dyooh' no'wis'dah, o gyĕh'
ne neh'sa do'găh dih'gĕh; o'yah jih' hes ha'we nooh, wa-
a'da dyah'tha ăh.
6 O năh' na dih'să no wa'năs ha di'yah dont hwos' des-

ho'dih gwăh no'wis'dah; ho nă', Tăh'ăh deh ga'ya nes'-
hăh gĕh ne' neh huh' hae'dwah sănt he'wos de'is doh
no'wis'dah; neh gai'o nih he' neh huh' ni yò'i wah'heh-
oh not gwăh'sah hoh dweeh'.
7 Ho di'as hăn'des oh o năh', neh ho di'eh daa'ni noh'-
doh he'o weh hot'ă'ă yăh na gahs'dă o nis', neh huh' ă-
sha'go dih'sa doh'gwaak no'yah jih thă'neet thah'.
8 Neh huh, dih', ni dya'weh dah'goh ne'wah ga ya'soh
he ga'eh da deh' nă gă' he ya'wă nis'hă eh, Neh' ga'eh da-
deh'goh not gwăh'sah.
9 O năh' oh gai'wa ye'ih he ni ya'wăh oh hos nyĕh'oh
ne Je re my ho do'găs da'ni ak, Neh ne de o'dih gwăh'
neh săh' ni wos'hă ni yò'wis da gee' no wis'da no'oh,
neh huh' ni'o yah da no oh'heh oh' he ga gă do'găs doh',
ho no hoh' na'a wa ji yăh' ne Is ra el, neh huh' ni o di-
no'oh goh.
10 Neh ho non'da wis'dah goh' ho'eh'da deh', na gahs'-
dă o nis, neh huh' ni a'gi wis'ah seeh' Na yah'da gwĕn ni'-
yòh.
11 Neh ne Je sus o năh' neh huh' i aat he'a gat ne
thăn noh'do'oh' ho on'dos oh, ha wă', Iis, găh', ne Go'-
wăh'go waa' ho no wăh' ne Jews? Det hos'nyĕh oh' ne
Je sus, ha wă'ah seeh, Neh', waeh, sa'doh.
12 Neh huh' no năh' wa'o wan dwăn'noh dih', na dih'-
săn no wa năs ha di'yah don twos, kuh na di'găh jis'hoh-
oh', tăh'ăh deh thah'gwis dăh' dah des'ho wăn'noh să-
gwăăh.
13 O năh' thos nyĕh'oh ne Pi late ha wă'ah see, Tăh'-
ăh, găh, deh sat'hon deh', he'ni we sòh' ni yò'i wa gee,
ha di'wa gwa'ih sos de yò do găh'doh heh'syah da deh?
14 Tăh'ăh, dih, deh'jo'wă nant ah' dah des'ho wăn'noh-
să gwăăh; neh huh' hoh gaak daht' naah'de yò dohk'
wa o'i wa nă'ă gòh, ne thăn noh'do oh'.
15 O năh', no năh' shah ga'eeh he ni ă'non dek'hwe'o-
ees, neh huh' non da'o i oh dă'on dyĕh', ne thăn noh'do-
oh wa'a go yat'gah wăh', găs', ne găn dyòh'gwah gĕh',
sha yah'daat na nos'gwah, ga nyòòh, sho, nă ă nih, neeh'.

16 Neh', dih, nò di yăn dvk' ne' neh ho'o weh no'oh-
săn'no o gaht' ne wa'et găh gĕh' na nos'gwah, Ba rab-
bas ho wa'yaas'.
17 Neh'huh, dih', no năh' shá o di yah'da ye'ih ha go-
yă ah seeh, né Pi late, Ga ă ni gaah' de swa'do ăn jo niih'
ă gwat'gah wăăh', Ba rab bas, o gii', Je sus ne Christ
ho wa yaas'?
18 Neh săh'ăh no noh'doh, neh', sho, gai'o nih no
gah nos'hah ooh', heh ho wa'yah dat'gah wăh'.
19 Neh huh', dih', no năh' neh huh' da'a dyăăh' he
det tha'yah do'weh dah'gwah, go di'wa nyeh'do on dyĭĕh'
ne' yòòh', ga wăăh', Să noh' hah gwĭs'dăh năh syeeh'
ha yah'da deh' ho i găă' tgai'wa ye'ih ho'gweh; neh,
săh'ăh, ne we sòh' o i wa gee oh gyo'ya găh nă gă' wă-
nĭs'hă deh', o ga'dya nohk', neh gái o nih' ha yah'da-
deh.
20 Neh', dih, na dih'săn no wa năs' ha di yah'dont hwvs',
kuh na di'găh jis'hoh oh', oh sha'go dih'ni go'da gòh ne
găn dyòh'go wa năs', ne tga gont', neh ă'o wan do'e syok
ne Ba rab bas, ă o wa'i wah doht', naeh, ne' Je sus.
21 De cha go wăn'noh să gwăh ne thăn noh'do oh', ha-
go'yă ah seeh, ga ă ni gaah' ne de i'yvs heeh, di swah ni-
go'i yòò' ă gwat'gah wăăh'? Ho năăh', neh' ne Ba rab-
bas.
22 Ha go'yă ah'see, ne Pi late, A, dih, naeh', sho',
nă gyeeh' ha yah'da deh ne Je sus ne Christ ho wa-
yaas'? Neh' ne ga gwe'goh' ho wă'ah seeh, De o wa yah'-
son dăh', naeh.
23 O năh' neh thă noh'do oh' wa ăh, A nah ot',
dih', ni o'dye ăh' ne wa et găh'? Neh, dih', noh'ga gă-
is', sho, des ho'noh sănt'hwah oh', ho năăh', De'o wa-
yah'son dăh', naeh.
24 Neh'huh, dih, no năh' wa a'gah ă yooh' ne' Pi late,
heh tăh'ăh dah a'wa des, neh', sho, sah'gwah ne da'-
o non dihs'do wa'năh do'on dyĭĕh o năh' de'oh gwăh no'-
ne ga nòs, hoh'jo aes'oh he'a di gaht ne găn dyòh'go wa'-
năh; ha wăăh, neh niih nă gă'ak deh o'i wa eh' he'-

gyaȟ da'deȟ nǎ o'want gwǎh'saih' nǎ gǎ tgai'wa ye iȟ
ho'gweh'; iis, naeh," gai'wa yǎn'dah goh swat gǎ'ǎ oh.
25 O nǎh' des ho'di wǎ'naȟ sǎ gwǎh ne gǎn dyǒh'gwa-
gwe'goh', ho nǎǎh', Neȟ náat gwǎh'saȟ iiȟ ǎ gai'wa yǎn-
dah'go ok; kuȟ ha di'yaȟ'da deȟ no gwak'saȟ daȟ!
26 O nǎh' neȟ ha gó'yaȟ dat'ga wiih ne Ba rab bas;
neȟ', kuh, no nǎh' shaȟ ga'at neh' sǎh ni yò'joh dyoont
ho ye'ǎh'dah goh hoh soh'gwa wes'hos oh ne Je sus, o nǎh'
ho yaȟ'dat gaȟ'wǎh neȟ neh dǎ o'wa yah'son dǎh o nǎhǎ
27 O nǎh' no dis'geȟ ǎ'geȟ dah no'dyǒh'gwaȟ ne thǎ-
noh'do oȟ neȟ huh' he o'wa ah' ne Je sus neȟ tho noh-
sòt ne' thǎ noh'do oȟ; neȟ huh' o nǎh' wa'o wan dyaȟ'-
de'o e gǎh ne gǎn dyǒh'gwa gwe'goh' ne sgǎn dyǒh'-
gwaat, no dis'geȟ ǎ'geȟ dǎh.
28 O nǎh ho wan'dyaȟ da'wiȟ sooh, neȟ' ho wan'dyaȟ-
da'wiȟ doh' ne gwǎh dǎǎh'ǎǎh ni wa'dyaȟ da'wiȟ syǒh'-
dǎǎh.
29 Neȟ kuh, nó nǎh' waa'dih hi gwais'aaȟ' na we'o-
ek' naȟ oh'dǎh-ǎh, tho di'eeȟ' no'noȟ ǎǎh'gěh; neȟ,
kuh, ne da o'wan daȟ'dis yoȟ na yǎn'neh go'gwa; o nǎh'
de o'non dos'ho dos'oh he'a gaht, neȟ no wan'dǎn do'-
nyaȟ doh; ho nǎǎh', sgǎ noȟ' sǎn noh'do nyo'ok ne Go'-
wǎh go waah ho na wǎh ne Jews.
30 O nǎh' wa'o wǎ nis'gyon diȟ'; sho wah'gwǎh, kuh,
na daȟ'dis hǎȟ; ho'noȟ ǎǎh'gěh, kuh, tho di'yǎh doh.
31 Neȟ no nǎh' shaȟ ga'at ne' wa'o wan dǎn do nyaht',
sho wan'dyaȟ da'wiȟ sooh ne gwǎh'dǎǎȟ ǎǎh ni wa'dyaȟ-
da'wiȟ syǒh'dǎ, neȟ na'o hwaȟ ho wǎh sho wah'dyaȟ da'-
wiȟ doh; o nǎh' o'yaȟ jih he o'wa'ah, de o'wa yah'son-
daȟ'nooh.
32 Neȟ no nǎh' wa a'di ya gǎht', ho'wa'yaȟ dus'hǎ-
nyooh no'gweh, Cy re ni an no'yaȟ deȟ'dǎh, Si mon ha-
ya'soh'; neȟ da'o wǎn noh'do os' hot hǎs'oh no'o wǎh
ne de ga'yaȟ sont.
33 Neȟ no nǎh' neȟ huh' wa'di yoh' he'o weh' Gol-
go tha ga'ya soh', (neȟ gǎn doh', he'o weh ga'na geh'
no noȟ ǎǎh' ok daȟ',) neȟ neh tho'wa wii' ne de yò'no-

ga'yoh jis' nă a'ne ge ăh, neh de ga'yes doh' nos hah'-
dah.
34 Neh, dih, no năh' wa'ak doh, tăh'ăh de o'ga yăh'-
ooh na'a ne'ge ăh.
35 O năh' de o'wa yah'son dus'oh; de o'dik hah'sooh
no sye'nyus hăh; de o'nont gă'nyos oh de o'dih wus'dyah-
goh, [oh gai'wa ye'ih, dih, he ni o ye'ăh hos nyiĕh'oh
no'do'găs da'ni ak, Neh neh de o'dik hah'sooh na gus'yo-
nyus'hăh, da' o năh' neh heh tgăh' tkhăh'gwah', neh',
neh; ne de o'nont gă'nyos oh, de o'dih wus'dyah goh son-
dih gwa'nah ot' ă ye'o goh.]
36 O năh' ho non'dyăn dus'oh, ho want'ga'ă os oh ne'
neh hah'.
37 Neh no di'ăh năn'dak doh ni o'noh ă'gă'yaat neh'
nah ot' wa o'dĕs deos duk, ga'ya doh', NEH NE GĂH'
NĂ GĂ NE JESUS, NE GO'WĂH GO WAAH, HO-
NO'WĂH NE JEWS NO'NO ĂN'JOH DĂH.
38 Da neh ne de i'yus heeh ne sha go'noh set'hah
shah gaat de'o wan di'yah sont; sha yah'daat ha yăn'neh-
go'gwa, sha yah'daat', kuh, shat'gwa di'gwa.
39 Da neh' ne' neh huh' ha di'ăh da'noh, ho wa''noh-
gon'do nyoh', ho non'dwă na'et găh'da noh ha yah'da deh;
neh, kuh, neh de ă'noh noh'o ăn deos'; hă nan'doh', kuh,
40 Iis neh ni wah'doht hah no noh'sa do'găh dih, neh,
kuh, neh săh' ni wă'nia hă'ge o'sa sa dyă'nohk'dăh, sa-
da'dyah da'geh hah, sa sa'da deh'nya gănt; neh', gih-
shăh', neh iis Ya'a wak Na'wĕn ni'yoh', da sa'dyah dănt
he' de ga'yah sont.
41 Haeh gwah', kuh, na dih'să no wa năs' ha di'yah-
dont hwus; ho wa'noh gă nis'oh, he'a di yah'dah na di'ya-
de'oh, kuh, na di'găh jih'shoh oh, hă nan'doh,
42 Neh, nesh, neh cha go'yah da gwus' no yah'shoh;
neh ne'o hwah, tăh ăh, nash, de'o gwe'nyeoh' o'sa a da-
dyah'da guh. Neh, gih shăh, ne do găs' neeh' Go'wăh-
go waah' ne Is ra el no'no ăn joh dăh, o năh' he' de ga'-
yah sont', det ha'dyah dănt; waăh, ne' neh ă'ha gwai'-
wa gwĕn ni'yos'.

43 Neh, naeh, ho yah'dääh'sgwah Na'wěn ni'yòh': o'-
nąh, dih, ho yah'da ge hah, nąnt hoh'ni go'i yò'aak, gih-
shąh', ha yah'da deh. Neh, sąh'ąh, ne' a wąąh', Iih'
ne gąh Hak'ha wak', Na'wěn ni yòh.

44 Haeh gwah', kuh, neh sha go'noh set'hah neh
shah gaat' de'o wan di'yah sont, shah'o'i waat ho di yă'ăh-
dah goh ho wan'dwą noh'di oh.

45 Neh'huh, dih, nah wah'sa wąh ne ye'ih chi yò'is-
da eh oh dwa'dah son daik, ti'ga gwe goh he'yo ąn'ja deh,
neh huh' ni yo'o weh' hoh ga'ak daht, no nąh' dyuh dooh'
chi jò'is da eeh.

46 Neh'huh, dih, noo, no nąh' dyuh dooh' ni jò'is da-
eeh, o nąh' tho deh'has dos'oh de oh'sąnt hwah'oh ne
Je sus; ha wą, E li', E li', la ma' sa bak tha'ni? neh'
gąn doh, neh Sgwěn ni'yòh, Sgwěn ni'yòh, a', naeh',
heh gwah' ti sgat'gah wąąh'?

47 Neh, dih, neh de'ą non dyes'doh ne' neh huh' ha-
dih'si aah, no nąh' wa ą'na ok, wa'ą nih, Neh neh, he-
o'noos ne' E li as.

48 Neh' ne wah'o'gon da dyĭěh de o'ąh da'dos oh sha-
yah'daat' he'ni ąn'nan di, de oh'gwąh ne de ga'ne gah'-
gwah, neh' ho noh'heh doh ne de yò'ne ga'yòh jis, oh-
ą'na gă'yaat ha'o'aah, neh wa o'ne ga nont.

49 Neh, dih, naeh, no yah'shoh wa'ą nih', są noh',
sho: neh' ne dwat gaat'huh a'dih gwah ąnt heh' ne'
E li as, ąnt ho'yah da'geh ha'neh.

50 O naeh' no nąh' des hoh'sąnt hwah'oh ne Je sus,
tho deh'has dos'oh, neh huh' ni yo'o weh' o nąh' ha we'e-
yos'oh.

51 Da neh ne jat ga'ą oh, neh ne yò'sa ni'yont' oh-
seh'dah goh he'o weh gwos dyò nok'da do'gąh dih de yu'-
do wąs'oh, heh tgąh' dyuh sa'wah goh, a ok'dah goh heh
de yuh'dyon dah'doh; neh', kuh, neh wah a'ąn jon daat
oh dwa'do wąs'yooh' kuh, he gas dään'de nyoh.

52 Neh, kuh, noh wa'deh ho'do gwa'oh he'yeh sa'do-
nyoh, neh no yah'da we sòh' neh tho di'wa ye'is doh no-
ni'dah hok det ho'nont gă'oh,

53 Tho di'ya gäĥ'o̱h ha dih'sa do̱'nyo̱k, no näh' shaĥ-
do̱n'da at gäh; neĥ huh' he o'di yo̱s'o̱h he'ga no̱n'da yäĥ
neh o no̱n'da do'gäh diĥ, neĥ huh' he sha'go no̱n'dyaĥ-
do'dah saĥ'seeh gòt gaĥ'deĥ [no̱ gweh.]
54 Da neĥ' no näh' no̱'wa̱ go wa'näh no'dis'geĥ ä'geh-
dah ne ska̱t de wäĥ'nyaĥ eeh ni ä'na̱n dii, neĥ, kuh'
neh, shaĥ'gaat de ä'na̱n dii ho̱ wa̱nt'ga o̱ĥ ne Je sus,
wa ä'no̱nt gaat huĥ' waĥ a'än jo̱n daat, kuh he'naĥ a̱'wäh-
syo̱o̱ĥ no yaĥ o i'we no̱o̱ĥ sho̱ĥ, wa o'no̱h dyo̱k hoĥ dwa'-
dok däĥ; ho nääh, Gaï'wa gwĕn ni'yòĥ' do gäs' nä gä
neh Ho a'wah gä'a̱a̱ĥ Na'wĕn ni'yòĥ'.
55 Da neĥ no no̱nt'gaĥ deĥ ne wä ni'o̱h sho̱ĥ'o̱h neĥ-
huh' he wä'neĥs gwaĥ, we äh' de dwa'di ga'neeĥ, ho̱ wa̱'-
no̱n dä dyïĕĥ' ne Je sus he ni yo'o weĥ' ne Gal i lee da-
ä'no̱h dän diĥ, de o̱'wa̱s nye'dyïĕĥ', kuh.
56 Neĥ he'ni yo̱' ne wa di'yaĥ'dä dyïĕĥ, neĥ gyeeh ne
Ma ry Mag da lene; neĥ, kuh, ne Ma ry no̱'wa̱n di noĥ'-
äh ne James, Jo ses, kuh; neĥ, kuh, no̱'wa̱n di noĥ'äh
ne Ze be dee hok saĥ'daĥ sho̱ĥ.
57 Neĥ' kuh, no näh' oĥ gä'äs ah oĥ wa'do̱ĥ', neĥ-
huh' ho yo̱s'o̱h no'ot ga'no̱ nii no̱'o̱ gweh, A ri ma the a
da eet', Jo seph ha ya'so̱h; neĥ, haeĥ'gwah, na'o̱ hwa̱ĥ
neĥ ho i'o̱ nya ni'ak ne Je sus.
58 Neĥ huh' he a'we no̱o̱h' het'häĥ dyo̱ĥ' ne Pi late,
ho do̱'e syo̱h'gwa nii na yaĥ'daĥ ne Je sus, O näh' ne
Pi late, ho i'wih saĥ'o̱h nä dwat'gaĥ wä'a̱k.
59 Neĥ ne Jo seph, no näh' do̱n da'aĥ sänt na yaĥ'-
daĥ, neĥ na gwʊs' ga ni gä'o̱ shi yò ho wa'da seeh.
60 O näh' neĥ huh' he'o yas häĥ he'o̱ weh neh' ha'o̱-
hwa̱ĥ' ho da'des ah'seeh no̱n da'deh sa'do̱h gwah; ha'o̱-
hwa̱ĥ', kuh, ho ya'do̱ nyʊs'o̱h ne gas dä'go̱o̱; thoĥ sgwä'-
gaĥ ha'de nyaĥ'do̱ĥ he' gah ho'ga änt, ne gaĥs gwä'äs-
däĥ, ho̱n da'deh sa'do̱h gwaĥ; o näh' o'yaĥ jih he sha'-
we no̱o̱h.
61 Da neĥ ne' neĥ huh' ik'neĥs neĥ ne Ma ry Mag-
da lene, neĥ, kuh, ne je yaĥ'daat ne Ma ry; dek niĥ'-
dyo̱ĥ, hek'ni gat' heh o̱n da'deh sa'do̱h gwaĥ.

62 Neh no năh′ wah′o hăht′, neh wă nis′hă deh jo′-
non′dă dyeh′ neh chi ă′non des′yo nya′noh, neh na dih′-
să no wa năs ha di′yah′dont hwus, kuh ne Phar i sees,
ho di′yah′da ye′ih oh′ neh huh′, he ăh′dyoh ne Pi late;
63 Hó năăh, Syah′da gwĕn ni′yòh′, Neh no gwus′hăăhs
na′a wă na gă nah ni′goh′hoh′thah, nah soh′ chi′o heh,
Neh no năh′ ă ga′at na săh ni wă′nis′hă gé, o năh′
dănt′gaat găh!.
64 Neh, dih, ne ji wis′ah o do′găh ooh nă′ya wăh′ ă-
want′ga′ă ok hon da′deh sa′doh gwah′ he′ni yo′o weh′ hă-
ga′eeh neh săh′ dwă′nis′hă deh, dyă gwa′sho, na go′i-
o nya nih neh huh′ ăwan′di yoh′ ne so′eh, ă o′wa yah′da-
nos′gòh; da o năh′ ă sha′go nă′as no gweh′, O năh′
det hòt′gă oh he′o weh ni a′we e′yo noh. Da neh ne
nah′găăh nă yò′yăh hihk ă′ga gă′is he′nă ya wăh, nach
he′ni ya′wăh oh ne dyò dye′ăh doh.
65 Neh na go′yă ah′seeh ne Pi late, Swa yăh′, wach,
nach, nă′nont ga′ă oh; swah′dăn dih, swa ni yăăt′, kuh,
he′nă swa gwe′nih′.
66 O năh′ ho noh′dăn dyos′oh′, o do′găh ooh he′ni o′di-
ye′ăh ha′ah sa deh, ho di so wah′da năn′dak doh′, kuh,
ne gah sgwăăh′gĕh; neh, kuh, no non′dăh hah′oh ne
wa′ă nont ga′ă oh.

O I′WAH XXVIII.

NEH no năh′ wa dă′nis yohk′thoh, ta wăn da do′găh-
doh′, he′ni yò o wăh′ no năh′ da′ya wăn do da-
dyĭeh′ ne dyò dye′ăh doh, wă nis′hă deh he noh de wa′dă-
da′eh, o di′yos oh ne Mary Mag da lene, kuh ne jo-
yah′daat ne Mary gyat gat′hwah seh′ haah′sa′doh.
2 Neh, dih, neh′, nă′ noh a′wăh, wa′ha′ă jon daaht′
ne neh huh′; neh, săh′ăh, ho′o yah ge o′nohk′ Na yah′da-
gwĕn ni yòh′, tho dyah′dăh doh′ ne gă′o yah gĕh′; thoh′-
sgwă′oh no′eh he gah ho′ga ănt, neh huh′, o kuh, daa′dyăăh′
gah sgwăăh′gĕh.
3 Neh deagyo′dye′ăh he ni a′goh′seh′dăg noh dwă′nih-

hoh', i gää; neh', kuh, no syo'nyah doh neh huh' nagagä'äht, he'ni ga gä änt' no'ni yah'.
4 Neh he no'wus ha'nihk, wa o di yah'don daaht', sho', no'nont'ga a oh', neh huh', sho, na o di yah'da wäh ne ga we'e yooh' no'gweh.
5 O näh' thos nyiëh'oh nä o yah ge'o noh', ha go'yä ah'seeh ne dek ni'oh, Sä noh' äs nyah'dyohk; A gä'nohdoh', naeh, he neh' she ji'yah dih'saas ne' Je sus, ne de o wa yah'son duk.
6 Täh äh neh'huh, naeh', neh huh' de'äh'dyoh nekhuh; neh säh'äh, naeh', neh o näh' det hot'gä oh, o'iwa ye'ih oh he'ni a'wäh. Gas nih', jat gat hoh' ha yut häh duk Na yah'da gwën ni yoh.
7 Neh', dih, ne de jih'sä i'yäh jah'dän dih', e chi'o wih na go'i o nya nih, heh o näh' det hot'gä oh he'a we'e yoonoh; jat ga'ä oh, dih, neh ä'o ä deh' hä swa yoh' ne Gal i lee; neh huh', naeh, o näh' ä che'swa gäh; da onäh', naeh, oh gi'o wih.
8 Neh noh dyo'dih sä i'yäh oh gyat'hä daat' haah'sadok o noh'dyoh o'on dyiëh; we säh', kuh, o non'dohho'on dyiëh, neh, kuh, neh, oh tgyä'äh'daat ne gon dadyeh' a'o di do gää na go'i o nya nih.
9 Neh he'noh weeh o noh'dän dyo'on dyiëh wa o wa dio nya'neh na go'i o nya nih, nä' noh a'wäh', oh thä'nondäht' ne Je sus, ha wä, Sgä noh' jä noh'do nyo'ook. Neh ne dyo noh'dän dyo'oh, hah sih'dah geh' hoh gi'yeseoh', de o wa no'nyos oh, kuh.
10 O näh ha go'yä ah'seeh ne Je sus, Sä noh' äs jah'dyohk seek; jah'dän dih', he yech'hi o wih' ne de ya'gwada'non deeh, neh huh' hä'ä neeh' ne Gal i lee, neh huh', naeh, o näh' ä'o ge gäh.
11 Neh no näh' o noh'dän dyo'on dyiëh, nä' neh awäh, neh'huh, gyeeh, wa a'di yoh' he ga'hon da'yoh no'nont'ga a ok, neh neh, wa'o wan di'o wih na dih'sä nowa näs' ha di'yah dont hwus', o i'wa gwe goh' he'nah a'wäh syooh.
12 Neh he'nah weeh' ho di'yah da ye'ih oh, kuh na-

di'gąh jih'shoh oh, do'o non dah'ni go'ih saak hoh', ho di'-
ąh heh'doh', kuh, neh no i'o wa nąs no'wĭs'dah ho'wąn-
na wiih' no dis'geh ą'geh dah.
13 Ho nǎ', Neh' nǎ swih' neh huh' ho di'yos oh na-
go'i o nya nih neh so'eh: neh ne wa'o wa yah'da nos'-
gòh he'nah weeh o gwąn'dah hoh.
14 Neh, dih, gih shąh', no'i wa'ok neh' thǎ noh'do-
oh', neh, naeh, nǎ sha'gwah ni'go ǎ yąn dah'dąh; tąh'ąh
naeh, niis tah'gwĭs dąh ta e'swa yah'da wąh'.
15 O nąh', naeh, ho di'ye nos'oh no wĭs'dah; neh huh',
kuh, na'an di yeeh he'ni o'wan dih'ni go'o niih; da neh'
nǎ gǎ he'ni o'di wǎ'noh dąh'heh oh, ne wah' nǎ gǎ wǎ nĭs'-
deh' ho di'wa na geh' ne Jews.
16 O nąh' neh' sgat' sga'eh ni ǎ'nan di no'wan di'o-
nya nih neh huh' he o'ne nooh ne Gal i lee, he o'di yos'-
oh ho'non'da deh' he'o weh he a'go yo'wan da niih ne
Je sus.
17 Neh no nąh' wa'o wa gąh', ho non'dyah dye'nąh-
doh he'a gaht, de o wa ąh'sǎ o'nyos oh'; neh' gwa',
gyeeh noh'tho dih'ni go'ǎ geh heht'.
18 O nąh' ne Je sus neh huh' ho yos'oh, ha gos'nyĭĕh-
seeh, ha wąąh', Gah has'des hǎ gwe goh' ne gǎ'o yah-
gĕh, kuh ne yo ąn'jah gĕh, Iih ho ga'wiih.
19 Neh, dih, neh jah'dąn dih', ǎ yech'hih ni'go ǎ yąn-
dah'da ni'a dyĭĕh naah'de ya ga'ąn ja ge, neeh' ǎ swa ye'-
ąh dah'go'on dyĭĕh ne bap tism ǎ yech'hi ye'ąh dah'gwa-
ni'a dyĭĕh', no'oh sǎ nah No'oh nih, kuh No'a wak, kuh,
No twais'hǎ do gąh'dih;
20 Neh ǎ yeh'chi'o nyąh ǎ o'nont ga'ǎ ook hah'de yò-
i'wa ge he'ni yooh' oh gwai'wĭs'us: da neh dih', naeh,
niih ne' dyòt gont' ne wǎ nĭs'hǎ de nyoh dǎ dwa'di a'-
dyĭĕh seek', he'ni yo'o weh' hǎ wan'dohk dąh' he'yo ąn-
ja deh. Do gǎs' neh huh' nǎ'ya wąh.

NO I'WI YUS'DOS HĂH NE CHA GA'O HE DUS

He'ni.o ye'ăh ho'ya doh

NE MARK.

O I'WAH I.

SHON DA'WAH SA WĂH' no i'wa do'găh dih'shăh ne-
Je sus Christ Ho'a wak' Na'wĕn ni'yŏh';
2 He'ni ga ye'ăh' ga'ya doh' ha di'yah da deh' ho di'do-
găs'da ni'ak, Sat ga thŏh, hwa e'yah da nyeet' hee se'goh-
sa gat', nă os'yo nya'nooh hăă sat'ha iih no'ă doo'gwa
hee'se gat.
3 Neh na'wă noh' no gweh, dooh'săn twă'on dyĕh he'o-
weh deh'e'na ge nyoh' ha do'neh, Swa syo'nya noo he'-
nănt hat'ha iih' Na yah'da gwĕn ni'yŏh', swa do'găh da'-
noo he ni'a'ah dah'gwa noh'.
4 Do găs' ne John, neh' ne bap tism wa ye'ăh dek
he'o weh' deh'e'na ge nyoh'; neh, kuh, ho i'wa no'da-
dyĕhs' ne bap tism ne de yăh'ni go'ă de'nyah thah, neh
ne wak ah' o'sa ga'is ne gai'wa neh'ak shăh.
5 O năh' neh huh' he o wa yah'do wăh'oh, he o'no'ăn-
ja gwe goh' ne Ju de a; kuh, ne Je ru sa lem; ga gwe-
goh' neh, ha go ye ăh'dah gwa niih' ne bap tism, he'găh-
hen deh' ne Jor dan, deh sho'non doh'hi yăăh' no di wa'-
neh ak'shăh shoh.
6 Da neh' ho syo'nyah do'noh ne John, ne ga'nyah'-
gwaat o ăh'dăăh; gah syŏh'sah, kuh', gah heh'sah, de-
ot'wah hăh; neh', kuh, i'aas' no gwă'yŏh dah, oh noh'-
gent, kuh, o ă'nah;
7 Ho'dăn thă'ni a dyĕhs, kuh; ha doh, Neh, ne' da-
ak' sha yah'daat hah has'des yŏ wa năh', ne noh'găăh;
neh ne de a'noh son'dah gwah' nooh'dah'gwah', tăh'ăh
thah'de ga ye ih' he ni gyah'da no oh' ne daa'gus hah'geet,
ak''kyŏh dăs.

8 Iih', naeh, do gās' oh gwa ye āh'dah gwāh' ne bap-
tism, o'ne ga nos' oh gye'āh duk; neh gwa', naeh, ā she'-
swa ye'āh dah'gwāh ne bap tism, o twai'shă do gāh'dih
ā a'ye'āh duk.
9 Neh', dih, no nāh' neh huh' shah a'wāh', neh dwā-
nĭs'ha de nyok, neh huh' da'ah dān dih ne Je sus, het'-
ga non da yāh' neh Naz a reth, dyo'ān ja deh' ne Gal i-
lee; o nāh' ne John, neh wa o ye'āh dah'gwāh ne bap-
tism, het'gāh han deh' ne Jor dan.
10 Neh' ne wah o'gon da dyĭĕh no nāh' det ho'da wā'-
ān doh, ho'ne gòh', ho gās'oh de dyo'nih ho'on dyooh'
ne gā o'yah gĕh', dyò dah'sāh doh', kuh, No twai'-
shăh, neh huh' . ni yòh'dā on dyĭĕh' he ni ga'ye hah
ne jăăh'go waah gus'he nāh' ne da wa'dah sānt; neh huh'
o dă'dus oh ha yah'da deh.
11 Da neh ne dyò ya'gāh oh no wā nah' ne gā o'yah-
gĕh; wa doh', Iis' ne gāh' go no'oh'gwah Go'a wak',
neh huh' tga ye ih' ak ni'go i yòò heh' syah'da deh'.
12 O nāh' wah o'gon da dyĭĕh' Not wai'shăh neh huh'
wa'o do nyaht', he'o weh' deh dye'na ge nyoh'.
13 Neh huh' he āh'dyoh he'o weh' deh dye'na ge nyoh',
ha dān'noh ge'ăt hah, Na nĭs'he o noh', na'oh ni'go da gòh',
ge ih' ni wā'nĭs hăs'hāā, nah o'nis heht; de'ā non di'noh,
kuh, ne ga nyòh'shoh oh; da neh ne de'o was nyes'oh
na di o yah'ge o noh'.
14 O nāh', shah ga'at ne'neh, sha o wa yah'dat gah' ne
John, Gal i lee ni tha we nooh' ne Je sus; neh hot-
hăăh'goon"dyĭĕh ne gai'wi yòs'dos hăh' ne dwān noh'do-
oh'shă gwĕn ni yòh' Na'wĕn ni'yòh gĕh dya weh'dah-
goh,
15 Ha do'neh, o nāh' he'ni yò weh' he ga'wihs, oh gai'-
wa ye ih'; oh ga yoh' o nāh', ne dwān noh'do oh'shă-
gwĕn ni yòh' Na'wĕn ni'yòh gĕh' dya weh'dah goh; do-
sa'swāh ni'go ān de nih, dih'; swa i'wa gwĕn ni yòs', gwah-
hòh', ne gai'wi yòs'dos hăh,
16 Da neh he noh weeh' ga nyè dăăk'da dyĭĕh' i eh'
ne Gal i lee, ho gās'oh ne Si mon, Andrew kuh, ne de-

ya'dą̆ non deeh', hya dah'e'o ah ne ga nyò dắăh'gĕh;
neh, sąh'ąh, ne ni jòh'yaas, na i'yah doh'dąh.
17 Neh na'go yă ah'seeh ne Je sus, Ga snih', dak hni'-
non dă dyĭĕh; neh kuh', naeh, ąk hnis'yo nih' ne'neh,
a jis'ni jòh'yak seek' no gweh'.
18 Da neh', ne' wah o'gon da dyĭĕh' ho nont'gah wąh'
no noh'ăăh'shoh, ho wa'non dă'dyĭĕs oh.
19 Neh nos tho'oh, sho, tho sa'at gą̆ ĭs, he o weh' hwa'-
we no'on dyĭĕh, neh ne'wah wa o gąh' ne James, Ze be-
dee ho'a wak'; neh kuh, ne de ya'dą̆ non deeh' John,
ga'o wa goo' ha dih'nont shąn no'o nyoh no noh'ăăh'shoh.
20 Neh ne' wah o'gon da dyĭĕh' he a'go no goh'; da
neh ne' ga'o wa go' da'o want gah' no wah'nih, neh
shah det'hą̆ non diih' na dih'hah shąh; o nąh', naeh, wa'-
o wa non dąh'.
21 Neh huh' he'o ne nooh ne Ca per na um: da neh
ne wah o'gon da dyĭĕh na wą̆'nĭs hă do gąh'dih gĕh neh-
huh' he o'yos oh he yon'dą̆ na yąn'dah gwah, ho di'o-
nya'nĭs oh.
22 A gwus' wa'o di'wa nă'ă gòh he'na yă'ă nooh: neh,
sąh'ąh, he'wa'a go'i o nyąh neh huh' ni yòh'dąąh nooh'-
has'des hă`yąh', i gą̆'; tąh'ąh deh neh'huh deh a'wąh ooh
naeh he ni yòh'dąąh ne sha go'di ya do nih.
23 Da neh no gyeh' hą̆'nont'gąn nĭs'at hah, ha yah'-
daah' no'gweh, naah ni go'et gąh ho dyą̆'niih': neh ne
de oh'sąnt hwah'oh,
24 Ha wą̆', są̆ noh' dą̆ sgwąh'ni goh hąąh'gwąh: a nah-
ot' o gwa'di wa deeh' he'syah da deeh'; iis, ne Je sus, ne
Naz a reth di seh'dah goh'? Neh gąh oh syoh'duk ną̆-
sgwai'wah'doht? Go'yąn de ih', naeh; Iis waeh, ne Sa-
yah'da do'gąh dih; Ha wĕn ni'yòh gĕh di seh'dah goh.
25 O nąh' ne Je sus ho ĭs'da nii; ha wą̆', Są̆ noh' ą̆oh-
hes'nyĭĕht: da'ja'gąht' ha yah'da deh.
26 Neh no nąh' no twai'shă tgih' na nĭs'he o noh we-
sòh wa o yą̆ ąs' no'gweh, de oh'sąnt wah'oh, kuh, tho-
deh'has doh, o nąh', tho ya'gąh oh ha yah'da deh.
27 Neh' ne we sòh' ho di'wa nąă'gwah oh', ne'a di-

gwe goh'; a gwes' neh huh' hoh gaak daht' noh'thăn-
non da'da on do nyooh'; ho năăh', a noh o'i wa'ses yòh'-
dăh' ne găăh'? neh', waeh, ne gah has'des hăh ha'eh-
gwah ha go ye'ăh dah gwa nih' no nont'wai shă tgih' ha-
di nĭs he'o noh'shoh'; da', do găs' ho want'hon daas.
28 Neh ne' wah o'gon da dyĭĕh', thi'ga gwe goh' hoh-
dwa'di o gòh' he'ni wa do'ăn jak ha'oh ne Gal i lee, ho-
wah'săn na'o găh.
29 Neh no năh' sho', kuh, no năh' shah don'da di ya-
găht' he'yont găn'nĭs ah'dah gwah', hă neh' ne James,
kuh ne John, neh huh' he'o di yos'oh ho di'noh sòòt'
ne Si mon, kuh ne' An drew.
30 Neh', dih, ne Si mon yòòh o noh'ăh ye yus'hăh,
go nook'da nih', goh doh'go ă'oh; o năh sho', kuh, wa'-
o wa o wih' he ni yòh'dăăh, he'ye yah'da deh.
31 O năh' neh huh' ni tha'we nooh', yes oh'dah gĕh'
tho ye'nos oh, sha go'yah da''ges gwăh; wah o'gon da-
dyeh' ja go'yah dat'gah wăh' ne goh doh'go ă'o noh, des-
ho'wan dis'nyes oh', kuh.
32 Neh, dih, no năh' oh găăs'ah o doh'o on dyĭĕh',
o năh', naeh, ohi yo'ăh gwăh'oh, neh huh' ga gwe'goh'
ho wan'di yah'theeh ha'yah'da deh, no di nook'da nih;
neh', kuh, na di'nĭs he'o noh ho non'dyă niih'.
33 Da neh ne ga non'da gwe goh' neh huh' tho non'-
dyo oh het'gah ho'ga ănt.
34 Neh no'nont'gah deh' sha gon'jăh da'noh, nooh-
tgah'hoh dăh'shoh ho dĭ nook'da no'nĭ ak; ho nont'gah-
deh', kuh' cha go'yah dit'gă oh na di'nĭs he'o noh; tăh'-
ăh deh os'thoo, de a'go nok'do da niih' na dĭ'nĭs he'o noh
na'a dis nyĭĕht', neh gai'o nih' hoo'wa yăn de'ih'.
35 Neh no năh' se deh'ji a ne'gwa, ah soh', naeh, ă-
yo'nis heht' hă yò hăht', o năh' thot gă'oh, ho ya'găh oh,
neh huh' he'a we nooh, he'o weh' deh dyo gweh da'na-
geh', neh huh' he'o dăn na'yăn dus'oh.
36 Da neh ne Si mon, kuh he'ni ăn non diih' de'ă-
non di'noh, neh huh' he'o ne nooh' he'o weh' he a'we-
nooh.

37 Neh no nẙh' he o'wa gẙs'oh, ho wẙ'ah seeh, Ga-
gwe goh' no gweh' ho sa'yah dih'saas.
38 Neh na go'yẙ ah'seeh, Dwah'dẙn dih', neh huh' he-
dwa yoh' no yah' det ga'non da'yẙn doh'; neh naak he-
i'o nyẙh' haeh'gwah, ne'' neh huh'; neh', sẙh'ẙh, a ga'-
di wa deh', heh neh huh' a gyooh'.
39 Da neh na go'i o nya niih' he'o weh' ni'ẙ nont gẙn'-
nis ah'da noh', thi yo'ẙ ja gwe'goh' ne Gal i lee; sa'a go-
yah'dit gẙẙ sooh', kuh, na di'nis he'o noh.
40 O nẙh' neh huh' ni tha we noo' no yah'dat gẙs ha-
yah'da deh; neh' neh de o'dos ho da niih, ho do'eh syoh'-
gwa niih; ha wẙ'ah seeh, Neh' gih shẙh' no'de sa ga yẙh',
sa gwe'nyooh', no'saa gyah'da go'eeh.
41 O nẙh' ne Je sus, da wa'do nya'noọh, na yah'da go,
he'na o dẙẙh, he o'nis oh'da da doh' hoh tho'yẙ o nyooh',
kuh; ha wa'ah seeh, o'ge ga yẙh'; neh' neh, sa'sa doh'.
42 O nẙh' sho, kuh, no nẙh' sha'dwẙn nohk'dẙh, wah'-
o gon da dyĭĕh' wa o'yah da tgah noh, ot gẙs' noh gah'-
hoh dẙh; do neh ne sho wa'yah da'go e wẙh.
43 Neh no nẙh' sha'oh ni go'o nih, o nẙh' shot gah'-
wẙh:
44 Ha wẙ'ah seeh',] Sat ga'ẙ oh, sẙ noh' hah gwis'dẙh
ẙ sho'yẙ as so gaah' no gweh'; neh gwa', sho, ne' sah-
dẙn dih'; neh huh' hoh sa'da dyah'do dah'sih he'thẙh-
dyoh', na'yah'don twus; neh, kuh, ne' sat gah', nẙ yo'-
yẙn deh'dah go'ok heh ji sa'dyah da'go e wẙh', ne noh o'-
i oh'dẙh, ne Mo ses ho i'wih sah'oh, neh ẙ gai'wa gwa'-
ih soh seek', ha di'yah da deh.
45 Neh dih, ne'' she'ya gẙh'oh, o nẙh', sho', kuh,
heh saah' we sòh' de o'di'o'gwah doh, a gwus' ho i'o wa'-
nẙh do'on dyĭĕh, he'nah a'wẙh; neh'huh, gwa', hwa'-
aak daht', ne tẙh'ẙh, deh sho'gwe nyos'ooh ne Je sus
ne de yèh'hat hes'gĕh ga non'da gooh' hoo'sa a yoh'; as-
de'gwa, gwa', sho, noh ga'non da'dis hoh' he'o weh'
deh'e'na ge hyoh', neh huh' ni'ehs; da neh ne' thi ga-
gwe goh', da ẙ'neh da'nooh, heh huh' he o wa yah'do-
wẙh'oh.

OI'WAH II.

NEH no nă̱h' dòh'gaah ah' ni wă̱'nĭs hă gee chi jo'dă̱-
nĭs yo̱ gòh'do̱h, o naeh' hes ho'yo̱s o̱h' ne Ca per-
na'um; neh no di'wa'o̱ gă̱h no̱ gweh', heh o̱ gyĕh' hă̱h-
dyo̱h'.
2 Neh no nă̱h' sho̱', kuh, gòt gah'deh neh huh' go-
yah'da ye'ih o̱h, neh huh' hoh'gaak daht', ne tă̱h'ă̱h
deh jo'no̱k doot no̱ gyĕh', no̱'da di yo̱h'; tă̱h'ă̱h, ha'eh-
gwah, he'tgah ho'ga ă̱nt dah'de'dyò no̱o̱k doot'; o nă̱h'
neh, ha go̱s'nyĭĕh seeh no wă̱'na̱h.
3 Neh no̱ wa̱'yah do'wă̱h o̱h, ho̱ wa̱'wih, sha yah'daat
no no̱o̱k'da nih, ne deh swă̱n'ni no̱n'dok hah' nah oh'dă̱h-
ă̱h; ge ih', ni ă̱'no̱n dii no̱ wa̱'wih.
4 Neh dih, no nă̱h' tă̱h'ă̱h deh jo'gwe nyo̱s'o̱o̱h ne-
dòs gă̱'o̱h ho̱ sa'ă̱n no̱n this he ni tha'yah'da deh', he ni-
gă̱n'dyòh go wa nă̱h', da ă̱ no̱ weh'să gòh' ne ga no̱h'sah-
gĕh, o do'gă̱h do̱h' he'o̱ weh' ni'aat'; neh no nă̱h' do̱n-
daa di'it, ne' neh huh' da'ă̱ no̱h să̱nt ne ga'no̱o̱k dah',
neh huh' ha yah'da a dyĭĕh' no no̱o̱k'da nih, ne deh swă̱n'-
ni no̱n'dok hah', nah'ot.
5 Neh no nă̱h' ne Je sus shaat'gat hòh he nit ho'nă̱h-
ni go̱'ă̱s ah do̱h', ha wă̱'a̱h seeh', Go̱'a̱ wa̱k', de ji'sa di'-
wah sa gwus' ne sa i'wa neh'ak shăh.
6 Neh, dih, na di'yah da do'gă̱ ne sha go'di ya'do̱ nih,
neh huh' hă̱ nih'dyo̱h, det ha'di yah'do weh'da no̱h' no-
nă̱n'nyah sa go̱o̱,
7 A, naeh', he go'waah', nă̱ gă̱' ho̱'gweh' hoh să̱'na̱-
et'gă̱nt hah' Na'wĕn ni'yòh'? So̱' nah ot' no yah' go-
gwe'nyo̱o̱h' ne do̱'sa ye'i wah'să gwus' ne gai'wa neh'ak-
shăh, neh', sho̱, Na'wĕn ni'yòh'?
8 Neh, dih, ne wah o'go̱n da dyĭĕh', no nă̱h' ne Je-
sus sha'a gah ă̱ yo̱o̱h' not wa is'hă go̱o̱h, he det ha'di-
yah'do weh'da no̱h' na di'yah da go̱o̱h', ha go̱'yă̱ a̱h'seeh,
A, naeh', he go'waah' de di'swa yah'do weh'da no̱h' nă̱-
gă̱' na̱h o'i oh'dă̱h sho̱h' ne swă̱n nyah'sa go̱o̱h'?
9 Ga'ă̱ dih gwah' ni gaah' deh'ga no'o̱h', na'yo̱n da'dă̱-

as' ne go no̱o̱k'da nih, ne deh̆ swą̈n'ni no̱n'dok hah̆' nah̆-
ot', Do̱'se sa di'wah̆ să gwus ne sai'wa neh̆'ak shăh̆; neh̆,
gih̆ shą̈h' na'ya gą̈h̆', Des dah̆t';] de sĕk ' ne sa'no̱o̱k dah̆',
sah'dą̈n dih'?
10 Neh̆ gwa', sho̱, na'e swai'wa yą̈n deeh̆', haah̆ has'-
des hăăt No̱ wą'wą̈k' no̱'gweh' nĕk'huh yo̱'ą̈n'jah̆ gĕh,
ne dą̈ cha'go i'wah̆ să gwus' ne go i'wa nĕh̆'ak shăh̆,—ha-
wą̈'ą̈h seeh no'no̱o̱k'da nih ne deh̆ swą̈n'ni no̱n'dok hah̆
nah̆ ot,—
11 Neh̆ noh̆ go̱'yą̈ as, Des dah̆t'; de sĕk' ne sa'no̱o̱k-
dah̆'; sah'dą̈n dih; neh̆ huh' ho̱ sa'seeh', ho̱ sa'jo̱h' he'-
di sa'no̱h sòt.
12 Wah̆ o'go̱n da dyĭĕh des ho'dah̆ o̱h; de oh'gwą̈h ne
ga no̱o̱k'dah̆'; hoh dą̈n'dyo̱s o̱h', ga gwe'go̱h' de o̱'wą ga'-
neeh̆; neh̆ huh' hoh̆'gaak dah̆t, naah̆'de yo dohk' wa'o di'-
wa nă'ă gòh̆; de o̱'wą̈ą̈h'są̈ o̱'nyo̱s o̱h', kuh, Na'wĕn ni'-
yòh̆'; ho ną̈', Tą̈h̆'ą̈h de'wą̈n do̱h' deh̆ dyo̱'gwat gaat-
hwą̈h' neh̆ huh' no̱'ya wą̈h'.
13 O naeh̆' hoh dą̈n'dyo̱s o̱h', ga'nyò dăăk ah' hes-
ha'we no̱o̱h; da neh̆ ne gą̈n'dyòh gwa gwe go̱h'
neh̆ huh' he o'di yah̆'da ye'ih̆ o̱h, ha go̱'i o̱ nya nis'o̱h',
kuh.
14 Neh̆, dih, no ną̈h' sha'at, ho gą̈s'o̱h ne Le vi, ho'-
a wak ne Àl phe us; neh̆ huh' ha nyòs'yòt he'tha di'ga-
nyak'thah̆ na di'wis de'o es; neh̆, kuh, na wą̈'ą̈h seeh,
Dak no̱n'dă dyĭĕh': o ną̈h' det ho'dah̆ o̱h, ho no̱n'dă-
dyĭĕs'o̱h.
15 Da neh̆ huh' ni ya'wą̈h̆ o̱h, no ną̈h' ne Je sus shah̆-
de'o no̱n do̱n do̱h het'ho no̱h'sòt, ho no̱nt'gah̆ deh̆ na di'-
wis de'o es, kuh no di'wa'neh̆ a go̱h, haeh̆'gwah neh̆ huh'
hą̈ nih̆'dyo̱h̆, hą̈'ą̈h̆ dyo̱h' ne Je sus, kuh na go̱'i o̱ nya-
ni'ak: neh̆, są̈h̆ ą̈h, no'no̱nt'gah̆ deh̆; ho̱ wa'no̱n dăă'-
dyĭĕs o̱h', kuh.
16 Da neh̆ no ną̈h' ne sha go'di ya'do̱ nih, kuh ne
Phar i sees sha o̱ wą gą̈h̆, neh̆'gwah de'o no̱n do̱n do̱h'
na di'wis de'o es, kuh no di'wa'neh̆ a go̱h', ho̱'wą̈ ną̈ ą̈h'-
seeh na go̱'i o nya ni'ak, A ni yòh̆'dą̈ą̈h, he' neh̆' de'ą̈-

non doos", neh, kuh, shah gaat' ha di'ne ge haah' na di'wis de'o es, kuh no di'wa'neh a goh'?
17 Neh, dih, no nąh' ne Je sus sha a'ok' ną gą, ha-go'yą ah'seeh, Neh net'ga ye'ih, i gą', hą'no heh', tąh'-ąh, naeh, dah'de'yò do'ąn jo'oh ha di'yah da deh' na'de-jąhs; neh gwa', naeh, de'yò do'ąn jo'oh ha di'yah da deh' no'di nook'da nih. Tąh'ąh neeh' deh a'gyoh dah'goh no'-sa khe'nok no di'wa ye'is doh; neh, gwa', neh do sa'ą nąh'-ni"go ąn de nih' no di wa'neh a goh.
18 Neh, kuh, na go'i o nya ni'ak ne John, kuh ne Phar i sees, de'ą non don'dyet hak', naeh. Ho di'yooh haeh'gwah, ho wą'ah seeh, A, naeh, he go'waah' na go'-i o nya nih' ne John, kuh ne Phar i sees de ąn non don'-dyet haah'; neh, dih, naeh, niis ne she i'o nya nih, tąh'ąh', naeh, dah de'ąn non don dyet hah'?
19 O nąh' ne Je sus, ha go'yą ah'seeh, Ho di'gwe nyoo, gąh', no dą'oh shoh, no'nyak heh' ne da ąn'non don dyet', he ną yo'nis heht dą'non di'aak no'nyak heh? Neh, waeh, he ną yo'nis heht, no'nyak heh' dą'non di'aak, tąh'ąh deh-o'gwe nyooh' da'ąn'non don dyet'.
20 Neh', dih, ne wą nis'hă de nyoh' da weh, no nąh' no'nyak heh' ą o wa yah'doh neek he'ni a'di yah'da deh; da o nąh', neh huh' ni yò weh' dą'non don dyet', neh wą nis'hă de nyoh'.
21 Tąh'ąh, ha'eh gwah, deh'so gaah' no gweh', ne ga-ąh'dăă seeh ne' deh ga'yąn nąn'dah oh, a'ya go ok' ne wvs syo'nyvs hă ga yo'neh; dyą gwah', sho, ne ga ąh'-dă seeh' no weh'săh doh' ąnt găăh ne găăht' ne wa ga'-yo neh; da', sah'gwah', sho', sa'yo gą is' he noh dwa'-dăh ne gaah'.
22 Tąh'ąh, kuh, ha'eh gwah, deh'so gaah' no'gweh', gvs heh'da ga'yo neh' a'a ne ga'ąh no'ne ga seeh' ne (wine;) dyą gwah', sho, no'ne ga seeh' dą gvs'heh da ne-gą o gwa'ooh, ą ga'ne ga'iht, waeh, ne (wine,) ą wa dă-jooh', kuh', ne' gvs heh'dah; neh gwa', gąs, ne gvs-heh'da seeh gĕh' ga'ne gon da hoh' no'ne ga seeh' ne (wine.)

23 Da neh huh' ni ya'wăh oh, ga'ăn da go sheh', neh nan'jah', neh huh' ho ăh'doh, na wăn da do'găh doh' wă-nis'hă deh; o năh' na go'i o nya ni'ak, he'noh weeh ho-noh'dăn dyoo, ho noh'saah wa di jih'ji yahk' no nan'jah.
24 O năh' ne Phar i sees ho wă'ah seeh, a' naeh ho-go'waah', neh huh nan di yeeh ne tăh'ăh deh ga ya nes'-hăh gĕh' na wăn da do'găh doh'gĕh?
25 Neh na go'yă ah'seeh', tăh'ăh, găh', deh swa'wăn-noh'saah, naeh he'ni o dye ăh' ne Da vid, no năh, shah-tho'do ă joos; kuh no năh' sha o'dos sweh'dăh, ne' a'-o hwah', kuh ne' shah gaat' hă neh.
26 Neh huh', waeh, he'o yos oh' ho noh'sòòt Na wăn-ni'yòh', ne chi tha'wă nis'hă de nyoh' ne A bi a thar, he'wa go wa năh' na di'yah don twus'; neh, kuh, neh ho-ăh'gwa goh' ne yo chih'wăăh'gwah, ne tăh'ăh deh ga'-ya nes'hăh gĕh' na yeek'; neh', sho, ho noh'hoh ge'ah na di'yah don twus; tha go ya wi'oh, kuh, ha'eh gwah' ne'ă neeh.
27 O năh' ha go'yă ah'seeh, neh, no''gweh ho wa dyă'-nohk dah'seeh, na'wăn da do'găh doh; tăh'ăh deh neeh' no gweh' a go wa dyă'nohk'dah'se aak' na'wăn da do'găh-doh.
28 Neh', dih, gai'o nih' No wă'wak' no gweh', ha yah'-da gwĕn ni'yòh', ha'eh gwah, na wăn da do'găh doh.

OI'WAH III.

ONAEH' neh huh' hes ho'yos oh he'o weh ho di yah-da ye'is dah gwah', yon dăn'na yăn'dah gwah'găh, neh huh' gyee, hăh dyoh no'gweh hos oh'dat hăs'oh.
2 Neh no want ga ă'os oh', a'dih gwah' o'sa o jăht na-wăn da do'găh doh'gĕh wă nis hă deh, neh na o wai'wai-yăh dek.
3 O năh ha wă'oh seeh', no'gweh, noos oh'dat hăs'oh, des daht', găn dyòh'gwa ăh.
4 Neh na go'yă ah'seeh, ga ya'nes hăh gĕh, ga găh, sne wi yòò' nă yoon'dyeeh', na wăn da do'găh doh'gĕh, wă-

nis'hă'de nyoh'; o gii', neh, ne' wa et găh' nă yoon-
dyeeh'! ă ye'yah da'ge hah ne yoh hes'hăh, o gii', ă ye-
nyŏh'! Neh gwa, neh' thi'o non dye ăh', sho.
5 Neh dih, no năh' de ot'gah doos'oh, ga noh kwăs hă-
goo' ha go'yat gat'hwah'oh, hoh'ni go et găh'oh, kuh;
neh gai'o nih' he'sŏh jih o ni yoh' no năn'nyah sah; ha-
wă'ah seeh' no'gweh, Da săn'nis oh'da gwa'ih sih. O năh'
tho nis'oh da gwaih'so: neh ne jo doh'oh naas oh'dah;
neh huh', noh de dyò ye'ih oh he ni yŏh'dăă ne' sgaat.
6 O năh', sho', kuh, ne Phar i sees ho noh'dăn dyoos'-
oh, neh' shah gaat' he o di as'hăn dus'oh nē Her od ho-
hah'shăh shoh; neh ho di'as hăn'dah goh' ha yah'da deh,
he non'da di ye'ăh duk a'o wa'i wah'doht.
7 Neh no dyah'doh noo, ne Je sus, kuh na go i'o nya-
ni'ak, neh huh' he'o ne noo' he'tga nyò dá eh; da neh'
ne găn dyŏh''go wa năh, ne Gal i lee, kuh ne Ju de a
tho'neh doh', ho wa non dă'dyiĕs oh;
8 Kuh, ne da ă neet' ne Je ru sa lem; kuh, ne I du-
me a; kuh, neh si'gwa ne Jor dan; kuh, ne tho neh'-
da noh' ne' wak da dyiĕh' ha'di na ge nyoh' ne Tyre,
Si don, kuh, găn dyŏh''go wa năh, neh no năh wa a di'-
wa ook. he ni yò'i wa năă'gwah dohs ni o dyă ă'noh, neh-
huh' ni tho ne noo' ho wa'yah do'wăh oh.
9 O năh' ha goo'nyeh seeh na go'i o nya ni'ak, neh na-
o wan'des ah'se aak' ne ni ga'o wah'aah', neh gai'o nih
he sŏh jih' găn dyŏh'go wa năh; dyă gwah', sho, sŏh-
jih' ă o deh se'o ăh.
10 Neh săh'ăh ne gŏt gah'deh sha gon'jăh da'nŏh;
neh huh', gwa', hoh gaak daht' ne da ă non dyah'da eek'
ha yah'da deh, neh naah da'o wa yă o nyooh', he ni yo'-
gweh da gee' ne' goh hă'yăn doh.
11 Neh, kuh, no nont wais'hă tgih', no năh', wa'o wa-
găh', ho di'yah dye'năh syoh he'a gat, do'noh sănt'wah-
oh, kuh; ho năăh, Do găs' Iis' neeh, Ya'a wak' Na'-
wĕn ni'yŏh.
12 O năh', sho, kuh, ha goh'ni go'e nii, neh na'gă-
aak' de o'wa yah'do dah'sooh.

13 Neh huh' o nąh' heht gąh' he a'we nooh heh' o-
non'da deh; he a'go no'goe oh, kuh, ga nyòòh hé ni tho-
ga'yąs; da neh huh' ni tho'ne noo', ha yah'da deh.
14 O nąh' ha go'yah dă gwąh', ha goh'hąh oh' wes hąą'-
dek nii'sga'eh; neh i gąą', da'ą non'di aak; neh, kuh',
na'a go haht' a'ą non'dąnt hă ni'noh.
15 Neh, kuh, nă'o dih has'des hă yąn dahk no'sas ha'-
go di'jąh thaak ne go noog'da nih; neh', kuh, no'sa o-
wąn di'yah dit'gąh seek na di'nis he'o noh.
16 Da neh, ne' Pe ter, Si mon, no sa'oh sąn'nòh-
dąs.
17 Da o nă' neh, ne James, Zeb e dee ho a wak';
neh, kuh', ne John, de ya'dą non deeh' ne James;
Bo an er ges, naeh, no'goh sąn'noh dąs; neh' gąn doh'
neh, neh, o a'wak shoh ne ga wąn'no da dyìěhs;
18 Neh, kuh, neh, An drew; kuh, ne Phil ip; kuh,
ne Bar thol o mew; kuh, ne Mat thew; kuh, ne
Thom as; kuh, ne James, Al phe us ho a wak'; kuh,
ne Thad de us; kuh, ne Si mon, ne Ca naan ite;
19 Kuh, ne Ju das Is car i ot, neh ho yah'dat gah'-
wąh: o nąh' o gyeh' he o di yos'oh, he ga noh'sòòt.
20 O naeh ne gąn dyòh'go wa nąh', sho di'yah da ye ih-
oh', neh huh', he yòk'dah oh o nąh', ne thąh'ąh deh jo-
gwe nyos'ooh, neh o sa a di ăh'gwaak.
21 Neh, dih', no nąh waa di'wa ook no dą'oh shoh,
ho di ya gąh'oh' ho noh'dąn dyos'oh' wa'o wa ye naah; neh
sąh'ąh nă'nan doh, Tąh ąh dah det'hah ni'go ă ye'ih.
22 Neh, dih, ne' sha go'di ya do nih' ne Je ru sa lem
da ą'noh dąn dih', wa ą nih', Neh ho aah' ne Beel ze-
bul; neh, kuh, ho ye'ăh dah'gwah no'wa go wa nąh' na-
di'nis he'o noh, he sha go'yah diit gąs' na di'nis he'o noh.
23 O nąh' he'a go no'goe oh; neh, kuh, ne' des ho'yă-
ga dăăh goh', ha go'yă oh'seeh, A nă'a yeeh Na nis'he-
o noh', o sa'o yah di tgąh' Na nis'he o noh'?
24 Neh, dih, waeh, gih shąh, ne go wăh'go waeh,
he'o weh' thą noh do oh'shă gwěn ni yòh' da wa dek'heh-
sih', a o hwąh, sho, kuh, de'sa gya do gănt; neh, waeh,

ne neh, he'o weh thă noh do oh'shă gwĕn ni'yòh ne go'-
wăh go waah tăh'ăh deh a oh' a'ga gwe nih' a'ga dahk'.
25 Neh, kuh', gih shăh', ne ga noh'sòt da'wa dek'hah-
sih', a o hwăh', sho', kuh, do'sa gya do gănt, tăh'ăh ne'
neh ne ga noh'sòt deh o'gwe nyooh' na ga dahk', sho.
26 Neh, kuh', gih shăh, ne' do'da'a daht' Na nis'he o-
noh, ha o hwah', sho', kuh, a'a da'dat gon dăh', da a da'-
dek hah'sih, kuh; tăh'ăh de'o gwe nyoo' na'a dahk',
sho; neh gwa', naeh, ne wa a'dohk dăh'.
27 Tăh'ăh', kuh, deh'so gaah', no'gweh, a'a gwe nih
neh ha'a yoh ho'noh'sòt na deh ji'at hah no'gweh, da-
oh gwa'noos, kuh, no'shă no nyus'hăh, neh, gwa', naeh,
ne tga gont' neh, yaeh', ăn'tha dye ăat' nă'os hă on dăh'
na deh ji'at hah no'gweh, o năh' wa'eeh ă'a gwe nih' dă-
oh'gwa noos' no'noh'sòt.
28 Do găs' neh' noh gwă'os, Hah de gai'wa neh'ak shă-
gee', naeh, dăs ho'wan di wah'să gwus no'wan di'a wah-
shoh' no'gweh'; kuh neh ă yon'dwă na'et gănt, ne ga'-
ă dih gwa'o weh nă dye'a wih duk' ă'yon dwă na'et gănt.
29 Neh, gwa', ha yah'da deh, ne' neh huh', i gă', nă'-
a yeeh, ă an'dăn do nyaht' No twa'i shă do găh'dih, tăh'-
ăh' de'wăăn doh' thah'do sa'o wa''i wah să gwus'; neh,
gwa', naeh, ho ye no wah'khoh ne wah o'i wa da dyeh'
ga'e wah dus'hăh;
30 Neh, gai'o nih, he'wa ă nih', neh ha aah' no twais'-
hă tgih.
31 O năh' neh huh' ho di'yos oh ne dă'non dă'non-
deeh, kuh no'noh'ăh, as de'gwa tha dih'si aah, neh huh'
he o non dăh'hah oh', he o'wa yas hoh'.
32 Neh, dih, ne găn dyòh'go wa năh ne neh huh' ha-
nih'dyoh, de o wan dyah'da doh, neh' ho wă'ah seeh,
Sat ga'thèh', nă' ne sa noh'ăh, kuh ne de swa'dă non-
deeh as deh' tha dih'si aah', iis ho sa'yah dih'saaa.
33 Neh ne deeh ha'go wă'noh să gwăh', ha wăă. So'
ne găh' noh yăh'', de ya gwa dă'non deeh', gih shăh'?
34 O năh' de'et gah dos'oh he'o weh' ni ă'nih dyoh'
ne de'o wan dyah'da doh'; neh', kuh, ne'a wăăh, Eeh hi'-

yat ga thòh' ne' noh yăh', kuh ne de ya'gwa dă'non-
deeh.
35 Neh, săh'ăh, ne son'dih gwa'nah oh'dăh ăh' do găs'
neh huh' nă'ye yeeh' he nit hoh'ni go'oh dăăh Na'wĕn-
ni'yóh', neh' shah gaat' ne' neh ne de ya'gya dă'non-
deeh' na'ji noh, kuh ne ye'oh, noh'yăh', kuh.

OI'WAH IV.

ONAEH' shoh'saah ha di'o nya nih', ga'nyò dăăk ah:
da neh ne găn dyòh'go wa năh' neh huh' he o di-
yah'da ye'ih oh ha yah'da deh; neh da ga'i o nih, o năh'
ga'o wa go' ho deh'noh da hoh, ga nyò dăăh'gĕh da'a-
dyăăh: da neh, naeh, ne găn dyòh'go wa năh', gä nyò-
dăk ah' ha dih'si aah, he ni yo'ă ja da dyeh'.
2 Neh' ne we sòh' o i'wa gee ha go'i o nya nis'oh de-
ga'yă on dăăh'gwah shăh'. ho ye'ah dah'goh, neh kuh
he no'da ye'ăh dah'gwa nooh, ha go'yă ah'seeh,
3 Jat'hon daat'; Nă' noh a'wăh; neh neh ho ya'găh-
eh neh ha nan ja yă twus no'yah doh dăh, ho nan'jon-
dyeh'sooh.
4 Da neh', dih, no năh' neh huh' shah a'wăh', he-
nyă weeh' ho nan'jon dyon'dyehs', o a'ah'gĕs'hoh, gyeeh',
oh ga'ge'on dah syooh'; o di yos'oh neh huh' ne jih dăh'-
goe hoh'oh, [neh heh tgăh' wa'di dyehs';] neh, naeh',
o dih'sah oh.
5 Gas dăăh'gĕh, gyeeh', oh ga ge'on dah syooh, he'o-
weh' os to oh', sho, ti yò'eh da'eeh; o năh', sho, kuh',
naeh, wah o'gon da dyeh', da wă'non do dyak'; neh gai-
o nih he deh o'eh da'no dees.
6 Neh huh, dih', no năh' heh tgăh' noh wa'dăh gwa-
ăh', oh wa'dih sgon daht', naeh'; neh', kuh, gai'o nih'
heh tăh'ăh deh ok'de ont; oh ga da gă'eeh, naeh', ne' neh.
7 O ihh'da go shoh', gyeeh, ne ni yò'ihk dah'aah, he'o-
weh' noh ga ge'on dah syooh'; da wăn'non de dyaak',
naeh', no ihk'dah; neh', naeh, oh tga'o nyahk; tăh'ăh,
kuh', naeh, deh o do syos'ooh.

8 Da o nąh neh', o yah'shoh, yo'ą ji yòs'gěh, naeh,
oh ga'ge oon daht, oh wa do nih', kuh', naeh', he ni yoo'
noh'wa di ya gąht' oh wąn'non do dyaak', kuh; da neh
he'noh wa do nih' sąh, gyee, ni wus'hąą ni ga ye ih' no-
sa'yò gą is'; ye ih', gyee, ni wus'hąą; agat, kuh, gyee',
de wąh'nyah eeh.
9 Neh na go'yą ah'seeh, Son dih gwa'nah ot' ha'oh do-
doh', no gwe nyoo' a o'thon deek', hot hon deek' ne' neh.
10 Neh huh, dih', ni yò weh' no nąh', chi a'oh hwah'-
ge ah, neh' ne neh huh' ha dih'si aah de o wan dyah'da-
doh'; he a di yah'daah', kuh, ne wus hąą' dek nii' aga-
eh; ho wa'an dos'oh, ne' nah ot' wa ąn doh'; heh', oh-
tha'yą on dăăk'.
11 O nąh' ha go yą ah'seeh, Iis ech hi'ya wii na e swąn-
noh'dook nah'soh o yąn deet' deh yo nii, he'o weh' thą-
noh'do oh'shă gwěn ni yòh', Na'wěn ni yòh: neh, gwaa',
ha di'yah da deh' ne tąh ąh' de a di yah'daah, he yò'i wa-
gwe goh' ną gąą' de ga yą on dăăh'gwah shă goo' ga ye'-
ăh dah'goh.
12 Neh ha di dòk hah', naeh; dyą gwah', sho, ą a dą-
gąh', tąh ąh gwa', naeh, thah da'a di'ga yąn daht: hą-
no'ok hah', gwah huh; dyą gwah', sho, ă'no ok'; tąh-
ąh', kuh, ą gą'aak de o dih ni'go ą yąn dah'ooh; dyą-
gwah', sho, ne ga ą gwah' ną yo'nis heht, neh' ne wa-
a dii'wi yòs; neh, kuh, ne do sa'o wan dii'wah să gwus'
no di wa'neh ak'shăh shoh.
13 Neh na go yą ah'seeh, Tąh'ăh, gąh, deh swah'ni go'-
ą yąn dahs', ną gą' de ga'yą on dăăh goh'? A, dih, ną-
ya wąąh" a'ga gwe nih' o gwe goh' ą swah'ni go'ą yąn-
daht' ne de ga'yą on dăăh'gwa nooh'?
14 Neh' no noh'gwą on dyehs, ho dyehs' neeh' no wą-
nah'.
15 Neh', dih, ne'huh, naeh, ną gą', neh, o aah'gee'-
hoh ne ni yo'aah'aah', he o weh' wa dyooh' no wą nah';
neh gwa', no nąh' ho na'o gąh', wah o'gon da dyeh' neh-
huh' i eh Na nis'he o noh'; neh', naeh, o'yah jih' hwa-
a'aah no wą nah', wa dyo'noh no nąn'nyah sa gooh'.

16 Neh', naeh, nä gä', haeh'gwah, ne neh huh' ga-
noh'gwä on dyooh' he'o weh' os tho'oh, sho, thi yo'eh-
da''eeh noh sgwääh'gëh, neeh' no näh' ho na'o gäh' no-
wä nah', wah'o gon da dyeh!' wa a di ye naah'; wa ä non-
doh'ha äh, kuh;
17 Täh'äh deh os'tho oh deh dyo'dek de o niih na di'-
yah da goo; dah ji'ah, sho, neh huh' ne yoh dääh;
noh'gäh gëh, gäs, no näh' oh ga däh' ne de yò'doh ho-
ga nyat', kuh ne ga noh'gon dus'häh, neh dyò i'wah no-
wä nah, wah'o gon da dyeh', gäs', oh tho'non do dääh-
däh'.
18 Neh', naeh' nä gä' neh', o ihk'da goo' ga noh'gwä-
on dyooh, neh' he'ni yoo' ne wa ä no ok' no wä nah',
19 Neh', gääs, he ni yo'o ya gääh ne yeh ni go äh'gëh
ne'ya go'yän daht' ne yo'än jah gëh o di'wa de nyoh',
kuh he ni ya go yah'dah doh''thah ne' wa tga no nis'häh;
neh, kuh, na wän'det gää des'häh ne yah' o i'we nooh-
shoh' da yò di yoon'dyeh; neh', naeh, oh tga'o nyahk
no wä nah'; da, täh'äh, gäs, deh a'oh a'wa do nih'.
20 Da neh, naeh, nä gä' ne' yo än ji yòs'gëh ga noh'-
gwä on dyoo; neh he ni yoo' ne wah o'ok no wä nah,
wah e ye naah', kuh; oh wa do nih', naeh', ne'neh;
neh'huh, gyee, neh', säh ni wus'hää ni ga ye ih' no sa'-
yò gä is'; ye ih', gyee, ni wus'hää; sgat', kuh, gyee,
de wäh'nyah'eeh.
21 Neh na go'yä ah'sech, Neh', gäh, gai'o nih' ne ye-
jis'do dah' gwah, neh huh' ga'eeh ne gah noh'gwa goo'-
gwaah' on'da ga'yän dahk, ne yon dä'noh ge'äh dah'gwah,
ga nok'da go'o gwa', gih shäh'? täh äh', naeh, ne' neh-
heh', i gää', o da ga'a nyò dahk, he'o weh' ye nyò'dah-
gwah'?
22 Neh, säh'äh, ne deh thah'gwis däh' deh wah'seh-
deh, ne'gä ak i gää' deh o yän det'heh ooh; täh äh',
kuh, de wän doh' he noh weeh, naeh gwis'däh a dah'seh-
däh'gëh ä ga yän dahk'; na'gä aak, i gää', deh dyoh'dän-
dyeeh, gwah thaa'ga aht'.
23 Neh, gih shäh, neh so gaah' no'gweh ha oh'do doh,

o gwe nyǫǫ′, i gǎǎ′, nǎ′ot hǫn deek′; hot hǫn deek′ ne′
neh.
24 Neh na gǫ′yǎ ǎh′seeh, Ja dah′ni gǫ′ǎ ǎhk ne nah ot′
ǎ swa′ǫk′haak; neh ne yǫn dǎn′nǫh ge′ǎh dah′gwah ǎ-
swa ye′ǎh dah gwaak′, ǎ yech′hi ya dǎ nǫh′ge ǎh′dah gwa′-
ni aak; neh, kuh, nǎǎh′ iis ǎ jech′hi ya dǎ nǫh′ge ǎh′-
dah gwǎh; neh′, dih, he swa yah′da deh′ ne′ swa ǫǫk-
hah, si′gwa, neh′huh, he′nǎn jech′hi yǫh.
25 Neh, sǎh ǎh, ha yah′da deh′ ne′ o yǎh′, i gǎǎ′, ǎs-
hǫ wǎ yǫh′ ne neh′ tga gǫnt: neh, kuh, ha yah′da deh′
ne tǎh′ǎh, i gǎǎ′, de o yǎh′, ǎ ǫ wah gwah′ ne′ neeh,
na′dih gwa′nah ot′, ha′eh gwah, ǎ′o yǎn dahk.
26 O nǎh′ ha gǫ′yǎ ǎh′seeh, Neh huh′, ha′eh gwah, ne
gǎh ni yòh′dǎǎ he thǎn nǫh′dǫ ǫh′shǎ gwěn ni yòh′ Na′-
wěn ni′yòh′, he nǫ′ya wǎh′, gih shǎh′, nǫ′gweh, yǫ ǎn ja-
gǫǫ′ ha o nǫh′gwǎ ǫn dih;
27 Da neh′ neh, a′o dah′wah seek, dǫn da at′gǎ ǫh′-
seek, kuh, ne′ wah sǫn′da de nyǫh′, wǎ nis′hǎ de nyǫh′,
gwah huh′, ǫn da gah′hwǎh o dǎh′, na′eh, o nǎh′ no nǫh′-
gwǎ ǫh; a′wa do dyaak′, gwah huh′; tǎh′ǎh deh os′thǫǫ
de oh′ni gǫ′ǎ yǎn dahs, he nǫn′da ga ye′ǎh dvk.
28 Neh, sǎh′ǎh, neh′ a ǫ hwah′, shǫ, he′yǫ ǎn ja deh′
dyo i′wah, heh, o dǫ′ni a dyeh; da wa dye ǎnt′, neh noh-
ga ge′oh jo dǎh; da o nǎ′ neh noh ga′jih jo dǎh′, oh ga′-
at ne′ neh, o nǫn jo dǫh′ ne′wah no jih′jah gěh.
29 Neh huh, dih′, ni yòò weh′ no nǎh′ oh wa da wis′-
aah, wah′o gǫn da dyeh′ neh huh′ hwa o haht′ na′nǫn ji-
yahs, wa′a nǫn ji yahk; neh, gai′ǫ nih, heh′, o nǎh′
hoh ga′eeh he′nǫ ga yah′gǫ ǫk.
30 Da o nǎh′ ha wǎǎh′, Ga ǫ weh′, dih, na′eh, nǎn-
di′dwa ye′ǎh dvk′, dǎn ji dwa yǎ ǫ da ak′, heh, thǎ nǫh′-
dǫ ǫh shǎ gwěn ni yòh′ Na′wěn ni yòh′? neh′, gih shǎh′,
neh, a nah oh′dǎh ǎh′ o gwe nyǫǫ′ da e dwǎǎh ne gǎǎh′:
nǫ′sa yò gǎ is′, i gǎ, a′yòh ni′gǫ ǎ yǎn dat′heht ne′ neh′?
31 Neh shah gaat′ des gya′dye ǎh′ ne′ neh, no nǫh′-
gwǎ ǫ ji waa gǎh′, noh o′nǫh gwǎ′oh′dǎh; neh′ no nǎh′
yǫ ǎn ja gǫǫ′ he ga′nǫh gwǎ ǫn dyǫǫ, neh a′ǫh′hwǎh ǎh′

he yò noh gwă'os thoh no noh gwă'oh shoh oh' he ni yoo' ne'yo ăn jah gĕh' ga yăh':
32 Neh huh, dih', no năh' ga noh'gwă on dyoo, oh wa-do dyaak', găs, ne' neh; neh', kuh, a'oh hwah ah go-wa năh' he ni yoo' noh e'oh dah'shoh oh, oh hah'do wa-năs', gwah huh', nòh gah'hah dă gwa'ooh; neh huh, gwa', hah de ga ye ih' ne jih dăh o'shoh oh' neh, heh-tgăh' wa di dyehs', ă wă'non dăă dăh, o dă o nos'hă goo ne' neh huh'.
33 Da, neh huh ni ya'wăh oh, we sòh' neh ne de ga'-yă on dăăh goh' ho ye'ăh dah'goh, he a gos'nyeh seeh no-wă nah; neh heh' ho di'gwe'nyos'oh, na'eh, nă o'non-thon deek.
34 Tăh ăh', kuh, na'gă ak, i găă, deh gaah ne de ga-yă on dăăh'gwah shăh ha gos'nyeh seeh: da neh', dih, no năh', sho noh'hoh ge'ah o i'wa gwe goh' ha goh'ni go-ă yăn'dah da nii' na go'i o nya nih.
35 Neh, sho, shah wă'nis hăăt', no năh' oh găăs'ah oh wa doh', ha go yă ah'seeh, Si gwaa'gwa noh ga'nyò-dăă dih' he dweeh.
36 Neh huh, dih, no năh' sa'o wă non'tgah' ne găn-dyòh'go wa năh', neh huh', sho, he yòh'dăăh he o'wa ah, ga'o wa go' he'o wah noh'da hoh; o yah'shoh oh, kuh, gyee', ne ni ga'o wahs aa'shoh oh, ne shah gaat hă-neh'.
37 Da neh huh' ni ya'wăh oh, nah'de yò dohk' oh ge'-o wa nănt', ga o wah gĕh he wa'doh da'yăn thah; neh huh, gwa', hoh gaak daht', neh, o năh' oh ga'noh heht.
38 Neh ne noh găăh'gwa he yòt'ho yòhk', naeh, ni-thah'nont; ga goh'săh gĕh' ho dah'oh: o năh' ho wa'-yeh'doh, ho wă'ah seeh, Sa di'o nya nih', neh, găh, neh' ... thah'gwis dăh' he să noh'doh nă dwai'wah'doh?
39 O năh' thot gă'oh; wa'is dăh' ne găă hah'; neh, huh, ne wa'ă os he ga nyò da eh', Thah'sa dyeeh: Sgă-nih'gă aak. Da neh noh wă'nih hăăh ne găă hak': ... huh' noh a wăh' naah'de yò dohk' thah wa dyeeh.
40 Ha go yă ah'seeh o năh', A naeh' he go waa' sòh-

jih' swah dyoh'nii"? A ni yòh dăă, heh, thăh'ăh deh-
swa yăh ne gai'wa gwĕn ni yòs'dos hăăh!

41 Da. neh naah'de yo dohk'dah oh, ho noh'dyoh oh;
do'non da'dă ah'seeh, A' ne găh no'gweh doh dăh' nă-
găă', heh o gwe nyoo ne găă hah', kuh, he ga nyò daeh'
hot hon daas'?

OI'WAH V.

ONĂH' don da'ă non da wă'ănt neh sga nyò dă di'-
gwa ho di yos oh he'o weh' ho no'ăn ja deh ne
Ga da renes.

2 Neh, dih, no năh' ho deh'noh dah'gwăh ne' ga o-
wa goo', wah'o gon da dyeh' de'o wan dăh'doh ne da'-
ya găht' he'o weh' dyon da'deh sa'doh gwa'noh' no'gweh',
neh' ho'aah' no twai'shă tgih.

3 Neh huh' ni'a no gă dyehs' he'o weh yon da'deh sa'-
doh gwa'noh; tăh'ăh, kuh, deh so gaah' no'gweh de o'-
gwe nyoo na'os hă on dăh; tăh ăh deh o'gwe nyooh',
ha'eh gwah, ne' de gă o we'o da hoh':

4 Neh ga i'o nih', heh, o năh' we sòh ni yò'ăh doh ne
dah ji'ah neh' o naeh' sha sha'ont, neh ga ye'ăh dah'goh
ne de yo'da dah'sih da'noh son'dah gwah', kuh, ne de gă'-
o we o da hoh: da neh' ne de'a yahk ho'oh, sho', ne'
de gă o we'o da hoh'; neh, kuh, ne de yon'da dah'sih da'-
noh son'dah gwah' de a'it hah', sho; tăh'ăh, kuh, so-
gaah' no'gweh de o'gwe nyos'oh na oh ni'go ă gwa'ih sih:

5 Dyòt gont', gwah huh', ne' wah son'da de nyoh', kuh
ne wă nis'hă de nyoh, neh huh' hah de'o da wă nyee
he ga e'non de nyoh'; kuh he'o weh' on da'deh sa'doh-
gwa'noh, daah'săn twah'sehs, ha dat'he no'noh, gwah huh,
neh ha ye'ăh dah gwah' ne gah sgwă ăh shoh'oh.

6 Neh huh, dih', no năh' wa'o găh ne Je sus, we ăh,
hah de'o ăh'da doh', hah de'o yah'da no'oh gwa'noh',

7 De'oh sănt wah'oh, kuh, tho deh'has dos'oh; ha-
wăăh, A nah ot' a ga'di wa deh niih' heh syah da deeh',
Je sus, iis ne' ya a wak' ne si gwa'di hah heh tgăh'
Ha'wĕn ni yòh'? Neh Na wĕn ni yòh' hoh săn'na go' dak

ha'wih duk' oh go ya do'eh syoh gwăh', na'gă ăak' dah-
des'ga doh'ho ga'nyah dooh.
8 (Neh săh'ăh na wă'ăh seeh, Da ja găht' ha yah'da-
deh' no'gweh, iis, ne sat hwa'is hă tgih.)
9 O năh' ho'on dos oh', A nah oh'dăh ăh' sya soh'?
Neh ne det hos'nyeh oh', ha wăăh, Le gion, neh'huh
gya soh'; neh, săh'ăh, no gwat'gah deh'.
10 Neh ne we sòh' wa o do'eh syoh gwăh' na'gă ăk
da'go ya do wiih' sa go'yah di tgăh' he'yo ă ja deh nè
neh huh'.
11 Da neh', dih, ne' neh huh' dòs gă'oh, ho non'da-
de syoh', găn dyòh'go wa năh' ne gwis gwis' dyo non'-
dek ho'ni a dyehs.
12 Neh' ne' ga gwe goh' na di'nis he'o noh' wa o wan-
do'eh syoh'gwăh, ho năăh', neh huh' da'gwa gon duk'
he wa di'yah da deh' ne' gwis gwis; neeh'', ha'yak hi''-
yah dyohs.
13 O năh', sho, kuh', naeh, ne Je sus wa go nok'dot-
has'. Neh ne' wa di ya găht' no nont wa'i shă tgih, neh-
huh' he'o di yos'oh he wa di'yah da deh' ne' gwis gwis:
da neh he ni găn'dyòh gwah' de yo năăh'da doh'; deh-
swă'non da dwĕn ni yò dyeh', o năn non dus'năh doh he'o-
weh gwus' ga ne jòot'; ga nyò dăăh'gĕh hah de yò dih'-
sgeh oh'; (de wăh'nyah es'hăs hăăh', noo', ni wăn'non di'-
neh;) neh huh', naeh, da wĕn non do'is sweh'dăh ga'nyò-
dă goo'.
14 Neh neh, ha di'non dă'ak ne gwis gwis wa ă non-
deh'gòh', naeh; neh huh' hwa'ă non tyò wih' he'tga non-
da yăh'; kuh, he'yo'ăn ja deh' ne' neh huh'. O năh'
ho di'yă găh'oh ho nont'gat wah soo ne' nah ot', ne găh,
non da'ya wăh'.
15 Neh neh' ho wa'yah do'wăh oh' ne Je sus, ho wa-
găăh', kuh, neh ha nis'he o noh' ho dyă'ni noh, neh,
kuh, neh ho a wahk ne Le gion; hăh dyoh'; hòs yo nih,
kuh; neh, kuh, ne' det ga ye'ih naah'ni go ăh'gĕh; da
neh neh ho noh'dyoh oh.
16 Neh neh ho nont'gat wăh' wa o wan di'o wih', he-

na'o yah da wăh', neh ho dyă'ni noh' na nĭs'he o noh';
neh, kuh, he noh'o di yah'da wăh ne gwĭs gwis.
17 O năh' ho noh'saah ho wan do eh'syoh gwa nii no'-
sa ya găht' he ni o'no ăn ja deh.
18 Neh no năh' hes ho'deh noh'da hoh ne' ga o wa go',
neh ha yah'da deh' neh ha nĭs'he o noh' ho dyă'ni noh',
ho do'e syoh'goh ne da'a ya di'aak', sho'.
19 Neh huh, gwa' ni ya'wăh oh, ne thăh'ăh de o ga-
yăh'ooh' ne Je sus: neh, sho, na wă'ah seeh, Sa sah'-
dăn dih, ho sas'he yah'do wăht ne' she'nook shoh'; neh,
kuh, năs he'o wih he ni yò i wa nää'gwah dohs', noh o'i-
oh'dăh Na yah'da gwĕn ni yòh' no'ya dye ăhs'; kuh he-
ni găn dăăs'yò wa năh' wa yăn dăăh.
20 Neh no'yah jih hes'ha we noo, neh huh', sho', kuh,
o năh' hoh saah oh tha'di o gwat neh De cap o lis he ni-
yò i wa nää'gwah dohs noh o'i oh'dăh shoh ne Je sus ni-
o dye ăh'see: da neh ne ga gwe goh' no gweh' ho dĭĭ'-
wa nää'gwah oh.
21 Neh huh, dih, ni yo weh' no naeh' ne Je sus ga o-
wă goo ho ye ăh dah'goh des ho ya yah'goh', gòt gah'-
deh no gweh' neh huh, ho di ye'ih oh' ha yah'da deh: neh
ne ga nyò dăăk ah', sho', ni ehs.
22 Neh neh, nă ni ya'wăh oh, dyă gwah', sho', da'-
eh' sha'yah'daat he'ni ă non dii ne thă năn'noh do'oh,
hă nont'găn nĭs'at hah', Jai rus ha ya'soh; neh', kuh,
no năh' wa'o găh', neh huh' he'o yus hăn'dah oh he de-
ah'sih da'de nyoh.
23 Da neh' ne we sòh ho do e syoh'gwa nii', ha wăăh',
Neh ne ni ya'gah a'ah khe'a wak ye yus'hăh, neh huh'
o năh' he gaa deh' ne yai'e yos: Oh go ya do e syoh'-
gwăh, dih, ne neh huh' haah seeh, a'she yăn'nis-
oh'da ăh, o'sa yon doh', i găă, a'ya go heek', dih'
naeh.
24 O năh' ne Je sus sho ne noo'; da neh' ne găn-
dyòh'go wa năh' ho wa'non dă'dyes oh, do'wa yah'do ă-
go'on dyeh' ne gwus'.
25 Neh, dih, neh' ye yah'da do găă' ne ya goo gweh',

ne wus hą̆ą̆' dek nii' sga'eh ni yòs'hă gee' noh o'nis heht, chi yet'gwăh ji tgăhs',
26 Ho nont'gah deh', kuh, nă'non de jăhs' tho di'wah, we sòh' o i'wa gee' de ya go doh'ho ga'nyah oh; ga gwe-goh', kuh, he ni yoo' go yăn duk, go dăh daah; tăh ăh', kuh, deh thah gwis dăh deh a'go yah'da geh'has ooh; sah'-gwah, gwa', sho, a yăăh, oh ga gă is';
27 Neh no năh' ho wai'wa o găh' ne Je'sus neh huh' sho dya'go'yos oh he de a di yah'dah si'aah, has ho ne'gwa ni dya'ga we nooh' hah de ya go'yă'o'nyos oh no dyah'da-wih'shăh.
28 Neh, săh'ăh, ne ga wăăh, Neh, gih shăh', sho, neh huh' ni yò gwe nyooh', ne neh', sho, hah dă gyă o-nyooh no'syo'nyus hăh, tga gont' ne' neh' ăs ga-doh.
29 Da neh, na'gwus' o năh', sho", kuh, wah ă ni-gwăh'jahk; neh, kuh, neh, da yăn'ni non dook' ne ye'-yah'da goo, do găs' sa yon doh' . he ni ya'go yah'da wăs'-gwah.
30 Neh' ne Je sus, wah'o gon da dyeh' tho gah'ă yos'-oh na yah'da'goo, heh, o ya'găh oh, gwah, ha yah'da-deh, ne gah has'des hă gwĕn ni yòh ja go'jăh dah'gwah, de o'dih sa de nyoo' he noh da di'yah dah'si aah, ha wăăh, So ne găh' hoh dye'yă o nyooh' na gus'yo nyus'hăăh"?
31 O năh na go i'o nya nih' ho wă'gh seeh', She găh', wăeh, naeh, ne găn'dyòh go wa năh, kuh he'noh de ye sa'-yah do'ă goh; da, a ni yòh'dăăh heh' sa doh', So' naht ot' hoh dyo'gyă o nyooh"?
32 O năh' de ot'gah doos'oh neh na'sha go găh ne' neh huh' noh'e yeeh nă găă'.
33 Neh, dih, ne ya goo gweh' goh dyoh'oh, go yah'-dyadaah thah', gwah huh', ye i'wa yăn de ih' he ni ya'-wăh oh he ye hah'da deh; dya gòh'dăn dyos'oh, neh huh' ga yah'dye năh'oh he'a gat, o i'wa gwe goh' ne gai'wa-găăn ni yòh' ho wa'o wii.
34 O năh' sha ga'wă'gh seeh, Go'a wak', neh ne sai'-wagwĕn ni yòs'dos hăh' se sa jăht; sgă noh' să noh'do-

nyo'neh, sah'dăn dih; neh, kuh, ne ji sa'doh o'ok he-
ni sa'yah da wăs.
35 Neh, dih, he'noh weeh ah soh' ho thaah ha di'yah-
da do găă' ne neh huh' da ă'noh dăn dih he tho noh'sòt
ne thă noh'do oh' hă nont'gă nis'at hah', ho năă', O năh'
ga we'e yooh' ne' she a wak: a, naeh, he go waah' ah-
soh deeh'seh no'weh hă ni a dyeh' Na di'o nya nih'?
36 Neh, dih', he ni yòs'no weh, no năh' wa a'ok ne
Je sus he no'di wă'noh dăh'heht ne wa a'dis nyeht, ha-
wă'ah seeh ne thăn noh'do oh' hă nont'găn nis'at hah,
Să noh' ă sah'dyohk; neh', sho, ne' ji wa gwăn ni-
yòs'.
37 Da neh ne thăh ăh de o ga yăh'ooh neh' no gaah
no'gweh a o waa'non dăh; neh, sho, ne Pe ter, kuh,
ne James, kuh, ne John, ne de ya'dă non deeh ne
James.
38 O năh' neh huh' ho yos'oh ho noh'sòòt ne thăn-
noh'do oh', hă nont'găn nis'at hah'; hot gat'wah oh' hah
noh de yò dyòh'gwa e'syoh; neh, kuh, nă nas'dă o nyoh'
hă non dă nohs' he ni yò gwe nyoo.
39 Neh huh', dih', ni yò weh', no năh' tho yoo, he ga-
yă ah'seeh, A, naeh', he go waa', nă gă' ni swa dye ăh';
swus'dă o nyoh', kuh! thăh ăh ne găh', naeh, deh a ga-
we'e yoo ne yek sah'da seeh ah; neh', sho, ne go dah'oh.
40 Da neh no wus'gat gwăh'oh, ho wan dăn de'nyah-
doh'. Neh huh, dih, ni yò weh', no năh' ga gwe goh'
ho sa a go'yah di tgăh', neh he a'go aah ne' sha go'non-
deeh doh' ne yek sah'go waah, kuh ne' shah gaat hă-
neh', neh huh' he o di yos'oh he'o weh ni dye'yus hăh'
ne yek sah'go waah.
41 Neh noh sha'gos oh'da ye noah' ne yek sah'go waah,
neh', kuh, ne sha ga wă'ah seeh, Ta li tha cu mi; neh
găn doh ne de ga'wăn non de nyoo', Sek sah'go waah,
Neh noh go'yă as, sat'găh'.
42 Neh na gwus' o năh', sho", kuh, don da'yont găh
ne yek sah'go waah, wah oh'dăn dih', kuh; neh, săh'ăh,
ne wus hăă' dek nii' sga'eh ni ya ga'os hi yah'goh. Da

neh' na gwus'ä deh sho''dih ni gont', sho, he na o dii'wa-nä''gŏh.

43 Da neh na goh'ni go'o nii ha go ya'is da nii na'gä-gak so gaah' no'gweh de'o i wa yän deeh'ooh; wa a'i wis'-nah, kuh, naah gwis'däh o'da yon da doh' a'yon dek'ho-nih.

OI'WAH VI.

ONÄH hoh dän'dyos oh, sho ya'gäh oh ne' neh huh'; neh huh, 'hes ho'yos oh he'o weh' ha o hwgah tha'-ăn ja deh; da neh no wa'non dä'dyes oh na go'i o nya nih.

2 Neh huh, dih', no näh' hoh wä'nis hă'eeh na'wĕn da-do'gäh doh'; o näh' hoh saah' ne wa a'di o nyäh' hä-nont'gä nis'at hah: neh no nont'gah deh no wan'di wat'-hon deh, we sŏh wa'o dii'wa nää'gŏh, ho nää, Ga ä o-weh ne gäh ni tho a wih'dah goh', nä gää' ho gweh', nä gää noh o i oh'däh shoh'? neh, kuh, ne noh gah'ni-goh'dus yŏh'däh' nä gää', neh, ho wa wii'; he'soh jih' äih' o i'oh dus'hă nää gwah dohs da ya weh do'on dyeh ha yah'da deh?

3 Täh'äh, gäh, deh neeh nä gää' na noh'so nis, ho wa-wak' ne Ma ry; neh', kuh, de ya'dä non deeh' ne James; kuh, ne Jo ses; kuh, ne Ju da; Si mon gwah'huh? Täh äh, gäh', kuh, ne de ä non dä'non deeh ne wän ni'os hoh'oh nä', kuh, deh wän'nih dyoh he'o-weh' dwäh dyoh? Da neh noh tho'non do dääh däh ha yah'da deh.

4 Neh dih' ne Je sus ha go'yă ah'seeh, neh no do'gäs-da hih', täh äh deh neeh' na'gä ak i gää' de oh'sänni-yŏŏ; neh, sho, täh'äh, he'o weh ha o hwgah' tha'ăn ja-deh; kuh, he'o weh ne a di yah'da deh ne sha ä no-gweh'daat'; kuh ne'a o hwgah' ho noh'sa goo.

5 Da neh ne täh'äh, ne' neh huh, de o gwe nyos'ooh no i oh dus'hă nă'ă gwat na'an dyeeh; neh, sho, he we-gää' ne wa a'go yän'nis oh'da äh doh gaah ah ni ä non dii' ne di nook'da nih; neh, kuh, ne' sa a'gon jäht.

6 Neh ne wa'o i wa'nää gŏh, neh gai'o nih heh, dah-

aa di'wa gwĕn ni yès. Da neh ne de o da wą̆n'nyes oh
ne dos gą̆s'hoh oh ga non'da yą̆n doh', ho di'o nya'ni a-
dyeha.
7 Neh ne a'go no'gos oh ha yah'da deh, ne wus hą̆ą̆'
dek nii' sga'eh, hoh saah' o nąh ha goh'hąh syoh' ą̆'noh-
dą̆n dih' de a di yus'hes hoh; ha goh'has des'hă wii, gwah-
huh', neh heht gąh' ą̆'o wą̆n nont'hăh gwa'ni aak no-
nont'hwais'hăt gih;
8 Neh, kuh, na go i wis'ah seeh', nă gă ąk hah gwis'-
dąh the o'di aah na wa'dye'ăh duk hą̆'nont ha'i neh; neh,
sho, he we gą̆ą̆' na dah'dis hăh; thąh ąh ne yek hwa'-
dah gwah, thąh ąh no ăh'gwah, thąh ąh no wis'dah, tha-
wa dahk' no nont'hwah has'hăh.
9 Neh gwa ne dą̆ o nąą so'ook; thąh ąh', kuh, aeh,
ne de wa dyah da'wih shă gee a'a dyah'da wiht.
10 Da neh na go'yă ąh seeh, Neh ne ga ăn dih gwa'o-
weh nă swa yoh' ne ga noh'sòòt', neh huh', sho, swąh-
dyo dahk', he ni yo weh' hą̆ swat'hă daat' ne' neh huh'.
11 Neh, kuh, neh so'dih gwa'nah ot ą̆ gă'ąk deh ech'-
hi gwą̆ąh', ą̆ gă'aak, kuh, deh ech'hi yat'hon da dooh',
neh huh ni yò weh' no nąh' ą̆ ji'swat hă daat ne' neh-
huh, swah gă'waak ne swah sih'dah gĕh', neh ą̆ gai'wa-
gwai'soh seek, ha di'yah da deh'. Do gąs'·oh gwă'as, neh
naah'de ga gont' ti gă'oh, naeh, he nă yò di yah'da wąh
ne So dom, kuh ne Go mor rah, no nąh' neh' dwă nis'-
hă deh neh dą̆ swa'dyah do wet', naeh hoi gă' ga'non-
da yąh.
12 O nąh' ho di'ya gąh'oh ho noh'dąn dyos'oh, neh ho-
dit'hăăh goh neh do sa ă nąh ni'go ăn de nih no gweh.'
13 Da neh ne we sòh' ne' sas ha'go di yah dit'gąh-
sooh na di'nis he'o noh; neh, kuh, ne wa o wąn noh'ga-
ooh ho nont'gah deh' no'di nook'da nih, o noh ho di ye-
ăh'dah goh, sas ha'go dii jąht', kuh.
14 Neh ne go'wăh go waa Her od, no nąh' wa o'i wa'-
ook, (neh, sąh'ăh, ne de yò'di o gwąh' he ni oh'sąn noh'-
dąą,) neh ne'a wąą, Neh ne John ne Bap tist; det hot'-
gă oh non da'deh sa'doh gwah'gĕh; neh, dih', kuh, ga-

i'g nih, o i'oh dus'hă nă'ă'gwah'doh; wa do'dah so'gwa oh
ha yah'da deh.
15 O yah'shoh oh' hă nan doh', E li as ne'huh: o yah',
kuh, gyes', hă nan doh', Ho do'găs da nih' ne'huh: neh-
huh' ni yoh'dăă, he ni yoh'dăă no do'găs da nih.
16 Neh, dih, no năh' ne' He rod wa i wa'ook, ha wăă,
Neh ăăh nă gă ne John ne'noh'o nyah'goh: det hos'-
gă oh non da'deh sa'doh gwah'gĕh.
17 Neh, săh'ăh, ne'a o hwah ne' Her od he o'dăh-
hah'oh ho'wa ye naa' ne John, on da'deh ho'doh gwah'-
gĕh ho was'hă ont, neh dya go i'wah ne' Her o di as, ne
de ya'dă non deeh Phil ip yòòh; neh săh'ăh ne'neh
sho di nyak heh'oh.
18 Neh săh'ăh ne John hos nyeh'oh, ha wă'ah seeh
ne Her od, Tăh ăh ne'huh deh ga ya nes'hăh gĕh héh
syah da deh' ne'neh a'she gòh ne' yòòh ne de ja'dă-
non deeh.
19 Neh dyò i'wah heh'oh, ne' Her o di as wa o wăn-
do'nyah dăh; neh, kuh, na'o wa'nyos oh' o năh'; tăh-
ăh, gwaa, deh a'go gwe nyooh.
20 Neh, săh'ăh ne' Her od, hos'ha nis' ne John; ho-
noh'doh heh tga'i wa yeih ni o'gweh doh'dăă, ho yah'-
da do'găh dih', kuh; de o snyeh', kuh; neh, kuh, ne-
năh' wa o di wat'hon daat', we sòh o i'wa gee na'an-
dyeeh'; wa a'doh ha'ăh, kuh, găs', he wa'o di wat'hon-
daat.
21 Neh huh, dih', ni yò weh', no năh' hwah o'nok do-
daht' hoh wă'nis hă'eeh, neh ne' Her od no năh' ho sa'-
wă nis'hă'eeh he'ni o no gă doh', wa a'goh hwa'e has na-
go'yah da wăh' ne thă nă''noh do'oh, kuh neh, ho nă ni-
dyòh'gwas de is da'noh no dis'găh ă'geh dah', neh gwah-
hah' na dih'san no wa nas'' ho non do'ă jas de'is da'noh ne
Gal i lee:
22 Neh huh, dih', ni yo weh' ne' go a wak', ne găh'
ne' Her o di as, da ye yoh, oh dyont, kuh, wa o wah ni'-
go'i yòs' ne' Her od, kuh ne de găă' hă nih'dyoh, sha-
go wă'ah seeh ne yek sah'go wes', ne go'wăh go wes',

Da ga do'eh syoh gwăh' ga nyòòh, sho, ne nah oh'dăh-
ăh; da, tga gont ne'neh dă go'yah do'weh dăh.
23 Neh ne de o no oh'gwa nyoh sha ga wă'ah seeh,
Neh na dih gwa'nah oh'dăh ăh ăs ga do é syoh gwăh, tga-
gont ne'neh ă go yoh', neh huh', gih shăh, hă gaak daht
naah de'wah să noh' he'nit gă noh do'oh gyah'da gwĕn-
ni yòh.
24 O năh gòh dăn'dyos oh, he ya ga wă'ah seeh no noh'-
ăh, A nah oh'dăh ăh' ă ga do e syook'? Da neh' ne ga-
wăă', Neh no noh'ăăh ne John ne Bap tist.
25 O năh wah o'gon da dyeh' de dya'go yos'oh de ya'-
goh săi'yăh'o on dyeh' sho wa'yah do'wăh oh ne go'wăh-
go waa, go do e syoh'goh, ga wăă', Neh dwa ge'ga yăs'
ne neh' ăs goh' ne ji gwus', sho', ga jăh'gĕh ă găă dyeh,
no'noh'ăăh, ne John ne Bap tist.
26 Neh nooh dwa'dohk dăh wa oh''săs ne go'wăh ge-
waa, neh gwa', sho, dyò i'wah, he de o nooh'gwa nyoh';
neh, kuh, dyòi'wah ne găh' ne' shah gaat hă nih dyoh,
tăh'ăh de'o gwe nyos'ooh ne don'das ha ga'oh ne găh.
27 O năh' wah'o gon daa dyeh' ne go'wăh go waa he-
oh'hah oh sha yah'daat ne de o'dyah da doh, ho i'wih-
sah'oh, nănt ga'aak no'noh'ăăh'; o năh hoh dăn'dyos oh,
he o noh o'nyah goh on da'deh hó doh gwah'gĕh.
28 Neh, kuh, ne' tho aah no'noh'ăăh ga jăh'gĕh gă-
dyeh'; neh hes ha'go wii' ne yek sah'go waa: da o năh'
ne yek sah'go waa, neh, naeh, he ya go wii no noh'ăh.
29 Neh huh' ni yò weh no'năh neh', ha go'i o nya nih
wa dii'wa ook, neh huh' nit ho ne noo', de o'dih gwăh no-
yah'dah, neh huh', he o di yăn'dus oh, he'o weh' on da'-
deh sa'doh gwah.
30 O năh' no wa'dih hah'oh neh huh' ho non'dyah de'-
o e goh', ha yah da deh ne Je sus, ho wa'o wii o i'wa-
gwe goh', de ja oh' he'na ă non dyeéh, kuh, ne nah oh'-
dăh ăh hă non'di o nya ni'ak.
31 Neh na go yă ah'seeh, Ga swih', swa dyah'don da-
gòh; neh huh' hoh swee' he'o weh' deh dye'na ge nyoh,
swa do'i shăă, ya eh', sah nă yo'nis heht: neh săh'ăh ne

gòt gah'deh ha dii yoh, shă noh'dăn dyehs', kuh; neh
ne' deh a oh a o di'nok do dahs', ha eh'gwah na ă non'-
dek ho nih.
32 O năh ho nont'hă da doh', neh huh' he o'ne noo he'-
o weh' deh dye'na ge nyoh', ga o wa goo' ho di ye ăh'-
dah goh, ho non''dyah don'da gwăh.
33 Da neh ne găn dyòh gwah gĕh' wa o wan di găh'
no năh' ho nón'thă da'do on dyeh; got gah deh', kuh,
ne' wa o wa yăn deeh; o năh eh dah'gĕs hoh de o nǎăh'-
da doh, ga gwe goh ho di ya găh'oh ne ga'non da yăn doh,
neh huh' he o ne noo' he'o weh' hă oh'di heht, neh noh'-
tho wan dis'hă nih, neh huh' wa o di yah'da ye ih' ha yah'-
da deh (no năh' wa a yoh.)
34 Neh ne Je sus no năh' da a'ya găht, gòt gah'deh
no gweh' wa a'go găh, neh' ne da wa'do nya'nooh na-
yah'da goo he'na o gon dăăh; neh gai'o nih he neh huh',
sho, ni yòh'dăă ne de yo di noh'gă ont ne thăh'ăh, i-
găă', deh o di yăh' nas de'is thah: o năh' hoh saah ne
wa a'go i'o nyăh, o i'wa we sòh'.
35 Neh huh, dih, ni yò weh' no năh we ăh' he wa'dă-
nis hi nehs, ho wa yah do'wăh oh na go i'o nya nih, ho-
năă', Tăh'ăh deh e'na geh' nek ho'o weh; o năh, gwah-
huh, we sòh' o ăh'doh he ni yò nok dòòt:
36 She'yaa tgah, neh neh a'ă noh'dăn dih, da ă'non-
da wă nyeeh' ne dòs găs'hoh oh he'yo ăn ja deh; kuh,
he'o weh ga'non da yăn doh, neh na ă non'dah hni nohs'
no ăh'gwah: neh, săh'ăh, ne thăh'ăh de o di yăh' nii-
yees.
37 Dech ha go wă'noh să gwăh, ha go'yă ah'seeh, Da-
yeeh'hi yoh na'a diik. O năh hă wă'ah seeh, Neh găh'
ne găh' niih' ă ya'gwah dăn dih', ă ya'gwa ni noh' dek-
nii de wăh'nyah eeh ni gah'si yoh'shă gee na yò i wah'-
săăk no ăh'gwah, neh ă dyak hi'yoh na ă non'dek ho nih?
38 Neh na go yă ah'seeh, Do ni yò'ăh gwa gee' swa-
yăăh'? swah dăn dih', swat gat'hwah sah. Neh huh' ni-
yò weh no năh' wa'o di do găs', neh neh', ho năă', Wis
de găn ja gee', gwah huh.

39 O nąh' ha go i wis'ah see, neh nạ yòh'gòh so nyoọk',
o ge'oh jah'găh ą a wĕn nih'dyooh.
40 O nąh' wa'ą non dyąąh', wa ą non da'deh gòh'so-
nyoọh', de wąh nyah es'yon dyeh; wis, kuh, ni wus'hą-
gn dyeh.
41 Neh huh' ni yo'o weh' no nąh' de oh'gwąh] ne wis'
ni yò'ăh gwa gee, kuh ne de gąn ja gee', gă o'yah gĕh
he ot'gat hwąh, de o dąn no'nyos'oh'; de o yahk hoh',
gwah huh', he ni yò'ăh gwa gee; o nă'neh he a'go ya wii'
na go i'o nya nih; neh', naeh, neh huh' ă a di ge'ooh
he'a di gat; neh, kuh, ne de gąn'ja gee' wa a'go yahk'-
ho os', haeh gwah, ne'a di gwe goh.
42 Da neh ne ga gwe goh' wą ą non dek'ho nih, wa o'-
noh daht', gwah huh.
43 Neh he ni yoọ' des ho'dih gwąh, wus hąą' dek nii'
sga'eh ni gah'ach hii, ne de yò ăh gwa'ih oh; ha'eh-
gwah', kuh, ne gąn joh.
44 Neh ha di'yah da deh' ne wa ą non dek'ho nih' he-
ni yò ăh gwa'ge noh, neh huh', noọ, ne' wis ni ąn nąh-
nyah'es hăs'hąą na'di ji noh.
45 Neh no nąh', sho', kuh, da'go yąn noh do'os na go'-
i o nya nih, ga'o wa goo' wa ą non deh'noh da ah'; neh,
kuh, nąą'noh dąn dih' si gwaa'gwa noh wan dih ho'sa ą-
neeh, he o weh' tga'non da yąh' ne Beth'sa i da he'ni-
yò o weh', nae, ya eh, ne' a o hwąh', ăs ha'go ya tgah'
no gweh'.
46 Neh huh' ni yò o weh' no nąh' sa a'go ya tgah', hot-
hă'da doh', neh huh' ho dąn'no yąą'noọ heh' o non'da-
deh'.
47 Neh huh' no nąh' oh găăs'ah oh waa doh', shah de-
ga nyò dă'ąh, naeh, he ga'o yò dyehs; da o nąh' ne' a-
o hwąh', ha oh hwąh ge'ah, naeh, ah soh' ga nyò dăăk-
ah' i ehs.
48 Da neh' na'go'găs oh ho di'o ya gąą, ho'di ga wee';
neh, sąh'ąh, ne' neh huh dyò ă gont' he wa o ne no'ga-
dyeh; neh huh', dih, noọ, ni yò weh' no nąh da yòh'-
hąh o'on dyeh, neh huh' hòt gon'dah goh het ha di'yah-

da deh, o ne'gah gĕs'hǫh he'a we nǫǫ; gweh thah, ăăh',
kuh, na'o ăh'dǫh', shǫ, ha di'yah da deh.
49 Neh, dih, no năh' wa'ǫ wa găh' ga nyò dăăh'ges-
hǫh' i eh, neh no'neeh ǫh ot hwais'hăh, ăăh, nǫǫ;
o năh' de o'nǫh sănt'hwah ǫh.
50 (Neh săh'ăh neh ha di gwe gǫh' wa'ǫ wa găh wa-
o'nǫh dyǫhk', gwah huh.) O năh' wah'o gǫn da dyeh' de-
o'dit hăăs'ǫh; neh, kuh, na gǫ'yă ah'seeh, Neh ne agă-
nǫh' swă nǫh'dǫ nyǫ'ǫk, swăn det'găă deek. Iih ne
găh: Să nǫh' ă swah'dyǫhk seek.
51 O năh' neh huh' hot gǫn'dah gǫh, he a gǫ yah'do-
wăh'ǫh ne' ga ǫ wa gǫǫ, neh noh wĕn'ni hăăh ne găă-
hak'; neh, kuh, ne dyò nǫǫk'deh, shǫ, he ni'o nǫn dă'-
yò gwăh, ho di wa'năă gwus', gwah huh'.
52 Neh, săh'ăh, net hăh ăh deh sho'năn'hǫh'dǫ nyǫs'-
ǫǫh he ni yò i oh'dus hă'nă ă gwat ni ya'wăh ǫh he ni yò-
ăh gwa'ge nǫh; neh săh'ăh no ni'yǫh heh'ǫh no năn'-
nyah sah'ahǫh.
53 Neh huh' ni yò weh' no năh' dǫ sa'a di nyò dai yahk',
neh huh' ho di'yǫs ǫh he'yǫ ăn ja deh ne Gen-
nes a ret, neh huh' he o'nǫn thĭs'dǫh he ni yǫ'ăn ja da-
dyeh'.
54 Neh no năh tho di'ya găh'ǫh ne' ga'ǫ wa gǫǫ, o-
năh', shǫ', kuh, wa'ǫ wa yăn'deeh;
55 Neh ne de o năăh'da dǫh, thi yǫ'ăn ja gwe gǫh'
thit ho'neh dǫh ne dos găs'hǫh ǫh; o năh' wa ă'nǫh sa-
wăh oh sha'go di a wih'sǫǫh no di nǫǫk'da nih, ga nǫk'-
dah gĕh ha di'yah da'ǫn dyehs, neh huh' hes ha go di'aas,
he'ǫ weh' ha di wa'ǫk hah nit hăh'dyǫh.
56 Neh, kuh, ne ga ă dih gwa'ǫ weh nǫ'ǫ yǫh' ne
ga nǫn'da yăn dǫh; neh, gih shăh', he'ǫ weh deh ga'nǫn-
da yăn dǫh'; neh huh' sha gò nih dyǫ'ǫh de ga'nǫn dǫ'-
găs hǫh no di nǫǫk'da nih, hǫ wa dǫ'e syǫh gwa nih' ne
neh', shǫ, he we'găă' na ă năh'nyòh gut; a gwus', ha'eh-
gwah, neh, shǫ, ne de yò'geh ǫnt no dyah'da wih'shăh:
da neh', kuh, he ni yǫ gweh da gee' nooh'thǫ wa yă ǫ-
nyǫǫh' ja go'dǫh ǫh.

O I'WAH VII.

ONĂH' neh huh' ho di'yah da ye'ih oh' ha yah'da deh
ne Phar i sees ha di yah da do gă'noh, kuh, neh ha-
di'ya do'oh, Je ru sa lem da'ă noh dăn dih.
2 Neh no năh' wa'o wa di găh' ha di'yah da do găă' na-
go'i o nya nih', neh huh', sho, he o'dis oh'dat gih ha di'-
ăh gwaas, (neh găn doh' net hăh'ăh de o'noh jo'aeh,)
neh' ho di'wă o gwăh', ho wa'i wa'yăh dah'goh.
3 (Neh, săh'ăh, ne Phar i sees, ga gwe goh', kuh', ne
Jews, neh nă gă'ak i găă' deh shăn'noh jo'aes, thăh ăh
de ă non dek'ho nih, neh ha di'ye no'wahk hoh he non'da-
o di oh'dă on dyeh' na di'găh jis'hoh oh.
4 Neh, kuh, no năh' neh huh' do da'ă neet he thăn-
nont'ge on'dah gwah', ă gă'ak i găă' de o'non dyah'do a-
eh', thăh ăh, kuh, dah a'ă non'dek ho nih. We sòh, kuh,
no yah' o i'we nooh shoh' ga ge'on da dyeh', na'di ye no'-
wahk hoh; neh, i găă, nă ga no aeh'hook ne ga wis'dah-
shoh'oh ga noh'jah shoh'oh, kuh; o gwăn'nis hăh', kuh
ne ga wis'di yòhs; a dek hwaah'gwah shoh'oh, gwah huh'.)
5 O năh' ne Phar i sees, ga gwe goh', kuh, ne sha go'-
di ya do nih', ho wa'on dos'oh, A na'eh he go waa' ne sha-
i'o nya nih, neh huh' dah'de o nont'hah ah'gwă a dyeh' he-
no da'o di òh'dă on dyeh' na di'găh jis'hoh oh'? neh, gwa,
găs', naeh, na di'ăh gwaas nah'soh de o noh jo'aeh.
6 Dech ha go wă'nah să gwăh' ha go'yă ah'seeh, Ho i'-
wa ye'is doh do'găs' ne E sai as, ho do'găs da nii, he'-
swa yah'da deh, de swa'goh sa neet'; neh he'ni ga ye ăh'
ga ya doh, Neh nă găă' noh ga'wa ji'yòh dăh ho geh'să-
ni'yòs thah, neh ha di ye ăh'dah gwah' na dis gwăăh'-
shoh; we ăh', gwa', naeh, nit'ga deh' no năn'nyah sah.
7 Neh huh', gwa', naeh, thăh'ăh deh wa'des-thah-
heh', tho ga'dăn na'yă nih'; neh', gwah huh', hăn noa'di-
o nya nih' ne noh o'i oh'dăh shoh no gweh' ho di'wih'-
sah oh.
8 Neh, săh'ăh, ne' wak ah' ă swais don'dyeh'seek no-
i'wih sah'oh Na'wĕn ni'yòh', neh, waeh, swa ye no wahk'-

hoh no gweh' ho di wih'sah oh; neh, i gää, na ga no a'-
ah hook, ne ga noh'jah shoh'oh, ga wis'dah shoh'oh,
gwah huh'; o i'wa we sòh', gwah huh', no yah' o i'we-
nooh shoh', ni swa'dyeh hah.
9 Da neh' na go'yä ah'seeh, Wi yòò", ääh, he' wak-
ah' swais'do on dyehs no i'wih sah'hoh Na'wĕn ni'yòh',
neh na'e swa ye no wahk'hook', sho', he ni swai'oh'dää.
10 Neh, säh'äh, neh ha wää ne Mo ses, De e'ses-
nyeek ne' yah nih, kuh, ne sa noh'äh; neh, kuh, ne
son'dih gwa'nah ot änt hoh'syo nänt' he dä'o snyeek' no'-
oh nih; neh, gih shäh, no'noh'äh, neh nä'o wa nyòh.
11 Neh, waeh, niis' ne swa doh', Neh, gih shäh, no'-
gweh ä a'wä as no'oh nih; neh, gih shäh', no'noh'äh;
Neh, säh'äh, ne Cor ban; (neh gän doh', neh, de wa'-
gyah do'weh doh, neh ho'gwa a ge'gon dah'goh o noh'-
sa do'gäh dih'gĕh,) na wa gye'äh dah'go nah a'gi yah'da-
geh'hah doh; neh än dyò i'wah'gä ak ä a da'dwĕn ni yòh'-
heht.
12 Neh, kuh, ne thäh äh deh che'swa ga'yah seh
naah'gwis'däh no sa'o dye ähs no'oh nih, neh gih shäh'
no'noh'äh;
13 Neh huh, dih, ni swa ye'äh ne swa nyòò' na'wä noh
Na'wĕn ni yòh, swa ye'äh dah'goh he non de swai'oh dä'an-
dyeh; neh huh' ni swai'oh'dää he swa ya'gä oh; we sòh',
gwah huh', no yah' o i'we nooh shoh' nä gää' des'gya-
dye äh', ni swa yä noh'dää.
14 Neh no näh' ga gwe goh' no gweh' he a'go no'goe-
oh ha yah'da deh, ha go'yä ah'seeh, Da gwa'di wat'hon-
da däh, hah de jo gweh'da gee; swah ni'go ä yän daht',
gwah huh.
15 Täh äh deh thah'gwis däh deh'ga deh' nas de gwa'a-
gwa' noh wan dih' ha yah'da deh no"gweh, neh, ha yah'-
da goo', gih shäh', ha'weeh, deh a oh' a'ga gwe nih', na'-
o yah'dat git: neh, gwa, ne' noh o'i oh'däh shoh' tga-
ya gähs' ha yah'da deh, neh ho yah'dat git'hah no"gweh.
16 Neh, gih shäh', neh, so gaah' no'gweh ha oh'do-
doh no'gwe nyooh' ä ot'hon deek', hot hon deek' ne' neh.

17 Neh no năh' he ga'noh sòòt he o'yos oh,' wak ah'
he'o weh' ni ă'nih dyoh' no gweh', ho wa'an dos'oh na-
go'i o nya nih ne'nah ot' wa ăn doh' hoh'tha yă o dăăk.
18 Neh na'go yă ah'seeh, Neh huh, găh, năăh" iis,
ah soh' neh'huh ni yòh'dăă, ne thăh'ăh deh swah'ni go'-
ă yăn dahs? Thăh'ăh, găh', deh swa'gah ă'yo oh na dih-
gwa'nah oh'dăh ăh as de'gwa'a gwa năn dweeh duk', ha-
yah'da goo no'gweh hă weeh', ' heh thăh'ăh deh a'oh'
a'ga gwe nih' a'o yah'dat git?
19 Neh gai o nih hé thăh'ăh ha wăn'nyah sa goo'
theh'we nos; hat gwis'da goo, gwa', găs; neh huh', kuh,
hes'ga ya găhs' he'o weh he ga'ya găh'dah gwah, de-
dwus'at hah' naah de'yòh wa'gee.
20 Neh neh ha wăă, Neh nănt'ga ya găht' ha yah'da-
deh no'gweh, neh ne'neh, ho yah'dat git'hah no'gweh.
21 Neh, săh'ăh, ne noh'goo'gwa năn dwe'eh duk, he'-
o weh' tho năn'nyah saat' no'gweh', neh huh' ne'huh
tga ya'găh dah'gwah, ne wăn noh'do nyoh'shă et găh', wa-
dyah'don dyos, oh no'weh ha at, wa dyo'o nyoh,
22 Ga nos'gwa oh, oh no'shăăh', gai'wa neh'ak shăh'-
shoh oh, gah ni'goh hoh'dus hăh, ge os'yos hăh, wa et-
găh' ne ye gaah'gĕh, gòh'săn no et'gănt hah, wa dat'go-
nyăs'dos hăh, doh oh'ni gont;
23 O i'wa gwe goh' nă găă neh huh' dwet hah', ne
noh goo'gwaa; neh' ho yah'dat git'hah no'gweh.
24 Da neh huh' o năh' det ho'dah oh, neh huh' he a'-
we nooh', he o' yos oh' he'noh de yò do'ă johk'don dyeh
ne' Tyre; Si don, kuh; he o'yos oh' he ga noh'sòòt
ne'neh huh: neh, kuh, de'o do ăn jo ni'ak na'gă ak' so-
gaah' no'gweh de o'gah ă'yos ooh: thăh ăh, gwa', de o'-
gwe nyooh' na'o dyah'dah seh'do ok', sho'.
25 Neh, săh'ăh, ne ye yah'da do găă' ne ya go gweh',
neh ne' go a wak' go dyă niih' not hwa'is hă tgih, ha-
wai'wa'o găh; neh huh', kuh, ni dya'ga we nooh' go yah'-
dye năh'oh, neh huh' he de ah'sih da de nyoh.
26 (Neh, ne ya go gweh', Greek nah oh'dăh ăh, Sy ro-
phe ni ci an, naeh, noh o ga'ă jòh'dăh.) Da neh' no wa-

do e'syoh gwa nii', neh no sa'o yah doh'neek na nis'he o-
noh, he'o weh ni ye'yah da deh ne' go'a wak.
27 Neh, dih, ne Je sus, sha ga'wă ah'seeh, Neh', ya-
eh, dwa dye ănt' na dik'sah shoh'oh ho noh'daht; neh,
săh ăh, ne thăh'ăh deh neh'hòh jih ne' neh don da gah'-
gwă aak no di'ăh gwah na dik'sah shoh'oh; neh huh'
ha'wa dyo'ook he wa di'yah da deh ne ni ga ji yăhs'aa'-
shoh oh.
28 Des ho'wa wăn'noh să gwăh', ho wă'ah seeh, Neeh',
Syah'da gwĕn ni yòh', neh gwa', naeh, găs, ne ni ga ji-
yăhs'aa'shoh oh, neh wă non'dek ho nih noh do'nyoh-
shăh, ne wa dek hwaah'gwah shă goo'gwa, neh ho noh'-
săh seh' na dik'sah shoh'oh.
29 Neh ne' sha ga wă'ah seeh, Neh gai'o nih nă gă'
he ne sa wăn na wăh', 'neh huh' ho sa seeh' he'o weh'
hoh heeh; sho ya'găh oh, naeh, o năh', na nis'he o noh,
he'o weh ye yah'da deh ne' she a wak.
30 Neh no năh' neh huh' sa ye yoh' he go noh'sòòt,
sho ya'găh oh, gwa', naeh, ha nis'he o noh'; ga nok dah-
gĕh', naeh, ye yus'hăh ne' go a wak.
31 O naeh' shot hă'da doh' ne neh huh' he'noh de yò-
do'ăn johk'don dyeh ne' Tyre; Si don, kuh; neh huh'
hes ho'yos oh het'ga nyò da eh' ne Gal i lee dyo'ăn ja-
deh; neh huh' hah de'wah săn'nos hoh ho ăh'doh he ni-
yò do ăn'jòhk da dyeh' ne' De cap o lis.
32 Neh ne' o wa'yah theeh' neh huh' ha yah'da deh,
sha yah'daat ne de ah'swe goh, thăh ăh', gwah huh',
de'a wăn ni yòò; da neh no wa do eh'syoh gwa nii' na'o-
nis'oh da'ăh.
33 O năh' ho yah'doh noo, he'ni a di yah'da deh ne
găn dyòh'go wa năh; neh huh' ni yò weh' o năh', wa ăh'-
nya yah'da nooh' neh ha oh'da go shoh; da ă'nis gyo dih',
gwah huh; hoh tha'yă o nyooh', kuh, nă ăh'noh sah'gĕh;
34 O năh' ga o'yah ge'gwa he ot'gat hwăh, thos syò-
dyăs oh', kuh; neh, kuh, na wă'ah seeh, Eph pha tha;
neh găn doh, neh, Wa deh'ho do gòh.
35 Neh no năh', sho', kuh, oh wa'deh ho do gwa'ooh

heh, ha ọh'do doh; neh, kuh, nos'hăă deh nă ăh'nọh-
sah'gĕh, oh wa'tyòh dą̆s; da neh neh, sa yo'ọ gaht'heht,
ne wa as'nyeht.
36 O nąh' ha gọh'ni gọ'ọ nii na'gą̆ ąk sọ gaah' nọ'gweh
de ọ'wą o wiih: sah'gwah gwa', shọ, gą̆s, nọ sa'a gą̆ is
sa a gọh ni'gọ ọ nih'; neh huh', kuh, gą̆s, nọ sa''a di gą̆ is'
he ni we sòh' dọ sa ą̆ nọn'di o gwat:
37 Neh huh', kuh', nąh'ą wąh, ne we sòh' sa yò''ăh-
dvk hé no'o dii wa nă'ă gòh, hą̆ nọn dọh', Neh huh'jih
he'nọ ọ yeeh' ne yò'i wa gwe gọh; de ja'ọh', waeh, ho-
gwe nyọọ ne de yọh'swe gọh, ą̆ jọ'ọk; kuh', ne' deh'e-
wą̆ nọnt', ą̆ jes'nyeht.

OI'WAH VIII.

NEH, ne' neh ho'ọ weh chi dwą̆'nis hă de nyọh', neh,
he'sòh jih gą̆n dyòh'go wa nąh; thąh ăh', kuh,
deh sho'di yąh' ni yees'; ha a'gọ nọ'gọs ọh ne Je sus, na-
gọ'i ọ nya nih, ha yah'da deh; neh', kuh, na gọ'yą̆ ąh'-
seeh,
2 Neh ne' we sòh' o yah' ni dyòh'dą̆ ne' gyah da gọ,
khe dą̆ ą̆s' ne gą̆n dyòh'go wa nąs: neh gai'ọ nih, heh,
o nąh' sąh ni wą̆ą̆'nis hă gee' shah'de ya gwa dii'; thąh ąh,
kuh, deh thah'gwis dąh' de o'di yąh' na'a diik'.
3 Da neh', gih shąh', kuh, nọ sa'khe'yat gah da'o nọn-
dọn dyọ'ọn dyeh, neh huh' họ sa di yọ'nọọh he tho di'-
nọh so dọh, ą̆ o dih'ni gọ'ąh'dọh, waeh, ne'huh, he'ni yò-
weh; ha di'yah dą̆ ọ nyọh', sąh'ąh, ne'huh, ne we ąh'
tho neeh dọh.
4 Neh ne' des họ'wą wąn'nọh să gwąh', ho nąą, Ga ą-
ọ weh' ne gąh' nąnt ga wih'dah gọ ọk' no ăh'gwaah',
na'ga gwe nih' a'o dih'ni gọ i yòs' nă gąą nọ gweh', nĕk'-
huh he'ọ weh' deh e'nạ ge nyọọh'?
5 O nąh' ha gọ ya ọn'dọs ọh, Do ni swa'ah gwa yąąh'?
Neh ne' o nąą', Ja dvk'.
6 Neh na gọ'i wis'ah seeh nọ gweh', ne yọ ăn'jah gąh'
ą'nọn dyąąh: o nąh' de oh'gwąh ne ja dvk' ni yò'ăh-

gwa gee, de o'dǎn nǫ'nyǫs'ǫh, de o'yahk'hǫh', gwah huh';
o nǎh' neh, he a'gǫ ya wii na gǫ'i ǫ nya nih; neh', naeh,
neh huh' ǎ'a di yǎǎh' he'a di gat; do gǎs, naeh, neh huh'
ho di'ge ǫh he'a di gat nǫ'gweh.
7 Neh, kuh, ne dòh gaah'ah' ne ni gǎn'jahs a'ah ho-
di yǎh'; de o'dǎn nǫǫ'nyǫs'ǫh; wa i wis'aah, gwah huh,
ne' neh huh,' ha'eh gwah, ǎ ga'yǎn dahk, he'a di gat.
8 Neh huh', naeh, ni ya'wǎh ǫh, ho nǫn'dek hǫ'nyvs ǫh,
wa o nǫh daht', gwah huh: da neh he ni yǫǫ dǫ sa'a-
dik, ne de yò ǎh gwa'ih syǫh' wah o'da dǎǎh', ja dvk' ni-
gah'ach hii'.
9 Neh he ni yǫǫ' ne' wa ǎ nǫn dek'hǫ nih', ge ih', nǫǫ',
ni ǎ'nǎh nyah'es hǎs'hǎǎ. O nǎh' sha gǫ'yat gah'wǎh.
10 Da neh' no nǎh', shǫ', kuh, ga ǫ wa gǫǫ' ho deh'-
nǫh da hǫh', kuh na gǫ'i ǫ nya nih, neh huh' ni tho'ne-
nǫǫ', ho di'yǫs ǫh he'yǫ'ǎn ja deh ne Dal ma nu tha.
11 O nǎh' ne Phar i sees da ǎ'nǫh dǎn dyǫ gwa'ǫǫh;
ho nǫh'saah', kuh', wa'ǫ wan dǫ nyǫǫh, wa ǎ nih saak'
ha yah'da deh neh o i'wa nǎǎ'gwat he nǫ'ya wǎh', gǎ ǫ'-
yah gěh ǫ'da weeh dvk' hah'da wa dyǎ ǫ nyǫǫh'; hǫ wah'-
ni gǫ ǎk'dǫh.
12 Da neh na gwvs' ho twa'is hǎ'gǫh jih da weeh dvk'
wa os'yò dyǎh; ha wǎǎ', kuh, A, naeh, he go waa' hǎ-
nih'saas, nǎ gǎ' ga wa ji yǎ deh', neh, a ǎ nǫnt'gat hòh
na yò'i wa nǎǎ gwah'dǫ ǫk'? Do gǎs' neh, noh gwǎ'as,
Thǎh'ǎh tha'ǫ wǎ nǫh, na yò'i wa nǎǎ gwah'dǫ ǫk nǎ gǎ'
ga'wa ji yǎ deh.
13 O nǎh' ho thǎ da dǫh' ha di'yah da deh; ga ǫ wa-
gǫǫ', aeh, sho deh'nǫh da hǫh, des ho nyò dai yah'gǫh.
14 Da neh' he ni ya'wǎh ǫh, wa o'dih ni'gǫh hǎh na-
gǫ'i ǫ nya nih, na'a di'aah no ǎh'gwah, thǎh ǎh, kuh,
ha'eh gwah, ne' ga ǫ wa gǫǫ de o di yǎh', neh huh', shǫ,
ne jo ǎh'gwat.
15 O nǎh ne Je sus ha gǫh'ni gǫ'ǫ nii, ha wǎǎ, Swat-
ga'ǎ ǫǫh, swa dah'ni go'ǎ ǎǎk', kuh; he'ni ga deh neh
hǎ nǫnt'hǎh gwǎh'gwat hah ne Phar i sees; neh, kuh,
na thǎh'gwǎh gwat'hah neh Her od.

16 O nặh' dè o di yah'do weh'da noh na di'yah dii, ho-
nặặ, Neh, gặh, ne gặh gai'o nih he deh o gwaah'gwa-
yặh.
17 Neh, dih, ne Je sus, no nặh' wa ặ'ni nan dook,
ha go'yặ ah'seeh, A, naeh', he de swa'yah do'weh da noh',
neh, gai'o nih, he deh swa'ah gwa yặh'? Tặh'ặh, gặh',
ah soh' deh swa gặh; thặh ặh, gặh', kuh, deh swah'ni-
go'ặ yặn dahs? Neh, gặh, nah'soh o ni yoh' ne swặ-
nyah'sah?
18 Swa gaa'da nyoh', naeh, thặh ặh, gặh', deh swa gặh?
Swa oh'do doh', gwah huh', thặh ặh' gặh' deh swa'ok-
hah? Neh, gặh', kuh, ne thặh'ặh deh ji'swas ha-
ahs?
19 Neh, waeh, ne shah khe'ăh gwi'yahk ho'os ne wis
ni ặ'nặh nyah'es hăs'hặặ ne wis ni yò'ăh gwa gee, do ni-
gah'ach hii' ne de yò ăh gwa'ih oh' de ji swah gwặh'?
Neh no wặ'ah seeh, Wvs hặặ dek ni' sga eh.
20 Haeh gwah', kuh, ne ja dvk', no nặh neh huh' de-
wa do gwah'doh ha di'yah da deh' ne ge ih' ni ặ'nặh-
nyah'es hăs'hặặ, do ni gah'ach hii' ne de yò'ih syoh' de-
ji'swah gwặặh'? Neh ne' o nặặ, Ja'dvk.
21 O nặh' ha go'yặ ah'seeh, A ni yoh dặặ' he thặh'ặh
deh a'oh a e swah ni'go ặ yặn daht'?
22 O nặh' neh huh' ho yos'oh ne' Beth sai da; da neh,
ne' neh huh ho wa'yah theeh' ha ȳah'da deh, ne de a'-
gah gwe goh' no'gweh: neh', kuh, no wa'do eh'syoh-
gwa'nis oh naah da o'yặ o nyooh.
23 O nặh' wa os'oh daah ne de a'gah gwe goh' no'-
gweh; wa'o nặch hiih' wa o'yah diit gặh' he'ga noa da-
yặh; neh huh, dih, no nặh' ho nis'gyon dyos'oh na-
gaah'gĕh, wa o nis oh'da ặh, gwah huh'; ho on'dos oh', a'-
dih gwah hah gwis'dặh ha'gặh'.
24 O nặh' hot gaa thwặh' neh' heh'tgặh; neh, kuh,
ne'a wặặ, Khe gặh' no gweh', neh' shah gaat he ni yoh'-
dặặ ne' gặ i doh a'wặ neh.
25 Oh ga'at ne' neh, o na'eh sho nis'oh daas'oh na-
gaah'gĕh; don da o noh'do os', gwah huh', heht gặh' sa'-

a tgat hòh: neh huh' ni yò weh' de dyò ye'ih o̱h, det'ga-
ye ih', gwah huh, he'sa a'go̱ yat'gat hòh' no̱'gweh'.
26 O nąh' shot gah'wąh, neh ho'gwa sa'o go̱ duk' he-
tho no̱h'sòòt; ha wąą', Są no̱h' neh huh' hąh seeh he'-
ga no̱n da yąh; są no̱h', kuh, so̱ gaah' ąs he'o wih ne' ga-
no̱n'da go̱o̱.
27 O nąh' ho ya'gąh o̱h ne Je sus, kuh na go̱ i'o̱ nya-
nih; neh huh' he o'ne no̱o̱ het ga'no̱n da yąn do̱h' ne
Ces a re a Phi lip pi. Neh', dih, he'no̱h weeh hą no̱nt'-
hai neh', ha go̱ ya'o̱n dos o̱h' na'go̱'i o̱ nya nih, ha go̱'yą-
ąh'seeh, So̱ nah oh dąh ąh gih o̱h', ha na̱n do̱h' no̱ gweh',
ne gąh Niih'?
28 Neh ne' des ho̱ wa̱ wą'no̱h są gwąh, ho nąą, John
ne Bap tist; neh gwa', gye, nę'na̱n do̱h, E li as; o yah'-
sho̱h o̱h, kuh, gye, nę'na̱n do̱h, Sha yah'daat no'o di dö-
gąs'da nih.
29 O nąh' ha go̱'yą ąh'seeh, So̱, dih, niis' nah oh'dąh-
ąh swa do̱h' ne gąh niih'? Neh ne' Pe ter thos nyeh'-
o̱h, ha wą'ąh seeh', Neh', waeh', niis ne Christ, [ne
Cha ga'o̱h he dus.]
30 O nąh' ha go̱h'ni go̱ ąn do'gąs do̱h na'gą aak' so̱-
gaah' de o̱'wa̱ o wiih no̱'gweh, ha yah'da deh.
31 Neh huh' ni yò weh', o nąh' hoh saah, ne wa a'go̱'-
i o̱ nyąh, he neh' ne' tga go̱nt we sòh' o i'wa gee, ą o̱'-
ya gąh No̱ wa̱'wa̱k no̱ gweh'; neh', gwah huh', nę'o̱ wa̱-
dih na di'gąh jis'ho̱h o̱h; haeh gwah', kuh, na dih'sąn-
ho wa nąs, ha di'yah do̱n thwus; kuh ne sha go'di ya do̱-
nih; neh', gwah huh', nę'o̱ wa nyòh'; da neh' no nąh'
ą ga'at neh sąh' ni wą'nis hą gee, o nąh' dąnt hat-
gąh.
32 Da neh' he'no̱ o wąn na̱ wąh' he wa as'nyeht, a-
gwus' neh', ne gwah' tha dwĕn na̱'ąh. O nąh ne' Pe-
ter wa o ye na̱ąh', wa ah'sa wąh' ne wa o'is dąh.
33 Neh huh, dih', no nąh' oh tha'dih sa de nih', wa a'-
go̱ yat'gat hòh', kuh, na go̱'i o̱ nya nih, wa o'is dąh ne'
Pe ter; ha wąą, Ges ho̱ ne'gwa niis' da sa dąk' Se nis'-
he o no̱h: neh, waeh, niis ne' thąh'ąh neh' deh sąn'no̱h-

dọ'nyọh gwah Na wĕn ni'yòh gee khaah; neh, sho, hewe gă̤ă̤h nọ gwe'e khaah.
34 Neh huh' ni yò weh', no nă̤h' he a'gọ nọ'gọs ọh nọgweh' ha yah'da deh; he a di yah'daah', kuh, na gọ'i ọnya nih; ha gọ'yă̤ a̤h'seeh, Sọn dih gwa'nah oh'dă̤h ă̤h hoga yă̤s' na'ak nọn dă dyeh', neh nă̤ a̤n da dat'gah wah'jih; neh, kuh', de ak ne'o wă̤h' ne de ga'yah sọnt; o nă̤h' hak'nọn dă̤h.
35 Neh', waeh, ne sọn'dih gwa'nah ot ă̤ eh'he aak, Dă̤wa̤'gă̤h nya dọọk' he'gọ heh, hah'de ga gọnt' wa oh'dọọh ne' neh: neh', kuh, neh sọn'dih gwa'nah ot ă̤ eh'he aak, Ă̤ wa̤'gah dọọh he'gọ heh, neh ă̤ dyò'i wah'gă̤ a̤k haakno'ọh gwah, kuh, ne gai wi yòs'dvk, neh ne'neh sha a'yah daat, hah de ga gọnt' sa a da dyah'da gòh.
36 Neh, să̤h ă̤h, neh, a nah oh'dă̤h ă̤h' a o des dă̤h" nọgweh", ne neh', gih shă̤h', ga gwe gọh' a a yah'da gwĕnni yòh'heht he'yọ ă̤n ja deeh', a'oh dọọh', naeh, not hwa'is hăh?
37 Neh', gih shă̤h, neh, a nah oh'dă̤h ă̤h'. ho gwenyọọh', nọ'gweh, ọn'da at gaah', neh ọ'sa'a ni nọh'dvk not hwais'hăăh'?
38 Neh' neh sọ'dih gwa'nah oh'dă̤h ă̤h, ă̤ a̤ de'ă̤h'seek he'gyah da deh, neh, kuh, he ni gwă̤'nọh dă̤ă̤, nă̤ gă̤ he'a di gat ho dih'nọ'weh hăăt, ho di wa'neh a gọh', kuh, ga'wa ji yă deh; neh ne' neh ha yah'da deh, ha'ehgwah, Nọ wa̤'wa̤k nọ gweh, ă̤ o'de aht, no nă̤h' ă̤nt heh' neh ă̤nt ho dye ăh'dah gọ'ọn dyeh ne de a'ă̤h să̤'ọh gọh' No'oh nih; ă̤nt ha di yah'dă dyeh', gwah huh', no ọ'yahge'o nọh'sha̤h shọh', ho di'yah da do gă̤h'dih.

OI'WAH IX.

NEH na gọ'yă̤ a̤h'seeh, Do gă̤s' neh noh gwă̤'sa, Neh huh, gyeeh, nĕk'huh ha'dit', he ni ă̤ nọn dii, ne thă̤h'ă̤h ta'a dik dọọh' ne' gă̤ e yaht', ne ga oh' nọhwa̤n dih' he'ni yò weh' nă̤ă̤'nọnt gaat hòh' ne thă̤n nọh'-

do oh'shă gwĕn ni yòh' Na'wĕn ni yòh, gah has'des hăh'.
ă yò dye ăh'dah go'on dyeh, ă yòh'dăn dyo'on dyeh.
2 Neh no năh' shah ga'at ne ye ih' ni wă'nis hă gee',
neh ne' Pe ter hwa o'aah; James, kuh; John, gwah-
huh; neh huh' wa'a go gon duk he'o weh gwvs o non-
dees', ho noh'hoh ge'ah wa ă non dyah'don da gòh; neh-
huh' o năh' oh tha go ya'dyah da de nyăh' he'a di gat.
3 Da neh he'noh a wăh no syo'nyvs hăh, oh dyòs'dă-
theh; oh ga gă is', kuh, neh huh' noh'ga gănt heht', he'-
ni ga gă'ănt' no ni'yah; neh, gwa, he ni yò weh' hoh-
gaak daht, ne thăh'ăh de o gwe nyooh' naa'ni gă'os yo-
nis nŏk'huh yo ăn jah gĕh' neh huh' ni ga gă'ănt' a'o-
nih.
4 Da neh' ne' neh huh, wa ya'dyah do'dah sih he'a di-
gat', neh, E li as; neh', kuh, ne Mo ses: neh de o'dit-
haah, ne Je sus.
5 O năh; ne' Pe'ter thos nyeh'oh, ha wă'ah seeh' ne
Je sus, 'Sa di'o nya nih, neh', ăăh, noh'ni go'i yòs deeh
ne nĕk'huh a e'dwăh dyon dahk; neh', dih, neh, săh'
ni dwvs'go nih; skat' niis ă gwvs'yo nyăh; skat, kuh,
ha'eh gwah, ne Mo ses; skat, kuh, ne' E li as.
6 Neh gai'o nih heh thăh'ăh de o'noh doh' ne nah ot'
gwvs a'ăh; neh, săh'ăh, naah'de yò dohk' ho noh'dyoh-
eh.
7 Da neh' noh wah'jih găăt ne' neh huh, neh wa o-
di yah'da weh'săh; neh', kuh, neh', o wă nah' dyò ya'-
găh oh noh jih'gă goo, neh noh găh, Neh' ne găh' nă-
gă' ne'no'oh gwah He a wak: neh' she swat'hon daat.
8 Neh na gwvs' da wă nook, no năh' oh thăn'nont gah'-
doh, thăh'ăh deh os'thoo, deh so gaah' deh sho wa găăh'
no'gweh; neh', sho, ha oh'hwah ge'ah ne Je sus, kuh
no'noo hoh.
9 Neh no năh' sho nă'non dvs'năh do'on dyeh ha goh'ni-
go ăn do'găs doh, na'gă ak, i găă', so gaah no'gweh, de-
g'wa o wiih, ne' noh o'i oh'dăh shoh' wa ă'nont gat hòh,
ne ga oh' noh wa dih' he' ni yò weh' No wa'wak' no-
gweh' dănt hot'gă'o ok non da'deh sa'doh gwah'gĕh.

10 Neh' neh, ha di'yah dii', sho, ho dih'sān ne nii he'-
no o wā na'wāh', de ā non da'da o do nyoh, gwah huh, ne'
nah ot' gān doh ne dānt hot'gā'o ook non da deh se'doh-
gwah'gěh.
11 Da neh no wa'an dos'oh, ho nāā, A, naeh', he go-
waa', hā nan doh' ne sha go'di ya do nih', neh', Tga-
gont ā dwan dye ānt' ānt heh' ne E li as?
12 Des ha go wān'nah sā gwāh', ha go'o wii, E li as do-
gās' ā a yoh' nān dwan'dye ānt, neh' ās ho heet' naah de-
yò i'wa gee; neh, kuh, he ni yòh'dāā ha' ya doh, No-
wa wak' no gweh', neh ne tga gont ā'a'ya gāh' we sòh'
o i'wa gee; neh, kuh, ne' deh gai'wah', sho, ā o'wa yo-
nih.
13 Neh, gwa', niih noh gwā'as. O nāh', naeh, o do'-
gāh ooh ho yoo' ne' E li as; o nāh', kuh, neh huh' ni'-
o di ye āh' ha yah'da deh, he nah det'ho non'do ān jo nih;
o i'wa ye'ih oh he'ni ga ye āh' ha'a ya doh.
14 Neh no nāh' neh huh' sho yos'oh ha di'yah da deh
na go'i o nya nih, ha go'gās oh gān dyòh'go wa nāh de o-
wān non'dyah da doh, neh ne sha go'di ya do nih, kuh,
na go'i o nya nih, de ān non da'da on do nyoh.
15 Neh no nāh', sho', kuh, ne gān'dyòh gwa gwe goh',
no nāh' wa'o wa gāh', neh nooh dwa'dohk dāh' wa o di'-
wa nā'ā gòh; neh huh hah de o nāāh'da doh ha yah'da-
deh, de'o wa no'nyos'oh.
16 O nāh' ha go ya on'dos oh, ne Sha go'di ya do nih',
A nah ot' ne gāh' swa da'o do nyoh' ha di'yah da deeh'?
17 Neh ne' sha'yah'daat he'ni ā non dii' ne gān dyòh-
go wa nāh, thos nyeh'oh, ha wāā, Sa di'o nya niih, neh
nee'yah'theeh heh', syah da'deh, ne'a'wak, neh' ho ye'-
na wahk'hoh ne' deh ga wā nont' not hwai'shāh.
18 Neh, sāh'āh, gās, ne ga ān'dih gwa'o weh hwa o'-
aah, oh tho'āh ne gā o gòh', gās; da ga'wāhs di tgāht',
kuh, gās', haah sa'ga ānt, oh tha'dyòh gā nyeeh', kuh,
gās; neh huh, kuh, hwa o'yah dat'hā an dyeh. Da neh'
ne'khe wā nāāh'oh ne she'i o nya nih; neh, i gāā, o'wa
o wa yah'dit gāh; thāh'āh, dih, de o di gwe'nyos ooh.

19 Neh ne' deaho wăn nah'să gwăh, ha wăă', O deh-
swai'wa gwĕn ni'yòs dos'hă yăh swa'wa ji yă deh, ga ă nă-
yo'nis heht dăn dwa'di sak? ga ă ne găh nă wak'ni go i-
so ok' he swa yah'da deh'? Das he'ji aah nĕk'hnh he',
gyah da deh.
20 O năh' neh huh' ho wa'yah theeh ha yah'da deh.
Neh, dih', no năh' wa o găh, o năh', aho', kuh, a eh,
da o'yah da'gwis yoqh not hwa'is hăh; neh' ne yo ăn'jah-
găh ho ywa'hăn dah'oh, waa'dyah da gă nyeeh; da ga-
wăhs da'iht, gwah huh, heah sa'ga'ănt.
21 O năh, ho on'dos oh no'oh nih, Ga ă' nah o'nis-
heht' tho yah do wăh'oh nă găă? Neh, ne' a wăă, chi-
ak'sah a'ah, aho, dyòh saah.
22 Neh, săh'ăh, ne we sòh' o năh ni yò'ah doh, neh,
o jis'da goo, găe, hwa o'yăh doh'yeak, o ne'gah găh, gye
găs; neh ni'ee, Ă e'i wah'doht. Neh, dih', gih shăh,
nă sa gwe nyo'ok naah gwis'dăh nae syeeh, da gwă'dăăh,
da gwa'yah da'geh hah', kuh.
23 Je sus det hos'nyeh oh ha wă'ah seeh, Neh', gih-
shăh, no gwee nyoo' naa'si wa gwĕn ni yòs', hah de yò ă-
wa gee, naeh, o gwe nyoo' ha yah'da deh, neh, hai'wa-
gwĕn ni yòs'thah.
24 Neh no năh, aho', kuh, wah o gon da dyeh' nonh'-
nih naak sah'sah, de oh'sănt hwah'oh, o gah'să goo, ha-
wăă, Syah'da gwĕn ni yòh', oh gi'wa gwĕn ni yòs' năăh,
syah da'geh heh he ni dyòh'syo sănt'hah na gi'wa gwĕn ni-
yòs'dos hăh.
25 Neh' no năh' ne Je sus wa a'go yat'gat hòh ne
găa dyòh'gwah găh', ga oh' da a di dek'he no dyeh he-
nya dyo'o dyeh, wa'is dăh o năh not hwa'is hă tgih; ha-
wăh seeh, Iis he' deh swă ngat', deh sah'swe goh', kuh,
othwa'is hăh, Iih oh go'yă ge da ja găht' ha yah'da deh;
să igh', kuh, nah'eoh, ne' hah huh' ho'sah syoh ha yah'-
da deh.
26 O năh not hwa'is hăh de yòh sănt hwah'oh, da o-
yah da'gwis yooh, gwah huh; o năh' da'a ya găht he-
yah'da deh; neh huh', aho, na'o yah da wăh', ne wa'ă-

eeh; neh huh, gwa', hoh gaak daht', ne'got gah'deh wa-
ă'non de'nooh, Ha we'e yoo.
27 Neh', dih, ne Je sus has oh'dah gěh da o'yee naah,
wa o'yah da'ges goh; o năh' do sa'a daht.
28 Neh huh' ni yò weh', no năh' o gyeh' ho sa'a yoh
he ga noh'sòòt, neh na go'i o nya nih' ho wa'an dos'oh ha-
di'yah'dii he'o weh, A naeh he go waah', deh o gwa gwe-
nyooh' niih', no'sas ha gwa yah'dit găh'?
29 Neh na go'yă ah'seeh, deh os'thoo deh thah'gwis-
dăh no yah' a'ga gwe nih' o'da wat'gă is nă găă nah oh'-
dăh ăh; neh, sho, na dăn no yăn'dah gwah'shăh, dă-
wăn don dyeh'do ok', gwah huh.
30 O năh' ho noh'dăn dyos'oh, ho nont'hă da doh' ne'
neh huh'; neh huh' wa a'di ăt ne Gal i lee; da, thăh ăh,
kuh, de o'ga yăh'ooh, neh', so gaak no'gweh a ă ni'non-
dook.
31 Neh, săh'ăh, ne wa a go'i o nyăh na go'i o nya nih,
ha go'yă ah'seeh, Neh No wa'wak no gweh', ha dis'oh-
dah'gĕh no gweh, ho wa'yah dat'gah wăh; neh', kuh,
neh, ă'o wa nyòh; neh nă ga'at ne' neh, o năh' ă o-
wa nyò'aak, dănt ha tgăh, neh, săh wa doht'hah dwă-
nis'hă deh.
32 Neh, dih, neh, thăh'ăh de o dih ni'go ă yăn dah'-
ooh, he'na o wăn na wăh; wa o was ha'niik', kuh, na o-
wa'an dooh.
33 O năh' neh'huh, ho yos'oh ne' Ca per na um: da
neh', no năh' o gyeh' hăh dyoh', ha go ya on dos oh, A
nah oh dăh'ăh, de swa i'wa geh hah'dah go'on dyeeh', ne
swa yah'dii', he ni yò weh no a'ah ges hooh'?
34 Neh, dih, neh', thi'o non dye ăh' sho; thăh'ăh
deh tho'dis nyeh'ooh; neh săh ăh, he ni yò weh' ne aah'-
ges'hoh, neh de o dii'wa geh'hah dah'go on dyeeh'. na di'-
yah dii, neh, so'dih gwa'nah ot ă a'go wa'nă gaak he'ni ă-
non dii.
35 Neh' neh, ho dyăn'dus oh, o năh' he a'go no'goa oh
ne' wus hăă dek nii' sga eh, ha go'yă ah'seeh, So'dih-
gwa'nah ot de o do ăn jo ni'aak', neh, o ăn dooh ha'a dahk,

neh, sha'yah daat ne' neh, noh'gääh äs ha'o nyaht ne a'di gwe goh; neh', kuh, äs ho'wah hah'shäh gä'sak ne' a di gwe goh.

36 O näh' do da'o yah'duk naak sah'sah, hah de'wah sä-
noh hä'nih'dyoh, neh huh' wa oh'dyooh; neh, kuh, no-
näh', oh tho'yah duk, ha näs'hah gĕh hwa o ă däh', ha-
go'yă ah'seeh,

37 So dih gwa'nah oh'däh äh, ă o wa gòh' sha yah'daat
nä gä' nä gak'sah doh'dä ak, na geh'sä na goo, wa a'ge-
gòh' niih, ne' neh: neh, kuh neh, so'dih gwa'nah ot
do gäs' ă a'ge gòh; thäh äh deh neeh, sho, neh, iih, a'-
a ge gòh; neh, gwa, kuh, ha yah'da deh, ne tha geh'-
hah oh.

38 O näh' ne' John de o'wän noh'sä gwäh, ha wää,
Sa di'o nya nih, oh sha gwa gäh' sha yah'daat, sha go'yah-
dii tgäs na di nis he'o noh, neh ho dye'äh dah'goh, ne'
sah sä nah; da, thäh'äh deh sho'gwa non dă dyehs'; O-
näh' oh sha gwa is'däh, neh gai'o nih heh thäh'äh deh-
sho'gwa non dă dyehs'.

39 Neh, dih, neh', ha wää' ne Je sus, Sä noh' äs he'-
swais'däh: neh säh'äh, ne' deh'so gaah, no gweh' neh,
o i'oh dws'hă nă'ă gwat nă'a dyeeh' na geh'sän na goo, na'-
o gwe'nyo ok na'yò gon'da dyeh ne' wa et gäh, a'as nyeh'-
syooh, niih na gat'yò wih,

40 Neh, säh'äh, ha yah'da deh ne thäh'äh, i gää, dah-
de'yo gwa do gäh'doh, iih ge'gwa, waeh, tha yah'dääh'-
goh.

41 Neh säh'äh ne so'dih gwa'nah ot ga wis diih no'ne-
ga nos äs he swă nont', na geh'sä na goo, neh gai'o nih
he' neh she swa'yah da wäh ne' Christ, do gäs' ne' neh,
oh gwä'as, thäh'äh tha'oh dooh', nă ot ga nyah'gäh.

42 Neh, kuh, neh, so'dih gwa'nah ot dä'o wan do däah-
däh' sha yah'daat nä gää', ni än'nohs sah', neh, iih, i-
gää ho gi'wa gwĕn ni yòs'thah, neh sah'gwah ti'gă'oh'
ha na'o yah'da wäh ne gat heh'syo nyah'thah' a'gahs sgwä'-
ni yon dahk', na'a nyah'sah gĕh, ga nyò däah'gĕh ha'sh-
ge'o ok.

43 Neh gih shăh', kuh, neh ses oh'dah dă sa do dăăh'-dăh, i jahk' ne' neh; neh sah'gwah ti gă'oh he na'e sa-yah'da wăh', na e sa des'oh dyah'go on dyeh', neh huh' haah syoh he o weh' nit'ga yăh ne yoh heh'o weh, naeh he ni yoh dăăh ne de ja oh' hah daah'ses oh'don dook', neh huh', haah syoh he o weh' dyò deek hah' na nis'he-o'noh gĕh, ne thăh'ăh de wăn doh' tha'ga gwe nih', na'-wah swah'do ok;

44 He o weh no di'jih no wah', tho'da gă'eeh; neh, kuh, ho deek hah' thăh'ăh tha'wah swah'do ok.

45 Neh, gih shăh', kuh, ne' sah sih'dah dă sa do dăăh'-dăh, i jahk' ne' neh; ne sah'gwah, ti gă'oh he na e sa-yah'da wăh na e'sah soh'ga neh, neh huh' haah syoh he-o weh' nit'ga yăh ne yoh heh'o weh, naeh he ni yoh-dăăh, ne de ja'oh hah daah'sah sih'don dook', neh huh' ha'wah săh'do ok na nis he o'noh gĕh, o jis'da goo, he ni-yò dek hah ne' de'wăn doh' tha'ga gwe nih' na'wah swah'-do ok;

46 He o weh' no di'jih no wah' tho'da gă'eeh; neh', kuh, ho deek hah' thăh'ăh de wăn doh' tha'wah swah'-do ok.

47 Neh, gih shăh', kuh, neh se ga'ah dă sa'do dăăh-dăh, das dah'gwat ne' neh; neh sah'gwah ti gă'oh he-na'e sa yah'da wăh ne sgat', sho, a ah'se ga'dahk, ha'ah-syoh he thăn noh'do oh'shă gwĕn ni yoh' Na'wĕn ni yoh, naeh he ni yoh'dăăh, ne de ja oh' hah daah'se ga dahh, he'dyò deek hah' na nis'he o'noh gĕh, ha'wah săh'do ok.

48 He'o weh' no di'jih no wah tho'da gă'eeh; neh, kuh, ho deek hah thăh ăh de wăn doh tha'wah swah'do ok.

49 Neh, săh ăh, naah'de yo gweh'da gee neh ă ga'jik-heh'doh gah'do ok no jis'dah'; ga gwe goh', kuh, he ni-yoo' nă ga'gă ya'dahk' nă ga'yah dăh da ak, tga gont' neh' ă ga jik heh'doh gah'do ok, no jik'heh dah.

50 Wi yò' no jik'heh dah: neh gwa', gih shăh, na-yoh'do ni'aak no jik'heh dah, ne de yò yoh jis'dah goh, ga'ă o weh' noh'dănt gaa'wih dah'go ok' nas ga'jik heh'da-găht'? Neh' ne ga yăn dahk' no jik'heh dah ne swa-

yah'da goo; neh', kuh, swa yăn dahk ne' agă noh' hi-
gai'wi yo', ne de swa'yah do'găs hoh.

OI'WAH X.

ONĂH det ho'dah oh ne' neh huh; neh huh' nit ha'-
we'noo' he noh de yŏ do'ăn johk'doh ne' Ju de a,
tho ăh'doh, na gwus' si gwa'a gwa noh wan dih' ne Jor-
dan: da neh huh', aeh, sho di'yos oh no gweh', ha yah'-
da deh; neh huh, kuh', naeh, he ni o'i oh'dăă, o naeh'
sa go'i o nyăh.
2 Neh ne Phar i sees neh huh' nit ho'ne noo', ha yah'-
da deh, ho wa'an dos'oh, Neh' găh, ne ga ya'nes hăh'-
gah ha yah'da deh no'gweh, ne' wak ah' o sas ha go yah'-
da is ne' yŏŏh? neh ne wa o'wah ni'go ăk doeh.
3 Neh ne' des ha'go wăn'noh să gwăh' ha go'yă ah'-
seeh, A nah ot' she swai wis'ah seeh, ne Mo ses'?
4 Neh neh, ho năă, Neh', naeh, ne Mo ses ha nok'-
dot hak, nă ga'ya dook', ne de ja'gok hah'sah thah'; o năh'
wak ah ăeh ha'go is.
5 Neh ne' do sa a go wăn noh'să goh, ha go yă ah'seeh,
Neh, sho, ga i'o nih he swăn nyah'sa ni yoh', neh huh'
ni she swa ye'ăh seeh heh she swa'ya do niih.
6 Neh gwa', naeh, ne' sho da'wah sa wăh, shah wa'-
deh yo nih he'yo ăn ja deh, neh ha go'yah dus'yo nii Na'-
wĕn ni yoh', neh ha ji noh, ye oh', gwah huh.
7 Neh, dih, gai'o nih nă gă', neh huh' nă a yeeh' no'-
gweh', neh, ă ot gah' no'oh nih, haeh gwah no noh'ăh
ta ha'got gah; neh, da'ya'dyah daak hah' ne' yŏŏh;
8 Da neh ho i gă, de'i'yus heeh, joh wa'at ă wan doh,
neh huh, dih', nah a wăh', o năh thăh'ăh dah des'hi yus'-
heeh, joh wa'at, gwa', sho.
9 Neh, dih, na gwa'nah ot', Na'wĕn ni yoh de o'ăh'ne-
gah', să noh' so gaah' no'gweh dăs hak'hah sih.
10 Da neh' no gyĕh' he ga noh'soot, neh', aeh, na go'-
i gaya nih' sa'o wa o doeh'; neh', sho, shah o'i waat.
11 O năh ha go'yă ah'seeh, So dih gwa'nah oh'dăh ăh

neh huh! nă a yeeh', wak ah' ăs ha'go is ne' yòòh, o-
yah' ăs ho nyaak', wa o'yăh hihk' ne' neh, oh sha'go-
yah'don dih.
12 Neh, gih shăh, ne ye'oh, wak ah' ă o'wa is ne-
yòòh, neh', kuh, no yah' ă ja'go hyaak', wah a'go yăh'-
hihk, wa o wa yah'don dih.
13 O năh' neh' neh huh' ho wan di yah'theeh, ha yăh',
da deh, neh, ni a'dik sah'dahs a'ah, neh neh, hah da'a-
go yă o nyooh; neh', dih, na go'i o nya nih, wa ă non da'-
is dăh, neh wa o'wăn no'is dăh ne' neh huh sha go di-
yah'thees.
14 Neh, dih, no năh' ne Je sus, wa a'tgat hòh, we-
sòh' o yah' non da'oh ni'go ă wăh; neh, kuh, na go yă-
ah'seeh, e chi'nok do da ni'aak ne ga oh' on da'o nont-
gon'dah go'on dyeh he'gyah da deh, ne, ni a'dik sah'dahs-
a ah; neh', kuh', ne să noh' ă yech'hi ya'is da'ni aak:
neh, săh'ăh, o'wăh, he ni yòh dăăh, he thăn noh'do oh'-
shă gwĕn ni yòh' Na'wĕn ni yòh.
15 Do găs' oh gwă'as, So dih gwa'nah oh'dăh ăh, ă gă'-
ak de o gwăăh he'thăn noh'do oh'shă gwĕn ni yòh Na-
wĕn ni yòh, shah gaat' neh huh na'ya wăh'. nă gă', ni ak'-
sah dah'aah, thăh'ăh tha'ga gwe nih' neh, ha'a yoh ne'
neh huh.
16 O năh' oh tha'go yah'dok, ha năs'hah găh' hwa a'go-
ă dăh, wa a go yă'nis òh'da ăh, oh tha dă noo'nyooh',
gwah huh, ha di'yah da deh.
17 Neh huh, dih', no năh' hoh dăn dyo he'o weh ni-
yò'a deh, sha yah'daat neh huh' nit ho'dak he noo, oh tho'-
dos ho'do os; neh', kuh, neh, ho on'dos oh, So gweh'di-
yòò, Sa di'o nya nih, a nah ot' nă gas'dyeeh', na'gyah-
da gwĕn ni'yòh heht', ne yoh heh'o weh'?
18 Thos nyeh'oh ne Je sus, ha wă'ah seeh, A', naeh,
he go wa'ah, is gyaas' so gweh'di yòò'? thăh ăh ne'huh
deh so gaah' deh a go gweh'di yòò, sha yah'daat, gwa',
sho; neh Na'wĕn ni yòh.
19 Syăn de ih', naeh, he ni gai'wih'sah hoh, Să noh'
ăh'sa dyah'don dih; Să noh' ăh'sa dyò'oh, Să noh' ăs-

noe'gòh; Sǎ noh' ǎh sǎ'no wǎnt' nǎh si'wa gwa'ih'sǎh;
Sǎ noh' gah ni'goh hoh'dws hǎ goo' nǎch hye'ǎh dek hǎ-
sa'yǎn daht' nas'hǎ non nyws'hǎh; Des'ses nyeek, ne'
yah nih, haeh gwah', kuh, ne sa noh'ǎh.
20 Neh ne' det hos'nyeh oh' ha wǎ'ah seeh, Sa di'o nyǎ-
nih, ga gwe goh', naeh, nǎ gǎǎ a gat'ga a oh' he'noh-
weah' do ga-do dyǎ'on dyeh.
21 Neh ne Je sus, ho no'oh gwah, de o'ga neeh, ha-
wǎ'ah seeh, Jo i'waat di sah'syo nǎnt'hah; sa sah'dǎn dih,
sa dǎ'ni noh' a'dih gwa'nah ot ǎ'sa yǎn dahk; neh', ǎs-
he yoh' ne' go dǎǎs; o nǎh' ǎ di sa yǎn daht' nas'hǎ no-
nyws'hǎh, ne gǎ o'yah gěh: o nǎh' ga oh' noh dǎ cheeh;
dǎh sek', ne' de ga'yah sent; iih, gwah huh', ǎch'kaon'-
dǎ dyeh'.
22 Da neh' neh, daah'ni go'ǎht he'noh a wǎh' wa'a-
gek; neh ne' shot hǎ da doh', o'yah jih hes'ha we nogh'
hah ni go'et gǎh'seh; neh, sǎh'ǎh, neh, hos hǎ non nyws'-
yò wa'nǎs gwah.
23 O nǎh de ot'gah doos'oh ne Je sus; neh, kuh, na-
ga'yǎ ah'seeh, na go'i o nya nih, Ne gǎǎh" sòh jih ga-
na'oh, sǎh gěh" thǎ ga gwe nih', ha di'yah da deh' no-
nent'ga no'nis hǎ yǎn doh', hǎ'a di yoh het'hǎ noh'do oh'-
shǎ gwěn ni yòh Na'wěn ni yòh.
24 Neh', ne do gǎs' wa o dii'wa nǎǎ'gòh na go'i o nya-
nih' he'na o wěn na wǎh. Det hos'nyeh oh, dih', a'eh,
ne Je sus, ha go'yǎ ah'seeh, Gwa a'wak shoh, ni gǎǎh"
sòh jih' ga no'oh ha di'yah da deh', ne neh', i gǎ, ye-
yah'dǎǎhs, ne' wat ga'no nis'hǎh', ne' neh huh, ha'a di-
yoh' het hǎ noh'do oh'sha gwěn ni yòh Na'wěn ni yòh!
25 Sah gwah' neh ti gǎ'oh he'ni ga no'oh ne' ga nyah'-
gwat da'wa do gòt' ho gah'ga ǎnt, ne de wa'dyo wǎ a-
gǎt'hah, naeh he ni yòh dǎǎ noot'ga no nii' no'gweh neh,
ha'a yoh he thǎ noh'do oh'shǎ gwěn ni yòh' Na'wěnni yòh.
26 Neh, na gwus' wa o non da'wǎ ǎ thws' he na o dii'wa-
nǎǎ'gòh, do'non da'dǎ ah'seeh no'no hoh, So' nah oh'-
dǎh ǎh', dih, ne gǎh' ǎ ga gwe nih' ǎa ho'wa yah'da-
gòòh"?

27 O năh′ ne Je sus wa go′yat gat′hôh, wa ăh′, Neh
ha di′yah da deh′ no gweh′, thăh ăh′, naeh′, deh o′gwe-
nyooh; thăh ăh, gwa, naeh, neh huh′ deh oh′dăă ha-
yah′da deh Na′wĕn ni yòh; neh, săh′ăh, ha yah′da deh
Na′wĕn ni yòh′, hah de yò i′wa gee′, naeh, he yo gwe-
nyoo.
28 O năh′ ne′ Pe ter hoh saah′, ha wă′gh seeh, Năăh′,
ga gwe goh′ niih o gwat′gah wăh; iis′, gwah huh′, gwa-
non dă dyes′oh.
29 Det hos′nyeh oh ne Je sus, ha wăă′, Do găs′ oh-
gwă′as, thăh′ăh deh os′thooh deh so gaah′ no′gweh ne-
ot gah′wă sak ne ga noh′sòòt; daa′dă non deeh, gih
shăh′, ha di ji noh′, wă ni os hoh′oh, gih shăh; hok nih′,
gih shăh; ho noh ăh′, gih shăh; neh′, gih shăh, ne′
yòòh; hok sah′dah shoh′, gih shăh; ha′ăn ja de nyoh′,
gih shăh; niih o da wa′gi wah′gă sak′, kuh, neh, o i′wa-
wăh ne ga i′wi yòs′dok,
30 Neh, gwa′, naeh, neh, sgat de wăh′nyah seh′ ni-
ga ye ih′ nă′jo gă is, he′năs ha ye naah′ nă gă ne′wah,
ga noh′so doh, da a′dă non deeh ha di ji nos′hoh oh, wă-
ni′os hoh′oh, gwah huh; ăs ho noh′ăs hă yăn′dah′syooh′,
kuh; ă ok′sah da yăn dah′syooh′, kuh; yo ăn jah′, kuh;
hă gă dyet′, kuh, neh, ga noh′gon des′hăh; neh′, naeh,
no yah de dyo′ăn ja deh′, neh, ăn dweh′, ne wah o i′wa-
da dyeh′ yo heh′o weh.
31 Neh, gwa, ne gôt gah′deh, neh, o ăn dooh′ ge-
doh′oh, tga gont′ noh′găăh ă ja gă′o nyaht′; neh, kuh,
ne noh′găăh ga o′nyah doh, o ăn doo′, naeh.
32 Da neh neh, o năh′ ho noh′dăn dyo′on dyeh, o a′-
ah ges′hoh, neh huh′ hwa o ne no′on dyeh ne Je ru sa-
lem, neh′ ne Je sus ha ăn deh′ he′ni ă neh; da neh
no di′wa năă′gwah oh; neh′, kuh, he noh weeh′ he wa-
non dă dyeh′, ho noh′dyoh o′on dyeh; o ne′eh wah ah′
sha go′yah da′is doh ne wes hăă′ dek nih′ sga ah, hoh-
saah′ na go′o wii ne′ nah ot noh o i oh′dah shoh′ nă ya-
wăh′ ha yah′da deh,
33 Ha wăă′, Năăh, neh huh′ ne găh′ he dweeh′ ne

Je sa lam; da neh huh' tga gont'. No wa wak' ho-
gaeh' hă o wa yah'dat gah' ha di'yah da deh' na dih'sen-
no wa năs' ha di'yah doh twus', kuh neh, sha go'di ya do-
nih; da neh, kuh, ne'tga gont neh' ă a wai'wa'ăh heh-
dăh neh, ă ă eeh; neh huh', kuh, hă o wa yah'dat gah
ha di'yah da deh' ne' de o noa dah'sow da i goh;
34 Neh', kuh, neh, ă'o wa noh'ge ăh; neh', kuh, neh,
ă o wah soh'gwa we shooh; neh', kuh, neh, ă a wă nis'-
gyon dih; neh', kuh, neh, ă'o wa nyŏh; neh', kuh, neh;
ăh wa doht hah dwă nis'hă deh, o năh' dănt hat găh'.
35 O năh' ne James, kuh, ne John, ne Zeb e dee ha-
go a wak'shoh', neh huh' nit ho ne noo', ha yah'da deh,
ho năă, Sa di'o nya nih, neh de yo'gya do'ăn jo nih net'-
ga gont, neh huh noos'gya dye ăhs na dih gwa'nah oh'-
dăh ăh dă yo'gya do'ăn jŏŏs.
36 Neh na'go yă ah'seeh, A nah oh'dăh ăh' ne găh
de ja do ăn jo nih' no gya dye ăhs?
37 Neh no wă'ah seeh, Do da gi yah'do weeh dăh ne'
tga gont', i găă', neh huh' da'ya gya dyăăh', sgat, neh,
syăn neh go'gwa, da o năh ne' sgat, chet'gwa dii'gwa,
naeh, he'o weh' tga yăh', neh, deh sah'să oh'goh.
38 Neh, dih, ne Je sus ha go yă'ah seeh, Thăh'ăh
deh jăn'noh doh ne' nah ot ja do e syoh'gwah; neh,
găh, ne ji gwe nyooh' neh ăs ni'ne ge'ăh duk ne' ga-
wis'dah, niih nă'kne ge'ăh duk! neh, kuh, ne' neh ăs-
nya dye'ăh dah gwăh ne bap tism, niih na ga dye ăh'dah-
gwa niih' ne bap tism!
39 Neh no wă'ah seeh, o gi'gwe nyeoh. Neh ne' sha-
go'yă ah'seeh, ne Je sus, Do găs, na'eh, neh' ă ji'ne ge'-
ăh duk ne ga wis'dah: năk kne ge ăh'duk; neh', kuh, ne
bap tism, niih' na ga dye ăh'dah gwa niih', tga gont năăh
iis, neeh ă yech'hi ye'ăh dah'gwăh ne' neh.
40 Neh gwa', ne' neh huh na'yen dyăăh' ne gyăn-
neh'goe gwa, neh kuh neh sgat'gwa di'gwa, tăh'ăh deh-
ga'i wa yăn deh'goh niih, ne' da'gyah do weet: neh gwa',
naeh, tga gont' ă a wă noh' ha di'yah da deh, neh, ho-
wă nen dye noh'deh seeh.

41 Neħ huh′ ni yò weħ′ no nä̆h′ wa ä̆′no̱ o̱k ne′ wus-
hä̆ä̆h, neħ ne wa ä̆′no̱h sa wä̆ħ ne we sòh′ deħ tho′diħ-
ni go̱′i yòħ o̱o̱ħ hi yaħ′da deħ ne James, kuh ne John.
42 Neħ′, dih, ne Je-sus he a′go̱ no̱′go̱s o̱h, neħ huh′
ni tho ne no̱o̱′ ha yaħ′da deħ, ha go̱′yä̆ a̱h′seeh, swä̆ no̱h′-
do̱ħ, he′neeħ′ he o̱ weh′ ni a di′yaħ′da deħ, ne′ä̆ nee′ thä̆-
nä̆′no̱h do̱′o̱ħ cha̱ go nä̆n no̱h′do̱ nih′ nooħ tho no̱ ä̆n′joħ-
dä̆ħ′sho̱ħ, neħ huh′ ni o di ye ä̆h′, neh, heħ tgä̆h, sha go-
no̱nt hä̆h′gwa nii; neħ, kuh, neh, he′cha go di go wa-
nä̆h′, neħ huh′, naeh, ni o di ye ä̆h′ ne′ neħ, dech ha′go-
nä̆′no̱h do̱ nih.
43 Neħ, gwa′, ne neħ huh na̱′yòħ dä̆′a̱k he swa yaħ′-
da deħ, thä̆ħ′ä̆h′, naeh, ne′ neħ: neħ, gwa′, neh, so̱-
diħ gwa′naħ oh′dä̆ħ ä̆h ä̆ e′he ak, Ä̆′ge go wa′nä̆ a̱k, he ni-
swa dii′, neħ ne′ neħ ä̆ swa ′haħ shä̆ħ′gä̆ a̱k.
44 Neħ′, kuh, neh′, so̱ diħ gwa′naħ ot ä̆ e′he′ak, he ni-
swa dii,′ Ä̆ geh′sä̆ no wa nä̆′a̱k, neħ, naeh, gwus′, o nä̆h′
ä̆ o′di haħ′shä̆ħ gä̆′a̱k ne′ a di gwe go̱h.
45 Neħ, sä̆ħ′ä̆h, ha′eħ gwah. No̱ wa̱ wa̱k′ no̱ gweh′,
thä̆ħ ä̆h neħ′ de o′yo̱ħ daħ′go̱h ne da′o̱ wa̱ snyeeħ′, i-
gä̆ä̆; neħ, gwa′, ne dä̆ o̱′go̱s nyeeħ′; neħ, kuh, neh′
ä̆ a̱ tgaħ, heh, ho̱ heħ; neħ ä̆s ho′di yaħ′da gwat ne
gòt gaħ′deħ.
46 O nä̆h′ neħ huh ho di′yo̱s o̱ħ ne′ Jer i cho: neħ′,
dih, he′no̱ħ weeħ ho ya gä̆ħ o̱′o̱n dyeħ ne Jer i cho, kuh
na go̱′i nya̱ nih, gä̆n dyòh′go wa nä̆h′, gwaħ huh, no̱ gweh′,
neħ ne de a′gah gwe go̱h′ Bar tim e us, Ti me us ho′a-
wak, o aak′ah hä̆ħ dyo̱ħ′ haħ′ne khaħ′.
47 Neħ huh, dih′, no nä̆h′ wa′i wa′o̱o̱k, neħ′gwah ne
Je sus ne Naz a reth tho ya′gä̆ħ o̱h; wa′ah′sa wä̆ħ o nä̆h′
ne de oh′sä̆nt hwaħ′o̱h, ha do̱h′, Je sus, iis ne′ ya a wak′
ne Da vid da′gi dä̆ä̆.
48 Neħ ne gót gaħ′deħ neħ huh′ ni o̱′wa̱ ye′ä̆ħ sech
net ha′o dye′ä̆ a̱k′, sho̱: saħ gwah, gwa′, sho, we sòh′
ho̱ sa′a gä̆ is des hoh′sä̆nt hwaħ′o̱h, Iis ne′ ya a wak′ ne
Da vid, da′gi dä̆ä̆′.
49 O nä̆h′ wa o′ä̆ħ heħt′ ne Je sus, wa i wis′aaħ, gwaħ-

huh, ne' neh huh' ăn̨t ho̧'wa̧ ga̧h. O nă̧h' he o̧ wă̧ no̧'-
go̧s o̧h ne de a'gah gwe go̧h no̧'gweh, ho̧ wă'a̧h seeh,
Sgă̧ no̧h' să̧ no̧h'do̧ ny̧o̧'o̧k, des daht'; thyă̧ no̧s ne'huh.
50 O nă̧h' wak ah' ho dyo̧o̧' no dyah'da wih'shăh, det-
ho'dah o̧h, neh huh' nit ha'we no̧o̧' ha yah'da deh ne
Je sus.
51 O nă̧h' ne Je sus, des̨ho'wă̧ no̧h'să gwă̧h, ha wă'a̧h-
seeh, A nah oh'dă̧h ă̧h' ne gă̧h de sa'do̧ ăn jo nih' nă̧-
gyeeh' heh syah da deh'? O nă̧h' ne de a'gah gwe go̧h
thos nyeh'o̧h ha wă'a̧h seeh, Syah da gwĕn ni yóh', neh'
na'yo gwe'nyo̧ o̧k o̧'sak do khaak.
52 Det hos'nyeh o̧h ne Je sus, ha wă'a̧h sȩeh, Sah'dă̧n-
dih; neh', naeh, se sa jă̧ht' he ni di'să̧h ni go̧ ă̧s'ah do̧h,
sa i'wa gwĕn ni yòs'do̧h.—Neh ne' wah o'go̧n da dyeh,
de dyò'ye'ih o̧h sa'a gă̧h; wa o no̧n dă̧h', gwah huh, ne
Je sus, o aah'ges'ho̧h.

OI'WAH XI.

NEH HUH' ni yò weh' no nă̧h' dòs gă̧'o̧h ni ă̧ nehs, ne Je ru sa lem, he'o̧ weh ne Beth phage kuh' ne Beth a ny, he dyò no̧n'da deh' ne Ol ives, he a go̧h hă̧h'-
o̧h de i'yus hee, na go̧'i o̧ nya̧ nih,
2 Neh na go̧'yă̧ a̧h'seeh, Jah'dă̧n dih, neh huh' hă̧n ji-
yo̧h' het'ga no̧n da yă̧h' ne de swa do gă̧h'do̧h: da neh
he ni yòs'no weh', no nă̧h' hă̧ ji'yo̧ o̧k ne' neh huh', ă̧ ji-
gă̧h' neh huh' gas ha o̧nt' ne ga no̧s'ah, ne thă̧h'ă̧h de'-
wă̧n do̧h' ah so̧h, de o dă dus'o̧h no̧'gweh; ă̧ jis'hă̧ a̧n da-
gòh, ă̧ dis'ni aah.
3 Neh', gih shă̧h, neh so̧ gaah' ă̧s hes'nă̧ gs, A, naeh,
he' neh huh' ne ji yeeh'? neh nă̧'snih, Neh de o'do̧ ăn jò-
nih' Na yah'da gwḝn ni yòh' he ga yah'da deh; da neh'
nă̧ yo go̧n'daa dyeh' ne' neh ăn tha'yah daa nyet.
4 O nă̧h' ho no̧h'dă̧n dyo̧s'o̧h, ho di gă̧ă̧', gwah huh', ne
ga no̧s'ah gas ha o̧nt' as de gwa'a gwa no̧h wa̧n dih' he'o̧-
weh' gah'ă̧ o ga'ă̧nt, o a'ak ah: neh no dis'hă̧ o̧n da gwă̧h'.
5 Neh na di yah'da do gă̧ă̧' he'ni ă̧ no̧n dih' ne' neh huh

ha dih'si aah, ho wă'nă'gă'seeh, A nah'ot' ni ja'dye găh',
jis hă'on da gwus'. ne ga nos'ah'?
6 Neh ne' sho wă'nă gă'seeh, ga nyooh' neh huh' ni e'i-
wih'sah oh ne' Je sus: o năh' sho wă'nont gah'wăh.
7 Da neh' ne' neh huh ho di'yah theeh ne ga nos'ah,
ha yah'da deh ne Je sus: neh huh', kuh, tho di eeh no-
non'dyah da'wih shă ne ga yah'dah geh; o năh' neh huh'
da a'dă dăh.
8 Da neh', kuh, ne gat gah'deh, neh huh', naeh, da ă-
non dyah'da wih'shă dăh'dă o nyooh' he yot'ha i noo: o-
yah'shoh oh', gwah huh', ho dih'hah dyah'khon dyeh',
naeh, ne'. gă'i doh, neh, de o non do'gwah do'on dyeh
he yot'ha i noo.
9 Da neh' neh, o'ăn dooh' hwa'ă neh', neh, gwah huh,
ne noh'găăh, de o noh sănt'hwah oh, hă nan doh', He-
san na; Ho dă oh' ha yah'da deh' ne' neh huh' das'weh-
dah'go on dyeh' hoh să'na go' Na yah'da gwĕn ni yoh.
10 O dă oh' he thă noh'do oh'shă gwĕn ni yoh' ne she-
dwah'nih, Da vid, ne' neh ho'gwa' ă dyăh duk' hoh'săn'-
no goo' Na yah'da gwĕn ni yoh'; Ho san na, neh si'gwa
he'ni eh tgăh.
11 Neh neh, he'o yos oh' ne Je sus, ne Je ru sa lem;
neh huh', gwah huh', heh, o noh'sa do'găh dih; neh huh',
dih, ni yo weh', no năh' de ot'gah doos'oh, he ot'gat-
hwăh' naah'de yo i'wa gee, o năh', gwah huh', oh găăs'ah
o doh'o on dyeh, sho ya'găh oh, neh huh' he a we noo',
ne' Beth any; ho ne noo', gwah huh', ne wus hăă' deh-
nih' aga'eh.
12 Neh no năh' wah o hăht', o năh', naeh, sho di'ya-
găh'oh ne Beth a ny, wa o'dos weh'dăh.
13 Neh no găs'oh we ăh' tgă ih' ne fig noh gă'on doh'-
dăh, o năh'dont; neh huh' gwa hot gon'dah goh; dyă-
gwah', sho, theh'wa dye săh' hah gwis'dăh a'a găh, a'yo-
ni yo dahk: neh no năh' neh huh' wa a yoh', thăh ăh
deh thah'gwis dăh' de o'găs ooh; neh', sho, he we găă
neh, o năh'dont; neh, săh'ăh, he ni ga'a wiha, thăh'ăh
ah noh' theh o'eeh na ge'o ook' ne figs.

14 Thos nyeh'oh ne Je sus, ha wă'gh seeh, Deh sọ-
gaah' nọ'gweh tho sa'a yaak, neh huh ọ da weh dek'
heh' syah da deh, ne ăn dọọ'gwa hwah o i'wa dă dyeh.
Neh ne wa ă'nọ ọk na gọ'i ọ nya nih.
15 O năh' neh huh' ho dĭ'yos oh ne' Je ru sa lem; da'
neh', ne' neh huh' he o'yọs ọh ne Je sus, heh, o nọh'-
sa do'găh dih; o năh' wa ăh'sa wăh ne saa'gọ yah'dit gă-
sọọh' nă nọn'dă ni nọh; neh kuh, neh, o gyeh' hă nih'-
dyọh heh e nọh'sa do'găh dih ha di'ni nọh; wa a'gah hat'-
hwah sọọh', kuh, nă nọn'dek hwaah'gwah no wis'dah de-
ă'nọn da da wis'; neh, kuh, hă'non dyăn dah'gwah ha dĭ-
yah da deh ne jăăh'go waak gwe he năh hă non'dă ni-
noh.
16 Thăh'ăh, gwah huh', neh, sọ gaah' nọ'gweh de o'-
nọk do da niih' naah gwis'dăh a'a wih da ă nọh'sọ gòt'
ne nọh'sa do'găh dih.
17 Da neh' ne wa a'di ọ nyăh, ha gọ'yă gh'seeh, Thăh'-
ăh, găh', neh huh' deh ga ye ăh' he'ga ya dọh, Neh ă-
a'di yaas thaak' naah de ya ga'ăn ja gee hak nọh'sòòt, neh
ga ugh'so dah'gọh nă yọn'dă na yăn dah'gwak? neh gwa';
na'eh, niis' jọ niih, ne neh'huh ă non dah'seh dah'-
gwak ne' sha go'nọh set'hah.
18 Neh, ne' sha go'di ya dọ nih', kuh neh, ha dih'săn-
no wa năs' ha di yah dọnt hwes', ho nọnt'họn deh, wa ă-
nih saak', gwah huh', he nọn'da di ye'ăh dek a'ọ wa i wah'-
dọht; neh, săh'ăh, neh, wa ọ wăs ha'nihk', neh ga i'ọ-
nih heh, wa o di'wa năă'gòh ne' ga gwe gọh' nọ gweh
ne nọh o'i oh'dăh wa a'nyeh dek.
19 Neh', dih, no năh' oh găăs'ah oh wa dọh', ho ya'-
găh ọh he'ga nọn da yăh'.
20 Neh neh, se deh'jĕ ah, no năh' wa a'di ăt, ho dĭ-
găăọh ne fig nọh gă'ọn doh'dăh, eh hăs'ọh, ok de'ăh-
găh dyòh sa'wah gọh.
21 Neh, dih, ne sho shăăh'ọh ne' Pe ter, ha wă'gh-
seeh, Sa di'ọ nya nih, sat gat hòh' ne fig nọh gă'ọn doh'-
dăh, neh, sa e'wah dọh, o năh' o da'ge e yọọ.
22 Neh ne deeh ha'ge wă'nọh să gwăh', ha gọ'yă gh'

seeh, Neh huh' ga yǎn'dah go'ok ne swai'wa gwěn ni-
yòs'dos hǎh' ha yah'da deh Na'wěn ni yòh.
23 Neh, sǎh'ǎh, ne do gǎs' oh gwǎ'as, Neh, so'dih-
gwa'nah oh'dǎh ǎh ǎ'ǎ as, nǎ gǎǎ' o non da deh', Sat-
gǎ'is; neh, kuh', neh huh' he ga nyo da'eh he wa'dyo-
ok; thǎh ǎh', kuh, ǎ gǎ'ak dah det'hoh ni'go ǎ gee' na-
wěn'nyah sa goo; neh, gwa, sho, neh, ǎ a'i wa gwěn ni'-
yòs thaak, ne' tga gont', i gǎǎ', neh huh' nǎ ya wǎh', ǎ-
ga i'wa ye ih', na dih gwa'nah oht nòh o'i oh'dǎh shoh' ǎ'-
ǎh; neh nǎ'o ye na'an dyeh na dih gwa'nah ot ǎ'ǎh.
24 Neh, dih, ga'i o nih' oh gwǎ'as, Neh naah'de yò i'-
wa gee na'dih gwah noh o'i oh'dǎh dǎ swa'do ǎn joos',
neh, no nǎh ǎ swa'dǎ na yǎǎh', swa i'wa gwěn ni yòs'thaak,
sweh he'ak, Wah a gwa ye naah'; da, do gǎs', gǎs, ne'
neh ǎ'swa ye naah.
25 Neh, gih shǎh', na gwa'nah ot sah ni go'et gǎh doh'
he ye yah'da deh' so gaah', neh he nǎ yo'nis heht' ǎs-
dahk', ǎ sa'dǎ na yǎn dahk', do sa'ji wah'sǎ gòh, ne' neh;
neh na yò gwe'nyo ok, i gǎǎ', haeh'gwah, ne' Yah nih,
ne gǎ o'yah gěh' thǎh dyoh ne do sa ya'i wah'sǎ gwus
ne dee'sa di'wa e nih.
26 Neh, gwa', gih shǎh, nǎ gǎ'ak dah'de ji swa i wah'-
sǎ gwǎǎh', thǎh ǎh', kuh, haeh'gwah, ne' She swah'nih,
ne gǎ o'yah gěh' thǎh dyoh', thah do'sas he swa i'wah sǎ-
gwus ne de she swa ya'nes hǎ'ih das nih.
27 Neh' neh, o naeh' neh huh' sho di'yos oh ne Je-
ru sa lem: neh', dih, he'noh weeh o gyes'hoh, neh, o-
noh'sa do'gǎh dih'gěh, i eh', neh huh' ni tho'ne noo ha-
yah'da deh, na dih'sǎ no wa nǎs ha di'yah dont hwus'; kuh
ne sha go'di ya do nih; kuh na di'gǎh jis'hoh oh;
28 Neh no wǎ'ah seeh, Ga'ǎ o weh' ne gǎh' ni dya'weh-
dah'goh' ne gah has'des hǎh', nǎ gǎǎ' noh o'i oh'dǎh'
sa di'wah dǎn'dyeh doh'? So nah ot' ne gǎh' ho sah'has-
des'hǎ wii' nǎ gǎǎ' noh o'i oh'dǎh ǎh sa'di wah'dǎn-
dyeet'?
29 Neh ne' det hos'nyeh oh' ne Je sus, ha go'yǎ ah'-
seeh, Neh nǎǎh' iih ne jo i'waat ǎ gwa'o dooh; dǎeh-

gwa'wă̜ noh'să gòh; neh huh' ni yò weh', o nă̜h ă̜ gwa'-
o wih he ni dya'weh dah'goh ne gah has'des hăh nă̜ gă̜'
noh o'i oh'dă̜h a ga'di wah'dă̜n dyeeh doh.
30 Neh ne bap tism ha ye'ăh'dah'gwak ne John, gă̜-
o'yah gĕh, gă̜h', dya weeh doh'; ò gii', o gwe'neh? don-
da gwa wă̜n'noh să gòh.
31 O nă̜h' de o di yah'do weh'da noh' na di'yah dii, ho-
nă̜ă̜, Neh, gih shă̜h', na e dwih' Gă̜ o'yah gĕh, neh ne'-
huh nă̜'ă̜h, A, di' naeh, he go waah', deh she swa i'wa-
gwĕn ni yòs'dooh'?
32 Neh, gwa', gih shă̜h' na e dwih', O gwe'neh; neh,
na'eh, neh, oh sha go dis'ha nihk' no gweh': neh, să̜h'-
ă̜h, ne ga gwe goh' no gweh' hă̜ neeh', naeh, ha yah'da-
deh ne John, do'gă̜s o weh' ho do'gă̜s da nih.
33 Neh, ne det ho'dis nyeh'oh ho wă̜'ă̜h seeh ne Je-
sus', Deh o gwă̜ noh'doh. O nă̜h' det hos'nyeh oh ne
Je sus, ha go'yă̜ ah'seeh, Thă̜h ă̜h, gwa', kuh, nă̜ă̜h' iih,
tha'gwa ò wih' he ni dwa'geh has'des hă̜'a wih'dah goh nă̜-
gă̜ă̜' noh o'i oh'dă̜h a ga'di wah'dă̜n dyeeh doh.

OI'WAH XII.

NEH neh', o nă̜h' hoh saah' ha gos'nyeh seeh, de ga-
yă̜ o dăăh'gwah shăh' ho ye'ăh dah'goh. Neh no'-
gweh, ho yă̜n'twah oh no nyo'gwih săh oh oh'sah, de oh'-
ă̜'ă̜n doh', kuh; ho ya do nii', kuh, he'o weh dă̜ ga'ne go-
ăăk thaak; wa a'go noh'so nyă̜h', kuh, neh, ă̜ o'nont ga'-
ă̜ ok, heht gă̜h' tga noh'sa deh; o nă̜h' ho want'hah do-
niih', na di'yă̜nt hoh'ge o noh; we ă̜h' dyo ă̜n ja deh' he-
a we nooh.
2 Neh', dih, no nă̜h', shah ga'eeh he ni ye'yă̜n twa-
gwus', he o'hah oh no hah'shăh het hă̜ nih'dyoh na di-
yă̜nt hoh'ge o noh, neh na'a ye naah' neh huh' o'da weeh-
dek' ha di'yah da deh' na di'yă̜nt hoh'ge o noh', neh, o-
do niih, he'ga yă̜n thoh' no nyo'gwih săh' oh oh'sah.
3 Neh ne' wa o wa yee naah'; neh', kuh, neh', wa o'-
wah soh'gwa wee shooh, a gwus' dwa deh'syòh sa ne gă̜'-

ăh thah he'a di yănt'hah; o năh sho wgot'gah wăh, deh-
thah'gwis dăh de a'wih.
4 O na'eh o yah' det ho'hah oh, na hah'shăh ha di'-
yah da deh; da neh', naeh, neh, wa o'wah agwe'oh-
yaak; ho noh ăăh'gĕh, naeh, wa o wa yă ăs; sho wat'-
gah wăh, sho wa do wiih', kuh; a gwus' neh noh ga'noh-
go daht' he'na o wa yeeh.
5 O naeh' o yah' det hoh'hah oh; wa o wa nyòh', naeh,
ne' neh; ho nont'gah deh', gwah huh', no yah'shoh oh
dĕt ha'goh hoh oh; wa o wan dih soh gwa'wes hooh gyee,
ne' neh, a gwus dwa deh'syòh sa ne gă'ăh thah he'a di-
yănt'hah'; wa o wa di nyòh, kuh, gyee.
6 Neh, dih, nah'soh ho da dă oh' sha yah'daat no a-
wak, a gwus' ho no'oh gwah; neh a gwus' noh'găăh
he o'ăh goh he o'hah oh het ha di'yah da deh; ha wăă,
Neh', na'eh, ne' tga gont' ă o wa yah'da no ok' ne'a wak.
7 Neh', dih, na di'yănt hoh'ge o noh' de o non da dă-
ah'seeh, Neh', waeh, nă gă na i'wa gwĕn ni yòh; nyòh',
she dwa nyòh'; iih, dih', na'eh, ă yo gwa wăs'theht he-
ni a'i wa gwĕn ni yòh.
8 O năh' wa'o wa ye naah', wa o wa nyòh', gwah huh;
as de gwa'a gwa', gwah huh, ho sa o wa'yah doh'yaak he-
ni ga'yăn thoh' no nye'gwih săh oh oh'sah.
9 A nah oh'dăh ăh', nooh', na yah'da gwĕn ni yòh' he-
ga yănt hoh' no nyo'gwih săh, oh oh'sah, nă o yeeh'? Neh
naah'de ga gont' ănt heh, ă a'i wah'doht ha di'yah da deh'
na di'yănt hoh'ge o noh, o yah', naeh, ăs'ha go yoh' he'-
ga yănt hoh' noh oh'sah.
10 Neh, găh, ne thăh'ăh deh swa wĕn noh'saah nă gă
ne' ga ya doh, Neh ne' gah sgwa ah' na di'noh so nis'
ho non dyooh', neh ne' neh ha gwus' o nih'sa gwaat e-
doh'oh;
11 Neh' ne găă' Na yah'da gwĕn ni yòh' neh hah' ni-
o ye ăh, neh', kuh, na gwus' o i'wa năă'gwat he ni yòh'-
dăă', he de dwa'ga neeh.
12 O năh' ho nih'sa goh he no'da di ye'ăh duk a'g wa-
ye naah; neh, gwa', oh sha go dis'ha nihk' ne găn dyòh'-

gwah'gĕh; neh, sąh'ăh, neh wa o'dih ni'gǫ ă yąn daht,
he' neh' no'nǫ hǫh, wa a'gǫs nyeh'dŭk, heh', oh tha'yą-
ǫn dăăk: o nąh' ho nǫn'dǫh'nǫǫh', ha yah'da deh, ho-
nǫh'dąn dyǫ'gwa ǫh.
13 Neh ne det ho nǫn dąh'hǫh ǫh, thǫ wąn dih hah'ǫh
ha di'yah da do gă'nǫh ne Phar i sees, kuh neh', He ro-
di ans, neh na'a dih'ă o dąh' a'a di'wą ǫ gŏh he'nă o wą-
nǫ wąh.
14 Neh no nąh', ho di yǫǫ', ho wă'ąh seeh, Sa di'ǫ nya-
nih ǫ gwąn'nǫh dǫh', naeh, heh, tgai'wa ye ih' niis;
tąh ăh', kuh, deh sat'ga ă'ǫh he ni oh'ni go'oh dăă sǫ-
gaah' nǫ'gweh; tąh ăh', kuh, neh huh' deh sat'gat hwus'
na di'gǫh sah'gĕh nǫ gweh': [neh, gwa', shǫ, sa di'ǫ nya-
nih' he'ya we nǫǫh' Na'wĕn ni'yŏh ge'gwa, ne ga i'wa-
gwĕn ni yŏh: Neh', gąh, neh, ga ya'nes hăh'gĕh nąn-
dya'gwat gah'wah seek nă shǫ'gwa wit'de'o ek seek ne Cæ-
sar, ǫ gii', tąh'ăh?
15 Neh', gąh, neh, ăa dya'gwat gah; ǫ gii', neh ne
thąh'ăh thǫ da ya'gwat gah? Neh, gwa', het ho nǫh'dǫh
ne Je sus he ni a'dih ni'gǫ hǫh'thah, ha gǫ'yă ąh'seeh,
A, na'eh, he go waah' sgwah'ni gǫ ăk dǫ ǫh'? Da swą'ah
nąk'huh he'gyah da deh' ne' sgah si'yǫh shăăt, neh na'-
gat gaat hŏh.
16 O nąh' neh huh' ho di'eeh. Neh na gǫ'yă ąh'seeh,
Sǫǫ nah ot' ne gąh ha yah'daah; kuh nă gă' ga ya'dǫ-
nyǫh', sǫǫ' nah ot' ho dǫǫh'? Neh nǫ wă'ąh seeh,
Cæ sar.
17 O nąh' det hos'nyeh ǫh ne Je sus, ha gǫ'yă ąh'seeh,
Sus he jǫh' ne Cæ sar, na dih gwa'nah oh'dąh ăh neh' ă'-
o wă gă'ąk ne Cæ sar; neh, kuh, Na'wĕn ni yŏh a'dih-
gwa nah oh'dąh ăh neh'. ă'o wă gă'ąk Na'wĕn ni yŏh.
18 O nąh' neh huh' ho di'yǫs ǫh ha yah'da deh ne
Sad du cees, hă nǫn dǫh', i găă, thąh'ăh dah de'dyǫnt gă'-
ǫs nǫn da'deh sa'dǫh gwah'gĕh; neh nǫ wąn'dǫs'ǫh, hǫ-
nąăh,
19 Sa di'ǫ nya nih, Mo ses chǫ gwa'ya dǫ nii, Neh',
gih shąh, ne de a'dă nǫn deeh' nǫ'gweh ă ă'eeh; ăs ha-

go yah'don dih' ne' yòòh, ă gă'ak de ok'sah da yăn dah'-
ooh, neh', sho, ne' de ya'dă non dăk' ăs'ho di nyaak' ne'
yòh gă'aah, neh dă ot'hwa ji'nyah găh ne de ya'dă non-
dăk.

20 Neh', dih, he ni ya'wăh oh, ha di'yah da dek' ja-
duk' noh dăă non'dăă non dăk; neh ne dyò dye'ăh doh
ho nyak'heh oh; neh, kuh, neh, ha we e yos'oh, thăh'-
ăh de ok'sah da yăn dah'ooh.

21 Neh ne'wah ne' dek nii ha doht'hah sho di'nyak-
heh'oh; thăh ăh', kuh, aeh, de ok'sah da yăn dah'ooh,
ha wee yos'oh; neh huh', sho, kuh, a'eh, ni ya'wăh oh,
neh, săh ha doh'thah.

22 Da neh naa'di gwe goh' ne ja duk' ni ă non dii he-
ya go nyak'heh oh, thăh ăh deo'dik sah'da yăn'dah ooh:
neh, dih, na gwus' he'yò dohk dah'goh nee' ga gwe goh',
o năh', ha'eh gwah he ya ga wee yos'oh ne ye'oh.

23 Da neh, dih, no năh' ă swa'deh ho do gwa'ooh, he'-
yeh sa'do nyoh', no năh' dănt hă'nont găh, so nah oh'-
dăh ăh ne neh' ă yòh'gă aak' he'ni ăn an diih'? ga gwe-
goh', săh'ăh, ne ja duk' sha go di yah'da wă'gă aah.

24 Neh ne det hos'nyeh oh' ne Je sus, ha go yă ah'-
seeh, Thăh'ăh, dih, găh, ăăh', nooh, deh swa'yăh his,
neh, gai'o nih, heh, thăh'ăh deh swa'yăn de ih' ne' ga'-
ya doh', kuh, haeh gwah, he ni ah'has des'yo wa năh
Na'wĕn ni yòh?

25 Neh, săh'ăh, no năh' dănt hă'nont găh non da'deh-
sa'doh gwah'gĕh, thăh'ăh tho'sa o di nyaak seek'; thăh'ăh,
kuh, tho'sa o wan di nyak da'ni aak: neh huh, gwaah',
sho', naeh, o năh' năn jòh'dă aak, he ni yòh dăăh na di o-
yah'ge o noh' ne gă o'yah gĕh' thă nih'dyoh.

26 Neh, dih, ha di'yah da deh', naeh, no ni'e yoo, heh,
dănt hă'nont găh; thăh'ăh, găh, deh swa wă noh'saah no-
o ya'dos hăh'gĕh ne Mo ses, he ni ya'wăh oh nos go'ă-
goo no'o dot, neh huh' thos nyeh'seeh, ha wăă, Iih ne
găh' nă gă Ne'e wĕn ni yòh', neh, A bra ham, neh, kuh,
He wĕn ni yòh, neh, I saac, neh, kuh, He wĕn ni yòh,
neh, Ja cob?

27 Thąh ąh', naeh, deh neeh' De a'go wĕn ni yòh', neh,
ho ni'e yoo; neh, gwa', naeh, Ha go wĕn ni yòh', neh',
hą'no heh: neh, dih, ga i'o nih, hah de yò dohk' swa-
yah'dah doh'oh.
28 Neh ne' sha yah'daat ne sha go'di ya do nih', neh-
huh' ho yos'oh, wa'o ok, gwah huh, he de a di yah'do-
weh'da noh na di'yah diih; wa a gąh', gwah huh', he ni-
wi yòòh' he do sa'go wą noh'să gòh', ho on'dos oh, Ga ą-
ni gaah' nee' ga gwe goh', ne ga i'wih sah'hoh, a gwus'
dyo dye ąh doh'?
29 Det hòs'nyeh oh ne Je sus, des ho wą noh'să'gwąh,
Neh ne'huh, na gwus' dyo dye'ąh doh nee" ga gwe-
goh' he ni gai wih'sah hoh, nă gąą': Da sat'hon daat', O
Is ra el, Neh Na yah'da gwĕn ni yòh, ne' Sho gwa wĕn-
ni yòh sha yah'daat', sho, Na yah'da gwĕn ni yòh.
30 Neh, kuh, neh', ą e'sno oh gwak' Na yah'da gwĕn-
ni yòh, ne' Ya wĕn ni yòh; ą sa ye'ăh'dah go'ok ne sąn-
nyah'sa gwe goh, neh', kuh, ne' sat hwa'i shă gwe goh,
neh', kuh, ne są noh'do nyoh'shă gwe goh, neh, kuh,
neh, seh has'des hă gwe goh; neh ne gąh' nă gă, ne
dyò dye'ąh doh ne gai wih sah'hoh.
31 Neh ne' dek'nii wa doht'hah, naeh', des gya dye-
ąh' nă gąą'; Neh huh' nă es'no oh gwak' ne de jă'noh sa-
ne gąąh' heh, nih sa'dah no'oh gwah. Thąh'ąh no yah'
he ni yoo' ne gai'wih sah'hoh, theh jò'ăh doh he ni yò'i-
o wa nąh nă gąą'.
32 Thos nyeh'oh ne sha go'ya do nih', ha wą'ah seeh,
Neh huh'jih, Sa di'o nya nih; do gąs' gai'wa gwĕn ni yòh'
ne' nah ot' oh sih'; neh, sąh ąh, ne sha yah daat', sho,
Na'wĕn ni yòh; thąh ąh', kuh, no yah', gyee, a'gă ak;
neh', sho, ne'a-oh hwah'.
33 Neh', dih, nă'o wa no'oh gwak, ă yò dye ăh dah go'-
ok nee wĕn'nyah sa gwe goh'; he yò gwe goh', kuh, ne
gah ni'goh dus'hăh; he yòt hwa'is hă gwe goh', kuh; he-
gah'has des'hă gwe goh', kuh; neh, kuh, ne neh huh'
nă'o no'oh gwak' ne de yă'noh sa ne gąą', he ni'a dah no'-
oh gwah; si gwa', naeh, nă gąą he ni yòh'dąą, naeh' he-

ni yòh'dąąh, na ga yah'dąh da'ak, kuh, ne da'ga yah'do-
weh'do̲o̲k.
34 Neh ne Je sus no nąh' wa at'gat hòh heh, gah ni'-
go̲h dws'hă go̲o̲ det hos'nyeh o̲h ha wą'a̲h seeh, Thąh ąh'
deh we ąh' deh chyah'da deh, he ni ga deh' net hą no̲h-
do̲ o̲h'shă gwĕn ni yòh Na'wĕn ni yòh. Thąh'ąh, kuh,
deh so̲ gaah' no̲'gweh deh sho'gwe nyo̲s'o̲o̲h naah gwis'-
dąh o̲'sa'o o̲n do̲o̲h.
35 Neh' ne Je sus de thos'nyeh o̲h, ha wąą, he'no̲h-
weeh' ha di'o̲ nya nih no no̲h'sa do'gąh dih'gĕh, A ni-
yòh dąąh', heh, hą no̲n de̲h' ne Sha go'di ya do̲ nih',
Neh, ho a wak' ne Da vid ne Christ?
36 Neh, sąh'ąh, kuh, ne'a o̲ hwa̲h ne Da vid, o-
hwais hă do gąh'dih gĕh, dya weh'dah go̲h, ha wąą, Neh
Na yah'da gwĕn ni yòh ha wą'a̲h seeh Na gyah'da gwĕn-
ni yòh, Sa dyąh', jih dyo̲n dahk' gyą neh'go̲'gwa, he ni-
yò weh deh sąąh'sih'da gąh sah gwah' ą go̲ nih' no̲ sah ni-
go̲'ą swa ąs.
37 Neh, dih, gai'o̲ nih ha o̲ hwah', sho̲', kuh, ne Da-
vid, ho yaas' Syah'da gwĕn ni yòh, ga'ą o̲ weh, dih', ni-
dya'weh dah'go̲h', he neh, sho̲', kuh, ho a wak'? Da
neh ne gąn dyòh'go wa nąh wa o'no̲h ees hah' he no̲ yă'-
ă no̲o̲h, wa ă'no̲ o̲k.
38 Neh na go̲'yą a̲h'seeh, he wa a go̲'i o̲ nyąh', Swadah'ni-
go̲'ă ąk' ha di'yah da deh' ne sha go'di ya do̲ nih, ne neh'
i gąą' ha di no'o̲h gwah' ną o'no̲s yo'nyws he'so̲o̲k, he'dą o-
no̲n da wą nye'aak; neh, kuh, ha di no'o̲h gwah' ne' de-
ą no̲n dą no̲'nyo̲ o̲k he'o̲ weh yo̲nt ge'o̲n dah'gwa no̲h;
39 Neh, kuh, he'o̲ weh hą no̲n dyąn dah gwah na dih'-
są no wa nąs', he'yo̲nt gą'nis ah'dah gwa'no̲h; neh', kuh,
na gwws' heht gąh' o no̲k'da yąn do̲h', no naeh' wa ą no̲n-
dek hwe'o eek.
40 Neh, sąh'ąh, neh, sha go di no̲h'sah sah'ho̲h no di'-
no̲h gwa'yes hah'syo̲h; neh', kuh, ne ya'gąh o̲h, i gąą,
do gąs' oh yo̲'nis heht', gąs, ho'no̲n dą na yąh; neh, ne'-
huh, ną gąą', si gwa'dih'hah ga e'wah dws'yo wa nąh, nă'-
o di yah'do wąht.

41 Neh ne hăh dyoh', ne Je sus, neh' de o do găh'-
doh he'o weh wat hwis'dus de'is doh, neh na go'yat gat'-
hwah oh no gweh', o wis'dah he ă'noh sănt'hah he'o weh
wat hwis dus de'is doh; neh ne' gòt gah'deh no nont'ga-
no nihs', we sòh, kuh', naeh, hwa'ă'noh sănt.
42 Da neh', ne ye yah'da do găăh ne' wah a'go dăă-
theht' go noh'gwa yes'hah oh neh huh' go yos'oh; da
neh', naeh, ne' dek nii na gwus' ni yo wis dahs''aah, ne'
neh huh' he'ya go dyooh, neh huh, noo, ni yò'i wah ne'
sga yah'khos hăăt, ne ge ih' ni ga'yah goh ne gwăn-
nis.
43 O năh, he a go no'gos oh na go'i o nya nih', ha go'-
yă ah'seeh, Do găs' oh gwă'os, Neh' nă găă wah a'go-
dăs theht' go noh'gwa yes'hah oh, neh', na'eh, si'gwa
we sòh' hwah oh'sănt, naeh he ni yooh' he o'noh săh'doh
ne'a di gwe goh', he o weh' wat hwis'dus de'is doh.
44 Neh, săh'ăh, na'di gwe goh' do găs' hwa ă'noh sănt,
neh huh' da weeh duk' he'ni o di gah'de nyoh: neh, gwa'-
ah, ho i găă', he ni dyò dohk', do găs', naeh, ga gwe-
goh' neh huh' hwah a go dih' he ni yooh' go yăn duk'; a-
gwus', gwa'', ga gwe goh ne ya goh'heh goh.

OI'WAH XIII.

NEH he'noh weeh ho ya'găh o'on dyeh no noh sa do'-
gah dih'găh, sha yah'daat na go'i o nya nih ha wă'-
ah seeh, Sa di'o nya nih, sat ga thòh' he'noh gah'sgwe oh'-
dăh shoh; neh', kuh, he ni yòh'dăăh, hoh dyòh'dăh shoh
ho'gus yo'nya noh năk ho'o weh.
2 Det hes'nyeh oh ne Je sus, ha wă'ah seeh, Se găh,
găh', he ni yò'i wa năă'gwah dohs gus yo'nya noh' nă-
găă' ga noh'se wa năs? thăh'ăh ne'huh, deh jòh'sgwăăt-
ah ne dă gya'dyah săhk na'gă ak, i găă', deh dwah'săh-
doh.
3 Neh, dih, he'noh weeh, o non da gă'yaat thăh dyoh'
ho non da deh' ne Ol ives, de o do găh'doh no noh'sa do'-
găh dih, neh ne Pe ter, kuh ne James, kuh ne John,

neh, gwah huh', ne An drew, ho wan'dos'oh a dah'seh-
doh'gěh,
4 Da gwa'o wih, wăn doh ne găh' neh huh nă ya wăăh',
ră găă' noh o'i oh dăăh'? a nah ot', kuh', ă yo yăn deh'dah-
go ok', no năh, he yo'i wa gwe goh ă gai'wa ye ih?
5 Dech ha go wă'noh să gwăh' ne Je sus, hoh saah' o-
năh' ne'a wăăh', Swa dah'ni go'ă ăhk, dyă gwah', sho,
so gaah no'gweh dăs he'swah ni'go ăh'săh.
6 Neh, săh'ăh, ne gòt gah'deh a geh'să na goo' ănt-
hă'neh dok, ă non do'ok, Iih' ne găh ne' [Christ;] da
neh ne gòt gah'deh, ă sha go dih'ni go ă gah'hat hòh.
7 Neh, kuh, nă swa i wa'ok haak neh huh', gyeeh, dya-
go di yò', neh', kuh, nă gai'wa na geek' ă'yon di yòh, să-
noh ne' neh ă swah'dyohk; neh, săh'ăh, nă găă' noh-
o i oh'dăh, tga gont neh huh' nă'ya wăh: neh, dih, na-
gwos' o dohk'dah goh', thăh ăh, naeh, ah'soh ne' neh
theh o'eeh.
8 Neh, săh'ăh, ne' dănt ha di daht' nooh tho no ăn'joh-
dăh'shoh, dă'non do'găh da'nooh; go wăh go'wa shoh',
gwah huh', he ni thă noh'do oh, dă wan do găh'da nooh;
ă ya ăn jon'dah da'nooh, gwah huh', ne' thi ga wěn ni-
yòh, ă ya go dos'weh da'noos', kuh; ă'non di'yòs yooh,
kuh, na di'yah diih; neh' ne găh' nă găă' dyòh sa'wah-
goh noh'ni go'et gănt.
9 Neh, dih, neh, swa dah'ni go'ă o nyook' ne swa-
yah'di a dyeh; neh, săh'ăh, ne' neh huh' hă yech'hi-
yat'gah hooh' ha di'yah da deh' ne ga ya'nes hăh ha di'-
aah; ă yech'hi e wat', ă yech'hi yă ăs da'nooh', gwah huh,
he'o weh hă nont'gă nis'at hah; neh huh', kuh, hă yech'-
hih dyooh' he'a di gat' ne thă nă'noh do'oh, go'wăh go'-
was hoh, gwah huh; neh ă dyò'i wah'heht na gi'wah-
gěh; neh ă gai'wa gwaih'soh seek' dă yò do găh'do ok'
ha di'yah da deh.
10 Neh, gwa', naeh, tga gont' ă dwan'dye ănt' ne dă-
wan di o'gwah do'ok ne gai'wi yòs'dok he'ni ye na ge-
nyoh' naah'de ya ga'ăn ja gee.
11 Neh', dih, no năh' neh huh' ni yò weh hă yech'hi-

sah, ă yech'hi yaat gah', gwah huh', să noh' neh ă swă-
o ya'găh dah'go ok' ne' nah ot' ă swih'; să noh', kuh,
o năh' don de swa'yah do'weh dah'so ok; neh gwa' na-
gwa'nah ot ă yech'hi yoh, ne' neh năn dyò is dah'e aak,
neh ne' neh, swas'nyeht: neh, săh'ăh, ne thăh'ăh
deh iis' nă swas'nyeht, neh, gwa', Not hwa'is hă do găh'-
dih.
12 O năh' ne de a'dă non deeh' ă o'yah daat gah ne
de ya'dă non deeh, neh năă'eeh; neh', gwah huh', no'-
deeh doh, naeh, no'a wak: ha dik'sah shoh'oh, gwah-
huh', dănt ha di daht', neh' dă non do gănt' no'wăn non-
deeh doh; neh', kuh, ănt ho dii'wah heht' ă'o wan di-
nyòh.
13 Da neh', gwah huh', ne ga gwe goh' no gweh' ă-
yech'his swa'ăh seek, neh ă dyò i wah'gă ak na geh'să noh:
neh, gwa', ha yah da deh nă o'dah gaas dook', sho, he-
ni yò weh' hă wan'dohk dăh, neh ne' neh sha a'yah-
daat, ăs ho wa yah'da gòh.
14 Neh huh, dih', ni yò weh' no năh' ă swat'gat hòh,
not gih'shă swa'aht ne go i'wah doht hah, kuh, ne de ya-
go deh'gwa oh'gwah, hos nyeh'dah goh ne o do'găs da-
nih ne Dan iel, neh huh ă ga dahk' he o weh' deh o'i-
wah'găh a'ga dahk', (neh ha yah'da deh, nă a wă noh'sa-
wăh hoh ni'go ă yăn daht' ne' neh;) neh huh' ni yò weh'
o năh' ne Ju de a ye na geh' neh huh' yon deh'gwat
he'ga e non de nyoh.
15 Neh', kuh, ha yah'da deh ne ga noh'sa gă yaat
ănt hă dahk', să noh' dănt ha'dyah dănt; să noh', gwah-
huh, hăs ha yoh', nă eh'he aak, i găă', hah gwis'dăh hăs-
ge gòh' no gyeh.
16 Neh', kuh, ha yah'da deh ne gah ă'gooh ănt'heh'-
seek, să noh' ne' neh ă shah'geet na'ah do'sa ak no-
syo'nyus hăh.
17 Neh', dih, ne ga no oh', naeh, he wa di'yah da deh'
ne de wa di yah'da neet; neh', kuh, he wa di'yah da deh
nă wăn non dă'noh ge'ăh thaak né neh dwă nis'hă de-
nyoh.

18 Neh', dih, ne swa do'e syoh'go ok na'gă ak, i gă', neh, ne' gŏs he'neh, deh swa'deh gwăăh.
19 Neh, săh'ăh, ne ga no'oh de yò'doh ho ga nyat' he-
nă ya wăh' ne' neh dwă nĭs'hă de nyoh; neh huh' nă-
ya wăh' ne thăh'ăh de wăn doh' deh dya'wăh oh he noh-
weeh dyòh saah' ne' gws yo niih' he ni yò dyă'ă noh, ne
nah ot'shoh hos yo niih' Na'wĕn ni yòh', nă gă ne'wah
he yò'eeh; thăh ăh', kuh, neh huh' tho'sa ya wăh.
20 Neh, dih, gih shăh', na'gă noh Na yah'da gwĕn ni-
yòh' de o'nĭs hă'gwah da'noh ne' neh dwă nĭs'hă de-
nyoh', a'gă noh so gaah' deh ja'go heh: neh, dih, sho,
gai'o nih ha di'yah da deh' na go'yah dă gwăh', ha wă'-
nĭs hă'gwah da'noh.
21 Da neh', ne' neh huh' ni yò weh', so gaah', gih-
shăh', no'gweh ăs he'swă gs, Nă, ne găh', naeh, ne'
Christ; neh', gih shăh, neh', sii; si dah', naeh, tha-
yah'da deh; să noh' ne' neh ă yech hii'wa gwĕn ni yòh.
22 Neh, săh'ăh, neh, dă on di dah'syooh ne ya'găh-
oh neh', ne' Christ; neh, kuh, ne ya'găh oh, ho di do-
găs'da nih; neh nă sha go no'dah sah'syoos naah'da wa-
dyă'o nyooh'; neh', gwah huh', no i'wa nă gwah'dehs
nă ya'wăh syo nyooh; nă sha go dih'ni go'ă gah'hs thoh',
i găă, ne' theh o gwe nyooh', na gwss' ho wa di yah'dă'-
gwa oh.
23 Neh, dih, neh, ja dah'ni go'ă ăhk: Jat ga'ă oh; o-
năh', naeh, oh gwah'ni go'ăn daat, ne yò'i wa gwe goh.
24 Neh', dih, no năh' neh dwă nĭs'hă de nyoh, no năh'
ă ga'at ne ga no'oh, dă wa'dah son da'ik năn'deek haah'
găăh'gwaah; neh, kuh, neh so'ek haah găăh'gwaah
thăh'ăh thah do sa yòh'hat heh;
25 Neh', kuh, neh, ga jih'soh dă o nyoh' ne gă o'yah-
gĕh ă dwah'săh syooh; neh, kuh, ne gah has'des hăă'-
shoh ne gă o'yah gĕh' tga yăh' ă ya o dah'da nooh.
26 Neh huh' ni yò weh' o năh' ă o wa găh' No wa'wak
no gweh oh jih'gă go shoh' ănt heh; ănt ho dye ăh'dah-
go'on dyeh ne gah has'des yò wa năh', kuh' ne de a'ăh-
să'oh goh.

27 Neh huh' ni yò weh', o nặh' ặnt ha'gęh hoht' no o'-
yah ge o noh'shăh shoh, neh' naeh, ặs ho wa di'yah de'o-
eak do gặ ặs gặ'ąak ne ha go yah dă'gwa oh; dặnt ho-
wąa di'a wih'dah gwa'noọh he'nis găă gon'dah gwah' ne
ge ih' ni yoọ; kuh, he gwus' hah de yò dyo'yòhk-
doh.

28 O nặh' swah ni'go ặ yặn daht', ne' des ga'yặ o dăăh-
goh' ne fig noh gặ'on doh'dặh: neh', gặặs, nah'soh
o do'nih a'ah noh hah'doot da yò'năh don da dyeh', gwah-
huh', swa yặn de ih' heh, o nặh' dòs gặ'oh ga gặh'hon-
deh.

29 Neh huh, dih', ne gặh', nặặh' iis nặ ya wặh' no-
nặh' ặ swat'gat hòh' nặ gặặ' noh o'i oh'dặh ặ ga'i wa ye-
ih, swặ noh'dook heh, o nặh' dòs gặ'oh ga deh; a-
gwus', gwa', neh huh', he gah ho'ga ặn doh.

30 Do gặs' oh gwặ'ặs, Thặh ặh tha'gaat nặ gặ' ga'wa-
ji yă deh', he ni yò weh' hặ ga'i wa ye ih' ne yò'i wa gwe-
goh nặ gặặ'.

31 Gặ o'ya deh, yo'ặh ja deh', gwah huh', tga gont',
na'eh, ặ ga'at; neh gwa' ne gwặ noh thặh ặh', naeh,
tha'ga at.

32 Neh' dih, ne' neh dwặ nis'hă deh tặh'ặh deh'so-
ga ah' no'gweh de o'noh doh; thặh'ặh, ha'eh gwah, na-
di o yah'ge o noh ne gặ o'yah gěh' thặ nih'dyoh; ha'eh-
gwah thặh'ặh No'a wak; neh', sho, Nooh'nih.

33 Swa dah'ni go ặ ặk', dih; swat ga'ặ ok, swa dặ na-
yặh', gwah huh'; neh, sặh'ặh, ne thặh'ặh deh swặ'noh-
deh no nặh' hặ ga'eeh.

34 Neh, sặh'ặh, shah gaat' he ni yòh'dặặh, no'gweh,
ne wa ah'dặn dyo'eh, we ặh' hwa'eh; neh no nặh' ha-
ya'gặh seh' ho noh'sòòt, ha goh'has des'hă wiih ne hah'-
shặh shoh, wa go'i oh dus'hă wi'ooh, gwah huh, hah de-
yo gweh'da gee; neh', naeh, wa o i wis'as na deh ho'an-
de is thah nặ oi'ga a ok.

35 Swat ga'ặ ok, dih; thặh'ặh sặh'ặh deh swěn'noh-
deh no nặh' dặnt heh' ne thặn noh'do oh' he ga noh'-
sòòt; oh găăs'ah; shah de'wah son thặh', gih'shặh; neh-

huh', gih shąh', he nit gwa'nyehs ne da gąąh'ąąh; neh-
huh' gih shąh, neh, se deh'ji ah.
36 Dyą gwah', sho, ą gą'ąąk deh di'swah ni'gǫ ąąh no-
nąh' ąs ha yǫh, swąn dah'hǫh, gwah, ne' sas he'swa gąh'.
37 Neh', dih, ne' nah ot oh gwą'ąs, ga gwe gǫh' hoh-
khe'yą ąs; Swat ga'ą ǫh.

OI'WAH XIV.

NEH ne' shą ga'at ne de wą'nis hą gee, o nąh' hą-
ga'eeh he ni ą nǫn dek'hwe'o ees ne de wa'da wą'ǫh-
gwah, kuh neh thąh ąh deh wat'häh gwąh gwah dǫh:
o nąh' na dih'sąn no wa nąs ha di'yah dǫn thwus', kuh ne
sha go'di ya dǫ nih, ho nih'sa gǫh ne gah ni'gǫh hǫh'dus-
hä gǫǫ' nǫ'da di ye'äh duk a'ǫ wą ye nǫǫh, a'ǫ wą nyòh', kuh.
2 Neh', dih, ne' o nąąh, Thąh'ąh', naeh, no nąh'
neh wą nis'hä deh ą nǫn dek'hwe'o eek; dyą gwah', shǫ,
sòh jih' ą yo'ihs da ga'eh ne gąn dyòh'gwah gěh.
3 Neh ne Beth a ny nit hąh'dyǫh, he'ǫ weh' ho nǫh'-
sòòt ne Si mon no yah'dat gąs; neh', dih, he'nǫh weeh
ho dek'hǫ nii, go yǫs ǫh' neh huh' ne ya gǫ gweh', ye a-
wih' ne' gah sgwä no ǫh' gas heh'dah, o nǫh' gą dyeh
na gwus' ga no'ǫh; o gą'is dǫh', kuh, ga są nǫ gah'ǫh;
neh' ne de ya go yah'gǫh ne gas heh'dah, ho nǫh ąąh'-
gěh ne' neh dya go'ǫn thwąh.
4 Da neh gyee na di'yah daah', na di'yah da gǫǫ dǫn-
da ą nǫn de nyąh'dohk; ho nąą, A, naeh, he go wa'ah,
gwah thah ga'yes haah' no nǫh', sòh jih' deh ga'i wah
oh gǫ wą yǫ niih'?
5 Neh, sąh'ąh, naeh, na wa dą'ni nǫk, si gwa', nǫǫ,
neh, sąh nah de'wąh nyaah eeh' ni gah'si yǫh shä gee ag-
yò'i wah heh'ǫh, neh' a'ǫ wą no wiih' no'ni dąąs. O nąh'
oh sha go nǫn dwą nǫh'dih.
6 O nąh' ha wąą' ne Je sus', ga weh'ǫ ǫ dyeh'; a,
naeh, he go waah' ech hih'ni gǫ et gąnt haah'? neh, sąh'-
ąh, naeh, ne ga i'oh dus'hi yòò nǫh ǫ'dyeeh', he'gyah-
da deh,

7 Neh, sah'ah, ne dyòt gont', naeh, ech hi'aah no'nidaas: da, ga nyòòh', naeh, he na yo'nis heht a di swaga yah', wi yòò', waeh, he no'yech hi ya dye'ähs: neh, gwa', niih, thah ah'. deh dyòt gont' dah'de dwa dii.
8 Neh', waeh, ne ga nyòòh' he noh ont'gwe nih he'noh e yeeh': neh', waeh, ne de ya go nih'sha nyo'on dyeh, ye noh'ga eh ne' gyah dah, neh' he go wah'sa do'neh.
9 Do gas' oh gwa'as, Neh ne ga an dih gwa'o weh nagaa' gai'wi yòs'duk a gus'nyeh do'ok, ha'eh gwah' na ga' he'noh o dyeeh', neh a yo da da'noh do'nyoh gwaak.
10 O nah', ne Ju das Is car i ot, sha yah'daat he'ni anon diih' ne wus haa' dek nii' sga eh, hoh dan'dyos oh, he a go yah'do wah'oh na dih'sa no wa nas' ha di'yah dontheus, ne' neh huh' haa di'yah da deh' a o yah'dat gah.
11 Neh no nah' wa a'no ok, wa o'noh ees hah, wa dii'wis aah', kuh, no wis'dah ant ho'wa yoh. O nah' wa ih'saak he non'da a ye'äh duk, a yò deh'sä yaas theht' a oyah'dat gah.
12 Neh ne dyò dye'ah doh, wa nis'hä deh'goh ne thah'ah deh wat häh gwah'gwah'doh, no nah' sha'a dinyòh' ne de wa da wa'oh gwah, ho wa'ah seeh na go'i onya nih', Ga a o weeh ne gah' nits no'ehs ha'ya gweeh', neh no da ya'gwus yo nih' he'o weh' haah'sa dek ho nih' ne de wa da wa'oh gwaah'?
13 O nah' ha goh'hoh oh de i'yus heeh na go'i o nyanih; neh', kuh, na go'ya ah'seeh, Neh huh' hoh sni yoh' hat'ga non da yah; da neh' ne' neh huh da swa daht no'gweh ga wis'dah ha a wih' o ne ga nos' gä dyeh: neh she ji'non dah.
14 Da neh', ne ga an'dih gwa'o weh' has ha yoh', sheswa'as naa noh'sa gwën ni yòh', Neh Na di'o nya nih' hadoh', Ga a o weh' ne gah' dyo nok'da neet' he go yah'daye'is dah gwaah', he o weh' a dya gwa dek'ho nih', ne khe i'o nya nih' ne de wa'da wa'oh gwaah'?
15 Neh, neh, as hës'no wa thus' dyo nok'das daah' neh'tgah, ga yan do nyoh'; wa dya nohk'dah oh', kuh: neh huh' ne' neh, da gwa'des as.

16 O nąh' ho noh'dąn dyos'oh na go'i o nya nih, tho di'-
yos oh' he'ga non da yąh': neh', kuh, noh ga'i wa ye ih'
wa yat'gat hòh' he'ni a go ye'ăh seeh: neh huh', o nąh,
wa ya'des as ne de wa da wą'oh gwah.
17 Neh no nąh' oh găăs'ah, neh huh' ho yos'oh, kuh
ne wus hąą' dek nii' sga eh.
18 Neh, dih, he'noh weeh hą nih'dyoh, ho non'dek-
ho niih, kuh, ha wąą ne Je sus, Do gąs oh gwą'gs,
Sha yah'daat he ni swa diih', de'yo gwa don doh', hah'de-
ga gont' wa'a gyah daa tgah.
19 O nąh' oh wah'sa wąh ne waa'dih ni go'et gąht;
neh', kuh, no wą ah seeh, jo gweh'das hoh' da wa dăăs',
Ih', gąh? o yah', kuh, ne' a wąąh, Ih', gąh?
20 O nąh deeh ha go wą'noh să gwąh' ha go'yą ah'seeh,
neh ne'huh, sha yah'daat ne' wus hąą' dek nii' sga eh,
ne' shah'dą ya gi jąnt' ne ga jąh'gĕh.
21 Neh No'wa'wak no gweh' ho'oh dąn'dyo o dyeh',
do gąs' o i wa ye'ih o'on dyeh he ni ga ye ăh' ha'a ya doh:
ga no oh', dih, ha yah'da deh no'gweh, he'nă dweh dek'
No wa'wak no gweh' ą o wa yah'dat gah: neh sah'gwah
neh huh'ji gă'aah ne' neh ha yah'da deh na'gă noh' de-
o no gă'dos oh.
22 Neh he'noh weeh ho non'dek ho niih, de oh'gwąh
ne Je sus no ăh'gwah, de'o dą no nyos'oh; de'o yah goh',
kuh; o nąh' he'a go ya wiih', ha wąą', kuh, Swa ye-
ngąh', i swaak': neh' ne gąh ne' gyah dah.
23 O nąh' neh, de oh'gwąh ne' ga wis'dah, neh huh'
ni yò weh' no nąh' de'o dą no nyos'oh, o nąh' he a'go ya-
wii': da neh' ne ga gwe goh' waa'di ne'ge ăh.
24 Neh na go'yą ah'seeh, Neh' ne gąh nă gąą' ne get-
gwąh'sah no i'wa ni'yăs doh ne wa seeh' wa di'wih sah'gă,
ne gąh ne dyon da dą'ont hwah seeh' ne gòt gah'deh.
25 Do gąs' neh noh gwą'as, Thąh'ąh niih tho'sak ne'-
ge ăh ne wa do nih' noh oh'sah gĕh, ne ga oh' no-
wan dih' he ni yò weh' hą wą'nis hă'eeh, no nąh' wa-
seeh' ąs kne'ge ăh he o weh' thă noh'do oh'shă gwĕn ni-
yòh' Na'wĕn ni yòh.

26 Neh huh' ni yò weh', no nǎh' wa di'ǎ nohk dǎh no'-
non dǎ no duk', ho di'ya gǎh'oh; neh huh' he'o ne nogh'
he'dyo non da deh', neh, Ol ives.
27 O nǎh' ha go'yǎ ah'seeh, ne Je sus, Neh' ne swa-
gwe goh' dǎ swa do dǎǎh'dǎh neh ga'i o nih he'gyah-
das deh', nǎ gǎǎ' wah'son da deh: neh, sǎh'ǎh, he'ni ga-
yeǎh' he'ga ya doh, Neh nǎ'e nyòh, ne de yò di noh'gǎ-
ont hos de'is doh; da neh', naeh, ne dǎ'wǎ non do gòh'
ne de yò di noh'gǎ o'doh oh.
28 Neh' dih, nǎ ga'at ne' neh, no nǎh' dǎn dwa gat-
gǎ'o ook, Jih ǎ gwa'ǎn deh hǎ gyoh' ne Gal i lee.
29 Neh', dih, ne thos nyeh'oh ne' Pe ter ha wǎ'ah-
seeh, Neh, gih shǎh', naeh, ne ga gwe goh' dǎ ya'go do-
dǎǎh dǎh', thǎh ǎh, gwa', naeh, niih.
30 Thos nyeh'oh ne Je sus, ha wǎ'ah seeh, Do gǎs'
oh go'yǎ as, Neh'' niis nǎ gǎǎ' wǎ nis'hǎ deh, neh'
gwus'' nǎ gǎǎ' wah'son da deh, ah soh' ǎ gǎ'aak deh jòs'-
nyeh oh ne da gǎǎh'ǎǎh, ne dek nii' wa doh'thah, sǎh,
nǎ ga'doh hiih.
31 Neh', dih, no gǎ'is doh oh haas deh' he' det hos'-
nyeh oh, Neh huh', gih shǎh', no ya wǎh', ne do gǎǎ'-
da eh'ni eeh', thǎh'ǎh deh dòs'gǎh deh gat'gah hòh tho-
da ga ye ǎh'duk a'go ya'doh hiih. Neh huh', ha'eh gwah,
na'o di wǎ no wǎh' ne'a di gwe goh.
32 Da neh' neh huh' ho di'yos oh he'o weh' Geth-
sem a ne go wa'yas thah; o nǎh', ha go yǎ ah'seeh na go'-
i o nya nih', Nǎk'huh ja dyǎǎh, he nǎ yo'nis heht niih',
ya eh', ǎ'ga dǎ na yǎǎh.
33 Da neh' he a'go nah' ne Pe ter, kuh ne James,
kuh ne John; o nǎh' oh wah'sa wǎh na gwus' ho yo-
wǎ'e ok ho nyoh' he ni'o'o ya gǎǎh, wah'os dǎh', gwah-
huh', nash ni go'ǎh'gǎh.
34 Neh na go'yǎ ah'seeh, Neh' na gwus'' gǎ e'yaht gǎh'
he yo dohk'' he ni gah'ni go'eet gǎhe' da gat hwa'is'hǎh
nǎk huh', sho, swa ǎh'heht, swa dah'ni go'ǎ ǎǎk', gwah'-
huh.
35 O nǎh' os tho'oh hes hot'gǎ is doh; neh huh', yo-

ǎn'jah gěh ho yah'dye nǎh'oh ho dǎ na yǎn'dus oh', gwah'-
huh; neh ne' theh o gwe nyooh', i gǎǎ, na'ga at', sho,
ha yah'da deh he ni yò'is daah eeh.
36 O nǎh' ha wǎǎ', Ab ba, Hah niih, hah de yò i'wa-
gee, naeh, he yo gwe nyooh' heh' syah da deh; sah-
neek'' nǎ gǎǎ' ga wis'dah he'gyah da deh: neh huh',
naeh, thǎh ǎh, naeh', neeh, niih, he ni dwak'ni gooh'-
dǎǎ; neh, gwa', niis he ni di'sah ni gooh'dǎǎ.
37 O nǎh' neh huh' sho yos'oh, ho ni'dah hoh', gwah,
ne' saa'go gǎh'; o nǎh' ha wǎ'ah seeh, ne' Pe ter, Si-
mon sǎn dah'oh, gǎh? thǎh'ǎh, gǎh, deh sa gwe nyos'-
ooh naah'sa dah'ni go'ǎ ǎhk', sgat' a ga is'dah eek?
38 Sa dah'ni go'ǎ ǎhk', sa da na yǎǎh', gwah'huh; dyǎ-
gwah', sho ne'huh ǎ di'sah ni go ǎn'di ǎn thòh. Neh,
not hwa'is hǎh do gǎs', na'eh, o ga yǎs'; neh gwa', naeh,
ne thǎh'ǎh deh sgah'has deh noh wa'ah.
39 O naeh' shot hǎ'da doh, sho dǎ na yǎn'dus oh, gwah-
huh'; shah'o wǎ noos hoh', sho, ne' sa ǎh.
40 Neh no naeh' neh huh' sho yos'oh, sho ni'dah hoh',
aeh, no nǎh' saa go gǎh; (neh sǎh ǎh nos'deh na di gaah'-
gěh:) thǎh ǎh', kuh, de o nǎn noh'doh ne' nah ot a'ǎ-
nih he do'sa o wa wǎ'noh sǎǎ gòh.
41 O naeh' neh huh' sho yos'oh, ne sǎh wa doht'hah;
neh na go'yǎ ah'seeh, Ah soh swǎn dah'hoh', swa do is-
hǎh', kuh? neh huh', sho, hah'de ga ye ih, o nǎh', sǎh'ǎh
naeh', hoh ga'eeh he ni yo'is da ah eeh: swat ga thòh, o-
nǎh' No wa'wak' no gweh' neh huh' wa o wa yah'dat gah
ha dis'oh dah'gěh no di wa'neh a goh.
42 De'swa daht; neh no gwah'dǎn dyo'on dyeh'; swat'-
gaat hòh, o nǎh da'eh na gyah'dat gah'heh.
43 Neh ne'wah o gon da dyeh', ah soh', sho, hot haah'
ho yos'oh ne Ju das, sha yah'daat ne' wus hǎǎ dek nii'
sga eh; hǎ neh', gwah huh, gǎn dyòh'go wa nǎh: ah sha-
ah', gah hnyah'shoh oh', kuh, ha di'a wi non dyeh'; neh-
huh' da ǎ neet' he thǎ nih'dyoh na dih'sǎ no wa nǎs' ha-
di'yah don thwus', kuh ne sha go'di ya do nih', neh, kuh,
na di'gǎh jis'hoh oh.

44 Neh ha yah'da deh he no da'weh duk wa o wa yah'-
dat gah, o yän deet' ha go yo nya niih', ha wää, Neh
neh, so'dih gwa'nah ot dä e'ji gwa yos', neh ne'huh ne'-
neh sha'yah daat'; neh äs he'swa ye naah, o'yah jih'
häs he'swa aah; sä noh' äs ha'doh seeh.
45 Da neh' he ni yòs'no weh', no näh' wa a yoh', neh-
huh', sho', kuh, hwa'a do gänt' het ha yah'da deh; neh,
kuh, ne'a wääh, Sa di'o nya nih, Sa di'o nya nih: o näh
oh tho'ji gwa yos.
46 O näh', wa o wä nis'oh da'äh, wa'o wa ye naah.
47 Neh neh, sha yah'daat ne dòs gä'oh ni aat', thoh-
shă'gees gwäh', ho yäh'doh, no'hah'shăh no'wa go wa-
näh na di'yah don twus, neh ne wa'o oh dyahk.
48 Neh ne'thos nyeh'oh ne Je sus ha go yă ah'seeh,
Neh huh', gäh, ni swa da dye'ä an dyeh he na'e swa yeeh'
ne sha goh'set hah da e'swa'doo gänt, ah sha ah', gah-
hnyah'shoh oh, gwah huh', swa'wi non dyeh, heh sgwa-
ye'no eh?
49 Oh häh'syo nyoh', naeh, do gää' dwäh dyoh', ga-
di'o nya nih' no noh'sa do'gäh dih'gĕh; da, thäh'äh deh-
sgwa'ye naah; neh, gwa, net'ga gont' ä gai'wa ye ih he-
ni ga ye äh' he'ga ya doh.
50 Da neh' ne ga gwe goh' ho wa'yah dat'gah wäh
ho non'deh gwäh.
51 Da neh' ne wa o'non däh, ha yah'da do gää no-
gweh'da seeh, ga ni gää'os hăh de ot'hwah häh; o näh
na dik'sah go waa', wa'o wa ye nooh.
52 Neh ne' wa o dih', sho, ne ga ni gă'os hăh, ho-
näh'goh oh waa'deh gòh.
53 O näh' ne Je sus neh huh' hwa o'wa aah' he'thäh-
dyoh no'wa go wa näh na di'yah dont hwus: neh, kuh,
shah gaat' hä nih dyoh, neh huh' ho di'yah da ye ih oh'-
gagwe goh' na dih'sä no wa näs', ha di'yah'dont hwus kuh
na di'gäh jis'hoh oh, kuh ne sha go'di ya do nih.
54 Da neh' neh, ho non dă dyes'oh ne' Pe ter; we-
äh', gäs', da eh; neh huh', gwa'a, ha'eh gwah, he'o-
yos oh het ha dyän'dah gwah' no'wa go wa näh' na di'yah-

dǫnt hwʊs; da neh' shah gaat' ho nǫn'dyąn dus'ǫh nadih'hah shăh, waa'dǫn theht' neh huh' ho'deek hah.

55 O'nąh, neh', ha dih'sąn no wa nąs' ha di'yah dǫnthwʊs, ga gwe gǫh', kuh, no di'as hąh, wa ą'nih saak naye'i wa gwa'ih sih da wa do gąnt' ha yah'da deh ne' Jesus, neh huh' nǫn da weeh dʊk' aa'ǫ wą nyòh; da, thąh'ąh, dih', de'o di gąąh:

56 Neh sąh'ąh ne gòt gah'deh ne thąh'ąh deh ga'i wagwĕn ni yòh' ne wa dii'wa gwa'ih sih ha yah'da deh; thąhąh, gwaah', sha dii'waat theh o'dǫh ǫǫh na di'wa gwa ihsǫs.

57 Da neh, dih, na di'yah da do gąąh' det ho di dah'ǫh o no'wąh ǫǫh ho di'i wa gwa ih sǫoh ha yah'da deh', honąąh',

58 Neh nǫ gwat'hǫn deh', ha wąą', Neh nă gii'wah dǫht' nă gąą o nǫh'sa do'gąh dih', os oh'dah shǫh os'yǫ niih: da neh he nă yǫ'nis heht, neh', sąh ni wą'nis hă geeh' o yah' ąs ges'yǫ nih; thąh ąh', naeh, os oh'dah shǫh tha'gʊs yǫnih.

59 Thąh'ąh, dih, aeh, deh gaa tgaah nǫ wą dii'wa gwa'ih sah'seh ne sha dii'waat ha'wa dǫh'.

60 O nąh nǫ'wą go wa nąh na di'yah dǫnt hwʊs hah de'wah să nǫh de o'dah ǫh, ho ǫn'dǫs ǫh' ne Je sus; ha wąą, Thąh ąh gąh' deh thah'gwis dąh thah dǫǫ'sah swąn'nǫhsă gòh? A nah oh'dąh ąh ne gąąh' nă gąą' ha dii'wa gwaih sǫs' de yò do gąh'dǫh heh, syah da deh'?

61 Neh, dih, ne thi o dye ąh', shǫ, deh thah'gwis dąh dah des'ho wą'nǫh są gwąąh. O naeh' nǫ'wą go wa nąh, na di'yah dǫn thwʊs' sho ǫn'dǫs ǫh, ha wą'ąh seeh, Ihsgąh ne' Christ, neh, Ho a wak, Na'yah'da nò'ǫh gowaah?

62 Neh' nęh, ha wąąh ne Je sus, Ih neh'huh: neh, kuh, ne' tga gǫnt' ąs he swa gąh' Nǫ wą'wak nǫ gweh' ąnt hąh'dyǫn dahk' ga yą'neh gǫǫ'gwaah, ne gah has'deihăh; neh', kuh, nąnt'heh oh jih'gă gǫ shǫh' ne gă ǫ'yah gĕh.

63 O nąh nǫ'wą go wa nąh' na di'yah dǫn thwʊs de o'kh-

ne gi'gh neo syo'nyus hăh, ha wăăh, kuh, A nah ot' ak-
sgh de yò do ăn jo oh' na dii'wa gwa ih sos'?

64 O năh', na'eh, e swa'gok he'no dwă no'et găns; a
ni swah'ni gooh dăăh'? Da neh ne' a dii gwe goh', neh
wa o wă'i wa'ăh heh dăh ne' gă e yaht' ă o dye'ăh dah-
gwăh'.

65 O năh', kuh, gyee, wa o wă nis'gyo dih, wa o wa-
goh'so week', gwah huh; neh, kuh, no wa'go ees; neh,
kuh, no wă'ah seh, Săn'ne yooh: da neh', kuh, na dih'-
hah shăh ho wa'go ees, hă năn nis oh'da gwăh'da hah.

66 Da neh, na'eh, ne' Pe ter eh dah'găh nit hăh'dyoh
ne'gyeh', neh huh' go yos'oh je yah daat ne sha gok'sah-
go'was hăh', no'wa go wa năh' na di'yah don thwus:

67 Neh, dih, no năh' wa o wa găh' ne Pe ter ho dent'-
heh doh, ho want'gat hwah'oh; neh, kuh, ne ga wăăh',
Neh săh năăh' iis do găă' sneh sgwah' ne Je sus ne
Naz a reth tho ya'găh oh.

68 Neh, dih, no doh'ki yăh, ha wăăh, Thăh ăh niih',
deh a gă noh'doh; neh', kuh, ne thăh'ăh niih deh ak'ni-
go'ă yăn dahs' ne neh ot' sa doh. O năh' he o ya găh'oh
as gwa goo' hah de o dah'oh; o năh' da gas'nyeht ne da-
găh'ăăh.

69 Da neh ne'sa o wa găh' a eh, ne yek sah'go wash,
o năh goh sash ho wă nă'oh'seeh ne' neh huh' ha dih'si-
sah, Neh, gyee, ne găh' nă găă' sha yah'daat he'ni ă-
non dii.

70 Sa a'doh hiih', a eh. Dah ji ah', sho, o na eh' sho-
wăăh seeh ne' Pe ter ne' neh huh ha dih'si sah, Do-
găă' iis', gyee', chyah daat' he'ni ă non diih: neh', săh'-
ăh, ne Gal i le an noh syah'doh dăh; neh gai'wa gwa'ih-
sha heh' ses nyeha.

71 O năh' hoh seah' no dwă'no et găh da'noh', ho e'wah-
des'hă gogh Na'wăn ni yoh hoh'tha da des dus; neh, kuh,
hon o yah de'di ănt hoh nă s'i wa gwa ih sih, ha wăăh,
Thăh'ăh niih deh os'thooh de e'yăn de ih' nă găă ne'-
gweh, ne' she swat'hyô wiih.

72 O năh' ne'. dek sii wa doh'thah, dos da'gwa'nyeht

ne da gäăh'ăăh. Neh, neh, o năh' shos shăăh'oh ne
Pe ter, he'ni o wă noh'dăh heh'oh ne Je sus, ha wă'oh-
seeh, Neh nah soh ă gă'aak deh jos' nyeh oh ne da-
gäăh'ăăh ne' dek nii wa doh'thah, săh năh sa'deh hiih
naah gwis'dăh a e sa di'wa deek he'gyah da deh. Neh no-
năh' neeh wa ă'noh do nyooh', de o gah să'nis hăh'syoh.

OI'WAH XV.

NEH ne' wah o'gon da dyeh', no năh' se deh'ji ah,
ho di'as hăn'dus oh' na dih'să no wa năs' ha di'yah-
dont hwus; kuh na di'găh jis'hoh oh; kuh ne sha go'di-
ya do nih; neh', kuh, ga gwe goh' no di' as hăh; neh no-
was'hă ont ne Je sus; o'yah jih he o'wa aah; neh huh'-
he'o wat gah'wăh het ha yah'da deh' ne Pi late,
2 O năh thos nyeh'oh ne Pi late, ho on'dos oh, Iis,
găh, ne Go'wăh go waa' ne Jews ho na wăh'? Neh ne'
det hos'nyeh oh, ha wă'ah seeh, Neh waeh', naeh, oh'sih.
3 O năh' na dih'să no wa năs ha di'yah dont hwus' ho-
wa'i wa'yăh da'noh, we sòh o i'wa gee; tăh ăh, dih, deh-
thah'gwis dăh dah des'ho wă'noh săă gwăăh.
4 O naeh' ne, Pi late sho on'dos oh, ha wăăh', Thah'-
gwis dăh' thah do'sah swă'noh să gòh? năăh', ni yò'i wa-
we sòh' na dii'wa gwa'ih sos heh' syah daa deh.
5 Neh, dih, ne Je sus ah soh' dah des'ho wă'noh să-
gwăăh; neh huh' gwaa' hoh gaak daht' ne wa o i wa'năă-
gòh ne' Pi late.
6 Da neh', dih, he'ni ă non dek'hwe o'ees, wa a go yat'-
gah'wăh', găs, sha yah'daat na nos'gwah, ga nyòoh',
sho, ne' wa o wan do' e syoh'gwăh wa ă neeh', neeh.
7 Neh ne' sha yah'daat Ba rab bas ha ya soh', neh'
shah gaat' ha dis'hă ont, naa'di ya nes'hă gah'hat hwus,
he a'yah daah', kuh, ne a oh hwah; neh', kuh, ne' wa-
ă non dyò o nyooh' he'noh weeh ha di ya nes'hă gah'hat-
hwus.
8 O năh', ne găn dyòh'go wa năh tho non'deh has'des-
oh de o'noh sănt'hwah oh, wa ă'noh sa wăh, noh'tho wan-

do'ăn jòòs' ne' neh huh', sho, na'a yeeh he non da'go-
ye'an dyeh.
9 Neh', dih, ne' Pi late dech ha go wă'noh să gwăh',
ha wăăh', Neh', găh, de swa'do ăn jo nih' ne' neh a'-
gwat gah'wăh ne Go'wăh go waah, ho no'wăh ne Jews?
10 (Neh, săh'ăh, heh, hai'wa yăn de ih' he neh', sho,
ne gah nos'hah ooh gai o nih, heh, ho wa'yah dat'gah wăh
na dih'să no wa năs ha di'yah don thwus.)
11 Neh', dih, na dih'săn no wa năs' ha di'yah dont-
hwus' das ha'go dih'ni go'o nih ne găn dyòh'gwah găh,
ne' neh', i găă, sah'gwah a'ot gah ne Ba rab bas ha di'-
yah daa deh.
12 O năh' ne Pi late det hos'nyeh oh, neh ne' sha-
go'yă ah'seeh, Ga ăn dih ni gaah', na'eh, di swa ga yăs',
nă e yeeh' nă găă ne' she swa yaas' Go'wăh go waah' ne
Jews ho no'wăh'?
13 O naeh' des ho'noh sănt'hwah oh, Des he swa yah'-
son dăh.
14 O năh' ne Pi late ha go'yă ah'seeh, A, na eh': a-
nah ot' ni o dye ăh' ne' wa et găăh'? O năh, we sòh
ho saa'di gă is' he non da ă non''deh haas dooh, de o'noh-
sănt'hwah oh, Des he swa yah'son dăh.
15 Neh huh' ni yò weh' o năh' ne' Pi late, tho gaa-
yăs na'a goh'ni go'i yòs' ne găn dyòh'gwah găh', neh
wa o'yah daat gah' ne Ba rab bas, ha di'yah daa deh;
neh huh no năh' wa oh'soh gwa'wes hooh ne Je sus, wao'-
yah daat gah' o năh; neh, na'eh, ne' dă'o wa yah'son dăh'.
16 O năh', no dis'găh ă'geh dah' neh huh' hwa o wa-
găh he de yò'noh sa gwăn deh', Pre to ri um ga ya soh':
o năh hwa o wă ni'nook, wa o wan di'yah de'o eek he'ni-
o ni dyòh'gwah.
17 O năh' wa o'was yo nih, gwăh dăăh'ăăh ni yòh'dăăh;
o ihk'dah', gwah huh, daa'dih hi gwă o nih' neeh oh tho-
wa noh'ăă hooh.
18 Neh neh, o năh' wa ă'noh sa wăh' noh tho wa noo'-
nyooh, Sgă noh' să noh'do nyo'ok, iis ne Go'wăh go-
waah, ne Jews ho no wăh'!

19 A dah'dis hăh', gwah huh', daa dii yănt' no noh-
ăăh'gĕh, wa o wă nis'gyo dih', gwah huh, de ă non dos'ho-
do'oh, gwah huh', de o wa yah'da no oh gwaa'noh.
20 Neh huh', dih, ni yò weh', no năh' wa'o wa noh'ge-
ăh, sa a'di ăă gòh' ha yah'da deh ne gwăh dăăh'ăăh;
neh' do da a di'ăh ne' a oh hwah' hos'yo'nyus hăh; o năh
ho wa'yah dit'gă oh, de o wa yah'son dah'nooh.
21 Neh ne tho wă'noh do'nis oh, ha yah'da do găăh ne
Si mon, Cy re ni an no'o yah doh'dăh, neh wa a'at ne'
neh huh; neh huh' da o'yoon dyeh' he'ga non da yăh;
ha goo wak'shoh neh, neh, Al ex an der, Ru fus, gwah-
huh'; neh' ă aan thăh' ne de ga'yah sont ne'oo wăh.
22 O năh' neh huh' ho wa'yah theeh ne Gol go tha,
neh găn doh, no năh' de ga'wă non de nyooh', He'o weh
ga naa geh no noh ăăh' ok dah.
23 O năh' neh tho waa wiih, nă aa'ne ge'ăh, ne wine,
de ga'yes doh ne myrrh: tăh ăh, dih', de'oo gwăăh.
24 Neh huh' no năh' oh tho wa yah'son dăh', de o'dik-
hah'sooh noo syo'nyus hăh, de o'nont gă'nyos oh' de o'-
dih wus'dyah goh, he nii gaah naah'de yo gweh'da gee ă-
a'ye naah'.
25 Da neh', neh huh' no năh' săh' ni jo'is daah eeh,
o năh' de'o wa yah'son dus'oh.
26 Neh ne ga ya'noh daa'noh no wa'i wa'yăh dah'goh-
neh huh' gaa yaa doh' heht găh', NE GO'WĂH'GO-
WAAH', HO NO WĂH' NE JEWS NO NO ĂN'-
JOH DĂH.
27 Da neh ne de i'yus heeh ne sha go'noh set'hah,
shah gaat de'o wan di'yah sont; sha yah'daat ha yă'neh-
goo'gwaah, sha yah'daat', kuh, shat'gwaa dii'gwaah.
28 O năh' oh gai'wa ye ih' he'ga ya doh' ne wa doh',
Neh huh ha yah'daah, he'wus he dăh', haa di'yah daa deh'
ne de a di ya'nes hă'it hah.
29 Da neh ne'' neh huh ha di'ăh da'noh ho wa''noh-
gon'do nyoh', hă non'dwă na'et găh'da noh ha yah'da deh;
neh, ne de ă'noh noh'o ăn dooe; ha nan doh', kuh, Deo-
găs'; iis neh, si wah'doht hah no noh'sa do'găh dih,

neh, kuh, neh, sąh' ni wą'nis hă gee', o'sah sa dyą'noh-
dąh,
30 Sa da'dyah da'geh hah, sa sa'da deh'nya gąnt; do da-
sa dyah'dąnt, gwah huh, he de ga'yah sont.
31 Ha oh gwa', gwah'huh, na dih'są no wa nąs' ha di'-
yah'dont hwęs ho wa'noh gää nih, de o'non da dą ah'seeh
na di'yah dih', he a di yah'daah, gwah huh, ne sha go'di-
ya do nih, Cha go'yah da'gwęs', naeh, no yah'shoh; o'-
nąh ne' a oh hwah' thąh ąh', naeh, de o gwe nyooh' no'-
saa da dyah'da goh.
32 O nąh, dih', ne' Christ ne Go'wăh go waa no'no-
wąh neh Is rael, det ha'dyah dąnt' o nąh' he de ga'yah-
sont, neh na'ya gwat'gat huh'; a ya gwai'wa gwĕn ni yòs',
gwah huh. Da neh' kuh, ne' shah gai'waat, sho, ne'
shah gaat' de o wan di'yah sont, ho wan dwą no'yąh-
daa'noh.
33 Neh huh, dih, no nąh' shah ga'eeh' ne ye ih' chi-
ye'is daah eeh, neh' de yò'dah son dai'gos oh ne thi yo'-
ăn ja gwee goh, neh huh' noh o'nis heht ne' dyòh dooh
cho sa ga'is dah eek.
34 Da' neh huh' no nąh' dyòh dooh' chi yò'is daah eeh,
de oh'sąnt hwah'oh tho deh'has dos''oh', ha wąąh, Eloi,
Eloi, la ma Sa bach tha ni? neh gąąn doh', no nąh' de'-
ga wąn non de nyooh', Sgwĕn'ni yòh', Sgwĕn'ni yòh'; a-
neh heh gwah' ti sgat'gah wąąh?
35 Da neh', gyeeh, ne' dòs'gă'oh ni a'dih si'aah, no-
nąh' wa ăn'no ook, ho nąąh, E li as he o'noos.
36 O nąh' sha yah'daat de o'ąh daa doh, de yò'ne gaa'-
yèh jis ho noh'heh doh' ne de gaa'ne gah'gwah, oh ą no-
gää'yaat da o'a ąh, neh wa o''ne gaa dont, ha wąąh, Să-
noh' hah dąs'he swa yą o nyooh; neh neh, dwat gaa thòh'
a'dih gwah do gäs' ănt heh', neh, E li as, ne neh', i-
gąąh, do da o'yah'dănt.
37 Da neh' ne de oh'sănt hwah oh ne Je sus tho deh'-
has dos'oh, o nąh ha we e yos'oh.
38 Da neh' ne yò'sa ni yont' oh seh'dah goh', he'o-
weh gwęs' dyò nok'da do'gąh dih', de'yò do wąs'oh, heh-

tgăh', dyòh sa'wah goh, a ohk dah goh' he de yòh'dyo-
dah'doh.
39 Da neh'huh ni yò weh no wa go wa năh ne sgat
de,wăh'nyah eeh ni ăn non diih no dis găh ă'geh dah neh-
huh' i aat de o non do'găh doh het ha yah'da deh', hot-
gat'hwah oh he'noh a wăh', he de oh'sănt hwah'oh, kuh,
heh wa ă'eeh, ha wăăh', Gai'wa gwĕn ni yòh' do gäs'
neeh', Ho a'wah gă'aah Na'wĕn ni yòh.
40 Wăn ni'os hoh'oh', gwah huh' gyeeh', wee ăh' de-
dwa di gaa'neeh, neh neh huh' wa di'yah daah' ne Mary
Mag da lene; kuh ne Mary, nóo noh'ăh ne James', neh
hos'thoh; Jo ses, kuh; Sa lo me, gwah huh;
41 Neh haeh'gwah ne Gal i lee chit hehs', ho was'-
non dă'dyehs gwah de o'was nye'dyehs gwah', gwah huh;
o nont'gah deh', gwah huh', no yah'shoh oh' ne wăn ni'-
os hoh'oh ne' shah gaat' da ă neeh', tho di'yos oh ne
Je ru sa lem.
42 O'năh, dih', no năh' oh găăs'ah o doh'o on dyeh,
(neh gai'o nih he'neh huh' ni ă non des'syo nya nooh',
neh' găă doh neh, neh wă nis hă deh, o năh ă yòò haht',
sho, ă ya'wăn da do gănt'heht,)
43 Jo seph Ari me the a tha weeh doh', neh', nah ot
nooh'să ni yòòh, ha as'hă ah, neh, ha'eh gwah, hah ni'go-
ăăh nă gaa yoh' net hă'noh do oh'shă gwĕn ni yòh' Na'-
wĕn ni yòh, neh huh' ho yos'oh, thoh ni'go ă gon dah'goh
neh huh' he'a we nooh' he'tha yah'da deh ne' Pi late,
ho do e syoh'gwa niih naa yah'dah ne' Je sus.
44 Da neh' neh, ho i'wa nää'gwah oh ne Pi late, a'-
dih gwah o năh', kuh', ha we'e yooh; o năh' he o'no-
gos'oh ne' sgat' de wăh'nyah eeh' ni'ă non diih' no dis'-
găh ă'geh dah ha go'yas de'is doh, ho on'dos oh, a'dih-
gwah o năh' neh huh'jih he noh o'nis heht chi a'we e-
yooh.
45 Neh huh, dih, ni yò weh', no năh' wa o do gäs',
da weeh duk' ha yah'da deh ne' sgat'de wăh'nyah eeh
no dis'găh ă'geh dah' ha go'yas de'is doh, neh da es yoh'
no yah'dah, ne Jo seph.

46 Da neh' na gwus' ga ni gää'o̱s hi yòòh ho'ni no̱h,
o nąh' tho yah'dąh do̱h, neh wa o'wa daa seh' ne ga ni-
gää'o̱s hi yòòh, o nąh' neh huh' hwa o'yas hąąh ho̱n da'-
deh sa'do̱h gwah, neh ne gas dąą'go̱o̱ ga'ya do̱o̱ niih;
hoh sgwă ga'ha de'nyah do̱h, gwah huh', he gah ho ga ąntt
no̱n da deh sa'do̱h gwah.

47 Neh' ne Ma ry Mag da lene, kuh, ne Ma ry noo-
noh'ąh ne Jo ses, de gi'ga neeh' he'o̱ weh' hwa o̱ wa̱-
yas'hąąh.

OI'WAH XVI.

NEH HUH, dih', ni yò weh' no nąh' chi yò'ăh do̱h'
na wĕn da do'gąh do̱h, Ma ry Mag da lene, kuh ne
Ma ry noo noh'ąh ne James, kuh ne Sa lo me, neh no-
dii'ni no̱h ne ga'są no̱ gah'o̱s ho̱h'o̱h; ne' neh huh' i-
gąąh' no̱n'da wą neeh', a o̱ wa̱'yah doh'gaah.

2 Da neh' na gwus' se deh'ji ah, neh dyò dye'ąh do̱h
wą nis'hă deh he'no̱h de wa dąn daeh, neeh', neh huh ni-
dyo̱ ne no̱o̱h', heh, o̱n da'deh sa'do̱h gwah, no nąh' da-
gääh'gwiit gąht?

3 Da neh neh, de yò'no̱n da dą a̱h'seeh, So̱ nah ot' ne-
gąh ą yo̱k'hih sgwą'o̱h ne gąąh', heh, gah ho'ga ąnt no̱n-
da'deh sa do̱h gwaah'?

4 (Da neh' no nąh' oh wą'no̱nt gaat huh', oh wą'no̱n-
dyąą gwa', naeh, gah sgwą'o̱h no̱o̱h,) neh, sąh'ąh, naah'-
de yò dohk' go wa nąh.

5 Da o nąh' hoh wa'di yo̱h ne no̱h'go̱o̱h, ho̱n da'deh-
sa'do̱h gwah, neh ne wa o̱ wa̱ gąh' no̱o̱ gweh'da seeh'
no̱'gweh, ga yą'neh go̱o̱'gwaa no̱h wa̱n dih' hąh'dyo̱h;
neh ni yo̱o̱s wus yo̱'nyus hă gą ąnt' hos yo̱'nyah do̱h; da
neh ne wah o'no̱h dyo̱hk.

6 O nąh' ha go̱ yą o̱h'seeh, Są no̱h' ą swa'dą yò gòh;
neh she swa'yah dih'saas ne Je sus ne Naz a reth tha-
weeh do̱h', ne' de o̱ wa̱ yah'so̱n duk: det hòt'gą o̱h neh'-
huh; thąh'ąh deh shąh'dyo̱h nąk huh; swat'gaat huh'
he'o̱ weh' he o̱ wa̱ yas'hąn duk.

7 Neh gwa', sho̱, ne' swah dąn dih, ech hi'o wih neh

ha go i'o nya nih, kuh ne Pe ter, neh ă'ş ăn deh' gon'-
da dyeh hă o'yo ook, hă swa yoh ne Gal i lee; da neh-
huh', na'eh, ăs he'swa găh', a gai'wa ye ih'. he'ni she swa-
ye'ăh seeh.
8 O năh' [de yò'dih să'i yăh oh] jo di ya găh'oh, jo,-
non'deh gwăh' he'o weh' ni yon da deh'sa doh'gwah; neh,
săh'ăh, neh, wah o di'yah'don daaht, wah o dii'wa năă'goh',
gwah huh; thăh ăh', kuh, neh, so gaah' no'gweh hah-
gwĭs'dăh a'o wă'as; neh, săh'ăh, neh', o noh'dyoh go'dyeh.
9 Da neh', dih, no năh' se deh'ji ah', shah det'hot gă'-
oh Je sus, ne dyò dye'ăh doh wă nĭs'hă deh he'noh de-
wa dăn daeh', neh dyò dye'ăh doh cha go'dyah do'dah-
sah'seeh ne Ma ry Mag da lene; neh he'o weh' ni ye'-
yah daa deh ja duk ni ă non diih naa di'nĭs he'o noh' cha-
go'yah dit'gă oh.
10 O năh gòh dăn'dyos oh, he'o wan di'o wiih', neh'
shah gaat hă neh'sgwah, he'noh weeh' hă non dăă nohs'
hă nos'dă o nyoh', gwah'huh.
11 Da neh', neh, no năh' wa ă no o k' heh, hoh heh'
gwa', naeh; neh', kuh, noo'wa găăh ne' wa o wa di'oo-
wih, thăh'ăh de o dii'wa gwĕn ni yòs'dooh.
12 Noh'găh gĕh nă găă' shah a wăh, de i'yus heeh ne'-
wah waa go ya'dyah do'dah sahs; o yah' ne'wah nĭs ha'-
yah doh'dăăh, neh he'noh weeh hyat ha'i neh, ho di ya-
găh'oo dyeh' he ga'non da yăh.
13 O năh' ho noh'dăn dyos'oh, he o wan di oo wiih' ha'-
eh gwah' he'ni sho non da dă oh: thăh'ăh, ha'eh gwah
deh os'thooh de o wan dii'wa gwĕn ni'yòs dooh.
14 Noh'găăh, o năh' waa go ya'dyah do'dah sahs ne'
wus hăă' sgat' sga eh, he'noh weeh ho non'dek ho niih,
waa gos nyeh'dah gwăh he'ni o di yăh'hih oh he'soh jih'
daa dii'wa gwĕn ni yòs'thah; kuh, he'ni o nă nyah'sa ni-
yoh; neh gai'o nih het hăh'ăh do'wan dii'wa gwĕn ni'-
yòs dooh noo wa'gă noh, no năh' shah det'hòt gă'oh.
15 O năh' ha go'yă oh'seeh, Jah'dăn dih, thi' ga gwee-
goh' thăn dii sweet' he ni yo'ăn jah, neh eeh hit'hăăh-
gwăh ne gai'wi yòs'duk naah'de yo gweh'da geo.

16 Neh ha yah'da deh, neh, ă g'i wa gwĕn ni yòs, neh'
kuh ă o dye'ăh dah gwăh' ne Bap tism, tga gont' ne'
neh, ăs ho wa yah'da gòh; neh, gwaah', haa yah'da deh
nă gă'aak i găă' de o'i wa gwĕn ni'yòs dooh, tga gont',
naeh, neh' wa o wa'i wa'ăh heh dăh ne ga no oh' he nă o'-
yah da wăh.
17 Da neh ă ga i'wa gwa'ih soh seek' nă găă' nă ya'-
wăh syo'nyo ok ă o'di non dă dyeh'seek nă a dii'wa gwĕn-
ni yòs: A geh'să noo gooh nă̆n tha di a'wih dah'gwaak,
ăoh ha go'di'yah dit'găh seek na di'nis he'o noh; neh',
gwah huh', ă a'dis nyeh'dah gwaak na wăh'noh saa seeh;
18 Ă o di gwe'nyo ok, gwah huh', he dă a di yah'dah-
gwaak' nos ha'is dah'shoh oh; neh', gih shăh', kuh, ă-
a'di ne'ge ăh noh hne'gut goh' go nyòs', thăh'ăh tha'o-
di yă ăs; ăs ha go năn'nis oh'da e haak', gwah huh', noo-
di nook'da nih, daah', ăs hă non doh' ne' neh, găăs'.
19 Neh', dih, no năh' shah ga'at Na yah'da gwĕn ni-
yòh ohi a'gos nyeh'seeh, o năh' na'eh, gă o'yah gĕh'
shot gon'dah goh, ha yăn'neh goo'gwaa het'hăh dyoh Na'-
wĕn ni yòh, hes ho dyăn dus'oh.
20 O năh' ho noh'dăn dyo'gwa oh, neh neh' thi'ga-
gwe goh' thon da'ă neet' wa ă non dănt'hah has, da di ye-
no wahk'hoh Na yah'da gwĕn ni yòh' hoo dii oh'da dyeh,
ho i'wa ni yă doo'dyeh' gwah huh', no wăă noh, noh'găăh,
naeh, i weh' ne gai'wa gwa'ih sos. [Do găs neh huh'
no o'ya wăh.]

NO I'WI YUS'DOS HĂH' NE' CHA GA'Q HE DUS',

He'ni o ye ąh' ho ya doh'

NE LUKE.

O I'WAH I.

NEH dyò i'wah he'gòt gah'deh he ya go i'wa di'ąnt-
hwąh na ye'i wa dąh'da ąh he ni ya'wąh syoh ne
yo'i wa gwe goh, ne do'gąs o weh', i gąą', o gwa'i wa-
gwĕn ni'yòs doh,
2 He ni ya'wąh oh ok hii wa'dąh dă niih, ne neh', i gąą,
dya go'i wa'ga o weeh' nes'hon da'wah sa wąh, neh, kuh,
ha dit'hăăh gwak' no'wąą noh:
3 Neh, dih, he ni wak'ni go ą wąh'oh, a geeh'oh', neh-
huh'jih, heh, o i'wa gwe goh', naeh, ak hni'go ą yąn dah'-
oh he ni ya'wąh syoh chi wa'eeh shon da'wah sa wąh,
neh, a'ga dyą no nih' a'gi wak'ha ooh, ha'go ya'do os, sa-
di'ont go waa The oph i lus,
4 Neh naah'si wa yąn de'i aak he ni ga'i wa gwĕn ni'yòs-
yòh'dąąh ne noh o i oh'dąh shoh he'o weh ni ye sa i'o-
nya niih.
5 Neh, neh, ho hek', ne chi tha'wą nis'hă de nyok', ne
Her'od chi go'wăh go waa ne Ju de a, ha yah'da do gąąh'
naa yah'dont hwes' Zach a ri as ha ya'so noh, neh, sha-
ih'ni go'ąnt neh A bi a; da' o nąh ne' yòòh neh huh',
naeh, dya go'dyah dă gwąh ha'a wa ji yăă deh' neh Aa-
ron, neh', naeh, neh E lis a beth ye ya'so noh.
6 Neh ne' de i gwe goh' ho di'yah da do gąh'dih he'aa-
gat Na'wĕn ni yòh; neh huh', gwah huh', de o'nont hah'-
ah gwą'a dyeh he ni o'i wih'sah hoh, ga gwe goh, kuh,
he ni o i oh'dąąh Na'yah'da gwĕn ni yòh, thąh'ąh de o di-
yąh'his.
7 Da neh' ne thąh'ąh de o'dik sah'da yąh, neh gai'-
o nih, heh, thąh'ąh deh o'deh do'ok neh, E lis a beth;

neh, kuh, ne' de i gwe goh' o nǎh' we ǎh' hah de'no-
gweh'da yǎh.
8 Da neh huh' ni ya'wǎh oh, neh, he'noh weeh ho-
dii'wah dǎn'dyeh doh he ni ga'i wa yǎn dah'goh na yah'-
dont hwus he'aa gat' Na'wěn ni yòh, o na'eh sho yah'do-
wǎh'oh he'noh de'ǎ noh'de nyo'gwa oh.
9 Neh he'non da o di oh'dǎ o dyeh', na di'yah dont hwus'
ho non di on'dah goh, neh o i'wa yǎn dat heh'oh heh, oh-
thǎn'nant gǎ nih', ne' neh ne'wah ǎ a'ǎh daah' ne ga sǎ-
no gah'oh, no nǎh' neh huh' hǎ a yoh' hoo noh'sa do'gǎh-
dih Na yah'da gwěn ni yòh.
10 Da neh ne gǎn dyòh'gwa gwe goh no gweh' ho-
non'dǎ noo yǎh nas dee'gwa, he'noh weeh' o deek hah'
ne ga sǎ no gah'oh.
11 Da neh' ne wa o'dyah do'dah sahs' no oo'yah ge'o-
noh'shǎh Na yah'da gwěn ni yòh, ga yǎn'neh goo'gwaa
noh wan dih' i aat', he'ga nyòòt' ne ye ǎh'dat hah ne
ga sǎ no gah'oh.
12 Neh no nǎh' neh Zach a ri as wa'o gǎh', wa o'dǎ-
yò gòh; neh', gwah huh, ne wa oh'dyohk.
13 Neh', dih, neh, thos nyeh'oh nǎ oo'yah ge'o noh,
ha wǎ'ah seeh', sǎ noh' ǎ sah'dyohk, Zach a ri as; neh
sǎh'ǎh, na eh, ne wa o gǎh' ne sa dǎ no yǎn'dah gwah'-
shǎh; da neh', kuh, ne' des nii, E lis a beth, ǎ ye sa-
deh'do os, ha'jii noh: neh', kuh, ne John ǎ eh'syas-
duk.
14 Neh, kuh, ne' tga gont' ǎ sǎn'det gǎǎ dǎh, ǎh sa'-
doh ha'ǎh, gwah huh'; gòt gah'deh, gwah huh', ǎ ya ga-
wǎn'det gǎǎ dǎh' no nǎh' ǎ'no gǎǎt.
15 Neh, sǎh'ǎh, he nǎ yaa wǎh' ha a yah'da deh, ǎ o'-
yah da nǎǎ'gwah do'ok he'aa gat' Na yah'da gwěn ni yòh;
tǎh ǎh', kuh', neh' tha'a ne'ge ǎh ne wine, neh', gih-
shǎh', ne' ga ne'gah has deh; neh', kuh, he nǎ yòh'dǎ-
sak haa yah'da deh, ǎ ga'noh ho'ook not hwa'is hǎ do-
gǎh'dih; a gwus', gwaa', neh huh' nǎ dwah'sa wǎh' no-
nǎh' ǎǎ'na gǎǎt.
16 Neh', gwah huh, ne gòt gah'deh nook sah'dah shoh

neh, Is ra el, neh ho'gwaa ä'ha go gen dvk' ha yah'da-
deh Na yah'da gwĕn ni yòh, Ha'go wĕn ni yòh.
17 Da neh' neh, ä o'än deh' dä o'yah'do'go aak noo-
thwa'is häh, neh kuh, ä'o dye'äh'dah goo dyeh nah-
has'des häh', neh, E li as; nä o ye äh'dvk ne däs ha'dih-
sa de nih' no nän'nyah sah' na a di'gäh jih, ha di'yah da-
deh' no dik'sah dah; neh', kuh, ne de ä'nont hon daas',
he'ni gaa deh' ne' gah ni'goh dvs'häh da ya'weh do'ga-
dyeh haa di'yah daa deh' ne tga i'wa ye ih; nä o dyää'-
nohk däh haa di'yah daa deh' ne neh' i gää ä o wa des'-
ah se'aak Na yah'da gwĕn ni yòh.
18 O näh' neh, Zach a ri as thos nyeh'oh, ha wä'gh-
seeh, neh', hä o'yah ge o noh, Ga'ä o weeh', ne gäh'
nän dya'wäs dvk' ä gä'ni no dook'? neh, säh'äh, neh, o-
näh' ge gäh'jih; ha'eh gwah ne de yaak niih' o näh
we äh' he ya go gweh'da yäh.
19 O näh' neh', hä o'yah ge'o noh, des ho wä noh'sa-
gwäh, ha wä'ah seeh', Iih' ne gäh', ne Ga bri el ne'
neh huh' i geet' he'aa gat' Na'wĕn ni yòh; neh ne gäh',
ne dyo geh'hah oh nä gos'nyehs; neh' kuh. neh ä go'yat-
gat'hwah däh' nä gää' a oh'ee sat' noh o.i oh'däh.
20 Da neh', dih, ne' sat ga'ä oh, neh' neh, äh swä'-
noh doh, ä gä aak deh jo gwe nyooh' noo'sah ses'nyeht,
ne gaa oh' noh wan dih' he'ni yòò. weh', dwää nis'hä deh
nä gää' noh o'i òh'däh neh huh' nä yaa wäh, neh ga i'o-
nih' heh täh'äh deh aa oh' aah'si wa gwĕn ni yòs' he-
noh gwä'noh däh'heht, ne' noh o'i òh'däh tga gont ä ga'-
i wa ye ih' no näh' hä ga eeh.
21 Neh ne gän dyòh'gwah gĕh' ho wa noh' ne Zach-
a ri as, ho dii wa'nää gwvs', gwah huh, o näh' he'eòh jih'
he a gont', sho, no noh'sa do'gäh dih'gĕh.
22 Da neh', dih, no näh' don daa'ya gäht', thäh äh'
de o gwe nyooh' noo saa'gos nyehs; neh, neh, waa di-
gah'ää yooh, heh, hoh'tho dyä o nyoos, hah gwis'däh
wa a gäh no noh'sa do'gäh dih'gĕh; neh, säh'äh, neh,
wa go ya dä noh'ge äh'daa noos', sho; täh äh, nah, däh-
aa oh' on da as'nyeht.

23 Neh, dih' no nǎh' neh huh' shah a wǎh', ho ni yèe-
no weh' no nǎh, shah wa'dǎ nis'hǎs at, wa i'wa yee is' he-
ni o di'on dah gah', o nǎh' neh huh' shot gon'dah goh
hee noh'sòòt.
24 Neh no nǎh' oh ga'at ne' neh wǎ nis'hǎ de nyoh',
wah e ne'oh heht ne' yòòh E lis a beth; wis', kuh, ni-
wǎǎ'nih daa gee' ne' wah on'dah set; ga wǎǎ',
25 Neh huh' niih' na'o yǎ noo wǎh' he'gyah da deh'
Na yah'da gwěn ni yòh ne' neh wǎ nis'hǎ de nyoh' no-
nǎh' shaa'gat gaat hòh', neh, o sa'oh neek, i gǎǎ', ndo-
knoh'go dah'gwah no gwah'.
26 Da neh', dih, no nǎh' ye ih' dwǎ nih'da deh', neh
nǎ o'yah ge o noh' Ga bri el, tho wah'hoh oh, Ha wěn ni-
yoh' tho hah'oh, neh huh' ǎ oe yoh' he ga non da yǎh',
ne Gal i lee yo'ǎn ja deh, Naz a reth ga ya'soh,
27 He ye yah'da deh' ne yek sah'go waa', ho non'di-
wih'sah oh' nǎ o'di nyaak' noo'gweh, Jo seph ha'ya soh,
he noh'sa goe ne Da vid ho doo'nih; da neh', naeh,
ne Ma ry ye yaa soh' ne' yek sah'da seeh ah.
28 O nǎh' neh', hǎ o'yah ge o noh' neh huh' ho yos'oh
he ye yah'da deh, ha wǎǎ', kuh, Sgǎ noh' ti ga'i wi'yě-
sak heh' syah daa deh, iis' nǎ gǎǎ neh' si'gwaa ho sa'-
yah da ne oh goh; de yǎh nya doh neh'huh Na yah'da-
gwěn ni yòh: Neh' dih, neh' iis' si gwaa he ni sǎn dǎ-
oh', naeh he wa di'yah daa deh' no yah' ne wǎ ni'oh.
29 Neh', dih, no nǎh' wa'o wa gǎh', neh ne' wah a-
go dǎǎ'yò goh he'na o wǎ noo wǎh; dya go'noh do'nyos-
oh o nǎh' ne' nah ot' gǎn doh he noh oo wǎh' oh'sha-
go wǎ nǎ ǎnt.
30 O nǎh' neh, hǎ o'yah gee o noh sha ga wǎ'gh seeh,
Sǎ noh' ǎ sah'dyoh, Ma ry; neh, sǎh'ǎh, neh', oh see-
gǎh' na da ni dǎ'oe hǎh ha'yah'da deh Na'wěn ni yòh.
31 Da neh, dih, ne' sat ga'ǎ oh, neh neh, ǎ'dwǎn-
dǎ nih neh', syah'das goe, ǎ eh'sh deeh dooh', gwah huh,
ha'yi noh, neh ne JE SUS ǎ eh'syas duk.
32 Neh' Nǎ o'yah da nǎǎ'gwah do'ok, neh', gwah huh,
ǎ o wa yaas thaak neh, neh' Ho a wak' neh si'gwaa He-

ni eeh tgăh; da neh Na yah'da gwĕn ni yòh' Ha wĕn ni-
yòh' ă oo yoh' neh, haa dă'dah gwah' nooh'nih Da vid.
33 Neh' ănt ha go yă'noh do'ni aak 'na'aa wa ji yăh' ne-
Ja cob hă yo'i wa da dyeh; neh, kuh, he thă noh'do oh'-
shă gwĕn ni yòh' tăh ăh ne'neh deh gat'gah hòh tha yò-
dohk'daak.
34 O năh neh', Ma ry ho wă'ah seeh neh' hă o'yah-
ge'o noh. A ne găh' nă yaa wăăh', he tăh ăh', wa eh,
ne găh' niih, de e'yăn dee ih' naa'ji noh?
35 Neh, neh', sha ga wă'ah seeh, neh, hă o'yah ge'o-
noh, Neh ă sa'yah do wăht' not hwa'is hi'yòs hăh; neh',
gwah huh, naah has'des hăh neh sii'gwaa He'ni eeh tgăh,
ă sa'dă a nòs: neh, dih, gai'o nih ho i găăh', o yah'da-
do'găh dih, neh', ă wă no găăt' heh', syah daa deh', neh
Ho aa wak' Na'wĕn ni yòh', nă oh'să noh'dă aak.
36 Da sat ga'ă oh, neh' neh, jăăh'seeh E lis a beth,
ha'eh gwah o năh ye'nee oh' he ni ye'găh jih; da neh'
nă găă ne'wah o năh' ye ih' ni ya'goo nih'da nyòòh, nă-
găă neh', deh on'deh do'ok:
37 Neh săh'ăh ha yah'da deh Na'wĕn ni yòh, thăh ăh',
nneh, deh thah'gwis dăh na'gă aak i găă' de'o gwe nyooh.
38 O năh' ne Ma ry ga wăă', She yat'gat hòh' ne sha-
go'hah shăh' Na yah'da gwĕn ni yòh, neh huh dih', ni-
yaa wăh' he'gyah daa deh, ă ga'i wa ye ih' he'ne sa wă-
noo wăh. O năh' shot hă da doh' he ye yah'da deh, neh,
hă o'yah ge'o noh.
39 O năh ne Ma ry de dya go dah'oh ne' neh dwă-
nis'hă de nyok, de ya'gòh să i yăh'oh neh huh' he ya ga-
we nooh' he'o weh' dyo non da de nyoh', go yos'oh neh-
huh' he ga non da yăh' ne Ju da,
40 Neh huh' he ya go yos'oh hoo noh'sòòt ne' Zach a-
ri as, neh huh' de ya go noo'nyos'oh, neh', E lis a beth.
41 Neh no năh' neh huh' shah aa wăh', no năh neh,
E lis a beth wah o'ook heh', oh dyo dă no'nyooh ne Ma-
ry, neh' ne tho do'nyaa nos'oh naak sah'aah ne ye yah'-
da goo: da neh' neh, o noh'heh oh he ye yah'da deh
neh, E lis a beth Not hwa'is hă do găh'dih.

42 O nąh, dya gos'nyeħ o̱h dya go'deħ has'do̱s o̱h ga-
wą̆ą̆', Iis si'gwaa sąn dą̆ą̆ o̱h' naeh he ni yòħ'dą̆ąh, no-
yaħ' ne wą̆n ni'o̱h, neħ', gwaħ huh, neh', o dą̆ą̆ o̱h' no-
do̱o̱ niih', neh', syaħ daa go̱o̱.
43 A dih no̱o̱' naeh niiħ' a ga'dii wa deeħ, he go̱-
waah' waħ o̱'gyaħ do wą̆ħt' noo noħ'ą̆h Na gyaħ'da gwĕn-
ni yòħ!
44 Nąąh', neħ' sąħ'ąh he ni yòs'no weħ no wą̆ą̆ noħ
neh, oħ cha dą̆ no̱o̱'nyo̱k, neħ huh' hwaħ ot'ga eħ ne ga-
o̱h'da go̱o̱', daa do nyaa'no̱o̱h naak saħ'aah ne'gyaħ'da-
go̱o̱' he no̱o̱'do̱h ho̱'ąh.
45 Neħ' dih, ne go dą̆ą̆ o̱h' he ye yaħ'da deħ heh, waħ-
e'i wa gwĕn ni yòs: neħ sąħ'ąh ne' tga go̱nt ą̆ ga'i wà-
ye ih ne' no̱ħ o i oħ'dąħ sho̱ħ' oħ sha'goo wiħ, da weeh-
dok' ha yaħ'da deħ Na yaħ'da gwĕn ni yòħ.
46 O nąh ne Ma ry ga wą̆ą̆, Do gą̆s' na gat ħwa is'hąħ
o i'o wa'nąh do̱h haa yaħ'da deħ Na yaħ'da gwĕn ni yòħ;
47 Neħ kuh na gat hwa iħ o do̱h ho̱ o̱s'o̱h ħa yaħ'da-
deħ Na'wĕn ni yòħ na gaa wąh Cha ga o̱'he dos.
48 Neħ sąħ'ąh neh, hot gat'hwaħ o̱h he ni dyò doħk'
ne sha goh'haħ shăħ: neħ sąħ'ąh ne sat ga'a o̱h; ną̆-
gą̆ą̆ ne'waħ ą̆ wa̱h'sa wąħ, he ną̆ gaa'wa ji'yă nee dąh' no̱-
gweh', ą̆ yo̱'gyas heek', go'dą̆ą̆ o̱h.
49 Neħ sąħ'ąh ha yaħ'da deħ naaħ has'des yo wa nąh',
o i'wa nă̆ă̆ gwat no̱ħ o i oħ dąħ ni o yee ąh' he'gyaħ daa-
deħ; neħ' dih neh, hoh'są̆ na̱n do'gąh diik.
50 Neħ' gwaħ huh' noo'da ni dą̆'a̱s hăħ ho di'yaħ do-
wą̆hs' no̱o̱ wa̱ħ ni go̱'ą̆s ha'nis, he ni yòh'dąn dyo̱'o̱ dyeħ
ne' gaa wa ji yă de nyo̱ħ.
51 O yąn deet' ha o̱ niih' he ni gaħ'has des'yòħ dąąh',
naa'nąąs haħ; de a go̱ ya'deħ gwa̱'o̱ħ go̱h' gwaħ huh, na-
a'di na̱ yeeh' he ni ą̆ ną̆ no̱h'do̱ nyo̱ħ'syòħ dąąh' dwet haħ'-
hot'ho nąn nyah saat.
52 Eh daħ'gĕh, gwaħ huh, ha go̱ yo̱o̱ niih naa diħ'has-
deħ, tha go̱'yaħ dąh do̱h hą̆'ą̆ no̱n dyąn dah'gwaħ; neħ'
hoħ tgąh' sha go̱ yo̱o̱ niih neh, eh daħ gĕh ho no̱n'do̱ħ o̱h.
53 Neħ', gwaħ huh', ne wi yòħs naħ oħ'dąħ sho̱ħ ha-

go̱'yah dah'da niih' no non'do̱s weh̄'da nih, da o năh neh,
he no̱nt'ga no̱o̱ niih ha go̱'yat gah̄'wăh, naah, deh thah-
gwis dăh̄' deh̄'sho di yăn da dyeh̄.
54 Neh̄' neh ho ye no̱ wah̄'seh̄ oh noo hah̄'shăh̄ Is ra-
el, neh̄ shos hăăh'gwa'nis do̱h, noo'da ni dă as hăh̄;
55 Heh ni o yé ăh' ha go̱s'nyeh̄ seeh̄ neh' o̱k hih̄'nis-
ho̱h̄'gă aah, neh̄' neh A bra ham neh̄' kuh ha'wa ji-
yăă deh̄', hwah̄ o'i wa da dyeh̄.
56 Neh̄ neh Ma ry neh̄ huh' sho̱ yeh̄ dyo̱h, de gya-
diih, săh' no̱o̱h ni wă'nih̄ da geeh' no̱h o̱'nis heht, o năh'
neh̄ huh he ja'ga wee no̱o̱h' heh dya go'ho̱h soot.
57 Neh̄' dih neh o năh' neh E lis a beth hwah̄ a'ge e-
wăh̄ he nă yo̱n'deh̄ do̱o̱h̄; neh' neh ha jii no̱h' ho̱ wa'-
deh̄ do̱s'o̱h.
58 Neh̄ neh shah̄ gaat' wă nă'no̱h sa ne găs yo̱h, kuh
neh wă năăh̄'seeh̄ oh̄ wa dii'wa go̱k heh' na o yă na wăh
Na yah̄'da gwĕn ni yòh̄, oh̄ sha ga'o dah sahs wa da'ni dă'-
o̱s yo wa năh oh̄ sha'goo dăăh̄, neh̄ neh oh̄ dwa'di'ye-
naah̄ o no̱n'do̱h ho̱'o̱s o̱h.
59 Da neh̄' dih he ni ya'wăh o̱h, no năh' hoh̄ ga'eeh̄
neh' de gyo̱h' no̱h̄'o daah, neh̄ huh' nit ho'ne no̱o̱h' neh
nă'o̱ wa yaa no̱ht' naak sah̄'a'ah̄; da neh̄' neh Zach a-
ri as ho̱ wa'yas do̱h, neh̄ shah̄ tho'dih să no̱ wăh' nooh̄'-
nih.
60 Neh̄' neh dya gos'nyeh̄ oh no'noh ăh, ga wăăh',
tăh̄ ăh deh̄ neh̄'huh; neh̄ ne'huh ne̱ John ă a'yas dah'-
go o̱k.
61 Neh̄ neh sha go nă'ah seeh̄, Tăh̄ ăh deh̄'so̱o̱ gaah'
neh swa dă'no̱k sho̱h̄ ne neh̄' i găăh a'a yas'dah go'o̱k.
62 O năh' wa o̱ wan dă'no̱h ge'ăh da'noo̱s nooh̄'nih naah
he nit hă'no̱h do̱ nyo̱h na'oh să'noh dă'o̱o̱k.
63 Neh̄ neh ho do̱'e syo̱h'go̱h neh' ye ya'do̱h gwah
a'o̱ wan dek hwaah'gwah̄'syot has, neh̄ neh waa'ya do̱o̱h,
wa do̱h', Neh̄ ne John ha ya'so̱h. Neh̄ neh ho dii wa-
năă'gwah̄ o̱h ga gwee'go̱h.
64 O năh' wah̄'o'go̱n da dyeh̄ agah ho'do̱ gwăh haah-
sa'ga ănt, sa wat'hyoh̄ dăă', gwah̄ huh', năă ăh̄'no̱h sah'-

gŏh; da neh ne sho snyeh'o̱h, de o'ăh să o̱ nyo̱s'o̱h, kuh,
Na'wĕn ni yŏh.
65 Da neh' ne ga'gwe go̱h' wa o'no̱h dyo̱hk, ne dòs-
găs'ho̱h o̱h ni ă'nih dyo̱o̱ doh ne neh huh: ga'gwe go̱h',
kuh, nă găă' he ni ga'i oh'dăă hoh dwa'di o gòh', thi'ga-
gwe go̱h' tho̱n da weet' ne' neh huh', he'o̱ weh' no no̱n'-
da de nyo̱h' yo̱ ăn'ja deh'go̱h ne Ju de a.
66 Da neh' ne ga gwe go̱h' he ni yo̱'gweh da ge ne
wa ă'no̱ ook', wa'a dih'să no̱ nih he năn'nyah sa go̱o̱h, ho-
năă, A' no̱o̱ nă gak'sah doh'dă a̱a̱k' ne găăh? Da neh',
kuh, no yah'da gee hăh', de oh'nya do̱h,' kuh, Na yah'da-
gwĕn ni'yòh.
67 O năh' nooh'nih Zach a ri as o no̱h'heh o̱h ha yah'-
da deh Not hwais'hă do găh'dih, neh noo do'găs do̱h hă'-
ya wăh no'ăn do̱o̱h, ha wăă',
68 De ga'ăh sa o̱k Ha yah'da deh Na yah'da gwĕn ni'-
yòh, Ha'go̱ wĕn ni'yòh neh Is ra el; neh săh'ăh, neh,
ha go̱'yat gat'hwah o̱h, cha go̱'yah da gwăh', kuh, naa o̱'-
gweh dah,
69 Neh kuh noo'gees gwăh ne ga no̱h'găăh nă jo̱'-
gyo̱h hees duk, ho no̱h'sa go̱o̱ noo hah'shăh Da vid;
70 He ni ya'wăh o̱h ho snyeh'o̱h haa dih'sa ga'ănt noo-
di'yah'da do găh'dih ho di'do găs'da nih, ne chi ga'i wa-
deh' sho̱, he nah o̱'nis heht dyòh saah' he yo̱'ăn ja deh;
71 Neh no̱o̱ sa yo̱k'hi yah'da gòh he'ni a di yah'da deh'
no̱k hih'ni go̱ ă swa'ăs; neh kuh he ni a'dis oh'da deh'
ha'di gwee go̱h no̱k his'swa ăs;
72 Ă a go̱ yat'gat hwah'dăh noo'da ni dă'o̱s hăh nok-
hih'nis ho̱h, neh' kuh nă os hăăh'seek he ni o'i wih'sah-
gh, o do'găh dih;
73 De o no'o̱h gwa nyo̱h, neh huh' hes nyeh'o̱h ha yah'-
da deh ne she dwah'nih A bra ham,
74 Ne da'sho̱ gwa'yah do'weh dăh' i găă, he dwa yah'-
da deh, o năh' naeh ă jo̱k'hi yah'da gwă'a̱a̱k he ni a'dis-
oh'da deh no̱k hih'ni go̱'ăs swa'ăs; neh daa'she dwa'dii-
wah nyă ni aak, a'gă aak' deh tgaah' no̱n da yo̱'gwah-
dyo̱hk seek;

75 Neh na'yo gwa yah da do gąh'dih gą aak, neh' kuh,
neh, a yo gwa'i wi yòs'do ook he'a gat, he ni yo'gwą nis'-
hă gee he'dyoh heh.
76 Neh dih niis, sek sah'aah, neeh' ąh sya'so ook,
ho'do'gąs da nih neh Si'gwa Heh tgąh; neh sąh'ąh,
he'aa gat Na yah'da gwĕn ni yòh hąh'seeh', ąh ses'yo nya'-
nooh he' noh daa'da wą nyah'dah gwah:
77 Ą she'i o nyąh he ni yòh'dąą ne ja go'yah da'gwat-
hah, ha di yah da deh' neh ha o'gweh dah, neh ą ga'ye-
ăh'dah go'ok ne' dąs ga'i wah să gwą'aak no dii'wa'neh-
aak shah;
78 Neh huh' dą wa'do gòt' he ni gaa deh no'da ni dą'o-
hăh Ne'sho gwa'wĕn ni yòh; de yòh hat he'a dyeh ne'-
wah o nąh' heh tgąh' dya weh'dah goh o gwa'yah do'-
wąh oh,
79 Ne da'o dih'hat heh'dąh nòh son'da goo' hą nih'-
dyoh, kuh, he ni yò dą'o'nos doh he'ni gaa deh' ne' gą'-
ee yaht'; neh gwah huh' na'yo wa thvs' ne' dwah sih'-
dah shoh he'ya wee nooh ne' sgą noh' thi ga'i wi yòòh.
80 Da' neh neh, ho do'dyas oh' naak sah aah; ho-
has'dąh heh'oh, gwah huh', not hwa'is hă goo; neh huh'
sho ni ehs he'oo weh' deh e'na gee nyoh he'nah o'nis-
heht hoh wą'nis hă eeh o nąh' ha go'ya dyah'do dah'sah-
seeh neh, Is ra el.

OI'WAH II.

NEH no nąh' neh huh' shah aa wąh, ne' neh dwą-
nis'hă de nyoh, no ya'gąh oh ha yah'ha deh Augustus
Cesar ne ga ya'nes hăh, neh ne thi yo'ąn ja gwe goh
[neh Ju de a] ą o wą noos heet ą o wan dih'są ną'o nooh.
2 (Neh ho'o weh' ni dyôh saah, nă gąą' ho wan'dih są'-
noh hoh, wa'o wan di'wis de'o eek, ne Cyrenius chit hą'-
nohdo'oh ne Syria.)
3 O nąh' ga gwe goh' neh huh' he o'neh da'noh he'o-
weh' neh ha o hwah' ho non'da goo'; neh huh' ąnt ho'-
wan dih'są nă o nyooh.

4 Da o nǎh' ha'eh gwah ne Joseph neh huh' he a'we-
nooh', hwa ah'dǎn dih ne Gal i lee, ho ya'gǎh oh he'ga-
non da yǎh' ne Nazareth, he o'yos oh' ne' Ju de a, he'-
o weh hoh'non da yǎh' ne Da vid; Beth le hem ga ya-
soh, neh, gai'o nih he'neh huh' [tha weh'dah goh' ha'-
wa ji yǎǎ deh', neh' kuh' sha o'dih se ǎt ne Da vid,
5 Neh shah gaat' a'o wan dih'sǎ na ǎh ne' yòòh Ma ry,
o nǎh' ye go wa nǎh he'ni ya'go dyah'da dye ǎh.
6 Da neh' dih he'noh a wǎh, he'noh weeh neh huh'
de nih'dyoh, o nǎh' hoh wa'dǎǎ nis'hǎs at hoh ga'eeh, o-
nǎh', neh neh, ǎ yon' deh dooh.
7 Da neh dya go'deh doh goh naa'ji noh no nǎh' shah
on'deh dooh, neh ho wa'yah da da seeh' ne ga'ǎh dǎǎh,
neh huh' ho wa'yus hǎn'dus oh he de wa'di dus'thah ne'
gus he nǎh; neh gai'o nih heh thǎh ǎh deh o'nok doot
he' gus wǎh'gǎ ni yont.
8 Da neh dih neh, shah yo'ǎ jaat' sho, neh huh' hǎ-
nih'dyoh he'yo ǎn ja deh ne de yò'di noh gǎ ont hǎ-
nos'de is thah, ho nont'gaa oh no dis'he nǎh'shoh neh
so'eh.
9 Da, jat ga'ǎ oh, neh no'o yah ge o noh'shǎh Na yah'-
da gwěn ni yòh ha go'yah do'wǎh oh; neh gwah huh' ne
de òh'hat hes'hǎh Na yah'da gwěn ni yóh oh dwa dǎ'ǎh-
gwa dooh haa di'yah da deh; da neh' neh, hoh dwa'-
dohk dǎh wa o'noh dyohk.
10 O nǎh' neh, hǎ o'yah ge'o noh ha go'yǎ ah'seeh,
Sǎ noh' ǎ swah'dyohk; neh sǎh ǎh ne jat ga'ǎ oh, Neh
ne gǎh' ne gwaa'wih da'nii neh' ne gai'wi yòò, neh si-
gwa he ni yò'doh hooh'gweeh; ga gwe goh' noo gweh hǎ-
ya'go yah'do wǎht.
11 Neh sǎh'ǎh, [he swa yah'da deh wa ǎ'na gǎǎt', ne'-
wah wǎ nis'hǎ deh, heh' thoh non'da yǎh ne Da vid,
Cha ga'oh he dus, neh ne' Christ, Na yah'da gwěn-
ni yòh.
12 Da neh' dih nǎ gǎǎ ǎ yo'yǎn deh'dah go'ook he
swa yah'da deh; neh he nǎ'yòh'dǎ aak ǎs he'swa gǎh'
naak sah sah, ho dyah'da da seeh' ne ga ǎh'dǎǎh, neh-

huh', kuh, ha yus'hăh he'o weh' de wa di dus'thah ne
gus he năh.
13 Neh na gwus' da wăă nook', sho, de ă'non diih',
gwah', neh hă o'yah ge'o noh', ne gă o'yah gĕh' tgăn-
dyòh'gwa yăh, de o wa ăh'să o nyoh' Na'wĕn ni'yòh, hă-
naa doh',
14 Dĕ ga'ăh saa ok' haa yah'da deh' Na'wĕn ni'yòh', neh
sii'gwaa he'ni eeh tgăh, neh naeh ne yo ăn'jah gĕh' sgă-
noh' tă ga'i wi'yò aak, ă gah'ni go i yò aak', kuh, haa di'-
yah da deh' no gweh.
15 Da neh' dih he ni ya'wăh oh, no năh' naeh chis-
ho'nont hă da doh' na di o yah'ge o noh' ha di'yah daa-
deh', gă o'yah gĕh hes ho nee nooh', do'non da dăăh'seeh
ne' de yò di noh'gă ont hă nos'de ĭs thah', Nyòh, o năh
sho' kuh, neh huh' he dweeh ne Beth le hem, a e'dwat-
gaa thòh' nă găă', he ni ya'wăh oh, ne' nah ot' oh sho'-
gwa o wih Na yah'da gwĕn ni yòh.
16 O năh' neh huh' nit ho'ne nooh' de e'dih să i yăh'-
oh; neh ne' sha go dii găăh' ne Ma ry, kuh ne Jo-
seph, kuh naak sah'aah ha yus'hăh he'o weh' de wa-
di dus'thah ne' gus hee năh.
17 Neh dih no năh' wa ă'nont gaat hòh', do'non di o-
gwah'doh, he ni ga'wăn noh'dăăh ho wan'di o wiih', de-
yò do găh'doh haa yah'da deh' naak sah'aah.
18 Da neh' ne ga gwe goh' he ni yooh' ne wa ă'no-
ook', ho dii'wa năă'gwah oh he ni ga i oh'dăăh wa o'wan-
di'o wih', da weeh duk ha di'yah daa deh' ne de yò di-
noh'ge ont hă nos'de ĭs thah.
19 Neh dih ne Ma ry ga gwe goh' wah eh'să no nih'
nă găă' ni gai oh'dăăh, de dya'go yah'do weh'da noh' kuh,
ne ga wăn'nyah saa gooh.
20 O năh neh', de yò di noh' gă ont hă nos'de ĭs thah
sho noh'dăn dyooh, ho wah'să ni yòs daa'neh, de o wa'ăh-
să o'nyo neh' kuh Na'wĕn ni yòh, neh dyò i'wah he ni-
yò'i wa gee' wa ă'no ook, wa ă'nont gaat hòh', kuh; da-
gus'heh duk he ni ya'wăh oh ho wan'di o wiih.
21 Neh huh dih' ni yoo weh' no năh' de gyoh' noh oo-

daah' hoh wa'dă nis'hăs at, o năh' ă ga'ya noh'do ook'
haa yah'da deh' naak sah'a ah, neh neh, Je sus ho wa'-
yas doh, he neh huh', săh'ăh, ni oh'să na ye ăh' neh,
hă o'yah ge'o noh, nah'soh deh tho'do nii'noh he'o weh'
dyon do'nyah thah no gweh.
22 Neh huh dih' ni yò weh' no nah' hoh wa'dă nis'-
hăs at sa ya'dyah da go eeh, oh gai'wa ye ih he ni o'ya-
nes'yòh dăăh' ne Mo ses, neh huh' da o'wa aah ne Je-
ru sa lem, ne neh huh o năh, dă'o wan dvs' he'aa gat Na-
yah'da gwĕn ni yòh.
23 (He'ni ga ye ăh' he'gaa'yaa doh' no ya'nes hăh Na-
yah'da gwĕn ni yòh, Neh naa'di gwe goh' naa'di ji noh
ne dă oh'ho on dih, he'o weh' dwa do'nyah thah no gweh,
neh ne' neh, Na yah'da gwĕn ni yòh ă o'yah da wă găaak.)
24 Neh kuh neh, dă a'yah do weet nă ga'yah dăh'da-
aak, ă gai'wa ye ih' ne' neh, ne waa doh' no'ya'nes hăh
Na yah'da gwĕn ni yòh, Ă gya'dat hyòh'gă aak ne ga-
wă'nos dăăh jăăh'go waah, neh' gih shăh ne de gi'yus-
heeh ne de yò'dit hwvs'a ah ne jăăh'go waah.
25 Da neh', ne' jat ga'ă oh, neh neh, hăh dyo dvk'
no'gweh ne Je ru sa lem, Si me on ha ya'so noh; da
neh shaa'yah daat ne' neh ne' o gweh' tgai'wa ye ih,
ho i'wi yòs'doh, hah ni'go ăăh ne' sgă noh' thoo'sa goh-
ni'go ă yăăh neh, Is ra el: da neh' kuh neh, ot hwa'is-
hă do găh'dih ho ye'no wahk'hoh.
26 Neh neh, ot hwa'is hă do găh'dih o yăn deet' ha o'-
nya niih', he'neh ne tăh ăh' ta'at ga thòh' ne gă e yaht
ne ga oh' noh'wan dih he ni yò weh hă ot'gat hòh' Na-
yah'da gwĕn ni yòh' Christ.
27 Da neh ho sa wih Not hwa'is hăh, tho yos'oh he ga-
noh'sòòt no noh'sa do'găh dih: da neh' no năh' ne de-
i'găh jih da o'wa aah' naak sah'a ah Je sus, ne' neh huh'
nă'o wan dye ăhs he'non da yò i'oh dă'an dyeh ne ga ya'-
nes hăh.
28 O năh' de o'yah dah gwăh ha năs'hah ges'hoh hwa'o-
ăă dăh, de o noo'nyos oh' gwah huh' Na'wĕn ni yòh, ha-
wăă',

29 Syah'da gwĕn ni yòh, o ną̆h' hes no̱k'dot has' ne
sah hah'shăh ne sgą̆ no̱h' ą̆ ą̆'noh do̱ nyo̱ neh ha at' he-
yo̱ ą̆n ja deh, ą̆ gai'wa ye ih' he ni sa wą̆ noh'dą̆h heh'o̱h.
30 Neh są̆h'ą̆h naeh neh, o ną̆h' oh wat'gat hòh ne
ge gaah'sho̱h ne che yah'da gwat'hah,
31 Ną̆ gą̆ą̆ neh', oh sa dyą̆'nohk dą̆h, he'aa di gat' ga-
gwe go̱h' no̱o̱ gweh;
32 De yòh'hat heh, neh dą̆ o'dih hat'heh dą̆h ne de o-
no̱n dah'so̱n da i go̱h, neh kuh dą̆ no̱n dą̆h'są̆ o̱k ne so̱-
gweh'dah Is ra el.
33 Neh ne Jo seph, neh kuh neh, ho noh'ą̆h wa o-
dii'wa năă'gòh, ne no̱h o i oh dą̆h sho̱h ne wa as'nyeht
ha yah'da deh.
34 O ną̆h' ne Si me on de a go̱ dą̆'ą̆ no̱h, oh sha ga wą̆-
o̱s, kuh, ne Ma ry, no'noh'ą̆h, Sat ga'ą̆o̱h, neh ną̆ gą̆ą̆'
hak sah'aah ho wa̱'yah da'gą̆ą̆ ya'dah go̱h ne' neh huh
gyee ną̆n dweeh dvk' ą̆ a̱n di yah'dye ną̆ht', dą̆s ha di daht',
gwah huh, gòt gah'deh neh, Is ra el: neh kuh neh ga-
no̱h'go̱n dvs'hăh ą̆ o'do̱h o̱'o̱o̱k, neh' kuh ą̆ o'no̱n dwą̆'-
no̱h di'o̱ o̱o̱k.
35 (Do gą̆s' haeh'gwah ah shaah' tga go̱nt' ą̆ wa̱h'gah do̱'-
o̱o̱k, dą̆ wa̱n do̱ gòt' ne sat hwa'is hăh.) neh ne wą̆ no̱h'do-
nyo̱h'shăh sho̱h' na wą̆n'nyah sa we sòh' a wa do'dah sih.
36 Da neh' ne ye yah'da dek je yah'daat, An na,
go do'gą̆s da nih, neh sha go'a wak ne Phan uel, tha-
weh'dah go̱h ha'a wa ji yă deh' ne Aser; neh naah'de-
yòò dohk' o ną̆h we sòh' ga os'hi yah'go̱h; da neh sho̱
ne ja dvk' ni yòs'hă gee go nya go̱h' he na̱h o̱'nis heht
dya go'do dyą̆h;
37 Da neh neh, go no̱h'gwa yes'hah o̱h neh no̱o̱h
de gyo̱h' ni wvs'hą̆ą̆ ge ih' kuh' sga eh ni yòs'hă gee
no̱h o̱'nis heet; tą̆h'ą̆h, kuh, de wą̆n do̱h deh dya'gòh syo̱'-
ną̆h do̱h naa ye yah'dą̆ą̆k he wa dii'wah dą̆n dyehs' heh',
o no̱h'sa do'gą̆h dih; dyòt go̱nt gwaah' de o̱'wa̱'ą̆h są̆ o̱-
nyo̱h' Na wĕn ni yòh, go ye'ăh dah'go̱h de wą̆n do̱n do̱n'-
dyes hăh, a dą̆ na̱ yą̆n'dvks hăh kuh, ne wą̆ nis'hă dee-
nyo̱h, wah so̱n'da dee nyo̱h' kuh.

38 Neh' neh, dya go'yos oh ne' neh huh' ni yòò weh,
de o'wa noo nyos'oh haeh'gwah Na yah da gwĕn ni yòh;
neh ne' wa o wan dit'hăăh gwăh' ga gwe goh haa yah da-
deh, ne neh huh i găă yeh ni'go ăăh, he'ga non da yăh'
ne Je ru sa lem, ă wan'da do nih nă ja go yah'daa nii noht.
39 Neh huh' dih' ni yò weh' no năh' sha dii'wa ye is'
hah de yo i'wa gee, da gus'heh duk' he ni o'ya nes'yòh dăăh'
Na yah'da gwĕn ni yòh, neh huh' sho nont gon dah'goh
ne Gal i lee, he'o weh det hi na geh' tga non'da yăh ne
Na zar eth.
40 Neh ne' waa do dyaak' naak sah'aah, wa ah'has-
dăh', gwah huh, not hwa'is hă goo; ga noo hoh' haa yah'-
da deh ne gah ni'goh dus'hăh; da neh' ne de o'yah doo-
gòòh' no'da ni dă os hăh Na wĕn ni yòh.
41 Neh he ni yòh'dăă ne de i'găh jih, hah de yòs hă-
gee' neh huh' he'neet hah' ne Je ru sa lem, no naeh'
da ă non dek'hwe o eek ne da wa'da wă'oh gwah.
42 Neh huh dih' ni yò weh' no năh' was hăă dek nii'
sga eh chi a'òs hi'yah goh, neh huh' he o'nee nooh' ne
Je ru sa lem, he non da yò i'oh dă'a dyeh ne' wa ă non-
dek'hwe'o eek.
43 Neh huh dih' ni yò weh' no năh' hoh wa'dă nis'hăs-
at' wa dii'wa ye is', neh' no năh' sa ă'noh dăn dih, chit-
hehs' naeh naak sah'aah, Je sus, ne Je ru sa lem; da,
tăh'ăh de o năn ni'non doo găăh' ne Jo seph kuh no'-
noh'ăh.
44 Neh gwaa', naeh, ni'neeh neh huh' noo ha yah'-
dă dyeh heh', hă nă ni dyòh'gwi neh', ho noh'dăn dyoo'
sho, he'ni wăă nis hees; o năh' neh huh' wa o wa yah'-
dih saak' haa di'yah daa deh' ne de ă non da'dyăn dee ih',
hă non'dă nook shoh, gwah huh'.
45 Neh huh' ni yò weh' no năh' de'o wa găăh, sho-
nok'dooh, Je ru sa lem hes ho nee nooh' ho wa'yah dih'sa-
ga'o dyeh.
46 Da neh huh dih' he ya'wăh oh, no năh' shah ga'eeh
neh săh ni wă'nis hă gee, neh hub' sa'o wa găh' o gyeh'
heh, o noh'sa do'găh dih, hah de'wah să noh' hăh dyoh

hǎǎ nih'dyǫh neh, sha go dii'ǫ nya nih, de jaa ǫh' shǫ
ha go ya dii'wat hǫn deh', ha gǫ'ya ǫn dǫ nyǫh' gwah huh
47 Da neh' ne ga gwe gǫh' ne' wa ǫ wan dii'wat hǫn.
daat', wa o dii'wa nǎǎ'gòh, he'sòh jih' hoh nii gǫnt, kuh.
heh, des ha'gǫ wǎ'nǫh sǎǎ gwʊs.
48 Neh huh' no nǎh' wa ǫ wa gǎh', ho dii wa nǎǎ'gwah'
ǫh: o nǎh' no'noh'ǎh ho wǎ'ah seeh, Ha gyǎǎh', a naeh'
he go waah' neh huh' nǫh sgii yeeh'? Sat ga'ǎ ǫh, neh
ne' yah nih, iih' kuh, ak hnih'ni gǫ eet'gǎh sehs gi yah'-
dih sa gǫ ǫn dyehs.
49 Neh naa'gǫ yǎ ah'seeh, A di naeh' he go waah'
sgi yah'dih saas'? Tǎh'ǎh gǎh de jǎ'nǫh dǫh he gai'wa-
yǎn'dah gǫh he'gyah da deh ne' neh a'wa ga'dii wah'dǎn-
dyeh'dǫ ǫǫk' no dii'wa deh Naah nih?
50 Da neh ne tǎh'ǎh de o'dih ni'gǫ ǎ yǎn dah'ǫǫh ne'
nah ot waa wǎ nit'gǎh dʊk' he waa'gǫs nyehs.
51 O nǎh' naeh sa ǎǎ neeh, neh huh' hǫ saa'dii yǫh
ne Na za reth: neh kuh neh, ha gǫ'yat hǫn deh dyòt-
gǫnt; Neh gwaa' ne ga wěn'nyah saa gǫǫh' shǫ dya-
gòh'sǎ nǫǫ niih ga gwee gǫh nǎ gǎǎh' he ni yò wǎ nag-
geeh', no'noh'ǎh.
52 Da neh neh, ho gǎ'is da ni aa dyeh' ne gah ni'gǫh-
dʊs hǎh ne Je sus, kuh he'ni ǎh; neh, gwah huh neh,
thoh ni gǫ i yòòh Na wěn ni yòh ha yah'da deh, haeh-
gwah' kuh nǫǫ gweh' hǫ wa'i wa'nǫ ehs.

OI'WAH III.

DA neh' no nǎh' was hǎǎ' wǐs kuh sga eh ni yòs'-
hǎ gee wa dǫh'thah nǫh ǫ'nis heht chi a gǫ wǎ ni-
yòh ne Ti be ri us Ce sar, Pon ti us Pi la te, naeh' thǎ-
nǫh'dǫ ǫh' ne, Ju de a, He rod naeh thǎ nǫh'dǫ ǫk Gal-
i lee, o nǎh neh, de ya'dǎǎ nǫǫ deeh' Phi lip, neh' naeh
thǎ nǫh'dǫ ǫk' neh, Iturea, neh kuh, he'dyǫ ǎn ja deh'
ne Tra cho ni tis, da' o nǎh neh, Ly sa ni us neh naeh
thǎ nǫh'dǫ ǫh' ne Abiline,
2 An nas, kuh ne' Ca ia phas, neh' naeh de i'go waa-

nǎh' na di'yah dǫnt hwʊs, ho yah'do wǎh'ǫh ne John naa'wǎ nǫh Na'wĕn ni yòh, neh' ho aa wak' ne Za charias, he'ǫ weh' deh e nǫ gee nyǫh.
3 Neh hnh' ho yǫs ǫh, thi ga gwe gǫh' kuh, thit ha'weh dǫh', de jot'hwa da'se ǫh he'yǫ ǎn ja deh ne Jor dan; neh'hot hǎǎh gǫǫ'dyeh ne bap tism, ne de ja'goh ni'gǫ ǎn denyaht'hah, ne' wak ah' ǎs ga'is dʊk ne gai'wa neh ak shǎh.
4 He'ni ga yee ǎh' he'gaa yaa dǫh' ne' ga ya'dǫs hǎǎgǫǫ hos nyeh'ǫh neh, E sa ias ho do'gǎs daa nih, hawǎǎ', Neh na'wǎǎ nǫh nǫ'ǫ gweh dooh'sǎnt hwǎ'ǫdyeh he'ǫ weh ' deh e'naa ge nyǫh, Sa jis'yǫ nya'nǫǫh hoot haa'deh Na yah da gwĕn ni yòh, swah soh'gwa dǫǫgòh heh, haah'dah gwa'nǫh.
5 Ga gwe gǫh ne' de yò'ǎ dee nyǫh' ǎ ga'nǫh heh'syǫǫh, ga gwe gǫh' kuh, ne' ga'e nǫn deh' o nǫn'da deh', kuh, eh dah'gĕh ǎ ga'is dǫ'ǫǫk; neh' kuh not chih'gwa dǫh ǎa gah'sòh gwa dǫ gwǎ'aak, neh' gwah hnh, no nǫn'dyahkhǫh as gah'sǫ wi'yos dǫ'ǫǫk.
6 Neh' kuh ne ga gwe gǫh' noh wa'ah ǎ want'gat hòh ne cha go'yah da'gwat hah Na'wĕn ni yòh.
7 O nǎh ha gǫ yǎ ah'seeh ne gǎn dyòh go wa nǎh ne neh huh' dya got'his dǫh, ne' neh aas'ha go ye ǎh'dahgwǎh ne bap tism; O iis ga'wa ji yǎ deh' no des ha'isdat gǫh, sǫǫ, ech hih'ni gǫ ǎn da dǫh na e'swah nya gǎhs' ne ga nǫh kwǎs hǎh da weh'.
8 Neh dih neh, swai'oh dʊs hǎ yǎn'deh dǫ'ǫk heh, do gǎs de ji swǎh ni gǫ ǎn de nyǫǫh; sǎ nǫh dih' ǎ swah'sa wǎh' nǫǫ de swih' ne swa yah'da gǫǫh, Neh sǎh ǎh nih neh, A bra ham shǫ gwah nih, neh sǎh'ǎh neh'huh noh gwǎ as, ho gwe nyǫǫh Na'wĕn ni yòh nǎ gǎǎ gahsgwǎ ge ǫh na'a gǫ'yah da ges gòh, neh a'ok sah dahshǫh'gǎ aak neh, A bra ham.
9 Neh dih, o nǎh' ne'wah neh huh he ga'eeh na dogǎh' nok de'ǎh gĕh ne' gǎ i dǫh: neh dih gai'ǫ nih, hah de gǎ ǫ da gee' ne tǎh ǎh deh waa yǫnt hah' no'yiyòòh ǎ gǎ ǫ dyah'gǫ ǫk; neh huh hǎ wan'dyǫ ǫǫk nojis'dah gĕh.

10 O nä̧h′ no̱ gweh′ ho wa̱n do̱s′o̱h, ho nä̧ä̧h; A dih′
sho̱′ niiĥ′, nä̧ ya gwa dyeeĥ?
11 Des ha go̱ wä̧ noĥ sää gwä̧ĥ, ha go̱ yä̧ a̱h′seeh, Neĥ,
haa yaĥ′da deĥ ne dek nii de o′dyaĥ da′wiĥ shă yä̧ĥ′ neĥ
neh, ho yo̱h′ ne thä̧ĥ′ä̧h de′o yä̧ĥ: neĥ kuh haa yaĥ′-
da deĥ neh, noo dä̧′no̱ĥ shă yä̧ĥ neĥ huh′ ha′eĥ gwah
ni aa yeeh.
12 O nä̧h ha′eĥ gwah ho di′yo̱s o̱h na dii′wis de o ees
ha diĥ′ni go̱ ä̧n dyeĥ′ ne bap tism ä̧ o no̱n dye ăĥ dah′-
gwä̧ĥ, neĥ no wä̧′a̱h seeh Sa di′o̱ nya nih′, a naĥ ot′ dih
niiĥ′, nä̧ ya gwa dyeeĥ?
13 Da neĥ′ na go̱ yä̧ a̱h′seeh, Sä̧ no̱h hä̧ swa′at haak
he nä̧ swa ye na̱ seek′, naeh, he ni yeĥ′hi gä̧ä̧′ya da-
niih.
14 O nä̧h ha′eĥ gwah noo dis′gä̧ĥ ä̧′geh dah, oĥ tho-
wa̱n do̱ ä̧n jo′as, ho nä̧ä̧h′, A dih, niiĥ′ nä̧ ya gwa yeeĥ?
Da neĥ na go̱ yä̧ a̱h′seeh, Sa′no̱h So̱ gaaĥ no̱o̱′gweh
dä̧s he′swa do̱ ä̧′o̱h gwaĥ′dä̧ĥ′, sä̧ no̱h ha′eĥ gwah so̱o̱ gaaĥ
ä̧s he′swa dwä̧′no̱s haa′nih dä̧ĥ, neĥ gwaĥ huh ne′ sgä̧-
no̱ĥ′ swä̧ no̱h′do̱ nyo̱′o̱k he ni swat′ga nyaĥ′gih.
15 Neĥ dih he′no̱ĥ weeĥ ho no̱s′ha′eĥ no̱ gweh, haĥ-
de yo̱ gweĥ′da gee gwaĥ huh no̱′gweh′ det ho di yaĥ′do-
weeh do̱h′ no nä̧n′nyah sa go̱o̱h′ ha yaĥ′da deĥ ne John,
a diĥ gwaa′ neĥ ne′ Christ, thä̧ĥ ä̧h′ giĥ shä̧h,
16 Dech ha go wä̧′no̱ĥ să gwä̧h′ ne John ha go̱ yä̧ a̱h′-
seeh, ga gwe go̱h′, Iiĥ naeh, do gä̧s′ oĥ gwa ye ăĥ′dah-
gwä̧ĥ′ ne bap tism, o ne ga nos′ oĥ gye′ăĥ duk; neĥ
gwaah′ ,ne′ sha yaĥ′daat ne′ da eĥ′, neh, si′gwaah he ni-
aĥ′has dees hăĥ′ niiĥ′ he ni geĥ′has dees hăĥ: neĥ he de-
ga′no̱h so̱nt nooh dah′gwaĥ, [thä̧ĥ′ä̧h thaĥ′de ga ye iĥ he-
ni gyaĥ′da no o̱h′ naak′hyŏĥ dä̧s: neĥ′ naeh not hwa′i-
hă do gä̧h′diĥ o jis′daĥ, gwaĥ huh, ä̧s he′swa ye ăĥ dah′-
gwä̧h ne bap tism ä̧ swaa do̱o̱hs;
17 Neĥ ha aaĥ na ga′eh da wak thaĥ; neĥ kuh,
neh, tga go̱nt′ ä̧nt has′ah daĥ′jih he′o̱ weh′ ni at gwaĥ-
es′dah gwaĥ: neĥ′ kuh, no na̱n jaĥ neĥ huh ä̧ e′o eek
he′ō̱ weh′ ha ge′o̱n dah′gwaĥ; neĥ gwa′ naeh, no ga′eh-

dah ă g'ăh daah naeh, neh ă a ye ăh'dŭk no jĭs'dah ne
thăh'ăh de wăn doh' thaa'wah swah.
18 We sòh' gwah huh no yah' o i'we nooh shoh' waa'-
go e'jă o nyooh' he waa'gont ha has ne gai' wi yòs dŭk
no gweh'.
19 Neh gwa neh, ho want hă nis oh, ho wa' is da niih'
gwah huh, ne tha go yăn noh do nih Her od ; neh dya-
go'i wah neh, He ro dias ne de ya'dă non deeh yòòh ;
ga gwe goh' gwah huh, he ni yooh ne wa eet găh ni o-
dye ăs'oh ne Her od,
20 Sho yes'doh, aeh, ho jo'ăh doh ne' ga gwe goh,
wa oh'ho dooh ne John on da'deh ho doh gwah gĕh.
21 O năh dih' neh huh ni yò weh', no năh ga gwe-
goh' no gweh' neh' wah a go dye'ăh dah'gwăh ne bap-
tism, neh huh he ya'wăh oh no năh' ha eh gwah ne
Je sus neh chi o dye'ăh dah gwaa niih ne baptism, he'-
noh weeh ho dă na yăh tgah ho'do gwăh' ne gă o'yah-
gĕh,
22 Neh ne dyò dyah dăh doh Not hwa'is hă do găh'dih,
o yah dont ni yòh'dăăh, neh des gya dye ăh' ne gŭs he-
năh' jăăh'go waah, o dă'dŭs oh neh huh' ha yah' da deh,
o wă noh' gwah huh dyo dyah'dăh doh ne gă o'yah-
gĕh, neh nòh găh, Iis . ne găh ne go no'oh gwah Go a-
wak, neh he h'syah da deh hah de yo dohk' ak hni'go i-
yèèh.
23 O năh ha'eh gwah ne' a oh hwah, ne Je sus, oh-
wah'sa wăh neh, săh ni wŭs'hă noo, na os'hi yahk, neh
(he ni o dih ni gò òh'dă noh) ho a wak ne Jo seph, neh,
ho a'wah gă'aah neh, He li ;
24 Neh, ho a'wah gă'aah neh Mat that ; neh, ho a'wah-
gă'aah ne Le vi ; neh, ho a'wah gă'aah ne' Mel chi ;
neh, ho a'wah gă'aah ne Jan na ; neh, ho a'wah gă'aah
ne Jo seph ;
25 Neh, ho a'wah gă'aah ne Mat thi as ; neh, ho a'wah-
gă'aah ne A mos ; neh, ho a'wah gă'aah ne Na um ; neh,
ho a'wah gă'aah ne Es li ; neh, ho a'wah gă'aah ne Nag-
ge,

26 Neh, ho a'wah gă'a̱a̱ĥ ne Ma ath; neh, ho a'wah gă'a̱a̱ĥ
ne Mat thias; neh, ho a'wah gă'a̱a̱ĥ Se mei; neh, ho a'wah-
gă'a̱a̱ĥ ne Jo seph; neh, ho a'wah gă'a̱a̱ĥ ne Ju da;
27 Neh, ho a'wah gă'a̱a̱ĥ Jo an na; neh, ho a'wah gă'-
a̱a̱ĥ ne Rhe sa; neh, ho a'wah gă'a̱a̱ĥ ne Zo ro babel;
neh, ho a'wah gă'a̱a̱ĥ ne Sa la thi el; neh, ho a'wah gă'a̱a̱ĥ
ne Ne ri:
28 Neh, ho a'wah gă'a̱a̱ĥ ne Mel chi; neh, ho a'wah-
gă'a̱a̱ĥ ne Ad di; neh, ho a'wah gă'a̱a̱ĥ ne Co sam; neh, ho-
a'wah gă'a̱a̱ĥ ne El mo dam; neh, ho a'wah gă'a̱a̱ĥ ne
Er;
29 Neh, ho a'wah gă'a̱a̱ĥ ne Jo se; neh, ho a'wah gă'-
a̱a̱ĥ ne Eli e zer; neh, ho a'wah gă'a̱a̱ĥ ne Jo rim; neh,
ho a'wah gă'a̱a̱ĥ ne Mat that; neh, ho a'wah gă'a̱a̱ĥ ne
Le vi;
30 Neh, ho a'wah gă'a̱a̱ĥ ne Si me on; neh, ho a'wah-
gă'a̱a̱ĥ ne Ju da; neh, ho a'wah gă'a̱a̱ĥ ne Jo seph; neh,
ho a'wah gă'a̱a̱ĥ ne Jo nan; neh, ho a'wah gă'a̱a̱ĥ ne Eli a-
kim;
31 Neh, ho a'wah gă'a̱a̱ĥ ne Me lea; neh, ho a'wah-
gă'a̱a̱ĥ ne Me nan; neh, ho a'wah gă'a̱a̱ĥ ne' Mat ta tha;
neh, ho a'wah gă a̱a̱ĥ ne Na than; neh, ho a'wah gă'a̱a̱ĥ
ne Da vid;
32 Neh, ho a'wah gă'a̱a̱ĥ ne Jes se; neh, ho a'wah-
gă a̱a̱ĥ ne O bed; neh, ho a'wah gă'a̱a̱ĥ ne Booz; neh
ho a'wah gă'a̱a̱ĥ ne Sal mon; neh, ho a'wah gă'a̱a̱ĥ ne
Na as son;
33 Neh, ho a'wah gă'a̱a̱ĥ ne A min a dab; neh, ho a'wah-
gă' a̱a̱ĥ ne A ram; neh, ho a'wah gă' a̱a̱ĥ ne Es rom; neh,
ho a'wah gă'a̱a̱ĥ ne Pha rez; neh, ho a'wah gă'a̱a̱ĥ ne
Ju da;
34 Neh, ho a'wah gă'a̱a̱ĥ ne Ja cob; neh, ho a'wah-
gă'a̱a̱ĥ ne I sa ac; neh, ho a'wah gă'a̱a̱ĥ ne A bra ham;
neh, ho a'wah gă'a̱a̱ĥ ne Tha ra; neh, ho a'wah gă'a̱a̱ĥ
ne Na chor;
35 Neh, ho a'wah gă'a̱a̱ĥ ne Sa ruch; neh, ho a'wah-
gă'a̱a̱ĥ ne Ra gau; neh, ho a'wah gă a̱a̱ĥ ne Pha lec;

neh, ho a'wah gă'aah ne He ber; neh, ho a'wah gă'aah
ne Sa la;
36 Neh, ho a'wah gă'aah ne Cai nan; neh, ho a'wah-
gă'aah ne Ar phax ad; neh, ho a'wah gă'aah ne Sem;
neh, ho a'wah gă'aah ne Noe; neh, ho a'wah gă'aah ne
La mech;
37 Neh, ho a'wah gă'aah ne Ma thu sa la; neh, ho a'-
wah gă'aah ne E noch; neh, ho a'wah gă'aah ne Ja red;
neh, ho a'wah gă'aah ne Ma le leel; neh, ho a'wah gă'aah
ne Cai nan;
38 Neh, ho a'wah gă aah ne E nos; neh, ho a'wah gă-
aah ne Seth; neh, ho a'wah gă'aah, ne A dam; neh,
ho a'wah, gă'aah Na'wen ni yòh.

OI'WAH IV.

ONĂH' ne Je sus ga noo hoh' haa yah'da deh Not-
hwa'is hă do găh'dih, det hoh'dăn dyooh ne Jor-
dan, da neh' hwa o'aah Not'hwaa ih he'o weh' deh-
dye'no gee nyoh,
2 Neh huh' ne gee ih' ni wăă'nĭs hăs'hăăh na nĭs he o-
noh', hoh ni go ăk'do oh. Da neh' dih ne' neh dwă-
nĭs'hă dee nyoh deh thah gwĭs dăh' de o'dek hoo niih:
neh huh dih' ni yòò weh no năh' oh wa'dohk dăh', oh-
ga'at ne' neh o năh wa o'dos weh dăh.
3 O năh' na nĭs'he o noh' ha wă'oh seeh', Neh gih shăh
neh, Iis' hya a wak Na'wĕn ni yòh', ji wĭs'as nă găă' gah-
agwa ah', o ăh'gwah ă gas'yo ni'aak.
4 Det hos'nyeh oh ne Je sus ha wă'oh seeh', Neh ne'
ga yaa doh', Tăh ăh neh' sho no ăh'gos gah'ah a'oh heh'-
go ook' no'gweh, neh gwaa' naah daa''wă na gee Na wĕn-
ni yòh.
5 O na'eh na nĭs'he o noh, neh huh' hwa o'aah o non-
da găă'yaat na gwus' o non dees, ga gwe goh' wa ot'gat-
hwah'dăh he'nit hă nă noh'do oh' ne go wăh'go waa shoh,
ne yo ăn'jah gĕh a gwus' da wă nook' sho, ga gwe goh
waat gat hòh.

6 O ną̆h' na nĭs'he o noh ha wą̆'oh seeh', He gah has-
des'hă gwe goh' nă gą̆ą̆' ą̆ goo yoh'; kuh, he'noh de ga-
ą̆h'są̆ oh: neh są̆h'ą̆h naeh neh, iih, ho gyah'da gwĕn-
ni yòs'doh; da neh' kuh, soo''dih gwa''nah ot ą̆ dwą ge-
gaa yą̆h', neeh'' ą̆ ee yoh.
7 Neh dih' gih shą̆h ne dyą̆ą̆ gwah' iih dą̆s ga'do-
ho'do os ą̆s gii'wa yą̆'as, ga gwe goh' Iis' ą̆h syah'da-
gwĕn ni yòh heht.
8 Je sus det hos'nyeh oh' ha wą̆'oh seeh', Ges hoo'neh
niis' da saa dăk Se nĭs'he oo noh; neh [są̆h'ą̆h] ne'ga-
yaa doh', Neh' tga gont' ą̆ eh'si wa yą̆ ni'aak Na yah'da-
gwĕn ni yòh', nee' Ya wĕn ni yòh, ha oh'hwah ge'ah sho'
neh, dą̆ eh'sa dii'wah nyă ni'aak.
9 Neh huh nee'wah da o'aah he ga non da yą̆h' ne Je-
ru sa lem, neh huh ho noh'sa do'gą̆h dih ga noh'sa gą̆ą̆'-
yaat da o'ăă dą̆h, ha wą̆'oh seeh, Neh' gih shą̆h' ne do-
gą̆s' neh' Ą̆ yaa'wah'gą̆ aak' Na'wĕn ni yòh, hòh sa da-
dyah'dą̆nt.
10 Neh są̆h'ą̆h ne' ga yaa doh' Neh' naeh nă o'go i-
onyą̆h' no o'yah ge o noh'shăh ą̆ o'sat ga'ă ąh, dą̆ ye są̆h'-
nya dooh gwah huh';
11 Neh' kuh naa dis'oh dah dą̆ ye sa yah'dah gwah'duk,
dyą̆ą̆ gwah' są̆h'ą̆h sho ne ga ą̆ gwah ni yòò weh' gah-
sgwăăh'gĕh hah dą̆'sah sih'doo yą̆nt.
12 Neh ne' det hos'nyeh oh ne Je sus ha wą̆'oh seeh', Neh
neh, i wą̆ą̆h', Są̆ noh' ą̆h sa dą̆ noh'ge ăt haak, naa'es ni'-
go da gòh' Na yah'da gwĕn ni yòh' nee' Ya wĕn ni yòh.
13 Da' neh huh ni yòò weh' no ną̆h' sha ohk dą̆h ga
gwe goh', haa dą̆'noh ge'ăt hak na nĭs'he o noh', na'a dą̆h-
ni gòò'daa gòh', hot hă da doh' haa yah'da deh sah' noh-
yo'nis heht.
14 O ną̆h ne Je sus det hoh'dą̆n dyooh' neh' jo dye'-
ăh dah'go on dyeh' Not'hwaa ih' gah has'des hăh, sho-
yos'oh ne Gal i lee: da neh' neh, oh ga ya gą̆ht' ne'
neh huh, he ni o'yah da'năă gwat hoh dwa'di oo gòh' ga-
gwe goh he'yo ą̆n ja de nyoh ne' neh huh de jot'hwa-
daa seeh.

15 Neh ne' waa go i'o nyăh hăă nont gă nis'ah dah'gwa-
agah, ga gwe goh' hah de o wa'ăh să o nyoh.
16 O năh' neh huh' nit ha wee nooh' ne Na za reth,
he'o weh' ni o wa yòò dyăh; neh huh dih kuh' naeh,
he ni o i oh dăăh, neh huh' he o'yos oh hăă nont'gă nis'at-
hah, na wĕn da do'găh doh wa nis'hă deh, neh huh de o'-
dah oh, waa'des aah nă o wă noh'sa wăh.
17 Da neh' dih tho waa'ya dos'hă wiih, no'o ya'dos-
hăh noo do'găs da'ni ak E sa i as. Neh huh ni yò weh'
no năh' oh thaa'ya dos'hă gwaa it', wa a găh', he'o weh'
ga yaa doh,
18 Gyah dah'gĕh ga eeh' Not hwa'is hăh, Na yah'da-
gwĕn ni yòh, neh ga i'o nih' heh, O noh hak hnòh'gaah,
ha gyah'da gă'yaat ne' neh ăk het'hăăh gwăh' no'nii dăăs'
ne ga i'wi yòs'dok; neh tha geh'hah dah'goh năsk he-
jăht' ne de yò'dyah goh' ne ga wĕn'nyah sah; neh kuh,
ăk het'hăăh gwăh' no'sa o wă nont gah naa di'nos gwah;
neh' kuh noo sa ye dok hah'heht ne de ye gah'gwe goh,
neh kuh năs khes'ha nyahk', ăs hă non da dwĕn ni yòh'-
heht neh, o de da gwăăs'hoh he ye yah'da deh;
19 Neh' kuh, ă get'hăăk, heh, o năh hoh ga'eeh ne'-
yòs hăă deh thoh ni go i yòòh' Na yah'da gwĕn ni yòh, nă-
ye'ye nooh' no i'wi yòs'dos hăh.
20 O năh des ho'ya dos'hăh seeh neh kuh ho saa'o-
yoh nòs de'is doh ne' ga ya'dos hăh, o năh sho dyăn-
des oh. Da neh ne'aa di gwe goh' no gyeh' hă nih-
dyoh hon dă no yăn'dah gwah' neh huh sho ho nont gai'-
yòs doh ha yah'da deh' de a di gaa'neeh.
21 O năh' hoh saah' na go yă ah'seeh, Neh nă găă'
wă nis'hă deh oh ga'i wa yee ih' he ni ga yee ăh' ga yaa-
doh e swa'ook.
22 Da neh' ne ga gwe goh' ha dii'wa gwa ih sos' ha-
yah'da deh, wa o dii'wa năă gòh' kuh, heh, sòh jih' o-
da ni dăă oh' ni ga wă noh'dăăh da ga ya găht' haah sa'-
ga ănt. O năh' ho năăh', Tăh ăh găă' neeh nă găă ne
Jo seph', de o'a wak?
23 Neh na go yă ah'seeh, Tga gont' neh năs gwă as,

nă gă̤ă̤ ni ga wă̤ noh'dă̤ă̤h, ha dis'nyeh dah'gwah, Sa dee-
jă̤hs', sa'sa da dee jă̤ht: neh na gwa'nah ot o gwa'oo gă̤h
ni wa dye ăs oh ne Ca per naum, neh huh ha'eh gwah'
noh jeeh' nă̤k'huh he so'ă̤n ja deh.
24 Da neh' neh, haa wă̤ă̤h, Do gă̤s' oh gwă̤'os,
deh soo gaah' no do'gă̤s daa nih' noo'da o wa gwah'seek
he'o weh' ha oh hwah thaa'ă̤n jaa deh.
25 Neh gwaa niih ne ga i'wa gwĕn ni yòh oh gwa'oo-
wih, o nont'gah dek' no di'noh gwa'yes hah'syok neh
Israel, chit ha'wă̤ nis'hă dee nyok' neh, E li as; no nă̤h'
shah wa'deh hoo dooh he gă̤ o'ya deh, să̤h' ni yos'hă gee
yee ih' kuh ni wă̤ă̤'nih daa gee' noh o'nis heht, no nă̤h'
do gă̤s' shah ga gă̤ă̤ is' wah a go dos'weh daa'noos thi yo'-
ă̤n ja gwe goh' thon daa weet, ne' neh huh dyo ă̤n ja-
deh;
26 Neh dih ne tă̤h ă̤h deh gaat gaah he ni wă̤ non diih
ne' neh huh' ha o'waa haht neh E li as, neh' sho neh,
Sa rep ta, ga non da yă̤h ne Si don a ă̤n jah gĕh, hes ha'go-
yah'do wă̤h oh ne ya goo gweh', go noh gwa yes'hah oh.
27 Ho nont'gah dek' gwah huh' no di'yah dat'gă̤s gwah
ne Israel, nah'soh chi oo heh neh, E li se us, hodo'gă̤s-
da'ni ak; da neh' ne' deh so gaah' deh sho wa yah do aa-
eh, neh sho ne Naa man, Sy ri an noo'yah doh'dă̤h.
28 Da neh ne ga gwe goh' no noh'sa do'gă̤h dih'gĕh
hă̤ nih dyoh, no nă̤h' wa ă̤'no ook nă̤ gă̤ă̤ noh o i oh'dă̤h,
oh ga'noh heht haa di'yah daa deh' ne ga nohk hwă̤s hăh,
29 Det ho di dah'oh gwah huh, as dee'gwaa noh ga-
non daa dih' ho sa o wa'yah doh'yaak, neh huh' hee'yò-
non dyah'goh hwa o'wa aah, (he'oweh' ni gaa at hoo'di'-
non da yă̤h,) neh ne' neh huh a'ah no'wes ho da dyeh
ha'o wa'yah dă̤nt.
30 Neh gwaa' naah de'wah să̤ nos hoh' sho, haa dih'si-
aah' ho ăh'doh, de ot'haah'gwă̤h,
31 Neh huh' ho yos'oh ne' Ca per na um, ga non da yă̤h'
he'yo ă̤n ja deh ne Ga li lee, neh huh' ha goi o nya nis'oh
na wĕn da do'gă̤h doh' wă̤ nis'hă dee nyoh.
32 Da neh' ne' wa o dii'wa nă̤ă'gòh ne' nah ot ha go i-

wa'dąh dăă niih; neh sąh'ąh ik neh' no wąănoh' ne' gah has'des hăh.
83 Da neh' kuh no gyeh', hăă nont gą nis at hah neh-huh gyee' hąh dyoh no'gweh, neh' ho aah' noot hwa'is-hăh no yah'dat gih hą nis he o noh; neh ne de oh'sąnt-hwah'oh tho deh'has dos'oh,
34 Haa wąąh,' Ah'hah'! a nah ot' niih' o gwa'dii waa-deeh heh, syah daa deeh,' iis' Je sus ne Na za reth di sa-ya gąh'oh? neh' gąh oh syoh'duk nąs gwa i wah'doht! Neeh' naeh ne go yąn de ih, neh' waeh niis ne sa-yah'da do'gąh dih, Ha wĕn ni' yòh hya yah da wąh.
35 Onąh ne Je sus wa o'is dąh, ha wąą, thah sa dyą'aak, da jaa gąht' kuh, haa yah'da deh. Da' neh huh' ni yò-weh no nąh' na nis'he o noh' gah săă gooh' wa o'eh dah'-is no'gweh, daa ya gąht o nąh' haa yah'da deh, tąh ąh' naeh de o'yąąs dooh'.
36 Da neh,' ne ga gwe goh' wa o dii wa nii'eek, de o-non da dą oh'seeh gwah huh' ho nąą', A ne gąh noh ga-wą noh'dąh' ną gąą'! neh' wa eh neh', da go yą'noh do'-os gah has'des hăh gwah huh' wa'ye ăh'duk, wa go i'wis-as' no nont'hwa is'hăt gih, do gąs don daa'di ya gąht.
37 Da neh' ne wa i'wa no gąh, ga gwe goh' thon daa-weet' he'yo ąn ja deh ne neh huh' shoh.
38 O nąh' det ho'dah'oh sho ya'gąh oh hąą nont'gą nis-at hah, neh huh' he o'yos oh' hoo noh'sòòt ne Si mon. Da neh' dih ne Si mon yôôh o noh'ąh goh doh'go ă'oh o-deh' ji ah'doh, o'nąh ho wa do e'syoh'gwa niih, oh sha go-non'dyah don dak.
39 Da' o nąh' neh huh' de o'dah oh he ye yah'da deh, neh ne waa'is dąh', he'gohdoh go ă oh; neh ne' wah-a go yah'dat gah: o nąh kuh' naeh, wah o gon daa dyeh' de dya'gòt gą'oh, des ho wan dis'nyes oh' kuh.
40 Da neh dih, no nąh' shah găăh gwąh'seh, ha dii-gwe goh ne' got he'yoh daa yąh' i gąą gąąs', hoh tgah'-hoh dąh shoh ho di nook'da nih, neh huh' da o wan di'-aah haa yah'da deh; neh ne' waa go yą nis oh'da ąh hah-de yo gweh'da gee, saa go jąht' kuh.

41 Neh neh, ha di'nis he o noh'shoh ha'eh gwah daa-
di yaa gäht' haa di'yah daa deh' ho nont gah deh, de ä'-
noh sänt hwus, hä non doh' kuh, Iis' do gäs', ne' Christ,
ho aa wak' Na'wĕn ni yòh. O näh' ha go ya is'da nii, täh-
äh deh sha go nok do daa niih neh a'odit hääh go ok ho-
nä'noh doh, do gäs' neh, ne'Christ.
42 Da' neh huh' no näh' sa wää'nis hăă däh, hoh dän'-
dyos oh, neh huh' he a wee nooh he'o weh' deh dyo'-
gweh da no geh; o näh' noo gweh' ho wa'yah dih'sa goh,
ho wa'yah do'wäh oh' gwah huh, ho wa'yah da'nos daa-
doh', kuh, neh naa'gä aak deh sho'doh nooh haa di'yah-
daa deh.
43 Neh na'go yä oh'seeh, Tga gont' säh'äh neh' ä-
get'hăăk net hä noh'do oh'shă gwĕn ni yòh' Na'wĕn ni-
yòh, no'yah jih ga non'da yän doh'; neh säh'äh dyo i'-
wah heh tho geh'hah oh.
44 Da' neh huh' he ot'hääs oh hä nont gä nis'ah dah'-
gwaa noh', ne Ga li lee.

OI'WAH V.

DA' neh huh' he ya'wäh oh, he'noh weeh' no gweh'
da o non dyah'da e' a dyeh' sho haa yah'da deh, na-
yò gwe'nyo ook a ä no'ook na'wää noh Na'wĕn ni yòh,
neh huh de o'dah oh ga nyò dăăk ah', ne Gen ne sa ret,
2 Neh no gäs'oh de ga o waa gee' ga nyò dăăk ah' ga'a-
yò nyoh: ho non'deh noh'dah gwäh' gwaa' naeh, nää-
ni'jòh yaas, neh' neh, ha di'no aa es no noh ăăh-
shoh.
3 O näh' sga o waat' ho deh'noh daa hoh' ne' ga o wa-
ge'oh, neh' ne Si mon ho wäh'; ho do e syoh'gwa niih'
gwah huh' nòs to'oh sah ni yò weh' non da ga'o yòok
he ni yo'än ja da dyeh'. O näh' ho dyän'dus oh, ha go'i-
o nya nis'oh neh' gän dyòh'go waa näs, ga'o wa goo'
daas'nyeht.
4 Neh dih, he ni yò weh no näh' sha ä'nih hääh hot'-
haa ahk', ha wä'oh seeh' ne Si mon, o no'dea gĕh', hoh-

sat'ho wan da daat, neh' gwah huh neh', ăh jòò sooh ne'-
swah ăăh shoh, a ga yee nooh', ne' găn joh.
5 Neh ne' det hòs'nyeh oh ne Si mon, ha wă'oh seeh,
sa di'o'nya nih, oh son da gwee goh o gwă'o yaa găăh, tăh'-
ăh dih, deh thah'gwis dăh' deh o gwa yee nooh; neh-
huh gwaa na'eh he ne sa wă noo wăh, do găs' ă gah'-
e oh.
6 Neh huh ni yòò weh' no năh' nă găă' no dii yeeh', o-
nont'gah deh ne găn joh' oh thă ni dyòh'gwah haah:
neh noh'dwa dyahk' no noh ăăh.
7 O năh' hwa'o wă non dă noh'ge ăh'daa noos ne' shah-
gaat' de a di ye'no wahk hoh, ne'sga o waat' ha dih'nont;
neh' ne gaa oh' on'da ăă neet, a'o wan di ye noo wahs.
Neh huh' ho di'yos oh, hah de ga o wan jă'oh gwah huh',
wa'di noo het, neh huh gwaa' hoh gaak daht o năh' wah-
o'di no wa yănt hwat.
8 Neh no năh', ne Si mon Pe ter waat'gat hoh, neh-
huh' he de os'ha dee nyoh' ne Je sus ho yah dye năh'oh;
ha wăă', Sat hă daat' he ni gyah'da deh; neh săh ăh niih
nă găă go gweh', O' Syah da gwĕn ni yòh, a gii'wa neh'-
a goh.
9 Neh săh'ăh neh, wa o'i wa'năă gòh, ga gwe goh'
kuh, ne' shah gaat' hăă nehs, neh săh'ăh naah'de yòò-
dohk o nont'gah deh ne găn joh', ne' wa di yee-
nooh.
10 Ha eh gwah' kuh, ne James, kuh ne John, ha-
go'a wak'shoh ne Ze be dee, neh shah gaat' hah de'a di-
ye no wahk hoh' ne Si mon. O năh' ne Je sus ha wă'-
oh seeh ne Simon Să noh' ă sah'dyohk; neh' nă găă
ă wah'sa wăh, neh ne'wah ăoh he ye noo seek' nă'noo-
gweh.
11 Neh huh dih', ni yò weh' no năh neh huh' sa ă'-
nont ho'wah gaa at' he ni yo ăă ja da dyeh', ga gwee goh'
wa ă'nont gah, neh wa o'waa non dăh.
12 Neh huh ni ya'wăh oh, no năh' ga non da do găăh,'
ho'o weh' hăh dyoh', Jat ga'ă oh, neh no'gweh, ga noo-
hoh' no yah'dat găs: neh no năh, wa oo găh' ne Je sus,

ho goh'so dah'oh, ho do e syoh'gwa niih', ha wăă, Syah-
da gwĕn ni yòh', neh' gih shăh' noo'de sa ga yăh', sa-
gwe nyooh' noo'sas gyah'do aa eh.
13 O năh'tho nis'eh da gwa ih'sooh, hoh tho yă o nyooh'
gwah huh, ha wăă', o'ge ga yăh; swa dă'no aa eh heh
syah da deh. Neh ne' wah o gon daa dyeh' neh, ot-
găs'gwah, oh wa'doh neek ha yah'daa'deh.
14 Neh ne wa oh'ni go'o nih', nă gă aak so gaah' no'-
gweh de o'o wiih: neh gwaa', ne' sah dăn dih, neh'
hwa e sa dyah'do dah'sahs naa yah'dont hwvs, neh huh'
ăh saat gah' ne' dăh syah'do weet, heh ji sa'dyah do'a eh,
ăh sii'wa ye is' he ni o'i wih'sah oh ne Mo ses, neh' ă ga'-
i wa gwa ih'soh seek' haa di'yah da deh.
15 Neh'' dih, he'noh a wăh sah gwah' sho, oh dwa'-
di o gòh' wa i'wa na găh: da neh', ne găn dyòh'go waa'-
năs', da ă'noh dăn dyo gwa'ooh, wa o di yah'da yee ih,
neh na ă no'ook, o'sa o wan di'jăh daa'nooh, kuh, no'di-
nook da nih.
16 O năh neh huh' ho t gon'dah goh' he'o weh' deh-
dye noo gee nyoh, ho dă nayăn dvs oh', kuh.
17 Da neh huh' he ya'wăh oh ne' wăă nis'hă doo găăh,
he'noh weeh' ha di o nyaa nih', neh huh gwah' dos gă'oh
ni ă nih dyoh' ne Phar i sees, kuh neh', ha non'di o nya-
nih ne ga ya'nes hăh, hah de ga non da gee' he ni ga non-
daa yăh' ne Gal i lee tho neh'daa noh, kuh ne Ju dea,
haeh gwah' kuh, ne Je ru sa lem; da neh', ne' neh huh'
gaa dek naah has'des hăh Na yah'da gwĕn ni yòh', noo'-
sao di jăh'doh.
18 Neh ne' jat ga'ă oh, hă noo gweh' da di nok'di-
nyoht' neh huh, ha yah'da aa dyeh' kuh, no'gweh, neh
neh', a we'ee yooh na yah'dah gĕh' nah oh'dăh ăh: neh
neh, ho nih'sa goh' he noo'da di ye ăh dvk ha'o waa yoht,
neh huh' kuh, a'o wa'yas hăăh he'a gat.
19 Neh huh dih, ni yòò weh' no năh' tăh'ăh de'o di-
găăh' he'o weh' ha'o wa'yoh dak, neh ga i'o nih' heh,
soh'jih' găn dyòh'go waa năh'; ga noh'sa găă yaat o năh'
he'o nee nooh; neh huh' da o wa nok'di nyoh'dvk, de-

yòò gääh' ne' tga noh'sa weh'säh doh, gän dyòh'gwa-
goo' wa o wat gah he'aa gat' ne Je sus.
20 Neh huh ro näh' waat gat hòh', he'nit ho'näh ni go-
äs'ah doh', ha wä'oh seeh, So'gweh, do se sa dii'wah säă-
gwus' naeh o näh' ne sa i'wa neh'ak shăh.
21 O näh ne' sha go'di ya do nih', kuh ne Phar i sees,
wa ä'noh saa wäh' noh'tha di yah'do weh'daa nooh, ho-
nää', So ne gäh' nä gääh' neh, o wän'nos swa'aht goh-
sä no et gänt hah has nyeh'dah gwaah'? So no yah' go gwe-
nyooh' ne do sa ye'i wah'să gŏh, ne gai'wa neh ak shăăh,
neh' sho, ha oh'hwah ge'ah Na'wĕn ni yòh'?
22 Neh' dih he ni yò weh' ne Je sus wa'aa gäh nää-
nä'noh do'nyoh shăh, det hos'nyeh oh, ha go yä oh'seeh,
A nah oot' de di swa yah'do weh'daa nooh' ne swä nyah'-
sa gooh'?
23 Ga än'dih gwah ni gaah deh'ga noo oh, na wä aak,
Do se sa dii'wah săă gwus' ne sa i'wa neh ak shăh; neh'
gih shäh' na'wä aak, Des daht', sah'dän dih?
24 Neh' dih, na e swä noh' dook, heh, hah has des hăăt
No wa wak' no gweh, ne yo än'jah gĕh ne däs ha i wah'-
să gòh ne ga i'wa neh'ak shăh, (ha wä'oh seeh ne deh-
swä'ni non'dok hah ho nook'da nih,) Oh go'yä os, Des-
daht, dee sek' kuh neh, sa dyas'hän dah'gwah, neh-
huh' ho saa seeh' he di sa'noh soot.
25 Da neh, ne' wah o gon daa dyeh' det ho'dah oh
he'aa di gat, de oh'gwäh kuh' he'o weh' ni a'yas-
hän duk, o näh' hoh dän'dyos oh neh huh' hes ha-
wee nooh' het ho noh'soot, de o'äh sä o nyo'neh Na'wĕn ni-
yòh.
26 Neh' ne ga gwe goh' wa o dii'wa năă gòh, oh tho-
wa äh'säonyooh' kuh Na'wĕn ni yòh, oh ga'noh heht'
gwah huh,' ne da o'noh'dyohk, ho nää, Neh' ne dwat'-
gat hoh no dyaa nont' noh o i oh'dähshoh nă gää' wä-
nis'hă deh.
27 Neh' no näh' shah ga'at nă gää' noh o i oh'däh-
shoh', neh' nooh'dän dyooh, neh no gäs'oh neh, ha-
wis'de o'ees, Le vi ha yaa soh, neh huh' häh dyoh' he'o-

weh̆′ ha di ga nyah̆k′thah̆ no wĭs′dah̆ : neh̆′ neh, ha wă̱-
o̱h seeh, Dak′no̱n dă̱h̆′.
28 Da neh̆′ ne ga gwee go̱h′ hot gah̆′wă̱h̆, det ho′-
dah̆ o̱h kuh̆, wa o′no̱n dă̱h̆.
29 Da neh̆,′ ne wa os′yo̱ nyă̱h̆, ne gak hwa′eh̆ go waa
heh̆, tho no̱h′soot ; neh̆′ ne gă̱n dyòh′go waa nă̱h na dii′-
wĭs de′o ees, o yah̆′sho̱h̆ o̱h′ gwah̆ huh, ne′ shah̆ gaat′,
hwa′ă̱ no̱n dyă̱ă̱h̆.
30 Neh̆′ dih ne sha go′dii ya do̱o̱ nih′, kuh, ne Phar-
i sees, wa ă̱ no̱n dwă̱ no̱ yă̱nt′ haa di′yah̆ daa deh̆′ na go̱ i-
o̱ nya nih, ho nă̱ă̱′, A na eh′ he go waah′ neh̆ shah̆ gaat′
h̆e swa′dek ho̱o̱ nih̆′, shah̆ gaat′ kuh, he swa′ne gee haah̆′,
neh, ha dii′wis de′o ees, kuh neh, ho dii wa′neh̆ aa go̱o̱h ?
31 Neh̆ ne′ det hos′nyeh̆ o̱h ne Je sus, ha go̱ yă̱ o̱h′-
seeh, Neh̆ ne′ sgă̱ no̱h′ thi ă̱ no̱h heh̆ no̱ gweh′, thă̱h̆′ă̱h
dah̆ de o no̱n′do̱ ă̱n jo nih′ naa′de jă̱h̆s, neh̆ gwaa′, no di-
no̱o̱k′da nih.
32 Thă̱h̆ ă̱h′ neh̆, deh̆ a′gyo̱h̆ dah′go̱h ne′ neh̆ o̱ sak-
he′no̱o̱k ne tgai′wa ye ih̆, neh̆ gwaa′ no̱o̱′sa ă̱ no̱n dat′he-
wat′ no dii wa′neh̆ aa go̱h.
33 O nă̱h′ ho̱ wă̱′o̱h seeh, A naeh′ he go waa′ na go̱ i o̱-
nya nih′ ne John, dah̆ ji′ah̆ neh̆ o na′eh̆ des ho no̱n do̱n′-
dyeh do̱o̱h, hă̱ no̱n dă̱ no̱′yă̱ o̱h gwah̆ huh, ha eh̆ gwah′
kuh ne Phar i sees sha go dii o̱ nya nih ; neh̆ gwaa′ niis
ne she i′o̱ nyaa nih, hă̱ no̱n′dek ho̱o̱ nih, ha dii′ne gee hah̆′
kuh.
34 O nă̱h′ ha go̱ yă̱ o̱h′seeh, Swa′gwee nyo̱o̱ gă̱h neh̆′,
o̱n da yech′hi yă̱′no̱h do̱′o̱s, no dă̱′oh̆ sho̱h̆ no′nyaa′kheh̆,
neh, da ă̱ no̱n do̱n dyeet′ he nă̱ yo̱′nis heh̆t dă̱ no̱n di′-
aak′?
35 Neh̆ gwaa′ naeh ne′wă̱ă̱ nĭs′hă dee nyo̱h̆ daa weh̆′,
no nă̱h noo′nyaak heh̆′ ă̱ a̱′wa̱ yah̆′do̱h̆ neek he′ni a di yah̆′-
da deh̆, da′ neh̆ huh′ ni yòò weh̆′ dă̱ă̱ no̱n do̱n dyeet′,
ne′ neh̆ wă̱ nĭs′hă dee nyo̱h̆.
36 Neh̆′ kuh ne de ga yă̱ o̱n dăăh go̱h′ ha go̱s′nyeh-
dah′gwa niih, Deh̆ so̱o̱ gaah̆ no̱′gweh ne ga ă̱h′dăă seeh′
ga ă̱h′dăá ga yo̱o̱′neh haa ăh nă̱n daak ; neh̆ gih̆ shă̱h′ no-

yah' noo ya wąh, o nąh' waeh de jaa oh', ne waa seeh' oh tgăăh'ne gaah, neh neh, gąą no'wet hăă gwąh' ne waseeh gĕh', thąh ąh' deh aa oh' daa gya dah'no eht' ne ga ąh'dăă ga yoh.

37 Neh kuh ne' deh soo gaah' no'gweh, no'ne ga seeh ne wine ga sheh da ga'yoo neh' neh gah syòh'sah a'ondaa ah; dyąą gwah' sąh ąh sho, no'ne ga seeh' dą gus'heh da nee gaah, neh gah syòh sah, ą ga iht' kuh, ą ga iwah'doh gwah huh' ne' gus heh dah, neh gah syòh sah.

38 Neh gwaa', no'ne ga seeh' ne (wine) gas heh'daseeh gĕh' ą yon'dah ho'ook, da', de jaa oh' ne' neh, ąwi'yò aak.

39 Deh soo gaah' no'gweh, no nąh' ą o'ne ge'ą aak no'ne ga gaa yoh, ne (wine,) no nąh' sho' kuh, da o do'ąnjoos ne waa seeh', neh sąh'ąh ne' wa ąh, Neh' wi yòò noo'ne ga ga yoh.

OI'WAH VI.

DA neh he ni ya'wąh oh neh ne da wa dye ąnt' awąn da do'gąh doh jo non dă dyeh ne dek nii wadoh'tah wą nis'hă deh ne de wa'da wą'oh gwah, neeh ne' neh huh, ho ăh'doh he ga yąnt' hwah soh no noo jah; da neh' neh, waa di jih ji yah khooh na go'i o-nya nih, wa ąnon dek'hoo nih gwah huh, doo'nąh nya găă'nye aa dyeh, no noo jah.

2 Da neh' na' di'yah da doo gąąh' ne Phar i sees ho wą ną'oh seeh, A'naeh he go waah', neh huh' ne swa yeeh', ne tąh'ąh deh ga ya nes'hăh gĕh no ye yeeh' na wĕn dado'gąh doh wą nis'hă dee nyooh'?

3 Neh ne' dech ha go wą'noh săă gwąh ne Je sus', hawąą, Tąh'ąh gąh deh swa wą noh'saah', nąk huh' sho niyo'i wah, he'ni o dye ăs oh ne Da vid, no nąh' sha o'dosweh'dąh ne'a oh hwąh neh' kuh, ne' shah gaat' hąnehs'gwah;

4 He ni ya'wąh oh he'neh huh he o'yos oh ho noh'soot Na'wĕn ni yòh, do gąs' de oh'gwąh no ăh gwah ne' yontchih wăăh gwah, ho dek'ho nyas'oh gwah huh, ha go ya-

wiih′ ha′eȟ gwah ne′ shaȟ gaat′ hä̧ä̧ neȟ′, ne tä̧ȟ′ä̧h
deȟ′ga ya nes′häȟ gĕh naa yeek′, neȟ′ sho̱ na di′yaȟ do̱nt-
hwʊs′ ho no̱h′ho̱ȟ ge′ah?
5 Neȟ′ kuh na go̱ yä̧ o̱h′seeh, Neȟ No̱ wa̱′wak no̱-
gweh′, Ha yaȟ′da gwĕn ni yòȟ′ ha′eȟ gwah na wĕn da do′-
gä̧h do̱h.
6 Da′ neȟ huh′ he ya′wä̧ȟ o̱h, no naeȟ o yaȟ′ ja wĕn-
da dŏ′gä̧h do̱h′ neȟ huh ne′waȟ he o′yo̱s o̱h′ hä̧ no̱nt′gä̧-
nis′at haȟ, wa′di o̱ nyä̧ȟ′ kuh: da neȟ′ neh′, hä̧ȟ dyo̱ȟ′
neȟ huh′ no̱o̱′gweh, hos oh′dat hä̧s′o̱h na yä̧n′neh go̱h.
7 O nä̧h′ ne sha go′dii ya do̱ nih′, kuh ne Phar i sees
ho̱ wa̱t′ga ä̧′o̱s o̱h, a′diȟ′gwah ä̧ch ha go jä̧ȟt′ na wĕn da-
do′gä̧h do̱h wä̧ nĭs′hă deȟ; neȟ′ neh, a′a di was′hä̧ wiȟ′
i gä̧ä̧ na′o̱ wa̱′i wa′yä̧h dʊk.
8 Neȟ′ dih ne tho no̱h′do̱ȟ he′ni ä̧ nä̧n no̱h′do nyo̱ȟ′-
syòȟ dä̧ä̧h, neȟ na wä̧′o̱h seeh no̱′gweh nòs oh′da yes′haȟ-
o̱h, Des daȟt′, haȟ de′wah sä̧′no̱h jih′ des daȟt. O nä̧h′
det ho′daȟ o̱h neȟ huh′ kuh, ho ä̧ȟ heȟ o̱h.
9 O nä̧h′ ne Je sus ha go̱ yä̧ o̱h′seeh, Jo i′waat ä̧ gwa′-
o̱n do̱o̱ȟ; Neȟ′gä̧h ne ga ya′nes häȟ′gĕh na wĕn da do′-
gä̧h do̱h wä̧ nis′hă dee nyo̱ȟ, ne wi yòòh′ nä̧ yo̱n dyeeȟ,
o̱ gii, neȟ ne′ wa eet gä̧ȟ nä̧ yo̱n dyeeȟ; ä̧ ja′go̱ heet ne′
gä̧ ee yo̱s, o̱ gii′, ä̧ ye′i wah′do̱ȟt?
10 Neȟ neh, de ot′gah do̱o̱s′o̱h he a go̱ yat′gat hwaȟ′o̱h
ga gwe go̱h′, ha wä̧′o̱h seeh no̱′gweh, Da sä̧ nis oh′da gwa′-
ih sih. Neȟ huh′ ni o ye ä̧h: Neȟ′ ne sa waa do̱ȟ naas-
oh′daȟ, shaȟ do̱ sa yaa wä̧h′ naeh′ he ni yòȟ′dä̧ä̧ȟ ne′
sgat.
11 Neȟ′ neh, da ga′no̱h heȟt ha di′yaȟ daa deȟ ne ga-
no̱ȟ′kwä̧s häȟ: neȟ′ kuh, ne de o′dit hăăs′o̱h, he na̱′o̱-
wa̱ yeeȟ′ ne Je sus.
12 Neȟ′ neh, nä̧ ni ya′wä̧ȟ o̱h ne′ neȟ dwä̧ nĭs′hă de-
nyo̱k, hoh dä̧n′dyo̱s o̱h neȟ huh′ he a wee no̱o̱h′ he′dyo-
no̱n da deȟ wa dä̧ no̱′yä̧ no̱ȟ; neȟ neh, oh so̱n da gwee-
go̱h′ ho dä̧ no̱ yä̧ä̧ niih′ Na wĕn ni yòȟ.
13 Neȟ huh dih′, no nä̧h′ sa wä̧′nĭs hăă dä̧h he a′go̱-
no̱′go̱s o̱h′ na′go̱′i o̱ nya nih′ ha yaȟ′da deȟ: neȟ he ni-

ă non diih' wus hăă' dek nii' sga eh ne' wa go yah'dăă-
goh; da neh ne' neh he noo'goh să'nòh dăs, ho wan'dih-
hah oh:
14 Si mon, (neh' naeh ne' Pe ter na oh'să noh dăs;)
And rew naeh, ne' de ya'dăă non deeh; James kuh,
neh' kuh, John; Phi lip, Bar tho lo mew gwah huh;
15 Mat thew, Tho mas kuh; James gwah huh, ho aa-
wak' ne' Al phe us, Si mon kuh, ne Ze lo tes ho wa'-
yas thah;
16 Neh' kuh ne Ju das, ne' de ya'dăă non deeh' ne
James, kuh ne Ju das Is ca riot, neh, ho dyah'dat gah'-
wăh.
17 Neh huh' sha yah'dăă dyeh' det ho non dyah'dăh-
doh, neh huh' sho di'ăh heh'oh he'o weh' shah de'yo ăn-
ja deh; neh ni o dyòh gwah na go'i o nya nih', găn-
dyòh'go waa năh' gwah huh noo gweh', tho di ya găh'oh
thi yo ăn ja gwe goh', ne Ju dea, Je ru sa lem kuh, ga-
nyò dăăk'da dyeh', gwah huh', he noh'de yò do'ăn johk'-
doh ne Tyre, Si don kuh, neh no wan'di wat'hon daat-
heh, neh' kuh no'sa o wan dii jăht' no dih'hă yăn doh;
18 Neh' kuh haa di'yah daa deh' not hwa'is hăăt gihs'
i găă' dyo i'wah, go wĕn no i'nehs; neh' ne' sho wan di-
jăh'doh.
19 Da neh' ne găn dyòh'gwa gwe goh' wa ă'nih saak'
na ya go'nok do dahs' i găă, naah da'o wa yă o nyooh, neh-
săh ăh nòh'ga ya găht' haa yah'da deh, ne ja go'jăh-
thah, gah has des hăăt, ga gwee goh' kuh, sa'o di jăht.
20 Neh ne' de ot'gaah'gwah doh' ha go yat gat'hwah-
oh' na go i o nya nih, ha wăă', Swăn dăă oh niis' ne
swăn dăăs, neh săh ăh niis' swaa wăh' heh, thă noh'do-
oh'shă gwĕn ni yòh Na'wĕn ni yòh.
21 Swăn dăă oh' niis' ne swa dos'weh daa nih nă găă
ne'wah, neh săh'ăh ne'tgaa gont' ăh swah'daht. Swăn-
dăă oh' neh' swa dăă nohs de swa'gah să'nis hăh'syoh
nă găă ne'wah, neh săh'ăh ne' tga gont' ă'swa yon dih.
22 Swăn dăă oh' niis, no năh noo gweh' ă yech'his-
swa'ăh, kuh no năh' wak ah' ă yech'hi yah'da is he'ni o-

ni dyòh'gwa deh, ă yech'hi noh'gon dăh' gwah'huh; neh'
kuh ne deh gai'wa gwĕn ni yòh ă an'dih daah es'da nooh
gwah huh ă yech'hih să no găăt, neh' ă dyò'i wah'gă aak
haa yah'da deh No wa'wak no gweh'.
23 Swa doh'ho ok' dih ne' neh dwă nis'hă deh, neh'
neh, dăh swă'noh sgwah'gwa nooh he'nă swa doh ho'ăh:
neh săh'ăh ne' swat ga'ă oh, o i''o waa năh ne'huh, ă-
di'swat ga'nyah'găh ne gă o'yah gĕh: neh huh' săh'ăh
sho ha'eh'gwah no wan'dih nis'hoh gă aah, nit ho wan di'-
yeh hak no'di do găs'da ni'ak.
24 Neh' dih ne ga noo oh' he swa yah'da deh ne'
swat ga noo niih? neh săh'ăh naeh niis' neh, o năh
swah ni go i'yòh oh.
25 Ga noo oh' he swa yah'da deh, ne' swah dah'oh, neh
săh'ăh ne' tga gont' ă swa'dos weh'dăh. Ga noo oh' he-
swa yah'da deh ne' swas gaat gwăs nă găă ne'wah, neh
săh'ăh ne' tga gont ă swah' ni go e tgăht, dă swah'-
sănt hoh.
26 Ga noo oh' [he swa yah'da deh,] no năh', [ga gwee-
goh'] noo gweh' wi yòòh' ă yes'nyeh duk' heh' swa-
yah'da deh? neh huh' săh'ăh sho ha'eh gwah nit ho-
wan di'yeh hak no wan dih nis'hoh gă aah ha di'yah daa-
deh' ne ya'găh oh ho di do găs'da ni'ak tăh ăh' naeh
deh doo găs.
27 Neh gwaa' niih, nòh gwă'as, nă găă ne' swa ook-
hah, Ech hi no'oh gwaak nech hih'ni go ăs swa'ăs; wi-
yòòh' ni yech'hi ya dye ăh'se aak nech his'swa ăs.
28 Ech hi'ya do e syoh'gwah se'aak na dăh swi yòs hăh
ha di'yah daa deh ne dyòt gont' ho non do'e syoh goh
na dăh swa et'găs hăh he swa yah'da deh.
29 Neh' kuh, haa yah da deh neh, sa dah'hos gwah'-
gĕh ă ya'go eek hes daa dăh' ha'eh gwah ne sgaat;
neh' kuh haa yah'da deh, năă yah'gwah neh, sah gwaa-
thah', săă noh' ha'eh gwah ă es'nos daa dăh' năă yah'-
gwah ne sa dyah'da wih'shăh.
30 Hah de yo gweh'da gee' she yoh, nă ye sa do e syoh'-
gwăh; neh' kuh ha yah'da deh ne dăă yah nyòh seeh

ne' sas hą̈ no̱ nyas'hăh̄, są̈ no̱h ne' neh̄, ą̈ch ha'do̱ ee-
syo̱k.
31 Neh̄' kuh, he'no̱h̄ de di swa'do̱ ą̈n jo nih' na'o di ye'-
ąąk no̱o̱ gweh' heh swa yah̄'da deh̄, neh̄ huh' kuh nąą̈h̄'
iis no̱h̄ swa ye'a̱a̱k haa di'yah̄ daa deh̄.
32 Neh̄ sąh̄'ąh gih̄ shąh nąs'he no o̱h gwaak', ha di'-
yah̄ daa deh̄, no̱o̱'sa no o̱h gwah̄, a nah̄ ot' naeh ne' neh̄
de ye sa no̱o̱'nyo̱h'gwah̄'? neh̄ huh' sąh̄'ąh sho̱ ha'eh̄-
gwah ni yoh̄'dąąh no dii wa'neh̄ aa go̱h, sha go di no'o̱h-
gwah̄, no̱'wa̱n di no'o̱h gwah̄.
33 Neh̄ gih̄ shąh' kuh, ną yech'hi yah̄'da geh hą a̱a̱k,
nąąh̄' iis nech hi'yah̄ da'geh hąh, a na̱h̄ ot' ne' neh̄ de-
yech'hi no̱ nyo̱h'gwah̄? neh̄ huh' sąh̄'ąh sho̱ ha'eh̄ gwah'
ni a di yee hah̄' no dii wa'neh̄ aa go̱h.
34 Neh̄ gih̄ shąh' kuh ną yech'hi ya dwą deh'da ni'aak,
dą ji swa dą no̱n dah̄k' kuh ha di'yah̄ daa deh̄' no̱ se swa-
ye no̱o̱h̄, a nah̄ ot ne' neh̄ de yech'hi no̱o̱ nyo̱h'gwah̄'?
ha eh̄ gwah sąh̄'ąh ho di wa'neh̄ aa go̱h', sha go no̱n dwąn'-
deh daa nih', no dii wa'neh̄ aa go̱h sha dih̄'ni go̱'ąąh̄' kuh
ne' neh̄ huh' nąs ha di ye naąh.
35 Neh̄ gwaa' nech'hi no o̱h gwaak' nech hih̄ ni go̱ ą swa'-
ąs, ech hi'yah̄ da ge hą'a̱a̱k, ech hi'yat hah̄'do̱ ni'aak kuh,
są no̱h' dą swa dą no̱n dah̄k naah̄ gwis'dąh̄ o̱o̱'se swa ye-
no̱o̱h̄; neh̄ huh' nąnt ga ye ăh̄'dvk o i o wa nąh ą swat'-
ga nyah̄ gąh̄, neh̄' kuh, ąs hok'sah̄ dah̄'sho̱h̄ gą'a̱a̱k neh
si'gwaa He'ni eeh̄ tgąh: neh̄ sąh̄'ą̱h ne' sha go dą ąs'
ne' dah̄ de ya go dą no̱'o̱h̄, kuh neh, ya go̱'gweh̄ da'-
et gąh̄.
36 Neh̄' dih, dyo i'wah̄ gą'a̱a̱k swa da ni dą'o̱ a̱a̱k, hoo'-
da ni dąą o̱h' ha'eh̄ gwah ne' She swah̄'nih.
37 Są no̱h' dą yech'hi yah̄ do weet; tąh̄ ąh kuh, nąąh̄'
iis, tah̄ daa'yech hi'yah̄ do weet: są no̱h' neeh̄, ą yech hi-
wa ąh̄'heh dąh na yo̱n dat'he wat, tąh̄ ąh kuh nąąh̄' iis
ta yech hii wa ąh̄'heh dąh na yech hi e wat: de ji swa i'-
wah̄ să'gwah seek, dą jech hii'wah̄ să'gwah se'aak kuh
nąąh̄ iis.
38 Swa da'wih seek, ą jech hi ya'wih seek kuh nąąh̄'

iis ne′ huh; ą ga′noh ho̱′o̱ok, ne yo̱n dą̱′noh ge ăh dah′-
gwah, eh dah′gĕh kuh hą̱ gaa wih′do̱ o̱ok, ą̱ yo̱n′dah do̱′-
o̱ok ą̱ wa̱n dą̱n do′eek, dą̱ wa̱n da wą̱nt′ho̱′nyo o̱ok kuh,
ne′ swa nyas′da go̱o̱ hą̱s hą̱′no̱h są̱nt no̱ gweh′. Neh są̱h′-
ą̱h shah gaat′ ną̱ yech′hi ya dą̱ no̱h′ge ăh′dah gwą̱h, kuh
ną̱ą̱h′ iis ą̱ jech hi ya dą̱ no̱h ge ăh′dah gwą̱h.
39 O ną̱h′ neeh, ne de ga yą̱ o̱n dăăh′gwah shăh ha-
go̱s′nyeh dah′gwa nii; Ho gwee nyo̱o̱ gą̱h′ ne de a′gah-
gwe go̱h, ą̱ o′nąch hiih ne de a′gah gwe go̱h? tą̱h′ą̱h
gą̱h de i gwe go̱h′ o ya da go̱o̱h′ thah da′i yah′dą̱ht?
40 Tą̱h ą̱h waeh na de′yą̱s thah de̱ o′ăh daa niih′ na-
dyą̱s′da nih; neh gwaa′ naah′de yo̱ gweh′da gee, nąn-
dyòs ah do̱′o̱ok ą̱ o′yą̱h heh o̱ o̱ok′, shah dą̱ i′yah′da dą̱h′
wa eh′ o ną̱h′ naa dyą̱s′da nih.
41 A dih na′eh, heh′ see gą̱ą̱h′ ne ni wah′aah noch-
hi′no̱s găh ho gah′dah gwą̱h ne de̱ ja′dą̱ no̱n deeh′, tą̱h-
ą̱h′ naeh, deh se gah ą̱′yo̱ o̱h niis, ne de̱ gą̱ o̱n da′o̱h
neh se gaah′gĕh?
42 Neh gih shą̱h, neh, a no̱o̱ ya wą̱h′ aah′se gwe nih
a′eh są̱′o̱s ne de ja′dą̱ą̱ no̱n deeh, De dya′dą̱ no̱n deeh, do
nyòh′ sgo gòh noch hi′no̱s găh ni yòh neh se gaah′gĕh,
he ną̱ yo̱′nis heht, niis ą̱ gą̱′a̱ak deh se′gah ą̱′yo̱ o̱h heh,
de̱ gą̱ o̱n da′o̱h neh se gaah′gĕh? Iis ne′ des ni go̱ ą̱h′-
seeh, o yah′ sat go̱h so̱n dah′go̱h, neh′ da sa dyee ą̱nt′
ne sa soo gòh′ ne′ det gą̱ o̱n da′o̱h neh se ga′go̱o̱h, o-
nąh wa′eeh ą̱chs dok′hah heht tis gą̱ą̱ no̱h tą̱h see gą̱h′
nąch′ho gòh noch hi′no̱s găh ho gah′dah gwą̱h′ ne de-
ja′dą̱ no̱n deeh.
43 Neh waeh ne tą̱h′ą̱h deh gą̱′o̱n di yòòh′ neh o ya′-
et gą̱h wa′yo̱n tah; neh gwa huh′ neh tą̱h ą̱h deh gą̱-
o̱n da′et gą̱h no′yi yòòh wa yo̱n tah.
44 Neh huh są̱h′ą̱h ni yò yą̱n des′dah go̱h′ he ni gą̱ o̱n-
doh′dą̱ą̱h naah′de gą̱ o̱n da gee, he wa daa′yo̱ nih; neh′
wa eh ne tą̱h′ą̱h no̱ gweh′, neh huh′ de a di ni o̱n daa-
gwes ne figs, heh o ihk dòòt neh a we′o eek, neh gih-
shą̱h no nyo̱′gwih săh, a′a di ni o̱n da gwah′seek he′o̱ wah′
o ihk′du yą̱h′ not gą̱ą̱s′hą̱h.

45 Neh no gweh'di yòòh no'gweh, neh huh, heh tha-
wěn'nyah saat he'o weh' thòh sǎ no niih ne wi yòòh,
tha ya'gǎh dah'gwah ne wi yòòh; da o nǎh' neh, ho-
gweh'da eet gǎh no'gweh, he'o weh' thoh sǎ no niih' ne-
wa'eet gǎh heh tha wěn'nyah saat, kuh' naeh tha ya'-
gǎh dah'gwah ne' wa eet gǎh; neh sǎh'ǎh he ni dyò-
doh'hon doh' gǎǎs he tha wěn'nyah saat, neh huh' o wǎǎ-
neh he wa'do oh he thah sa'ga ǎnt.
46 ¶ Neh' kuh neh, a na eh' heh sgwa wǎ nǎǎhs',
swa doh, Syah da gwěn ni yòh', Syah da gwěn ni yòh, tǎh-
ǎh' na eh' neh deh swa'dii wah dǎn dyah'doh ne noh o-
i eh'dǎh shoh' ne' gaa doh.
47 Neh neh, so'dih gwa'nah ot ǎ a'gyah do wǎht, ǎ ot'-
hon deek' kuh nǎ ga'doo nooh, neh huh' kuh nǎ aa yeeh,
ǎ gyo'wat has' ne' neh, ne' des hya dye ǎh.
48 Neh' des hya dye ǎh' noo'gweh nooh noh'so nyas'oh,
neh no ya'des doh, gas dǎǎh gěh' kuh thoh sa'wah goh
heh waa'nohsa gǎh sǎh: da neh no nǎh' da wǎǎ'no-
dooh, neh nòh hne'gah dǎn'dyo on dyeh oh haas deh
neh huh' de ya o yǎh'doh, heh ga noh'soot, tǎh ǎh' deh-
o gwe nyos'ooh ne daa ga noh'sa niih eek, neh gai'o nih
heh os dǎǎh gěh tga gǎh'seeh.
49 Neh gwaa' ha yah'da deh ne waa'ook tǎh ǎh'
naeh neh huh' de o ye ǎǎh, neh' naeh des hya dye ǎh'
no'gweh, tǎh ǎh' naeh deh thah'gwis dǎh deht ga'gǎh-
seeh, yo ǎn jah gěh' ho noh'so dus'oh, dyo deh'has dos'oh
neh huh' o ne ga yǎh'doh no nǎh' oh hne'gah dǎn'dyo on-
dyeh, neh ne' wah o gon daa dyeh' oh gah'hnye nǎht,
neh kuh no gǎ'is doh do gǎs o i'o waa nǎh he'noh oo-
wǎh' shah ga'noh sah'doh.

OI'WAH VII.

NEH' he ni yòò weh no nǎh' ga gwee goh' sha dwǎ-
nohk'dǎh, ha go'yat'hon'das dah'gwa nii noh no-
gweh', Ca per na um hes ho'yos oh.
2 Neh na yahda doo gǎǎh' no hah'shǎh no'wa go waa-

nă̱h′ ne′ sgat′ de wă̱ȟ′nyaȟ eeh no dis′gă̱ȟ ă̱′geh daȟ, a-
gwas′ ho no′o̱h gwaȟ, neȟ no no̱o̱k′da nih, o nă̱h′ gwaȟ-
huh′ hă̱′e yo̱s.
3 Neȟ′ no nă̱h′ sha o′i wa o̱o̱k ne Je sus, neȟ neh,
he a′go̱h ho̱ȟ o̱h no di′gă̱h jiȟ daȟ sho̱ȟ′ ne Jews he tha-
yaȟ′da deȟ, neȟ no̱ wa̱n do̱ e′syo̱h gwa niih ne gaa oȟ′
o̱n′da eet, o̱′sa o jă̱ȟt′ no haȟ′shăȟ.
4 Neȟ no nă̱h′ wa o̱ wa̱ yaȟ′do wă̱ȟt′ ne Je sus, o nă̱h′
sho̱′ kuh ho̱ wa̱n do e′syo̱h gwa′nis o̱h, ho nă̱ă̱′, Neȟ huh′
haȟ de ga ye iȟ′ he ni gai waȟ ho̱ gweh ne do gă̱s neȟ-
huh′ na′eh sa dye ăȟs.
5 Neȟ să̱ȟ′ă̱h na no′o̱h gwaȟ ne no̱ȟ o̱ gyo̱ ă̱n′jòh dă̱ȟ,
neȟ′ kuh neh, sho̱ gwa′no̱h so̱ nya niih′ ne yo̱nt gă̱′nis-
at haȟ.
6 O nă̱h′ ne Je sus sho′ne no̱o̱h. Neȟ huh dih′ no-
nă̱h′ deȟ swee ă̱h′ he nit ga′no̱h soot′ no̱n da′eȟ, o nă̱h
no′wa̱ go waa nă̱h ne sgat′ de wă̱ȟ′nyaȟ eeh′ ho dis′gă̱ȟ-
ă̱′geh daȟ, he a′go̱h ho̱ȟ′o̱h no dă̱′oȟ sho̱ȟ, he a wă̱ o̱h′-
seeh, Syaȟ′da gwĕn ni yòȟ, Să̱ no̱h′ ă̱h sa da dyo̱′ya gă̱s′-
duk: neȟ să̱ȟ′ă̱h neh′ soȟ jih niiȟ′ dwa gaa dòȟk′, na-
gwus′ neȟ huh′ o̱n′dah syo̱ȟ heh ak hno̱h′soot;
7 Neȟ′ dih kuh dyo i′waȟ neȟ huh ni ya′wă̱ȟ o̱h ha-
gă̱′no̱h do′nyo̱s o̱h, niiȟ′ he ni dyò doȟk′, tă̱h ă̱h′ thaȟ de-
ga yee iȟ neh′ ha′go̱ yaȟ′do wă̱ȟt; neȟ gwaa′ sho̱ ne′
ses nyeȟt, da′, ă̱s haa do̱ȟ′ na eh′ tga go̱nt′ na geh haȟ-
shăȟ.
8 Neȟ să̱ȟ′ă̱h niiȟ no yaȟ sho̱, ha′eȟ gwah dyo̱ gă̱′-
no̱h do̱o̱ nih, ho̱ geȟ′has des′hă wii′ sho̱ khe yă̱′no̱h do̱o̱-
nih′ no dis′gă̱ȟ ă̱′geh dah; neȟ gă̱ă̱s ne sha yaȟ′daat
wa e yă̱ o̱s, Sah′dă̱n dih, waah′dă̱n diȟ′ gă̱ă̱s: o ya̱ȟ′
kuh, Gaa jih′, daah′dă̱n diȟ naeh; neȟ kuh, na geh′-
haȟ shăȟ Nă̱ȟ ho̱h′ no̱ȟ jeeh′, neȟ huh gă̱ă̱s′ na̱′a̱ yeeȟ.
9 Neȟ no nă̱h ne Je sus shaa′o̱o̱k nă̱ gă̱ă̱′ no̱ȟ o i oȟ′-
dă̱ȟ, wa o i wa′năă gòȟ he ni o̱ gweȟ doȟ′dă̱ă̱h, det ho′-
dih sa de nyo̱o̱h, neȟ na go̱ yă̱ a̱h′seeh no̱ gweh′ no̱ wa̱′-
no̱n dă̱ă̱ dyeȟ, Neȟ nòȟ gwă̱′o̱s Tă̱h ă̱h′ deȟ a gee gă̱ă̱h′
neȟ huh′ no̱n da yò da des′ah do̱″o̱o̱k a ye′i wa gwĕn ni-

yòs'thaak, tąh'ąh, ha'eh gwah, haa di'yah daa deh neh', Is ra el.
10 Neh he'ni ą non diih' no wąn'dih hah'o on dyeeh,
sho nok'dooh hes ho di yos'oh het ga noh'sòòt, dyą gwah' naeh ne' · sa o wą gąh' naa hah'shăh sho doh'oh ji'wąh no nook da'ni ak.
11 Da neh huh' he ya'wąh oh no nąh' sa yòò hąht',
neh huh' he o'yos oh he'tga non da yąh ne Nain ga yaa-soh: da neh' neh ho nont'gah deh na go i o nya nih ho'-nee nooh, got gah'deh kuh no gweh.
12 Da neh' dih no nąh' dos gą'oh chi ehs he ni gah'ho-
ga'ąnt he ga non da yąh', Ną ni ya'wąh oh, neh na we'e-yooh' no'gweh wa'o wą yah'dit gąh, neh' sho sha yah'-daat ho wą'deh dok' na'ji noh no noh'ąh; da' neh ha-eh gwa' naeh ne go noh'gwa yes'hah oh: neh kuh ne' gòt gah'deh no gweh' ne ga non da go'o noh, shah gaat' hą neh.
13 Neh no nąh' Na yah'da gwĕn ni yòh' sha go'gąs oh,
o yah non da ya wąh' na yah'da gooh' he'noh'sha go dąąh, neh neh, sha ga wą oh'seeh, Są noh' ąh sas'da ąh.
14 O nąh' thoh dąn dyooh' hah de o yą o nyoh na yah-
daah'goh; O nąh neh' ho wą'yah dą o wih de o di dah'-oh. Neh ne'a wąąh, So gweh'da seeh, Oh go'yą os, Sat-gąh.
15 Da' o nąh' na wee yo'noh saa de'nyòs'yò dąh, waah'-
sa wąh' kuh o nąh' ne saas'nyeht; o nąh' neh huh' sho gon'dah goh he ye yah'da deh, no noh'ąh.
16 Da neh neh, ga gwee goh' wa o non dą'yò gòh:
neh gwah huh ne de o wa'ąh są o nyos oh Na'wĕn ni yòh, ho nąą, Neh no do'gąs da ni go waah' de o'dah oh, neh kuh, na go'yoh seeh Na'wĕn ni yòh, na o'gweh dah.
17 Da neh' ną gąą' he wa i'wa no gąh, thi ga gwee goh'
thon daa weet ne Ju dea, thi ga gwe goh' kuh, ne'neh-hah' yo'ąn ja dee nyoh de jot'hwa daa seeh.
18 O nąh' na go'i o nya nih ne John, o i'wa gwe goh'
he noh o'wąh syooh' sho wą oo wiih.
19 Neh ne John hwa'go nook' o nąh' de i'yas heeh

ha go'i o nya nih, neh huh' he a'goh hoh'oh het ha yah'da-
deh ne Je sus, ha wą̈ą̈, Iis gą̈h ne gą̈h' ną̈nt'heh? o-
gii', neh' no yah' ą̈ ya'gwah ni'go ą̈ ą̈hk?
20 Neh' no ną̈h' wa o wa yah'do wą̈ht nǎ'no gweh',
neh ne'oo nǎą̈h', John ne Bap tist sho gih'hah on'dyeh
ą̈ gi'yah do wą̈ht, tha wą̈ą̈' Iis' gą̈h ne gą̈h nǎnt'heh?
o gii', neh no yah' ą̈ ya'gwah ni go ą̈ ą̈hk?
21 Da neh' ne' neh huh ni yò weh' chi dyò'is dah'o-
noh wee sòh' saa go ją̈ht' ne deh sha'dih has'de nyoh,
kuh neh oh hǎǎt gih' ho dih'hǎ yą̈n doh, kuh neh, ot-
hwa'is hǎǎt gihs ho non dye no'wah do'noh; neh' kuh,
ne' got gah'deh, ne' de a di gah'gwe goh' des ha go gah'
gwa'ih'sooh.
22 O nǎh' ne Je sus det hos'nyeh oh ha go yą̈ oh seeh,
Sa jah'dą̈n dih, she ji oo wih', kuh, ne John ne noh o i-
oh'dah shoh' e jat'gat hòh, kuh neh e ja'ook; he'neh-
oo wą̈h' sa di dok'hah heht' ne' de a di gah'gwe goh; goh-
soh'khah det ga yee ih' sa yoh'dą̈n dih; ho di'yah dat'gǎs-
gwah sa o wan di'yah da go eeh; de ą̈'noh swee goh' sa ą̈'-
no ook; ho ni'e yo'noh sa o wǎ noo heet; naeh ha di'yah-
daa deh no'ni dą̈ą̈s neh naeh ne ga i'wi yòòh ho wan'-
dit hǎǎh'gwa nih.
23 Neh' dih no dą̈ą̈ oh, neh, so'dih gwa'nah ot ą̈ gǎ-
ą̈k dah de'o do dǎǎh'da niih he'gyah'daa deh.
24 ¶ Neh huh no nǎh' no'hah'shǎh shoh' ne John
saa yat'hǎ daat, o nǎh' hoh saah ne' neh waa'gos nyeh-
dah gwą̈h' no gweh, haa yah'da deh ne John, A nah ot'
sweh be'ak ą̈ ya gwa gą̈ą̈h, deh dye no gee nyoh he swak-
dooh'? O gii', neh ne gǎǎ hah a on dah doh no ah'gą̈n-
dah?
25 A di nah ot swat gat'hwah so noh; he'neh huh' he-
sweh'sgwaah'? O gii', neh no'gweh neh, o oh'dą̈ oh
hos yo'nyah doh? Jat ga'ą̈ oh, neh ne'huh naeh neh huh'
yeh dyoh ne' yoh gwi yòòh' kuh ne gòs hą̈'noo niih'
heh ya goo heh hą̈'no dyą̈n dah'gwa noh ne go'wǎh go'-
was hoh.
26 A di nah ot swat gat'hwah so noh'? O gii' neh no-

do'gās daa nih? Neh' waeh noh gwā'os, sha go'āh daa-
nih ne'huh ne go do'gās daa nih.
27 Neh' ne gāh' nā gāā' ho dooh', he'ga ya doh, Sat-
ga'ā oh, hwa ee haht na geh'hah shāh o ān dooh' heeh'-
se gat, neh ā a as'yo nih heeh'se gat, hāā se no on dyeh.
28 Neh sāh'āh noh gwā'os, Neh ha di'yah daa deh ne'
neh huh i gāā' go no gă doh' he ye yah'da deh' ne ye'-
oh, tāh āh' deh a go dyah'da gwa'ih sooh so gaah, no'oh,
sā no wa'nāā noh no do'gās daa nih, naeh' he ni yoh dāāh
ne John ne Bap tist neh gwaa' naeh na gwus' he os'-
thoh he'o weh' thā noh'do oh'shă gwĕn ni yòh Na'wĕn ni-
yòh, ne Ga i'wi yòs'duk i gāā, neh naeh si'gwa ho yah'-
da nāā'gwat.
29 Neh, he ni yooh' no gweh' ne' wa o wan di'wat-
hon daat', kuh na'di wis de'o ees, thai'wa yee ih Na'wĕn-
ni yòh' he'wa ā nā noh'do nyooh, he neh huh naeh dya-
weh'dah goh' ne bap tism ho non'doh seeh oh haa yah'-
da deh ne John.
30 Neh gwaa' ne Phar i sees, kuh ne' de a di ya'nes-
hāh'nyaah, deh ga'i wah' sho' wa ā noo nih', he'no go-
yee āhs Na'wĕn ni yòh ha di'yah daa deh, heh, tāh āh'
naeh noo noo hoh neh huh deh dya'weh dah'goh ne
bap tism ho non'doh seeh haa yah'da deh.
31 [O nāh' ha wāā' Na yah'da gwĕn ni yòh,] Ga ā o-
weh dih' nooh, noh doo'sak he yā o dăăk' no gweh' nā-
gāā' ga wa ji yăă deh'? neh' neh, a āāh noo gwus des-
ha di yā on dăăh'gooh'?
32 Neh' des ha di yā on daah' he ni yòh'dāāh na dik'-
sah shoh oh hā nih'dyoh hāā nont ge on'dah gwah, neh
ne' de ā non da'dyas hoo nyoh; hā non doh' kuh, Neh'
ne gwā'oh da wa diih, tāh'āh dih dah de'swat gwāāh;
neh ne gwa dā'noh se'ak, tāh āh dih dah de swa gah'sā-
sāh hāh syoh.
33 Neh' waeh ne' sha'a yoh', ne John ne Bap tist
tāh āh' neh de o'go on dyeh' no ăh'gwah, neh' gih shāh
sa'o ne ge an dyeh ne wine; da neh' nis ne swaa doh',
Neh' ho aah na nis he oo noh.

34 Neh' naeh Noo wa'wak noo gweh'; heh ho'o yooh',
ho dek'ho ni'a dyeh, haa ne'ge hah gwah huh, da neh'
ne swaa doh' She swat'gat hòh' no'gweh, no nyah'doo-
wis, ha ne ga gah'was thah' kuh ne wine, neh
ho non dăă oh na di'wis de'o ees, kuh no di wa'neh sa-
goh.
35 Neh gwaa' ne Gah ni'goh dus'hăh ga gwe goh nok-
sah'dah shoh ho năn'noh doh heh tăh'ăh deh o'yăh his
he ni ga'ye hah.
36 Da neh'neh, sha yah'daat ne Phar i sees oh to'do-
ăn joos ne da'a ya dont. O năh' neh huh' he o'yos oh
hoo noh'soot ne Phar i see, neh huh' ho dyah'da dăh-
daah oh that'hyòh soo dăh wa dek hwaah'gwah săăk ah
neh na'a dek'ho nih ne, gak hwa'eeh.
37 Neh ne Sat ga'ă oh, neh' ne ya goo gweh', ye noo-
geh' he ga non da yăh', neh ne go i'wa neh'a goh, neh
no năh wah ă'ni non dook', neh huh gwah' hăh dyoh' ne
Je sus hoo noh'soot ne Phar i see, ha yah'da dăh'daah de-
ot'hyòh sot wa dek'hwaah'gwah săăk ah, dya'go'os hă gah
neh huh' no'noh ne ga să no gah'oh,
38 Neh huh de ya go dah'oh he de ah'sih da de nyoh
has ho'neh, yos daa hah, o năh' goh saah' ne wa o'wah-
sih'do aa eh, o gah'săh go ye ăh dah'goh, neh' kuh sho-
wah'sih da go e'wah doh ne go geh'ăh, oh dye ji gwaa yooh
gwah huh', naa sih'dah gĕh, neh' kuh da ya'gòh gaah'
no'noh.
39 Neh' dih, no năh ne Phar i see, no do e syoh'gwa-
niih' het'hoo yooh, shaat'gat hoh', neh' ne' waa da dă'ga,
Neh' nă găă' ho gweh, te o do găs'da nih' gih shăh, saa'-
ha go yăn deeh oh', nooh, kuh, ha ni ya go gweh'doh dăăh,
nă găă ya goo gweh', nòòh'to wa'yă o nyooh; neh săh'-
ăh ne go i'wa neh'a goh.
40 O năh' ne Je sus tos nyeh'oh ha wă'oh seeh', Si-
mon, Neh' ne găh' na gi'wa yăh ă go'o wih, Neh sa'-
as wăăh, Sa di'o nyaa nih, sat'hyòò wih.
41 Neh' naa yah'da doo găăh' no'ge o dok, de i'ywe-
heeh' naa'go ge o da niih: neh ne' sha yah'daat wis'

nąh de wąą'nyah eeh' ni gah'si yǫh'sha geeh, ni ot'ge ot da o nąh neh' sha yah'daat wis' naeh ni wus'hąąh.

42 Neh huh dih no nąh' tąh ąh' deh'sho dii yąh' na'i-ga nyahk duk, do'gąs ǫ weh' de i gwee gǫh', dǫ'saa gǫ i-wah'să gwus, Dak'hyòò wih, dih, ga ą nǫǫ ni gaah' we-seh', ą'o no ǫh gwaak'?

43 Det hes'nyeh ǫh ne Si mon, ha wąąh', neh' ni wiih, neh nǫǫ' kuh' naeh, ne wee soh' dǫ sa'ǫ wą'i wah'să-gwus. Neh ne waa'wą gs, dah'syee is' hoh chyah'do-waet.

44 O nąh' neh huh, hǫ saat gah'dąh he'yeh dyǫh, ne ye'ǫh, neh' ne waa'wą gs ne Si mon, Shee gąh ną gąą ye'ǫh? Neh huh dwa gyǫǫh' he sa nǫh'soot, tąh'ąh deh-ǫs'tǫǫh deh sgaa wiih' no'ne ga nos naa gąąh'sih do'ăht; neh gwa' naeh ną gąą ne go gah'săh wah ǫ'gah sih'do-aaht, neh kuh ǫ gah'sih da gǫ e wah dǫh no geh'oot ne go nǫh ąąh'gĕh.

45 Neh' kuh ne tąh ąh niis dah des'ge ji gwa yǫs-dǫǫh; neh gwaa' ną gąą ya gǫǫ gweh tąh ąh' ah sǫh' deh a go nii hąh he' de ye ji gwa'yǫs daa'nǫh ne gah sih'-dah gĕh.

46 Tąh ąh' kuh deh soh'gaah no'nǫh nak nǫh ąąh'gĕh; neh gwaa' ną gąą ya gǫǫ gweh o nǫh gah są nǫ gah'ǫh wah ǫ'gah sih'doh gaah.

47 Neh' dih ga i ǫ nih' ǫh gǫ'yą ǫs, Ne go i'wa neh'-ak shăh, naeh he ni wee soh', des ga i wah'să gwąh; neh sąh'ąh ne we soh' ǫk no ǫh gwah: neh sąh'ąh he-yayah'da deh ne ni yò i wah'aah' shǫ dǫ sa'yǫn da'dih-wah'să gwus, es tǫ'ǫh shǫ, kuh' naeh ti ye no ǫh-gwah.

48 O nąh' sha ga wą ǫh'seeh, dǫ se sa di'wah săă gwus ne sa i'wa neh'ak shăh.

49 Da neh he'ni ą nǫn dih' ne shah gaat' de o nǫn-dǫn dǫh', wa ą'nǫh saa wąh' tho nąąh' na di'yah daa gǫǫh', ǫy'nah ot' ne gąh' ną gąą' ne ga i'wa neh'ak shăh' ha'-eh gwah' des ha'i wah'să gwus?

50 O nąh sha ga wą ǫh'seeh ne ya gǫǫ gweh', neh' e-

soo heet', ne sa i'wa gwĕn ni yòs'dos hăh; Sga noh' sa-
noh'do nyo'ook sah dăn dih.

OI'WAH VIII.

NEH no năh' neh huh' shah aa wăh' ne noh'găh găh,
hoh dăn'dyos oh ga gwe goh' tit ha'weh doh ne ga
non da yăn doh, ho dănt hăă ni a dyeh, neh kuh ha o'-
dah so'on dyeh he ni yo'doh hooh'gweeh he ni ga i oh'-
dăăh he ni ga i wi yòhs he tă noh'do oh'shă gwĕn ni yòh'
Na'wĕn ni yòh; da neh' neh, hăă neh' ne' wus hăă'
dek nii' sga eh,
2 Neh' ne wa di'yah da do găăh' ne wă no gweh, ne
sgo wa di jăh doh not hwa'is hă'et găh, (o di ye no'wahk-
hok) o noh'so da i yooh' kuh, Mary, on'daa da dyaa,
Mag da le ne ja dvk' ni ă non diih' na di'nis he o noh ho-
wan di yah'dit gă'ah he ye yah'da deh,
3 Neh' kuh ne Jo an na, ne' yòòh ne Chu za, He rod
de o'di wah'nyă niih, neh' kuh ne Su san na, o nont'gah-
deh gwah huh' no yah'shoh, noh'to wa yah'do weeh dăh',
da wa di ă gòh' he ni yò dii yăh.
4 ¶ Neh' no năh got gah'deh sha o di yah'da yee ih
ga gwe goh' kuh da ă'neh daa nooh ne ga non da yăn-
doh, wa o wa yah doo wăht, de ga yă on dăăh goh' ho ye'-
ăh dah'goh he tos nyeh'oh.
5 Ho ya'găh oh no noh'gwă an dyehs', ho noh'gwă an'-
dyeh sooh: neh'. dih he'noh weeh' wa o'noh gwă an
dih, o aah'ges'hoh' gyee oh ga ge on daht, don da go wa-
năăs'găh syok' naeh, neh' kuh ne jih dăh oos'hoh oh
neeh'tgăh wa dii dyehs' oh wa'dis aah.
6 Os dăăh'geh gyee oh ga'ge on daht; neh sho' kuh'
naeh, no năh' oh wa dii yaa găht, oh ga da gă'eeh, neh
gai'o nih he dyo dohk' he ni yò'eh das'ha dăh'oh.
7 Neh huh gyee' no ihk'da goo' oh ga'ge on daht, sha-
gaat da wĕn non doo dyaak' no ihk'dah, neh' nah
oh dyò'di oo nyahk.
8 Neh huh gyee ne' yo ăn ji yòs'găh oh ga'ge on daht,

da wĕn no̲n doo dyaak' naeh, sgat' kuh de wä̧h'nyah-
eeh ni ga yee ih' no̲ sa yo gä̧ä̧ is. Neh huh ni yòò weh
no nä̧h' o i'wa gwe go̲h' sha ä̧h' na gä̧ä̧ oh to'e et', So̲'-
dih gwa'nah ot ha o̲h'do do̲h' no gwe nyo̲o̲h' ä̧ ot'ho̲n-
deek', hot ho̲n deek' ne' neeh.
9 O nä̧h neh, ha go̲'i o̲ nya nih' ho̲ wa̲n'do̲s'oh, ho-
nä̧ä̧h', A nah ot' ne gä̧h' gä̧n do̲o̲h'', nä̧ gä̧ä̧' de wa dä̧-
no̲h'ge ăh'dah go̲o̲h'?
10 Neh ne' aa wä̧ä̧h, Iis' ech hi ya wiih' nä̧ swä̧'no̲h-
do̲o̲k nah'so̲h o yä̧n deet' deh yo̲o̲ niih, he tä̧ no̲h'do̲ o̲h'-
shă gwĕn ni yòh, Na'wĕn ni yòh: neh gwa' naeh haa-
di'yah daa deh', no yah'sho̲h, de ga yä̧ a̲n dăăh go̲h' wa-
dye'ăh dah gwah; neh haa di'dok hah naeh, tä̧h ä̧h
gwaa' naeh ta'a di gä̧h; hä̧ no̲o̲k hah' gwah huh, tä̧h ä̧h
gwaa' ta o dih'ni go̲'ä̧ yä̧n daht.
11 Nä̧ä̧h ne gä̧h' ni yòh dä̧ä̧h ne de'ga yä̧ a̲n dăăh go̲h;
Neh' no no̲h'gwä̧ o̲h neh'huh, na'a wä̧ä̧ no̲h' Na'wĕn-
ni yòh.
12 Neh' no a'ah ges'ho̲h oh ga'ge o̲n daht, neh'huh ne
wa ä̧'no̲ o̲o̲k; o nä̧h gä̧ä̧s' neh huh' wa'a yo̲h' na nis'he o-
no̲h, waa'dis gwat no wä̧ä̧ no̲h no nä̧n'nyah saa go̲o̲h' he-
ya o̲n dah'heh o̲'no̲h, neh' ne dyä̧ä̧ gwah' sho̲ ä̧ a̲n dii'-
wa gwĕn ni yòs', ä̧s ho di yah'da gòh' kuh.
13 Neh' naeh nos dä̧ä̧h'gĕh o ge'o̲n dah o̲h, ne huh'
naeh no nä̧h' wa ä̧'no̲ o̲o̲k' wa o'no̲h ees hah' gä̧ä̧s, wa di-
yee no̲o̲h', kuh no wä̧ä̧ no̲h; da neh' nä̧ gä̧ä̧ tä̧h'ä̧h
dah ok'de o̲nt, wah e'i wa gwĕn ni yòs' na eh gä̧ä̧s' dah-
jih, ga nyòòh gwaa', gä̧ăs, oh gaa yo̲h' ne goh ni'goo-
dogwos', sa di yah'dyee nä̧ht.
14 Neh' kuh no ihk'da go̲o̲h' oh ga'ge o̲n daht', ne huh'
naeh, no nä̧h' ho no̲'o̲ gä̧h, wa ä̧'no̲h dä̧n dih, neh naeh
...'dih si'ăăh dä̧h no ne dii'wa dee nyo̲h, neh kuh ne'
... ga no̲ nis'hăh, kuh' he ni ya wĕn dot'gä̧ă''des yòh'-
... he'dyo̲h heh, tä̧h ä̧h' deh aa o̲h' a wa da'wis aah',
..., ne neh no no̲h'gwä̧ o̲h.
15 Neh gwaa' ne' yo̲ ä̧ ji yòs'gĕh, ne'huh naeh, oh-
...dye ăh dok he nit ga'i wa yee ih', kuh he ni o nä̧n-

nyah'si yòòh, no nä̱h' naeh wa ă'no̱'o̱k, waa'dih sa ngo̱-
mih, oh wa do̱o̱ nih' kuh, da wĕn'nä̱h ni'go̱ iis.
16 Deh so̱o̱ gaah' no̱'gweh, no nä̱h gä̱ä̱s' waa'jis doo-
dä̱h, ga no̱h'jah a'a weh'sä̱ăt, ga no̱k da go̱o̱h' gih shä̱h
ha'a yä̱ä̱h; neh huh gwaa' kuh gä̱ä̱s wa'a nyòò dä̱h' he-
ye nyo'dah gwah, neh naa ga gwee nih' nä̱nt'ha dii yo̱h
nä̱'a̱n dii gä̱h he de yòh'hat heh.
17 Neh sä̱h ä̱h no gwee go̱h' nä̱ yò'dah seh'do̱ o̱o̱k,
gwah' tä̱ ga i wa'aht hah gwis'dä̱h gih shä̱h ä̱ wa̱h'seh do̱-
o̱o̱k tga go̱nt' sho̱ wah o yä̱n deet heht, dä̱ wa̱n'di o gòh'
kuh.
18 Swa dah'ni go̱'ä̱ ä̱hk' dih he nä̱ swa yeeh' no nä̱h' ä̱-
swa'o̱o̱k: neh sä̱h ä̱h neh so̱'dih gwa'nah ot ho yä̱h', ä̱-
o̱ wa̱ yo̱h' ne'huh; neh kuh neh, so̱'dih gwa'nah ot ä̱-
gä̱'a̱a̱k de o yä̱h, dä̱ o̱'wa̱h nyoh'seeh ne'huh ha'eh gwah
nä̱ eh'he aak' a gyä̱h.
19 O nä̱h' neh huh' ho di yo̱s o̱h haa yah'da deh, no-
noh'ä̱h, kuh ne' dä̱ no̱n dä̱ä̱'no̱n deeh, tä̱h'ä̱h dih deh-
o gwe nyo̱s o̱o̱h, na o̱ wa̱'yah doo wä̱ht, neh dyo i'wah
he'de a di yah'dah si aah.
20 Neh' dih na di'yah da do gä̱ä̱h' no̱ wa̱'o wiih, ho-
nä̱ä̱h', Neh' ne sa noh'ä̱h, kuh ne de swa'dä̱ no̱n deeh'
as deh' ta dih'si aah, de o no̱n do̱'ä̱n jo nih' naa'o̱ saa gä̱h.
21 Neh' ne do̱n daas'nyeht ha go̱ yä̱ o̱h'seeh, Neh ne'-
huh noh yä̱h', neh' kuh de ya gwa dä̱ä̱'no̱n deeh nä̱ gä̱ä̱
ne ye i'wa o̱o̱s na'wä̱ä̱ no̱h' Na wĕn ni yòh, neh huh' kuh
nä̱ ye yeeh.
22 ¶ Neh huh ni ya'wä̱h o̱h ne wä̱ nis'hă doo gä̱ä̱h',
ga o̱ wa̱ go̱o̱h' ho deh'no̱h daa ho̱h, kuh na go̱ i o̱ nya nih:
neh na go̱ ya o̱h'seeh, Sga nyò dä̱ä̱ dii'gwaa he'dweeh.
O nä̱h' wa ă'no̱nt ho̱'wa̱h gä̱ä̱ gòh.
23 Neh dih he'no̱h weeh' ha di ga we'eh, ho yas'hä̱n-
dah'o̱h wa oo dah' naeh: neh no yo̱s'o̱h ne ge o wa-
nä̱ o̱n dyeh ne gà nyò dä̱ä̱h'gĕh; neh ne' wa o di ngo̱-
het' no'ne ga nòs', oh ga'yah ga hä̱ o̱s'hă ä̱h' kuh haa di'-
yah daa deh.
24 O nä̱h' neh huh' nit ho nee no̱o̱h' ha yah'da deh'

wa'o wa yet' kuh, ho năăh', Sa di'o nya nih, Sa di'o nya-
nih, e dwa i wah'doh. Det ho'dah oh o năh', waa'is dăh'
he găă hah, kuh' he ni yò'des haa'nih doh' he'ga nyò da-
eh: da neh' noh gyă'nih hăăh, neh' kuh ne' tah waa-
dyeeh' sho.
25 O năh' ha go yă oh seeh, Ga ă o weeh' ni gaa yăh
ne swa i'wa gwĕn ni yòs'dos hăăh? Neh ne wa o'noh-
dyohk, wa o dii'wa năă'gòh' kuh, de o non da dă oh'seeh,
A noo no'o gweh doh'dăh nă găăh! neh săh'ăh' waeh
ne wa'i wis'as ne găă hah' kuh no'ne ga nòs', neh ne
wa ot'hon daat.
26 Da'neh huh' hwa dii yoh haa'di ga we'eh he'te no ă-
jaa deh' ne Ga da renes, neh' de yò non do'găh doh'
Gai i lee.
27 Neh huh dih no năh' ha deh'noh dah'gwa eh, ha-
yah'da doo găăh' no"gweh' neh huh' oh too dăt' daa ya-
găht' he ga non da yăh, neh' no'năh jih' chi a'go gah aa-
di'nis he o noh, tăh ăh' kuh de o'dye ăh'doh nas yo'nyas-
hăh; tăh ăh' kuh, gat gah'hòh ne ga noh'so doh a'o-
yah da'ăh heh o'ok, neh gwaa' neh huh hon da'deh sa'-
doh gwaa'noh.
28 Neh no năh wa o găh' ne Je sus, de oh'sănt hwah'-
oh, neh huh' waa'yah dye năht' he'aa gat, neh ne' to-
deh'haa dos'oh ha wăăh' A nah ot' niih' a ga'dii waa deh
heh' syah daa deeh, Je sus Iis ne' Ya a wak' Na wĕn-
ni yòh' neh si'gwaa he'ni eeh tgăh? Neh noh'go ya do-
e syoh'gwăh săă noh' dăs ga'doh ho ga nyat.
29 (Neh săh ăh neh o năh' chi a go'i wis ah seeh no-
nont'hwa is'hăt gih nănt ha di ya găht haa yah'da deh'
no"gwah. Neh săh'ăh neh' dos gă'oh găăs oo oh no'-
yes noos: neh' sho găăs ne de gă o we o daa hoh', haa'-
hĕ on dah'goh neh kuh ne da yon da dah'sih da'noh son'-
dah gwah'; neh găăs noh ta'yah khooh' sho naas'hă on-
dah'goh, neh huh' găăs' wa o do nyaht' na nis'he o noh'
he'o weh' deh'dye no gee nyoh.)
30 O năh ne Je sus ho on'dos oh, ha wăăh' A nah ot'
nya noh'? neh ne' a wăăh', Găn dyòh'go waa năh: neh

ga i'o nih, he găn dyòh'go waa năh' na di'nis he'o noh' howa yah'dyoh seeh.

31 Neh no wan do e'syoh gwaa niih', na'gă aak' nehhuh' de'a go ya do nyah'dooh he'dyò no dees.

32 Da neh, ne' neh huh o non'dyò oh găn dyòh'gowaa năh' ne' gwis gwis, o non'dek ho ni a dyehs ho'nonda deh: o năh' wa o wan do e syoh'gwăh na'a go'nok dotus' ne' neh huh' sho ha'a di yoh' he wa di'yah daa deh. O năh' wa go nok'dot hus.

33 O năh' waa di yaa găht' na di'nis he o noh' haa yah'da deh' noo'gweh, neh huh' ho saa'di yoh' he wa di'yah daa deh' ne' gwis gwis: o năh ne wă nă ni dyòh'gwinehs dyò non'deh has'dos oh, deh swă'non da'dwă ni yòh, oh dwă nah'daat, o nos'năh doh' he o weh gwus' ga neejòòt, hoh dwa'dih sgòht' ga nyò dăăh' găh; neh' nash wah o non do'is weh'duk.

34 Neh na'di non dă'ok no năh' wa ă'nont gaat hòh' he'noh o wăh', wa ă non deh'gòh, neh huh' hwa ă neeh het'ga non da yăh', wa ă'nont hyò wih' ga non da gooh, neh huh' kuh haa'di no geh' na di'yănt hoh ge o noh.

35 O năh' waa di ya'găh syooh wa ă'nont gat'hwah sah' he no da ya wăh; neh ne' wa o wa yah'do wăht' ne Jesus, wa o wa găh' kuh no'gweh he'o weh' nit ho di ya'găh oh na di nis he o noh, neh huh' hăh dyoh he de ah'sih da de nyoh' ne Je sus, hos'yoo niih', det hah'ni go ăyee ih' kuh: neh' ne wa o'noh dyohk.

36 Neh' kuh haa di'yah daa deh', ne wa ă'nont gaa toh' wa o wan di'o wih', he non da ga ye'ăh duk ne găh na di'nis he'o noh' ho wan dye no wah do'noh, sa'a doh.

37 O năh nee găn'dyòh gwa gwe goh' ne' to neeh doh' he'to no'ăn jaa deh' ne Ga de renes kuh ne de jot'hwadaa seeh ne' neh huh, wa o wan do e syoh'gwăh no sa'doh neek he'ni a di yah'da deh, neh săh'ăh naah'de yòdòhk' ho noh'dyoh oh. O năh' ga o wa gooh' sho deh'noh daa'hoh', neh huh' hes'ha we nooh heh toh'dăadyooh.

38 Neh' dih noo'gweh he'o weh' ha yah'da deh to di-

ya'gąh oh na di'nis he'o noh', wa o do e'syoh gwąh' ne
da'a ya di'aak sho. Neh' dih ne Je sus, o'yah jih' sho
wa o gon dvk', ha wąąh' kuh,
39 Neh huh' ho saa seeh' he di sa'noh sòòt; neh kuh
no yąn deet' ąh so nih' he ni yò'i o wa nąh' noh o'i oh'-
dąhs no ya dye ăhs' Na wĕn ni yòh. O nąh' hoh dąn'-
dyos oh, neh kuh ne' ti ga non da gwe goh' oh ta'di oo-
gwat he ni yò i o wa nąh' noh o'i oh dąh shoh ne Je sus'
no o yeeh' haa yah'da deh.
40 Da neh huh' he ya'wąh oh, no nąh' ne Je sus' chis-
ho'yos oh, wa ą non doh'es hooh he'sa go yah'do wąht,
neh sąh'ąh ne ga gwe goh' ho wa'no nohk.
41 Neh ne' jat ga'ą oh, ha yah'da doo gąąh' noo''gweh,
Ja i rus ha yaa soh, neh ne'tą noh'do ok he'yont gą'nis at'-
hah: neh huh' ho yah'dye nąh'oh he de ah'sih da de-
nyoh' ne Je sus, neh no do e syoh gwa niih' ne' neh huh'
on'da a yoh' hoo noh'sòòt:
42 Neh sąh'ąh ne je yah'daat sho ho wi'yă yąh ne
ye oh, wvs hąą' nooh dek nii' sga eh' ni ya ga os'hi yah'-
goh, da neh' ne ye yas'hąh ya i'ee yos. Neh' dih,
he'noh weeh' hoh dąn'dyo on dyeh', ho wa'yah do'es don''-
dyeh noo'gweh.
43 Neh' ne ya goo gweh, wvs hąą' dek nii' sga eh'
ni yòs'hă gee noh o'nis heht chi yet'gwąh jiit gąhs; ga-
gwee goh' kuh neh huh go dąh'daah ne ya goh'heh goh'
haa di'yah daa deh nąą'non de jąhs, tąh ąh' kuh deh gaat-
gaah' no''saa ha go jąht,
44 Has ho nee'gwaa non da yąąh', hoh dye yą o nyooh'
he ni yò'dohk daa dyeh' no dyah'da wih'doh; da neh' ne'
wah o gon da dyeh oh wą ni gwąh'jahk ne yet gwąh'jit-
gąhs gwah.
45 Ha wąą ne Je sus', Soo' nah ot' hoh dyo gyą o-
nyooh'? Neh' no nąh' ga gwee goh' wa ą non do hiih',
Pe ter kuh ne' shah gaat' de ą non diih' ho nąą', Sa di-
o nya nih, ho sa'yah do'es don'dyeh gąn dyòh'go waa nąh,
do sa yah'do ăă goh' gwah huh, neh' dih neh' saa doh',
Soo' nah ot' hah de yo gyą o nyooh?

46 Neh ne' aa wăăh ne Je sus', Soo gaah' ne găh'-
hah'de yo gyă o nyoh: neh săh'ăh ne ge gah'ă yo'oh o-
ya'găh oh he'gyah daa deh' ne ja go'jăh dah'gwah.
47 Neh' dih no năh' wah e'gah ăă yooh', ne ya goo-
gweh', he tăh ăh' naeh' deh a go dyah'dah seh'doh, go-
yah'don dah'daa neh' dya goh'dăn dyos'oh, neh kuh wah-
e'yah dyee năht' he'aa gat, wa o wa'i wa gwa'ih sahs, kuh
nee' ga gwe goh noo gweh', ne' nah ot' ga i'o nih hoh''-
to wa yă o nyooh, kuh he'ni yòs'no weh' sa'yon-
doh.
48 Neh ne' sha ga wă oh'seeh, Go'e wak, sgă noh' să-
noh'do nyo'ook: neh' se saa jăht' ne sa i'wa gwĕn ni-
yòs'dos hăh; ga i'wi yòs'hă gooh' sah'dăn dih.
49 Neh he'noh weeh' ah soh' hot haah, ho yos'oh sha-
yah'daat, da eet' he'to noh'sòòt, ne' tă noh'do oh' he'-
yont gă'nis at'hah, wa'wă os, O năh' wah a'i eeh ne' sho-
a wak: să noh' dă es'no weh'ha ăh Na di'o nya nih.
50 Neh' dih no năh' wa'ok ne Je sus des ho wă noh'-
sa gwăh, ha wăă, Să noh' ă sah'dyohk, ji wa gwĕn ni yòs'
sho, neh săh'ăh naeh nă'jon doh.
51 Neh huh no năh' hwa'a yoh' he ga noh'sòòt, tăh'ăh
deh soo gaah' noo'gweh de o ga yah seeh, neh, ha'a yoh,
neh' sho ne Pe ter, kuh ne James, John, neh' kuh
nòòh'nih kuh no nòh ăh ne yek sah'da seeh ah.
52 Neh' ne ga gwee goh' wa ă'nos dă o nyooh, waa'-
dih ni go'et găht' kuh, neh' dya go'i wah; neh gwaa'
ne' a wăăh, Săă noh' ă swas'da ăh; tăh ăh neh huh'
naeh deh a ga we'e yooh, neh' sho ne go dah'oh.
53 Neh ne wa o'was gaat gwăh' wa o wan dăn do nyaht,
neh' ho năn'noh doh' he ga we''e yooh.
54 Neh' ne ga gwee goh' sa go yah'dit găh, oh sha'-
gos oh'da yee nooh' o năh, sha go'yas hoh' kuh, ha wăă',
So gweh'da seeh' des'daht.
55 Neh ne sa gaa yoh' aeh ne' got hwa'ia hăh; os-
no weh', kuh', don da'yont găh: o năh' wa'i wis'aah
nas'ha go dik'hwa nont.
56 Da neh' ne' wa o dii''wa năă'gòh' ne' sha go non-

deeh'doh: 'neh' dih ne 'waa'goh ni'go o hih' 'hă gă'sak so gaah'. 'no'gweh de'o'wa o wiih, he'noh go wăh.

O'I'WAH IX.

ONĂH' he a'go noo goh, ne wes'hăă' dek nii' sga-
eh, do găăh' waa'go yoo nih, neh ne' gah has'des-
hăh' ha go ya wiih, neh năat''ho wă nă'noh do'ni aak ga-
gwee goh' naa di'nis he'o noh, neh' kuh năs'ha di jăh'-
taak nooh 'gah'hoh dăh'shoh.

2 Neh' naa go'yah dăn'dyeh doh, ă o'dit hăăh gon''dyeh
neh Na wĕn'ni yoh tă noh'do oh'shă gwĕn ni yoh, neh
kuh năch'ha go di'jăh taak' ne go nook'daa nih.

3 Neh naa'go yă oh'seeh, Să noh' hah gwis'dăh hă swa'-
aah ne da e'swat haah'gwah'duk, tăh ăh' kuh ha'eh-
gwah na dah'dis hăh, kuh ne ye daah gwah' na dă'noh-
shăh, tăh'ăh no ăh'gwah, kuh no wis' dah; să noh'
kuh ha'eh gwah ne da e swa dyah'da wih'shă ge'a dyeh.

4 Neh' kuh ne ga ă'dih gwa'o weh ni ga'noh soot hă'-
swaa yoh, neh huh' swăh dyou dahk, neh huh' kuh hă-
ji'swah dăn dih.

5 Neh' kuh neh, son'dih gwa'nah ot ă gă sak deh-
ech'hi gwăăh, neh no năh ă ji swa yaa găht'' he ga non-
da yăh', swah găă''waak jih ne' swah sih'dah gĕh neh ă-
ga'i wa gwa ih'soh seek dă yo do găh'do ook' haa di'yah-
daa deh.

6 O năh' ho noh'dăn dyo gwăh, de o non do'goh don'-
dyeh he ga non da yăn doh, neh' ho dit'hăăh'go on dyeh'
ne ga i'wi yooh, neh' kuh neh' cha go di jăh'do on dyeh',
ne' ti ga gwe goh.

7 ¶ O năh ne He rod ne tă noh'do oh, ga gwee goh'
hwa'i wa'ook he'noo dye'ă'nooh: neh' dih noh toh'ni-
go'ăn doh, neh ga i'o nih hă'non doh gyeeh', Det hot'-
gă oh ne John non da'deh sa'doh gwah'gĕh.

8 O yah'shoh oh' kuh, neh' naeh neh, E li as ho da'-
dyah do'dah sooh; o yah' kuh gyee, sha yah'daat no-
do'găs daa nih det hot'gă oh.

9 O nąh' ha wąą neh' He rod, He noh o nyah'goh
naeh' ne John: neh gwaa' neh, Soo' noo' naeh'
nah ot' ną gąą ne' noh o i oh'dąh shoh' gi wa'ok-
hah haa yah'da deeh? O nąh' oh to'do ąn jòòs na'o gąh.
10 O nąh no wan'dih hah'syoh no nąh' saa di yo'nooh,
ho wa'o nya'noh he no ą no dyeeh. Neh ne' wak ah o-
nąh he a'go oh a dah'seh doh gĕh he'o weh' deh dye no-
gee nyoh, neh' a'ą jah he ga non da yąh, ne' Beth sa i da
ga ya soh.
11 Da neh' ne gąn dyòh go wa nąs' no nąh' wa ą ną-
nii'non dook', ho waa'non dă'dyes oh: neh ne' wa goo-
gòh, neh kuh ne waa gos nyeh'dah gwąh Na wĕn ni yòh'
tą noh'do oh'shă gwĕn ni yòh; neh kuh neh sa'go jąht ne
de yò do ąn jo oh oo'sa yon da dee jąht.
12 Neh huh no nąh' o dąą'nis yòhk dah on'dyeh, o nąh'
ho di'yos oh ne' wus hąą' dek nii' sga eh, neh no wą'-
oh seeh', O'yah jih' she'gon duk' ne gąn dyòh'go waa-
nąh, neh ne' neh huh' i gąą' ha'ą neeh, he'ga non da-
yąn doh', kuh he'o weh' ha di no geh' na di'yąnt hoh'ge-
o noh, ne' neh huh de jot'hwa da seeh, neh huh a'ą nąn'-
no eet hooh, kuh he'o weh' ne' gak hwah a'a dii gąh;
neh sąh ąh, neh tąh'ąh deh e'na geh he o weh ni-
dwehs.
13 Neh dih na go yą oh'seeh, Da ye ch'hii yoh' na'a-
diik. Neh ne'oo nąąh', Tąh'ąh neh, si'gwaa he ni yo-
gwa yąh', neh huh' sho ne' wis ni yò'ăh gwaa geeh, de-
gąn ja geeh' gwah huh; neh gwaa' naeh ne gat gah-
hòh ha ya gweeh a yak hii'ni noh'see noh nee'ga gwee-
goh' ną'gąą hą no'gweh.
14 (Neh sąh'ąh neh, wis' noo ni ą'nąh nyah'es hăs'-
hąąh naa'di ji noh.) O nąh' ha go yą oh'seeh na go'i o-
nya nih, Neh' nech hih'dyooh wis' ni wus'hąą ną non'-
di aa dyeh' ne' sgąn dyòh'gwas hoh.
15 O nąh' neh huh' non di yeeh, neh' ne ga gwee goh'
wa o wą nih'dyooh.
16 O nąh' de oh'gwąh ne wis' ni yò'ăh gwaa gee, kuh
ne de gąn ja gee, neh' ne gą o'yah'gĕh he ot'gat hwąh,

waa'doh es ho nyooh, waa däh swi'yòs däh, de o'yah khoh'
kuh, o näh' neh he a go'ya wiih' na go'i o nya nih,
neh' naeh neh huh' a on dii yääh' he'aa di gat' ne gän-
dyòh'go waa näh.
17 Da' neh ne wa ä non dek'hoo nih, wa o'noh daht'
gwah huh: neh' he'na o non da dä ähs' ne de yò'ih syoh
do saa'dik, wus hää' dek nii' sga eh ni gah ach hiih.
18 ¶ Da neh huh' he ya'wäh oh, he noh weeh ha oh'-
hwah ge'ah ho dä no yäh, de ä non diih, kuh, na go'i o-
nya nih; neh na go'ya on doh, ha wää', So'nah ot' ha-
non dooh' no gweh', ne gäh' niih'?
19 Neh' ne do sa o wa wä noh'sä gòh, wa ä nih, John
neh Bap tist; neh gwaa' gyee nä non doh' E li as; o-
yah'shoh oh' kuh gyee hä non doh', Sha yah'daat naa-
di'gäh jis'hoh gä'ooh no'di do gäs'da ni'ak det hot'gä oh.
20 Ha go yä oh'seeh, So di niis' swa doh ne gäh' niih'?
Pe ter det hos'nyeh oh, ha wää', Neh ne' Christ Naa'-
wën ni'yòh hya yah'da wäh.
21 O näh' waa go'i wa ni yä däh' waa'go'i wis as, nä-
gä'aak soo gaah' no'gweh de o wa o wiih, ne' neh, noh-
o'i oh'däh,
22 Ha wää', Neh No'wa'wak no gweh' wee sòh' o i'-
wa gee ä a'ya'gäh duk, neh kuh nä'o wan dah'sänt naa-
di'gäh jis'hoh oh, kuh naa dih'sä no wa näs' ha di'yah-
don twus, kuh ne sha go'dii ya do nih, ä o wa nyòh'
gwah huh, neh' kuh neh, säh' dwä nis'hä deh' o näh'
dänt'haat gäh.
23 ¶ Neh' naa'go yä oh'seeh ga gwe goh', Soo gaah',
gih shäh, no'gweh änt ho ga yäh'seek nä'ak non dä dyeh',
neh na da'dat gah'wah jih, neh kuh' de ak no'o wäh ne
de ga'yah sont, äs hak'non däh', gwah huh.
24 Neh säh'äh neh', son'dih gwa'nah ot' ä eh'he aak'
dä wa'gäh nya dook' ho'heh, ä oh'dooh ne'huh; neh
gwaa' neh, son'dih gwa'nah ot ä oh'dooh ho'heh neh' ä-
dyò'i wah'heht niih na gi'wah gëh, ä shws'hä wih naeh.
25 Neh säh'äh neh, ga ä nä yò gää is' ä o'des däh'
no'gweeh', ne ga gwee goh' gih shäh, he ni yo'än jah a'-

o wäs'teht, a'o da'dyah dah'dooh naeh, a wa dyo'ook gä-
shäh?

26 Neh säh'äh neh, son'dih gwa'nah ot neh ä o de ah'-
dah gwak he'gyah daa deh, kuh' ne gwää noh', ä o'de-
äh' kuh ha eh gwah No wa'wak noo gweh', haa yah'da-
deh, no näh' dänt heh, ant ho dye äh'dah gon'dyeh ne a-
oh hwah de a'äh sä'oh goh, kuh Nooh'nih, haeh gwah',
kuh, no di'yah da do gäh'dih ha di'o yah'ge o noh.

27 Neh' dih nöh gwaa'o wih ne gai'wa gwĕn ni yöh,
neh huh gyee nek'huh ha dih'si aah ne täh äh ta'a diik-
dooh' ne' gä ee yaht he ni yöö weh' hä on dii gäh' Na'-
wĕn ni yöh tä noh'do oh'shä gwĕn ni yöh.

28 Da neh huh he ni ya'wäh oh de gyoh', nooh, noh-
o daah, shah ga'at nä gää ni ga'wä noh'dääs, he o'aah
ne Pe ter, kuh ne John, kuh ne James, neh huh' he-
a wee nooh' he dyö non da deh' ho dä na yää'nooh.

29 Neh'dih he noh weeh' ho da no yäh' nöh dwah'dee-
nih' naeh he gwus nit ha'goh soh'dä noh, neh kuh noe'-
yo nyus'häh, neh' ne no'wah dah'äh noh'oo wäh oh-
dyös'däät heh'heht' gwah'huh.

30 Neh ne' jat ga'ä oh; neh' ne de o'dit haah' de i'-
yus heeh ne' de no gweh', neh ne Mo ses, kuh neh,
E li as:

31 Neh ne de ga'äh saa oh' he ni yöh'dääh he'waa ya-
do dah'sih, neh wa is'nyeh duk heh ni o'yah da'wäh seh
hä e'yoh seh, neh huh' gwah huh' hä a'i wa ye is neh'
Je ru sa lem.

32 Neh' dih ne' Pe ter kuh ne' shah gaat' de ä non-
diih', he'ni yö gwe nyooh ho ni'dah was; neh dih no-
näh' sho dii yeeh', waa di gäh' he'noh de a äh'sä oh, kuh
ne de i'yus heeh' dee noo gweh' ne' neh huh' de hit he'-
o weh' ni aat.

33 Neh' he ni ya'wäh oh no näh' sa yat'hä daat ha-
yah'da deh, neh ne Pe ter ha wä'oh seeh ne Je sus', Sa-
di'o nya nih, neh ne' neh huh'jih he'neh huh' i dweeh';
neh' dih ne, säh nä yo'ook ä dwus'gwa daat; sgat his
ä gwus'go nyäh, sgat kuh ne Mo ses, sgat kuh ha'eh-

gwah neh Elias; tăh'ăh de o'noh doh ne' nah ot wa ăh.
34 Ah soh' sho hot haah', neh huh' wah jih gyon dyeh, neh' wa o non dă o nos'duk: neh ne wa o'noh dyohk no năh' wa o'noh jih gă weh săh.
35 O năh' da ga wă nit găht' noh jih'ga gooh waa doh', Neh' ne găh' nă găă' ne'no'oh gwah' He'aa wak: neh' she swat'hon daat.
36 Neh' no năh' shah ga wă năn daht' sha oh'hwah ge'-ah sho ne Jesus. Neh wa dii'wah să no niih' sho; tăh ăh' deh soo gaah' no'gweh de o'wa o wiih, ne' neh dwă nis'hă dee nyoh, ne noh o'i oh'dăh shoh' wa ă'nont-gaat hoh.
37 Neh huh ni ya'wăh oh, no năh' o yah' sa wă'nis hă-dăh', o năh' shah det'ho non'dyah dăh'doh ho non da-deh', got gah'deh noo gweh' oh'to wan dăt.
38 Neh ne jat ga'ă oh, neh ne'sha yah'dat noo''gweh he ni găn'dyoh gwah de oh'sănt hwah'oh, ha wăă', Sa di'o-nya nih, Oh go ya do'e syoh'gwăh he sat'gat hoh' ne'aa-wak: neh săh ăh sho' sgat' a gek'sah daa yăh.
39 Da neh' găăs, not hwa'is hăh wa'o yee nooh, da-wăă nook' găăs oh tah'săn toh; neh' kuh găăs ne da-o'yah da gwis yooh, da gaa'wăhs diit găht', kuh găăs, (haah sa'ga ănt,) wa o'yah da gwăăs hooh' kuh găăs; o-năh găăs' săh gĕh' sho to'sa o yah'dat gah.
40 Neh' kuh neh' ke ya do e'syoh gwaa niih' ne she-i'o nya nih', noo'sa o wa yah'dit găh, tăh'ăh de o di gwe-nyos ooh.
41 Neh ne' tos nyeh'oh ne Jesus, ha wăă', O iis ne'-deh swa'i wa gwĕn ni'yos doh swa ăh'gwă no oh' noh swa'-wa ji yoh dăh, ga ă nă yo'nis heht' dă dwa'di aak', ă dwa'-găh ni go'is do ok' kuh he swa yah da deh? Da ees haah' nees'ha wak.
42 Neh' dih nah'soh sho da eh, wa o'eh dah'is na-nis'he o noh, da o'yah da'gwis yooh' kuh. O năh ne Je-sus' waa'is dăh not hwa'is hăăt gih, sa o jăht' kuh naak-sah'aah, neh' kuh ho sa o yah'doh nooh'nih.

43 ¶ Neh̄′ ne ga gwee go̱h′ wa o dii′′wa nă′gòh̄ he-
ni ah̄′has des′yo wa ną̆h′ Na wĕn ni yòh̄. Neh̄′ dih he′-
no̱h̄ weeh̄′ ho dii wa′nă ă gwʊs′ hah̄ de yo̱ gweh̄′da gee′,
naah̄ de yò i′wa gee′ he no̱ o̱n dyeeh̄′ ne Je sus′, ha go̱-
yą̆ o̱h′seeh na go̱′i o̱ nya nih,
44 Neh̄ huh′ he wah̄′są̆ht ną̆ gą̆ą̆′ he ni yò wą̆ no̱o̱ geeh,
he swa o̱h′do ga′ą̆n do̱h̄: neh̄ są̆h̄′ą̆h No̱ wa̱′ wa̱k no̱o̱-
gweh′ neh̄ huh hą̆ o̱ wa̱ yah̄′dat gah̄′ ha dis′oh dah̄′gĕh
no̱o̱ gweh′.
45 Neh̄′ dih neh′, tą̆h̄′ą̆h de o′dih̄ ni′go̱ ą̆ yą̆n dah̄′o̱o̱h̄
ną̆ gą̆ą̆ he ni ga′wą̆ noh̄′dą̆ą̆, neh̄ są̆h̄′ą̆h, no no̱n da wą̆h′-
da dii ga′i o̱ nih, de o′dih̄ ni′go̱ ą̆ yą̆n dah̄′o̱o̱h̄: da neh̄′
kuh ne wa o̱ wa̱s ha′nih̄k na′o̱ wa̱′a̱n do̱o̱h̄ he′na o wą̆-
no̱o̱ wą̆h.
46 ¶ O ną̆h′ oh̄ ta dii′′wa geh ha no̱o̱h̄ na di′yah̄ diih,
ne ga′ą̆n dih̄ gwa ni gaah̄′ he′ni ą̆ no̱n diih si′gwaah ą̆ o̱h′-
są̆ no wa ną̆ a̱a̱k.
47 Da neh̄′ no gą̆s′o̱h ne Je sus′ he′ni dwą̆′no̱h do̱′-
nyo̱h̄ syòh̄ dą̆ą̆h he to ną̆n′nyah saat, de o′yah̄ dah′gwą̆h
naak sah̄′aah, ha yah̄′dak ah′ hòh̄′dyo̱h̄,
48 Neh̄ na go̱ yą̆ o̱h′seeh, So̱n′dih̄ gwa′nah̄ ot′ ą̆ o̱ wa̱-
gòh̄′ ną̆ gą̆ą̆′ hak sah̄′a ah na geh′są̆ no̱ go̱o̱′, waa′ge gòh̄
ne′ neh̄; neh̄ kuh neh, so̱n′dih̄ gwa′nah̄ ot ą̆ o̱ gee gòh̄′,
wa o̱ wa̱ gòh̄′ ha′eh̄ gwah ne ta geh′hah̄′o̱h: neh̄ są̆h̄′ą̆h
haa yah̄′da deh̄′ na gwʊs′ he os′to̱h ne′ swa gwee go̱h′,
neh̄′ sha′yah̄ daat ne′ neh̄, ha go wa ną̆h.
49 ¶ O ną̆h′ tos nyeh̄′o̱h ne John, ha wą̆ą̆′, Sa di o̱-
nya nih, oh̄ sha gwa gą̆h̄ sha yah̄′daat sah są̆ą̆ no̱h′ ha-
dye′ăh̄ dah′gwah̄ sha go̱ yah̄′diit gą̆ą̆s′ Na di′nĭs he o no̱h̄;
o ną̆h′ oh̄ sha gwa′is dą̆h̄, neh̄ ga i′o̱ nih′ heh, tą̆h̄′ą̆h
shah̄ gaat′ deh̄ aa gweh̄′, he′gwa no̱n dă dyeh̄.
50 Ha wą̆′o̱h seeh ne Je sus, Są̆ą̆ no̱h′ ą̆s he swa is′dą̆h:
neh̄ są̆h̄ ą̆h ne tą̆h̄′ą̆h i gą̆ą̆′ dah̄ de yo̱ gwa do gą̆h′do̱h̄,
iih̄ ne′huh she dwah̄′ni go̱′ą̆nt.
51 ¶ Da neh̄ huh′ he ya′wą̆h̄ o̱h, no ną̆h′ shah̄ ga′eeh̄,
neh′, heh̄ tgą̆h′ hą̆s ho̱′wa̱ a̱a̱h̄, neh̄′ ne wa ą̆h̄′ni go̱′is-
aah̄ ne Je ru sa lem ą̆ ą̆nt′go̱n dʊk.

52 Ga nah' ho dăh'hoh syoh' nă ga'di ăat, neh' ne nah'-
dăn dyos'oh he o di yos'oh kuh ho di non daa gooh' ne
Sa ma di ta na, neh huh' ă o wăa ye'nya noga he'o weh ă-
gă'agon dii yah ke.
53 Neh ne tăh ăh deh to wa gwăăh', neh ga i'o nih',
ăăh he ni a'goh seh dăăh, Je ru sa lem sho ha'eeh.
54 Neh' dih na go'i o nya nih, James kuh ne John
wa yat'gat hoh' nă găă, neh ne'o năăh', Syah da gwĕn ni-
yoh', neh' găh' ne sa gaa yăs' neh, a e dwa'i wis as' no-
jis'dah ne gă o'yah gĕh' on'da weet', a'o dii wah'doht,
neh huh' noo ya wăh' naeh' he'ni o ye ăh' neh, E li as?
55 Neh' dih ne' det ho'dih sa de nyooh', wa go ya'is-
dăh' kuh, neh' neh ha wăă, Tăh'ăh deh jă'noh doh' a-
dih gwah' sho noh ot'hwa is'yoh dăh' niis, i waat he ji-
yah'da deh.
56 Neh săh'ăh No wa'wak' no gweh' tăh ăh' neh de-
o'yoh dah'goh neh, as'ha go'i wah'doht noo gweh, neh
gwaa' noo'sa go yah'da goh. O yah' det ga'non daa yăh'
o năh' he'o weh' hes ho ne nooh.
57 ¶ Da neh kuh' ni ya'wăh'oh he'noh weeh' hă nont'-
ha i neh', ha yah'da do găăh' ne'gweh ha wă oh seeh,
Syah'da gwĕn ni yoh', Neh nă goo'non dă'dyeh seek' ga-
nyooh sho he'o weh' hă se'no on dyeh.
58 O năh ne Je sus ha wă'oh seeh, Neh', no non dya-
dee nyoh' naeh neh noh'gwat gwaah, kuh ne' jih dăh-
goe'heh ăh' o non'deh nă doh, naeh; neh gwaa' naeh,
No waa'wak no gweh', tăh'ăh de o yăh' he'o weh' no'-
ont go'ăn dah'gwaak.
59 Neh' kuh ne waa'wă os no-yah', Dak non dă dyeh.
Neh' gwaa ne'a wăăh', Syah'da gwĕn ni yoh; neh' yaa-
eh' dak nok'dot has' nă eh'sa do'noh naah'nih.
60 Ha wă oh seeh ne Je sus', Neh sho' she yat'gah-
wăh no ni'ee yooh' sha go'dih saa dooh' no ni'ee yooh:
neh' dih, niis ne' sah dăn dih', neh' set hăăh'gwaa'noh
Na wĕn ni yoh' tă noh'do oh'shă gwĕn ni yoh.
61 Neh' kuh no yah' gyee, ha wăă', Syah da gwĕn ni-
yoh, neh' niih nă go'non dă'dyeh seek; neh gwaa niih'

yaa oh′ neh dăs ke noo′nyo nŏh, deh′ nĭ yah′dyoh he′dwak noh′soot.

62 Neh naa wă′oh seeh ne Je sus Deh sgo gaah ne gweh no nŏh′ wa ye nooh ne yeeh′da gah′hut hwat′hah noh′găăh kuh he ni dyo dye ăh′ hah deo ni′ga năăh, ti′ăh tah de ga yee ăh′ nneh ne neh neh huh′ ha′a yoh he′ho noh′do oh′shă gwĕh ni yeh′ Na′wĕn ni yeh.

OI′WAH X.

NEH no nŏh′ shah ga′at nă găă noh o′i oh′dăh, ja dah′ ni ă′nos hăă′ no yah′ ne′ waa go yah′da găă′ya dih Na yah′da gwĕn ni yoh, neh ne′ de a di yes′hes hoh′ ne waa′go hoht′ he a′goh saa gat hă gn di yoh′ naah′de ga non da gee, kuh hò di′noh sa′gwă o nyoh he o weh nă heah ne′a o hwah.

2 Neh′ dih naa go yă′oh seeh, Ga i′wa gwĕn ni yoh′ go waa nŏh′ hă ga′yănt hwa′gwă aak, neh gwes′ ne′ dòh gaah ah′ na di′yănt hwaa gwes: neh dih ga i′e nih she swa′do e syoh gwĕh′ Na yah′da gwĕn ni yoh′: hă ga′yănt hwa′gwă aak, neh′ na′a goh′hoh nyoh năă′nga dyòòh′daas a′a di′yănt hwa gòh ho′yăn ăhoh.

3 Swah′dăn dyo gòh: jat ga′ă oh, neh shah gaat′ ne de yò di noh′gă ont o dit′hwos hoh oh hah da wă non dyes′ ne taa′yo nih heh, oh gwa haht.

4 Să noh′ hă swaah′seeh ne′ gat gwăh′dah, kuh ne′ yek hwa′dah gwah, kuh nah dah′gwah; să noh′ sogeah′ dă yech′hi no′nyooh no aah′gĕs hoh.

5 Neh′ kuh ne ga ŏ gwa′o weh ni ga′noh soot′ he′swaa yoh, neh′ ă di swa dye ănt nă swih′, Sgă noh′ ge′aak′ nă găă ga noh′soot.

6 Neh′ gih shăh neh huh′ ăăh′dyon dahk′ ne′ agă noh′ti ga′i wi yòòh ni oh ni′go′oh dăăh, neh huh′ ă wen do′hăăh′ năăh iis ne′ swah ni goĭ yès doh: năh gih′ gih shăh′, chă di′swa a wahk′ she neh′ swah ni go i yes′doh.

7 Neh′ she shah ga′noh saat neh huh ă′ saa′ăh heh′o-

[illegible] nah [illegible]wa'dok he'ni aak, neh' kuh ă [illegible]'ne gee-
haak' na gwa'nah oh'dăh shoh' ă dyo'chă ya'wi a dyeh;
[illegible] năh'găh neh' he dyi'oh dats neh kuh' hah de gă-
yeo ih', he [illegible]'yah da no oh ne'ot ga'nyah gi'aak. [illegible]-
[illegible] ă swa non dih'ăgon'dyeh seek' he ga noh'se doh.
8. Neh ne gwă gwa'o weh ga non da yăh' ă swa yoh',
ă yech'hii gòh' kuh, i swaak' na gwa'nah oh [illegible] dii y[illegible]
he'swas gat.
9. Ă yech'hi jăh kuh no di nogh'da nih', ne' neh huh'
[illegible]nih'dyeh; neh kuh nă yech'hi yă'os, Neh ne' tă-
[illegible]'shă gwĕn ni yòh Na'wĕn ni yòh, dos gă'oh e-
năh ni gaa deh' he swa yah da deh.
10. Neh gwa' ne ga ă gwa'go weh' ni ga'non da yăh'
ă swa yeh, ă gă [illegible] deh eeh'hi yah'dah să noo [illegible], swah'-
dăn'dih' sho neh huh' hoh sweeh' he de yo'non da'gwĕn-
[illegible] nyoh' ne' neh, ă swih' kuh,
11. Neh nah'de yòh găă'gee he'swa nag geh ga non da-
yăh, nèh gă'wĕn dah heh'oh ha gwa'yah da deh, neh' neh
sa'ya gwă'go eeh, neh huh' sa ya'gwa gon dok heh swa-
yah'da deh: neh'huh gwa' naeh, neh gwas' sho e de'-
găh ooh swă noh'dok nă găă, neh' neh, tă noh'do oh'-
shă gwĕn ni yòh' Na'wĕn ni yòh, dos gă'oh ni gaa deh'
he swa yah'da deh.
12. Neh gwas nĕh gwă'gee neh neh, sah gwah naeh
ti gă'oh heh nă ye'yah das wăh' ne Sodom ne' neh
[illegible]'hă deh, naeh ho'i găă ga non da yăh.
13. Ga no gă' heh', syah'da deh' Chorazin! ga no oh'
huh, syah da deh' Bethsaida! neh kuh' gih shăh teh-
dyo'wăh syoh ne Tyre, kuh ne Sidon, he ni ga'i oh'da-
ye wă [illegible] ni yo'wăh oh nis' he swa yah'da deh, o năh-
jăh" naeh don da e năh ni'go [illegible] de nyooh, ga [illegible]'dăh-
găh nĕh'si yoo waa [illegible], oh găăh'gĕh' gwah huh' oo sa ă-
[illegible] dyon deh.
14 Neh gwaa', neh sah gwa' naeh ti gă oh he nă yaa-
wăh' ne' Tyre, kuh Sidon, no năh' dă swan'dyah doo-
weot, nis ah' he swa yah'da deh.
15 De 'o năh nis', Capernaum, [illegible] ne gă o'yah gĕh'

he yòò dehk hanoh daye. na'ăh sea gă, ha nisheo'ngh-
gěh' naeh' hă waah'ăh do'gk.

16 Neh' has yah'da deh nis he'swat hondaat', swa'gat-
hgat daat' năăh' iih; neh kuh has yah'da deh nis he'swa-
găăh'syo nih wa ga găăh'syo nih năăh' iih; neh kuh
has yah'da deh nă a'ge găăh'syo'nih wa o găăh'syo nih
kuh ha'eh gwah ne ta geh hah oh.

17 Neh' neh, o na'eh sho di'yos oh' ne jas dwk' ni ă-
nge hăă, neh ne' sgă noh' ti o năa det'găă da dyeh, ho-
năă', Syah'da gwěn ni yòh, ha'eh gwah na di nis he'o ngh
dyak hi yăn noh'do nih', wa dye ăh dah'gwah he ni eah'ă-
nòh'dăăh.

18 Neh nagoyă'oh seeh, Neh' ne'yat'gat hwah'oh Na-
nis'he o noh' shah gaat nòh dwă'nih hoh he'noh go wah'
da na'dyah dăt' ne găo yah gěh.

19 Jat ga ă oh, neh nòh gwah'has dees yoh ne da swat-
găh'syok nòs ha'is dah'shoh oh kuh noeh kăh'eh daat goh,
neh kuh neh' heh găh' ă she swat hăh'go ook hé ni sa-
has dee shăh ne she swah'ni go ă swa'as na nis'he o noh;
neh kuh neh dehtah gwis dăh ton da ga ye'ăh dak hah-
gwis'dăh a'e swa yă as.

20 Neh huh' na eh nă găă să noh gwa'a ă swa'deh
ho'ohk, heh' o gwe nyooh' ă dyech'hi yă'noh de'os na
di'nis he'o noh; neh gwas', sah'gwah swa deh'ho'oh'go-
ook', he gă o'yah gěh na eh he swah'să nă o nyoh.

21 Neh he ni dyò'is dah'ee noh, ne' neh hé'o wah
ho'deh'ho os'oh ne Ne stu, not hwa''is hăă gaoh, ha wăă'
kuh; Oht go'no o nyooh, O Hah nih, Syah da gwěn ni-
yeh' ne gă o'yah gěh, kuh ne yo ăn'jah gěh, heh' she-
yah'seh das niih' nă găă noh e i oh'dăh shoh' ne dih'nis-
gaat', kuh' ne go dyă'noo niih, ia yăn deet neh she yo-
nya niih' no'non do nih'a'ah; do gas' neh huh' ni yòh'-
dăăh, Hah ni'ih'; neh huh' săh'ăh, ni yòh'dăăh, ne i ni-
yèòh' he deh se'gaa neeh.

22 Ga gwee goh' he ni yò'i waa gee' ha gi'wa ge'o nih'
Naah'nih: tăh ăh kuh deh tog gaah' noo'gweh de wa-
yăn dee ih' no gwas'aho Na'aa wah neh' aho Noeh'nih;

nah kuh .. ne', so gwa'seh Nooh'nih, neh shọ No'sa-
wah, neh' kuh hae yah'da deh son'dih gwa'nahet No'-
naiwak' ă'tho ga gẫh' o'yen deet' ă'ha ga'o nyẫh.
23 ¶ O nẫh neh huh' hwaat'gah dẫh' haa di'yah das-
deh na go'i ọ nya nih', a dah'seh dọh'gẽh kuh hă wẫẫ',
O dẫẫ ọh' .. no gaah shọh ne 'gas gẫh' ne nọh o'i oh'dẫh
shọh' niis' ne swaa gẫh,
24 Neh aẫh'ẫh nòh gwa'oo wẫh, Neh ne nọnt'gah deh,
ne'di do gẫs'da nih, go wăh'go wee shọh' kuh, ne' de o-
nọn do'ẫn jò'nis ọh na'a di gẫh ne nọh o i oh'dẫh shọh
niis ne de swa'gat seeh, tẫh ẫh' naeh de o'nọnt gat-
twẫh; neh' kuh' na'ẫ sọ'ọẹh, ne nọh o i oh'dẫh shọh
niis ne' swa ọọh hah, tẫh ẫh neeh de o'ne ọ gẫh.
25 ¶ Neh ne' jas ga'ẫ ọh, ha yah'da doo gẫẫh' ne ga-
ya'nes hăh' hah ni'gọ ă yen dat heh, de o'dah ọh, neh' ne
wa'oh'ni ga'ẫk dọọh, ha wẫẫ, Sa di'ọ nyaa nih, á' wẫ-
gyeeh' nẫ ga gwe nih' ẫ we ga wẫs'teht ne wah o'i wa da-
dyeh' yọh heh'ọọ weeh?
26 Ha wẫ'ọh seeh, A nah ot' ga yaa dọh' ne ga ya'nes-
hăh gọọh? a ni yòh'dẫẫh', swẫ nọh'sah haah'?
27 Neh ne' det hos'nyeh ọh, ha wẫẫ', Neh nẫ es'no ọh-
gwaak. Ha yah'da gwẫn ni yòh', Hya'wẽs ni yòh, ẫh sye'-
ẫh dek nee sẫ'nyah se gwee gọh, kuh nee sat'hwa is''hă-
gwee gọh, kuh nee seh''has des'hă gwee gọh, kuh nee
sni''gọ ă gwee gọh; neh kuh' neh huh' nẫ es'no ọh gwaak
ne de jă'nọh se nee gẫẫh': niis he'nih se'dah ne'ọh gwah.
28 Neh nee wẫ'ọh seeh, Neh neh'syee is he dọ dah' se-
nyeht: neh huh' nọh jeeh', neh' ă ga gwee nih' ẫh'sọọ heeh:
29 Neh' dih ho'gaa'yẫs', ne' neh huh' da'o da dee dee'
ne tgo i'wa yee ih' i'gẫẫ, ha wẫẫ', Sọ dĩ ne gẫẫh' ne
dọ ya gyẫ nọh'sa nee gẫẫh'?
30 Neh ne' det hos'nyeh ọh ne Je sus, ha wẫẫ, Neh
ne yah'da doo gẫẫh' nọ'gweh, Je ru sa lem' hwah'dẫn deh,
Jer i cho; haa det, neh ne' sha go'nọh set'hah wa'ọ wa-
yee nọọh, wa ọ'was yọ'nyah sih, wa ọ we yẫẫs'daa'nọọh,
kuh; o nẫh' gho nọnt'hă daa dọh' haa yah'da deh, heh-
de'weh sẫẫ nọh' ni ọ'we e yọọh, tĩs ni yòh'dẫẫh.'

31 Neh dih ne' wah-o-do gant-heh he'noh a'wah nah-hoo'gwaa non-da'eeh, ha yah'da doo gääh' naa yah'dyat-hwus; neh' ne näh' wa eo gäh a-gwa'a-gwaa', a ... noh wan dih' ho äh'dah-geh.
32 Ha eh gwah' kuh ne Jesus no näh' neh huh' ...
he'oo weh, neh huh' nih ha weenogeh hat-gat'hwah oh, a-gwaa' kuh a eh' noh wan dih' ho äh'dah geh.
33 Neh gwaa' naa yah'da doo gääh' ne Sa-ma-ritan, ha'-noh weh' hat ha'i neh, neh huh' ho yos'oh he'o weh' ho-yaa'häh: neh' no näh' wa oe gäh', neh neo däjeh,
34 Neh ne' wa o'yah doo wäh, neh ne wa o'yäh ag-nygeh', he'o weh' ho na yäs'da noh; o neh', wine gwah huh', hwa ä'ont kwah'geh, neh' kuh ne'a o hwah' hes hee näh' neh huh' da a'ää däh', neh huh' kuh hwa'-ee yäh' he' gwa wäh'gää ni yont, oh toos nyeeh' kuh.
35 Neh no näh' wah oo häht', no näh' wach'däm dih, da gah'si yoh'shä gee' te dah'gwah, neh' too wii' na neh'-sa gwĕn ni yòh, ha wä'oh seeh' kuh, Ho sa'de is'do ... :
neh kuh ne doo'dih gwah' nëeh hat'gä o nih' neh, a'-gwaa, neh' ne na'eh däat geh, o näh' äs go ga nyah'-gäh.
36 Ga ä ni gaah' nä gää neh, ... ni ä non dih', neh ... noh'de nyoh', de yän'noh sa nee gääh', nä gää ne gää ne' neh huh waa'yah dye näht' ha di'yah da deh ne ... ga'noh set haah!
37 Neh ne ha'wää', Neh kuh' neeh ne' wa'eo däh. O näh' ha wä'oh seeh ne Jesus, Sah'däa dih, neh huh'-nääh' na noh jeeh'.
38 ¶ O näh' neh huh' he ya'wäh-oh he'noh weeh ho-noh'däa dyeoh, ga non da doo gääh' he'o weh' he o'yas oh: neh ne ye yah'da doo gääh, Martha ye yaa soh, oh ho'wa-nyeeh neh huh' he'o'wa-yoh'deh he go noh'sööt.
39 Neh' he de yon'dää noa deeh', Mary ye yaa soh, neh huh' ha'eh gwah da'yon dyääh' ha dah'sih'da doo-nyoh' ne Jesus, neh ha'eh gwah ne wah e ä wadoyat ne'wä noh.
40 Neh gwaa' ne Martha, wee söh de ya'gäh oyo da-

gäh'gä' he' dăș wan dii'wah nyăă nih; neh kuh gon
yos'oh haa yah'da dah ș. neh ne ga wăș Syah da gwĕn
ni yòh, tăh'ăh găh, dah tah'gwah dăh he să noh'doh, heh
o gyah'dat gah'wăh ne de ya gyo dăș'non deeh, a goh'hon
ge ah' sho dă gii wah nyaa ahk? neh dih neh' she i'
wa as' nă'ya gyo no wăh.
41 Neh ne' deă hos'nyeh oh ne Je sus, sha ga'wă oh'
seah, Martha, Martha, neh ne sa de'yă oos doh wee-
săh' kuh o i'wa geeh, ne de sa'de yăh'hih da nih,
42 Neh gwaa', ne jo i'waat de yo do ăn'jo oh; neh'
nah ne Mary go da dă gwah'seeh, ne' wi yòò ne'gwa,
neh kuh ne tăh ăh' nach' too se yon da deh'gwah.

OI'WAH XI.

NEH ne' neh huh' ni ya'wăh oh, he'noh weeh' ho dă-
no yăh ga doo găăh' he'o weh, neh no năh' wa ă'-
nih hoăh', sha yah'deat ha go'i o nya nih ha wă'oh seeh,
Syah da gwĕn ni yòh, da gwa'i o nyăh' he'nă ya gwa yee-
heah' nă ya gwa'dă no yăăh, nach' he'ni o yee ăh ne
John ha go i o nya nih' na go i o nya nih.
2 O năh' ha go yă oh seeh, Neh' no năh' ă swa dă noo-
yăăh', ă swih', Gwah nih' ne gă o'yah găh' chih dyoh,
Sah să non do'găh dih'gă ook. Gaa yoh' nech hă noh'do-
oh'eh gwĕn ni yòh. Neh kuh he ni di'sah ni gòòh'dăăh
neh huh ni yaa wăh'; nach' he ni dyòh'dăăh ne gă o'-
yah gĕh, neh huh' kuh ha'eh gwah nă yòh'dă ook ne
yo ăn'jah gĕh.
3 Da gyoh' he ni wa'dăă nis'hăh hon dyoh', ne' swă-
o'hăs hoh no gwaah'gwah.
4 Neh kuh neh, don da gwa i'wah săă gwes' no gwa'i-
wa'ach aak shăh nach niih he de jak'hii'wah să'gwah seh
noh hii wa'neh sa găh. Să noh' kuh neh huh' hăs gwa'-
ah hă dyo'gwah ni'goo da gòh; neh gwaa', sho, ne
da gwa'yah doh'no ook' he yah'da deh nach'ni go'et găh.
5 Neh ne go yă oh'seeh, Ga yon'dih gwah ni a'yah daah'
he ni swa diih' ă o de oh'shă yon dahk', neh na'eh syah do-

wąht' naah de'wah son tąh, a'eh ą'gay kah, Gya dąą dą',
sąh ni yò'ąh gwan geeh' go yat'hah dooh.
6 Neh sąh ąh, no gya dąą òh hat ha'i neh' ha gyah'de-
wąh'oh, tąh'ąh dih deh teh'gwis dąh deh sa gyąh' na-
gyąąh' he'aa gat?
7 Neh ne' dąnt has'nyeht no gyeh, ąnt hąh, Są neh'
dąs gąh'ni goh'hąąh'gwąh: o nąh' gah hoo doh' Ke'gah-
he'ga ąnt, neh' kuh ne ke a'wak shoh o nąh do gąąh'
o gwąąh'toh ga nok'dah gòh; tąh ąh' deh sa oh' don da-
gaat gąh' non'da goo yoh.
8 Neh noh gwą'as, Heh tąh ąh' naeh' de'o gwe nyooh'
non'da at gąh, non'da oe yoh', neh sho on da ga'i o nih
ho'non dąą oh', neh gwaa', ąnt ga'i o nih he'soh jih ąnt-
ho'i wa gą nyah'do ook', ąnt'haat gąh, ąnt haa oh' kuh,
ga nyòòh' sho he'noh de'o do'ąn joo nih.
9 Da neh' noh gwą'os, Sa do'e syok, ą ye'soh' ne
neh tga'gont'; jih'saak, ąh see gąh' ne'huh tga'gont';
jąh daa'nooh, neh ne'huh ne' tga'gont' dą ye'sah he'ga-
dyąhs.
10 Neh sąh'ąh naah'de yo gweh'da gee ne yon do'e-
syoh'gwah, ye yee noos' ne'huh; neh kuh haa yah'da-
deh niih''saas, has hąą nyehs' ne'huh; neh kuh haa-
yah'da deh naa yąh'daa noh' dą o'deh ho'on dyąhs, ne'-
huh tga'gont'.
11 Neh' gih shąh naak sah'sah ą o do'e syoh gwąh
no ąh'gwah so gaah' ną gąą he'ni swa diih, neh kuh'
nook sah'da yąh i gąą. neh gąh ne' gah sgwaa ah' ąnt-
haa oh'? gąn joh' gih shąh, ą on'do ee syok, neh' gąh
naa weet' gąn joh, oa ha'is dah on'da a gąh?
12 Neh gih shąh, ne dyą gwah' oh hoh'sah a'a do'ee-
syok, neh' gąh ą o da dąh' ne chih'eh daat goh?
13 Neh dih gih shąh niis, he ni wa'et gąh he ewe-
yah'da deh, swa'yąn dee ih' naeh, he nąn di swa ye'ąh dek
ne wi yòhs' a'yech hi yoh' nech hi'a wak'shoh, do noo'
na'eh neh si gwaa he ni wee sòh', ne She swah'nih ne
gą o'yah gòh' tąh dyoh sae'ha gaa oh' Not hwa'is hą de-
gąh'dih, ną'o wan do e syoh'gwąh?

14 ¶ Da neh neh, ho yah'dit gää̧s gwah' na nis he o-
noh' neh ne tä̧h'ä̧h deh ga wä̧ nont. Neh huh' he ya'-
wä̧h oh, no nä̧h' na nis'he o noh' chi o ya gä̧h'oh, saas'-
nyeht ne' de a'wä̧ nont; neh ne' wa o dii'wa nä'göh ne
gä̧n dyòh'gwah gěh.

15 Neh' dih gyee ne' wa ä̧ nih', Neh sho' kuh ho-
ye äh dah'gwah ne Beel ze bul, no wa̧ go waa nä̧h' na di'-
nis he'o noh, heh, sha go'yah diit gä̧ä̧s na di'nis he o noh.

16 Neh kuh no yah'shoh ho wa̧h'ni go'ä̧k do'oh, ho-
nih'sa goh ha yah'da deh no i'wa nää'gwat he na'ya wä̧h,
gä̧ o'yah gěh on'da weeh duk.

17 Neh gwaa', heh, to noh'doh he'ni ä̧ nä̧ noh'do-
nyoh'syòh dä̧ä̧h', ha go'yä̧ oh'seeh, Ga gwee goh' he ni wah',
gä̧ä̧s, tä̧ noh'do oh' ne go'wäh go waah, da'wa dek'hah-
sih, gih shä̧h, do'sa gya'doo gä̧nt',! sho', kuh, neh waeh ne
tä̧h'ä̧h deh je no geh' oh waa doh; neh' kuh ne ga-
noh'soot daa'wa dyahk', do'sa gya'do gä̧nt', kuh, ne ga-
noh'soot, oh gah'hnye nä̧ht, ne'hah.

18 Neh' gih shä̧h naa nis'he o noh' da'a dyahk ha o-
hwa̧h' sho' kuh oo'sa da dat'gon dä̧h', a noo'ya'wä̧h'
na'ga dahk' sho, he tä̧ noh'do oh'shä gwěn ni yòh'? neh
gai'o nih' he swaa doh' waeh neh he ye'äh dah'gwah ne
Beel ze bul, he ske yah'dit gä̧ä̧s na di'nis he'o noh.

19 Da neh' gih shä̧h, ne Beel ze bul niih' he ye'äh-
dah'gwah he ske yah'dit gä̧ä̧s' na di'nis he'o noh, so' na-
eeh' neeh hi'a wak'shoh ho wa̧ ye äh'dah gwaah', he sho-
wa̧n di yah'dit gä̧ä̧s'? Neh' dih ga i'o nih', neeh' dä̧-
jeeh'hi yah'do weet haak.

20 Neh gwaa', ne dyä̧ä̧ gwah' neh' gye äh'dah gwah
nush'nyah Na'wěn ni yòh he ske yah'dit gä̧ä̧s' na di'nis-
he'o noh, neh waeh' ne dah de'jòh ni'go ä̧ä̧ geeh, o nä̧h'-
swa yah'do wä̧h'oh ne tä̧ noh'do oh'shä gwěn ni yòh Na'-
wěn ni yòh.

21 Neh ne' agä noh' ti ga'ge oh noos'hä̧ no nyus'häh
no deh'ji at'hah noo'gweh, ga nyòöh' ho dye'äh dah'goh
non di'yòh dah gwah, he'sa noh' ho noh'soot;

22 Neh gwaa' no nä̧h' ai'gwaa he ni ah'has deh' nä̧ o'-

yah doo wăht', heh tgăh' kuh' ă ot'hăh gwăh, wă oh'-
gwah' wa eh' ga gwee goh' naa di'yŏh dah' gwah he o'-
weh' ha yah dăăh'sgwah, oh tak'hah so'goh' kuh no'yăh-
do nyok.

23 Neh' haa yah'da deh' nă gă'aak shah gaat' he no'-
yok nih ni gooh dă'ok de yo gya do'găh doh' waeh; neh
kuh ne tăh ăh shah gaat' deh a gi o'ees de a do gwat'-
hah' waeh, ne'neh.

24 Neh' no năh' not hwa is hăăt gih' o yă'găh oh' haa
yah'da deh no'gweh, neh huh wa eh'sooh, he'o weh'
deh o'ne goo nyoh, hih saas' na'a do'is hăăh: neh' ne'
de o găăh; o năh' wa ăh, Neh năs gah'geet, hăs'gyoh'
he'oo weh' dwak noh'soot, he'oo weh' dwa gya'găh-
oh.

25 Neh no năh' sa'a yoh', neh' naeh', ne' găs gă-
waa goh, ga nok'di yòs doh ga'yăa do nyoh, kuh.

26 Da o năh găăs' waah'dăa dih, jaa dok' kuh ni yot'-
hwa is'hă gee noo yah' ne waa'go ooh; neh kuh neh,
si'gwaa'' naeh he'noh de o''wa gă nyooh he ni o dih''wa
neh'a goh; neh' neh huh' ho'saa'di yoh neh huh' sa ă-
nă noo găăd: da neh ne noh'găăh hwah oo ăh' haa-
yah'da deh noo'gweh, si gwaa'' he'ni wa'set găh, naeh'
he ni dyoh'dăă noh' ne' chi wa'eeh.

27 Da neh huh ni yă'wăh oh, he'noh weeh neh' hos-
nyeh'dah goon'dyeh nă găă noh o'i oh'dăh, ye yah'da-
doo găăh' ne ya goo gweh' he ni găa'dyoh gwah dya go'-
deh has'doa oh gòs nyeh oh, neh no'wă'oh seeh, O dăă oh'
ne yon deh'noh dăăt hah he'o weh ni'aa'doo niih, neh kuh
he ga noh'goo doh' he'o weh' snoh'geehak.

28 Neh gwaa' ne'aa wăăh, Do găs' naeh, neh sah'-
gwah ho'ni dăă oh' ne' gòt hon deh' aa'wăă noh' Na'-
wěn'ni yoh', yeh să no nih' kuh.

29 Neh dih no năh noo gweh de a di yah'dah si'aah'
sho he'noh o gòt gah'dăh wa'o di yee ih, hoh saah' o năh
ne'aa wăăh', Neh' ne' ga wa ji yă'et găh nă găă: neh
waeh' hă nih saas ho i'wa năă'gwat he'ng'ya wăh neh ne
tăh'ăh ta'o wăă noh' no yăa'deh dah'goh; neh sho kuh

neh o yăn'deh'dah goh haa yah'da deh' ne Jo nas' ho do'-
gă̆s daa nih.

30 Neh săh'ăh he' neh na eh ne Jo nas' o yăn deet'
ho non'doh see oh' ne Nin e vites, neh huh dih ha'eh gwah
nă yaa wăh', neh na eh' o yăăn deet' ă o non doohs nă-
găă' ga wa ji yăă deh', ha yah'da deh No waa'wak no'-
gweh.

31 Neh ne ye'oh go'wăh goo waah' năn dyeh'gwaa,
shah gaat' dăs'ha dii daht' no'gweh' nă găă' ga wa ji yăă-
deh, no năh' dă swan'dyah doo weet, neh kuh ne ga e'-
wah dvs'hăh ă o wan di'noh jahk'dăh: neh săh'ăh he-
gwys neh huh' haah'de yò do ăn jòhk'doh ni dya ga weh'-
dah goh neh na'yo ook nooh ni'goh dvs'hăh ne So lo-
mon; da, jat ga'ă oh, si gwaa' naeh he ni o'yah da'nă-
ă gwat' nĕk huh' i ehs' naeh' he ni yòh'dăă noh ne So-
lo mon.

32 Neh nă'noo gweh ne Nin e veh' ta'di no gek, shah-
gaat' dă'on di daht' nă găă' ga wa ji yăă deh, no năh' dă-
swan'dyah do weet, neh ne ga e'wah dvs'hăh ă o wan-
di'noh jahk'dăh: neh săh'ăh ne des ho'năh ni'go ăn de-
nyooh' naeh, ne chi a'gont hăă nih' ne Jo nas; swat-
gaat hòh dih, si gwa' he ni a'yah da noo oh nĕk huh' i-
ehs', na eh' he ni a'yah da noo ok' ne Jo nas.

33 Deh soo gaah' no''gweh no năh' ho jiis doot' a dah'-
seh doh'gĕh o nok'da yăh neh huh' he'a yăăh, neh gih-
shăh ne yon dă'noh ge'ăh dah'gwah a'a weh'săăt, neh huh
gwaa' kuh he'o weh' ye nyò'dah gwah, neh' dih nă-
yee găh' he de yòh'hat heh năn dyee yoh' i găă.

34 Neh ne ga jis'do dah goh' no yah'dah, neh' na eh
no ga'ah; neh dih ga i'o nih dyă gwah' wi yòòh' neh,
se gaah'gĕh, heh syah'da gwee goh' wa eh' ă ga'noh'ho'-
ook, ne de yòh'hat hes'hăh; neh gwaa' ne dyă gwah'
wa eet găh' neh, se gaah gĕh heh syah'da gwee goh' neh'
ga noo hoh' ne de yò'dah son da'i gos hăh.

35 Ja dah'ni go'ă ăhk' dih, he'noh de'awah haat heh ne'-
wah, a'gă ook' neh ne de yò'dah son da i'gos hăh.

36 Neh dih', gih shăh' nee syah'da gwee goh' ga noo-

hoh' ne de yòh'hat hes'hăh heh syah daa deh', tăh'ăh
ne daa yò dah'son da i go'ook gyee, neh' wa ih ne ga-
gwee goh' ă ga noh ho'ook ne de yòh hat hes'hăh; shah-
gaat' he nă yaa wăh' ne de yòs'dăăt heh' i găă găăs'
ga jiis doot', de sah'hat heh da nii.
37 Neh' he'noh weeh' hot haah', ha yah'da do găăh'
ne Phar i see wa o do'e syoh gwăh', ne da'a ya dont: o-
năh' he o'yos oh, ho dyăn'dus oh' kuh, waa'dek hoo nih.
38 Da neh huh no năh' ne Phar i see 'waat'gat hòh,
neh' ne wa o'i wa'năă gòh he tăh'ăh de oh'jo aa eh yaa-
eh' o năh' waa'dek ho nih.
39 O năh' Na yah'da gwĕn ni yòh' ha wă'oh seeh, Neh'
niis he ni swa'ye hah ne Phar i sees neh' găăs swa no'-
a es nas de'gwa, ne gaa wĭs'dah kuh ne ga jăh; neh-
gwaa', naeh, ne swa yah'da goo shoh' neh' ga noo hoh'
ne ga nyah'do wis'hăh, kuh ne ga i'wa neh'ak shăh.
40 Iis' ne deh swah'ni gont, tăh'ăh găă" neh, nas-
dee"gwaa hos yoo niih, ha'eh gwah' neeh de os'yoo niih'
nee noh go'o gwaa?
41 Neh gwaa' sah'gwa h swa da'wih seek', he ni yòh'-
dăă ne swaa yăh, ni gaah' ne ga wĭs'dah kuh ne ga-
jăh', da, jat ga'ă oh, hah de yò i'wa gee' na eh' ă gă'aak
deh òòt gih' he swa yah'da deh.
42 Neh' dih ne ga noo oh' he swa yah'da deh, Phar-
i sees! neh săh ăh ne sg a yahk'hos hăăt swa ga'nyahk-
tah' ne' wus'hăă ni ga'yah goh ne' yo nya găs, kuh ne
rue, hah de'yòh e'oh daa gee' kuh, wak ah' sho na eh'
swa is thah ne' neh huh'jih shoh, kuh' no no'oh gwah'-
shăh Na'wĕn ni yòh: neeh' nă găă gai wa yăn'dah goh
ha'eh gwah neh huh' na e swa yee ăh', aa'gă noh gwa'
ha'eh gwah ne sgat deh d i swah syo'nănt hah ne'neh huh'
na'e swa yeeh.
43 Ga noo oh' he sw a yah'da deh', Phar i sees! neh'
wa eh swa no'oh gwah neeh'tgăh dyò nok'da yăn doh
he'o weh' hă nont'gă n ĭs'ah dah'gwaa noh, neh' kuh ne
de swa dă noo'nyoh' he'o weh' hă nont'ge on'dah gwah.
44 Ga noo oh' he swa yah'da deh, nech hi'ya doo nih

kah ne 'Phar i sees', de swa'goh saa neet! neh sąh'ąh
niis' shah gaat' he ni yòh'dąąh, he yon da'deh sa'doh-
gwah, tąh'ąh i gąą' deh jo yąn deet, neh' kuh no gweh'
ne' neh huh' ha di'ąh daa'noh tąh'ąh de ą nąn ni'non-
deo khah', he' neh huh ni yòh'dąąh.
45 O nąh' tos nyeh'oh, sha yah'daat ne ga ya'nes hąh'
ha dih'ni go ą yąn'dat hah', neh' naa wą'oh seeh, Sa di'o-
nyaa nih, neh neh' he ni sa wą noo wąh neh' noh sgwa'-
noh gon dąh nąąh' iih.
46 O nąh' ha wąą', Ga noo oh' he swa yah'da deh ne
ga ya'nes hąh' swah ni'go ą yąn dat'hah! neh' wa ih'
na gwos' o nook'deh' sho ne da ya gòh'gwah do'ok he-
ni yò'ee noos'dehs ech hi'geh daas' noo'gweh; da neh'
na eh niis' ne tąh'ąh deh swa gwe nyooh' ne' joh nyaat'
a oe'gwah ah' a e swa ye'ăh duk' hah'da e swa yą o nyooh.
47 Ga noo oh' he swa yah'da deh! neh sąh'ąh niis'
swas yoo nih' ho wan'dih sa'doh gwaa'noh no'di do gąs'da-
noo nih, iis' kuh ech hih'nis hoh' noo''wan di nyòòh.
48 Neh huh' ni dyo ye'ăh dah goh iis swa i'wa gwa'ih-
sos, heh, ech hii'wa'ni yăă dih' he ni ta di yą'nòh dąą'noh
nech hih'nis hoh gą agh: neh sąh'ąh ne do'gąs oo weh'
neh' to wan di nyòòh, neh' na eh neh', iis swos yoo nih
ho wan'dih sa'do nyoh.
49 Neh' dih ga i o nih ha'eh gwah waa doh' nòòh ni'-
goh dos'hăh Na'wĕn ni yòh, Neh' no'di do gąs'da nih,
hąk hee haht', ha di'yah daa deh, kuh neh, hą non'di o-
nya nih; da neh' gyee ną'o'wan di'noh gon dąh', ą o wan-
dii nyòh' kuh, gyee.
50 Neh na dit'gwąh sah' ne'aa di gwee goh' no'di do-
gąs'da nih, he ni yooh' gat gwąh'sa i'oh he noh o'nis heht',
dwa dyą nòhk'dah oh he yo ąn ja deh', neh' ną gąą' ga wa-
ji yăă deh' ą ga'i wa yąn dat'heht,
51 Ą dwah'dąn dih' sha o'want gwąh'sa ih' neh, Abel,
neh' ą wan'dòhk dak' ne sha o want gwąh'sa ih' neh,
Zach a rias de yòò'gąąh' he ni gaa'nyòòt, ne ye ąh'dat-
hah, kuh no noh'sa do'gąh dih: do gąs' neh nòh gwą'-
os, neh' ą ga'i wa yąn dat'heht ną gąą' ga'wa ji yăă deh'.

52 Ga noo oh' he swa yah'da deh ne ga ya'nes hah'
swah ni'go ă yăn dat'hah! neh săh ăh ne joh nooh', ne'
yeh ho do gwat hah he ni gaa yăh', ne' gah ni'goh das'-
hăh: tăh ăh' kuh' năăh' nis teh swa yooh, neh kuh neh',
hwa o di yon'dyeeh, wah eeh'hi ya de yăh'hih dăh' na eh.
53 Da neh' he'noh weeh' ha gos'nyeh seh' nă găă'
noh o'i oh dăh shoh', neh ne' sha go'di ya doo nih', kuh
ne Phar i sees neh ne wa ă'noh saa wăh a gwus, wa o di-
noh kwăh, neh' kuh non'da o wan do wih, na'gă ak
gwus dah des'ho yah'do weeh'doh' heh ă os nyeh'en'-
dyeh; we soh' kuh o i wa gee a'as nyeh syooh;
54 Neh no wah'ni go'ăăh, neh kuh neh, ho nont'ga a-
oh', ho nih'sa goh naah gwis'dăh a'a di'wă o goh nont'-
ga ya găht' haah sa'ga ănt, a'o wa'i wa'yăh duk' i'găă.

OI'WAH XII.

NEH' he'noh weeh, no năh' chi o di yah'da ye'ih oh
tăh ăh' deh o gwe nyooh' na'yos heet' he ni ya'got-
gah'deh noo'gweh, neh huh gwaa' hoh gaak daht' ne'
de ă non da'das hăn'dah syoh, o năh' hoh saah' na go yă-
oh'seeh na go i o nya nih, neh ne dyò dye'ăh doh nee'ga-
gwee goh, Ja dah'ni go ă ăhk' he ni gaa yăh' na dis'heh ăt-
găh dah'gwah ne' Phar i sees, neh' gă doh' ne de yont'-
goh sa'net hah.
2 Neh săh'ăh ne deh tah'gwis dăh na wa weh'să o'ook,
na'gă aak' i găă' deh yò'dah sooh; ă wah'seh do'ook
gih shăh, na'gă aak' i găă deh o yăn det'heh goh.
3 Neh' dih ga i o nih, a gwa'nah ot oh son da gooh' ă-
swas'nyeh o'ook, de yòh'hat hes'gĕh ă wa gă'aak; neh
kuh nă swas'nyeh o'ook ne wa oh'da goo, neh gih shăh
ne 'ni yò'nok dah a'a neh, ga noh sa găă'yas hoh ne' neh
dăn dwat'hyò wi'aak.
4 Neh' kuh nòh gwă'os, no gwa dă oh'ahoh, Să noh'
ă yeeh'his haa''nih seek, no yah'dah ha'dii nyòò nyòs, neh
no năh oh ga'at, tăh ăh' de o di gwee nyooh' neh, si'-
gwaa ho'sa di yeeh.

5 Neh' dih noh gwah'ni go'ān daat he ni a'yah daa deh'
nās he'swas haa'nih seek: Neh' she swas'haa nih'seek, neh
no'nāh' ho nyooh', hoh has'des hāā yāh' naa nis'he o'nōh-
gēh, hā oh'sāat; do gās' neh noh gwā'os, Neeh' she-
swas'haa nih'seek.
6 Tāh'āh gāh, ne wis' ni wā non diih ne ga noh gās-
hāh'ge sah ne jih dāh'ooh deh wa'dās ni noh' hah de ga-
gwěn nis hā'āh noo yŏ'i wah heht, tāh āh' kuh deh sga'-
yah daat ah' na go wa yah dah'ni goo hāh' he'as gat' Na'-
wěn ni'yoh!
7 Neh' dih ha'eh gwah' kuh ne'huh no geh'oo doh'
ne swa'noh'āāh'geh ga gwee goh' was'hes'dāh. Neh
dih gat'o nih', sāā noh' ā swah'dyoāk'seek: si gwas ne'-
huh niis, he ni swa'yah da noo oh, na'eh ne ga ā gwah'
noo yŏ'nont'gah deek' ne ga noh'gās hāh'ge sah jih dāh'-
ooh.
8 Neh' kuh noh gwā'os, Son'dih gwa'nah ot ā o'gi wa-
wahs' he'a di gat no gweh', neh' kuh' No wa'wak' no-
gweh' ha'eh gwah ā o'i wa wahs' he'a dii gat no o'yah-
ge o noh shāāh Na'wěn'ni yoh,
9 Neh gwas' ha yah'da deh, nā gā'aak de a'gi wa'wah-
seeh, he'a di gat' no gweh', tāh āh' kuh ha'eh gwah
ta'o wā'i wa wahs' he'a dii gat no o'yah ge o noh' shāh
Na'wěn'ni yoh.
10 Neh kuh neh, son'dih gwa'nah ot heh ā oe'nyeht,
neh wa'o dwā noo yānt' No wa'wak' no gweh', dās ho-
wa i wah'sāā gwes' ne'neh; Neh gwas', haa yah'da deh
ne' neh ā'gan dwa ne'et gāh'daa noos' Not hwa'is hā do-
gāh'dih, tāh āh' naeh ne' neh tah do'ta o wa i'wah sāā-
gwes.
11 Neh kuh no'tāh' neh huh' hā yeeh hi yoht' hā-
nont'gā nis'et hah, kuh, he'as dii gat ne' tā nā'noh do oh,
kuh no gweh' ne dih'has des'hā yāh, neh kuh ne' de-
ho'go di'yah do'wet hah, sā noh' ā swā'noh doo nyooh, he-
noo ya'wāh, 'a'e swa da'dyah da'geh hah neh gih shāh ne'
nah ot' ae swih.
12 Neh sāh'āh naeh, he nā dyo'is dah'e aak neh Net-

hwa'is hă do găh'dih ă swa'i o nyăh ne' nah ot' ga i'wa-
yăn'dah goh ă'swih.
13 ¶ O năh' sha yah'daat he ni găn'dyòh gwah ha wă'-
oh seeh, Sa di'o nyaa nih, he ses'nyehs ne de ya gya dăă'-
non deeh, neh' ne dă ya'gik hah'sih he ni ya gi yah'da-
gwĕn ni yòh.
14 Neh naa wă'oh seeh, So'gweh, so'nah ot' ne găh'
de a'yah do'wet hah ho ges'yoo niih'; neh', gih shăh, ne
daa'gok hah'sahs''?
15 Neh' na go yă oh'seeh, Swas'haa ek, neh' kuh ne
swa dah'ni go ă ăhk' he ni gaa deh' ne' gah nòs'hah goh;
tăh ăh săh'ăh neh huh deh dweh'dah gwah he ni o yăn-
doo nyoh' noo'gweh, hoo''heh, a weh'o oa dyeh' he gah'-
deh gih shăh' naeh.
16 O năh' neh waa''goa nyeh'dah gwăh ne de ga'yă oa-
dăăh'goh, ha wăă'; Neh ha'ă jaa deh' noot'ga noo niih
noo gweh, o doh'hon doh' nòh'wa doo nih.
17 Neh ne' to noh'do nyos'oh na yah'da gooh' ne'a o-
hwah, ha wăă', A nă gyeeh; tăh ăh' waeh' deh o'nok-
doot' he'o weh' aa ge ge'ooh na ga'do nyaa niih?
18 Neh ne'aa wăăh, năk'hoh nă gyeeh: neh' năs knoh'-
sa gah cho gòh' he'o weh ga dă'noh shă ge oa'dah gwa'-
noh, si'gwaa he nă swah'syook năs ges'yoo nih; neh ho'-
o weh' ă geh'să noo nih' ga gwe goh na ga dă noh'shăh,
kuh, na gas'hă no'nyos hăh.
19 O năh' ă gă'oa na gat'hwa is'hăh, Agat'hwa ih, neh'
ne wee sòh' yòs hăă geeh' sa da'deh să no nyah'seeh nas'-
hă no nyos'hăh; neh' ne sa do'is hăăh, sa dek'hoo nih,
sne ge'ăh, sa dăn det găă dooh' kuh.
20 Neh gwaa' Na'wĕn ni yòh' ha wă'ah seeh, Iis' deh-
sah'ni gont! neh nă găă' wah son da deh' dănt go'wăă-
nook' ne' sat hwa'is hăh: da neh' neh, soo' nah ot'
ă ja go wă'gă ook' ho i găăh' ne' sah să no niih'?
21 Neh huh'i ni yòh'dăăh ha yah'da deh' naa hă no-
nyos'hăh ha da'dyò oe gih, tăh ăh naeh' de ot'ga noo-
niih' Na'wĕn ni'yòh gee'gwaa.
22 ¶ Neh na go yă oh'seeh na go'i o nya nih', Neh

dih̄ dyò i'wah̄ oh̄ gwä̧'o̱s, Sä̧ä̧ no̱h' neh̄ ä̧ swä̧'no̱h do̱-
nyo̱h gwaak' ne' jo̱h heh'go̱h, a dih̄ gwa'nah̄ ot ä̧ swa'-
dek hoo̱ nih̄'; tä̧h̄ ä̧h' kuh ha'eh̄ gwah̄ no yah̄'dah a'dih̄-
gwah naeh nah̄ ot' ä̧ swas'yo̱ nyah̄t.
23 Neh̄ sä̧h̄ ä̧h ne yo̱h heh'go̱h si'gwaa he ni ga'i wah̄,
na eh he ni ga'i wah̄ ne gak hwah̄; kuh no yah̄'dah̄ si'-
gwaa he ni ga'i wah̄, na eh' he ni ga'i wah̄ nas yo̱'nyvs-
hä̧h̄.
24 De swa'yah̄ do'wet haak ne gah'ga go waah: neh̄'
wa eh ne' tä̧h̄'ä̧h deh̄ wa di no̱h'gwä̧ o̱n dyeh̄s; tä̧h̄ ä̧h'
kuh, deh̄ wa'di no̱ jii yah̄s: tä̧h̄ ä̧h' kuh deh̄ o di no̱h'soo-
do̱h̄' ne yo̱n dä̧'no̱h̄ shä̆ ge o̱n'dah gwah̄; neh̄' naeh Na'-
wĕn ni yòh̄' ha go̱ noo̱ dä̧h. Ga ä̧' no̱o̱h nïis' ni yò gä̧ is-
do̱h', he ni ga'i wah̄' na eh' he yòh̄'dä̧ä̧h' ne jih̄ dä̆h̄ o̱o̱s'-
ho̱h̄ o̱h?
25 Neh̄' kuh neh̄, so̱''nah̄ ot' he ni swa diih' neh̄' o̱n-
da ga'i o̱ nih̄' ne da'o da'dä̧h̄ ni'go̱h hä̧ä̧h'gwa'ni aak, det-
ha'nä̧k do̱o̱h' no̱o̱'sa gä̧ä̧ is' he ni yòò weh̄ he a do̱ gweh̄'-
dii neh̄s.
26 Da neh̄ dih̄ waeh' gih̄ shä̧h, nä̧ swa no o̱'o̱o̱k ne'
neh̄ huh na e swa yeeh̄' na gwvs' he yò i wvs'to̱h, a ni yo-
dye ä̧ä̧h' he de swa da dä̧h̄'ni go̱h'hä̧ä̧h'gwa nis taah̄', neh̄',
ho'gwaa o go̱n'dah go̱o̱h'?
27 De swa'yah̄ do wet haak no nòh̄'jah̄ ne' ga ä̧n da-
go̱o̱ sho̱h̄' a wä̧'a̧ yä̧h̄; he ni yòh̄'dä̧ä̧h̄ ho do'dyä̧ o̱n dyeh̄;
tä̧h̄'ä̧h deh̄ wä̧ no̱n dye'oh̄ daas; tä̧h̄ ä̧h kuh deh̄ wa'dih̄-
si nyeh; neh̄ dih̄ noh̄ gwä̧'o̱s, neh̄ ne So lo mon he'-
no̱h̄ de ga ä̧h'sä̧ o̱h̄ ga gwee go̱h' he ni yo̱o̱h' ho yä̧n dvk,
kuh na syo̱'nyah̄ dah'gwak he ni yò'yä̧s do̱h̄, tä̧h̄'ä̧h dah̄-
des'ga yä̧ o̱n daah̄' naeh' he ni yòh̄'dä̧ä̧h nä̧ gä̧ä̧ ja wä̧'-
o̱nt.
28 Neh̄ dih ne dyä̧ä̧ gwah' neh̄ huh' ni os'yo̱ nyvs'-
yòh̄ dä̧s'do̱h Na wĕn ni yòh̄ noh̄ e'oh dah̄'sho̱h̄ o̱h, ne'
ga ä̧n da go̱o̱ sho̱h̄' o yä̧h̄', nä̧ gä̧ä̧' wä̧ nïs'hä̆ deh̄; neh̄'
nä̧ yòò hä̧h̄t' yo̱nt hä̆h'go̱n dah'gwah̄ gĕh' hä̧ wah̄'sä̧h do̱'-
o̱o̱k; tä̧h̄'ä̧h gä̧h niis' sah̄'gwah'' naeh' taa'she swvs'yo̱-
nï'aak, O iis ne' deh̄ gä̧ä̧h' de swa'i wa gwĕn ni'yòs do̱h?

29 Da neh' dih ne sǎǎ noh' ǎ swih'sa go'ook ne'
nah ot' gwus a o'swak seek, kuh ne' nah ot' a o'swa ne'-
geh haak, sa noh kuh don de swa dǎ non dahk', on'de-
swah'dyohk seek, gih shǎh, he nǎ ya'wǎh o'on dyeh hǎ-
swa'da dyah'da geh'hǎ aak.
30 'Neh sǎh'ǎh ne ga gwee goh' nǎ gǎǎ noh o i oh'-
dǎh shoh, hǎ nih'saas nooh to no ǎ'joh dǎh'shoh ne yo-
ǎn'jah gěh: neh' naeh' ho noh'doh ne' She swah'nih
heh de yò do ǎn'jo oh' he swa yah'da deh' ga gwee goh
nǎ gǎǎ, noh o i oh'dǎh shoh.
31 ¶ Neh' dǎh gwa'eh swih saak' sah'gwah ne i'wah-
gěh Na'wěn ni yòh, ne dwǎ noh'do oh'shǎ gwěn ni yòh,
da' o nǎh' na eh' ga gwee goh' nǎ gǎǎ' ha'eh gwah ǎ-
swa'yah do wǎht.
32 Sǎ noh' ǎ swah'dyohk'seek, nǎǎh' ni swa'wa ji'yǎh a'-
ah; neh' sǎh'ǎh ǎ oh'ni go'i yòs'dah go'ook ne She swah'-
nih, ne' neh ǎs hee joh no i'wah gěh ne dwǎ noh'do-
oh'shǎ gwěn ni yòh.
33 Swa dǎǎ'ni noh' ne' swa yǎh, de swa'yah doo weet'
kuh; neh' kuh neh, swa da'des yo nya noos ne' ga yaa-
ah ye wis'da daah gwah, ne tǎh ǎh deh wa ga yos'tah,
neh' kuh nas'hǎ no nyus'hǎh ne gǎ o'yah gěh ne tǎh'ǎh
too da yòh'syo nǎnt, he'o weh na nos'gwa oh de o'gwe-
nyooh' neh', dòs gǎ'oh a'wa doh, neh gwah huh no-
jih no wah' ton da ga'et gǎnt.
34 Neh sǎh'ǎh he'o weh' ǎnt ga'yǎn dahk' ne' swa-
hǎ no nyus'hǎh, neh huh' kuh ha'eh gwah ne sǎ nyah'-
sah, ǎnt ga yǎn dahk.
35 Neh' neh' ga wah'has yook' ne swa yah'dah gěh,
kuh ne' swat chis'do dah'gwah o dek'ha'nyook.
36 Neh' do sa gya dye ǎ ook he swa yah'da deh' niis,
haa di'yah daa deh noo gweh', ho waa noh' naa go'yah-
da gwěn ni yòh, no nǎh' neh huh' don da'eet he o weh'
da o wan di'nyak dǎh; neh' no nǎh' ǎs haa yoh', dǎnt-
hah'ho ah'es yooh' kuh, neh' nǎ yò gon daa dyeh' a o-
wah he doo gwus.
37 Ho ni dǎ oh' ne' neh na dih'hah shǎh, ne nǎh na-

yah'da gwĕn ni yòh ă haa yoh' ; ă gu dyă gwah' ho nont'-
ga a oh' gwah : do găs' oh gwă os, neh naah'de ga-
gont' : dă ga'dyah daa haah, neh' nă o'goh dyooh ă non-
dok'ho nih, neh huh' kuh ănt hat gon dok' dă a go yăh'-
nya ăh.
38 Da neh' gih shăh' neh huh' năs haa yoh' ne
dyoh dooh ni jo'is daah eeh, shah de'wah sont hăh' gih-
shăh, neh' gwah, no nont'ga a oh' ne' saa'go găh', ho'ni-
dăă oh ne' neh na dih'hah shăh.
39 Da neh' gwah huh' swă noh'dook' nă'găă, neh'
gih shăh ne tă noh'do oh he ga noh'soot teh tha yăn dee-
ih he năn dyò'is dah'e aak' ă o yoh' na nos'gwa oh, neh'
wa eh' na'ot ga'ă'os'gh, a'găă noh' de a'weh oh' de ă'no-
gòt' sho heh ga noh'soot.
40 Neh' dih năăh'iis ga i'o ni'aak swa deh'sah o'ok :
neh săh'ăh No wa'wak no gweh' ănt heh' neh huh'
năn dyò'is dah e aak' no năh' ă gă'aak deh swas'ha eh.
41 ¶ O năh' ne' Pe ter ha wă'oh seeh, Syah'da gwĕn-
ni yòh, ih' găh ne găh' oh sgwus'nyehs nă găă de ga'-
yă ga dăăh goh', o gii', neh' nee'ga gwee goh ?
42 O năh' Na yah'da gwĕn ni yòh', ha wăă', Son diih'-
ne găh' ho i'wa ye'is dooh', ho hah'shăh ni gont' kuh,
keos de'is doh he'ga noh'soot, ne găh' ne yah'da gwĕn'-
ni yòh ă o'yah da gwĕn ni yòs ănt hă'noh do'ok ho noh'-
soot, neh' ănt ha go ya'wih seek' he ni wa dă noh ge ăh-
dus yòh dăăh neh gak hwah no năh' hă ga'eh seek he'-
ni a di ye noos ?
43 Ho dăă oh' ne' neh na hah'shăh, no yah'da gwĕn-
ni yòh no năh dănt heh' ă an dyăă gwah' neh huh gwah'
ni o ye'an dyoh.
44 Da neh ne ga i'wa gwĕn ni yòh' oh gwă'os, Neh
ne' tga gont' neh ă o'yah da'găă yaa dăh' ănt hă'noh do-
ook ga gwe goh he'ni o yăh.
45 Neh gwaa', gih shăh, ne' neh na hah'shăh ănt-
hăh' na wăa'nyah saa gooh, Sho i'wa gă'is doh he ni yò-
weh' dănt heh' Na gyah'da gwĕn ni yòh ; O năh' ă oh'sa-
wăh' nă'o go yăăs'da'nooh naa'di ji noh' ha dih'hah shăh

kuh ne wǎ ni'os hoh'oh, neh kuh nǎ an'dek hoo'nih, ǎ-
o'ne ge'ǎh kuh, neh kuh nǎ o no'ǎh doh;
46 Da neh' no'yah'da gwěn ni yòh' ne' neh naa hah'-
shǎh, ǎnt heh neh' wǎ nis'hǎ deh no nǎh' ǎ gǎ'aak de-
oh'ni go'ǎǎh, neh huh' kuh nǎn dyò'is dah'e aak' no nǎh'
ǎ gǎ aak deh thòs'ha eh, neh' neh hah dǎ 'o yah'dyahk-
dok' neh huh' kuh ǎ o wa yah'don dyeet' ha'di yah daa-
deh' ne' de a dii'wa gwěn ni yòs'tah.
47 Da neh' kuh ha yah'da deh naa hah'shǎh, ne' ta yǎn-
dee ih' he ni oh'ni gooh dǎǎh na yah'da gwěn ni yòh', neh'
dih ne tǎh'ǎh de o'deh sah'oh, tǎh ǎh' kuh de o'i wa ye-
is dooh he'nit hoh'ni gooh'dǎǎh, neh' ne' wee sòh' hǎ-
ga'yǎh do'ook ha yah'da deh ne ga joh'dyah.
48 [Neh gwaa' ha yah'da deh ne tǎh'ǎh deh to'noh-
doh, neh' kuh ne' noh o i oh'dǎh shoh' naeh' he'no oa-
dyeeh wee sòh' a'o wa yǎh dok, doh gaah ah' sho' nǎ o-
wa joh'dya yǎnt. Neh sǎh'ǎh he ye yah'da deh son'dih-
gwa'nah ot wee sòh' ǎ yon da da'wi aak, wee sòh' kuh
naeh hǎ swan di ǎnt'hwǎ aak, he ye yah'da deh; neh'
kuh haa yah'da deh', he'o weh' no gweh wee sòh' ǎ o di-
gon'dah go'ook, wee sòh 'kuh ne' neh ǎ o'noa haa ek' ne
dǎn dweet' haa yah'da deh.
49 ¶ Neh a gyoh'dah goh' no jis'dah ǎ wa'ga dih ne
yo ǎn jah gěh, neh' kuh neh', a'nah òt niih da wa ga'do-
ǎ jo ni'aak o nǎh' gih shǎh nǎ gǎǎ ne'wah teh ga'jǎ o neet!
50 Neh' gwaa' ne'huh na gyǎh' ne bap tism nǎ wa-
ga dye'ǎh dah'gwǎh; neh' dih' na eh naah'de yòò dohk'
ǎ dyò no ok'dek nek'ni go'ǎh gěh he nǎ yo'nis heht hǎ-
gai'wa ye ih.
51 Neh' gǎh ni sweeh' neh' a gyoh dah goh' ne'
agǎǎ noh' ti ga'i wi yòòh' ǎ gaat gah ne yo ǎn'jah gěh!
Neh noh gwa'oò wih, Tǎh''ǎh; neh gwaa' sah'gwah ne
dǎ wan''dek hah''sih.
52 Neh sǎh'ǎh nǎ gǎǎ ne'wah ǎ woh'sa wǎh, neh ne'
dǎǎ non dyahk' nee' wis nǎ non di'aak ne aga noh'saat,
neh neh' sǎh dǎ wan doo gǎnt' ne' dek nii, neh' kuh
ne' dek nii dǎ wan doo gǎnt' neh' sǎh.

53 Neh naa gãh'jih dã ya'dek hah'sih, dã ya doo gãnt' no'aa wak; neh' kuh naak sah'go waa' dã ya do gãnt' nooh'nih; neh' kuh' dyã gya do gãnt' ne ye gãh'jih ne go'aa wak, neh' kuh ne yek sah'go waah dyã gya do-gãnt' no noh ãh; kuh ne gya da dee sah' i gãã, neh sho' kuh naeh dã gya do gãnt.

54 Neh ha'eh gwah naa'go yã oh seeh no gweh, Neh gããs no nãh' e swaa gãh' da wa'dah jih'gã wã'ãnt nee-gããh'gwãhs gwaa, wah o gon daa dyeh' gããs e swih', Da-yòe'dã an'dyeh seh, neh gããs' ne doo gãs' neh huh' noh'o wãh.

55 Neh' kuh no nãh' gããs e swaa gãh' ãn dyeh'gwaa da gãã gon dak' e swih' gããs, Neh' nã wah'da i'yaht; neh gããs' ne do gãs' neh huh' hwah'aa wãh.

56 His ne de swa'goh saa neet swa gwee nyooh' naeh' swah ni'go ã yãn dahs he ni ga'goh soh'dããh he gã'o ya-deh, kuh', he yo ãn ja deh; a'na eh ni yòh'dããh', heh tãh'ãh deh swah' ni go'ã yãn dahs' he ni yòh'dãn dyon'-dyeh nee waah'?

57 Da neh' kuh, a naeh' nã gãã niis he swa yah'da-deh' neh dah de swa yah'do weet hah' ne' neh huh'jih?

58 Neh' no nãh' neeh' ãs neeh' ne'yah ni go ãs'wa ãs' he'o weh' tãh dyoh ne sha i'was yoo nih', neh' dih heh', ãh sat'hai neh' no aah'ges'hoh, sa dye'oh daat da-sa'deh has dooh' no'sa yat gah; dyã gwah' sho ne'huh neh huh' ã ya gon duk' he'ta yah da deh' ne de a'yah do'-wet hah; da' o nãh' ne de a'yah do'wet hah', neh huh' hãs yaat gah' haa yah'da deh' ne' sha go yee noos; da o nãh neh', sha go yee noos' neh' naeh' neh huh' hãã-ya'yah dii nyoht he'o weh' on da'deh ho'doh gwah.

59 Neh' nòh go'o wih, tãh'ãh too'sah sat'hã daat ne' neh huh, he ni yòò weh' hãh se ga nyahk' na gwus' he yò-i wus'toh.

OI'WAH XIII.

NEH' na di'yah dã o nyok' ne' neh ho o weh', de wa'-dyes doh, neh wa o'wa o wih he'ni o di yah'da wãh'-

oh neh Gal i leans neh' na dit'gwăh sah, ne' Pi late de-
o'yes doh găăs' haa di'yah dăh'daas.
2 O năh' ne Je sus det hos'nyeh oh ha go yă oh'seeh, I-
swee di găh nă găă' Gal i leans neh si'gwaa ho di'wa-
neh a'goo noh', na eh' nee a di gwee goh' ne Gal i leans,
neh' sho on da ga'i o nih' he'neh huh noh de'o non'doh-
ho ga'nyas'oh nă găă he ni ya'wăh oh?
3 Neh' noh gwă'os, Tăh'ăh: neh gwaa' nă gă'aak
dah de ji swăh'ni go'ăn dee nyooh', ga gwee goh' ne'huh
e swa i wah'doh.
4 Neh gih shăh' kuh ne de gyoh' sga eh' i găă' ni-
ă non diih, ne' de o di yah'da ih doh shah gah'hnye năh'
ne Sil o am tgas dă'oo duk, neh kuh ne' wa o di nyoh,
neh' găh ni sweeh' neh si''gwaa neh' he'ni o dii''wa-
neh'a go'noh na eh' he ni yoh'dăăh nee'a di gwee goh ny-
gweh' ne Je ru sa lem ha'di no gek?
5 Neh noh gwa'oo wih, Tăh'ăh ne'huh, neh gwaa'
nă gă'aak deh ji swa dat'he wah'dooh, dah de ji swăh ni-
go'ăn de nyooh, ga gwee goh ne'huh neh huh' nă ya-
wăh e swa i wah'doh.
6 ¶ Neh' gwah huh' waas'nyeh duk nă găă' de'ga'yo-
on dăăh'goh: Neh' naa yah'da deo găăh' ne'o gweh hot-
hon'doot ne fig noh gă'on doh'dăh ga yăn' twah oh he'-
o weh' ho yănt'toh ne nyo'gwih săh; da neh huh' ho-
yos'oh, heh gă ih neh naa wih'sa goh a'dih gwah' o-
doo niih: neh ne tăh'ăh de o găăh.
7 O năh' ha wă oh seeh ne' de oos nyeh he ga yăn toh'
noo nyo'gwih săh, Sat ga'ă oh, neh nă găă o năh' sah
ni yos hă gee i gyoh' neh huh tgih saak hehs na yo dă-
ni aak nă găă' gă ih fig noh gă on doh'dăh, tăh'ăh dih
deh ges'hă nyehs, i jahk dih; a'nah ot' gai'o nih' heh
neh huh' haeh gwah ti yo'do ăn ja di'yoh goh?
8 Neh ne' det hos'nyeh oh, ha wă'oh seeh, Syah da-
gwĕn ni yoh', să noh' sho hah dăh'syă o nyooh' ha'eh-
gwah nă găă' yos hăă deh, he ni yoo weh' dăk heh'da-
noh'gwat hooh ho'on doot, neh' kuh nă gih'da yănt hoh:
9 Neh' gih shăh' nă waa do nih', [neh huh'jih wa'eh:]

tăh ăh' gih shăh, ă ga'at ne' neh, o năh' wah ăh'-
syahk aho.
10 Neh he'o weh sha go'i o nya ni ak sga noh'saat hă-
nont'gă nis'at hah', na wĕn da do'găh doh'gĕh:
11 Neh' ne' jat ga'ă oh, ye yah'da do'găă noh ne ya-
geo gweh', neh' go dyă ni noh' not hwa'is hăh no yah'da-
jii yòh' deh gah'has dees hăăt, de gyoh' sga eh' ni yòs'-
hă gee noh o'nis heht, neh' ne de ya ge dyah'dak do-
noh, a gwus' neh ne tăh'ăh deh je gwe nyos gwah no-
sa yot'ges gòh.
12 Neh' no năh ne Je sus' oh sha goe găh', neh ne
sha'go no goh, sha ga wă oh'seeh kuh, Iis' neh si'oh,
a năh' na eh' sah sa'des hă gn daa gòh', he ni sa'yah daa-
wăs' sa ye no wah koh.
13 O năh' oh sha go nis'oh da'ăh: neh ne' wah o'gon-
daa dyeh' sa yon'dyah da gwa ih sih', oh to wa ăh'să o-
nyeoh, gwah huh', Na'wĕn ni yòh.
14 O năh ne' tă noh'do oh' hă nont'gă nis'at hah, ga-
noh'kwăs hăă gooh' des ho wă noh'să gwăh, neh ga i'o-
nih ne Je sus, sas ha go jăht' na wĕn da do'găh doh'gĕh,
neh' kuh na ge yă'oh seeh no gweh', Neh' ne yee ih'
ni wă'nis hăă geeh ni ga'i wa yăn dah'goh no gweh' nă-
yen dye oh'daat: neh huh dih' ne' neh he ni wă nis hă-
geeh ga oh' da swat'gon duk, sa yech'hi jăht ne swa-
nook'da nih; să noh' naeh' na wĕn da do'găh doh'gĕh.
15 Neh Na yah'da gwĕn ni yòh' o năh' des ho wă noh'-
să gwăh, ha wăă', Iis' ne de sat'goh saa neet! tăh'ăh
găh nă găă ne ji swa'yeh daas hoh na wĕn da do'găh-
doh'gĕh deh as'hă on da gwus' noos'hee năh' o noh'ga es,
neh gih shăh ne gă on da năh'gwih de wa'oh dees, he'-
o weh' de ga'das tah, s'as haa ih a a ne ge ăh'da nii' noh?
16 Da tăh'ăh găh' kuh ha eh gwah deh ga'i wa yăn-
dah'goh nă găă ya gee gweh, neh naeh sha go'a wak
neh' A bra ham, neh' sha gòs'hă ont Na nis'he o noh,
nă găă' o năh' de gyoh' sga eh ni yòs'hă gee noh o'nis-
heht, no sa yon da des'hă on da gòh na'wĕn da do'găh-
doh'găh?

17 Neh huh no nąh' neh' sha ąh' ną gąą noh o'i oh'-
dąh shoh', ha di gwee goh' no wą'i was'wa ąs wa ą non-
de'ąh: da neh' ne ga gwee goh' no gweh' wa ą non-
doh'ho ąh', neh dyo i'wah he de ga'ąh saa oh' he'no on-
dyeeh' ne yò'i wa gwee goh.
18 ¶ O nąh' ha wąą', A ąąh noo" nah ot' ne tą-
nòh'do oh'shă gwĕn ni yòh Na'wĕn ni yòh', des gya dye-
ąh'? neh'kuh neh, a'nah ot' ąąh' noo gwus' do'sa-
gyą'o da ak'?
19 Neh ne'huh des gya dyee ąh' no noh'gwą o ji waa-
gąh' jo noh'gwą ont, de oh'gwąh noo'gweh, neh huh'
he o dyooh' hoo'yąnt hoh' ne ni ga ą dah'a ah; neh
noh'wa do dyaak, gą on'das dąąh' kuh o doh'oh; neh
ne' jih dăh oos hoh oh' neeh'tgąh wa dii dyehs' neh huh'
wą non'dăt hah' wą ną'no ees tah' kuh, heh, oh hah'dăă'-
gwa oh.
20 Da neh' aeh' ne' sa ąh, Ga'ą o weeh' noh dąs'gyą-
on dăăk' heh', tą noh'do oh'shă gwĕn ni yòh Na'wĕn-
ni yòh'?
21 Neh' des gya dyee ąh' ne' yes heh ăt gąh'dah gwah,
neh' ne de ya'gòh gwąh ne ya goo gweh, ot heh'shă-
gooh' wah oh'set, sąh' ni ga'noh hoh ne yon dą'noh ge'-
ăh dah'gwah, he ni yòò weh' ga gwee goh' hwah'oot gąh.
22 O nąh' hoh dąn dyooh' de ah'non do'gòh daa'noo-
neh' ne ga non'do wa nąs' kuh ne ni ga'non dahs as'hoh-
oh ho di o nya'ni aa dyeh, neh huh'gwa heh, tga non de-
yąh' ne Je ru sa lem hwa we noo'dyeh.
23 O nąh' sha yah'daat ha wą'oh seeh, Syah da gwĕn-
ni yòh, neh' gąh ne' dòh gaah ah' ą sho wan di'yah daa-
gòh? Neh' na go yą oh'seeh,
24 Ja deh'has dook' ne' neh huh' i gąą' ha e swa yoh'
heh, tgah ho'ga ąnt' ne ni gah'ho ah'a ah: neh sąh'ąh
nòh gwą'os, Got gah'deh, ne'huh ą yon dą noh'gee ăt'
na'a ye yoh, neh' gwaa' ne tąh'ąh deh aa oh a'ye gwee-
nih,
25 No nąh' ą yò'ăh do'ook na a noh'aa gwĕn ni yòh'
dąnt ho'dah o'ook, ąs hòh'ho dook' gwah huh. Neh ne'-

o nąh' ą wąh'sa wąh nas'deh dąn di swa dah'syǫǫh, neh neh
ąn di'swah ho ah es yǫ'ǫǫk', ą swa'dǫ ǫǫk', Syah da gwĕn-
ni yòh', Syah da gwĕn ni yòh', da gwah'hǫ dǫǫ gwus; neh'ne
dąch he swa wą'nǫh sąą gòh, neh neh ąs he'swą ǫs tąh ąh
niih' deh'gwa yąn'dee ih, he'ǫ weh nǫn de swe'nǫ'ǫk.
26 O nąh' ą swah'sa wąh' ną swih', Neh huh na eh' ǫ-
gwa'dek hǫ'nyas ǫh, ǫ gwaa'ne ge'ąh kuh hee'se gat, neh-
huh' gwah huh' sa di'ǫ nya'nis ǫh, he'de yǫ gwa nǫn da-
gwĕn dee nyǫh.
27 Neh gwaa' ne' dąnt hąh, neh' noh gwaa'ǫǫ wih,
tąh'ąh niih' deh gwa'yąn dee ih' he'ǫ weh' nǫn de swe'-
nǫ ǫǫk; swat hąą daat niih' he ni gyah'da deh, ga gwee-
gǫh' ne' wa eet gąh' swa i'oh deh'gǫh.
28 Neh huh ne' neh dą yǫh'sąnt hwah'sǫ ǫǫk dąnt hą-
nǫn dyòh'gąą'nye aak' kuh, no nąh' ąs he swa gąh' neh,
A bra ham, kuh neh, I sa ae, kuh' ne Ja cob, ga gwee-
gǫh' gwah huh' no'di do gąs'da ni'ak, he'ǫ weh' tą nǫh'-
dǫ ǫh'shă gwĕn ni yòh' Na'wĕn ni yòh, neh naeh, niis'
nas'deh hą jech'chi yah'dòh ya'gǫ ǫǫk.
29 Neh' nąn tą'neh daa'nǫǫh, ne tgääh'gwit gąhs, he-
gääh gwąhs' kuh, neh kuh not ho'weh gĕh, kuh, nąn-
dyek, neh huh' ąą nǫn dyääh' he'ǫ weh' tą nǫh'dǫ ǫh-
shă gwĕn ni yòh' Na'wĕn ni yòh.
30 Da neh' ne' jat ga'ą ǫh, neh' gyee ne'huh nee
nǫh'gääh go ăh'gǫh neh, o ąn dǫǫh' ą jǫn dǫh, neh'
kuh gyee no'ąn dǫǫh' go deh'ǫ ǫn dyeh, neh' naeh' nee
nǫh gääh ă ja ga ǫ nyaht.
31 Neh shah wąą'nis häät, ha di'yah da doo gääh' ne
Phar i sees neh huh' ho di'yǫs ǫh, hǫ wą'ǫh seeh, Ho'sa-
ja gąht, sa ast'hă daat nek ho'ǫǫ weh; neh sąh'ąh ne'
do o'dǫ ă jo nih nąą'yaa nyòh' neh, Her od.
32 Neh' na gǫ yą ǫh'seeh, Swah'dąn dih, she swa'ǫǫ-
nih' neh ho i gąą' nǫh'gwat gwaa, Sat ga'ă ǫh, neh ne'
ske yat'dit gääs na di'nis he'o nǫh, neh kuh neh' ske-
jąh'daa nǫh' ną gąą' wą nis hă deh, ą yòò häht', kuh;
da neh' neh, sąh' dwą nis'hă deh, o nąh' ą ga dyą'-
nąhk dąh he ni ga'i wa yąn dah'gǫh nĕk'huh.

33 Neh huh gwaa' naeh, neh' naeh ne' tga gont' ă-
geh'seek nă găă' wă nis'hă deh, kuh nă yòò hăht, kuh
ne' wă nis'hă deh ne' neh ă jo'non dăă dyeh: neh
săh'ăh ne' tăh'ăh naeh' deh o gwee nyooh' no'yah jih
non da'ă eeh no do'găs daa nih' he ni ga non daa yăh' ne
Je ru sa lem.
34 O Je ru sa lem, Je ru sa lem, iis ne she nyòs' no'-
di do găs'da nih, sheh sgwe'oh yaas' kuh găăs' ne to-
wan'dih hahs' heh' syah daa deh, do gwah' noo o năh'
noo ke yah'de o'oh ne sak sah'dah shoh, neh huh noo'-
wa gyee ăh' he ni ga'yeh hah ne da găăh'ăăh noh ga'-
yah de'o eek no dit'hwas hoh oh ga nă gos daa go'o gwaa,
tăh ăh gwaa' niis deh sa ga yăh'oh.
35 Sat ga ă oh, neh năn jo noh ses'gah a'gă ook, sho,
he sa noh'soot; neh' ne do găs oh gwă as Neh ne tăh-
ăh too'sas gwa găh' he ni yoo weh'. hă ga i wa'eeh, no-
năh' ă swih', Ho dăă oh' ne' neh huh daa'weh dah'go on-
dyeh hoh să no gooh Na yah'da gwĕn ni yòh.

OI'WAH XIV.

DA neh' he ni ya 'wăh oh he'noh weeh neh huh'
hwa'a yoh' ho noh'soot sha yah daat ne tă noh'do-
oh ne Phar i sees, na ah'gwaak na wĕn da do'găh doh'-
gĕh, neh na gwus' ho want ga ă''os oh.
2 Da jat ga'ă oh, neh' na yah'da doo găăh noo'gweh
neh huh hăh dyoh' he'a gat, neh' no det'gwis dăh'gwăh,
o nee gaat' dyo i'wah.
3 O năh' ne Je sus tos nyeh'oh, ha gos'nyeh seeh ne
ga ya'nes hăh hă non di o nya nih, kuh ne Phar i sees, ha-
wăă', Neh' găh ne ga ya nes hăh gĕh năn jo da dee jăht'
na wĕn da do'găh doh' wă nis'hă deh?
4 Neh ne' ta ă non dyeeh' sho. O năh' wa o yee-
nooh' sa o jăht' kuh, shot gah'wăh kuh:
5 O năh' do saa'go wă noh'sa gòh, ha wăă', So' nah ot'
he'ni swaa diih', o ya'da gooh' gih shăh' hă ga'yah dăht
noos'he năh' o noh'ga es, neh gih shăh ne gă on da năh'-

gwiȟ de wa'o̱ȟ dees, da neȟ' gă̈h ne tăȟ'ăh no năh'
sho̱' kuh na wĕn da do'găh do̱ȟ'gĕh too̱'sah syaȟ'da daȟ'-
gŏh?
6 Da neȟ' ne tăȟ ăh seȟ' de o di gwe'nyo̱s o̱o̱ȟ ne
do̱'sa o̱ wa̱ wă'no̱ȟ săă gŏȟ nă găă' no̱ȟ o i oȟ'dăȟ sho̱ȟ.
7 O naeȟ' des ho yă o̱n dăăh go̱h' he'a di gat, no̱ wă-
no̱o̱'gaȟ do̱ȟ, no năh' sha ya no̱ȟt' he neȟ găăs ha di'-
no̱k dăă gwʊs' ne ga no̱k'da no o̱ nyo̱ȟ'; ha go̱ yă o̱h'-
seeh,
8 Neȟ no năh' so̱ gaaȟ' no̱'gweh oȟ she'swa o̱ gaȟt'
neȟ huh' hă sweeȟ' he'o̱ weh' ănt ho̱ wa̱ di'nyak dăȟ, să-
no̱h' neȟ huh' hă swa dyăăh' na gwʊs' heȟ tgăh dyo-
no̱k'da yăȟ, dyă gwah' sho̱ si gwaa' he'ni a o̱ gweȟ'da-
năă'gwat niis' hẹ ni yŏȟ'dăăh neȟ huh' ă o̱ wa̱ no̱k'dăă-
gwʊs;
9 Da neȟ' ha yaȟ'da deȟ ne yăă'no̱o̱ go̱h kuh ne
sha yaȟ'daat, neȟ huh' ă o̱ yo̱ȟ', ă yă'o̱s, Hes no̱k'dot-
has' nă găă' ho̱'gweh; o năh' ne' neȟ ăh sa'de ăh no-
năh' neȟ hăch ha'dah no̱k'dăă gwʊs' na gwʊs' eh daȟ'-
gĕh.
10 Neȟ gwaa', no năh' ă dye'să no̱o̱k neȟ huh' ăh saa-
dyăăh' na gwʊs' eh daȟ gĕh dyo no̱k'da yăȟ; neȟ huh
diȟ', no năh' ănt heȟ' ne yăă'ne̱o̱ ge̱h o gwe nyo̱o̱h' nă-
yă'o̱s, Gya dăă ooh', heȟt găh' sat his; de ye sa yaȟ'da-
no'o̱h gwaa'no̱o̱ȟ, dih', năăh' iis he'a dii gat ne' shaȟ-
gaat' dă swa do̱nt.
11 Neȟ săh'ăh neȟ, so̱n'diȟ gwa'naȟ ot heȟt găh' ă o-
da do̱'ni aak, eh daȟ'gĕh ăs ho̱'wa̱ yo̱o̱ niȟ; neȟ' kuh
neȟ, eh daȟ'gĕh ă o da do̱'ni aak heȟ tgăh' ă o̱'wa̱ is.
12 O năh' ha'eȟ gwah ha wă'o̱h seeh no̱ da ni'no̱ go̱h',
Neȟ' găăs' no năh' ăh sek hwa ăȟ naaȟ de wă nis hă ăh
neȟ giȟ shăh nŏȟ găăs'ah, să no̱h' neh hăs he'no̱k ho̱o̱ȟ
ne swa dă'oȟ sho̱ȟ, kuh ne de swa'dă no̱n deeȟ, kuh ne
she no̱o̱k sho̱ȟ, kuh no no̱nt'ga no̱o̱ niȟs' de swă'no̱h sa-
ne găs'yo̱ȟ; dyă gwah' săȟ'ăh sho̱ ă je 'sak daȟs' năăh'
iis neȟ' dă swa̱n'di waȟ'sa gwat' heh' syaȟ daa deȟ.
13 Neȟ gwaa', no năh' ăh sek'hwa ăȟ, neȟ hoȟ she-

nọọk no'nī dă̤ă̤s, ho dī'yah da ji yòh, ho dih'sohk hah'
kuh ne de a di gah'gwee gọh.
14 Da neh' ă̤ sa'dăh swi'yòh heht; neh să̤h ă̤h naeh,
ne tă̤h'ă̤h de o'di gwee nyọọk' ne dọ'sa dii'wah să̤ă̤ gòh
heh' syah daa deh: neh să̤h'ă̤h naeh neh huh hah dă̤-
ji sa'dii wah să gwus' no nă̤h' dă̤nt hă̤'nont gă̤'ọh sọọh neh'
ta di'wa yee ih.
15 Da neh' no nă̤h' sha yah'daạt he'ni ă̤ nọn diih ne'
shah gaat de o nọn dọn dọh wa'ọọk nă̤ gă̤ă̤' nọh o'i oh'-
dă̤h, ha wă̤'ọh seeh, Ho dă̤ă̤ oh' ne' neh, ne' neh huh'
hă̤s haah'gwaak he'ọ weh' tă̤ nọh'dọ ọh'shă̤ gwĕn ni yòh'
Na'wĕn ni yòh.
16 O nă̤h' ha wă̤'ọh seeh, Neh' naa yah'da doo gă̤ă̤h'
nọọ'gweh, waak'hwa ă̤h, a gwus' hoh dwa'dohk dă̤h, gat-
gah'deh kuh hwa'gọ nọọk họọh:
17 Neh' kuh no hah'ọh no nă̤h' shah ga'eeh he ni jọn'-
dek họ nih noh gă̤ă̤s'ah, neh' nă̤'ọ gọ yă̤'ọs nọ wă̤ nọọ'-
gah dọh', Gaa oh' da sweet', o nă̤h' să̤h'ă̤h hah de yo'i-
wa geeh' ga'yă̤ nă̤n dah'ọh.
18 Neh' o nă̤h ne ga gwee gọh' shah ta'dih ni'gọ ă̤n dă̤h'
wa ă̤'nọh sa wă̤h wa ă̤'nọn dọ'e syọk nọ sa ọ wă̤ nọọt gah'
shọ họ'wă̤ nọọ'gah dọh. Neh ne' to dyé'ă̤h dọh ha wă̤'-
ọh seeh, Neh' niih nak heh'da nii nọh, ga i'wa yă̤n'dah-
gọh dih nă̤ gat'gat hwah'sah: oh gọ ya dọ e syọh'gwă̤h
dih, họ gyah'doh da ah' shọ niih.
19 O yah' kuh ne' wa ă̤h, Neh' ne wis' ni yò'wă̤h-
gă̤ geeh' no nọh'ga es ak'ni nọh; neh' dih, ne' neh huh
hă̤ geet', ă̤ ga dă̤ nọh'gee ăt, ă̤k nọs gwak dọọh, neh dih
nòh'gọ ya dọ'e syọh gwă̤h họ gyah'dòh da ah' shọ niih.
20 O yah' kuh ne' wa ă̤h, Neh' niih na ge'nyak heh'-
ọh: neh' dih ga i'ọ nih' deh sa ọh' ọn'da geh.
21 O nă̤h' sho yọs'ọh naa hah'shăh neh' ne' wa o'-
o wih no wĕn ni yòh' nă̤ gă̤ă̤' nọh o'i oh'dă̤h shọh. O nă̤h'
na nọh'sa gwĕn ni yòh oh ta de nyă̤h'dohk, waa'wă̤ ọs noo-
hah'shăh, Deh sah să i'yă̤h' sah'dă̤n dih neh huh' hă̤h-
seeh' he'de yo nọn da gwĕn dee nyọh, kuh' he de yòh'ă̤-
gwĕn dee nyọh, neh' das hee yọht' no'ni dă̤ă̤s, kuh no-

di'yah da jii yòh, kuh no dih'sohk hah, neh' kuh ne'
de a di gah'gwee goh.
22 Neh ne'aa wäẳh' naa hah'shăh, Syah da gwĕn ni yòh,
neh' naeh neh, o nẳh' neh huh noh oo wăh' he ni sa'-
i wih'sah oh, neh' dih neh, ah soh', o'nook doot.
23 O nẳh' Na yah'da gwĕn ni yòh' ha wă'oh seeh naa-
hah'shăh, Neh huh hoh seeh' ho'a de nyoh no a'as dẳẳh-
shoh, gah ăă'goos hoh' gwah huh, ha di'ah dah'gwa noh
no gweh, neh' nẳs'he ya di'wa yă oos dẳh, ăs he'ya do'e-
syoh'gwẳh ne' tga gont' on'da di yoh', neh' na ga noh'-
sih hak noh'sòòt.
24 Neh sẳh'ẳh nòh gwă'os neh ne' deh jo'gweh daat
ah' he'ni ă non diih not'ga no nyah'oh ho wă noo'gah doh
ta'ak dooh na gek'hwa eeh.
25 ¶ Neh no noh'dẳn dyooh' gẳn dyòh' go waa nẳh'
no'nee nooh: neh ne' det ho dih sa dee nyooh' ha go-
yă oh'seeh kuh,
26 Son'dih gwa'nah ot' noo gweh' neh huh' ẳnt hat'-
gon duk he'gyah daa deh, ă gă'aak naeh' de os'wa ẳs
nòòh nih, kuh no noh'ẳh, kuh nee'yòòh, kuh nook-
sah'dah shoh, kuh ne de a dẳẳ non deeh ha di ji noh'
wă ni'os hoh oh kuh, ha'eh gwah kuh hoo'heh ne'a o-
hwah, tẳh ẳh' deh o gwe nyooh neh, iih a'e i o nya'ni-
aak.
27 Neh kuh neh, son'dih gwa'nah ot ă gă aak de a'-
wih no'o wẳh' ne de ga'yah sont, tẳh ẳh' deh o gwe-
nyooh neh, iih a e i o nya'ni aak.
28 Neh' waeh, neh, So'nah ot' he ni swa diih' nă eh-
he aak ă gah'noh so niih ă gas'dă o dahk, ne neh' yas-
eh on'da dye ẳnt' na'a dyẳẳh on da as heet' kuh he nă
ga gẳẳh heht, a'dih gwah' neh huh' hah de ga yee ih' he'-
ni o yẳh' nă an dyă'nohk dẳh ?
29 Dyă gwah' sẳh'ẳh sho no nẳh dẳnt hos'dă ă dook
he'o weh' ă wan dă dẳh, tẳh ẳh gwa' naeh deh o gwe-
nyooh' na'a dyă nohk dẳh, ga gwee goh he ni yoo nă-
yont'gat hòh ă o wan dẳn do nyaht,
30 Ă'ă nih, Neh' nă gẳẳ' ho'gweh, toh saah' ne wa-

ah'noh so niħ, tǎħ ǎh' de o gwe nyooh' na'a dyǎ nòħk'-
dǎħ.

31 Neħ'giħ shǎh neh, soo ne go'wǎh go waah' waa di-
yòs'heħ, dǎ i doo gǎh' no yaħ' ne go'wǎh go waah, ne
neħ' yaa eħ' on da wa dye ǎnt' na'a dyǎǎħ, da'a yaħ'do-
weħ'daa nooħ, a'diħ gwah ho gwee nyooh'; ne' wʊs hǎǎh'
ni wǎħ'nyaħ es'ħǎs hǎǎh' dǎ an di do gǎh no nǎh' dǎ yaa-
dǎħt, ne de wʊs'hǎǎh ni wǎħ'nyaħ es'ħǎs hǎǎh ni gǎn-
dyòħ gwaħ' da ǎn dyòħ gwǎ'o wiħ?

32 Neħ' giħ shǎh nah'soh wee ǎh' da eħ' ne' sha-
yaħ'daat, neħ ne waa'dǎh haħt, oħ to'do ǎn joos' na' diħ-
gwah non da ga ye'ǎħ dak ne' sgǎ noħ' sho o'sa yaa doħ.

33 Neħ huh dih ha'eħ gwah ni yòħ'dǎǎh, son'diħ gwa'-
naħ ot' nǎ gǎǎ' he ni swa diih, nǎ gǎ aak ga gwee goh'
de ot'gaħ wǎǎħ he'ni oo yǎħ, tǎħ ǎh deħ o gwe nyooh neh,
iiħ a e i o nya'ni aak.

34 Wi yòò neh, o jǐk'heħ daħ: neħ gwaa' giħ shǎh
nǎ yòh'do ni'aak no jǐk'heħ daħ ne de yò'yòħ jǐs'dah goh,
ga ǎ o weeh' noħ dǎnt gaa'wih dah'go ook' nǎs ga'jǐk heħ'-
da gǎh'dak'?

35 Tǎħ'ǎh deħ gaat gaaħ' deħ jo'yaħ da'geh haas hǎħ
he'yo ǎn ja deħ' neħ' giħ shǎh hoħ dah'so joot; neħ
gwaa' no gweh' as deh' he o non dyeħs. Neħ' haa yaħ'-
da deħ neh' ha oh'doo doħ' he'o weh' ha ok'has doh',
hot hon deek ne' neħ.

OI'WAH XV.

ONǍH' dos gǎ'oh he o'nont hǐs'doh haa yaħ'da deħ',
ga gwee goh' na dii'wǐs de'o ees, kuh no dii'wa'neħ-
aa goh, neħ' na'o wan'di wat'hon daa dǎħ.

2 O nǎh neh', Phar i sees, kuh ne' sha go'dii ya doo-
nih' wa o wan dwěn'noħ dih, ho nǎǎ', "Neħ nǎ gǎǎ' ho-
gweh' ha goo gwʊs' no dii'wa"neħ aa'goh, neħ' kuh
shaħ gaat' de'ǎ non doos.

3 O nǎh' neħ waa'gos nyeh'dah gwǎh' nǎ gǎǎ' des'ga yǎ-
on dǎǎh goh, ha wǎǎ',"

4 So̱' naħ ot' no̱'gweh he ni swa diih', sgat' de wą̆ħ'-
nyaħ eeh ni o'no̱s gwaa yą̆ħ' ne de yò di no̱ħ'gą̆ o̱nt, sga-
yaħ'daat giħ shą̆h aa'o no̱s'gwah do̱o̱ħ, tą̆ħ'ą̆h gą̆h ta'at-
gah ne' dyòh do̱o̱h ni wą̆'no̱s hą̆ą̆h dyòh do̱o̱h' kuh
sga eħ he'o̱ weh' deħ'e no̱ gee nyo̱ħ, neħ' a'a yaħ'dih-
saak haħ' no yaħ'dah do̱ħ'o̱h, he ni yòò weħ' hą̆s haa gą̆h?
5 Da neħ' kuh no ną̆h' sa'a gą̆ħ, haa ną̆h'saħ gĕh da'-
ă dą̆ħ sho do̱h'ho̱ o̱n dyeħ.
6 Neħ huh' no ną̆h' sa'a yo̱ħ, hwa'go̱ no̱o̱k ho̱o̱ħ', wa-
go̱ yaħ'de o'eek no dą̆'oħ sho̱ħ kuh neh' shaħ gaat' hą̆-
ną̆'no̱h sa ne gą̆s'yo̱ħ ha'go̱ yą̆ o̱h'seeh shaħ gaat' he dwa'-
do̱h ho̱'ą̆h; neħ są̆ħ'ą̆h, ne swa gee gą̆ą̆h' nak no̱s'-
gwah do̱'ni no̱ħ ne de yò'di no̱ħ'gą̆ o̱nt.
7 Neħ' noħ gwą̆'o̱s, neħ' ne si gwaa' naeh ni dya-
wĕn det gă̆ă dą̆s ne gą̆ o̱'yaħ gĕh ne jo̱ gweħ'daat do̱ sa'-
yą̆ħ ni'go̱ ą̆n dee niħ ne go i'wa neħ'a go̱h, naeh' he ni-
yòħ'dą̆ą̆h ne' dyòh do̱o̱ ni wʋs'hą̆ą̆h dyòh do̱o̱ kuh sga-
eħ ni ă non diih no̱ gweh, ne tga i'wa yee iħ, tą̆ħ'ą̆h i-
gą̆ą̆' daħ de yo do̱ ą̆n jo o̱h ne do̱o̱' sa'ą̆ ną̆ħ ni'go̱ ą̆n-
dee niħ.
8 ¶ Neħ' giħ shą̆h, so̱' naħ ot ne ya go̱o̱ gweeh',
wʋs hą̆ą̆ ni yò'wĭs daa geeh' no wĭs'da noo o̱ħ' ni'ya goo-
yą̆ħ, sgat' giħ shą̆h ą̆ ya'gòh do̱o̱ħ, tą̆ħ ą̆h gą̆h neh, o-
ną̆ħ' sho̱ kuh a ye jĭs'doo dą̆ħ, a'yes gă̆ă waak ne ga-
no̱h'so̱o̱t, neħ' kuh na gwʋs" ą̆ ya'iħ saak jih' he ni yòò-
weħ hą̆ jee gą̆ħ?
9 Neħ kuh no ną̆h' sa'yee gą̆ħ, wa o̱'wą di'yaħ de'o eek
ne go dą̆'oħ sho̱ħ, kuh neh', dą̆ ną̆ no̱h'sa ne'gą̆s yo̱ħ,
ga wą̆ą̆, Shaħ gaat he dwa'do̱h ho̱ ą̆h; neħ są̆ħ'ą̆h ne
swa gee gą̆ą̆h' na gah'do̱ ni'no̱ħ.
10 Neħ ha'eħ gwah noħ gwą̆'o̱s, Neħ ha'eħ gwah ną̆n-
dya wĕn det'gă̆ă dą̆h' he tą̆ niħ dyo̱ħ no o̱'yaħ ge o no̱ħ'-
shă̆ħ Na'wĕn ni yòħ ne jo̱ gweħ'daat dą̆ ją̆ħ ni go̱'ą̆n de-
niħ' ne go̱ i'wa neħ'a go̱h.
11 Neħ ne'aa wą̆ą̆h', Neħ naa yaħ'da doo gą̆ą̆h' no̱'-
gweħ, dek nii de o'deħ do̱k' de'i ji no̱h:
12 Da' o ną̆h noos'to̱h ha wą̆'o̱h seeh nòòħ'nih, Hah-

ni'ih', da go̱h nih' nas'hä̆ no̱ nyus'häh he ni yo'i wah
niih ä̆ wa̱'ga dyah'gä̆h. O nä̆h' wa go yahk'ho̱ o̱s he'o̱-
weh' ni o̱h'heh go̱h.
13 Neh' ne' doh gaah ah' sho̱ no̱ sa yoo daah' o nä̆h'
noos'to̱h', ga gwee go̱h' wa e'o eek, neh' ne de ot'haah'-
gwä̆h, wee ä̆h' dyo̱ ä̆n ja deh' he a wee noo̱h, neh huh'
he o'dä̆h daah' he'ni o yä̆n dok, neh da ga'i o̱o̱ nih, heh
oh dä̆äh eeh' sho̱ ni o dye'o̱ dyiehs ho̱'he dyehs.
14 Neh huh dih' no nä̆h ga gwee go̱h' shaa'dä̆h daah',
neh ne da wa'deh haas do̱o̱h' wah a go do̱s'weh da'no̱o̱s
he'yo̱ ä̆n ja deh' ne' neh huh; o nä̆h' oh'wah'sa wä̆h'
noh dwa'do̱ ä̆n jo̱h ha yah'da deh.
15 O nä̆h' hoh dä̆n dyo̱o̱h' neh hah doo'no̱n'dih heh'o̱h,
na no̱'geh o̱ weh' ne' neh huh' dyo̱'ä̆n ja deh; neh huh'
hwa'o haht hot ä̆'yä̆n do̱h, gwis gwis' ä̆ o̱ non dä̆'o̱o̱k.
16 Neh' to gaa yä̆s' sho̱ ne' neh a'a det'gwis dih'
not tgo̱'wä̆h sa ah' ne waa diis' ne gwis gwis. Neh ne
deh so̱o̱ gaah' no̱ gweh' a'o̱ waa yo̱h.
17 Da neh' no nä̆h' saa'dah wä̆ä̆ dook, ha wä̆ä̆', Do-
gwah' no̱o̱' naeh ni oh'hah shä̆ä̆ yä̆h' naah'nih, ne neh-
huh' naeh hah de ga yee ih he ni o di ä̆h'gwa yä̆h, o'gwee-
nyo̱o̱h' kuh na'ä̆ no̱n dwä̆n det, da neh niih nä̆n dah'
a'gii yos'!
18 Neh' dih ne' dä̆k daht, hah nii'neh ä̆s gat'gon dok,
neh' neh', ä̆ e'yä̆ os', Hah ni'ih', neh' noh gi'wa neeh-
aak ne gä̆ o̱'yah gee'gwaa, kuh hee'see gat,
19 Tä̆h'ä̆h dih he ni dwa ga dohk', tah des'ga yee ih'
na yo̱ gyaas heek' neh' ho'aa wak; neh dih' sho̱ neh,
sgaat' a ga'do̱h taak', ha di'yah daa deh' ne sa hah'shä̆h-
sho̱h.
20 O nä̆h det ho'dah o̱h, neh huh' hes ha'we̱ no̱o̱h' heh'
tä̆h dyo̱h nooh'nih. Ah soh dih' sho̱, wee ä̆h' da oh,
neh ne' wa oo gä̆h' nooh'nih; neh no'dä̆ä̆s'o̱h, o nä̆h'
de o'ä̆h daa do̱h, ha nyah'sah gä̆h hwa a yee no̱o̱h, oh to'-
gwa yo̱o̱h' gwah huh.
21 O nä̆h' naak sah'go waah' ha wä̆'o̱h seeh, Hah ni'ih,
neh noh gi'wa neeh aak ne gä̆ o̱'yah gee'gwaa, neh kuh

hee'see gat, tąh'ąh dih tah des'ga yee,ih' he ni dwa ga-
dohk' na yo gyas heek neh' ho aa wak.
22 Neh' dih nooh'nih ha go yą oh'seeh no hah'shąh-
shoh', Da ji'aah neh, si'gwaa he'ni wi yòòh' nas yo'-
nyas hăh, neh ąs he'swas yoo nyaht; neh kuh nąs he-
swąh nyaa haah, dąs he'swah so week' kuh:
23 Neeh' gwah huh' ąn di'swa aah', ne' wah sąs'yoo-
niih' ne dyòh'hos gwaa ont' ot hwas'a ah, ą swaa nyòh'
kuh; neh' ą dwa'dek hoo nih', ą dwa dąn det'găă dooh'
kuh.
24 Neh sąh'ąh ną gąą' he aa wak' ha wee yoo'noh,
neh dih neh, sho doh'hee doh, ho yah'dah doh'o noh,
neh ne' sho wą gąąh. O nąh' wa ą'noh saa wąh' ne' wa-
ą non dąn'det găă dooh.
25 Da neh', ne' ta go wa nąh' no'aa wak, gah ąą'gooh
naeh' it hehs: neh' no nąh' don daah'dąn dih', o nąh'
dòs gą'oh nis hehs he ni ga'noh soot, neh' ne' wa ą no'-
ook de waat gwąh' kuh.
26 Neh ne' wa o'nook sha yah'daat naa hah'shąh,
ho da'on dos'oh ne' nah ot' gąn doh' nąi gąą' he ni yò-
dye ąh.
27 Neh' na wą'oh seeh', Neh ne' sho yooh' ne de ja'-
dąą non deeh; neh' neh, ho nyòòh nee' yah nih, ne'
wah sąs'yo ni'noh ne dyòh'hos gwa ont' ot hwas'aah, neh
ga i'o nih, heh, sgą noh' ti oh'hi yòòh', sgą noh' kuh
to saa'yoh.
28 O nąh' wa o'noh kwąh, tąh ąh' kuh deh o gwee-
nyooh' neh, ha'a yoh; neh' dyò i'wah o nąh' to ya'-
gąh oh nòòh nih neh ne wa o do e'syoh gwąh.
29 Neh ne det hos'nyeh oh, ha wą'oh seeh nooh'nih,
Sat ga'ą oh, neh nąi gąą wee sòh' yòs hăă geeh o'nąh,
iis' go yat'hon deh, neh kuh' ne de wąn doh' ah'soh,
deh a'gii wąą joh' he ni sa i wih'sah hoh; neh dih ne
tąh'ąh de wąn doh' ah soh deh sgaa wiih ne ga yah da-
gąs' ot hwas'aah, neh na yò gwe'nyo ook' nąąh' iih a-
ya gwa dąn det găă dooh' no gwa dą oh'shoh:
30 Neh gwaa', he ni yòs'noo weh' no nąh' sho saa'yoh

nă găă' hes'haa wak, nă găă neh, ho i'wah doh'doh neh,
so heh'goh, neh dyò di'wah no nont'ge oh, wa eh'si yòs',
ne' wah săs yoo nii dyòh'hos gwa ont' ot hwas'aah.
31 Neh' na wă'oh seeh, Go'a wak, dyòt gont' niis' de'-
dya diih, ga gwee goh' kuh, he ni yo'oh' a gyăh' iis'
saa'wăh.
32 Neh huh'jih dih na e dwa dăn'det găă dooh, a'yo-
gyoh'es hah' kuh: neh săh'ăh nă găă de ja'dăă non deeh'
ha wee yoo'noh, sho heh' o năh, ho yah'dah doh'o noh,
o năh nee'wah sho'waa găăh.

O I'WAH XVI.

NEH' na go yă oh seeh na go'i o nya nih', Neh na-
yah'da do'găă noh hot ga noo nii'noh no gweh, ho-
hah'shă yăn dvk nas'hă no nyvs'hăh hot ga'ă ok; da
neh' shaa'yah daat' ne' neh, wa o wa'i wa yănt' heh,
wa o wa oo wih, neh ne waa'dăh daah' noos'hă no nyas-
hăh.
2 O năh he o'noo goh, ha wă'oh seeh, A ni yòh dăăh'
he'gi wa'oos nă găă heh, syah daa deeh? ji'wa gwa'ih sih
he ni yò'di wah'dăn dyo'dyeh he'o weh' ni sa'di on'dah-
goh; neh săh'ăh niis neh, o năh neh huh' sho he'o-
weh ni sa di on'dah go'noh.
3 O năh neh', as hă no nyas'hăh hos de'is doh, ho da'-
dă oh seeh, A nă gyeeh'? neh' waeh ne do saa geh nyòh-
seeh, na gyah'da gwĕn ni yòh he'o weh' ni wa ga di'on-
dah'goo noh; tăh ăh' deh a'geh has'des hă yăh' naak'noh-
gwaat; kuh naa'geh neek ga de'ăs' naeh.
4 Oh găh'ni go'is aah he nă gyeeh, neh' no năh' dă je'-
geh nyòh'seeh he'o weh ni wa'ga di, on dah'goh, ă yo'-
gyah dah'să no ni'a'dyeh seek sho, ho di'noh soo doh.
5 O năh' hwaa''go nook hooh' hah de yo gweh'da geeh,
na go ge o da niih' no yah'da gwĕn ni yòh, neh' naa wă'-
oh seeh ne dyò dye'ăh doh, Do' ni ya ge o da niih' na-
gyah'da gwĕn ni yòh'?
6 Neh ne'aa wăăh' agat de wăh'nyah eeh ni gah'noh-

gwiih no'noh. Neh' na wă'oh seeh deh sah'să i'yăh sa'-
dyăăh, dee sek' neh, sas he'dah tah, wis' ni was'hăăh
ăs'hya dooh.
7 O yah' kuh sha wă'oh seeh, Do niis' ni sat'ge oot'?
Neh ne'aa wăăh, Sgat de wăh'nyah eeh ni wa'dă noh'ge-
ăh'das hă geeh no'non jah. Neh naa wă'oh seeh, Dee-
sek' neh, sas he'dah tah, de gyoh' ni was'hăă sya dooh.
8 O năh' na yah'da gwĕn ni yòh' oh to'ăh să o nyooh',
ne'ă deh ta'i wa yee ih ăha hah'shăh as hă no nyas'hăh hos-
de'is doh, neh ga i'o nih', heh, oh ni'goh das yo oh' he'-
no o yeeh: neh săh'ăh naa dik'sah shoh'oh ne yo ăn'-
jah gee kaah, he ni'a di'wa ji yă deh', si'gwaa he ni o'dih-
ni gont', na eh he ni yoh'dăăh na dik'sah shoh'oh ne de-
yòh'hat hes'gĕh hă nih'dyoh.
9 Neh' dih noh gwă'os, swa dă oh'syo nya'noos nas'-
hă no nyas hăh ne' deh ga'i wi'yòs doos hăh; neh dih
no năh ăn di'swah syo nănt, neh huh' ăn dye chi yah'dah-
să noo nih' he'o weh' hă yò'i wa da dyeh ăn'dye no gee-
nyook.
10 Neh haa yah'da deh nănt ho'i wa ye'is do ook' na-
gwas' he yò'i was toh, ănt ho'i wa ye'is do ook' ha'eh-
gwah neh o i'o wa năh; neh kuh haa yah'da deh nă-
ăh'ni goo hoht na gwvs' he yò'i was'toh, ha'eh gwah sho
ă ăh ni goo hoht na gwvs' o i'o wa năh.
11 Neh dih ne dyă gwah' ă gă'aak deh di swa i'wa-
ye'is doh, he ni gaa yăh nas'hă no nyas'hăh ne deh ga'i-
wi'yòs doos hăh, so' na eh nah ot' ă ye sa dah'gwa yă os,
ăh sat'hah aah ne do'găs o weh' as hă no nyas'hăăh?
12 Neh dih gih shăh nă gă'aak deh di sa i'wa ye'is-
doh, he ni gaa yăh ne' sas de'is doh ne ti o'gweh daa-
deh' ho'wăh, so nach' nah ot' ă dyee soh', ă ye sa yah-
da gwĕn ni yès kuh, niis' ne saa wăăh'?
13 Tăh'ăh deh soo gaah' naa hah'shăh, de o gwe nyooh'
neh de i'yas heeh' da'a go'ya di'wah nyă ni'aak; neh
săh'ăh gih shăh ne tga gont' ă os'wa ăh'seek sha yah'-
daat, ă a no'oh gwaak' naeh, ne' sha yah'daat; neh'
gih shăh nă'o dye no'wah do'ook sha yah'daat; ă oh'-

dä̧äh'eh se aak sho̱' naeh ne' sha yah'daat. Tä̧h ä̧h'
deh swa gwe nyo̱oh' ne' daas'he swa'di wah nyă'ni aak'
Na'wĕn ni yòh', neh' kuh nas'hă no̱ nyas'häh.
14 Neh' ne Phar i sees ha'eh gwah, he ni o'dih noos-
hä̧ä̧h', he yò'i wa gwee go̱h' ho no̱nt'ho̱n deh' nä̧'gä̧ä̧;
neh he na'o dih dä̧äh'es oh to̱'wa̱nt go̱h nyo gwi'os.
15 Neh na go̱ yä̧ o̱h'seeh, Iis waeh neh', swa da do̱-
gweh'di yòs'tah he'aa di gat' no̱o̱'gweh; neh gwaa ne'-
huh naa'yä̧n dee ih he ni swä̧'nyah sòh'dä̧ä̧h Na'wĕn ni-
yòh: neh sä̧h'ä̧h ne' sòh jih' si'gwaa i gä̧ä̧' ho di'wa-
no'o̱h go̱h no̱ gweh' neh' naeh si'gwaa he ni os waah'da-
nih he de a'gaa neeh' Na'wĕn ni yòh.
16 Neh' ne ga ya'nes häh, kuh, no'di do gä̧s'da ni'ak,
neh huh' sho̱' naeh he yo'dohk dah'o̱h' ne' yo̱h hek no nä̧h'-
sha a yo̱h' ne John: dyòh saah' neh huh, gaa oh' dyo go̱n'-
dah go̱h, neh ne'wah sgat hä̧äh'go̱h ne tä̧ no̱h'do̱ o̱h'-
shă gwĕn ni yòh' Na'wĕn ni yòh, hah de yo̱ gweh'da geeh-
kuh no̱ gweh' neh huh' hwa o no̱n dyah'da e'a dyeh neh-
tga go̱nt ha'a di yo̱h.
17 Neh' kuh sah'gwah ti gä̧'o̱h he ni ga noo o̱h' he-
no̱'ya wä̧h', he gä̧ o̱'ya deh kuh he'yo̱ ä̧n ja deh' na'ga at,
na eh' he no̱'ya wä̧h' na gwas'' he yò'i was'to̱h ne ga ya'-
nes häh' no̱n da yòh'syo̱ nä̧nt.
18 So̱n'dih gwa'nah ot wak ah' ä̧s ha got gah ne' yòòh,
o yah' kuh ä̧s hoo nyaak, waa'dyah do̱n dih' ne' neh;
neh kuh, neh, so̱n'dih gwa'nah ot ä̧ o di nyaak', ne'
wak ah o̱n da'dyah da'is do̱h he ni a'yah daa deh' ne'
yòòh, neh' nòh ta'yah dek ne' neh.
19 ¶ Neh naa yah'da do'gä̧ä̧ no̱h' hot ga no̱ ni'no̱h
no̱''gweh, neh' hos yo̱'nyah dah'go̱h na gwus' si'gwa he-
ni yot'gwä̧h'da i yòòh, kuh na gwus' ga ni gä̧ os hi-
yòòh', neh kuh, si'gwa he ni yo i wa'nă ă gwat' he ni-
yòh'dä̧ä̧h ho̱o̱'heh ho dä̧'det gă do̱h hah de'wä̧ nis'hă geeh;
20 Neh kuh na yah'da do gä̧ä̧ no̱h no̱'gweh wa o'dä̧s-
theht hah'neek hak, Laz ar us ha yaa so̱h, neh huh' ho̱-
wa̱'yas hä̧h' hoot ä̧ o ga'ä̧nt, neh ne' ho yah'da wihs, ti-
a'yah da gwe go̱h de wa'dăh ne gä̧'o̱ gwa o̱h.

21 De o do ăn jo nih' neh' a o wa non dă'ook ne' dwah-
do nyoh shăhs ho dek'hwaah'gwah syòòt, noot'ga no niih
no''gweh: neh huh ha'eh gwah naeh ne ji yăh' ni dyo-
nee nooh' o di ga năn'das oh' hoo yah'da wihs de yo''dăh-
ne gă'o gwa oh.
22 Neh dih he ni ya'wăh oh, ha wee yos'oh naah'nee kak,
neh' naeh naa di o yah'ge o noh hes ho'wa aah, ha nyas'-
da gooh' neh, A bra ham, hes ho'wăh dyoh. Neh ha'-
eh gwah neh', ha wee yos'oh noot'ga no ni'noh, no'-
gweh; ho wah'sa doh' kuh:
23 Neh' naa nis'he o'noh gĕh' det hot'gat hwăh, de o'-
doh ho ga nyăh, neh' no găs'oh neh, A bra ham wee'ăh
tăh dyoh, Laz ar us gwah huh' det hya dii, hah doh'săh-
gĕh ta yah'dah di'oh.
24 O năh' de oh'sănt hwah'oh, ha wăă', Hah ni'ih A-
bra ham, da'gii dăă, neh da e'se haht ne Laz ar us, neh
neh, os to'oh sho haa'ăh nyòh o ne ga nos'gĕh, neh' a'-
ga noh'nòs dvk ne' găh noh'sah gĕh; neh săh'ăh neh,
de wa ga doh'ho gaa nyăh' nĕk'huh, oh doh'gwa-
gooh.
25 Neh dih ne'aa wăăh neh, A bra ham Go'o wak,
ses hăăh'seek, neh' niis ne' chih'soo heh sye noos gwah
he ni sa'dyah giih' ne wi yòò, noh o'i oh'dah shoh; da
neh naeh ha ye'nos gwah ne Laz ar us ne' wa eet găh
noh o'i oh'dăh shoh: o năh' gwaa' na eh' ne' a o hwah
shoh ni'go i yòò, neh niis ne de sa'doh ho ga nyăh.
26 O'yah' kuh, ne det ga'yes doh ne' ga gwe goh nă-
găă, neh ne de yo găăh' he'noh de dwa deh nă găă'
niih' nĕk'huh a gwăh'dyoh, kuh niis' he'o weh nich-
hih'dyoh, neh' neh go wa năh', o ya dees' kuh, de yò'ă-
deh, o ni'yoh o weh gvs'yo niih: neh' dih neh so-
gaah' i găă na'yeh he'aak ăk hăt', ha'yoh dăn dih nĕk'-
huh', ha'yee yoh' he'nich hih'dyoh, tăh ăh ta'ye gwe nih:
tăh ăh kuh ha'eh gwah de o'di gwe nyoh' na'a di ăt, a'-
yok hi'yah do wăht na'ă neh'he aak ă dya'gwah dăn dih
ne' neh huh'.
27 O năh' ha wăă', Neh dih' sho oh go'ya do e syoh'-

gwăh, hah ni'ih, non de sa ga yăh' ne' neh huh ho sa'eh-
se haht he to noh'soot naah'nih :
28 Neh săh'ăh nee' wis noh de ga dăă'non deeh ; neh'
neh ha'a go'i wa gwa ih sahs, dyă gwah' sho neh huh
ha'eh gwah ă on dii yoh nĕk'huh he'o weh' de yò'doh ho-
ga nyat.
29 Ha wă'oh seeh neh, A bra ham, Neh waeh' naeh'
to dii yăh' ne' Mo ses, kuh neh, ho di do găs'da nih ;
neh' sho sha go'nont hon daat.
30 Neh ne'aa waah, Tăh ăh, hah ni'ih A bra ham : neh
săh'ăh ne sha yah'daat', gih shăh',¶ on da deh sa'doh-
gwah'gĕh don'da eet' ho'sa go yah'do wăht', dăs hă'năh-
ni'go ăn dee nih' ne'huh.
31 Neh ne sha wă'oh seeh, Neh' gih shăh nă gă'aak
de o wă nont'hon deh' ne Mo ses, kuh, no'di do găs'da-
nih, tăh'ăh sho ha'eh gwah ta'ă nont'hon daat' na'o wă-
non do e'syoh gwăh, ne sha yah'daat gih shăh' don'da-
at găh' non da'deh sa'doh gwah'gĕh.

OI'WAH XVII.

ONĂH' ha go'yă oh'seeh na go'i o nya nih, Neh ne
tăh ăh na'gă aak' i găă deh o gwe nyooh', tga gont'
sho ă ga'yo ook ne de yò do dăăh'deeh : neh gwaa' ne
ga noo oh' haa yah'da deh' he'o weh' năn dweh'dah-
gwaak.
2 Neh sah'gwah ti gă'oh he naa'o yah' da wăh'oh, ne'
gat heh'syo nyah tah gah'sgwa ah on'da ga'ni yon dahk'
na'a nyah'sah gĕh, o năh' ga nyò dăăh'gĕh há'o wa yah-
doh'yaak, na eh' he naa'o yah'da wăh ne jo gweh'daat
nă găă' ni ă'nohs a'ah daas'ha go do dăăh''dăh.
3 ¶ Swa dah'ni go'ă ăhk ne swa yah'di aa dyeh : Neh'
gih shăh ne wa o'yăh hihk heh' syah da deh ne de ja'-
dăă non deeh he sa'is dăh ; neh' gih shăh, ne do sa'ăh-
ni'go ăn dee nih, do sa e ji'wah săă gwus.
4 Da" neh' gih shăh ne jaa duk' nă ga'at, neh ă o'yăh-
hihk heh' syah da deh ne' swă nis'hăăt, neh' kuh ne

jaa duk' ną̆ ga'at ne swą̆ nis'hăăt, neh huh' dąnt hat'gah-
dąh heh syah'daa deh', ą̆ yą̆'os do sa'gąh ni'go ąn dee-
nih; neh ne' tga gont ne neh dąch heh'sii wah'să-
gwus.
5 O nąh neh, no wan'dih hah'syoh ho wą̆'oh seeh Na-
yah'da gwĕn ni yòh, Sa se gąą is' he ni yo gwa i'wa gwĕn-
ni yòs'doh.
6 Neh ne'aa wąąh' Na yah'da gwĕn ni yòh, Neh' gih-
shąh neh huh' teh wah' ne swa i'wa gwĕn ni yòs'dos hăh',
he ni wah' jo noh'gwą̆ ont' no noh'gwą̆ on ji waa gąh', o-
gwee nyooh' na e'swą̆ os' ną̆ gąą gą̆ iit, syca mine, neh',
ne tgaa'wih duk' nok de'ăh, wa deh'hąnt gòh ga nyò dăă'-
ąh hes ga'yąnt ho'ook; da neh' no gwe nyooh' ą̆ e-
swat'hon daat.
7 Neh gwaa' ne soo' nah ot' he ni swa diih', hoh hah'-
shă yąh' ha eh'da gah'hat twus, dyòh'hos gwaa ont' gih-
shąh ha'non dąh, o gwee nyooh' na'eh są̆'os no nąh ąs-
ho'yo ook', ne' gah ą̆'gooh dąnt heet, O nąh' sho kuh
hoh'seh, sa dyąąh sa dek'hoo nih?
8 Neh' dih neh sah'gwah gą̆ nooh neh ne ta'a wą̆'-
os, Ses'yo nyaa'nooh, he'o weh' nă ga'dek hoo nih, neh'
kuh ne de sat'hwah haah, iih ya eh don da'gąh nyaa ąh,
he ni yòò weh hą̆ gek'hwąn daht ąk ne'gak hwąn daht'
gwah huh; ą̆ ga'at ne' neh, iis ne' wah ąh sa'dek hoo-
nih, ąs ne'ge ăh' gwah huh.
9 Neh' gąh no'o yąh ne ga noo nyo ok'shăh, neh
da'o noo'nyok na hah'shăh neh' on da ga'i o nih heh'
neh huh' no o yeeh neh noh o i oh'dąh shoh wa o wa'i-
wis as? Neh' ni wiih', tąh ąh nooh.
10 Neh huh dih nąąh' iis ni yòh'dąąh, no nąh' ga-
gwee goh' neh huh' nă swa yeeh ne' noh o i oh'dąh shoh
neeh hi wis'ah seeh, ą̆ swih, Tąh'ąh deh o'yah da'geh-
haht' he ni dwah'hah syòh dąąs', neh' sho neh huh' ne-
dwa yeeh' he ni ga'i wa yąn dah'goh na'e dwa yeeh.
11 Da neh huh' ni ya'wąh oh he noh weeh Je ru sa lem
hwa'we non'dyeh, shah de'wah są̆' nos hoh' neh huh' ho-
ăh'doh he'yo ąn ja de nyoh ne Sa ma ri a, kuh ne Gal ilée.

12 Neh dih no nąh ga non da do gąąh' he'o weh' he o'-
yos oh, wvs hąą ni ą non diih' nə'no gweh' oh to wan-
dăt, ho di'yah daat gąs' nah ot, wee ąh' shoo don da'di-
daht.

13 Neh' neh, de to'dih gwah'doh naa'di wąą noh, ho-
nąą', Je sus, Sa di'o nyaa nih, da'gwą dąąh.

14 Neh' dih, no nąh' waa goo gąh', ha go yą oh'seeh,
Swah'dąn dih, neh huh' he tą nih'dyoh na di'yah don-
twvs hoh swa do dah'sih. Neh huh ni ya'wąh oh, he'-
noh weeh ho noh dąn dyo'on dyeh neh ne' sa o wan di'-
yah da'go eeh.

15 O nąh' sha yah'daat he'ni ą non diih', no nąh' waa'-
gah ą yooh he'sho doh'oh gwah, shok'dooh, neh' kuh
ho ye'ăh dah'goh not ga'eh niih no wą noh de o'ąh są o-
nyos'oh Na'wĕn ni yòh.

16 Neh' no yah'dye nąh oh, neh huh' he o'goh so'dah-
oh he de ah'sih da de nyoh, de o no'nyos oh: neh' ne
Sa mar i tan noo'yah dòh dąh.

17 O nąh' ne Je sus' det hòs'nyeh oh, ha wąą' Tąh'ąh
gąh wvs hąą' de ą non dii'noh ne' sa o wan di'yah da'go-
eeh? Ga ąn dih' na eh', ne' dyòh dooh'?

18 Tąh'ąh deh soo gaah' de o'wa gąąh' ne' don daah'-
geet, do sa'o'no o nyooh Na wĕn ni yòh', neh sho nə-
gąą ha yah'dee nooh, o yah'ji o noh.

19 O nąh' ha wą'oh seeh, Des'daht, sah'dąn dih: neh'
ne sa i'wa gwĕn ni yòs'dos hăh', se sa'yah da gòh.

20 Neh huh no nąh' sha o'wa an dooh, ne Phar i sees,
he nə yo'nis heht' ą gaa yoh' ne' tą noh'do oh'shă gwĕn-
ni yòh Na wĕn ni yòh, neh' ne do saa'go wą noh'să gòh,
ha wąą'. Neh' ne tąh'ąh neh huh' taa'yoh dą ąn dyeh,
noch hih'wăăh'gwah no nąh' ą gaa yoh' ne tą noh'do-
oh'shă gwĕn ni yòh' Na'wĕn ni yòh.

21 Neh kuh ne tąh'ąh ta'ą non'do ook, Siih', swat-
gaa tòh nŏk ho'o weh! neh' gih shąh neh, Siih', swat-
gaa tòh ho weh! neh sąh'ąh ne' jat ga'ą oh, swa yah'-
da goo ne'huh i waat' ne' tą noh'do oh'shă gwĕn ni yòh'
Na'wĕn ni yòh.

22 Neh' na go̱ yä̧ o̱h'seeh na go̱ i o̱ nya nih, dwä̧ nĭ
hää dee nyo̱h' ä̧'dweh, no nä̧h' dä̧ swa'do̱ ä̧n joos' na e'-
swä̧ nĭs'hă gä̧h' swä̧ nĭs'häät, na wä̧'nĭs hă de nyo̱h' No̱-
wa̧'wa̧k no̱ gweh, da tä̧h ä̧h gwaa' ta e swa gä̧h.
23 Neh' nä̧ yech'hi yä̧'o̱s, Swat gaa tòh něk huh! neh'
gih shä̧h, ne swat gaa tòh' si gä̧ä̧, sä̧ no̱h' neh'huh hä̧'-
sweeh, sä̧ no̱h' kuh ä̧ yech'hi no̱n dä̧h.
24 Neh sä̧h'ä̧h neh huh' ha'eh gwah nä̧ ya wä̧h noh-
dwä̧'nih hòh, i gä̧ä̧, da ga'ya gä̧ht' ne de yòh'hat heh, ga-
doo gä̧ä̧h' he'o̱ weh, eh dah'gěh, no̱h gä̧'o̱ yaa dih, ho'-
gwaa det gä̧ o̱ yaa deh' hoh wa dä̧'ä̧h gwah'dih; neh huh
dih ha'eh gwah ne gä̧h' nä̧ yaa wä̧h haa yah'da deh No̱-
wa̧'wa̧k no̱ gweh' no nä̧h' hä̧ a 'wä̧ nĭs hă ee wä̧h.
25 Neh gwaa' ä̧n dwa dye ä̧nt' ne wee sòh o i'wa geeh
ä̧'o̱ ya'gä̧s dvk, neh' kuh neh wak ah' ä̧ o̱ wa̧ yah'da is nä̧-
gä̧ä̧' ga wa ji yää deh.
26 Neh' kuh, naeh' he ni dya'wä̧h o̱h ne ta wä̧'nĭs hă-
de̱ nyo̱k ne Noah, neh huh' ha'eh gwah nä̧'yaa wä̧h' ne
ta wä̧'nĭs hă de nyo̱h' No̱ wa̧'. wa̧k no̱o̱'gweh.
27 Neh nä̧ no̱n dek ho̱'ni ak, ha di'ne gee hak' kuh, ho-
di'nyak ho̱'nyo̱ o̱k, ho̱ wa̧n'di nyak'daa no̱'ni ak, he ni yò-
weh' hoh wä̧'nĭs hă'eeh no nä̧h' naeh' sha'a yo̱h' ne ga o̱-
wa̧ go̱o̱h ne Noah, o nä̧h' o yo̱s'o̱h no'no do̱n dyeh,
ga gwee go̱h' o i'wah do̱h'do̱h haa di'yah daa deh.
28 Neh huh' kuh ha'eh gwah ni ya'wä̧h o̱h ne ta wä̧'-
nĭs hă de nyo̱k' ne Lot; hä̧ no̱n'dek ho̱'ni ak ha di'ne-
gee hak' kuh, ha di'ni no̱'o̱k, hä̧ no̱n'dä̧ ni'no̱ o̱k, ha di'-
yä̧nt twah'so̱ o̱k, hä̧ no̱h'no̱h so̱'nya no̱ o̱k;
29 Neh gwaa' shah wä̧'nĭs häät no nä̧h' sha'ya gä̧ht ne
Lot ne Sod om, neh Na wěn ni yòh wa as'dä̧ dyet de-
yòh'do̱h gwah'gwah ni yòh'do̱h go̱h'dä̧ä̧h, gä̧ o̱'yah gěh
da weeh dvk, neh' ne ga gwe go̱h' wa o dii''wah'do̱ht.
30 Neh huh' ne gä̧h' ha eh gwah nä̧ yaa wä̧h, ne' dwä̧-
nĭs hă deh no nä̧h' No̱ wa̧'wa̧k no̱ gweh', ä̧ o̱ wa̧ yah'do-
dah'sih.
31 Neh ne' neh dwä̧ nĭs'hă deh, neh' haa yah'da de̱h
ne ga no̱h'sa gä̧ä̧'yaat ä̧nt hää dahk, o̱ gyeh' naeh gaa-

yą̆h' no wą̆s'hoh oh, są̆ noh' dą̆nt ha'dyah dą̆nt no sa oh'-
neek: neh kuh haa yah'da deh, ne gah ą̆ą̆'gooh' hą̆ eh'-
seek, są̆ noh ha'eh gwah ne' neh ą̆s hah'geet.
32 Ech hi'yas hă̆ăh seek ne Lot yòòh.
33 Son'dih gwa'nah ot ą̆ ih'saak he non'da ye' ăh dok
daa'ą̆h nya dooh' hoo'heh, wa oh'dooh ne'huh; neh
kuh son dih gwa'nah ot ą̆ oh'dooh hoo'heh, oh tą̆h'nya-
dooh' ne'neh.
34 Oh gwa'o wih, neh' no ną̆h' neh' dwah son da deh,
dee ni'yas heeh ne dee noo gweh ga nok'dah gĕh dą̆ ni'-
yas hą̆n dahk; sha yah'daat ą̆ o wa yah'doh neek, ą̆ o da-
dą̆ą̆h' naeh ne' sha yah'daat.
35 De gi'yas heeh ne dek ni'oh ą̆ git'heh syo'ni aak;
je yah'daat ą̆ yon da dyah'doh neek, ą̆ ya'go daa dą̆ą̆h'
naeh ne je yah'daat.
36 De i'yas heeh ne dee'no gweh gah ą̆ą̆'gooh ą̆nt neh'-
seek; sha yah'daat ą̆ o wa yah'doh neek, ą̆ o da dą̆ą̆h' sha-
yah'daat.
37 O ną̆h' des ho wą̆ wă'noh să̆ă gwą̆h, ho wą̆'oh seeh,
Ga ą̆ o weeh', Syah'da gwĕn ni yòh? Neh na'go yą̆ oh'-
seeh, Ga ą̆ gwa'o weh ną̆nt ga'yas wa yą̆n dahk neh huh'
hą̆ yò'di ye'ih o'ook ne do'nyon dah.

OI'WAH XVIII.

O NĂH' neh ha gos'nyeh dah'gwa niih' ne de ga'yą̆-
on dă̆ăh'goh', nĕk'huh he yò'i wą̆'ooh, neh' ne ga-
i wa yą̆n'dah goh no gweh ne' dyòt gont a'ya go dą̆ no'-
yą̆n dahk, a'gą̆ aak' deh a go yah'da ge'e yooh;
2 Ha wą̆ą̆', Neh naa'no gek' ga non da gooh ne daa'-
yah do'wet hak, tą̆h ą̆h' de os'haa nis'gwah Na wĕn ni-
yòh, tą̆h ą̆h'kuh deh tah'gwis dą̆h ho noh'dok' no'gweh.
3 Da neh' ne yeh'dyon dak ne neh ho'o weh ga-
non da gooh, neh, go noh'gwa yes'hah oh, neh huh' ni-
dya ga wee nooh', ho wa'yah do'wą̆h oh, ga wą̆ą̆, daa'-
gą̆h nya dooh, neh na'sa dyą̆ no nih, aas'gye no wah
kuh, he ni a'yah daa deh' neh, da'ga doh'ho ga'nyah doh.

4 Neh̄ ne tä̹h̄'ä̹h yaa eh̄' de o ga yä̹h̄'o̱o̱h̄; neh̄ gwa'
no ăh'do̱h̄ gĕh, ho da dä̹ o̱h̄'seeh, Neh̄ naeh he tä̹h̄'ä̹h
dees'haa nis Na wĕn ni yòh̄, tä̹h ä̹h' kuh deh̄ ga'i wah̄
ha gä̹'no̱h do̱h̄ ha di'yah̄ daa deh̄ no̱'gweh';
5 Neh̄ dis'ho̱o̱, ga i'o̱ nih, heh sòh̄ jih de yo̱'gä̹h̄ ni'go̱-
hä̹ä̹h'gwaa nii nä̹ gä̹ä̹ go no̱h'gwa yes'hah̄ o̱h, do gä̹s' sho̱
ä̹ ga dyä̹'no̱ nih̄ he ye yah̄'da deh̄, ä̹k he ye no̱ wa̱h̄s, dyä̹-
gwah' sho̱ ä̹ gaa chä̹nt, ne dya'wä̹h̄ o̱h neh̄ huh ä̹n-
dyä̹ä̹n'taak.
6 O nä̹h' ha wä̹ä̹' Na yah̄'da gwĕn ni yòh̄, Jat ho̱n daat'
ne' nah̄ ot' ha wä̹ä̹, ne deh̄ tga'i wa ye ih̄' ha i wa'ä̹h̄ het-
tak.
7 Tä̹h̄'ä̹h gä̹h no̱o̱ ha'eh̄ gwah Na'wĕn ni yòh̄' ta'sha-
go dyä̹'no̱ nih ne'a o̱ hwa̱h̄ sha ga'o̱ gweh̄'dăă gwä̹h, hah̄-
de'wä̹ nĭs'hă geeh naah̄ de'wah so̱n da geeh kuh, neh̄ huh'
hah̄ de ya goh'sä̹nt hwä̹h' he ta yah̄'da deh̄, neh̄'huh' naeh'
heh ga i'wiis' hah̄ des'ha go wä̹ no̱h̄'să gwŭs?
8 Neh̄' nòh̄ gwa'o wih̄, go̱n da dyeh̄' ne'huh ä̹ o̱ go̱ ya-
dyä̹ no̱ nih̄, ä̹ o̱ go̱ yah̄'da gee hah̄. Neh̄ huh' naeh, no-
nä̹h' ä̹nt heh̄' No̱ wa̱'wa̱k' no̱ gweh', ä̹ a̱s hä̹ä̹ wih̄' ne'-
huh ne ga i'wa gwĕn ni yòs'do̱s hăh̄ ne yo̱ ä̹n'jah̄ gĕh?
9 O nä̹h' neh̄' nä̹ gä̹ä̹' des ga yä̹ a̱n dăăh go̱h', waa'-
go̱s nyeh'dah gwä̹h', ha di'yah̄ da do gä̹ä̹h, ho no̱o̱ ho̱h̄' i-
gä̹ä̹' hä̹ no̱n da dyah̄'daah̄s, hä̹ neeh' o̱ gwa'i wi'yòs do̱h,
no yah̄'sho̱h̄, naeh, deh̄ tah̄'gwĭs dä̹h̄ ho nä̹'no̱h do̱h̄.
10 De i'yas heeh ne de'no̱o̱ gweh' neh̄ huh' ho no̱nt'-
go̱n dah'go̱h he dyo no̱h'sa do'gä̹h dih̄, ho no̱n dä̹ no̱'yä̹ä̹-
no̱o̱h; sha yah̄'daat neh̄' ne Phar i see, ha wĭs'de o'ees
neh ne sha yah̄'daat.
11 Neh̄ ne Phar i see i aat' wa'dä̹ na̱ yä̹ä̹h̄ kuh, ha-
yä̹h̄'dii' sho̱ hot ho̱n deh̄, nĕk huh no̱'dwä̹ no̱ yeeh̄.
Swĕn ni yòh̄', oh̄ tgo̱'no̱ o̱ nyo̱o̱h̄', he tä̹h̄'ä̹h niih̄' neh̄-
huh' deh̄ oh̄'dä̹ä̹h, naeh' he ni yòh̄'dä̹ä̹h no yah̄'sho̱h̄
no̱ gweh', de ä̹ no̱n dä̹h̄'nyoh syo̱s, ha dih̄'ni go̱h'ho̱h̄ tah̄,
ho no̱n'dyah̄ do̱n dyo̱s, neh̄' gih̄ shä̹h ha'eh̄ gwah he ni-
yä̹h̄'dä̹ä̹h nä̹ gä̹ä̹h' ha wĭs'de o'ees.
12 Dek nii' kuh de gaat'hah̄ he'no̱h̄ de wa dä̹n da'eh̄

ne de gą̆n don dyeet hah, tgat gah'was kuh ne sga yah'-
kos hăăt ne' was hą̆ą̆ ni ga'yah goh ne wa'gas hą̆ no-
nyas'hă gwee goh.
13 O ną̆h neh, ha wis de'o ees wee ą̆h' det ho'dah oh,
tą̆h ą̆h gwee goh' naeh de o gwee nyos'ooh ne gą̆ o'yah-
gĕh ha'at gaat hòh; neh' sho noo da'deh doh'să go'ee-
goh, ha wą̆ą̆', Swĕn ni yòh' da gii dą̆ą̆h' iih' na gi'wa-
neh'a goh.
14 Neh noh gwa'oo wih, neh ną̆ gą̆ą̆' ne da oh'ni go'i-
yóh [Na wĕn ni yòh] ha yah'da deh no gweh, neh huh'
shot gon'dah goh he to noh'soot, naeh' he'noh o wą̆h ne
sha yah'daat: neh są̆h'ą̆h naah de yo gweh'da geeh, neh,
heh tgą̆h' ą̆ o da doo nih eh dah'gĕh ą̆s ho'wa is; neh
kuh haa yah'da deh' neh, eh dah'gĕh ą̆ o da do'ni aak,
heh tgą̆h' naeh ą̆ o wa yoo nih.
15 O ną̆h' ha'eh gwah neh huh' ho wan di yah'teeh haa-
yah'da deh, no'non do nih'a ah, neh' naah da'a go yą̆'o-
nyooh: neh huh dih no ną̆h' na go'i o nya nih' wa ą̆'-
nont gaa tòh, wa o wą̆ no'is dą̆h.
16 Neh gwaa' ne Je sus' he a'go noo goh' neh huh'
nąnt hą̆ neeh' haa yah'da deh, ha wą̆ą̆' kuh' Ech hi'nok-
do da ni'aak ne ni a'dik sah'dahs a'ah ne' neh huh' non'-
da o ne non'dyeh heh' gyah daa deh; są̆ noh' kuh ą̆-
yech'hi ya'is da'ni aak: neh są̆h'ą̆h o wą̆h' he tą̆ noh'do-
oh'shă gwĕn ni yòh Na'wĕn ni yòh' ną̆ gą̆ą̆' he ni yòh'-
dą̆ą̆h.
17 Do gą̆s' oh gwą̆'os, Son'dih gwa'nah ot, ą̆ gą̆'aak deh-
a go gwą̆ą̆h' he tą̆ noh'do oh'shă gwĕn ni yòh' Na'wĕn ni-
yòh', neh huh noo ya wą̆h' ne' yĕk sah'a ah, tą̆h ą̆h'
deh o gwe nyooh' ne' neh huh haa'ye yoh.
18 O ną̆h' ha yah'da doo gą̆ą̆h' ne tą̆ noh'do oh', ho-
on'dos oh, ha wą̆ą̆', So gweh'dii yòòh' Sa di'o nya nih, a-
nă gyeeh', ą̆ wa ga wą̆s'teht ne' yoh heh'o weeh'?
19 O ną̆h' ne Je sus' ha wą̆'oh seeh, A'na eh' heh, is-
gyaas' so gweh'di yòòh? Tą̆h ą̆h' deh so gaah' deh a-
go gweh'di yòò, sha yah'daat' sho, neh Na'wĕn ni yòh.
20 Syą̆n dee ih' naeh, he ni ga i wih'sah hoh, Są̆ noh'

dą̈h syaȟ'dak, Są̈ no̱h' ą̈h'sa dyoo'o̱h, Są̈ no̱h' ą̈s no̱s'gòh,
Są̈ no̱h' ą̈h są̈ no wą̈nt ną̈h sii'wa gwa'ih siȟ, She yaȟ da-
no'o̱h go̱'o̱k nee yaȟ nih, kuh, ne sa nòȟ'ą̈h.
21 Neȟ neh, ha wą̈ą̈', Ga gwee go̱h' naeh' neȟ huh'
ni wa gye ą̈h ną̈ gą̈ą̈' he'no̱h weeȟ' do̱ ga do dyą̈'o̱n dyeȟ.
22 Neh huh dih', no ną̈h' ne Je sus' wa'o̱o̱k' ną̈ gą̈ą̈'
no̱ȟ o'i oȟ'dą̈ȟ, ha wą̈'o̱h seeh, Jo i'waat ah so̱h' di saȟ'-
syo̱ ną̈nt'haȟ: sa dą̈'ni no̱h ga gwee go̱h' he'ni saa yą̈ȟ,
neȟ' dą̈s he ya do'gwah dą̈ȟ' no'ni dą̈ą̈s; o ną̈h' ą̈ di sa-
yą̈n daȟt' nas'hą̈ no̱ nyas'hăȟ ne gą̈ o̱'yaȟ gĕh; o ną̈h'
gaa oȟ' ną̈ch heeȟ, iiȟ' ą̈ch kno̱n dă dyeȟ.
23 Neȟ huh no ną̈h' waa'o̱o̱k ną̈ gą̈ą̈, neȟ nooȟ dwa'-
doȟk dą̈ȟ' wa oh'są̈s, neȟ są̈h ą̈h naaȟ'de yo doȟk' sho̱
hot ga no̱o̱ niih.
24 Neȟ' no ną̈h ne Je sus' waat'gat hòȟ' hee neeȟ'
gwah naaȟ'de yoo doȟk' wa oh''są̈s, ha wą̈ą̈', Neȟ naaȟ''-
de yoo doȟk' są̈h gĕh, hą̈ ą̈n di yo̱ȟ' he tą̈ no̱h'do̱ o̱ȟ'shă-
gwĕn ni yòȟ Na'wĕn ni yòȟ, noo no̱nt'ga no̱'nis hă yą̈n-
do̱ȟ!
25 Neȟ saȟ''gwah tą̈ȟ'ą̈h deȟ'ga noo o̱ȟ no doȟ'ă-
gwaa o̱nt da wa do̱o̱ gót' ha o'ga ą̈nt' ne de wa dyo̱-
wą̈ o̱ gòt'haȟ, na eh' he ni yóȟ'dą̈ą̈h noot' ga no̱o̱ nii no̱o̱''-
gweh ha'a yo̱ȟ he'o̱ weh' tą̈ no̱h'do̱ o̱ȟ'shă gwĕn ni yóȟ'
Na'wĕn ni yòȟ.
26 Da neȟ' ne wa ą̈'no̱ o̱o̱k' i gą̈ą̈, ho ną̈ą̈', So̱ di'-
no̱o̱ naȟ ot' ne gą̈ȟ', ą̈s ho̱ wą̈ yaȟ'da gòòȟ'?
27 Neȟ ne'aa wą̈ą̈h, Neȟ ne' no̱ȟ o'i̱oȟ'dą̈ȟ shoḫ ne
tą̈ȟ'ą̈h i gą̈ą̈ deȟ a'go gwee nyo̱o̱h no̱ gweh', ho gwee-
nyo̱o̱' na eh, Na'wĕn ni yòȟ.
28 O ną̈h' ha wą̈ą̈ ne' Pe ter, Sat ga'ą̈ o̱h, ga gwee-
go̱h' niiȟ o gwat'gaȟ wą̈h, iis' sgwa no̱n dă dyeȟ'.
29 Neȟ' na'go̱ yą̈'o̱h seeh, Do gą̈s oȟ gwą̈'o̱s', tą̈ȟ ą̈h'
deȟ so̱ gaaȟ' no̱ gweh', naa'ot gaȟ'wą̈ o̱o̱k he ga no̱h'soot',
neȟ' giȟ shą̈h no wą̈n'deȟ do̱ȟ, neȟ' giȟ shą̈h ne de a'-
dą̈ no̱n deeȟ, neȟ giȟ shą̈h ne' yooȟ, neȟ giȟ shą̈h
nook saȟ'daȟ sho̱ȟ' neȟ' o̱n da yo i waȟ'heȟt he tą̈ no̱h'-
do o̱ȟ'shă gwĕn ni yòȟ' Na wĕn ni yòȟ,

30 Na'gä̧ a̱a̱k i gä̧ä̧ do'diħ gwah ni ga ye iħ si'gwaa
he no̱'sa ye ye no̱o̱ħ' nä̧ gä̧ä̧ ne'waħ; kuh noo yaħ' de-
dyo̱'ä̧n jaa deħ nä̧n dweħ, waħ o'i wa da dyeħ yo̱ heħ'-
o̱o̱ weh.
31 O nä̧h' he a'go no̱o̱ go̱h' 'haa yaħ'da deħ' ne' wus-
hä̧ä̧' dek nii' sga'eħ, neħ kuh na go̱ yä̧'o̱h seeh, Jat ga'-
ä̧ o̱h, Je ru sa lem' ne gä̧ħ' he dweeh, neħ no i'wa gwee-
go̱ħ' he ni o'di yaa do̱ħ' no'di do gä̧s'da nih, de yò do gä̧h'-
do̱h haa yaħ'da deħ' No̱ wa̱ wa̱k no̱ gweh neħ huh' hä̧-
ga'i wa yee ih.
32 Neħ sä̧ħ'ä̧h, ne' neħ huh hä̧ o̱ wa̱ yaħ'dat gaħ' haa-
di'yaħ daa deħ' no yaħ' ho no̱'ä̧n je'no̱h sho̱ħ: neħ' neh,
ä̧ o̱ wa̱ no̱ħ'gee ä̧ħ, neħ' naħ'dä̧ wa̱n doħk' dä̧ħ, ä̧ o̱ wa̱-
no̱h'go̱n dä̧ħ, ä̧ o̱ wä̧ nis'gyo̱n diħ gwaħ huh:
33 Neħ' gwaħ huh nä̧ o̱'wa̱h soh'gwa wee sho̱o̱ħ, ä̧nt-
ho̱ wa̱ nyòħ' gwaħ huh: da neħ' neħ sä̧h wa do̱ħ'taħ
dwä̧ nĭs'hă deħ', o nä̧h' dä̧nt haat gä̧h.
34 Neħ ne tä̧ħ'ä̧h de o'diħ ni'go̱ ä̧ yä̧n daħ'o̱o̱ħ, gat-
gaaħ' nä̧ gä̧ä̧ he ni yò'i wa geeh: neħ' nä̧ gä̧ä̧' he ni ga-
wä̧ nòħ'dä̧ä̧h, ho̱ wä̧'no̱h seh'da ni'no̱ħ, neħ kuh ne tä̧ħ'-
ä̧h de'a di yä̧n dee ih' ne' no̱ħ o i oħ'dä̧ħ'sho̱ħ, ne' gas-
nyeħ'o̱h.
35 Neħ' he ni ya'wä̧ħ o̱h, no nä̧h' dos gä̧'o̱h ni eħ' ne
Jer i cho, ha yaħ'da doo gä̧ä̧h' ne de a'gah gwee go̱h, o-
ak'ah [hä̧ħ dyo̱ħ, haħ neek haħ;
36 Neħ noot'ho̱n deħ' ne gä̧n dyòh'go waa nä̧h ho-
di'ăh do̱n'dyeħ, ho da'o̱n do̱s'o̱h ne' naħ ot' gä̧n-
do̱h.
37 Neħ no wa̱'o wiih, neħ ne Je sus ne Naz areth'
ta weeh do̱h' ho ăh'do̱ o̱n dyeħ.
38 O nä̧h' de oh'sä̧nt hwaħ'o̱h, ha wä̧ä̧', Je sus', iis'
ne'yaa wak' ne Da vid, da'gi dä̧ä̧.
39 Neħ neh, o ä̧n do̱o̱h' hwa ä̧ neħ, ho̱ wa̱'is da niih,
neħ ne ta'o dye'ä̧ o̱k: neħ gwaa' ne sa ga gä̧ä̧ is' sho̱,
he'no̱ħ do̱ saah'sä̧nt hòħ, Iis' Ne'ya a wak ne Da vid,
da gi'dä̧ä̧h.
40 O nä̧h' de o'daħ o̱h ne Je sus, wa i wĭs'aaħ' kuh,

neh huh' ănt'ho wa aah' haa yah'da deh: neh huh' no-
năh' dos gă'oh ni eh', ho on'dos oh,
41 Ha wăă, A'nah ot de sa'do ăn jo nih' nă gyeeh' heh
syah daa deeh'? Neh ne'a wăăh', neh no''sak dok'hah-
heht;
42 Neh na wă'oh seeh, ne Je sus, Sas dok'hah heht;
neh' se sa'yah daa gòh' ne sa i'wa gwĕn ni yòs'dos hăh.
43 Neh ne' wah o'gon daa dyeh' saa'dok hah heht,
wa o'non dăh' kuh, de o'ăh să o nyo'neh Na'wĕn ni'yòh:
neh' ne ga gwee goh noo gweh' no năh' wa ă'nont gaa-
tòh', de o wa ăh'să o'nyos oh' Na'wĕn ni yòh.

OI'WAH XIX.

NEH ne' neh huh he o'yos oh, ho ăh'doh kuh ne
Je sus ne Jer i cho.
2 Neh ne' jat ga'ă oh, neh na yah'da doo găă' no'-
gweh, Zach eus ha'yaa soh, neh' na di'wis de'o ees, neh
kuh noot'ga noo niih.
3 Neh' naa wih'sa goh he non da ye'ăh dak a'o găh' ne
Je sus, son'dih gwa'nah ot; tăh'ăh dih de o gwee nyos'-
ooh, sòh jih' de a di yah'dah si'aah, neh ga i o nih' kuh
he ni a'nă yak'a ah naeh.
4 O năh' o ăn dooh' he o'dak he nooh, neh ne' gă-
năhs' noh gă an doh'dăh no ăh'tăăh, neh ne' tga gont
sho a'o găh; neh săh'ăh ne' neh hoo'gwaa hă a'at.
5 Neh no năh' ne Je sus' neh huh' ho yos'oh
he'o weh' haa at' hot gat'hwah oh' neeh'tgăh, neh ne'
wa oo găh, neh kuh na wă'oh seeh, Zach eus, deh sah'-
sa i'yăh da sa'dyah dănt: neh săh'ăh nă găă' wă nis'hă-
deh, neh huh' hă wak'hăh heht he di sa'noh soot.
6 Neh' ne de oh'să i''yăh oh, tho dyah'dăh doh, neh
na oh es hah'oh he wa o'yah dah'să noo nih.
7 Neh' no năh' wa ă'nont gaa tòh, neh naa'di gwee-
goh' waa di'was hă nyo gòh, ho năă', Neh nooh'dăn-
dyoo', neh ho no'e da'ni nooh noo'gweh, no i'wa neh'a-
goh.

8 Neh' ne de o'dah oh ne Zach eus, ha wą'oh seeh
Na yah'da gwĕn ni yòh ; Sat ga'ą oh, Syah'da gwĕn ni-
yòh, neh naah de'wah są noh' he ni waa gyąh' nas'hą no-
nyas'hăh, dek he'yah do'weh daa nih' no'ni dąąs ; neh'
gih shąh' kuh neh' so gaah' noo'gweh, hah gwis'dąh
ą eh'gwą aak, o no'wąh oo gĕh nąn dya we no'ook, ge ih'
gąąs' ni ga yee ih' ne sa ee yoh.
9 Neh ne Je sus ha wą'oh seeh, Neh' nągąą' wą nis'-
hă deh, o yooh ne ja go'yah da'gwat hah nągąą ga noh'-
soot ; neh sąh'ąh ha'eh gwah, ho aa wak' neh' Ab-
ra ham.
10 Neh sąh ąh No wa'wak no gweh, ho yoh'dah goh
ha ih'sak heh, ąch ha'go yah'da gòh, kuh, ne go yah'-
dah doh'oh.
11 Neh no nąh chi o'nont hon da dyeh, hes hoh'hont,
neh neh de ga'yą on dăăh goh' waas'nyeh dak, neh ga-
i'o nih' o nąh' dos gą'oh ni ehs' ne Je ru sa lem ; neh
kuh gai'o nih' he'ą neeh gon da dyeh', noo, ą wan do-
dah'sih Na'wĕn ni yòh' tą noh'do oh'shă gwĕn ni yòh.
12 Neh' dih dyò i'wah ha wąą, Neh naa yah'da doo-
gąąh', no yah'da năă'gwat, wee ąh' dyo'ąn ja deh', he'a-
wee noo, neh no'da dyo gwah'see nooh', he ni wah' tą-
noh'do oh'shă gwĕn ni yòh' ne go'wăh go waa, o nąh'
dąnt hah'dąn dih.
13 Neh ne a'go nook hoh, ne' was hąą ni oh'hah shă-
gee was hąą ni ga'goh shă gee' no wis dah', [sgat' de-
wąh'nyah eeh wis kuh ni wus'hąąh ni ga'wis da geeh,]
ta go ya wiih ; neh kuh naa go yą oh'seeh, Swa dye'ăh-
duk, de'swa no wa yąnt, he ni yòò weh' dąnt geh.
14 Neh dih naa'go yo gweh'dah naa'di no geh ho was'-
wa ąs, ho non'dąh hoh'oh ho was'yooh, ho nąą', Tąh'ąh
ta yo gwa ga yąh' neh, on'das ho gwą noh'do ni'aak ną-
gąą' ho gweh.
15 Da neh huh he ya'wąh oh no nąh' sho saa'yoh, o-
nąh' kuh ho ye nooh' he'o weh' nit hą'noh do oh ne
go'wăh goo waa', o nąh' ho i'wih sah'oh nă'o wą nii'nok-
hooh na dih'hah shăh, haa yah'da deh, ne' ta go ya wiih,

ya'doh ho ga nyat' kuh; neh huh' kuh hă yech'hi yaat-
gah', hă nont'gă nis'at hah, neh kuh ho wan'dih ho'doh-
gwas'noh; neh huh' he'aa dii gat' ne go'wăh go'was hoh
ă yech'hih dyooh; kuh haa di'yah daa deh ne tă nă'noh-
do'gih; neh ă dyö'i wah'gă aak' na geh'să noh.
13 Da neh' niis ă swa'des dăh ne ga i'wa gwa'ih sos'
ă won doh.
14 Neh dih dyo i'wah gă aak, swa ăh het ne swă-
nyah'sah gĕh, neh na'gă aak' neh on da yo dye ăh'do ok
ne don de swa'yah do weh dah'so ok ne' nah et ă swih,
heh dăn di'swas nyeht.
15 Neh săh ăh' naeh niih ă gyoh' nă swah'sa ga'ăn-
dah'ge ook, kuh ne' gah ni'goh das'hăh, neh dih ne',
ga gwee goh nech hih'ni go ăs wa ăs tăh ăh ta'a di gwee-
nih' na'ă non dăn doo nyaht daa'di'wa'ge hah' kuh.
16 Neh' gwah huh' nă yech'hi yah'dat gah, de jaa oh'
noo ta'deh doh, kuh ne de swa'dăă non deeh, kuh ne
swa dă nok shoh, kuh ne swa dă'oh shoh; da neh' kuh
gyes, nă găă' he ni swaa diih, ă yech'hi nyòh neh' ănt-
hă nă noh'dooh.
17 Neh kuh ne ga gwee goh' no gweh' ă ye'chis swa-
ăh neh ă dyò'i wah heht na geh'să noh.
18 Neh gwaa' naeh ne tăh'ăh deh jo'noh geh'ăt ah
no geh'oot ne swa noh'găh'gĕh ta ga'i wah doh.
19 Neh he năn di swăh ni go is'do ok' swa a wahk' ne
swat hwa is hăh shoh.
20 Neh dih no năh' dă swa gaa năhk' ne Je ru sa lem,
ho dis'găh ă'geh dah' de o di non'dah hăh, swah ni'go ă-
yăn dah seek o năh' dòs gă'oh ni gaa deh' nă gă'ak deh-
je'na ge nyoh.
21 O năh ne' neh, ne Ju dea ă ye'no geek, neh huh'
yon deh'gwat he dyo non'da dee nyoh; neh kuh naah-
de wah săă noh' ă dya go doh'o ook, he ga non da yăh ye-
yaa găht' ne' neh; să noh' kuh nas dee'gwaa, ha di'-
yăat hoh ge'o noh gĕh, ă ye no geek neh huh' ă dyee-
yoh.
22 Neh săh'ăh nă gă' wă nis'hă dee nyoh ga noh'-

26 Neh sah ah noh gwa'ga, Neh' naah'de yo gweh'da-
gee ne go yah' i gaa, a jo da doh' ne'huh; neh' kuh
haa yah'da deh na ga'aak i gaa' de oo yah', ha eh gwa'
naeh na'o yan dahk, gih shah, a o'wah gwah' ne' neeh.
27 Neh gwaa' hoi gaa nook ni go'ae wa.ae, ne tah ah
i gaa' de o di gaa yae' niih' on'dak he ya noh'do ni'aak,
gaa oh' da yeoh'hi aah, neh huh' eeh hi'yah wan toh he'-
gee gat.
28 ¶ Neh' no nah' neh huh' sha o wa noo wah na-
gaa', neh' o an'dooh', oh ta'ak', o no da gaa'yaat ho-
nont'gon dah'goh he'tga non da yah' ne Je ru sa lem.
29 Neh no nah' neh huh' shah aa'wah', no nah' doe-
ga'oh chi ehs' ne Beth pha ge kuh ne Beth a ny, he
dyo non da deh' neh o non'da deh'goh neh Ol ives, ga-
yaa soh, he a'goh'hoh oh de i'yas heeh na go'i o nya nih,
30 Ha waah', Jah'dan dih, neh huh ha ji yoh' he'tga-
non da yah' ne de swa do gah'doh; da neh' no nah'
ha'ji non da aht', neh' na jii gah' ne ga nos'ah, gas'haa-
ont; neh ne tah'ah de wan doh' de oo daat' noo'-
gweh: a jis'ha an da goh', gaa oh' a dis'ni aah.
31 Neh' gih shah neh' so gaah' a yech'hi ya'on dooh,
A naeh go waa' e jis'ha an da gooh'? neh' nae hes'na ga,
Neh' ga i o nih' he de o'do a jo nih' Na yah'da gwen ni-
yoh' he ga yah'da deh.
32 Neh' no wan di hah'oh, o nah' ho noh'dan dyos'oh
he di gaa' gwah huh, dyo ye'is doh he'ni a go ye'ah seeh.
33 Neh' dih he'noh weeh his ha an daa gwus' ne ga-
nos'ah, neh' no dis'hee nah' ho wa na oh'seeh, A'naeh'
e jis'ha on da gooh ne ga nos ah'?
34 Neh ne'o naah, Neh Na yah'da gwen ni yoh' de o'-
do a jo nih' he ga yah'da deh.
35 Neh huh' ho di'yah teeh ha yah'da deh, ne Je sus:
neh' ne ga yah'dah geh ne ga nos'ah to nos'wah ne-
nos'yo nyas hah; o nah' neh huh' da o waa dah' ne
Je sus.
36 Neh' dih he'noh weeh hat ha'i neh, daa di dah'da-
ah ho(a deh no nos'yo nyas'hah.

37 Neh dih no nah' dòs gă'oh chi ehs', neh huh
gwaa' o nah' he jo non'das nah'dah goh' ho non da deh'
neh, Olives, neh' ne ga gwee goh'', he ni gan dyòh gwah
no wan di'o nya nih, ho noh'saah no noh'es hah oh, de o-
wa ah'sa o'nyos oh' kuh Na'wĕn ni yòh, ot ga'eh nĭih no-
wăă noh ho di ye'ăh dah goh, neh dyo i'wah heh soh-
jih' o i'oh dus'hă nă'gwah'dohs nee' ga gwee goh he ni-
yooh' ho nont gat hwah.
38 Ho năă', Ho dăă oh' ha yah'da deh, ne Go'wăh-
goo waa ne' neh huh' daa'weh dah'go on dyeh' hoh'sa-
no gooh' Na yah'da gwĕn ni yòh: Sgă noh' ti ga'i wi-
yòòh' ne gă o'yah gĕh, neh' kuh ne' dĕt ga'ăh saa ok'
neh si''gwaa heh'tgah.
39 Neh ne' de ă non dyes'doh ne Phar i sees naa di-
yah dăă dyeh' ne găn dyòh'gwah gĕh, ho wă oh seeh, Sa-
di'o nya nih, she ya'is dăh ne she i o nya nih.
40 Neh ne' dĕt hos'nyeh oh, ha go yă oh'seeh, neh'
noh gwa'oo wih, neh gih shăh ne ta'ă non dyeeh' nă-
găă, neh' da wă noh'sant hoh ne gah sgwa ah.
41 Da neh' no năh' dòs gă'oh chi ehs, hot gaat hwăh'
he'ga non da yăh, neh noh ta'gah să'nis hăh'syooh neh
dyo i'wah,
42 Ha wăă', Neh' gih shăh ne' teh ehyăn'dee ih', ha'-
eh gwah na gwus' iis, a os'gwah ah neh' nă găă ne să-
nis'hă deh, ne noh o'i oh'dăh shoh, neh' o wăh niis' a-
e'sah ni go i yos dah'goh! neh gwaa' neh, o năh' ga-
wah'seh daa niih' neh' se gaah'shoh.
43 Neh săh'ăh năn dweh' ne' wă nis'hă dee nyoh, ă-
sa'yah doo wăht, no năh' noo sah'ni go'ăs wa'ăs dă ye'sat-
heh da dooh, dă ye săn dyòh'gwah haah kuh, ti' ga gwee-
goh' noh syah'da dih' ă o'dih si'ă ooh ă ye'sa ho'do os.
44 Neh' kuh ne' shah dăs'ha dii daat he'yo ăn ja deh'
heh' syah daa deh, neh' kuh niis, kuh ne' sak sah'dah-
shoh', hă ah di yah'da dahk' heh' syah daa deh: neh'
kuh ne' deh gat'gah hoh' he'nih syah'da deh ne doo a-
gya'deh agwăăh săhk; neh dyò i'wah, he tăh ăh' deh-
chyăn de i'noh he ni yoo weh', chah e sa yah'do wăht.

45 O ną̆h' neh̄ huh' he o'yo̱s o̱h ho noh'sa do'gą̆h-
dih̄, waah'sa wą̆h̄' o ną̆h' ne' sa go̱ yah̄'dit gą̆ą̆ soo̱h̄ no̱-
gyĕh' hą̆ no̱n dą̆ą̆ ni'no̱ o̱k, neh̄' kuh, haa di'yah̄ daa deh̄',
naa di'ni no̱'o̱k,
46 Ha go̱ yą̆ o̱h seeh, gwah̄ huh' Neh̄ ne' gaa ya do̱h̄,
Neh̄ hak no̱h'soot, ne'huh ga no̱h'so dah'go̱h, no̱n dą̆ no̱-
yą̆n'dah gwah̄; neh̄' dih sho̱ niis' jo̱ nii, ne' neh̄ huh
hą̆ no̱n'dyą̆n dah'gwah̄ na di'no̱s gwa'o̱h.
47 Neh̄' naah̄ de̱'wą̆ą̆ nis hă gee, neh̄ huh' ha di'o̱ nyaa-
nih' ho no̱h'sa do'gą̆h dih̄. Neh̄ gwaa' naa dih'są̆ no wa-
ną̆s ha di'yah̄ do̱n twvs, kuh ne' sha go'di ya do̱o̱ nih̄',
neh̄' kuh ne' sha go'di go wa ną̆h' ne gą̆n dyòh'gwah̄-
gĕh', ho nih'sa go̱h' he no̱n'da di ye ăh̄ dvk na o̱ wai'wah'-
do̱h̄t,
48 Tą̆h̄'ą̆h dih de o di gą̆s'o̱o̱h̄ he no̱o̱'daa di ye'ăh̄ dak:
neh̄ są̆h̄'ą̆h, ne ga gwee go̱h' no̱o̱ gweh' to no̱n da des'ah-
do̱h' ho no̱nt'ga a o̱h̄' na'o̱ wa̱n'di wat'ho̱n daat.

OI'WAH XX.

DA neh̄ he ni ya'wą̆h̄ o̱h, ne swą̆ nis'hăăt ne' neh̄-
ho'o̱ weh' dwą̆ nis'hă dee nyo̱k', he'no̱h̄ weeh̄' ha go̱-
i o̱ nya nih' no̱ gweh', no no̱h'sa do'gą̆h dih̄'gĕh, neh̄' kuh
hot hăăh'go̱h ne ga i'wi yòòh, neh̄ na dih'są̆ no wa ną̆s
ha di'yah̄ do̱n twvs', kuh ne sha go'di ya do̱o̱ nih, ho̱ wa̱'-
yah̄ do'wah̄ o̱h, neh̄ hą̆ neh̄' na di'gą̆h jis'ho̱h̄ o̱h,
2 Neh̄ no̱ wa̱s'nyeh̄ seeh, ho ną̆ą̆', Da gwa'o wih, Ga ą̆-
o̱ weeh̄' ni di'sah̄ has'des hą̆ o̱o̱h', he neh̄ huh' ni sa ye'ą̆-
a̱n dyeh̄ ną̆ gą̆ą̆' no̱h̄ o'i oh̄'dą̆h̄ sho̱h̄? neh̄ gih̄ shą̆h neh,
so̱ ne gą̆h̄' hyah̄'has des hă wiih'?
3 Neh̄ ne' det hos'nyeh̄ o̱h, ha go̱'yą̆ o̱h'seeh, jo i'waat
ną̆ą̆h iih̄ ą̆ gwa'a̱n do̱o̱h̄; neh̄ ne' dą̆ch gwa wą̆ no̱h̄ są̆-
gòh̄:
4 Neh̄ ne' bap tism ne John ha ye'ăh̄ dah'gwah̄, neh̄'
gą̆h ne gą̆ o̱'yah̄ gĕh dya'weeh do̱h, o̱ gii', o̱ gwee'neh̄?
5 O ną̆h des ho'dit tą̆ o̱ nyo̱h' de o di yah̄'do weh'da no̱h̄
naa di'yah̄ diih, ho ną̆ą̆', Neh̄' gih̄ shą̆h ną̆n dwih', gą̆ o̱-

'yah găh dya weeh doh', ă ăh' ne'huh, A di' naeh go-
waah' deh she swa'i wa gwĕn ni yòs'dooh?
6 Neh gwaa gih shăh năn dwih, O gwe'neh; ga gwee-
goh' naeh no gweh' ă yok'hih sgwe'oh yaak; neh săh-
ăh' naeh no di'wa gwĕn ni'yòs doh heh, ho do'găs da'ni-
ak ne John.
7 Neh ne' det ho'dis nyeh'oh, Neh ne tăh'ăh deh o-
gwă noh'doh he'o weh ni dya wee nooh.
8 O năh ne Je sus ha go yă oh seeh, Tăh ăh' kuh
năăh' iih taa'gwa o wih, he ni dwa'geh has'des hă'ooh, he
neh huh ni wa gye ăn dyeh' nă găă' noh o'i oh'dăh shoh.
9 O năh' hoh saah' ne waa'gos nyehs' ne găn dyòh'-
gwah gĕh' nă găă' des ga'yă an dăăh goh: Neh na yah'-
da doo găăh' no'gweh, ho yănt wah oh no nyo'gwih săh',
oh oh'sah, neh' na di'yănt hoh'ge o noh' ho want'hah doo-
niih, neh' naeh, ne wee ăh' dyo ăn ja deh' he'a wee-
nooh, hă a'niis heht' gwah huh'.
10 Neh dih no năh' hoh ga'eeh, he ni wa'dyănt hwaa-
gwos'; he o'hah oh no hah'shăh he tă nih'dyoh na di'-
yănt hoh'ge o noh, neh no'da o wa yoh' no do niih' he-
ga yănt hoh' noh oh sah: neh' dih na di'yănt hoh'ge o-
noh, da o wa yah'da gwăă'shooh, sho, sho'wan do wiih'
kuh, deh tah'gwis dăh' de a'wih.
11 Da neh' aeh no yah' det hoh'hah oh naa hah shăh:
neh' kuh aeh ne' wa o wa yah'da gwăă'shooh, ga noh'-
goa das'yo waa năh', kuh, he'noo wa yeeh; sho wan do-
wiih' kuh, deh tah'gwis dăh' de a'wih.
12 Neh' aeh ne' det hoh'hah oh neh, săh, ha doh'-
tah: neh' ha'eh gwah, ne' wa o wa yăă ăa, as dee'gwah
kuh hes ho wa yah'doh yaa goh.
13 O năh ha wăă na yah'da gwĕn ni yòh' he'ga yănt-
hoh' noh oh'sah, A nă gyeeh'? Neh hă ee haht ne' no'-
oh gwah' he'aa wak: dyă gwah' sho ne'huh naeh ă o-
wa yah'da noo ok', no năh' ă o wa găh.
14 Neh dih no năh' na di yănt hoh'ge o noh' wa o wa-
găh', de o'dit hă o nyoh' naa di'yah diih, ho năă', Neh
nă găă neh, ha i'wa gwĕn ni yòh: Nyòh', She'ăwaa-

nyòh; iih di naeh ä yo gwa wäs teht he ni o'än ja-
gwĕn ni yòh.

15 O näh' äs deh' ho sa'o wa'yah doh'yaak he ni ga-
yänt hoh noh oh'sah, wa o wa nyòh' kuh. A noo' o-
näh' nä o go yeeh' Na yah'da gwen ni yòh'?

16 Neh' waeh nänt'heh ä o go''i wah doht' nä gää' ha-
di'yänt hoh'ge o noh; neh' no yah'shoh äs ha go yoh'
he ga yänt-hoh' noh oh'sah. Neh' no näh' wa ä'no ook',
ho nää, Sä noh' ne' neh huh hä ya wäh, nä gääh noh-
o'i oh'däh shoh.

17 Neh' naa go'yat gat'hwah oh ha wää', A di'naeh'
sho' nä gää ne'ga yaa dooh', Neh ne' gah sgwaa ah' no-
dis'wa'äh oh naa di'noh so nis, ho neeh oh deh a'oh' hah-
gwis'däh a'wa des he ni yòh dääh, neh shah gaat' ne'
neh gah sgwä gwĕn ni yòh o doh'oh hoh nih'sa gwaat.

18 Son'dih gwa'nah ot neh huh' gah sgwääh'gĕh ä ye'-
'yah dyee näht', neh' neh dä gas'heh ä it ni yo'is dahs'a-
ah ä wa doh he ye yah'da deh: neh gwaa' neh, son'-
dih gwa'nah ot, dä o'yah da'it, neh' noh gä äh, sho ä-
wan doh nä gat'heh syo nih' ha yah'da deh, neh nänt'gä-
äh neh naeh dä wa do gwat.

19 ¶ O näh' naa dih'sä no wa näs ha di'yah don twus',
kuh ne sha go'di ya doo nih', ne' neh he ni dyò'is dah'-
ee noh ho nih'sa goh na'o wä'nis oh'da äh; neh dih oh-
sha go dis'ha nihk' ne gän dyòh'gwah gĕh: neh säh'äh
ne' wa di gah'ää yooh', he'o noo hoh' oh to non doo-
gänt' he no'o yeeh' waas'nyeht oh ta yä an dääk.

20 Neh no nont'ga ä'os oh, oh sha go dih'hah syooh'
kuh nä o'nont ga ä an'dyeh seek, neh huh' nä o non dye'-
ä an dyeh seek ne tga i'wa yee ih' i gää noo'gweh, neh
na yò gwe'nyo ook i gää na'ä non dye noo wat' na wä-
noh, neh huh i gää' no da ga ye äh'dak, neh huh' ha'o-
waa tgah' hah has'des hää goo ne tä noh'do oh.

21 Neh no wan dos'oh, ho nää', Sa di'o nya nih, o-
gwä'noh doh' naeh he'neh huh'jih shoh ne' nah ot' saa-
doh' kuh ne' nah ot' sa di'o nyaa nih; täh äh' kuh
deh she gwus' so gaah' noo gweh, neh gwaa' he yò'di wi-

nooh ne ga i'wa gwĕn ni yǫh'. Na wĕn ni'yŏh ge kaah
neh sa di ǫ nya nih.
22 Ga ya'nes hăh gĕh găh naas'ha gwaa wis de o e'gi-
aak, ne Ce sar, ǫ gii', tăh'ăh?
23 Neh gwaa' ne wa ă'ni nǫn dook' ho nǫn'do wăăs-
dǫh' sho, neh na gǫ yă ǫh'seeh, A naeh go waa' sgwah-
ni'go da gwas'?
24 Da gyŏ'dah sahs' ne' agah si'yǫh shăăt. Sǫ nah-
ot' ne găh' ha yah'daah', kuh ne' gaa'ya dǫ ayǫh', sǫ'
nah ot'? Det ho dis nyeh'ǫh ho năă', Cesar's.
25 Neh na gǫ'yă ǫh'seeh, Neh huh gwaa' sa'swa gǫn-
dak' ha yah'da deh ne Ce sar, ne nǫh o i oh'dăh shǫh'
ho wăh' ne' Ce sar; neh kuh haa yah'da deh' Na'wĕn-
ni yŏh', ne' nǫh o'i oh'dăh shǫh' ho wăh Na'wĕn ni-
yŏh.
26 Neh ne tăh'ăh de o di gwe'nyǫs ǫǫh', na'a di ye-
nǫǫh' na'wă nǫh he'aa di gat' ne' găn dyŏh'gwah gĕh:
neh ne' wa o di'wa năă'gŏh he'nǫ ǫ yeeh' dǫn daas'nyehs,
neh kuh ne' ta ă nǫn dyeeh' shǫ.
27 ¶ O năh' ho di'yǫs ǫh ha yah'da deh, ha di'yah da-
doo găăh' ne Sad du cees, (ne' tăh ăh de a di'wa gwĕn-
ni yŏs'tah, ne dǫ da'ă nǫnt găh' no ni'e yǫǫh nǫ da'deh-
sa'dǫh gwah gĕh,) neh nǫ wan'dǫs'ǫh,
28 Ho năă', Sa di ǫ nya nih, Mo ses' chǫ gwa'ya dǫ nii,
Neh' gih shăh neh, sǫ gaah' nǫ'gweh de ya'dă nǫn deeh'
a'ă eeh, ho'nyaa gǫh, neh' kuh nă gă'aak de ok'sah daa-
yăh' a'ă eeh, neh ne' de ya'dăă nǫn dăk' ăs ho di nyaak',
ne' yoh gă'ǫǫh, neh' dă ot'hwa ji'nyah găh ne de ya'dă-
nǫn dăk.
29 Neh' dih gyee ne jaa dak' nǫh dă nǫn'dă'nǫn dăk:
neh no nyak'heh ǫh ne to dye'ăh dǫh, ha wee yǫs'ǫh,
kuh, tăh'ăh de ok'sah da yăn dah'ǫǫh.
30 Neh ne'wah ne' dek nii ha dǫh'tah sho di'nyak-
heh ǫh, tăh ăh a eh' de ok'sah da yăn dah'ǫh ha wee-
yǫs'ǫh.
31 Neh ne'wah neh, săh ha dǫh'tah shǫ di'nyak heh'-
ǫh; da'neh huh' he ya'wăh ǫh hah de'o nǫs'ah dǫh' ne

jaa dak; neh ne tăh'ăh deh so gaah de ok'sah da yăn-
dah ooh ho ni'ee yooh.
32 He yò'dohk dah'goh ne' ga gwee goh, o năh' ha'eh-
gwah ga wee yos'oh ne ye'oh.
33 Neh'dih ga i'o nih, no năh' dănt hă'nont gă'oh sooh,
so' nah ot' ă yoh'gă aak' ne ye oh'? neh săh'ăh ne
jaa dak' ni ă non di'noh sha go di yah'da wăă'gă ooh.
34 Neh ne Je sus' det hos'nyeh oh, ha go'yă oh'seeh,
neh no dek'sah do nii' he'yo ăn ja deh, ho'dii nyaas, neh'
kuh no'wa di nyak'da nih.
35 Neh gwaa', ne' neh huh i găă' ă ya go yah'da ăh
nă ga gwee nih' he'ni a di yah'da noo oh' nă non da'di wa-
gwee nyăh no yah' de dyo'ăn ja deh' neh' kuh neh
dănt hă'nont găh' non da'deh sa'doh gwah'gěh tăh ăh'
naeh too'sa o di nyaak seek; tăh ăh gwah huh too'sa o-
wan di'nyak da'ni aak;
36 Tăh ăh' kuh' wăă doh' to sa'ă ni eeh: neh gwaa'
dăa gya dye ă ook he ni yòh dăăh na di o yah'ge o noh;
neh' kuh hok sah'dah shoh' Na'wěn ni yòh', he neh' ok-
sah'dah shoh' neh' de dyont gă'oh dah gwah.
37 Neh' dih heh dănt ho'wan di'yah da'ges'gòh no ni-
ee yoo, waeh' ha eh gwah ne Mo ses' o yăn deet' ha o-
niih' he'dyòs go e ot, no năh neh' sha o'yas dak Na yah-
da gwěn ni yòh', neh Ha wěn ni yòh' ha yah'da deh neh,
A bra ham, neh kuh Ha wěn ni yòh' haa yah'da deh neh',
I saac, neh kuh Ha wěn ni yòh' haa yah'da deh' ne' Ja cob.
38 Neh săh'ăh na eh ne tăh ăh neh de a'go wěn ni-
yòh' no ni'e yooh, neh gwaa' ne ya goo heh: ga gwee-
goh' săh ăh neh huh' ya goh'heh goh' he'a gat.
39 ¶ O năh' ha di'yah da doo găăh ne sha go'di ya do-
nih', to dis'nyeh oh', ho năă', Sa di'o nya nih, oh syee it'
hoh ses'nyeht.
40 Neh no năh' oh ga'at ne' neh, tăh ăh' deh sho'di-
gwe'nyos ooh naah gwis'dăh o sa'o wa an dooh.
41 Neh na'go yă'oh seeh, A ni dyò ye'ăh dah gooh',
he'ă non doh' ha yah'da deh ne' Christ, Neh' ho aa wak
ne Da vid?

42 Neh kuh ne'a oh hwah ne Da vid', ha doh' ne'
ga ya'dos hăă goo ne Ga ą noh', neh Na yah'da gwĕn ni-
yòh' ha wą'oh seeh Na gyah'da gwĕn ni yòh', Sa dyąąh
gyą neh'go'gwaa,
43 He ni yòò weh deh sąąh'sih'da gąh'săh gwah', ąk he-
yo nih no sah ni go'ąs wa'ąs.
44 Syah da gwĕn ni yòh' waeh ha doh ne Da vid' ho-
yas'ho nyoh, a' di ni yòh'dąąh' he neh' kuh', ho a'-
waak'?
45 O nąh' gąn dyòh'gwa gwe goh ho nont'hon deh ha-
go'yą oh'seeh na go'i o nya nih,
46 Ech hih'ni go'ą ąhk' ne sha go'di ya do nih; ne' de-
o non do'ąn jo nih' i gąą', ne' was yo'nyas hees' dą'nont-
haah'gwah'taak; kuh naa'di no'oh gwah ne dą o non dą'-
no ohk, he'o weh' yont ge'on dah'gwah, kuh na gwus'
heh tgąh' dyo nok da yąn doh' he'yont gą nis at'hah, kuh,
he gwus' ga nok'da no o nyoh no na'eh wa ą non dek'hwe-
o'eek;
47 Neh, sha go di noh'sah sah'hoh no di'noh gwa'-
yes hah syoh, neh kuh naa'yoch hih wąąh'gwaak' sho,
yo niis hehs gąąs' ho'non dą no yąh: neh' shah gaat ne'-
neh si'gwaa ga e'wah das'yo waa nąh' ą o di yah'do wąht.

OI'WAH XXI.

Tot gees gwąh' o nąh, neh' naa go'gąs oh no nont'ga-
noo nihs' noo'gweh, neh huh' hwa o'noh sąh'do on-
dyeh', ną'non da wis' heh was de'is doh no wis'dah o-
noh'sa do'gąh dih'gĕh.
2 Da neh' kuh gye sha go'gąs oh, ne' wah a'go dąąs-
teht' go noh'gwa yes'hah oh, neh huh' hwah a'go dih',
hah de ga gwĕn'nis hă'ąh.
3 Neh ne'aa wąąh' Do gąs' ga i'wa gwĕn ni yòh' oh-
gwą'os Neh' ną gąą wah a'go dąąs teht' go noh'gwa yes'-
hah oh, sii''gwaa he ni yoo' hwah oh'sąnt naeh' he ni-
yoo' hwa ą'noh sąnt ne'a di gwe goh.
4 Neh sąh'ąh ne ga gwee goh' naeh ną gąą' ho di'-

gah dee nyoh, he'o weh' dwa dää gwas' neh huh' hwa ä'-
noh sänt' ho we'o ee gih Na'wěn ni yòh: neh gwaa
naeh he'noh o go dääa teht', ga gwee goh' naeh neh huh'
hwah a goo dih he'ni ya go yäh' ne ya goh'heh goh.
5 ¶ Neh dih gyee waa'dis nyeh' duk no noh'sa de'-
gäh dih, ga noh'sa yäs dah goh he ni gah sgwa i yòhs' o-
dye'äh doh, kuh ne wa da wi oh, ha wää,
6 Neh' nä gää' he ni yò dye ä'noh, ne'wah de swa'gaa-
neeh, daa weh' ne dwä nis'hä dee nyoh, neh no näh'
hä ga eeh, täh äh' deh joh'sgwäät ah tah do sa gya dyah-
sähk nä gä'aak deh dwah'säh doh.
7 O näh' ho wan'dos'oh, ho nää, Sa di'o nya nih, neh
dih, ne wän doh ne gäh' neh huh' nä ya wääh'? A nah-
ot' kuh ä yo yän deh'dah go ook' no näh' hä ga'eeh neh-
huh' nä ya'wäh syo nyooh nä gää' noh o i oh'däh shooh'?
8 Neh ne'aa wää, Swa dah'ni go ä ähk' sä noh' dä-
yech'hih ni go äh'säh: neh säh'äh ne' got gah'deh na-
geh'sä no goo än dyääh duk, ä no do'neh, iih' ne gäh'
ne Christ; neh kuh ne' dòs gä'oh da yòt'his dan'dyeh:
neh' dih gai'o nih' sä noh' neh, ä ye'chis heeh.
9 Neh dih, no näh' ä swa'i wa'ok haak neh huh gyee
dya go di yòò' de yo'dyòh gwa es yoh kuh, sä noh' ä-
swah'dyohk: neh säh'äh nä gää' noh o i oh'däh shoh'
ä dwa dyee änt' neh huh' nä'yaa wäh; neh gwaa' nä-
wan'dohk dak' täh äh' naeh, ta'yo gon da dyeh'.
10 O näh' ha go yä oh'seeh, Dänt ha dii daht' sho no'-
än jaat, dä non do gänt' no yah' ho no'än jee nooh; ge'-
wäh go'was hoh' kuh he nit hä nä noh'do oh' dä wan do-
gäh'da nooh:
11 Neh kuh nä dwan'deh haas dooh', ä ya'än jon dah-
da'nooh, ne' ti ga wěn ni yòh sho he'o weh; ä ya go-
dos'weh da'noos kuh; o noh'so däät'gih' kuh, ä ga'noh-
so daih; de yò dä no'ya nih'doh, neh kuh no i'wa nää'-
gwah'dohs ä wan do dah'so gòh ä dweeh duk' he gä o'-
ya deh.
12 Neh gwaa' ne gaa oh' noh wan dih nee'ga gwee-
goh nä gää', neh nä yech'hi yä'nis oh'da äh, dä yech'hi-

ya'doh ho ga nyat' kuh; neh huh' kuh hă yech'hi yaat-
gah', hă nont'gă nis'at hah, neh kuh ho wan'dih ho'doh-
gwaa'noh; neh huh' he'aa dii gat' ne go'wăh go'was hoh
ă yech'hih dyooh; kuh haa di'yah daa deh ne tă nă'noh-
do'oh; neh ă dyŏ'i wah'gă aak' na geh'să noh.
13 Da neh' niis ă swa'des dăh ne ga i'wa gwa'ih sos'
ă wan doh.
14 Neh dih dyo i'wah gă aak, swa ăh het ne swă-
nyah'sah gĕh, neh na'gă aak' neh on da yo dye ăh'do ok
ne don de swa'yah do weh dah'so ok ne' nah ot ă swih,
heh dăn di'swas nyeht.
15 Neh săh ăh' naeh niih ă gyoh' nă swah'sa ga'ăn-
dah'ge ook, kuh ne' gah ni'goh das'hăh, neh dih ne',
ga gwee goh nech hih'ni go ăs wa ăs tăh ăh ta'a di gwee-
nih' na'ă non dăn doo nyaht daa'di'wa'ge hah' kuh.
16 Neh' gwah huh' nă yech'hi yah'dat gah, de jaa oh'
noo sa'deh doh, kuh ne de swa'dăă non deeh, kuh ne
swa dă nok shoh, kuh ne swa dă'oh shoh; da neh' kuh
gyee, nă găă' he ni swaa diih, ă yech'hi nyŏh neh' ănt-
hă nă noh'dooh.
17 Neh kuh ne ga gwee goh' no gweh' ă ye'chis swa-
ăh neh ă dyŏ'i wah heht na geh'să noh.
18 Neh gwaa' naeh ne tăh'ăh deh jo'noh geh'ăt ah
no geh'oot ne swa noh'ăăh'gĕh ta ga'i wah doh.
19 Neh he năn di swăh ni go is'do ok' swa a wahk' ne
swat hwa is hăh shoh.
20 Neh dih no năh' dă swa gaa năhk' ne Je ru sa lem,
ho dis'găh ă'geh dah' de o di non'dah hăh, swah ni'go ă-
yăn dah seek o năh' dŏs gă'oh ni gaa deh' nă gă'ak deh-
je'na ge nyoh.
21 O năh ne' neh, ne Ju dea ă ye'no geek, neh huh'
yon deh'gwat he dyo non'da dee nyoh; neh kuh naah-
de wah săă noh' ă dya go doh'o ook, he ga non da yăh ye-
yaa găht' ne' neh; să noh' kuh nas dee'gwaa, ha di'-
yănt hoh ge'o noh gĕh, ă ye no geek neh huh' ă dyee-
yoh.
22 Neh săh'ăh nă găă' wă nis'hă dee nyoh ga noh'-

kwăs hăh' ga'aah, neh ne yò'i wa gwee goh, he ni yoo
ne' ga yaa doh' a ga'i wa yee ih, neh huh' nă ya wăh.
23 Neh gwaa' ne ga noo oh' he wa di'yah daa deh, ne
de wa di yah'da neet, neh kuh he wa di'yah daa deh' nă-
wă non dă'noh ge ăh taak ne' neh dwă nis'hă de nyoh;
neh săh ăh ne ga noo oh' oh ni go'et gănt he nă yaa wăh'
nă găă he yo ăn ja deh, ga noh'kwăs hăh' kuh' ă o di yah'-
do wăht nă găă' noo'gweh'.
24 Da neh' naeh ă o di yah'dye nănt' he o wee'gwaa
o ya'gah hi yet nah'sha ah, kuh ha di no ge nyoh' ga gwe'-
goh noh to no ă'joh dăh'shoh neh huh' hă o wan di'nos'-
sgwă o sooh: neh' naeh ne de o non dah'son dai goh
dă năăs'găh syok ne Je ru sa lem, he ni yòò weh' hă o di'-
wa e wăh ne de o non dah'son dai goh he'ni o di nook-
dòt ă gai'wa ye ih.
25 ¶. Neh kuh naah'dă wan dyă o nyooh he găăh'-
gwaah' năn deek haah, kuh neh, so'e kaah găăh'gwaah,
kuh he ga jih'soh dă o nyoh; o năh neh, yo ăn jah gĕh',
dă non doh'ho gaa ih' naeh nooh'to no'ăn joh dăh'shoh',
ă gă'aak sho deh sha'di yăn de ih' he no'o di yeeh; neh
he ga nyo'da e nyoh kuh no doh'dah shoh dăn jot'ga aak,
sho.
26 Neh nă năn'nyah sa ge'eh sho no gweh', he nă yò'-
noh dyoh seek; neh kuh ne' dyòt gont' ă an'dih ni'go-
ă ăhk' ne noh o'i oh'dăh shoh' nă ga yoh ne yo ăn'jah-
gĕh: neh săh'ăh ne gă o'yah gĕh tgah has'des hă ge oh
ă ya'on dah'daa nooh.
27 O năh' neh huh' ni yòò weh' ă o wa găh' No wa'-
wak no gweh' oh jih'gă goo shoh' ănt heh, gah has'des-
hăh ănt ho dye ăh'dah gon'dyeh, kuh neh, ai''gwaa he-
noh de ga'ăh să oh.
28 Neh huh dih ni yòò weh' no năh ă yò i'wa ye'ih o-
on dyeh' nă găă' noh o'i oh'dăh shoh, o năh' heht găh'
swat'gat'hòh, neh kuh neh swah noh'ă gees gòh: neh
săh ăh neh o năh' dos gă oh ăn dyòt'his don'dyeh nă ji-
swa yah'da gwat.
29 Neh na goe'nyeh seeh, des ga yă on dăăh goh: Jat-

ga tòh' ne ha nọh gă ọn dọh'dăh, ga gwee gọh' kuh ne'
gă i dọh;
30 Neh' no năh' da wa'des gweh yo dyaak, e swa găh'
gaăs, swa yăn dee ih kuh, nẹ swa yah'di aa dyeh heh,
o năh de yò'găh họn'dyọ ọn dyeh.
31 Neh huh dih nă ya wăh' năăh' iis, no năh ă swa-
găh nă găă' nọh o'i oh'dăh shọh ă ga'i wa yee ih, swah-
ni'gọ ă yăn dah seek, o năh nẹ'huh dos gă'ọh gaa deh' ne
tă nọh'dọ ọh' shă gwĕn ni yòh' Na'wĕn ni yòh.
32 Do găs' oh gwă'ọs, Neh ne tăh'ăh taa''ga at' nă-
găă' ga wa ji yăă deh, he ni yòò weh' ga gwee gọh' hă-
ga'i wa yee ih.
33 Neh he gă ọ ya deh, kuh he yọ ăn ja deh' ă ga'at
naeh; neh gwaa' ne gwă nọh' tăh ăh' naeh taa''-
ga at.
34 Da neh' dih ne swa dah'ni gọ ă ăhk' ne swa yah'-
di aa dyeh, dyă gwah shọ ne'huh, ă swăn'nyah saas dăh
kuh ne da yo deh'să is ae swa dah'dah da'ni aak kuh ne
go nọ ăh'dọs hăh kuh ne daa gas nyeek no di'wa dee-
nyọh' ne'kuh ya goh'heh gọh, neh huh' naeh ă gă'aak
deh di'swah ni'gọ ăăh ă swa'yah doo wăht' ne' wă nis'hă-
deh,
35 Neh huh săh'ăh nă yòh'dă gn dyeh', ne' gah ă'oot
i găă ga gwee gọh' ă ya go yah'do wăht' nă ye nọ geek'
ne ti yọ'ăn ja gwe gọh.
36 Neh' dih ga'i ọ ni'aak, de swat'gah gwa'ih sọ'ọk
heh ă swat'gaa ọk; dyòt gọnt' kuh swa dă nọ yăn dahk,
neh hò'gwaa dih a yech hi'da ăh neh huh' i găă hah'-
de ga ye ih' he ni swa'yah da no ọh na'ga gwee nih' i găă'
ọọ se swah'nya găhs, nă găă' nọh o'i oh'dăh shọh' ni ya'-
wăh seh, neh huh' kuh dọ'se swaa daht, he'a gat Nọ wa'-
wak nọọ'gweh.
37 Da neh' năn deh' neh huh' ha di'ọ nya'ni ak ho-
nọh'sa do'găh dih; neh no năh' wah oh'găăh ho ya'găh-
ọh, neh huh' hwah'sọn di yahk' he dyo nọn da deh', neh
neh, Ol ives gọ wa'yas tah', ho'nọn da deh.
38 Neh neh se deh'ji ah ga gwee gọh' nọ gweh' neh-

huh' ho wa'yah do'wah oh ho noh'sa do'gah dih, neh' no-
wan'di wat'hon da'ni neh.

OI'WAH XXII.

DA neh neh, o nah' too hah' he gaa'wihs ne yon-
dek hwe'o ek tah ne deh wat'hah gwah'gwah doh,
neh' neh, ne de wa'da wa'oh gwah ha'di yaas.
2 O nah neh, ha dih'sa no wa nas'; kuh ne sha go di-
ya doo nih' ho nih'sa goh he noo'da di ye'ah dak a'o wa-
nyòh ': neh sah'ah ne sha go'dis haa'nis ne gan dyòh'-
gwah gèh.
3 ¶ O nah' ho yah'dyoh seeh, Na nis'he o noh' ne
Ju das, Is car i ot' des gya'deh sa'noh hont; neh' neh-
huh' ha yah'daah ne' was haa dek nii' sga eh.
4 Neh' neh, o nah' hoh dan'dyos oh, neh hah doo'dit'-
haas oh na dih'sa no wa nas' ha di yah don twos, kuh no-
dis'gah a'geh da go waa shoh, he noo'da ye'ah dok neh-
huh' a'o yah'dat gah haa di'yah daa deh.
5 Neh' ne wa o'noh ees hah, wa'a non di'wis aah' kuh
no wis'dah ant'ho wa yoh.
6 Neh ne wa'i wis aah, o nah' kuh ha wih'sa goh na'
o nok'do dahs neh huh a'o yah'dat gah, haa di'yah daa-
deh, no nah' a ga'aak dah des'ha di'gaa neeh ne gan-
dyòh'go waa nah.
7 O nah dih' hwah a'wa nis ha ee wah ne deh wat'hah-
gwah'gwah doh, no naa'neh na'an di nyòh' ne de wa'da-
wa'oh gwah.
8 Neh na goh'hoh oh ne Pe ter kuh ne John, ha-
waa, Jah'dan dih neh' nach gwos'yo nya'ni aak ne de-
wa'da wa'oh gwah, neh' na e dwa dek'hoo nih.
9 O nah' ho wa'oh seeh, Ga'o weeh' ne gah' di sa ga-
yas' a dya gis yo niih ?
10 Neh' na'go ya'oh seeh, Jat ga'a ooh, neh' no nah',
ha ji'yo ook' he'ga non'da yah, des he ja dat' neh huh
noo'gweh, a ga'wis di'a dyeh no'ne ga nòs' a a'wih;
neh' as he'ji non dah, neh huh' ha ji yoh' het'ga noh'soot
he'o weh' has'haa yoh.

11 Da neh' nąs hes nę ąs' na'nǫh'sa gwęn ni yǫh, Nah'
Na di'ǫ nya nih" tyą ǫh'seh, Ga'ą ǫ weh' ne gąh dyo-
nǫk'da neet' he go yah'da ye'ïs dah'gwaah, hę'ǫ weh' ą-
ga'dek hoo nih' ne de wa'da wą'ǫh gwah', kuh ne ke'i-
ǫ nya niih'?
12 Neh nąs he'nǫ wan tas' o nǫk das dąąh' heh tgąh-
dyo nǫk'da yąh, hah dee yǫǫh' kuh gaa yąh: da' neh-
huh' ąn dis'nis yǫǫ nih, ą di'ja deh'sah ǫ'ǫk.
13 O nąh' ho nǫh'dąn dyǫs'ǫh, neh huh' ni ya'wąh ǫh
ho dis'hą nyǫǫh, he'ni a gǫ ye'ăh seeh: neh neh huh' wa-
ya'des yǫ'nya nǫǫs ne de wa'da wą'ǫh gwah.
14 Neh dih no nąh' o yǫs'ǫh he ni yò'is daah eeh, ho-
dyąn'das ǫh, neh kuh ne' was hąą' dek nii' sga eh',
nǫ wan'dih hah'ǫh he a di yah'daah.
15 Neh' na gǫ yą'ǫh seeh, Neh' ne we sòh' de wa'ga-
dǫ'ą jo'nis ǫh ne doo gąą' a'e dwa dek'hǫ nih' ną gąą ne
de wa'da wą'ǫh gwah ne gaa oh' nǫh wan dih' he ni yòò-
weh' hah dą ga dǫh'hǫ gaa ih.
16 Neh sąh'ąh noh gwą'ǫs, neh ne tąh'ąh tǫǫ sa ga'-
dek hǫǫ nih nah sǫh, ne gaa oh' nǫh wan dih' he'ni yoo-
weh' hą gai'wa ye ih ne [de wa'da wą'ǫh gwah] he tą-
nǫh dǫ ǫh'shă gwĕn ni yǫh Na'wĕn ni yòh'.
17 O nąh' de oh'gwąh ne gaa wïs'dah, de o dą nǫǫ-
nyǫs'ǫh kuh, ha wąą' kuh, Dee jik' ną gąą, swa da'-
dek hah'sǫ gwvs' kuh.
18 Neh sąh'ąh noh gwą'ǫs, Tąh ąh' tǫǫ sak ne'ge ăh
no dǫ nii noh ǫh'sah gĕh; ne gaa oh' nǫh wan dih' he ni-
yòò weh ą gaa yǫh ne tą nǫh'dǫ ǫh'shă gwĕn ni yòh Na'-
wĕn ni yòh.
19 Neh' kuh de oh'gwąh no ăh'gwah de o dą nǫ nyǫs'-
ǫh kuh, de o'yah kǫh' kuh, neh ne' ta gǫ yaa wii, ha-
wąą', Neh' ne gąh' ną gąą' ne' gyah dah, neh, iis de-
yeeh'hi yah'dǫ weh'da niih: neh huh' nǫh swa'yeh haak'
ną gąą, neh' ą ji'swas hăăh gwa'nis taak he'gyah daa deh.
20 Neh huh' kuh, ha'eh gwah no nąh' sha'dik hwąn-
daht ni ya'wąh ǫh ne ga wïs'dah; ha wąą, Neh' nq-
gąą' ga wïs'dah ne gąh' ne waa seeh' wa di'wïs ah'dǫh,

o dye'ăh̆ dạh'go̱h ne' get gwă̤h'sah̆, neh̆, iis e chit'gwă̤h-
sa'ih̆ seeh, dwă̤'o̱ twă̤h iis de yech'hi yah̆'do weh'da niih.
21 ¶ Neh̆ gwaa ne' jat ga'ă̤ o̱h, neh̆' nas oh'dah̆
naa gyah̆'dat gah̆'heh̆, de ya gya dii neh a dek hwaah'-
gwah̆ shăh̆ gĕh.
22 Neh̆ ne ga i'wa gwĕn ni yòh̆ neh̆ huh̆'. ni oh'dă̤n-
dyo̱n' dyeh̆ No̱ wa̱'wa̱k no̱ gweh' he nit ga i wih'sah̆ o̱h;
neh̆ gwaa' ne ga noo o̱h̆' haa yah̆'da deh̆' no̱o̱'gweh,
he nă̤ dweeh dvk' ă̤ o'yah̆ daat gah̆.
23 O nă̤h' wa ă̤'no̱h sa wă̤h̆' noh̆'tă̤ no̱n da'da o̱n do̱-
nyo̱o̱h̆, so̱n'dih̆ gwah' he'ni ă̤ no̱n dii, neh̆ huh̆' nă̤ o̱ yeeh̆
nă̤ gă̤ă̤ no̱h̆ o'i oh̆'dă̤h̆.
24 O nă̤h' oh̆ ta dii'wa geh'haa no̱o̱h̆ hă̤ nih̆'dyo̱h̆, so̱n'-
dih gwah he'ni ă̤ no̱n diih' neh̆ huh ă̤ o'yah̆'da ă̤h̆, neh̆
si'gwa ho di'yah̆ da'nă ă gwat.
25 Neh̆ naa'go'yă̤ o̱h seeh, Neh̆' ne go'wăh go'was ho̱h̆
cha go nă̤ no̱h'do̱ nih' ne de o no̱n dah'so̱n da i go̱h: da
neh̆' haa di yah̆ daa deh̆ ne' cha go nă̤ no̱h'do̱ nih', Sha-
go di yah̆'da gee has' ho̱'wa̱n di yaas.
26 Neh̆ gwaa' niis, ne tă̤h̆'ă̤h neh̆ huh' taa'yòh̆ dă̤'-
a̤a̤k: neh̆ dih haa yah̆'da deh̆ nă̤'o̱ go̱ wa'nă̤ o̱o̱k he ni-
swa diih', neh̆ huh' ni yòh̆'dă̤ a̱a̱k ha yah̆'da deh̆ ne'
gòs to̱h; da neh̆' kuh haa yah̆'da deh̆ nă̤ o̱h'să̤ no wa-
nă̤'a̱a̱k, neh̆ huh' naeh ni yòh̆'dă̤ a̱a̱k haa yah̆'da deh̆,
ne do gă̤s' i gă̤ă̤ ye hah̆'shăh̆.
27 Neh̆ wa eh, neh, ga ă̤ ni gaah̆' ha go wa nă̤ă̤h', neh̆'
gă̤h haa yah̆'da deh̆ nă̤ă̤h̆ dyo̱h̆ ho dek ho̱ nii, o̱ gii neh̆
né sha go ye no̱'wa̱h seh? tă̤h̆ ă̤h gă̤h neeh̆' haa yah̆'da-
deh̆ nă̤ă̤h̆'dyo̱h̆ ho dek'ho̱o̱ nii? neh̆ gwaa' naeh niih̆'
neh̆ huh' gyah̆ daah̆' nă̤ gă̤ă̤ he' swă̤h̆ dyo̱h̆, neh̆ huh'
ni yòh̆'dă̤ă̤h na'dye no̱ wa̱h̆'seh i gă̤ă̤.
28 Iis' waeh nă̤ gă̤ă̤' he swa yah̆'da deh̆, ne' dyòt go̱nt'
de dwa'di aa dyeh̆s, ha gyo̱'ya gă̤'o̱n dyeh̆s;
29 Da neh̆' dih, noh̆ gwa'gă̤ yaa tas, he'o̱ weh ă̤ swa'-
no̱k da gwĕn ni yòòk, ă̤nt ga yee ih̆' he nă̤ yaa wă̤h, nă̤ă̤h̆'
iih̆ ha ge gă̤'ya da nii, Naah̆'nih;
30 Neh̆' na yò gwe'nyo̱ o̱o̱k i gă̤ă̤' neh̆ huh' ho̱ se swa'-

dek hoo nih, ho se swa'ne ge'ăh kuh hé'o weh' dwa ga'-
dek hwaah'gwah syòòt heh tgă noh'do oh'shă gwĕn ni yòh;
neh huh' kuh ă swăh'dyon'dook' he yon dă'dah gwah,
dă yech'hi yah'do weh'do on dyeh', ne' was hăă dek nii'
aga eh' ni ga'wa ji yă gee neh', Is ra el.
31 ¶ O năh' ha wăă, Na yah da gwĕn ni yòh', Si mon',
Si mon', sat ga'ă oh, neh ne'huh Na nis'he o noh' de o'-
do ă jo nis'oh niis' ă ya'yah dă o gòh, neh' na'a'ga eh-
da waak heh syah da deh shah gaat' he no ya wăh no-
non jah:
32 Neh gwaa' naeh ne go ya dă no yăă niih, neh na'-
gă aak' deh dyòh'syo năh'dooh ne sa'i wa gwĕn ni yòs'-
dos hăh: neh huh dih no năh' dă chăh'ni go'ăn dee nih',
sheh hás'des yoo nyăh' ne de swa'dă non deeh.
33 Neh na wă'oh seeh, Syah'da gwĕn ni yòh, a ga'deh-
sah'oh năh'neeh, de jaa oh, non da'deh ho'doh gwah'gĕh
kuh ne gă e'yaht gĕh.
34 Neh ne'aa wăăh, oh go'o wih, Pe ter, tăh ăh' ton-
da gas'nyeht ne da găăh'ăăh, nă găă' wă nis'hă deh, ne
gaa oh' noh wan dih, he ni yoo weh' săh' năh sa'doh hiih,
naas'gyăn de i aak.
35 ¶ Neh na go yă oh seeh, Neh ne chi gwah'hah oh,
tăh ăh' deh swaa'wih ne' gat gwăh dah, kuh ne yek-
hwa'dah gwah, kuh nah dah'gwah, de swa'dehk tas' găh
hah gwis'dăh? Neh ne'o năăh', Deh tah'gwis dăh.
36 O năh' ha go yă oh'seeh, Neh gwaa ne'wah, nă'o-
yăn dahk ne' gat gwăh'dah, he a'aah ne'neh; ha eh-
gwak huh, nak hwa'dah gwah: neh kuh haa yah'da deh'
nă gă'aak de oh'shă yăh, ha dă'ni noh' nòò dyah'da wih'-
shăh, neh ha ni'noh dak.
37 Neh săh ăh noh gwă'os, neh nă găă, ne găh' ne'
ga'yaa doh', ah soh neh nă ga'i wa yee ih' he'gyah das-
deh, Da neh' neh huh' ho wa'yah dăăs oh haa di'yah-
daa deh ne' de a di ya'nes hă it hah: neh săh ăh ne'
ngh o'i oh'dăh shoh de yò dò găh'doh he'gyah daa deh
wa dohk'dah neh.
38 O năh' ho năă', sat ga'ă oh, nă' gyee ga ge'oh de-

wah'shă gee. Neh na'go yă oh'seeh, neh huh' hah de-
ga yee ih.
39 ¶ O năh' to ya'găh oh hoh dăn'dyos'oh' kuh, he-
no daa yă'noh dă'an dyeh, neh huh' he a'wee nooh' he
dyo non'da deh' neh, Ol ives; ho waa'non dă'dyes oh
kuh na go'i o nya nih.
40 Neh huh dih no năh' neh huh he o'yos oh he'o-
weh', ha go'yă oh'seeh, Ja dă no yăăh, neh naa'gă aak
neh huh' teh swa'yah dăh'ooh he ni gaa yăh' ne' gòh ni-
goo da gwus.
41 Neh no da'dyah doh'noo o năh, he'o weh' ni a di-
yah'da deh, neh huh' noo ni yo weh na a'gah sgwe'oh-
ya'go ook, neh huh' de o'dos ho'dos oh, ho dă no yăn'-
das oh kuh,
42 Ha wăă', Hah nih', neh ne dyă gwah, ă sa ga yăh,
soh neek' nă găă' ga wis dah he ni gyah'da deh: neh
huh di'naeh sho, tăh ăh' naeh niih he ni dwak'ni gòòh'-
dăă, neh gwaa' niis, [he ni di sah ni gooh dăăh] neh huh'
ni yaa wăh.
43 Da neh huh' waa do dah'sih haa yah'da deh nă o-
yah ge'o noh ne gă o'yah gĕh' da eet, wa oh'has des'yon-
da as.
44 Da neh'dih he ni o'o yaa găăh, ah soh don daa deh'-
has dooh' he'sa dă noo yăăh: neh he noh toh'dok hwaa-
ăh, neh shah gaat' neh huh' noh oo wăh' ne ga ă gwah'
no'yos dăăh'syook not gwăh'sah yo ăa jah gĕh, he ga'ge-
on dahs.
45 Neh huh no năh' do sa'daht ho'dă no yăn dak',
neh huh' kuh sho yos oh hă nih'dyoh na go'i o nya nih,
ho ni'dah hoh' gwa' naeh, he ni a'dih ni go'et găhs,
46 Neh na go yă'oh seeh, A naeh go waa swăn dah'-
hooh'? swat'găh', swa dă no yăăh' kah, dyă gwah' sho
ne'huh neh huh' hă swaa yoh' he ni gaa yăh' ne' gòh ni-
goo'da gwat'hah.
47 ¶ Neh nah'soh' sho hot haah', jat ga'ă oh găn-
dyoh'go waa'năh, neh kuh haa yah'da deh ne Ju das
ho wa yaas sha yah'daat ne was hăă dek nii' aga eh,

neh' ha ǎn deh he'ni ǎ neh, dès gǎ oh tot his'doh ha-
yah'da deh ne Je sus, neh', ne da'o ji gwa yos.
48 Neh dih ne Je sus' ha wǎ'oh seeh, Ju das, neh'
gǎh ǎ eh sye ǎh dah gwǎh No wa'wak no gweh heh, ǎ-
eh syah daat gah, ne dǎ eh'se ji gwa yos'?
49 Neh' dih no nǎh' wa ǎ nont gaa tòh ne de o wan-
dyah da doh' ǎǎh nooh he'ǎ yaa wǎh', ho wǎ'oh seeh,
Syah da gwěn ni yòh, neh' gǎh ǎ yak hi nyòh'dak nah'-
sha ah?
50 O nǎh' sha yah'daat he'ni ǎ non diih neh wa o yǎnt'
no hah'shǎh no wa go waa nǎh na di'yah don twus, neh
neh wa o'oh dyahk' na yǎn'neh go'gwaah.
51 Tos nyeh'oh ne Je sus, ha wǎǎ' neh huh' sho hah-
de'sek daht. O nǎh' hoh'ta yǎ o nyooh na oh'dah gěh,
sa'o jǎht' kuh.
52 O nǎh' ha go'yǎ oh'seeh, ne Je sus na dih'sǎ no wa-
nǎs' ha di'yah don twus, kuh no dis'gǎh ǎ geh'da go waa-
shoh ho noh'sa do'gǎh dih, neh kuh na di'gǎh jis'hoh oh,
ne' neh huh ho di yos oh ho wa'yah do'wǎh oh, Neh huh
gǎh gwas' ni swa da dye ǎ an dyeh', neh sha goh'set hah
i gǎǎ de e'swa doo gǎh, ah'shaa ah' gah hnyah'shoh oh
kuh swa'wi non dyeh?
53 Neh dih' na eh naah de wǎ nis'hǎ geeh shah'de dwa-
diih' no noh'sa do'gǎh dih'gěh, tǎh ǎh' deh'os'too deh-
di swěn nis'oh da gwa ih'sooh, ne daa'wa do gǎnt' he'-
gyah daa deh: neh gwaa' nǎ gǎǎ ne'wah o nǎh' he swa'-
ee wǎh' he ni yò'is daah eeh, neh kuh ne' gah has'des-
hǎh' ne de yò'dah son da i goh.
54 O nǎh' ho wa ye nos'oh, wa o'was haa ih' kuh, neh-
huh' he o wa yah'tes oh' he to noh'soot no'wa go waa-
nǎh' na di'yah don twus. Neh ne' Pe ter waa o'non-
dǎh, wee ǎh gǎǎs' da eh.
55 Neh huh dih no nǎh' wa ǎ non dee gaht, ga noos-
hǎh' heh de yo'noh sa gwǎǎ deh, no gyeh, ohi o non-
dyǎh' kuh o nǎh, neh huh' ha'eh gwah ho dyǎn'das oh
ne' Pe ter hǎ nih'dyoh.
56 Neh' dih ne ye yah'da doo gǎǎh' ne yěk sah'da-

seeh ah ho wa'gąs oh, he'noh weeh' o jis'dak ah' hąh-
dyoh, neh no want'ga ą'os oh, ga wąą' kuh, Neh' ną-
gąą' ho gweh, ha'eh gwah, de ya'dii noh.
57 Neh no doh'hi yas oh, ha yah'da deh ha wąą', Si'oh,
tąh'ąh niih' dee'yąn dee ih.
58 Neh ne' dah ji'ah sho, o yah' ne'wah sa'o wa gąh,
ha wąą' kuh, Iis ąąh' gyee neh huh' syah daah' haa-
di'yah daa deh. Neh ne'a wąą ne Pe ter, So'gweh,
tąh ąh ne'huh niih.
59 Neh huh di'noo no naeh' sgat sa ga'at ne sa ga'is-
daah eek, o yah' ne'wah a gwʊs' ho i'wa ni yă doh', haa-
wąą', Do gąs' ga i'wa gwĕn ni yòh, ną gąą' ho gweh',
ha'eh gwah gyee' neh' de ya'dii noh, neh' waeh neh
Gal i le an no'yah doh'dąh.
60 Neh ne'aa wąą ne Pe ter, So gweh, tąh ąh' deh-
gyąn dee ih' ne'nah ot' saa doh. Neh ne' wah o gon'daa-
dyeh', ah soh' sho hot kaah', da gas'nyeht ne da găăh'-
ąąh.
61 O nąh' det ho'dih sa de nyooh' Na yah'da gwĕn ni-
yòh, wa ot'gat hòh ne Pe ter. Neh ne' shos hăăh'oh
ne Pe ter, he'ni o wą no'wąh oh Na yah'da gwĕn ni yòh,
he ni ya'wąh oh haa wą'oh seeh, Neh ną gą'aak ah soh'
deh dyos'nyeh oh ne da găăh'ąąh, sąh' nąh sa'doh hiih
naas'gyąn de'i aak.
62 Neh no ya'gąh oh ne'Pe ter, neh he ni yo'no ok-
deh waah'ni go et gąht de o'gah să nis hąh'syoh.
63 ¶ O nąh nąą' no gweh, no wa ye no'wah koh' ne
Je sus, wa o wa noh'gee ąh, ho wa'go eek hoh' kuh.
64 Neh huh no nąh', shah to wa gah'gweek wa o wa-
goh'so week', wa o wa go'eek naa goh'sah gĕh, ho wan'-
dos'oh kuh, ho nąą', Są nee yoo, so'nah ot' ne' waa ya'-
go eek'?
65 Neh kuh ne wee sòh' no yah' oi'we nooh shoh ne'
wa eet gąh' waa'dis nyeh'dak haa yah'da deh.
66 ¶ Neh' dih he ni yos'no weh' no nąh' sa wąą'nis-
hăă dąh', neh' no di'gąh jih'dah shoh' ne gąn dyòh'gwah-
gĕh, kuh na dih'są no wa nąs' ha di yah don twʊs', kuh

ne sha go'dii ya do nih', wa o di yah'da yee ih', neh huh'
kuh he o was ha i nooh' het gaas'hăh;
67 Ho năă', Iis gă' ne găh ne Christ? Da gwa'o wih.
Neh naa'go yă oh'seeh, Neh' gih shăh naa'gwa o wih,
ha eh gwa' naeh deh aa oh' a e swa'i wa gwĕn ni yòs.
68 Da neh' gih shăh' kuh, ha'eh gwaa năăh' iih neh
a'gwa on dooh, tăh ăh' deh aa oh' do'sas gwa wă noh'să-
gòh, tăh ăh' kuh ha'eh gwah, deh aa oh' o'sas gwaat-
gah.
69 Neh' no năh' ă yo'ăh'doh ge gă'ak nă găă ne'wah,
neh huh' hăs haa dyăăh' No wa'wak no gweh', ga yăn'-
neh goo'gwaa, ne' gah has'des hăh Na'wĕn ni yòh gĕh.
70 O năh ga gwee goh' ho năă', Iis' di găh hya'a-
wak' Na'wĕn ni yòh? Neh na'go yă'oh seeh, Swaa doh'
waeh, neeh' niih.
71 O năh' ho năă', A nah ot' de yo gwa de'ăn jo nih'
nah'soh na ye'i wa gwa'ih siih'? neh waeh' naeh na-
gwas' o năh' iih o gwat'hon deh haah sa'ga ănt.

OI'WAH XXIII.

GA GWE GOH he'ni ăn non di o năh' det ho di dah'oh,
neh huh' hwa o was haa ih' he'tăh dyoh' ne Pi-
late.
2 O năh' wa ă'noh saa wăh' ne wa o wa'i was hă nyo-
gòh, ho năă', Neh' ne wah a'gwas hă wih haa yah'da-
deh' nă găă ho gweh, ha goh'ni go'ă gah'hat wă an dyeh,
ne noh o gyo ăn'joh dăh, neh' kuh ne' sho gwa'i wah'-
gwih seh' naas'ha gwa'wis de'o e'gi aak, ne Ce sar; ha-
doh' kuh, Ha o hwah' gih oh ne' Christ ne Go'wăh-
go waa.
3 O năh' ne Pi late ho on'dos oh, ha wăă', Iis' găh
ne Go wăh go waa ne Jews ho noo wăh? Neh ne'
des ho wă noh'să gwăh, ha wăă', Neh wa eh' oh sih.
4 O năh' ne' Pi late ha go yă oh'seeh na dih'să no wa-
năs' ha di'yah don twus, kuh ne găn dyòh'gwah gĕh,
Tăh ăh' deh tah'gwis dăh deh a'gi was't ă nyooh' haa'yah'-
da deh nă găă' ho gweh na'o yăh'hih o'ok.

5 O nąh' sah'gwah hǫ'sa ga gąą is' ho dis'ha nit' o-
dǫh'ǫh, ho nąą', Neh sąh'ąh ne de a'gǫh ni gǫ ąn dǫ ǫh"
ne gąn dyòh'gwah gěh, ho di ǫ nya'ni aa dyehs . kuh ti-
ga gwee gǫh' ne Ju dea, Gal i lee toh saah' nŏk'huh
hok dah'ǫh, [Je ru sa lem.]
6 Neh' no nąh' shaa'ǫǫk ne Pi late ne Gal i lee, ho-
da'ǫn dǫs'ǫh a'dih gwah Gal i le an nǫ'yah doh'dąh nǫǫ'-
gweh.
7 Neh he ni yòs'noo weh no nąh' sha ą ni nǫn dook'
neh huh gwah ta nǫǫ geh' he ǫ weh' nit hą'nǫh dǫ'ǫh
neh, Her od, neh huh' hwa o'yah da nyeet' he' tąh-
dyǫh' ne Her od, he' neh huh' ha'eh gwah hąh dyǫn-
dak ne'a ǫh hwąh', ne' Je ru sa lem, ne' neh ho'ǫ weh.
8 Neh huh dih no nąh ne' Her od sha o gąh' ne Je-
sus, neh naah'de yò dohk waa'ǫh ees hah: neh sąh ąh
ne'nąh jih shah de'o dǫ'ąn joo nih' na'oo gąh; neh ga i'-
ǫ nih' he' sòh jih o i'wa wee sòh' ho i'wa ǫǫ gąh' haa-
yah'da deh; neh ne' de o'dą nǫn dak' ha'eh gwah, na'-
ot gaa twąh no i'oh das hă nąą'gwat na'o dyee ąh.
9 O nąh' wa o'ǫn dǫ nyǫǫh' wee sòh' o wą nǫ geeh;
neh' dih ne' deh tah'gwis dąh' dah des'ho wą'nǫh saą-
gwąąh.
10 O nąh' naa'di go wa nąs' ha di yah dǫn twus, kuh
ne sha go'di ya dǫǫ nih', de ǫ di dah'ǫh, ho nǫn'deh has'-
dǫs ǫh, ho di was'hą nyǫ'gwa ǫh haa yah'da deh.
11 O nąh ne' Her od kuh noo dis'gąh ą'geh dah ną'-
nǫ di yòs wa ǫ'wą gąąhs'yǫ nih, wa ǫ wą nǫh'gee ąh' kuh;
da ǫ wąs yǫǫ nih kuh ne de yòs'dăăt heh, o nąh' neh huh'
hes hǫ'wą yah'da nyeeh dǫh' he' tąh dyǫh' ne Pi late.
12 Neh shah wąą'nis hăăt', ne Pi late kuh ne Her od,
sho nǫn dą'oh heh ǫh; neh sąh'ąh neh, si gwaa' nǫh-
wąn dih de ya da des'wa ąs'gwah.
13 Neh ne Pi late no nąh' sha'gǫ yah'de o'eek na'di-
go wa nąs' ha di'yah dǫn twus, kuh ne sha go'di ya dǫ-
nih', kuh ne gąn dyòh'gwah gěh,
14 Ha go yą ǫh'seeh, Neh huh' she swa'yah teeh ną-
gąą' hǫ gweh' he'gyah daa deh, he ni yòh'dąąh i gąą'

neh, a'a goh'ni go ă gah'hat twah'seek ne gān dyŏh'gwah-
gĕh: da jat ga'ă oh, Neh neh dee'yah do'weh doh hee'-
swa gat, tăh ăh' deh a'gii was'hă nyooh naa'o yăh'hih-
seek nă găă' ho gweh, he'o weh' nis he swa'i wa yăh'-
dah gwah;
15 Tăh'ăh; tăh ăh kuh ha'eh gwah ne' Her od: neh'
waeh ne' neh huh' he gwah hah oo'noh, he ta yah'da-
deh; da swat ga'ă oh dih, deh tah'gwis dăh' deh o'di-
waa deh' ne' gă ee yaht' a ga'i wa yăn'dah go'ook haa-
yah'da deh.
16 Neh dih sho nă eh soh'gwa wes hooh, o năh' ăs-
he'yat gah.
17 (Neh săh ăh ne ga i'wa yăn'dah goh ne' sha yah-
daat ă'ot gah ha di'yah da deh no năh' ă non dek'hwe-
o'eek.)
18 Neh ne' shah da'a di wă non deh de o'noh sănt hwah-
eh, ho năă', She swa'yah doh neek nă găă, ho gweh;
neh' da gwat'gah wăh ne Ba rab bas.
19 (Neh' ne ga doo găăh' ne' nah ot ho yăh'hih oh,
oh ta ya nes'hă it, oh tă'dyŏh gwa'e syooh, neh kuh ho'-
dyo oh, on da'deh ho'doh gwah'gĕh he o wa yoh'doh.)
20 Neh' dih dyŏ i'wah ne Pi late, he to gaa yăs'
neh' a'ot gah' ne Je sus, o na'eh sha go'nyeh seeh.
21 Neh' dih sho ne de o'noh săn twăh, hă non doh',
Des he swa yah'son dăh, des he swa yah'son dăh.
22 O na'eh sha go yă oh'seeh, neh', săh wa doh'tah,
A naeh', a nah ot' ne' wa eet găh' ni o dyee ăh'? Tăh'-
ăh nih', deh a gee găăh' neh' on da yŏ'i wah'heht, gă-
ee yaht' a'o dye'ăh dah'gwăh: neh dih' sho he wee-
găă neh', nă eh soh gwa wes hooh o năh' ăs he'yat gah.
23 O năh' sho' kuh he'ni a'di wă'noh haas deh neh-
huh' ga ni on daa dyeh, hă non do e syoh gwah' neh, ne
da'o wa'yah son dăh' naeh: da neh he'ni a di wă'noh-
dăăh ne'neh, kuh naa'di go waa năs' ha di'yah don twus,
neh oh wat'gwee nih.
24 O năh neh, Pi late ho i'wih sah'oh ne' neh huh'
sho o năh nă yaa wăh' he'nit ho dih ni gooh'dăăh.

25 Da o nä' neh ha go'yat gah wii ha di'yah daa deh,
haa yah'da deh ne de o wan do'än jo nih, neh dyò i'wah
ho wah'hoo doh hoo yäh'hih oh oh ta'ya nes hă it, ho'-
dyòò oh kuh; neh gwaa naeh no yah'dat gah'wäh ne
Je sus, ga nyòòh sho he'nit ho'dih ni gòòh'dääh neh huh'
nä o wa yeeh.
26 Neh' no näh' o'yah jih sha o'wä aah, Si mon' wa'-
o wa yee nooh, Cy re nian no'yah doh'däh, ha di'yänt-
hoh'ge o'noh gĕh he yo ă'ja da dyeh da o ya gäh'o'on dyeh,
neh' wa o'wa ee has' né de ga'yah sont neh' ä ot'hä-
dyeh' ä'o non dää dyeh' ne Je sus.
27 Neh ne wa o wa non däh' gän dyòh'go waa näh
noo'gweh, wä ni'os hoh oh gwah huh, neh ha'eh gwah
ne wa dih'ni go eet gähs ho wan dä noh'seh kuh.
28 Neh' dih ne det ho'dih sa de nyoo, ha wää', swä-
os'hoh oh iis ne neh huh' swa do niih ne Je ru sa lem,
sä noh niih dăs gwas'da has, neh gwaa' niis de swa da-
das dă ni aak, neh kuh ne swak sah'dah shoh.
29 Neh säh'äh ne' swat ga'ä oh, neh' ne daa weh' ne
wä nis'hä dee nyoh, no nää'neh nä swih, O'ni dää oh' ne'
deh wä non deh'do oh; neh kuh ne yon deh'noh däät-
hah de wän doh' deh o doo niih, neh' kuh no noh'goo-
doh' de wän doh' deh o dä neh'ge ăh'doh.
30 Neh huh' ni yòò weh' ä'nä os' he ga e non dee nyoh',
Don da gwa yah'da it; kuh' ho non da dee nyoh, Da-
gwa'yah da'weh săh.'
31 Neh säh'äh gih shäh ne' neh huh' nä an dii yeeh
nä gää' noh o'i oh'däh shoh ne gä on da seeh gĕh a'-
naeh nä yaa wäh no on'dat hääh he ni gă'ih'?
32 Neh kuh gyee ne de i'yas hee, no'yah', ne de i-
ya nes'hă it'hah, neh' shah gaat' hwa o wan di'aah, do-
gää' ä'o wan di nyòh.
33 Neh huh dih' no näh' neh huh' ho di'yos oh, he'o-
weh ne Cal va ry ga yaa'soh, neh huh' de o wa yah'son-
das'oh, kuh ne' de i ya nes'hă it'hah; sha yah'daat ha-
yä'neh goo' gwaa, shat gwa dii' gwaa naeh' ne sha yah'-
daat.

34 ¶ O näh' ha wä̤ä̤ ne Je sus', Hah niih', do̱ sas'he-
i'wah sää gwas: tä̤h ä̤h sä̤h'ä̤h de a'di yä̤n dee ih he'non-
di yeeh. O nä̤h' oh ta'dik hah'sih noo syo̱'nyas häh, de-
o'dih was'dyah go̱h' kuh.
35 Da neh huh' ha dih'si aah' no̱ gweh', de a di gaa'-
neeh. Neh' kuh ne tä̤ nä̤'no̱h do̱'o̱h neh huh' ha di'-
yah daah, haa di'yah daa deh no̱ wa̱s'gat gwä̤s', ho̱ wa̱n-
dä̤ do'nyah do̱h, hä̤ non do̱h', Cha go̱'yah daa gwus' na eh'
no yah'sho̱h; neh' dih, ne sha da'dyah daa gòh, ne
dyä̤ gwah do gä̤s ha o̱ hwa̱h' ne' Christ, no yah'dää-
gwä̤h' Na'wĕn ni'yòh.
36 Ha eh gwah' kuh, no dis'gä̤h ä̤ geh dah ho̱ wa̱'no̱h-
gää nis o̱h, neh huh' ho di'yo̱s o̱h haa yah'da deh, de yò'-
ne ga'yòh jis' kuh ho̱ wa̱n da diih;
37 Neh ne'o nä̤ä̤h, Dyä̤ gwah' gih shä̤h' iis' ne Go'-
wäh goo waa' ne Jews' ho no̱o̱ wä̤h', sa sa da dyah'da gòh.
38 Da neh kuh ne waa'di ya do̱ nyo̱o̱h neeh tgä̤'-
gwaä no̱h wa̱n dih' haa yah'da deh, neh' ne Greek' ni-
ga ya no̱h'doh dä̤ä̤h' ne' gaa ya'do̱h gwaa'no̱h, neh kuh
ne Lat in, kuh neh He brew, NEH' NE GÄ̤H NÄ̤-
GÄ̤Ä̤ NE GO'WÄH GO WAA' NE JEWS' HO-
NO̱O̱ WÄ̤H.
39 O nä̤h' sha yah'daat ne de i ya nes'hä it'hah no̱-
wa̱n di yah'taah, waa'dwä̤ no̱h'dih haa yah'da deh, ha-
wä̤ä̤', Iis' gih shä̤h ä̤ gä̤'a̱a̱k ne Christ, neh' ne sa sa'-
da dyah'da gòh, kuh nä̤ä̤h' iih.
40 Neh' dih ne sha yah'daat tos nyeh'o̱h, ho is'da nii,
ha wä̤ä̤', Neh' gä̤h ne tä̤h'ä̤h deeh'ses haa'nis Na wĕn-
ni yòh, he neh' naeh nä̤ä̤h' iis shah ga e wah'das häät'
sa dye'äh dah'gwa nii?
41 Da neh' niih he di'yah'da deh, do gä̤s' neh huh'jih;
neh sä̤h'ä̤h neh, o nä̤h' e di'yee no̱o̱h', no̱ gi'ge ot' he-
ni dya'dyeh hak: neh gwaa' naeh nä̤ gä̤ä̤' ho̱ gweh'
deh tah'gwis dä̤h' de o'yä̤h hih'o̱h.
42 O nä̤h' ha wä̤'o̱h see ne Je sus', Syah'da gwĕn ni-
yòh, da gas'häähht no nä̤h' neh huh' häch yoh' he'o̱ weh'
chä̤ no̱h'do̱ o̱h.

43 Neh na wă'oh seeh, ne Je sus', Do găs' neh noh-
go'yă os, Neh' nă gää' wă nis'hă deh, hah dă ji dya'di-
aak he'o weh', dyòh ni go i'yòs deeh.
44 ¶ Neh huh di'noo no năh' yee ih' chi jo'is daah-
eeh, neh noh dwa'dah son da'ik ne ti yo'ăn ja gwee goh,
neh huh' noh yò'nis heht no năh' dyòh doo' cho sa ga'is-
dah eek.
45 Neh noh dwa'dah son da ik' năn dee kaah' gääh'-
gwaah, neh' kuh ne yo sa ni yont' noh seh'dah goh' ho-
nok'da do'găh dih, hah de'wah să'nos hoh' de yò do wăs'oh.
46 Neh huh no năh ne Je sus de oh'sănt hwah'oh to-
deh'has dos'oh, ha wää', Hah ni'ih, ses oh'dah gěh' oh-
ge gon dak' na gat'hwa'is'hăh: neh huh no năh' neh'
wa'ăh, o năh' ha wee yos'oh.
47 Da neh' no năh' neh' sgat' de wăh'nyah eeh' ni ă'-
non dihh' ha go'yas de'is doh waat'gat hòh' he'noh oo-
wăh', oh to'ăh să o nyooh' Na'wěn ni yòh, ha wää', O-
do'găh ooh, neh' no i'wa ye'is do'noh nă gää' ho gweh.
48 Da neh' ne ga gwee goh no gweh' ne neh huh
go yah'da ye'ih oh yont gat'hwah seh', ho nont'ga ă os oh
he noh o'wăh syo nyooh, ho non da deh'dòh să go eek hoh
sho nont'hă da doh.
49 Da neh kuh' he noh daa'da dyăn de'i noh, kuh ne
wă ni'os hoh'oh to wa'non dă'dyes oh ne Gal i lee, wee-
ăh' ni dwa'dih si'aah, de a'di ga'neeh he noh o'wăh syo-
nyooh.
50 ¶ Da, neh' neh swat ga'ă oh, neh no'gweh Jo-
seph ha yaa soh, ha di'o nya nih ne ga ya'nes hăh; neh
no gweh'di yòò'noh, tga i'wa yee ih.
51 (Neh' shaa'yah daat' tăh'ăh de o'i waa'ni yää dooh'
he'ni o dii'wa yee ăh, heh wa ă'nah ni'goo dăh kuh he-
no ă non dyeeh,) neh neh, Ar i ma the a ta weeh doh,
ga non'da yăh' he ta di no geh ne Jews; neh ha'eh-
gwah ne'aa noh na ga yoh' ne tă noh'do oh'shă gwěn ni-
yòh' Na'wěn ni yòh.
52 Neh nă gää' ho gweh' he o'yah do'wăh oh ne Pi-
late, wa o'yah dah'nee găh' na yah'dah ne Je sus.

53 O nǎh' toh sǎh'doh, neh' ho wa da seeh' ne ga ni-
gǎ'os hi yòò; o nǎh' neh huh' he o yǎh he'o weh' on-
da'deh sa'doh gwah, neh ne' gas dǎ'nyah goh' he'o weh';
tǎh ǎh' kuh ah soh de wan doh' no'gweh neh huh' the'-
o wa yas'hǎh.
54 Da neh' shah wǎ'nis hǎǎt ne'neh Nǎ non'des yò'-
nya noh'gwah; neh kuh na wěn da do'gǎh doh dòs gǎ'-
oh da yòt'his don'dyeh.
55 Neh kuh ne wǎ ni'oh ne'shah gaat' to nee nooh'
ne Gal i lee, noh'gǎǎh ni'wǎ neh, neh' no nont'gat wǎh'
non da'deh sa'doh gwah, kuh, he'ni ga ye ǎh he'wa o wa-
yas hǎǎh.
56 O nǎh' jo nok dooh he jo'dis yo'nya noh ne ga sǎ'-
no gah'os hoh'oh, kuh nòò noh'shoh oh; neh kuh no-
non do is'hǎn das'oh na'wěn da do'gǎh doh gěh, oh ga'i-
wa yee ih' he ni ga i wih'sah oh.

OI'WAH XXIV.

DA neh' na gwus' se deh'ji ah ne dyò dye'ǎh doh
wǎ nis'hǎ deh he noh'de wa dǎn da eh', neh huh' ni-
dyò ne noo' hon da'deh sa'doh gwah, wa di'a wih kuh ne
ga sǎ'no gah'os hoh oh no dis'yo niih, wa di'yah da de gǎǎ'-
noh kuh no yah'shoh ne' wǎǎ neh.
2 Neh ne' gah sgwǎ'oh nooh gwa' naeh hoh wǎ'nont-
gaa tòh', hon da'deh sa'doh gwah.
3 O nǎh' he yò di yos'oh ne noh'goo, tǎh ǎh dih deh-
o dii gǎǎh' na yah'dah Na yah'da gwěn ni yòh Je sus.
4 ¶ Da neh' he ni ya'wǎh oh he'noh weeh' neh huh'
o di wa'nǎǎ gwas', jat ga'ǎ oh, de i'yas hee dee noo gweh'
neh huh' dee it' wa di'yah daak ah, de yò dǎǎh'gont no-
nos'yo nyah'doh.
5 Neh' dih, he'noh weeh o noh'dyoh oh, yo ǎn'jah gěh'
kuh hwah o di goh'sa nǎn'dak hooh', sha go nǎ oh'seeh,
A'na eh' heh she swa'yah dih'saas ne' neh huh' hoh-
heh', he o weh' ni a di yah'da deh no ni ee yooh'?
6 Tǎh ǎh ne'huh naeh něk'huh de ǎh'dyoh, neh

gwaa ne det hot'gă̧ o̱h: ji swas'hăăh̄t he ni ya'wă̧h̄ o̱h
she swas'nyeh̄ seeh nah'so̱h Gal i lee chit hehs;
7 Ha wă̧ă̧', Neh̄ No̱ wa̱'wa̱k no̱ gweh tga go̱nt' ha dis'-
oh dah̄'gĕh no dii wa'neh̄ aa go̱h hă̧ o̱ wa̱ yah̄'dat gah̄, neh̄'
dă̧ o̱ wă̧ yah'son dă̧h̄, da neh̄' neh, să̧h wa do̱h̄'tah̄ dwă̧-
nis'hă deh̄ o nă̧h' dă̧nt haat gă̧h.
8 O nă̧h' jo no̱s'hăăh̄'o̱h he'ni o wă̧ nòh̄'dă̧h̄'heh̄ o̱h:
9 ¶ Neh̄' ne jo no̱nt'hă da do̱h ho̱n da'deh sa'do̱h-
gwah̄; o i'wa gwee go̱h' ne' was hă̧ă̧' sgat' sga eh̄ ho-
wa̱n'di o wii, ga gwee go̱h' kuh neh, o yah̄'sho̱h̄.
10 Da neh̄' ne Mary Mag da lene neh̄ kuh neh Jo-
an na, kuh ne Ma ry no nòh̄'ă̧h ne James, o yah̄'sho̱h̄
kuh ne wă̧ ni'o̱h ne shah̄ gaat wă̧ă̧ neeh̄', ho̱ wa̱n'di o-
wii no̱ wa̱'dih'hah̄ o̱h, nă̧ gă̧ă̧ no̱h̄ o'i oh̄'dă̧h̄.
11 Da neh̄ he no̱h̄ wa̱ di wă̧'nòh̄ dă̧h̄'heh̄t, neh̄ shah̄-
gaat he no'dih̄ ni'go̱ ă̧ wă̧h ne di'wa ga yă̧ă̧h' i gă̧ă̧h, tă̧h̄-
ă̧h dih' kuh deh̄ sha go dii'wa gwĕn ni yòs'do̱o̱h̄.
12 ¶ O nă̧h' de̱t ho'dah̄ o̱h ne Pe ter, neh̄ huh' he-
o dak he no̱o̱ he dyo̱ da'deh sa'do̱h gwah̄; neh̄ huh' de-
os'hah̄k do̱s'o̱h neh̄ no gă̧s'o̱h ne ga ni gă o̱s hăh̄ a o̱s'-
gah̄ ah' sho̱ sga yă̧h̄; o nă̧h' shok do̱o̱, ho i'wa nă'gwa'-
eh̄ ha yah̄ dii he'no̱h̄ o̱ wă̧h.
13 ¶ Da jat ga'ă̧ o̱h de i'yas hee he ni ă̧ no̱n dii', neh̄
shah̄ wă̧'nis hăăt neh̄ huh' he o ne no̱o̱h he tga no̱n da-
yă̧h̄' ne Emm a us ha'di yas, neh̄ ne ja dak' no̱o̱ he-
yot'gat hwă̧h he ni ga'no̱n da yă̧h̄ ne Je ru sa lem.
14 Da neh̄ ho dit hăăh̄'go̱ o̱n dyeh̄ heh de o'dit hă dyeh̄
ga gwe go̱h nă̧ gă̧ă̧ no̱h̄ o'i oh̄'dă̧h̄ sho̱h̄ he no̱h̄ o̱ wă̧h.
15 Da neh̄ he ni ya'wă̧h̄ o̱h, neh̄' he no̱h̄ weeh̄ neh̄'
ho no̱nt'hyò wi'a dyeh̄ de i'yah̄'do weh'daa no̱h', ha o̱-
hwa̱h̄' ne Je sus' dòs gă̧'o̱h tot his'do̱h, neh̄' kuh shah̄-
gaat' ho nee no̱o̱.
16 Neh̄' dih ne wa dye no̱ wa̱h'do̱h ni gaah̄'gĕh̄, ne
tă̧h̄'ă̧h i gă̧ă̧ ta'o̱ wa̱ yă̧n deeh.
17 Neh̄ na go̱ yă̧ o̱h'seeh, A na̱h̄ ot' ne gă̧h̄ no̱h̄ o'i-
oh̄'dă̧ă̧h̄ ne' jat hyò'wi aa dyeeh̄' he jat ha'i neeh̄', jeh̄ ni-
go̱'et gă̧hs', kuh?

18 Neh ne sha yah'daat, Cle o pas' ha yaa soh, tos-
nyeh'oh ha wă'oh seeh, Neh' găh ne' soh hoh'ge ah ne
gwah' tih sehs' ne Je ru sa lem, ne tăh'ăh deh si'wa-
yăn dee ih' ne'wah he ni ya'wăh oh ne' neh huh' nă găă'
wă nis'hă dee nyoh?
19 Da neh' na go yă oh'seeh, Noh o'i oh'dăh shooh'?
Neh no wă'oh seeh, Neh de yò do găh'doh haa yah'da-
deh ne Je sus', ne Naz a reth' to ya'găh oh, neh no do'-
găs da ni'ak hah has'des yò wa năh' ne ga i'oh das'hăh-
gĕh, kuh no wă'noh gĕh he'a gat Na'wĕn ni yòh, ga-
gwee goh' kuh noo gweh';
20 Neh he'ni o di ye ăh na dih'să no wa năs' ha di'yah-
don twvs', kuh no gwaa wăh' tă nă'noh'do'oh; ho wa'-
yah dat'gah wăh, neh' kuh ho wa'i wa'ăh heh'da nii ne
gă ee yaht, da neh kuh neh de o wa yah'son das'oh.
21 Neh gwaa' he ni yo'gwah ni gooh'dă noh na gweh'-
he ak neh' noo ha yah'da deh, neh, Is ra el o'sa go yah'-
da gwăh: o yah' gwah huh', nă găă' wă nis'hă deh o-
năh' săh' wa doh'tah, he noh o'nis heht' neh huh' ni-
dya'wăh syoh nă găă' noh o'i oh'dăh shoh.
22 Do găs, neh ne wa di'yah da doo găă' ne wă ni'oh,
no gwăn'dyòh gwah'gĕh ha eh gwah wa di'yah daah,
wah ok hii'wa năă gwah'dăh, ne' chih se'deh jih neh huh'
he wă'neh sgwah he dyon da'deh sa'doh gwah.
23 Da neh' no năh' tăh'ăh deh o di găăh naa yah'dah,
jo di'yos oh, o năă, 'neh nooh dyo gwa dyă o noos', ha-
di'o yah'ge o noh' wa'o wan di găh, neh ne'o năă, hoh-
heh' ne huh' naeh.
24 Neh naa di'yah da doo găă ne de ya'gwa di'noh,
neh huh' he o nee nooh' he dyon da'deh sa'doh gwah,
do găs' gwah neh huh' ni yòh'dăă he ni yò di wă'nòh-
dăh'heh oh ne wă ni'oh; neh gwaa' ne'a oh hwgah
tăh ăh' naeh de o wa găăh.
25 O năh' ha go yă oh'seeh, O deh swah'ni gont, os-
haa yăă' kuh he di swă'nyah saat na'wa di'wa gwĕn ni-
yòs, ga gwee goh' he ni o'dis nyeh'oh no'di do găs'da-
ni'ak!

26 Tăh'ăh găh deh ga'i wa yăn dah'goh ne' Christ
neh' a ă'o ya găh'dak nă găă' noh o'i oh'dăh shoh, o-
năh' neh huh' ho sa o yoo he'nit gaa yăh' ne de a'ăh-
să oh goh?
27 Neh huh' non daah'sa wăh chit hoo hek ne Mo sea,
ga gwee goh' kuh no'di do găs'da ni'ak, waa'goh ni'go ă-
yăn dah'dăh, no ya'dos hă do găh dih, ne' noh o'i oh'dăh-
shoh' neh huh' de yò do găh'doh haa yah'da deh.
28 O năh' dòs gă'oh ni ăă nehs' he ni ga'non daa yăh'
he'o weh' hwa o nee'non dyeh: neh' dih he' no o yeeh'
a gwas' ăăh' neh, na ah'dak sho naeh.
29 Neh' dih no non deh has'dos oh ho wan do e'syoh-
gwaa niih, ho năă, De dwa'di aak' sho să'no eet; neh
săh ăh neh', o năh' oh găăs'ah hwah o'doh on'dyeh,
wee ah' kuh o năh' he wa'dă nis hi nehs. O năh' he o'-
yoe oh, dă non di'aak' sho.
30 Da neh' dih he ni ya'wăh oh, he'noh weeh neh-
huh' hăh dyoh' shah gaat' de o non don doh, de oh'gwăh
ne ăh'gwah, de o'dă noo nyos'oh, de o'yah goh kuh, o-
năh' he'a go yaa wiih.
31 O năh' de gah'ho on dyooh ni gaah'shoh, wa o wa-
yăn deeh' kuh; o năh' neh huh' gwah" sho to sa'wah-
doh he'de o wa gaa'năhk.
32 O năh' de o non da dă oh'seeh, Tăh ăh gă'ăăh deh-
dyò de găăh' no gyă'nyah sah gĕh he'noh weeh' sho git'-
hă'ni aa dyeh' he non dee gweeh', kuh he'noh weeh oh-
cho'gih hoo'dyăhs no ya'dos hă do găh'dih?
33 Neh ne det ho'di dah'oh neh shah gaat' he ni dyò'is-
dah'ee noh, Je ru sa lem sho nont'gon dah'goh, neh ne
sho wan di găăh' ne' was hăă' sgat' sga eh ho non dyò-
oh, kuh haa di'yah daa deh' ne' shah gaat' de ă non dii,
34 Ho năă, Do găs' o do'găh ooh det hot'gă oh Na-
yah'da gwĕn ni yòh, neh kuh he o do dah'sah seeh ne
Si mon.
35 O năh' ho nont'hyò wii ne' noh o'i oh'dăh shoh' noh-
o'wăh syooh' he'o ne noo, kuh he ni ya'wăh oh hoo'wa-
yăn dees oh' no năh' sha'ah gwi'yah kooh.

36 ¶ Neh' dih he'noh weeh ah soh' ho'dii taah, ha-
oh hwah' ne Je sus' neh huh' i aat' hah de'wah sǎ noh-
jih, neh naa'go yǎ oh'seeh, Sgǎ noh' ti ga'i wi'yò'aak he-
swa yah'da deh.
37 Neh dih he'noh o wǎh' oh to di yah'da niih eek,
wa o'noh dyohk' kuh, neh kuh he no o'dih ni'go ǎ wǎh
ne wa'ǎ neeh ot hwa'is hǎh' wah a gwa gǎh.
38 O nǎh' ha go yǎ oh'seeh, A'na eh go waa' swah-
dyoohs'? neh kuh a'naeh go waa dwa dòh'gǎh gwaah'
nǎ noh'do nyoh'shǎh ne swǎ'nyah'sa goo'?
39 Jat ga'ǎ oh ne' ges oh'dah gěs'hoh, kuh ne' gah-
sih'dah gěh, neh waeh ne'huh neh, iih' gyah dii: da-
gwak'do nyoo, swat gaa tòh' kuh; neh sǎh'ǎh naeh
ne tǎh'ǎh de oh'wa ah' oh nǎǎ yah' kuh, not'hwa ih,
niih' he ni yòh'dǎǎh, des gwa'gaa neeh.
40 Neh' dih he ni yò weh' no nǎh' waa dwǎ nohk dǎh,
ha go yò dah'sah seeh, naas òh dah shoh, kuh naah sih'-
dah,
41 Neh' dih he'noh weeh ah soh' de a di'wa gwěn ni-
yòs'tah he'ni o noh es'hah oh ho di wa'nǎ ǎ gwas' kuh,
ha go yǎ oh'seeh, Swa yǎh' gǎh něk'huh ne gak hwah?
42 Da neh' ne ni wah'a ah ne gǎn joh' wah deh'sgon-
duk to wa wiih, neh' gwah huh no'wǎǎ noh no goh' sah.
43 Neh no ye'nos oh, waa dek hoo nih' kuh he'a di-
gat.
44 O nǎh' ha go yǎ oh'seeh, Neh' ne gǎh nǎ gǎǎ no-
wǎǎ noh, ne' gwas nyeh seeh, nah'soh do gǎǎ' dweh-
sgwah, neh ne' yò'i wa gwee goh' ǎ ga'i wa yee ih' he-
ni yoo' ga'ya doh' no ya'nes hǎǎ goo ne Mo ses, kuh,
haa di'yah daa deh' no'di do gǎs'da ni'ak, kuh he'ga ya-
doh ne ga ǎ noh, iih' de wa'gyah da do gǎh'doh.
45 O nǎh' hoh ho do gwǎh' naa dih'ni go'ǎh gěh, neh
na o'dih'ni go ǎ yǎn daht' i gǎǎ' no ya'dos hǎ do gǎh'dih.
46 Neh na go yǎ'oh'seeh, Neh' he ni ga yee ǎh' ga'ya-
doh, neh' ne' o i'wa yǎn'dat heh oh ne' Christ, nǎ'o'ya-
gǎh, neh' kuh ne' dǎnt haat gǎh' non da'deh sa'doh-
gwah'gěh, ne sǎh dwǎ nis'hǎ deh;

47 Neh' gwah huh ne do sa yăh'ni go'ăn dee nih',
kuh ne dă ja go di'wah săă gwus' ne go i'wa neh'ak shăh,
ă gat'hăăh'go ook hoh'să no gooh, he ye'no ge nyoh'
naah'de ya ga'ăn ja gee, ăn dwah'sa wak' ne Je ru sa lem.
48 Da neh' niis swa i'wa gwa'ih sos nă găă' noh o'i-
oh'dăh.
49 Da jat ga'ă oh, da ge nyeet' ă swa'yah do wăht' he-
ni'o i wih'sah oh' Naah'nih; neh'gwaa' ne swa ăh'heh-
o'ook' sho he ga non da yăh' ne Je ru sa lem, he ni yò-
weh no năh' o gwe goh' ă ga'i wa ye ih ăn dyech'hi yoh
ne gah has'des hăh, neeh'tgăh ă'dweeh dak.
50 Neh' na go'yah dit'gă oh, he ni yòò weh' ne Beth-
a ny; o năh' de o'nis òh'dah gwah'doh, waa go ya'dăh-
swi'yòs dăh.
51 Neh' dih he ni ya'wăh oh he'noh weeh', ha go ya-
dăh'swi yòs'tah neh no wa'yah doh nooh haa di'yah daa-
deh, neh' ne gă o yah gĕh' ho sa o wa'aah.
52 Da neh' no wa'yah da no'oh goh, ho wan'dă no yă-
niih; Je ru sa lem kuh sho nont gon dah'goh ho noh es-
hah'o on'dyeh;
53 Neh ne dya'wăh oh sho o noh'sa do'găh dih gĕh
hă nih'dyoh de o wa'ăh să o nyoh, ho wa'dăh swi'yòs da-
nih, kuh Na wĕn ni yòh. Do găs neh huh' ni ya wăh.

NEH HE NI O I'WI'YÒS DO̱S'YÒH DÄÄH NE CHA-GA'O̱ HE DUS,

Neh

NE JOHN HOYADO̱H.

O I'WAH I.

NEH nė chi̱o̱ heh sho̱ No wää no̱h ne sho̱n da'wah-
saa wääh; neh kuh ne de ya'di no̱h' Na wĕn ni yòh
No wää no̱h; neh gwah huh No wää no̱h neh ne'huh
Na wĕn ni yòh.
2 Neh' ne sha'yah daat' sho̱ ne chi wa'eeh sho̱n da'-
wah sa wääh de ya'di no̱h Na wĕn ni yòh.
3 He yò'i wa gwe go̱h' ha o̱ hwa̱h' ho dyä nohk'dah o̱h;
neh kuh na'gää no̱h' neh huh' de o'ye äh', deh tah'gwĭs-
däh deh o'des yo̱ niih', he ni yo̱o̱ ne' gas yo̱ nii.
4 Neh huh' kuh haa yah da deh i waat' ne' yo̱h heh;
neh' kuh ne' yo̱h heh de o dih hat'hes dah' go̱h no̱o̱'-
gweh.
5 Neh ne de yòh hat heh oh so̱n'da go̱o̱h dyòt go̱nt'
he yo dä'äh goot, neh gwaa' ne de yò'dah so̱n da i go̱h
täh äh deh o ye no̱o̱s'o̱o̱h ne de yòh'hat heh.
6 ¶ Da neh' ne toh hah o̱h Na wĕn ni yòh no̱o̱'gweh,
neh' ne John ha'yaa so̱h.
7 Neh shah gaat' na i'wa gwa'ih so̱s no yo̱s'o̱h, neh
ä a'i wa gwa'ih sahs' ne De yòh hat heh; ne ga gwee go̱h'
i gää no̱ gweh a ye'i wa gwĕn ni yòs', on'da weeh dak'
haa yah'da deh.
8 Täh äh naeh neh na'o̱ hwa̱h ne De yòh'hat heh;
neh gwaa' sho̱ ne to̱ wa̱h'ha̱h o̱h ne'neh ä a'i wa gwa'-
ih sahs' ne De yòh'hat heh.
9 Neh nach do gäs' ne'neh, ne De yòh'hat heh, neh

de ya'gòħ hat'heħ dah'gwa nih ga gwe go̱ħ no̱ gweħ' ne
da ya go yo̱'o̱n dyeħ he'yo̱ ă̱n ja deħ.
10 Neħ yo̱ ă̱n'jaħ gĕħ heħ'sgwaħ; neħ kuh ho dyă̱-
noħk'daħ o̱ħ he'yo̱ ă̱n ja deħ; da neħ' ne tă̱ħ'ă̱h de o̱-
wa̱ yă̱n deeħ o̱o̱ħ ne yo̱ ă̱n ja deħ ha'di no̱ geħ.
11 Neħ huh' kuh ho yo̱s'o̱ħ he ni gaa yă̱ħ' no'o wă̱h,
neħ' dih ne tă̱ħ ă̱h de o̱'wa̱ yaħ dah'să̱ no̱o̱ niiħ' no'o-
wă̱h, ha o̱ hwa̱ħ' ha o̱'gweħ daħ.
12 Neħ gwaa' he ni yo̱o̱ ne' wa o̱ wa̱ yaħ'dah să̱ no̱o̱-
niħ, ha go̱ħ'has des'hă wii ne'neħ ă̱s hok'saħ daħ'sho̱ħ-
gă̱'a̱ak Na wĕn ni yòħ, ha eħ gwaħ' kuh haa di'yaħ daa-
deħ nă̱ a̱n di'wa gwĕn ni yòs' he ni oħ'să̱ noħ'dă̱ă̱;
13 Neħ ho'nă̱ no̱ gă̱ă̱ do̱ħ tă̱ħ ă̱h neħ huh deħ dya'we-
no̱o̱ħ ha dit'gwă̱h sa deħ [na di'gă̱h jis ho̱ħ gă̱ a̱aħ;] tă̱ħ-
ă̱h kuh ha'eħ gwah ne'neħ giħ shă̱h' o̱ da'yo no̱h do̱s'o̱-
o̱k hă̱ no̱n'deħ do̱ o̱ħ no̱ gweh; tă̱ħ ă̱h kuh ha'eħ gwah
ne'neħ giħ shă̱h' o̱'da yo'no̱h do̱s'o̱ o̱k naeh he nit ho'-
diħ ni gooħ'dă̱ă̱h no̱ gweh; neħ gwaah', tho no̱ħ'do̱s o̱ħ
Na'wĕn ni yòħ [ho nă̱'no̱ gă̱ă̱ do̱h.]
14 Da neħ no̱ gweh oħ wa'aħ o do̱ħ'o̱ħ No wă̱ă̱ na̱ħ,
shaħ gaat' kuh de dwa'di no̱ħ ho̱ gwas'gwa de nyo̱ħ; neħ
kuh ne de dwa'ga neeħ he na̱ħ de ga'ă̱h să̱'o̱s yòħ dă̱ă̱h'
no'o wă̱h ne neħ' sho̱ sgat ho wi'yă yă̱ħ Nooħ'nih, ga'-
no̱o̱ ho̱ħ' na da'ni dă̱'o̱s hăħ kuh ne gai'wa gwĕn ni'yòħ.
15 Neħ ne John ha i'wa gwa'ih so̱s, ha yaħ'da deħ, neħ
ne de oh'să̱nt hwaħ'o̱h, ha wă̱ă̱, Neħ ne gă̱ħ' nă̱ gă̱ă̱' hee-
nyeh'dah go̱h, na gă̱ă̱h, Neħ haa yaħ'da deħ ne no̱ħ gă̱ă̱ħ
da eħ sii'gwaa he no̱ħ daa geh'să̱ no̱ gă̱ nyo̱o̱, neħ să̱ħ ă̱h
neh, o ă̱n do̱o̱ħ' sho̱ chi a'yaħ daa deħ niiħ he ni yòħ'-
dă̱ă̱h.
16 Neħ gwaħ huh no̱ gwa'ye no̱o̱' he ni ga'no̱h ho̱ħ
haa yaħ'da deħ, neħ gwaħ huh' neh' da yo'ăħ o̱n'dyeħ
sho̱ na da'ni dă̱ o̱s hăħ.
17 Neħ să̱ħ ă̱h naeh ne Moses hot gaħ'wă̱h ne ga ya'-
nes hăħ, neħ gwaa' na da ni dă̱'os hăħ, kuh ne ga i'wa-
gwĕn ni yòħ', neħ huh naeh ni dya'wee no̱o̱' haa yaħ'da-
deħ' ne Je sus Christ.

18 Deh soo gaah' noo'gweh ne wą'do gwah' a'o gąs'o-
ok' Na'wĕn ni yòh; neh na oh'hwąh ge'ah ho wi yă yąh',
naah doh'săh gĕh Nooh'nih ha yah'dah ga'eh neeh' ho-
yah'do dah'soo.
19 Neh' ne gąh' nă gąă ne John' ho i'wa gwa'ih-
sooh, no nąh ne Jews' shon da'o wan'di haht na di'yah-
don twus', kuh ne Le vites, Je ru sa lem da ă'noh dąn-
dih' he o wą yah'do wąh oh ho wa'on dos'oh, So ne gąh'
niis'?
20 Neh' no i'wa gwa'ih soo, tąh ąh' de o'doh hi yąąh';
neh gwaa', ne to i'wa gwa'ih soo, Tąh ąh deh iih' ne'
Christ.
21 Neh ne' sho wan'dos'oh, A di sho'? Iis' gą neh,
Elias? Neh ne'a wąą' tąh ąh niih. Iis' di gąh', no do'-
gąs daa nih? ha wąą', Tąh'ąh.
22 O na'eh sho wă'oh seeh, So di ne gąh' niis'? neh'
na yò gwe'nyo ook' i gąą' do sa yak'hi wă'noh săă gòh, ne
dyok hih'hah oh. A nah ot ąh sih' heh syah daa deeh?
23 Ha wąą, Iih waih ne tga dwă' no yąn doos' he'o-
weh' deh dye'no gee nyoh', Swa da gwa'ih sih he ot'ha i-
noo Na yah'da gwĕn ni yòh, shah gaat' he'ni o yee ąh' no-
dó gąs da'ni ak Esai as.
24 Da neh' ha di'yah daa deh' ne' to wan'dih hah'oh,
neh' ne Phar i sees.
25 Neh no wa'on dos'oh ho wă'oh seeh, A di' na eh
go waa', bap tism sa dye'ăh dah'gwaah; dyă gwah' tąh-
ąh' deh iis ne' Christ, kuh neh, Elias, tąh ąh' kuh ha'-
eh gwah deh neeh no do'gąs daa nih'?
26 Det hos'nyeh oh ne John, ha wąą', o ne ga nòs niih
gye ăh'dah gwah' no bap tism; neh gwaa' ne'huh ne
sha yah'daat neh huh' i aat' he swa yah'da deh, ne tąh'-
ąh deh she swa yąn dee ih:
27 Neh ne'neh haa yah'da deh, nee noh'gąąh da eh',
neh si'gwaah he noh da geh'să no gă nyooh': neh ne de-
a'noh son'dah gwah nooh dah'gwah dyò dohk' niih he-
ni gai wah naak'hyoh dąs.
28 Neh ne Be tha bara, [Be tha ny,] ni dya'wąh syoh

nă gää noh o'i oh'dăh shoh, si'gwaa ne Jor dan, he'o-
weh ne John, bap tism ta go'ye ăh'dah gwa'ni ak.
29 Neh no sa'yòh hăht', wa o găh' ne Je sus ne John,
neh huh' non daa we'no on dyeh' haa yah'da deh, neh
ne'aa wăă, Jat'gaa tòh' not hwas'aah ne de yo di noh'gă-
ont, neh ho yah'da wăh Na wĕn ni yòh, neh go wa'dwă-
deh'doh neh ă ont'he no'geh daat neh o i'wa neh'ak shăh
he'yo ăn ja deh.
30 Neh' ne găh' nă gää' haa yah'da deh na ges'nyeh-
dah'goh, a gää, Neh noh gääh' da eh' noo'gweh, neh
si gwaa' he'noh daa geh'să no gă nyoo; neh săh ăh neh',
o ăn dooh sho chi a'yah da deh niih he ni gyah da deh.
31 Da tăh'ăh dee yăn de'i noh: neh gwaa' sho, ne'
neh huh i gää' a'o wa'yah do'dah sih', haa di'yah daa deh
neh Is ra el, neh dyò i'wah a gyoo', o ne ga nòs' ke ye'-
ăh dah'gwa nih ne bap tism.
32 Da neh' ne John ho i'wa gwa'ih soo, ha wăă, Neh
nòh'gee găh' Not'hwaa ih' da yò dah săh'do on dyeh' ne
gă o'yah gĕh, shah gaat' he ni yòh'dă an dyeh' ne jăăh'-
go waah' gos he năh, neh huh' o dă'das oh haa yah da-
deh.
33 Da neh ne tăh ăh dee yăn de'i noh: neh gwaa' ne
ta geh'hah oh, no'ne ga nos' ăk he ye ăh'dah gwa'ni aak
ne bap tism, neh' Shaa' yah daat ha gă'oh seeh, Neh'
he'o weh' ni a'yah daa deh ă gă'dahk' Not'hwaa ih', no-
năh' ăh see găh' ă dyò'dah săh'do on dyeh, neh' Shaa'-
yah daat' ne' neh, Not hwa'is hă do găh'dih, ă o ye'ăh-
dah gwaak' ne bap tism.
34 Da neh' na gat'gat hwăh', neh kuh ne' gi wa gwa'-
ih sos he neh' nă gää, No'a wak' Na'wĕn ni yòh.
35 O yah' kuh, ho sa'yoh hăht, i aat' ne John, de i'-
yas hee' kuh, na go'i o nya nih;
36 Da neh' ne de o'gaa neeh ne Je sus' hòòh'dăn'-
dyo on dyeh, ha wää', Swa gaa tòh' not hwas'a ah de yo'-
di noh'gă ont, neh ho yah'da wăh Na wĕn ni yòh.
37 Neh no nont'hon deh ne de i'yas hee na go'i o nya nih'
he waas'nyeht, neh' kuh ne wa o'wa non dăh' ne Je sus.

38 O nąh ne Je sus' dèt ho'dih sa de nyǫǫ, ha gǫ'gąs ǫh'
kuh hǫ wąn'nǫn dǎǎ dyeh, neh na gǫ yą ǫh'seeh, A nah-
ot' snih saas'? hǫ wą'ǫh seeh, Rab bi, (neh' na ya gąh'
no nąh de ga'wąn nǫn de nyǫǫ, Sa di'ǫ nya nih,) ga'ą ǫ-
weh' chih dyǫǫh'?
39 Ha gǫ yą ǫh'seeh, gaa oh' nǫn daas neeh', jat'gaa-
tòh. Neh huh' nit ho nee nǫǫ', ho nǫnt'gat hwah'ǫh he'-
ǫ weh' ni o ąh heh'ǫh; neh huh', kuh ho di'ąh heh'ǫh
hé'ǫ weh' ni o'ąh heh'ǫh neeh' wą nis'hă deh; neh sąh-
ąh neh', o nąh' nǫǫ, gee ih' chi yó is daah eeh, nee'gąh-
gwah'a neh.
40 Sha yah'daat ne de i'yas heeh, no nǫnt'hǫn deh' nẹ
John waas'nyeht, wa o'nǫn dąh' gwah huh', neh nẹh,
An drew, Si mǫn Pe ter dee ya'dą nǫn deeh.
41 Neh' to dye'ąh dǫh ne wa o'yah dih saak wa o gąh'
kuh neh ha ǫ hwgh'; dee ya'dą nǫn deeh, Si mon, ha wą'-
ǫh seeh' kuh, Neh' neh, ǫ nąh', sha gwaa gąąh, ne Me-
sias; neh' gąn dǫh' no nąh' de ga'wąn nǫn de nyǫǫ, ne
Christ.
42 Neh' neh huh' ho yah'teeh haa yah'da deh' ne Je-
sus. Neh dih no nąh ne Je sus' wa o gąh', ha wąą, Iis'
ne Si mǫn, nee' ya a wak' ne Jo na; Neh, ne Ce-
phas', ą je'sa yaas taak; neh' gąn dǫh', no nąh' de ga'-
wą nǫn de nyǫǫ, Pe ter. [Neh găn dǫh, ne gah agwa-
ah'.]
43 Da neh' no nąh sa yoo hąht', neh huh no nąh' waah'-
dąn dyǫ'eh ne Je sus, Ga li lee ha eeh', wa o gąh' ne
Phi lip, neh' na wą'ǫh seeh, Dak nǫn dąh.
44 Neh ne Phi lip Beth sai da toh' dąn dyǫǫh, he'o-
weh' tga nǫn'da yąh' det hi'na geh' ne An drew, kuh ne
Pe ter.
45 O nąh ne Phi lip, neh' wa o gąh', neh, Na than i el,
neh na wą'ǫh seeh, O nąh' sha gwaa gąą' haa yah'da-
deh', ne Mo ses ho ya'nes hăă gǫǫ, kuh no'di do gąs'da-
nih ho di'ya dǫh, Je sus' ne Na za reth' to ya'gąh ǫh, ho-
aa'wak' ne Jo seph.
46 O nąh' neh, Na than i el' ha wą'ǫh seeh, O gwee-

nyoo gä′ neh, a gwa′naħ ot wi yòò, on′da ga ya gäħt′ ne
Na za reth? ha wä′oh seeh ne Phi lip, Gaa oħ′ non daa-
seeh′, sat′gaa tòh.
47 O näh′ ne Je sus′ wa′o gäħ′ neh, Na than i el, neħ-
huh′ non daa we′no on dyeħ′ haa yaħ′da deħ, neħ′ na-
go′yä oh′seeħ, Swat gaa tòh′ ne do gäs′o weħ′ Is ra el ite,
he′o weh′ ni a′yaħ daa deħ′ ne deħ os′too de aħ′ni goh′-
hoħ taħ.
48 Tos nyeħ′oh neh Na than i el ha wä oh seeh, A ni-
dyó ye äħ′dah goh′ heh, sgyän dee ih′? Det hos′nyeħ oħ′
ne Je sus′, ha wä′oh seeh, Ah soh′ te yä′no go′noħ ne
Phi lip, no näh′ noħ′goo chih siħ′dyoħ, he′gä iħ′ ne
fig′, go gäs′oh.
49 Det hos′ nyeħ′oh neh Na than i el, ha wä′oh seeh,
Rab bi, Iis′ waeh do gäs′ ne′ya a wak′ Na′wĕn ni yòħ:
Iis waeh ne Go wäh′go waaħ neh, Is ra el.
50 Det hos′ nyeħ′oh ne Je sus′ ha wä oh seeh, Neħ
dyò i′waħ he go yä′oh seeh, neħ′ ne go gäs′oh gä o da-
goo′gwaa ne′ fig noħ gä on doħ′däħ, Si wa gwĕn ni′yòs-
taħ′ gäh? Neħ′ ne′huh näh sat′gat hòħ neh si′gwaa
he ni yò i′wa nää′gwah doħs, na eh nä gää′.
51 O na eħ′ sha wä′oh seeh, Do gäs′, Do gäs′, oħ go′-
yä os, Neħ′ no′än doo′gwaa, ä swa gäħ′ dä wan′deh ho′-
on diħ′ he gä o′ya deħ, neħ′ no o′yaħ ge′o noħ shäħ shoħ′,
Na′wĕn ni yòħ neħ huh′ heħ tgäh′ hä o ne noo′dyeħ änt-
ho no dyaħ däh don′dyeħ kuh haa yaħ da deħ′ No wa′-
wak no gweh.

OI′WAH II.

DA neħ′ neh, säh wa doħ′taħ wä nis′hä deħ, neħ
nä non′dek ho′nya neħ neh go nyaak taħ, ne′ Ca-
na, Ga li lee dyo än′ja deħ: neħ′ no′ noħ′äh ne Je sus′
neħ huh′ he ye′yaħ da aħk;
2 Neħ′ ne de jaa oh′ ne′ Je sus′ he o′wä noo goh′, kuh
naa go i o nya nih, ä o di yoħ′ he′o weh′ ä′non dek ho nih
neh′ go nyaak taħ.
3 Da neħ′ diħ no näh′ oħ wa′doħk däħ neħ no nyo′-

gwiȟ sǎǎ giȟ', (wine,) neȟ noo noȟ'ǧh ne Je sus' ho-
wǎ oh seeh, Tǎh ǎh' de o di yǎh' no nyo'gwiȟ sǎǎ giȟ',
(wine.)
4 Neȟ ne' sha ga wǎ oh'seeh ne Je sus, Si oh, a naȟ-
ot niiȟ' a ga'di waa deȟ' heh, syaȟ daa deȟ? Ah'soȟ
ne gǎh' teȟ o'eeh he ni yò'is daaȟ eeh niiȟ' he'gyaȟ daa-
deȟ.
5 O nǎh' no'noȟ'ǎh ho wǎ nǎ oh'seeh na diȟ'haȟ shǎȟ,
Neȟ na'diȟ gwa'naȟ ot' ǎs he'swǎ os', neȟ huh noȟ'swaa-
yeeh.
6 Dá neȟ' ne' neȟ huh ga ge'oh, yee iȟ' ni yoo' ne'
ye ne gǎǎh'gwaȟ, gaȟ sgwa'aȟ naȟ ot', dyos heh'dah goh'
gǎǎs' he ni yòȟ'dǎǎh, nǎ non'dyaȟ da'gǎh saȟ'tak ne Jews;
was hǎǎ de gyoȟ' sga eȟ; neȟ giȟ shǎh de was hǎǎ ja-
dok' sga eȟ neh ge ih ni gas'heȟ di'a dyeȟ ni yò'dyeȟ-
ni'a dyeȟ.
7 Je sus' ha go yǎ oh'seeh, O ne ga nos' swa noo het'
ne' ye ne gǎǎh'gwaȟ. O nǎh ho di'no heh'daa noȟ, a-
gwus' neȟ huh' noȟ ga'noh heȟ'syooȟ he'nit gaȟ'soh gon-
doȟ.
8 O nǎh' ha go yǎ ah'seeh, O nǎh' ji nee gǎǎ gòh, neȟ-
huh' hoh swa'ah he'tǎȟ dyoȟ ne tǎ noȟ'do oȟ he'gak-
hwe'o oh. O nǎh' neȟ huh' he o'di saȟ.
9 Neȟ huh no nǎh,' ne' tǎ noh'do oȟ' he gak hwe'o oh,
wa sak dooȟ no'ne ga nòs,' ne wine o doȟ'oh, neȟ ne
tǎh'ǎh de o'noh doȟ he'non daa weeh,' (neȟ' sho naa-
diȟ'haȟ shǎȟ ho nǎ'noh doȟ neh ho dii'ne go'jǎh doh,)
o nǎh neh, tǎ noh'do oȟ' he'gak hwe'o oh he o'no gos'oh
no'nya keh,
10 Neȟ na wǎ'oh seeh, ha di gwe goh nǎ'no gweh no-
nǎh' da wah'sa wǎh neȟ gǎǎs da wa dye ǎnt, no'ne gi-
yòò ne wine wa'a ne ga yǎǎh; da neȟ' no gweh' ne-
nǎh neȟ huh'jiȟ non'di ne'ge ǎh, da o nǎh' neȟ ne-
waȟ neh dyo doȟk' heh ni yo'ne gi yòòh: neȟ gwa
niis ne' sah sǎ noo nii sho ne wi yòò ne wine nǎ gǎ
ne'waȟ ni yòò weȟ.
11 Da neh nè Ca na ne Gal i lee neȟ huh' dyo ǎn ja-

deh' toh saah' ne Je sus no i'oh das hă năă gwat ho-
dyòòh'daa doh; neh huh' kuh ha o'dah sooh, ne da a'-
ăh să'oh goh, da neh' no wa'i wa gwĕn ni'yos doh na-
go'i o nya nih.

12 Neh no năh' shah ga'at nă gă, Ca per na um he a'-
wee noo, neh ne'a o hwah', kuh no noh'ăh, kuh ne'
de ă non dăă'non deeh, kuh, na go'i o nya nih: tăh ăh
gwus' deh o'dă nis'hă gah'deh neh huh' hă nih'dyoh.

13 O năh' ne Jews he'ni ă non dek'hwe o'ees, neh
pass o ver [ga ya soh,] dos gă'oh ni gaa wihs, neh ne
Je ru sa lem he a'wee noo' ne Je sus.

14 Neh' naa go'găs oh no noh'sa do'găh dih'gĕh ne
dyoh'hos gwaa ont' hă non'dă ni noh, kuh ne de yò di-
noh gă ont, kuh neh jăăh'go waah' gas hee năh, neh
kuh no wis'dah de ă non da'da wis, hă nih dyoh.

15 Neh' no năh' oh tah'ă no găă da se ooh ni gă'oh-
găăh'a'ah ga joh'dyah wa o nih, sa go'ya do wih' sa go-
yah'dit găh' no noh'sa do'găh dih'gĕh, ha eh gwak huh
ne de yo'di noh'gă ont, kuh no noh'ga e sos; neh kuh
neh dah'gĕh wa ă'on tòh, no dii'wis dah', no wis'dah de-
ă non da'da wis', neh kuh ne waa'gah hat'hwah sooh'
na dek hwaah'gwah shoh'oh;

16 Neh' kuh na go yă oh'seeh, nă non'dăă ni noh' ne
jăăh'go waah gas hee năh, Joh neek' nă găă' noh o i oh'-
dăh shoh; săă noh' neeh ă jo'ni aak hoo noh'soot Naah'-
nih ne yon dă'ni noh'dah gwah.

17 Neh ne sho nos'hăăh'oh naa go i o nya nih, he ni-
ga yee ăh' ga yaa doh', Neh he'ni gi'wah has deh gi wa-
no'oh gwah he sa noh'sòòt neh a gyah'das as.

18 O năh ne Jews' to dis'nyeh oh' ho wă'oh seeh, A-
nah'ot o yăn'deh dah goo' noh sgyò'dah saahs, he neh huh
neh syeeh' nă găă' noh o i oh'dăh sooh?

19 Neh neh det hos nyeh oh neh Je sus ha go'yă oh-
seeh, Swai'wah doht nă gă o noh'sa do'găh dih, neh neh,
săh nă yò daah o năh' ăs ge'ges gòh.

20 O năh' ho năă' ne Jews, Ge ih' ni wae'hăă yee ih'
kuh sga eh ni yòs hă gee noh o'nis heht ha di'noh so nih;

da neh gă̱h niis neh, să̱h sho na'yòò daah oo'sas noh'-
sis aah'?
21 Neh gwas' naeh wa as'nyeh dak neh ha o hwah'
haa yah'da deh, ot ha'yă̱ on dăăk' no noh'sa do'gă̱h dih.
22 Neh huh dih' ni yôò weh no nă̱h' shah det'hot gă̱-
oh heh ha we'e yo'noh neh ne sa o'nos ha aht na go'i-o-
nya nih' hee' neeh ha go'yă̱ ah'seeh nă̱ gă̱ă̱: neh ne
wa a di'wa gwĕn ni yòs no ya'dos hă do gă̱h'dih, neh kuh
no wă̱ă̱ nah nos nyeh'oh ne Je sus.
23 Da neh' dih no nă̱h' Je ru sa lem he ehs', he'o weh
dwa dek'hwe o oh ne Pass o ver, got gah'deh wa a dii'wa-
gwĕn ni yòs' he ni oh'să̱ noh'dă̱ă̱, no nă̱h' wa ă̱'nont gaa-
tòh' he ni o i oh'das hă'nă ă gwat wa a dyòh'daat.
24 Neh gwa' ne tă̱h ă̱h de a go yo'dah sah seeh ne
Je sus, neh ga i'o nih' he ga gwee goh' he'a yă̱n dee ih'
noo gweh,
25 Tă̱h ă̱h kuh dah de o'do ă̱n jo'nis ooh neh' soo gaah
a o wa'i wa gwa'ih sahs' haa di'yah'da deh noo'gweh: neh
să̱h ă̱h' na eh no noh'doh ne' nah ot' i waat haa yah'da-
deh' noo gweh.

OI'WAH III.

Neh' noo'hek noo gweh Phar i see no'yah doh'dă̱h
Nic o de mus ha ya soh, sha yah'daat neh ta go yă̱-
noh'doo nih ne Jews:
2 Neh sha'yah daat' ho yah'do wă̱h'oh ne Je sus so'-
eh, neh na wă̱'oh seeh, Sa yah'da năă'gwat, o gwă̱'noh-
doh, heh sa di'o nya nih Ha wĕn ni'yòh gĕh' di'seeh doh;
neh să̱h'ă̱h ne' deh soo gaah' noo gweh', nă̱ gă̱ă̱' he ni-
yò i oh'das hă'nă ă gwat' no'on dyeeh', niis' he'nih syee-
hah, neh sho ne dă̱ ya'di aak Na'wĕn ni yòh.
3 Je sus det hos'nyeh oh ha wă̱'oh seeh, Do gă̱s', do-
gă̱s', oh go'yă̱ os, Neh' nă̱ gă̱'aak deh sho'no gă'dos ooh'
no'gweh, heh toăh' on'da weeh dek', tă̱h ă̱h' deh o'gwee-
nyooh' na'a gă̱h he tă̱ noh'do oh'shă̱ gwĕn ni yòh' Na'-
wĕn ni yòh.
4 Ha wă̱'oh seeh ne' Nic o de mus', A'nă yaa wă̱ă̱h' ă̱a-

hă no gäät′ no′gweeh′ no nŭh′ ha gŭh′jiih′? neh′ gŭh
noo″gwee nyooh′ ne dek nii′ wa doh′tah, neh huh′ ho′-
sa a yoh′ yon deh′noh dăă tah gĕh no noh′ă neh, o sa ă no-
gäät′ kuh?
5 Det hos′nyeh oh ne Je sus, Do gäs, do gäs′, oh go′yă-
os′, Neh nă gă′aak o ne ga nos′gĕh deh dya′weh dah′-
gooh, kuh Not hwa′ih gee′gwaa no′sa ă no gäät′ no′gweh,
tăh ăh′ deh o′gwe nyooh′ ne′ neh huh′ ha′a yoh he tă-
noh′do oh′shă gwĕn ni yòh′ Na′wĕn ni yòh.
6 Neh′ he ni gaa yăh′ noh wa′ah năn dya′we no′ook na-
gwa′nah ot ă yò no gă′do ook, oh wa′ah ne huh′ naeh:
neh kuh ne′ neh huh′ năn dya we no′ook he ni gaa deh′
Not′hwaa ih, Ot hwaa ih, kuh, ne huh′ naeh.
7 Să noh dih ă sa i wa′nă ă gòh hòh go′yă os, Ă′ji swă-
noo gäät′ ne′huh, heh tgăh′ ă dweeh′dvk′.
8 Neh′ ne gää hah′, ti′ga wĕn ni yòh he′wee nos; neh′
gwah huh ne′ sat hon deh′ not′gaah, neh gwaa′, ne
tăh′ăh deh să′noh doh he′ni dwee nos′, kuh hee′wee nos:
neh huh′ ne găh′ ga gwee goh′ he yòh′dăăh Not hwa′ia-
hă goo′ năn dya we no′ook heh ă ja go no gă do′ook.
9 Nic o de mus′ det hos′nyeh oh ha wă oh seeh, A′ne-
găh′ gwvs ni yò′di wa dye ăh nă gää′ noh o i oh dăăh,
heh o gwe nyooh′ neh huh nă ya′wăh?
10 Je sus det hos′nyeh oh, ha wă′oh seeh, Neh găh ne
she i′o nya nih neh Is ra el, da tăh ăh′ naeh deh ai wa-
yăn dee ih′ nă gää′ noh o′i oh′dăh shoh?
11 Do gäs′, do gäs′ oh go′yă os, Neh ne′huh a gwas′-
nyeh′dah gwah′, ne′ a gwa i′yăn dee ih, neh′ kuh dwa-
i′wa gwa′ih sos no gwat′gat hwăh; da neh′ niis ne
tăh′ăh deh aa oh′ ae swa gòh no gwaa wăh′ ne ga i wa-
gwa′ih sos.
12 Neh gih shăh ne yo ăn′jah gee kaah noh o′i oh′dăh-
shoh′ a gwa′o wih, da tăh ăh deh aa oh′ a e swa i wa-
gwen ni yòs′, a′ naeh nă yaa wăh′ ăh swa i wa gwĕn ni-
yòs′ ne neh′ gih shăh′ a go o wih′ ne gă o′yah gee kaah′
o i waah′?
13 Neh′ kuh ne′ deh soo gaah′ noo″gweh, gă o′yah-

gěh' ha'a we'no ook, neh gwa' sho' ha yah'da deh ne gä o'yah gěh' ta weh'dah goh, neh No waa'wak' noo-gweh' ne gä o'yah gěh' täh dyoh.
14 Neh dih he'ni o yee äh' ne Mo ses', de o'yah dah'-gwah doh' nos ha'is dah he o weh deh dye no gee nyoh, neh huh dih' kuh ha'eh gwah nä yaa wäh' haa yah'da-deh No'wa'wak noo gweh', dä o wa yah'dah gwaht,
15 Neh neh, son'dih gwa'nah ot' ä o wa'i wa gwěn ni-yòs täh äh' ta ye'i wah doh, neh gwaa' ä ya gò yän daht nää yò'i wa da dyeh' ne' yoh heh'o weh.
16 ¶ Neh säh'äh ne' sòh jih' ha nò'oh gwah Na'wěn-ni yòh' he'yo än ja deh, Neh No'a wak neh" sho' kuh sgat ho wi'yä yäh tot gah wäh' ha o'gweh da wiih heh yo än'ja deh'; neh neh, Son'dih gwa'nah ot ä o wa'i wa-gwěn ni yòs, täh äh' ta ye'i wah doh', neh gwaa', nä yò'i-wa da dyeh' ä ya'go yän daht' ne' yoh heh'o weh.
17 Neh säh'äh Na wěn ni yòh, täh äh neh deh dyò'i-wah, he to hah'oh No'aa wak' neh' a'a noh'jah gäh' he'-yo än ja deh'; neh gwaa', he'yo än ja deh, neh huh' daa'-wa doo gòt haa yah'da deh, neh huh' noh don'da ga ye-äh'dak o sa yò'yah daa gòh.
18 ¶ Son'dih gwa'nah ot' ä o'i wa gwěn ni yòs' haa-yah'da deh, täh äh ne' neh, de o wa noh'jah giih: neh gwa' neh, Son'dih gwa'nah ot ä gä'aak de o'i wa gwěn-ni'yos doh, o näh' naeh kuh ne' neh ho wa'noh jah gii, neh ga i'o nih he täh'äh neh huh de o'i wa gwěn ni'yòs-doh haa yah'da deh ne neh' sho ho wi yä yäh', ho aa-wak' Na wěn ni yòh.
19 Neh ne gäh nä gää' no noh'jahk doh, heh o yos'oh ne de yòh'hat heh ne yo än'jah gěh, neh' sah gwa' neh ha di no'oh gwah' noo gweh', ne de yò'dah son da i goh', naeh' he ni yòh'dääh, ne de yòh'hat heh, neh ga i o nih' he'wa'eet gäh no'di òh'das'häh.
20 Neh säh'äh naah'de yo gweh'da gee ne wa eet gäh' ni yon'dye hah, yes wa'äs ne de yòh'hat heh', täh äh' neh huh' deh dyee yoh' he de yòh'hat heh, neh' ne dyä-gwah' sho ä yò do gaht'heht, ne go i'oh das'häh.

21 Neh gwaa' haa yah'da deh ne ga i'wa gwĕn ni yòh'
ni a'dyeh hah, neh huh' naeh taa yoh' he de yòh'hat heh,
neh' na yò yąn'deh do'ook no i'oh das hăh, neh he' neh-
huh' he nit hoh'ni gooh'dąąh Na'wĕn ni yòh' ni o ye'an-
dyeh.
22 ¶ Neh' no nąh' shah ga'at nă gąą' noh o'i oh'dąh-
shoh, neh huh' ho yos'oh ne Je sus, kuh na go'i o nya-
nih', he'yo ąn ja deh' ne Ju dea: da neh' naah de'ą non-
düh neh huh' sho hą nih'dyoh, neh kuh ho ye'ăh dah'-
goh ne bap tism.
23 ¶ Neh ha eh gwah ne John bap tism ta go ye ăh-
dah gwaa nih' Æ non, dos gă'oh neh, Sa lim, neh ga-
i'o nih' heh we sòh gąh han de nyoh' ni gąh'hohs a'ah
naeh' ne' neh huh: da neh huh' ha dii yoh', bap tism
ho wa di ye'ăh dah'gwa nih.
24 Neh sąh ąh ne John, ah soh' neh huh he yon da'-
deh ho'doh gwah te o wa yah'doh yaa goh.
25 O nąh neh huh' neh oh ta dii'wa geh'hah dak he ni-
yaa wąs' ne' wah on'dyah da'gąh sih, [ne bap tism wa-
dye'ăh dah gwah,] na go'i o nya nih ne John', kuh ne
Jew no'yah doh'dąh.
26 Da neh huh' ho di'yos oh haa yah'da deh ne John,
neh no wą'oh seeh, Sa di'o nya nih, neh' haa yah'da deh
ne do gąą' tgą on'dyeh sgwah niis, neh si'gwaa' ne
Jor dan, he'o weh' ni a'yah daa deh' si'wa gwaih sos, neh'
shah gaat' ne' neh, bap tism ha ye'ăh dah'gwah, neh
kuh ne ga gwee goh' no gweh' ho wa'yah doo wąhs.
27 Tos nyeh'oh ne John ha wąą', Neh noo'gweh,
deh o gwee nyooh' hah gwis'dąh a'a ye nooh, nă gă'aak
gă o'yah gee'gwaa deh dya weh dah'goog nă'o wa yoh.
28 Neh' waih niis' sho' kuh sgwa i'wa gwa'ih sah'seh,
heh' a gąą', Tąh ăh' deh iih' ne Christ; neh gwaa' ne-
gąh' niih ne dyo geh'hah oh dwa gya'ą noo he'nąnt-
heeh.
29 Neh waeh haa yah'da deh nąs ha'go aa wih' ne go-
nyaak heh', neh waeh' kuh ne huh' naeh, nòò'nyaak-
heh: neh gwaa' no'non dąą oh' no'nyaak heh', ne' neh-

huh' i aat' ho di'wat hon deh', wee sòh' ho doh'ho eeh,
neh dyò i'wah hoot'haah no'nyaak heh: o nąh dih' oh-
ga'i wa yee ih' he ni wa gąn det'gää deh' ną gąą ne'wah.
30 Neh' naeh ne'tga gont' ą o go wa heht, neh gwaa'
niih ne dąn dwa ga doh'nee gąh' he ni gah.
31 Neh' haa yah'da deh' neeh"tgąh ta weh'dah goh',
neh kuh naeh heh tgąh' nee"ga gwee goh: neh' haa yah'-
da deh' ne yo ąn'jah gĕh'. ta weh'dah goh, yo ąn'jah gee-
kaah' kuh naeh; neh kuh has nyeh'dah gwah' he ni yò-
dye ąh' he yo ąn ja deh: neh haa yah'da deh' neeh"tgąh
ta weh'dah goh, neh kuh' naeh heh tgąh' nee"ga gwee-
goh.
32 Da neh' na gwa'nah ot ho gąąh', ho'oo gąh' kuh
neh kuh' naeh ha i'wa gwa'ih sos; neh ne' deh soo-
gaah' no gweh' deh ee gwas' na i'wa gwa'ih sos.
33 Neh' haa yah'da deh naa'ye noos na i'wa gwa'ih sos,
neh' no ya'noh doh, no so'wah da'nąn daak doh ne'a o-
hwah ha i wa gwa'ih sos he do gąs' tga i wa yee ih' Na'-
wĕn ni yòh.
34 Neh sąh'ąh haa yah'da deh, Na wĕn ni yòh' to hah'-
oh, neh kuh' naeh has nyeh'dah gwah' naa"wą noh'
Na'wĕn ni yòh: neh sąh'ąh Na'wĕn ni yòh, tąh'ąh de-
a'dą noh'ge ät hah Nòt'hwaa ih he da'yah do'wet hah.
35 Neh Nooh'nih ho nò'oh gwah No'a wak; neh nee'-
yò i wa gwe goh' has oh'dah gĕh' he o'eeh, ho'wii.
36 Neh' neh, son'dih gwa'nah ot ą o'i wa gwĕn ni yòs'
No'aa wak, hoo yąh' nee'wah o"i wa da dyeh' yoh heh:
da neh' kuh haa yah'da deh' ną gą'aak de ò"i wa gwĕn-
ni'yòs dooh No'aa wak', tąh ąh" deh o gwe nyooh" na'a-
gąh' ne' yoh heh; neh' sho he wee gąąh' no noh kwąs-
häh Na'wĕn ni yòh', ga eeh' haa yah'da deh.

OI'WAH IV.

Neh huh dih ni yòò weh' no nąh' Na'yah'da gwĕn ni-
yòh' waa yąn deeh' ho di wa'oo gąh' ne Pha ri-
sees, heh oh to'wa gąą nih' ne John heh got gah deh,

naeh', ne Je sus wa o wą i wa gwěn ni'yòs neh' kuh ne
wee sòh' ne bap tism wa'go ye'ăh dah'gwąh:
2 (Neh gwaa nach ne Je sus' na gwas' ha oh hwąh,
tąh ąh' naeh de a'go ye'ăh dah'gwa nih ne bap tism, neh'
gwaa' naeh na go'i o nya nih,)
3 Neh nòò'tă da doh' ne Ju dea, neh huh' aeh' shot-
gon'dah goh ne Ga li lee.
4 Da neh' dih noh ga'i wa yąn'daht heh ne' neh huh
ą a'at ne Sa ma ria.
5 O nąh' neh huh' ho yos'oh he ga'non da yąh, he'dyo-
ąn ja deh' ne Sa ma ria, neh' ne Sy char ga yaa soh,
dos gă'oh he ni yo ąn jaa deh' ne Ja cob ho wii no aa-
wak' Jo seph.
6 Da neh ne Ja cob ha jąh'dah gwak' ne neh huh
dyò'yaa deh. Da neh dih ne Je sus o nąh de os'ge e-
yooh, heh hat ha'i neh, neh huh he ye jąh'dah gwah'
wa'a dyąąh: neh huh' noo o nąh' ne yee ih chi yò'is-
daah eeh chi ga'wihs.
7 Da neh', ne' neh huh go yos'oh ne' ya goo gweh
Sa ma ria nąh a ga'ą joh dąh ye jă'eh: Sha ga wą oh'seeh
ne Je sus, Neh' ne daa goh' nąk ne'ge ăh.
8 (Neh sąh ąh' naeh na go'i o nya nih', neh huh' he-
o nee nooh he'tga non da yąh, ho dii'ni no'nooh ni yees.)
9 O nąh' de dya'gos nyeh'oh, ne' ya goo gweh', ho wą'-
oh seeh, A ni yòh dąą niis' nă gąą, Jew noh syah'doh-
dąh, sga do e syoh'gwa nih naa'go ne ga nont iih nă gąą
go'gweh Sa ma ria no go'ă joh'dąąh, neh sąh ąh ne Jews
tąh ąh de o non di''wa deh ne Sa mar i tans.
10 Det hòs'nyeh oh ne Je sus', sha ga wą oh'seeh, Neh'
gih shąh ne' teh syąn dee ih he noh doo yah'do weeh'doh
Na wěn ni yòh', neh kuh ne teeh'so gweh'da yąn dee ih'
ne yą oh'seh dak ne ga nont; neh'' na'e sa gwee nyooh''
na e sa do'e syoh'goh haa yah'da deh, neh' na'o gwe'nyos-
oh neh' a'a ya wiih no'ne ga nòs' ne' yoh heh'o weh.
11 Neh ne sho wą'oh seeh ne ya goo gweh', Syah'da-
gwěn ni yòh, tąh ąh' waeh deh saa yąh' naah'se jąh'dak;
neh gwah huh' no yaa deeą' he ye jąh'dah gwah: ga'ą o-

weeh' di ne gǎǎh' das ha'wih dak' ne yo̱h heh'o̱ weh
no'ne ga nòs?
12 Neh' gǎh, neh si''gwaa he ni sa'yah da'nǎ ǎ gwat,
naeh he ni ò'yah da nǎǎ'gwah do̱'no̱h ne Sha gwah'nih
Ja cob, nǎ gǎǎ ne' sho̱ gwa wiih' he ye jǎh'dah gwah,
neh huh' kuh haa ne ge ǎh'dah gwak' ne'a o̱ hwah, kuh
nook sah'dah sho̱h, kuh noos he'nǎh sho̱h?
13 Det hòs'nyeh o̱h ne Je sus, Sha ga'wǎ o̱h'seeh, So̱n'-
dih gwa'nah ot ǎ ye'ne ge ǎh nǎ gǎǎ o'ne ga nòs', ǎ je'ah-
daat hǎh ne huh naeh:
14 Neh gwaa' neh, so̱n'dih gwa'nah ot ǎ ye'ne ge'ǎh
no'ne ga nòs niih nǎ'ee no̱nt', tǎh ǎh' de wǎn do̱h' to̱ sa'-
ah daat hǎh; neh gwaa' no'ne ga nòs' niih nǎ'e no̱nt,
dyòt go̱nt' naeh na yah'da go̱o̱ ǎ dyo'nya ǎh'seek ne wah-
o'i wa da dyeh'gěh yo̱h heh'o̱ weh.
15 Neh ne sho̱ wǎ o̱h seeh ne ya go̱o̱ gweh', Syah'da-
gwěn ni yòh, dak no̱nt nǎ gǎǎ' o'ne ga nòs', neh' dih
neh, to̱o̱'sak hah'dat hǎh; tǎh ǎh' kuh' tah do̱o̱ da geet'
ne do̱n da ge'jǎ eh.
16 Sha ga'wǎ o̱h'seeh ne Je sus, Sah'dǎn dih, hwa e'ji-
no̱o̱k ne' de ja dii', da ga òh' kuh no̱h dǎǎ cheeh.
17 De dya gòs nyeh'o̱h ne ya go̱o̱ gweh, ga wǎǎ', tǎh-
ǎh niih' deh a ge nya go̱h. Neh noh'sha ga wǎǎ'o̱s' ne
Je sus, Neh ne' dah sye is' he'ne sa'wǎ no̱ wǎh, Tǎh ǎh
niih' deh a'ge nya go̱h.
18 Neh sǎh'ǎh waeh, ne wis' ni sa'nyak heh o̱h; da
neh' nǎ gǎǎ ne' wah de ja dii', tǎh ǎh' deh neeh' deh'-
ji nya go̱h: ga i'wa gwěn ni yòh' dih ne' neh noh'sih.
19 Neh ne ya go̱o̱ gweh' ho̱ wǎ'o̱h seeh, Syah'da gwěn-
ni yòh, neh ne ge gah'ǎ yo̱'o̱h, Sa do'gǎs daa nih' ǎǎh'-
no̱o̱.
20 Neh nak hih'nis ho̱h'gǎ ǎǎh neh huh' hǎ no̱n'dǎ no̱-
yǎn dah'gwak nǎ gǎǎ' o'no̱n da deh; neh' dih niis' ne
swa do̱h', Je ru sa lem ne gǎh' he'o̱ weh ga i wa yǎn'dah-
go̱h a ǎ'no̱n dǎ no̱ yǎn'dah gwaak no̱ gweh.
21 Sha ga wǎ o̱h'seeh ne Je sus, Si'o̱h, da gi'wa gwěn-
ni yòs', neh' ne daa weh' he ni ga'is daah es, no nǎh'

neh' nă gă'aak deh ji swa gwee nyoo', ha'eh gwah nă găă
o non'da deh', tăh ăh' kuh ha'eh gwah ne Je ru sa lem,
ne do'sas he swa ăh'să o nyooh' Nooh'nih.
22 Neh' swa dă no yă nih', ne tăh'ăh deh ös'tooh deh'-
swa yăn dee ih: neh' niih' na gwa'yă dee ih' na gwa'i wa-
yăă nih, neh săh'ăh haa di'yah daa deh' ne Jews' ne'huh
dya weh'dah goh ne ja go yah da'gwat hah.
23 Neh gwaa' he ni ga'is daah es' daa weh, neh kuh
nă găă ne wah o năh', no năh ne ga i'wa gwĕn ni yòh'
i găă he'o weh ni ye'i wa yă nih, tga gont' neh not hwa'-
is hă goo kuh ne ga i'wa gwĕn ni yòh ă ya'go dye'ăh dah'-
go ook' heh ă'o wa'i wa yă'ni aak Nooh'nih: neh săh'-
ăh hih saas Nooh'nih ne' neh huh i găă ni yòh'dăăh
neh, ă'o wa'i wa yă'ni aak.
24 Neh ne'huh not'hwaa ih' haa yah'da deh' Na wĕn-
ní yòh': da neh' dih kuh haa di'yah daa deh no wa'i-
wa yă nih, tga gont' neh ne ga i wa gwĕn ni yòh, ot hwa'-
is hă goo' gwah huh năn to di a'wih dah'go ook' heh ă o-
wa'i wa yă'ni aak.
25 Neh ne sho wă'oh seeh ne ya goo gweh', a gă'neh-
doh' naeh he' da eh ne Mes siah, ne Christ' ho wa-
yaas: da neh' no năh' ă'o yoh', o i'wa gwe goh' neh
ăs ho'gwa o wih.
26 Neh ne sha ga wă oh seeh ne Je sus, Iih' waeh
ne'huh nă găă ne gos nyeh'seh.
27 Da neh huh ni yò weh' o năh' ho di'yos oh na go'-
i o nya nih, neh ne wa o di'wa năă'gòh heh ye'oh ne
de o'dit haah: tăh ăh gwa deh sha'yah daat ah no'gweh
de a wăăh', A nah ot' sih saas'? neh' gih shăh na'ăh,
A'naeh go waa' neh' de jiit haah?
28 Neh ne'huh sho wah oot gah ne' ye ne găăh'-
gwah ne ya goo gweh, goh dăn'dyos oh ga non da-
goo' he'ja ga we noo, neh no wă'nă oh'seeh năă'ne-
gweh',
29 Da jah'dăn dih, she swa găh no''gweh, ne yò'i wa-
gwee goh' waak'hyó wih' he'ni wa'ga dye'ăh: Tăh ăh
găh' deh neeh' nă găă ne' Christ?

30 O nǎh' ho di ya gǎh'oh he ga non da yǎh, nǎh huh'
ho di'yoa oh haa yah'da deh.
31 Da neh' dih, ne de yò'gǎh gěh nǎ gǎǎ, ho'wa do-
e'ayoh gwa niih' na go'i o nya nih, ho nǎǎ' Sa di'o nya-
nih, sa dek'ho nih.
32 Neh gwas' na go yǎ oh'seeh, neh na gyǎh' niih ni-
gees', ne tǎh'ǎh nis' deh swa yǎn de ih.
33 Neh da yò'i wah'heht de'o non da'dǎ oh'se ne niih'
na go'i o nya nih', so gaah' gǎ ne gǎh' nog'gweh ho wa'-
ee wiih' na aak'?
34 Neh na go yǎ oh'seeh ne Je sus, Neh' niih a geek'-
hwah', ne' neh huh nǎn dwa gye'ga dyeh' he'wit hoh'ni-
gooh'dǎǎh ne ta geh'hah oh, neh kuh nǎ ga dyǎ'nòhk-
dǎh no i'oh das'hǎh.
35 Tǎh'ǎh gǎh' deh swas doh', Neh neh soh gees ih'
ni wǎ'nih daa gee, o nǎh' hǎ ga'eah he nǎ ye'yǎnt twa-
gwa ooh? Jat ga'ǎ oh, neh noh gwǎ'os, de swah'gwaht
ne swa gaah'shoh, neh huh' swat gaat hòh' he ga yǎnt'-
twah soh, neh sǎh'ǎh neh o no'wah dah'ǎǎh ni yòh'dǎǎ,
o deh'sah oh' sho nǎ ga'yǎnt twa'gwǎ ook.
36 Neh haa yah'da deh na yǎnt'twa gwas' hòt tga'nyah-
gih, neh' kuh ne wa e'o eek' no do nii ne' dyot goat ha'-
yoh he dyeh; neh ne' de i gwe goh ne noh'gwǎ ga dyeh'
kuh na yǎn'twa gwas' hah dǎǎ'ya dyes hò'noh ees hah.
37 Neh huh dih ne gǎh nǎ gǎǎ he'o weh ni wǎ'oh seeh,
ni ga'i wa gwěn ni yòh, Sha yah'daat ne wa o'noh gwǎ'on-
dih, o yah' naeh ne das'yǎnt twa gòh.
38 Neh' dih, niih" tgwah hah'oh nǎ swa'yǎnt twa gòh',
he'o weh niis' deh tah'gwis dǎh deh swa dye oh'da doh:
o yah' naeh nǎ no gweh' ho non dye oh'da doh, da iis'
ne'wah neh huh' he swa yoo' he'o weh ni gaa yǎh' ne-
di oh'das'hǎh.
39 Da neh' no nont'gah deh' ne Sa ma ri taas ne' to-
neeh doh' he ga non da yǎh', ne wa o wa i wa gwěn ni yòh',
neh sho da yò i wah'heht he noh'o go wǎ'no wah ne ya-
goo gweh go i'wa gwa'ih goo, Neh' no gwa goh' waak'-
hyò wih' he non do ga dye'an dyeh' he noh weeh.

40 Neh huh dih no năh' ne Sa ma ri tans neh huh'
ho di'yos oh ha yah'da deh', neh no wan do e'syoh gwa-
năn, neh huh' sho yaa eh' a'o ăh'heh o'ook ha di'yah-
daa deh: da neh' he de wă'nis hăă gee' neh huh' ho-
ăh' heh oh.
41 Neh nah'soh sa'yo găă'is ne sa o wa'i wa gwĕn ni-
yòs, neh naeh dyò i'wah he na'o wă no'wăh syooh ne'-
a o hwah.
42 Neh' kuh ne sha go nă oh'seeh ne' ya goo gweh',
O năh' wah a gwa'i wa gwĕn ni yòs, tăh ăh naeh' deh-
dyò i wah he ni sa wă no'wăh oh; neh săh'ăh na gwes'
iih o năh' sha gwa wă no'o găh, neh kuh no gwă'noh doh
he do'găs o weh neh ne Christ, ne' Shoh hee das' he'-
yo ăn ja deh.
43 Neh no năh' shah ga'at ne de wă'nis hă gee, ho tă'-
da doh' ne' neh huh, neh nooh dăn'dyos oh, Gal i lee
he e'yos oh'.
44 Neh săh'ăh ne'a o hwah' ne Je sus' wa i'wa gwa ih-
sih', he tăh ăh' na eh de oh'să ni yòò no do'găs daa nih
he'o weh' ni a'no geh.
45 Da neh'dih no năh' neh huh' wa a yoh' ne Gal i-
lee, neh ne' wa o wa geh' ne Gal'i leans, neh he to-
nont'tgat hwăh ne yò'i wa gwe geh' he non daa'dyeeh Je-
ru sa lem, ne chi to no dek'hwa eeh: neh săh ăh neh,
neh huh' ha'eh gwah he ă'neh sgwah he'to non'dek hwe-
o'o noh.
46 Neh huh dih neh' noh det'ha wee noo' ne Je sus,
sho yos'oh ne' Ca na ne a'ăn jah gĕh ne Gal i lee, he'o-
weh no'ne ga nòs' wine hos yo niih. Da neh na yah'da-
dòò găăh go'wăh go waah ho hah'shăh neh wo'aa wak'
to nook da nih' heh' tga non da yăh Ca per naum.
47 Neh no năh' wa ò'i wa'ook he'det ho'ya găh'oh ne
Je sus ne Ju dea, Gal i lee det ho yoo', neh huh' he a-
wee noo' he ta yah'da deh, ho do e syoh'gwa nii ne' neh-
huh on'da eet, o'sa o jăht' no'aa wak: neh săh'ăh neh,
o năh' neh huh' he gaa deh' nă'ee yos.
48 O năh ne Je sus, ha wă'oh seeh, Neh nă gă'sak

deh swa gäh' no yän deet' aa yo nyaa'ngoh, kuh no i'wa-
nää gwah'dohs', täh äh' deh aa oh' seh'swai'wa gwën ni-
yòs.
49 Neh ne go'wäh go waah ho hah'shäh det hos'nyeh-
oh, ha wä'oh seeh, Syah da gwën ni yòh, gaa'oh' da seat,
ah soh' ä gä'aak de a'we e yoo neh' he'a wak.
50 Det hos'nyeh oh ne Je sus, ha wä'oh seeh, Sah dän-
dih; neh' naeh sho doh'oon dyeh nees'ha wak. Neh ne
wa i'wa gwën ni yòs' no'gweh he'na o wä no'wäh ne Je sus
wa os'snyehs, neh nooh dän dyos oh.
51 Da neh' dih no näh' neh huh' ho sa'we'no on dyeh'
oh to wa dät' no hah'shäh shoh, he nää', sho doh'o on-
dyeh' nee'sha wak.
52 O näh' ha go ya on'dos oh he ni dyò'is dah'ne noh'
ne näh' sho saa'doo gweeh. Neh no wä oh seeh, Tee'däh,
jaa dak' chi jò'is daah seh' wa o'yah daat gah' noh doh'go-
ääa gwah.
53 Da neh ne te noh'doh nooh'nih he neh' sho kuh
naeh shah gaat' chi dyò is dah'ne noh no näh' ne Je sus
sha'wä oa, Ho heh' naeh, sho doh'o on dyeh: kuh nees-
haa wak: da neh ne'a oh hwah wa i'wa gwën ni yòs,
kuh neh' ho noh'sa gwee goh.
54 Da neh' nä gää ne' dek ni wa doh'tah seh' ne
Je sus o i'wa nää'gwat he no on dyeeh no näh' shah det-
ho ya'gäh oh ne Ju dea, Gal i lee hes ho'yos oh.

O I'WAH V.

NEH' no näh' shah ga'at nä gää, neh no non'dek-
hwe'o oh ne Jews; neh' ne Je ru sa lem he a'we-
noo' ne Je sus.
2 Neh' dih he ni dyòh'däh ne Je ru sa lem, dos gä'oh
ho'o weh' ni yò'nent ä e ga'änt ne de yò di noh'gä ont,
o'nee gòh, neh ne' Be thes da ga ya soh' neh He brew
nä ga wä noh'dää, wis' ni ga'noh sèèt one' wak ah!
3 Da neh' no gyes'hoh nä gää he di'yah'da go oh gän-
dyòh'go waa näh' no di nok'da nih, no'gwah, de a di gah'-

gwee goh, ho dih'soh kuh, ho dih hă ga'yah seh, [ha di-
noh' neh' nă wah'ne gŏ'nya nooh.

4 Neh săh'ăh nă o'yah ge'o noh, ga doo găă' he ni yò'-
wah gěh neh huh' găăs' waa'deh sgòh' ho'nee gòh, oh-
taa'ne găn doh: da neh' găăs no năh' oh dyò'ne găn doh
son'dih gwa'nah ot gon'da dyeh' neh huh' ă you'deh sgòh,
sa yon doh' găăs na gwa'nah ot ho nook da'ni ak.]

5 Neh' na yah'da doo găă no'gweh neh huh hăă dyon-
duk, neh neh săh ni yòs'hăs hăă noh o'nis heăt chi o-
nook'da nih.

6 Neh no năh ne Je sus wa o găh ha yas'hăh, neh
kuh no noh'doh heh' o năh' noo o'năh jih neh huh'
chi o'yah daa wăs, ha wă oh seeh, De sa'do ă jo nih găh'
noo'sah saa doh?

7 Neh' no nook'da nih ne'gweh, ha wăă, Syah'da gwěă-
ni yòh, tăh ăh' deh a go gweh'da yăh, no năh găăs' oh-
wah'hne go'nya nooh na'a yo geh'sgòh: neh gwa' găăs
ho năh daa geh', o yah' găăs oh tă'ges hăă nih', neh
gon'da dyeh' hwa a'dyah dănt.

8 Neh ne Je sus' waa'wă os, Des daht', dee sek' ne
sa noh'sgwah, sah dăn dih' kuh.

9 Neh ne wah o gon daa dyeh' sho'doh'oh, de oh'gwăh
kuh no noh'sgwah, hoh dăn dyos oh: da neh' ne neh
shah wă'nis hăăt a'wă da do'găh do'noh.

10 Neh dih dyò i'wah, ne Jews ho wă'oh seeh ne
găh' ne sho wan'jăh doh, a'wă da do'găh doh: tăh ăh'
deh ga'ya nes'hăh gěh heh syah daa deh' naas'ha wih ne
sa noh'sgwah.

11 Dech ha ga wă'noh să gwăh, Neh haa yah'da deh ne
sha ge'jăh doh neh shaa'yah daat waa'gă os, De sek' ne
sa noh'sgwah, sah dăn dih' kuh.

12 O năh' ho wah'dos'oh, So' nah ot no'gweh' ne
yă oh seeh' dee sek' ne sa noh sgwah', sah dăn dih'
kuh'?

13 Da neh' haa yah da deh' ne găh' ne sho wă'jăh-
doh, neh huh' sho ni yoh'dăă ha'gă sak i găă' de'o yăn-
dee ih: neh săh'ăh neh ò'yah jih he o'dat haah ne Je-

sus, suh jih' gän dyòh'go waa nah' neh huh' go yah'da-
ye'ih oh.
14 Noh'gäh gĕh ne Je sus o noh'sa do'gäh dih gäh sa'-
on gäh, neh naa wä'oh seeh, Sat ga'ä oh, o näh naeh
je sa'jäh doh; sä noh dih' äoh hi wa naeh sak, dyä gwah'
sho si'gwaa he nä ji sa yah'da wäh.
15 Da neh noh dän'dyos oh noo gweh; neh ne Jews
he a'go o wii he neh ne Je sus ne sa'o jäht.
16. Neh da yò'i wah heht ne Jews dya'wäh oh wao'wa-
noh'gon däh ne Je sus, [neh kuh ne wa ä nih saak he-
no'da di ye äh dak a'o wa nyòh,] neh ga io nih heh a wĕn-
da do'gäh doh gĕh neh huh dyòt gont ni o dye'an dyehs
nä gää noh o'i oh'däh shoh.
17 Neh dih ne Je sus de cha go wä'noh sää gwäh, Neh
Naah nih dyòt gont' naeh nä gää he'ni yo weh' he ga'-
wihs ho i'oh deh neh huh kuh nääh' iih ni wa gye äh'
heh a gyòh'deh.
18 Neh da yò i wah heht ho sa'di gää is' ne Jews' wa-
ä'nih saak' he noo'da di ye'äh dak aa'o wa nyòh, neh ga i-
o nih he täh äh, sho' neh, deh dyò'i wah heh oh taa-
yahk' na wĕn da do'gäh doh, neh gwa' gye he wa äh,
neh hah nih Na'wĕn ni yòh, neh huh' na o da dyeeh' ne
shah da'i yah'da deek Na wĕn ni yòh.
19. O näh ne Je sus deeh ha go wä'noh sää gwäh' ha-
go yä oh'seeh, Do gäs', do gäs', neh noh gwä'os', Neh
No'aa wak' täh äh' de o gwe nyoo' hah gwis'däh ne'
a oh hwah; neh gwa', naat gaa twus' he ni o ye an dyeh
Nooh'nih: neh säh äh na gwa'nah òt noh o i oh'däh nä-
aan dyeeh', neh sho shah gaas hoh ha'eh gwah neh huh'
nä aa yeeh' No'aa wak.
20 Neh säh'äh Nooh'nih he no'oh gwah No'aa wak;
neh kuh ne yò'i wa gwe goh hot gat'hwah daa nih, he ni-
a'dye hah' ne'a oh hwah: neh kuh ne' tga gont' si'gwa
he ni yò i oh das hä'nä ä gwat' a òt gat hwah'däh, neh na-
e awa'i wa nä'gòh i gää.
21 Neh säh äh he ni a'ye hah Nooh'nih cha'go ges gwus'
ne ga we'e yoo cha ga'o hee dus' kuh, neh huh', kuh

ha'eh gwah ni yoh'dää No'aa wak ho gwe nyo̱o̱ ne ga-
nyòòh' sho̱ i gää ä'eeh ske yo̱o̱ heet.
22 Neh säh'äh Nooh'nih deh so̱o̱ gaah' no̱o̱'gweh dah-
de o yah'do weet hah, neh gwa' o i wa gwe go̱h' ho wii'
no yah'do weh'das hah No'aa wak:
23 Neh ne' ga gwee go̱h no̱o̱'gweh a o̱ wa̱'yah da no'-
o̱h gwaak' No'aa wak, shah da'yoh dä'a̱a̱k sho̱ he'ni o̱ wa̱-
yah'da no'o̱h gwah Nooh'nih. Neh haa yah'da deh ä gä-
a̱a̱k de o'yah da no'o̱h gwah No'aa wak, täh äh kuh ha'-
eh gwah de o'yah da no o̱h gwah Nooh'nih ne toh hah'o̱h.
24 Do gäs', do gäs', oh gwä'o̱s, Neh' haa yah'da deh
nä aa goh' he ni gwä'noh dääh, neh' kuh nä ë'i wa gwën-
ni yòs' ne ta geh'hah o̱h, wa o yän daht' ne' wah o'i wa-
da dyeh' yo̱ heh'o̱ weh, täh äh neh huh too̱'da a yo̱h' he-
ni ga yäh' ne go i wa äh'heh daa nih; neh gwaa' neh
ho äh'do̱h ne gä e'yaht gëh neh huh' hes ho yo̱o̱ he ni-
gaa yäh' ne̱ yo̱h heh'o̱ weh.
25 Do gäs, do gäs oh gwä'o̱s, Da weh' he ni dyò'is daah-
eeh, a gwas' gwa' naeh o näh' nä gää ne'wah, no näh
ne ga wee'yo̱o̱h ä'o̱ wa̱ wä'no̱ o̱o̱k No'aa wak' Na'wën ni-
yòh: da neh' haa di'yah daa deh nä'no̱ o̱o̱k ä'no̱h heek
ne'neh.
26 Neh säh'äh naeh he'o yäh Nooh'nih ne yo̱h heh
na gwas' ha o̱ hwa̱h', neh huh' dih kuh haeh gwah' ni o-
yee äh' ho wii ne' yo̱h heh No'aa wak neh na'o yän-
dahk' haeh'gwah na gwas' ha o̱ hwa̱h'.
27 Neh kuh neh' ho wii ne' gah has'des häh, neh
dä o̱'yah do'wet haak neh ga i'o̱ nih' neh' Ho̱ wa̱'wa̱k
no̱o̱ gweh.
28 Sä no̱h' ä swa'i wa nä ä gòh nä'gää: neh säh'äh ne
daa weh' he ni dyò'is daah eeh, no näh ga gwee go̱h' no̱n-
da'deh sa do̱h gwah'gëh he yeh'no̱nt, ä a̱ wa̱ wä'no̱ o̱o̱k,
29 Neh ne dänt hä no̱nt gäh; neh haa di'yah daa deh
ne wi yòò' gö i oh deh'go̱ no̱h', neh' naeh dän dyo̱nt'-
gä o̱h dak nä ya'go̱h hee dyeh; da o näh neh' wa eet-
gäh' ni ya go dye'ä noh', neh dän dyo̱nt gä o̱h dak nä-
yo̱nt'dat hee wat.

30 Neh na gwas' gyah dii tąh ąh' deh tah'gwis dąh : deh-
a ge gwe nyoo : neh' dih' sho he ni yaa wąs' ga ook hah'
neh huh nit ka'wih dah'gwah de gyah'do west hah : neh'
gwah huh ne wi yoo' he de gyah'do west hah, neh gaa'-
o nih' ne tąh'ąh neh deh a'gih sas goh niih he ni dwah'-
ni gooh'dąąh, neh gwa' he'nit hoh'ni gooh'dąą, Naah'-
nih ne ta geh'hah oh.
31 Neh gih shąh iih sho' kuh ą ga'da di'wa gwa'ih-
sah'se sak he'gyah daa deh, tąh ąh' waeh' deh ga i'wa-
gwěn ni yoh' na gi'wa gwa'ih sah'seh.
32 Neh ne'huh no yah na i wa gwa'ih sos' he'gyah daa-
deh ; neh kuh naagą'nuh doh ne ga i wa gwa ih sos' no-
dye ąh dah'goh heh' ha i'wa gwa'ih sos he'gyah daa deh',
ga i'wa gwěn ni yoh.
33 Neh ne swa'dąh hoht' he ta yah'da deh ne John,
neh da i'wa gwa'ih sahs ne ga i'wa gwěn ni yoh.
34 Neh dih ne tąh'ąh oo gwee'neh dweh dah'gwah
ne ga i'wa gwa'ih sos deh gye noos' ; neh gwa' ną gąą-
noh o i oh dąh sheh oh gih neh na yo gwe'nyo ook' i gąą'
o sa yech'hi yah da gooh.
35 Neh haa yah'da deh o deeh hah, de yos'dąąt heh
kuh de yoh'hat heh : neh gwah huh' ne dah ji ah' sho
ne swa gaa yąs' na'e joh'es hah'o ook he de yoh'hat heh.
36 Neh gwa' nee'yo gą is doh he ni yoh'dąą niih' na-
gyąh' ne ga i'wa gwa ih'sos naeh' he ni yoh'dąą ho yąh'
ne John ; neh sąh ąh ne ga i'oh das'hąh na'gaa wii
Naah'nih, ną ga dyą'nehk dąh, neh shah ga i oh'das hąąt
na ga'di wah dąn dyeeh doh' ga i'wa gwa'ih sos he'gyah-
daa deh, he ta geh'hah oh Naah'nih.
37 Neh kuh Naah'nih ha o hwgh, ne ta geh'hah oh,
ha'eh gwah ha i'wa gwa'ih sos he'gyah daa deh. Neh niis
nah'soh gat gaah, naas'she wą no'gą sak neh' gih shąh
na e'swat gat hwą'sak, he ni s'yah'doh'dąą.
38 Neh kuh ne tąh'ąh deh waat' he swa yah'da deh
nas'wą noh ; neh sąh'ąh haa yah'da deh ne toh hah'oh
tąh ąh deh she swa'i wa gwěn ni yoo'tah.
39 Neh swih naas no ya'dos hah'do gąh'dih ; neh sąh'ąh

ne' neh huh ni swą'noh do nyoh syòh'dąąh, ni swee neh'
ga sah', nąą yò'i wa da dyeh' ą'jo heek: da neh', ne'huh
ne'neh ne ga i'wa gwa'ih nos he'gyah das deh.

40 Neh kuh ne deh'swa ga yąs' neh huh a'e swa yoh'
he'gyah das deh, a'e swa yąn daht' i gąą, ne' yoh heh o-
weh.

41 Deh'gye noos' ną yo'geh są ni yòs' no'gwe'neh i gąą
ą dweh dah gwak.

42 Neh gwa' ne gwa'yąn dee'ih, he tąh'ąh deh swa-
yąh' no nò'oh gwah'shąh Na'wěn ni yòh ne swa yah'da-
goo.

43 Neh nooh'sąą noh' Naah'nih a ga'dye ăh'dah gon'-
dyeh ha gyoo; neh dih ne deh aa oh' aas'gwa'gòh:
neh' gih shąh no yah' on'da eh ha o hwąh' hoh'sąą noh
a'o dye'ăh dah'go'on dyeh, neh' naeh naas'she swa gòh'
ne'neh.

44 A noo ya wąąh nae'swa'i wa gwěn ni yòs neh', iis
sho kuh swa da'deh są ni yòs tah', neh kuh ne tąh ąh'
noeh' deh'swih'sa goh' ne' gòh są ni yòs'tah Na wěn ni'-
yoh gěh i gąą' sho' dwah'dąn dyos?

45 Są noh' neh huh ną swą'noh do'nyoh syòh'dą ook
na e'sweh he'aak ăs ho gwa i'wa yąh'da nooh' noo he'tąh-
dyoh Nooh'nih: neh' waeh ne'huh ne sha yah'daat
ne sho swa i wa'yąnt hah, neh' ne Mo ses neh he'o weh
ha yah'daa deh ne de swa'dą non'dah goh.

46 Neh sąh'ąh theh'she swa i'wa gwěn ni yòs'doh gih-
shąh ne Mo ses, neh waeh naas'gwa i'wa gwěn ni yòs'-
doh nąąh iih; iih sąh'ąh ha gat'hyò wii ho'ya do nyoh.

47 Neh waeh' gih shąh ną gă'sak deh swa'i wa gwěn ni'-
yòs tah no'o ya do nyoh', a'ną yaa wąh' ą swa'i wa gwěn-
ni yòs' ne gwąą nooh'?

O'I'WAH VI.

NEH no nąh' shah ga'at ną gąą noh o'i òh'dąh shoh',
O nąh ne Je sus eh ta'nyo dai yahk' ne Ga li lee,
neh' neh Ti be rias o weh' tga'nyo da eh.

2 Neh ne gän dyòh'go wa näh' wa o'was heeh, neh ga
i'o nih he wa ă'nont gaa tòh' no i'wa nää gwah'dohs, he'no-
go ya dye äh'syoos no di neok'da nih.
3 Neh ne Je sus ho non'dohk'dah'oh he'gae'non deh,
neh ne' neh huh' da'a dyääh' kuh' na go'i o nya nih.
4 Neh' ne de wa da wă'oh gwah, heh ni ă non dek ha-
o'ees ne Jews o näh' des gă'oh ni ga'wihs.
5 Neh dih no näh ne Je sus waat'ges gòh, neh' ne
gän dyàh'go wa näh' ya'go gäh neh huh' da o'nont gaa'-
deh gon'dyeh, he'o weh ni äh'dyoh, neh na wă'oh seeh
ne Phi lip, Ga'ă o weeh' ne gäh' hă dwaah'gwa'ni neh
neh nă gää' a'ă non dek ho niih'?
6 (Neh' ne wa oh ni go'äk deoh heh' neh huh' na'o-
wăn noo wäh: neh säh'äh neh' ha'o hwah'. ho noh'doh
naeh he'nă o yeoh.)
7 Det hos'nyeh oh ne Phi lip, ha wă'oh seeh, Dek nii
de wäh'nyah ooh ni gah'si yoh'hă gee no yò'i wah säak
neh' o äh'gwah täh äh neoh tah'de ga yee ih' naah'de-
yo gweh'da gee sah ni wah syon dyeh'ah ha'a diik.
8 Sha yah'daat na go'i o nya nih, An drew, Si mon' Pe ter
de ya'dă no deeh, ha wă'oh seeh,
9 Sha yah'daat naak sah'a ah neh huh' i ehs wis' ni-
yò'äh gwa geeh' ne barley noh o'äh goh'däh ho'yäh
de gă'ja geeh' gwah huh ni gän jahs a'ah: neh gwas'
a naeh' nah ot ne'neh a wa des' he ni o'nont gah deh'?
10 Neh neh ha wää ne Je sus, Ech hih'dyooh nă'no-
gweh. Da neh' neh wa sòh' o ge'oh jaa yäh he'o weh
ni o di yah'da ye'ih oh. O näh' ho no dyän das'oh nă'no-
gweh, neh huh' neo neh wis ni ă'näh nyah'es häs'häh.
11 O näh' ne Je sus de oh'gwäh neh o äh'gwah neh'
kuh no näh' de o'dă no nyos'oh, neh wa'go yahk'ho os
na go'i o nya nih, da o näh neh ha go'i o nya nih neh'
naeh ho sas'ha go di yahk'ho os neh oh dah'gëh hă nih'-
dyoh; neh huh' kuh ha'eh gwah noh o wäh ne gă jeh,
ga nyôoh' sho he'noh det ho non'do än jo nih.
12 Neh' no näh wa o'noh daht, ha go yă oh'seeh na-
go'i o nya nih, Sa ji'o eek do sa jik ne de yo'dyahk ho-

nyoh o'da dă'oh, neh nă gă'ook hah gwis'dăh deh o'yes-
hah ooh.
13 O năh' sa di noh'gwăs ho nyooh, neh' neh was hăă
dek nă' sga eh ni gah'as hăă gee oh ga'noh heht neh' de-
yo'dyahk hoh o'da dăă'oh neh' wis ni yo'ăh gwa gee-
noh, ne barley noh o'ăh goh dăh neh huh' na o'dih shă-
nih ne găh' no non dek ho'ni noh.
14 Da neh nă'noo gweh no năh' wa ă'nont gast hoh
he ni yo'i wa'nă ă gwat na'o yă no wăh' ne Je sus, ho năă',
Neh nă găă do gas gai'wa gwens ni yoh neh No do'gas'de-
nih na yo'neh he'yo ă ja deh.
15 Neh' dih ne to noh'doh ne Je sus heh tga gont'
sho ănt hă neh gah has'des hăh ă'no dye'ăh dek ă'ă wa-
ye nooh, neh' kuh ne go'wăh go waah ă o wa yoo nih',
o na'eh hoh dăn'dyos oh neh huh' he a wee nooh' heh ga'-
e non deh ha oh'hwah ge'ah.
16 Neh' dih no năh' oh dwa'dah son da ik neh so'eh,
neh huh' heh tga nyo da'eh he o nee nooh' na go'i o nya-
nih,
17 Neh' neh ga'o wa gooh ho non'deh noh'dah hoh,
ga nyo dăăh'gĕs'hoh he'o nee nooh Ca per na um' gwaah.
Da neh' neh o năh' de yo'dah son da i goh ah soh' ne
Je sus de a go yah'do wăh'oh.
18 Neh' neh o năh oh wa'de nyo'dăăt git, neh' o ga'i-
o nih heh' soh jih oh'ge o waa nănt.
19 Neh' dih no năh' nooh săh', gee ih' gih shăh',
he yot'gat hwăh ni'o nee nooh' heh ho noh sat hwă'o dyeh,
wa o wa găh ne Je sus o ne'gah gĕs'hoh i'eh; neh neh
dos gă'oh da ot'his doo'dyeh he ni ga'o yoo dyeh: neh
neh wa o'noh dyohk.
20 Neh' dih ne Je sus ha go yă'oh seeh, Iih neh'huh;
să noh' ă swah'dyohk.
21 O năh' neh huh ni yoo weh' a gwas' wa o di gaa yăh'
wa'o wa goh' waa'deh noh'dăăh ga'o wa gooh: dah,
a gwas' wah o'gon daa dyeh' neh huh' hoh wah'dih heht
he'dyo ă ja deh' he'oo weh hwa'o ne noo'dyeh.
22 Neh no năh' o yah wah oo hăht sa wă nis hă dăh,

neh nă'noo gweh neh' sga nyò dăă di'gwah ta dih'si aah,
no năh' waa di gah'ă yooh heh tăh ăh deh ga'o waa yăh
no yah, neh sho' kuh no non'deh noh'dah hoh na go'i o-
nya nih, neh kuh ne tăh ăh naeh ne Je sus neh huh
de o deh noh'dah hoh ne' ga o wa gooh naeh he'o weh
ho non deh noh'dah hoh na go'i o nya nih, neh gwaah' naeh
neh ho noh'hoh ge'ah ho noh'dăn dyooh:
23 (Neh huh gwaah' naeh o yah' ne' ga o wah Ti be-
ri as da wă'noh dăn dih, oh wa dii yoh dos gă'oh he o weh
ni o di'ăh gwa go'noh, no năh' shah tha dă nyo'nyooh Na-
yah'da gwĕn ni yòh,)
24 Neh dih nă'noo gweh no năh' waa di gah'ăă yooh
heh' neh huh' de eh ne Je sus, kuh ha'eh gwah na go-
i o nya nih, o năh' ha'eh gwah ga o wa gooh' ho non'deh-
noh'dah hoh, Ca per na um he o di yos'oh, ho wă'yah dih'-
sa goo'dyeh ne Je sus.
25 Neh' no năh' sa'o wa găh' ne Je sus he'o weh he-
ehs sga nyò dă di'gwaa, neh no wă'oh seeh, Rab bi, wă-
doh' ne găh niis neh huh' sa yos'oh nĕk huh'?
26 Do saa'go wă noh'să goh ne Je sus, ha wăăh', Do-
găs', do găs' neh noh gwă'os, Tăh'ăh deh neh' deh-
sgwa'yah dih'sak tah heh' e swat'gat hoh no i'wa năă'-
gwat, neh gwaa' sho ga i'o nih heh' e swaa'gwaak no-
ăh'gwah, neh' kuh heh e swah'daht.
27 Să noh' neh ă swa i oh'deh go'ok na'e swa yăn daht
ni yees nah ot neh' ga i wah do'eh; neh gwaah', [swai-
òh deh'go ok] na e'swa yăn daht' ne wa goh neh, hwah-
o i wa da dyeh' yoh heh'o weh ni ga'gas deh, neh ne'neh
No wă'wak no gweh' oh shee joh: neh ne găh Na'wĕn-
ni yòh ne Gah nis'hăh ho i'wa ni yă dii, [no'aa wak.]
28 O năh' ho wă'oh seeh, A'ne găh' nă ya gwa dyeeh',
na ga gwe nih' i găă neh a'ya gwa dye'oh daat no i'oh-
das hăh shoh Na'wĕn ni yòh'?
29 Des ha go wă'noh săă gwăh' ne Je sus ha go yă'oh'-
seeh, Neh' ne găh nă găă ho i'oh das hăh Na'wĕn ni yòh,
neh' năs he swa'i'wa gwĕn ni yòs ha yah'da deh neh' toh
hah'oh.

30 Neh′ neh sho wă′oh seeh, A′nah ot′ ne găh′ no i′oh-
dus′hă nă′ă gwat′ ăh so′dah siih′, a ya gwat′gat hoh′ i găăh
a′gwa′i wa gwĕn ni yos′ kuh′? a ne găh′ nah ot′ sa i′oh-
deeh?
31 Neh nak hih′nis hoh naeh′ ha diis gwah′ ne manna
he′o weh neh ga nyooh′ os dă′ăh yo ăn′ja deh′goh: neh-
huh′ ni ga yee ăh′ he′gaa yaa doh, Neh na′go ya wii no-
ăh′gwah nă on dik seek gă o′yah gĕh′ dya weh′dah goh.
32 O năh ne Je sus′ ha go yă oh′seeh, Do găs′, do găs′
neh noh gwă′os, neh neh tăh ăh neh′ ne Mo ses deh-
she swa wis′gwah no ăh′gwah neh gă o′yah gĕh dwah-
dăn′dyos gwah; neh gwaah′ Naah′nih nach she swa′wis
ne gaah′gwa gwĕn ni yoh ne gă o′yah gĕh dwet hah.
33 Neh săh′ăh neh no ăh′gwah Na′wĕn ni yoh gĕh
dya weh′dah goh neh ne′huh haa yah′da deh ne to dyah′-
dăh doh ne gă′o yah gĕh, neh kuh neh′ yoh′hees hăh
daa′yah do′weh daa nih he′yo ă ja deh.
34 O năh′ ho wă′oh seeh, Syah da gwĕn ni yoh′, dyot-
gont′ neh da gwa′wih seek nă găă′ o ăh′gwah.
35 Neh′ ne Je sus ha go yă oh seeh, Iih′ ne găh no-
ăh′gwah ne yoh heh′o weh: neh ha yah′da deh ne′
neh huh ănt hat′gon duk he′gyah daa deh dee′wăn doh′
ta o dos′weh dăh; neh′ kuh haa yah′da deh neh′ iih
ă a′gi wa gwĕn ni yos′ de′wăn doh′ ta ah′dat hăh.
36 Neh gwaah′ waeh ne gwă oh′seeh, neh′ naeh neh′
sgwat gaat hwăh, tăh ăh gwaah deh swa′i wa gwĕn ni-
yos dooh.
37 Ga gwe goh′ he ni yooh′ dă o′gyah do′weh dăh Naah′-
nih hah de ga gont′ ă wa′gyah do wăht; neh′ kuh ha-
yah′da deh neh iih′ ă a′gyah do wăht tăh′ăh deh tah′-
gwis dăh to′da ga ye′ăh′duk neh sih′ shoo ho sa′e is.
38 Neh săh ăh heh dwa ga′dyah dăh′doh ne gă′o yah-
gĕh, tăh ăh deh neh niih′ i găă ak ni′go ăh neh′huh′
ngo gyeeh; neh gwaah′ he′nit hoh′ni gooh′dăăh neh′
ta geh′hah oh.
39 Neh′ ne găh nă găă nit hoh′ni gooh′dăăh Naah′-
nih neh′ ta geh′hah oh, neh ne ga gwe goh he ni yooh′

de u'gyah do'weh da niih tah gh deh tah'gwis dah ta'wa-
gah'dooh; neh gwaah' nes ge'ges goh gwah hoh' nee-
swă'nis hă gont.
40 Neh' gwah hoh' nă găăh nit'hoh'ni gooh dăăh ha-
yah'da deh net ha geh'hah oh; neh naah'de yo gweh'da-
gee' nă'oo găh No'as wak, ă'o'i wa gwĕn ni yoh' gwah-
hoh', ă o'yăn daht' ne'neh ne' yoh hees hăh ne' wah o'-
i'wa da dyeh: neh' kuh ne daht he'yah da'ges goh ne
swă'nis hă gont.
41 O nah' ne Jews wa dih'was hă'nyo goh ha yah'da deh,
neh ga i'o nih heh' wa ih, Iih' ne gah no ăh'gwah ne
gă'o'yah gĕh dyo dyah dăh doh.
42 Neh' ne'o năăh; Tah'ăh găh deh neeh' nă găăh Je-
sus de o a' wak ne Jo seph, neh nă găăh nooh'nih kuh
no'noh'ăh et hi'yăn dee ih? a'ne gah' ni yoh dăăh' he go-
waah' ha doh' gă o'yah gĕh dwa ga'dyah dăh'doh?
43 Neh' dih neh Je sus des ha go wă'noh să gwăh
ha go yă'oh seeh, să noh' ă swa'i was'hă nyo'gwa ooh.
44 Deh soo gaah' ne'o gweh de o gwe nyoo' neh huh'
ga dant'goh dak he'gyah daa deh, neh sho' o gwe nyooh
neh Naah'nih ne ta geh'hah oh neh' hă o'yah da'di ăn-
toh: neh' na eh Nih ăs he'yah da'ges goh ne swă'nis-
hă gont.
45 Neh' ne' ga yaa doh he'o weh no di do găs'da nih,
Neh ha di'yah daa deh, ga gwe goh' neh ă o go'i o nyăh
Nas'wĕn ni yoh. Nah' dih ga i o nih hah de yo gweh'da-
geeh no gweh neh' go o găh i găăh, neh' kuh haa yah'-
da deh Naah'nih dya go'a wih'dah goh' he go de'yăs doh,
Iih' o gyah'do wăh' ne' neh.
46 Tah'ăh' naeh deh neh neh' so gaah' ne'o gweh
a'o gă'ooh Naah'nih; neh sho kuh ne' neh huh' i gaah'
ta weh'dah goh ha yah'da deh Na'wĕn ni yoh; neh' naeh
ne'neh ho găăh' Naah'nih.
47 Do găs', do găs' oh gwă'as, Neh haa yah'da deh
neh' Iih' ă a gi'wa gwĕn ni yoh, ho yah' ne'neh nee wah-
o'i wa da dyeh yoh hee shăh'.
48 Iih' ne gah no ăh'gwah ne' yoh heh'o weh.

49 Neh nech chih'nis hoä'gä aah do gäs' ha düs gwah'
ne manna, he o weh neh ga nyäöh' os dä'äh yo än'ja-
deh'goh, neh' kuh no ni'ee yooh.
50 Neh' ne gäh' nä gääh no äh'gwah ne gä o yah gëh
dyo dyah'däh doh, neh' no gwe nygoh' naah'de yo gweh'-
da gee ä yon'dek ho nih täh äh' kuh ta ya i'yeeh.
51 Iih' ne gäh ne yoh heh'o weh no äh'gwah ne gä o-
yah gëh dyo dyah'däh doh. Son dih gwa'nah ot ne'o-
gweh ä'aah'gwaak nä gääh' neh na yò'i wa da dyeh ä o-
heek: neh kuh' no äh'gwah ne dä gyah'do weet neh
ne'huh ne geh wa'ah, neh' ne gäh nä gääh' dä gyah'do-
weet nä ya'oh hes dak he'yo än ja deh.
52 O näh' ne Jews ho noo hoh' sho' kuh oh ta dii'wa-
geh'ha nooh, hä no doh', A ne gäh ni dyo ye äh'dah gooh'
nä gääh' ho gweh' ho gwe nyooh' äs'he gyoh naah wa'ah
na e dwaak'?
53 O näh' ne Je sus ha go'yä oh'seeh, Do gäs', do gäs'
òh gwä'os, Neh' gih shäh nä gä'ook neh deh swa gooh
naah wa'ah No wa'wak no gweh', neh kuh s'e swa ne'-
ge äh naat gwäh'sah, täh äh deh oa'tooh dah swa yäh
ne'yoh hees häh ho swa yah'da deh.
54 Son'dih gwah ä aak' ne'geh wa'ah, neh' kuh ä a'ne-
ge'äh ne get gwäh'sah ha aah' ne'neh ne wah o'i wa da-
dyeh yoh hees häh; neh' kuh neh Iih' äs he yah da'-
ges göh nee swä'nis hä gont.
55 Neh säh'äh ne geh wa'ah do'gäs o weh' gak hwah'-
o weh, neh' kuh ne get gwäh'sah do'gäs o weh ha'eh-
gwah, ä ye'ah'da no wäh.
56 Neh ha yah da deh ne neh' ä aak ne geh wa'ah, ne
kuh ä a'ne ge'äh ne get gwäh'sah, neh huh' dyòt gont'
hah nont' he'gyah daa deh, neh huh' kuh näöh iih geh-
nont' ha yah'da deh.
57 Neh he'neh ta geh'hah oh ago heh'o weh Naah'nih,
neh huh' kuh gyh heh'goh has yah'da deh Naah'nih,
neh huh dih' kuh ha'eh gwah nä yaa wäh' ha yah'da-
deh ne neh' ä a dek ho nih he gyah daa deh, neh waeh
ne' neh huh' ä o'heh go'ok he'gyah daa deh.

58 Neh' ne'gah' nă găăh ne gaah'gwa'gwĕn ni yŏh ne-gă o yah gĕh dyo dyah'dăh doh: tăh ăh' na eh' neh huh' deh oh'dăăh haa'diis gwah ne manna nech hih'nis hoh'-gă gah ho'ni'e yooh' gwah huh neh' haa yah'da deh ne-neh' ă a'dek ho nih nă găăh o ăh'gwah hă yo'i'wa da-dyeh ă oo heek.

59 Neh' nă găăh' neh o'i oh dăh shoh wa ă'ah syoos he'o weh hă nont'gă nis'at hah, he'noh weeh ha di'o nya-nih ne Ca per na um.

60 Neh' dih no nont'gah'deh na go'i o nya nih no tăh wa'ă'no oh' nă găăh', ho năăh', Ga noo oh he ni ga'i-oh' dăăh; so'nah òt go gwe nyooh' ă ya go dii'wat hon-deek?

61 Neh gwaah' ne' ta yăn dee ih ne Je sus na yah'da-gooh, heh oh to non de'yăh hih'da nooo' na go'i o nya nih he ni ga'i oh dăăh, neh na go yă'oh'seeh, e swa'i'wa et-găhd gah hă găăh?

62 Neh' gwaah' gih shăh ne dyă gwah aas'he swa'găh No'wa'wak noo'gweh heh tyăh' ho sa'eeh he'o weh yaa eh' tăh dyo dak, la'ne neh'?

63 Neh ne'huh Not hwa'is hăh ne wa doh'hes dah'-gwah; tăh ăh' naeh nòh wa'ah deh os hă no'nyah dah'-gweeh; neh' no wăă noh niih' ne gwas'nyeh seh ot hwa'-iis hăh ne'huh, neh' huh ne'yeh heh.

64 Neh gwaah' ne' da swa'dyes doh ne tăh ăh deh-swa'i'wa gwĕn ni'yòs tah, Neh [illegible] ne sho da'wah-saa wăh chih a'yăn de ih' sho ne Je sus he'ni a di'yah'da-deh ne' de a dii'wa gwĕn ni yòs'tah, neh' huh haa yah'-da deh ne' neh huh' nă o yeeh' ă e'dă nii noh ă'o'yah-daat'gah.

65 Neh huh, ne aweăăh, Neh dyo i'wah nă găăh he-weh huh' ni wa gyè'ăh gwa' o wiih, tăh ăh' de o gwe-nyooh' no gaah ne'o gweh nah huh' o daat'gon dak he'-gyah daa deh nă gă'aak i găăh neh Naah'nih de oh'haa-des'hă wiih.

66 Neh huh' hi yòò weh' ne'neh oh wah'sa wăh ho'-nont'gah'deh na go'i o nya nih sa ă noh geet, tăh'ăh' ne-

de gäh' o sa'ă noh seeh' ne Je sus no ă do'o gwah oh'-
ga gon duk.
67 O näh ne Je sus ha go yă'oh seeh ne was hääh dek-
ni' sga eh [ni ă non diih], Neh' gäh no'yah jih näh'
jis hă sweeh?
68 Neh ne Si mon Pe ter do sa o wă'noh sää göh, ha-
wääh', Syah'da gwën ni yöh, so nah öt ne gäh' no yah'
haas ha gwa'yah do wäht? iis' wach ne gäh' is haah'
no wää noh' ne'yoh heh'o weh.
69 Neh kuh na gwa'i wa gwën ni'yöa tah täh äh dah de-
yo gwah'ni go'ă gee' heh' iis do gäe' ne' Christ, Ne'-
aa wak no heh'o weh Na'wën ni yöh.
70 Des ha go wă'noh sää gwäh ne Je sus, Täh'äh gäh
Jih' deh gwa'yah dää gwäh nă gää neh was hääh dek-
nii' sga eh' ni swa dii, sha yah'daat ne'huh he'ni swa dii
hă nis'he o noh?
71 Neh was'nyeh'duk haa yah'da deh ne Ju das Is ca-
ri ot, ho'aa wak ne Si mon: neh täh'äh ne'neh ne gäh
nă o'dă ni noh, neh sha yah daat nă gää ne gäh' ne was-
hää dek nii' sga eh', [ni ă'non dii.]

O I'WAH VII.

NEH' no näh' shah ga'at nă gää noh o'i eh'däh shoh,
de öt'taah'gwäh ne Je sus, Ga li'lee' he a wee ngo:
neh täh äh ne täh'äh neeh de o gä yäs ne' neh huh'
sa'at ha di no geh' ne Jews, neh ga i o nih ho nih'sa-
guh' ne Jews sa'o wa nyöh.
2 De neh' ne Jews he'ni ă non dah'hwe o'ees no näh
gääs wa ă'noh hni gă os syò dooh o näh' hwah o'e a dyeh.
3 Neh dih' ga'i o nih ho wă'oh see ne de ă non dă'non-
deeh, Sat hă daat' näk hò'o weh, neh huh' hoh seeh' ne
Ju dea; neh ne'ă nont'gät höh' i gää' ha'eh gwah ne
sha'iio nya nih he'ni ga i oh'das yöh'dääs ne sa di'wah-
dän'dyeh doh.
4 Neh säh äh' wach, ne täh äh' deh sgo gaah' no'-
gweh na dah'seh doh'gäh hah gwis'däh no'gn dyeh, neh

kuh ne don daa'wih sa'go ook ne'a oh hwah ne gwah'
taa'ga ahk' a'o wa yan de'i aak. Neh' gih shah niis' neh-
huh' nih sye hah' na gaa' noh o'i oh'dah shoh, sa da'dyah-
do'dah sih na gaa he'yo an ja deh.
5 (Neh sah'ah ne tah'ah ha'eh gwah ne de'a non da'-
non deeh de o wa'i wa gwan ni yòs'tah.)
6 O nah ne Je sus' ha go'ya oh'seeh, Tah ah' ah soh'
teh o'ee he ni wak'nok dòòt: neh gwa' niis he ni swa'-
nok dòòt dya'wah oh sho' naeh' o deh'sah oh.
7 Neh he'yo an ja deh' tah ah' deh o'gwe nyoo' na e'-
swas swa ah, neh gwa' niih na ges'swa as, neh ga i'o nih';
he gi'wa gwa'ih sos he ni yòh'daa, wa eet'gah' ne' neh-
huh wa doo nih' ne ga i'oh das'hah.
8 Neh huh' hoh swee he'o weh' dwa dek'hwe'o oh: tah-
ah niih' ah soh' neh huh' taa gee he'o weh dwa dek-
hwe'o oh; neh sah'ah nah'soh deh'o gwee goh' deh o-
yoo' he ni wak'nok dòòt.
9 Da neh' no nah' neh' sha go'ya os na gaa ni yò'wa-
no gee, ah soh' neh huh' sho hah dyoh' ne Ga li lee.
10 ¶ Neh gwa', no nah ne' de a non da'non deeh
neh huh' chi o ne noo', o nah' ha'eh gwah neh'huh he a'-
wee noo he'o weh' dwa dek hwe o'oh, tah ah deh neeh'
na'o da'dyah do'dah son'dyeh, neh gwa' na dah'seh doh'-
geh he ni yòh'da an dyeh.
11 O nah ne Jews ho wa'yah dih'sa goh he'o weh' wa-
dek hwe'o oh, neh kuh ne'o naa', Ga a ne gah' ni ehs'?
12 Neh ne wee sòh' ho di wa nòh'da nyo nyoh' ne-
gan dyòh'gwah gěh, ha di'was'ha nyo'gwa oh haa yah'da-
deh: neh sah'ah gyee na'non doh', Neh ne huh no-
gweh'di yòò: o yah'shoh oh' kuh na'non doh', Tah'-
ah; ha goh'ni goh'hoh da nih' ne huh ne gan dyòh'-
gwah gěh.
13 Neh huh gwa' naeh, tah ah' deh so gaah' no gweh'
ne gwah' ta'a dwa no ah neh a ot hyò wih, neh sah ah
no wan'dis ha'nis ne Jews.
14 Da neh dih, no nah' noo hah de'wah sa noh chi-
gaa'wihs ho non'dek hwe'o oh, neh huh' he a we noo' he-

o'yo̱s o̱h ho no̱h'sa do'gă̱h dih ne Je sus, wa'di o̱ nyă̱h' kah.
15 Neh ne wa o di'wa nää'gòh ne Jews, ho nă̱ă̱, A ni-
yòh'dă̱ă̱ haa'yă̱n de ih' ne ga ya'no̱h dah sho̱h o̱h nă̱ gă̱ă̱' ho̱ gweeh', heh tă̱h ă̱h naeh de wă̱n do̱h' de o de'yă̱s do̱h'!
16 Des ha go̱ wă̱'no̱h să gwă̱h' ne Je sus', ha wă̱ă̱, Neh
he ni gi òh'dă̱ă̱ tă̱h ă̱h' deh iih' deh'a ga wă̱h, neh gwaa' ne ta geh'hah o̱h.
17 Neh gih shă̱h neh, so̱n'dih gwa'nah ot ne'o̱ gweh,
ă̱nt ho ga yă̱h'seek neh huh' nă̱ o̱ yeeh' he'nit hoh'ni-go̱oh'dă̱ă̱, neh nă̱'a̱ yă̱n deeh he'ni ga i òh'dă̱ă̱, neh na'-dih gwah Ha wĕn ni'yòh gĕh dya'weeh do̱h; neh gih-shă̱h' neh, a'dih gwah iih' sho̱ ak ni'go̱ ă̱h he ni gyee-hah' ges nyehs.
18 Neh' waeh ne'a o̱h hwa̱h' hoh ni'go̱ ă̱h he ni a ye-
hah' haas'nyehs, neh ha wih'sa go̱h ne' a o̱h hwa̱h' a'oh să̱ ni yò'aak: neh gwaa' haa yah'da deh ne neh' i gă̱ă̱' ha wih'sa go̱h na'òh să̱ ni yò'aak ne to̱ wa̱h'ha̱h-o̱h, neh shah gaat' ne' neh ne ga'i wa gwĕn ni'yòh, tă̱h ă̱h' kuh deh waat' haa yah'da deh ne tă̱h'ă̱h deh-ga'i wi'yòs'do̱s'hăh.
19 Neh' gă̱h ne tă̱h'ă̱h ne Mo ses deh she'swa wii ne
ga ya'nes hăh, neh' dih ne tă̱h'ă̱h deh gaat gaah he'ni-swa diih' deh swas'de is do̱h' ne ga ya'nes hăh! A'na-eh go waa' neh' swih'sa go̱oh' naas'gwa nyòòh'?
20 Det ho'dis nyeh'o̱h ne gă̱n dyòh'gwah gĕh, ho nă̱ă̱',
Neh na nis'he o no̱h' hya'dyă̱ niih': so̱ ne gă̱h' nah ot' neh ga wih'sa go̱h' na'ye sa nyòòh'?
21 Je sus do̱ sa'go̱ wă̱ no̱h'să gòh, ha go̱ yă̱ o̱h'see, neh
ne̱ sga i'òh das'hăăt a ga dyòh'da do̱h, neh ne ga gwee-go̱h' e swa i wa'nă ă gòh neh' dyo i'wah.
22 Neh dih' waeh ne Mo ses' she'swa wii neh, ga ya-
no̱h dah'go̱h, [cir cum ci sion ga ya'so̱h,] (tă̱h ă̱h' neh de̱h ga'i o̱ nih he' neh huh' ni dya'we no̱o̱ haa yah'da deh' ne Mo ses, neh gwaa' haa di'yah da deh' nech hih'nis-ho̱h'gă̱ o̱o̱h;) da neh' dih gă̱ă̱s ne she swa'ya no̱h'tah no̱o̱'gweh na wă̱n da dò'gă̱h do̱h'gĕh.

23 Neh' gih shăh' no'gweh a wăn da do'găh doh'gĕh
a'a gòh na'o wa ya noht, neh' i găă na'gă aak dah'de yò-
dyah'gooh no'ya'nes hăh ne Mo ses: neh dih găh dyo-
i'wah swa noh'kwăh oh he'gyah daa deh, heh, ha yah'da-
gwee goh' no'gweh sa gee jăht' na wĕn da do'găh doh'
wă nis hă deh ?
24 Să noh' neh dă swa'yah do'weh dah'gwaak he ni-
yòh'dăă ne wah ont'gat hòh', neh gwaa' swa ye'ăh dah'-
gwaak he dă swa'yah do'wet haak nòh dye'yah do'weh-
dah'jih.
25 O năh gyee ho năă' ne Je ru sa lem ha di no geh',
tăh ăh găh' deh neeh' nă găă ne'ă nee' ăs'ha gwa nyòh ?
26 Neh gwaa' ne' jat gă'ă oh, oh haas deh' ăăh hot'-
haah, neh găn dyòh'gwa ăh, neh kuh neh, deh tah'gwis-
dăh' de o wă'oh seh. Neh' găh no do'găh ooh ho nă'noh-
doh ne tă nă'noh do'oh, he neh' do găs' nă găă ne
Christ ?
27 Neh' gwaa' naeh ha yah'da deh nă găă ho gweh,
dwa'yăn dee'ih he'o weh nit ha'we noo: Neh gwaa' no,
năh' naeh ănt heh' ne' Christ, ă gă'aak deh so gaah'
no gweh deh a'go noh'doh he'o weh non da'eeh.
28 O năh' de oh'sănt hwah'oh ne Je sus no noh'sa do'-
găh dih'gĕh, he'noh weeh ha di'o nya nih, ha wăă', Neh'
ne de jaa oh' sgwa'yăn dee ih, kuh he'o weh' dwa'geeh-
doh: neh ne tăh'ăh deh iih' deh ak'ni go'ăh he'neh-
huh a gyoo', neh gwaa', ha yah'da deh ne ta geh'hah oh
ga i''wa gwăn ni yòh, neh kuh' naeh ne tăh'ăh deh'she-
swa'yăn dee ih.
29 Neh gwaa' ne'yăn de ih; neh săh'ăh ne' neh huh
dwa geeh doh' he ta yah'da deh, neh' kuh ta geh'hah oh.
30 O năh' wa ă'nih saak' he no'da di ye'ăh dak' a'o wă-
ye nooh': neh' dih ne' deh soo gaah' no gweh' de o wă-
nis'oh da eeh, neh gai o nih heh ah soh' teh o'eeh he-
ni dyo'is daah eeh de yo'do găh'doh ha yah'da deh.
31 Da neh' ne' gòt gah'deh no gweh' wa o wa'i wa-
gwĕn ni yòs, neh' kuh ne'o năă, Neh no năh' ănt heh
ne Christ, neh' gă neh, si'gwaa he ni yò'i òh'das hă'nă-

ä gwat' nä an dyeeh, naeh' he ni yoh'dää, nä gää' ho-gweh' ho dye'oh daa doh?

32 Neh ne wa ä no ook ne Pha ri sees, heh, ho di wä-noh'da noo nyoh' ne gän dyoh'gwah göh ne noh o i oh'-däh shoh' o di'wa deh' ha yah'da deh: O näh na dih'sä-no wa näs' ha di'yah don twus', kuh ne Pha ri sees, das-ha go dih'hah syooh' neh' sha go di ye noos nä o wa yee-nooh.

33 O näh ne Je sus' ha go yä oh'seeh, Neh ne' dah-ji'ah sho nah'soh neh huh' ä geh'seek he swa yah'da-deh, o näh' neh huh' häs geeh he ta yah'da deh ne ta-geh'hah oh.

34 Neh näs gwa'yah dih'saak, täh äh gwaa' taas'gwa-gäh, neh kuh he'o weh nä geh'seek deh aa oh' neh huh' a'e swa yoh'.

35 O näh ne Jews' de o non da dä oh'seeh, Ga'ä o weh' noo ne gäh' hä eeh', nä ga gwe nih' taas'he dwa gäh'? neh huh gä'noo hä eeh' he'o weh ni a'di no ge nyoh' ne' de o'non doo gwäh, haa di'yah daa deh' nooh'to no ä'joh-däh'shoh, ne neh' i gää' ä o go'i o nyäh' ne Gen tiles?

36 A nah ot' noo ne gäh' gän doh' he'a doh', Neh' naeh näs gwa'yah dih'saak, täh äh gwaa' deh aa oh' aas'-gwa gäh: neh kuh he'o weh nänt gih'dyon dahk, täh-äh' deh o'gwe nyoo' neh huh' non de sweeh?

37 Neh nee swä'nis hä gont, ne wä nis'yo wa näh' o doh'-oh he wa dek'hwe'o oh, de o'dah oh ne Je sus, de oh'-sänt hwah'oh, ha wää', Neh' gih shäh ne son'dih gwa'-nah ot ä a'ah daat häh neh huh' sho nit heeh' he'gyah-daa deh, haa ne'ge äh.

38 Neh haa yah'da deh nä o gi wa gwän ni yos', änt ga-ye ih' he ni ga wä noh'dää no ya'dos hä do gäh'dih, ne waa doh', neh heh ta wän'nyah'saat än dyo ya gäh'o ook, nä yo'dih hah'dän dyo'gwa ook' ne' yoh heh'o weh' no'-ne ga nos.

39 Neh gwaa' waas'nyeh dak Not'hwa ih, neh haa di'-yah daa deh' nä an dii'wa gwen ni yos' i gää ä an'di yee-nooh' ne'neh; neh säh'äh' nah'soh deh dwat'gah wä-

noh' Not hwa'is hă do gäh'dih, neh säh äh nah'soh de-
ga äh saa oh' deh o'doh oh haa yah'da deh ne Je sus.
40 Neh ne' gòt gah'deh noo gweh no näh' sha ä'no-
ook' nä gää' he'na o wä no wäh', ho nää', Do gäs' ga i'-
wa gwĕn ni yòh' neh No do'gäs daa nih nä gää.
41 O yah'shoh oh gyee hä noo doh', Christ' ne gäh'
nä gää. Neh gwaa' gyee nä'non doh, Neh huh gä neh'
Gal i lee' änt ha ya gäht' ne Christ?
42 Täh'äh gäh deh waa doh' no ya'dos hă do gäh'dih,
neh huh' änt ha ya gäht' ne Christ ho noh'gwä o goo ne
Da vid, neh huh' kuh he'o weh ni ga'non daa yäh' ne
Beth le hem, he o weh ni äh'dyon dak' ne Da vid?
43 Da neh' dih noh'tä non dyahk' ne gän dyòh'gwah-
gĕh, neh dyò i'wah haa yah'da deh.
44 Neh' dih gyee ne'neh huh na ä'näh ni gooh'däs
na'o wa ye nooh, täh äh dih deh soo gaah' no gweh' de-
o wä nis'oh da'eeh.
45 O näh neh sha'go di ye noos' neh huh' sho di'yos oh
haa di'yah daa deh' na dih'sä no wa näs' ha di'yah don twos',
kuh ne Phar i sees, neh no wä nä oh'seeh, a'na eh go-
waa' deh she'swa a wih'?
46 Det ho'dis nyeh'oh no non'di ont, De wän doh' noo-
gweh' deh a'gòs nyeh'oh, ne shah da'yòh dä aak nä gää
ho gweh.
47 O näh ne Phar i sees des ho'wan di wä noh'să gwäh,
O näh' gäh' nääh iis wah ech'hih ni'goo da gòh?
48 Neh gäh gyee ne tä nä'noh do'oh, neh gih shäh
ne Phar i sees, ho wa'i wa gwän ni'yòs doh?
49 Neh gwaa nä gää nä'noo gweh ne täh'äh de a di-
yän dee ih' ne ga ya'nes hăh, naeh' deh ga'i wah he'ä-
noo heh.
50 Neh ne Ni co de mus' ha go yä oh'seeh, (neh sha'-
yah daat ne' neh huh' ni ta we nooh ha yah'da deh ne
Je sus neh so'eh, neh gyee sha yah'daat he ni ä-
non dii,)
51 Neh' gäh no gwa ya nees hăh' o gwee nyoo' dä ò'-
yah do weet so gaah' ne'o gweh' ah soh ä gä'aak de o-

wă no'a gäh, ah soh' kuh ă gä'aak deh o'noh doh he ni-
a'dyeh hah?
52 Des ho wa wă'noh săă gwăh' ho wă'oh seeh, Gal i lee
gäh', năăh' iis di sah'dăn dyoo? Jih'saak, sat'gaat hòh'
kuh, [a'dih gwah neh huh' ni yòh'dăăh,] neh' săh ăh ne
don'da a daht' no do'găs da nih' ne Gal i lee tăh ăh' deh-
gat'gah hòh.
53 Neh' ne ga gwe goh nă'no gweh sho noh'dăn dyooh
neh huh' kuh' naeh găăs ho sa'eeh heh' to noh'sòòt.

OI'WAH VIII.

NEH dih ne Je sus neh huh' he a'wee noo' he dyò-
non'da deh' ne Olives:
2 Neh' dih neh, se deh'ji ah, neh'huh' a eh' hes ho'-
yos oh ho noh'sa do'găh dih, neh kuh ne ga gwee goh'
noo gweh' neh huh' nit ho'nee noo' ho wa'yah do'wăh-
oh; o năh' ho dyăn'das oh ha go'i o nya nis'oh kuh.
3 Neh dih ne Scribes kuh ne Phar i sees neh huh
sha go'di yah'tee ne ya goo gweh' sha gò di yee noo' de-
ye'yah dah'gwah: neh' dih no năh' neh huh' hah de'-
wah săă noh' sha go'nih dyoh,
4 Ho wă'oh seeh, Sa di'o nyaa nih, neh' nă găă ya goo-
gweh' on da dyee noo' de ye'yah dah'gwah, neh' na gwus'
on da de găs'oh neh huh ni ya'go dyee'ăh.
5 Da neh' dih ne sho gwă'oh se ak ne Mo ses, he ni-
ga ya nes'yòh dăă, neh huh' noh'ji yeeh, nă yak'hih sgwe'-
òh yaak: neh gwaa neh, a nah ot' niis' ăh sih'?
6 Neh' nă găă wa ă nih', ho wah'ni go'ăk do'oh, neh
i găă a o wa'i wa'yăh dak. Neh gwaa' ne de o'shahk-
dos'oh ne Je sus, neh naah'nyah wa ye'ăh dak wa'a ya-
do nyooh' ne yo ăn jah gĕh, [neh huh' sho noh o'wăh'
naa gă aak' i găă' de òt'hon deh.]
7 Da neh' neh, no năh' he'nit ho di yee ăh' ho wan'do-
nyoh, neh ne' det hòt'ges gwăh ha go yă oh'seeh kuh,
Neh' haa yah'da deh ne tăh'ăh deh ò i wa'neh ak'shă eh
he ni swaa dii', neh' ta dyee ănt' sha gòh sgwe òh'yaak.

8 O'naeh des hòs'hahk dos'oh, sa'a ya dooh' kuh ne
yo ǎn'jah gěh.
9 Neh' dih ne wa ǎ'no ook, [ho no hoh' sho' kuh
wa o nont'gon dǎh' he tǎ nǎ'noh do'nyoh gwah'] sgas hoh'
da waa dǎt' ho sa'di ya gǎht, da wah'sa wak' na gwus' tǎ-
gò wa nǎh, neh na gwus' he òs'toh hoh wa'dohk dak;
neh ha oh'hwǎh ge ah sa o da dǎǎh' ne Je sus, kuh ne
ye'oh hah de'wah sǎǎ noh' i'yeet.
10 Neh' no nǎh ne Je sus shot gees gwǎh' deh soo-
gaah' deh cha go gǎǎh neh sho ne ye'oh; sha ga wǎ-
oh'seeh, Si'oh, ga ǎ ne gǎh he o nee noo' neh ho sa'i-
wa'yǎnt haah? gǎn' deh'so gaah no gweh' de ya'noh jah'-
giih?
11 Ga wǎǎ', deh soo gaah', Syah da gwǎn ni yòh. O nǎh'
sha ga wǎ oh'seeh ne Je sus, Tǎh ǎh kuh nǎǎh' iih
taa go noh'jah gǎh: sah'dǎn dih, sǎ noh' kuh ǎch hii'wa-
neeh aak.
12 ¶ O'naeh' ne Je sus' sha gos'nyeh see, ha wǎǎ'
Iih' ne gǎh' ne de yòh'hat hes'dah goh he yo ǎn jà deh:
neh' haa yah'da deh nǎ ok'non dǎǎ dyeh', tǎh ǎh' òh son-
da goo' taa'eh, neh gwaa' ǎ a'wahk ne yoh heh'oo weh'
de yòh'hat hes'hǎh.
13 Neh' dih da yò'i wah'heht, ne Phar i sees' ho wǎ'oh-
seeh, Iis waeh' sho' kuh sa da di wa gwa ih'sah seh:
tǎh ǎh' deh ga'i wa gwǎn ni yòh' neh si'wa gwa'ih sos.
14 Des ha go wǎ'noh sǎ gwǎh' ne Je sus' ha go yǎ oh'-
seeh, Neh huh' naeh heh, iih ga da'di wa gwa'ih sah seh,
ga i'wa gwǎn ni yòh' gwaa' naeh ne gi'wa gwa'ih sos:
neh sǎh'ǎh na gǎ'noh doh niih' heh ni dwa'ge nooh
kuh he'o weh hoh geh; neh gwaa' ne tǎh'ǎh deh swa-
gwe nyoo' na'e swat hyò wih' he dwa geeh doh, neh' kuh
he'o weh' hǎs geeh.
15 Neh' niis he ni ga deh nòh wa'ah ni di swaa'wih-
dah'gwah de swa'yah do'wet hah, tǎh ǎh niih' deh soo-
gaah' noo'gweh dah dee'yah'do weet hah.
16 Da neh' gwaa' gih shǎh Niih dǎ gyah'do weet, ga-
i'wa gwěn ni yòh' na gyah'do weh'das hǎh, neh sǎh'ǎh ne

tąh ąh deh a goh hoh'ge ah; neh gwaà" niih, kuh Naah'-
nih ne ta geh'hah oh.
17 Neh' gwah huh ne ga yaa doh' ne swa ya'nes hă goo,
neh ne' de ni'yas hee ne de'noo gweh ą ni'wa gwa'ih sih,
neh ga i wa gwĕn ni yòh.
18 Iih' syah daat' ne ga da'di wa gwa ih'sah seh; neh'
gwah huh Naah'nih ne ta geh'hah oh, ha i'wa gwa'ih sge
he'gyah daa deh.
19 O nąh' ho wą'oh seeh, Ga ą ne gąh' nee' Yah niih'?
des ha go wą'noh sää gwąh ne Je sus, Tąh ąh' deh sgwa-
yąn dee ih niih, kuh Naah'nih: neh sąh'ąh, gih shąh
neh, teh sgwa yąn dee ih', aas'he swa yąn de i'noh' ne'huh
ha'eh gwah Naah'nih.
20 Neh' nă gąą ni ga wą nòh'dąą ne Je sus' hòs nyeh oh
he'o weh wat hwĭs'das de'is doh, he'noh weeh ha di'o nya-
nih' no noh'sa do'gąh dih gĕh: neh ne tąh ąh deh so gaah
noo gweh' tah de'o wa yă o'nyos ooh, neh ga i'o nih heh,
ah soh' teh o'ee haa yah'da dèh he ni dyò'is daah ee.
21 O nąh' ne Je sus ha go yă oh'seeh, Neh nòh gah'-
dąn dih, da neh' nąs gwa'yah dih saak, neh kuh ne
swa i'wa neh' ak shă goo' ą swą'eeh: neh he'o weh hąą-
geeh', tąh ąh' deh swa gwe nyoo neh huh' a'e swa yoh.
22 O nąh' ho nąą' ne Jews, Ą ąn da di yòh' gă'noo?
he go waa' ha doh', Neh he'o weh' hąą geeh' tąh'ąh
deh swa gwe nyoo' neh huh' a'e swa yoh.
23 Neh naa go yă oh'seeh, Eh dah'gĕh niis' di sweh'-
dah goh; heh tgąh niih' dwa geh'dah goh: neh huh'
di sweh'dah goh' nă gąą' he'yo ąn ja deh, tąh'ąh niih
neh huh' deh dwa'geh dah'goh nă gąą' he'yo ąn ja deh.
24 Neh dyò i'wah gwą oh'seeh, neh ne swa i'wa neh'-
ak shă goo' ą swą'eeh: neh sąh'ąh nă gă'aak deh swa'-
i wa gwĕn ni'yòs dooh he'gyah daa deh' ne neh' i gąą'
a'gă aak haa yah'da deh, [ne gąh nąnt heh,] do gąs swa-
i'wa neh'ak shă goo' ą swą'eeh.
25 Neh no wą oh seeh, So dih' nah ot' niis? Neh
na go yă oh'see ne Je sus, O gwe'goh jih neh shah gaat
ne gąh Niih ha'eh gwah noh gwą'oa.

26 Neh ne gǎh' ne we sòh' o i'wa gee' nǎ gwǎ'gs neh'
kuh ne dǎ gyah'do weet he swa yah'da deh': neh gwaa
ha yah'da deh ne ta geh'hah oh ta i'wa yee ih' ne'huh; da
neh' kuh ges nyeh'seh nǎ gǎǎ' he'yo ǎn'ja deh' ne'nah-
ot' ga'ook hah' dwet hah' haa yah'da deh.
27 Neh ne tǎh ǎh de o'dih ni'go ǎ yǎn dah'ooh he'neh
wa a'gos nyeh'dah gwǎh' haa yah'da deh' Nooh'nih.
28 O nǎh ne Je sus ha go'yǎ oh'seeh, Neh no nǎh'
dǎs he'swa yah'dah gwah'do ook' No wa'wak noo gweh,
neh huh' ni yòo weh' o nǎh' ǎ swǎ'ni non dook' he do-
gǎs' neeh' niih haa yah'da deh; neh' kuh ne tǎh ǎh
neh huh he'gyah da deh' deh ka'wih dah'gwah he ni wa-
gi'òh dos'yòh'dǎǎh; neh gwaa' he ni ya'wǎh oh haa gi'o-
nya niih Naah'nih, neh ne'neh. noh o'i òh'dǎh shoh' ges-
nyeh'dah gwah.
29 Da neh' kuh ne ta geh'hah oh de ya'gya dii' ne'-
huh: tǎh ǎh ne'huh na goh'hoh ge'ah sho a'a gat'gah-
wǎ ook Naah'nih; neh sǎh'ǎh ne' dyòt gont' neh a ga'-
di wah'dǎn dyeeh doh', ne noh ò i'òh'dǎh shoh' hòh ni-
go i'yòs tah.
30 Neh he'noh weeh' hot haah' nǎ gǎǎ ni yò wǎ no-
gee, gòt gah'deh ne wa o wa'i wa gwěn ni yòs'.
31 O nǎh' ne Je sus ha go yǎ oh'seeh haa di'yah daa-
deh' ne Jews ne' wa o wa'i wa gwěn ni yòs', Neh' gih-
shǎh ne' neh huh hǎ swe'no on dyeh' he ni gwǎ'noh dǎǎ,
neh ne do'gǎs o weh o nǎh' iih gwa i'o nya nih.
32 Neh' gwah huh neh, ǎ swa yǎn deeh' ne ga i'wa-
gwěn ni yòh, neh kuh ne ga i'wa gwěn ni yòh' ǎnt ga'i-
o nih' ǎ swa da dwǎ ni yòh heht.
33 Neh ne' des ho wa wǎ'noh sǎ gwǎh, Neh' ne gǎh'
haa wa ji yǎh' neh A bra ham, niih' ha gwa'yah daa deh:
tǎh ǎh' kuh de wǎn doh' so gaah' ne'o gweh deh sho'-
gwaa he nǎh; ga'ǎ o weh dih' ni di sa'wih dah'goh heh
saa doh', Neh' nǎ swa da dwěn ni yòh'heht!
34 Des ha go wǎ'noh sǎ gwǎh, Do gǎs', do gǎs' neh'
noh gwǎ'os, Son'dih gwa'nah òt ǎ a'i wa'neh aak, neh'
waeh ho hah'shǎh ne ga i'wa neh ak shǎh.

35 Neh' kuh naa hah'shăh tąh ąh na yò'i wa daa dyeh'
shǫ neh huh a'ąh dyǫn dahk' he ga nǫh'sòòt; neh gwaa'
naeh Nò'aa wak' dyòt gǫnt' hąh dyǫh.
36 Da neh' dih gih shąh Nò aa wak ąch he'swas haa-
nyahk', ą swa da dwĕn ni yòh heht, do'gąs ǫ weh ne' neh
ą swa da dwĕn ni yòòk.
37 A gă'nǫh dǫh' naeh, he' neh neh' A bra ham ha-
wa ji yăh' he swa yah'da deh; neh gwaa' ne' swih saa-
gǫh' naas'gwa nyòh, neh dyò i'wah he tąh'ąh deh dyò'-
nǫk dòòt ne gwąą nǫh' he swa yah'da deh.
38 Neh' ges nyeh'dah gwah kuh ne' nah ot a gat'gat-
hwąh, hah de ya gya dii Naah'nih: neh' kuh nąăh'iis
neh huh' ni swa ye'ąn dyeh he ni swat'gat hwąh, hah de-
swa dii' ne shę swah'nih.
39 Des hǫ wą wą'nǫh să gwąh' hǫ wą'ǫh seeh, A bra-
ham' ne'huh niih sha gwah'nih. Ha gǫ yą ǫh'seeh ne
Je sus, neh' gih shąh ne do gąs' A bra ham te ok'sah-
dah'shǫh niis, neh' waeh naeh' kuh a e swa di'wah dąa'-
dyeh dǫ'ǫǫk nò i'òh das'hăh nęh A bra ham.
40 Neh' dih ną gąą ne'wah swih saa gǫh' naas'gwa-
nyòh, neh' nǫǫ''gweh ne she swa'o wii ne ga i'wa gwĕn-
ni yòh, neh' niih a ga'ǫ gąh Ha wĕn ni'yòh gĕh dya weh'-
dah gǫh: tąh ąh' naeh neh huh de o yee ąh' ną gąą,
neh, A bra ham.
41 Neh' niis ji swa'di wah'dąn dyeeh dǫh no i'òh das'-
hăh ne she swah'nih. O nąh' ho wą'ǫh seeh, Tąh ąh
niih neh huh' deh dya'we nǫǫh' heh ǫ gweh ǫ gwa'-
dǫh ǫh neh' gah nǫ'weh hăăh das'hă gǫǫh; Sha yah'-
daat gwaa' shǫ niih neh sha gwah'nih, neeh' Naa'-
wĕn ni yòh.
42 Neh na gǫ yą ǫh'seeh, ne Je sus, Neh' gih shąh
Naa'wĕn ni yòh' theh she'swah nih', aas'gwa nò'ǫh gwaak
waeh ne'huh: neh sąh ąh ne' neh huh dwa ga'do nii,
neh huh dwa geh'dah gǫh he ta yah'da deh Na wĕn ni-
yòh; tąh ąh kuh neh, iih' shǫ ak ni'gǫ ąh neh huh'
nǫ'da wa ge nǫ'ǫǫk, neh gwaa' ta geh'hah ǫh.
43 A'naeh gǫ waa' deh a ǫh' a e'swah ni gǫ ą yąn daht'

na gi'wa nòòt'? neh waeh ga i'o nih' heh deh aa oh' a e'-
swa ook ne gwåå noh.
44 Neh he ni gah nis yòh'dååh niis' neh she swah'nih,
neh neh'huh na nis'he o noh; neh' kuh he ni oh'ni go'oh-
dååh neh di swa'da des'ah doh neh huh' ni swa ye'an-
dyeh: neh na'dyò'o oh, shon da'wah saa wåh' sho chi-
yòh'dåå; tåh åh' kuh de wån doh' neh huh de at' he-
ni gaa yåh' ne ga i'wa gwěn ni yòh; neh ga i'o nih heh
tåh åh deh waat' haa yah'da deh ne ga i'wa gwěn ni yòh.
Neh no nåh' neh' waas'nyeh dak' no no'wåh ooh, neh'
waas'nyeh dak ne'a oh hwah' ho'wåh; neh såh'åh no'no-
wååh, neh kuh ta gåh jih; he gaa deh' [no no wåh ooh.]
45 Neh' kuh ga i o nih he neh' òh gwa'o wih' ne
ga i'wa gwěn ni yòh,' tåh åh' deh aa oh' aas gwa'i wa
gwěn ni yòs'.
46 So' nah ot he ni swa dii' ho gwee nyooh' åa'i'wa-
gwa'ih sih a gyåh'his', gi wa'neh as'? Da neh' gih shåh'
kuh ne ga i'wa gwěn ni yòh' å ges'nyeh dak, a'naeh go-
waa' deh aa oh' aas gwa'i wa gwěn nii yòs'?
47 Neh haa yah'da deh Na wěn ni'yòh gěh ta weh'dah-
goh, hot hon deh' he'ni a wå nòh'dåå Na wěn ni yòh: neh'
dih ga i'o nih' tåh åh deh swa'ok hah, he tåh'åh Ha-
wěn ni'yòh gěh deh di sweh dah'goh.
48 O nåh neh' Jews des ho wa wå'noh såå gwåh, ho-
wå'oh seeh, Neh'gåh ne tåh'åh deh dya gwa ye'is tah ha-
gwa doh' Sa ma ri tan' noh syah'doh dåh, neh' kuh na-
nis'he o noh' hes haah?
49 Det hos'nyeh oh ne Je sus, Tåh'åh niih de e'sah
na nis'he o noh; neh gwas' niih nee'så ni yòs'doh Naah'-
nih, neh' niis ne sgwah så no et'gånt hah.
50 Neh gwah huh' ne tåh åh' neeh deh a'gih saa goh'
na ga da'deh så ni yòs; sha yah'daat gwaa ne'huh na-
wih'sa goh, neh' kuh daa'yah do'wet hah.
51 Do gås', do gås', òh gwå'os', Neh gih shåh ne'o-
gweh å òh så no'ni aak he ni gwå'nòh dåå, de wån doh'
ta'at gaat hòh' ne' gå ee yaht.
52 O nåh ne Jews' ho wå'oh see, o nåh gwas' o do'-

găh ooh, o gwă'noh doh, heh, ha nis'he o noh' hes hash.
Neh na we'e yoo ne A bra ham, kuh neh ho di do găs'-
da ni ak; da neh di'waeh neh, saa doh, Neh'gih shăh
ne o gweh ă òh'să no'ni aak he ni gwă'nòh dăă, tăh ăh'
de wăn doh' ta'ak doo ne' gă ee yaht.
53 Neh gă'neh, si'gwaa he ni sa'yah da'nă ă gwat', na eh'
he ni yòh'dă noh' ne sha gwah'nih A bra ham, o năh'
naeh ha we'e yoo? neh' gwah huh' no'di do găs'da ni'ak
o năh' ho ni'ee yoo: son di'nah ót niis' sa da doo nih'?
54 Det hos'nyeh oh ne Je sus, Neh' gih shăh niih'
sho' kuh dă ga da dăh'să o nyo ook, tăh ăh ne'neh deh-
tah'gwis dăh he ni wa'geh să'nòh dăă: neh ne'huh Naah'-
nih ha geh'să ni'yòs doh, he'o weh' ha yah da deh swaa-
doh', neh niis she swa wĕn ni yòh.
55 Tăh ăh dih ah soh' deh she swa yăn de ih; neh
gwaa Niih nee'yăn de ih; da neh' gih shăh' kuh naa-
gih', tăh ăh' dee'yăn dee ih', neh waeh a gă'nò wăă a'wa-
doh, shah da'e dwa yah'da dăh: neh gwaa' nee'yăn dee-
ih, neh kuh na geh'să no nii' he'ni a wă nòh'dăă.
56 Neh ne she swah'nih A bra ham ha wĕn'det găă-
des oh, na'a găh na găă'nis hăh: da neh' kuh noot'gaa-
twăh, waa'doh ho'ăh, gwah huh.
57 O năh ne Jews ho wă oh see, Tăh ăh' ah soh' wis'
ni was'hăă deh sòs'hi yah'goh, da neh' găh ne'see găă,
neh, A bra ham?
58 Ha go yă oh see ne Je sus, Do găs', do găs' neh
noh gwă'os, Si'gwaa noh wan dih', ah soh' de oo hek' ne
A bra ham, chi goo heh' sho niih.
59 O năh' de o'dih gwaa'noh ne' gah sgwa ah' nă o'wah-
yaak: neh dih ne waa'dah set, hes ho ya găh'oh kuh
no noh'sa do'găh dih'gĕh, neh huh' sho de a di yah'do găă-
shoh' nit'ha wee noo, neh huh ni ya wăh oh ho ăh'doh.

OI'WAH IX.

NEH' dih he'noh weeh ho ăh'do on dyeh', wa o găh'
ne'o gweh de a'gah gwee goh, chi yeh'dăă' sho sha-
ă'no găăt.

2 O nąh neh, ha gǫ i ǫ nya nih' hǫ wąn'dǫs'ǫh, hǫ nąą',
Sa di'ǫ nya nih, sǫ'nah ot' go i wa neh'ak heh ǫh', ną gąą'
hǫ gweh, ǫ gii', neh nǫ wąn'deh dǫh, heh, de a'gah-
gwe'gǫ ǫn dyeh sha ą nǫ gąąt'?
3 Det hòs'nyeh ǫh ne Je sus, Tąh'ąh ną gąą' hǫ'gweh
de ò'i wa'neh ak'heh ǫh, tąh ąh kuh ha'eh gwah nǫ wąn'-
deh dǫh; neh gwaa' shǫ na yò do'gah teht no i'òh das'-
hăh Na'wěn ni yòh haa yah'da deh.
4 Neh sąh'ąh ne' tga gǫnt neh' ą ga dyòòh'daat no'-
i'oh das'hăh haa yah'da deh ne ta geh'hah ǫh he ną yǫ'-
nis heht ą wą nis hă deek: neh ne daa weh' ną yòh'gąą,
no nąh' deh sǫǫ gaah' nǫ gweh' deh jò gwe nyǫǫ ǫ sa-
yǫn dyòòh'daat.
5 Neh' he ną yǫ'nis heht yǫ ąn'jah gěh ą geh'seek, neh
de yòh'hat hes'dah gǫh he'yǫ ąn'ja deh he'gyah daa deh.
6 Da neh' no nąh' neh huh' sha a yeeh' he waas'-
nyeht, yǫ ąn'jah gěh ho nis'gyǫn dyǫǫh, o gah'sdăăh'
wa ǫ nih' nòs'găh, da neh' wa òh'gaah naa gaah'gěh ne
de a'gah gwee gǫh' no gah sdăăh,
7 Neh na wą'ǫh seeh, Sah dąn dih, hoh sno'a eh ne se-
gaah'shǫh he dyò dǫǫs'hòòt' ne Si lo am, (neh gąn dǫh'
no nąh' de ga'wěn nǫ de nyǫǫh', Dwa dą'nyeh dǫh.) Neh-
huh ni ya'wąh ǫh hoh dąn'dyǫs ǫh, he ot'ga o'eh kuh,
det hòh'dąn dyǫǫh' kuh, sha dok'ha dyeh.
8 Neh' dih. ne de ą ną nǫh'sa ne'gąs yǫh, neh kuh
haa di'yah daa deh ne to wą'gąą neh'sgwah neh neh, de-
a'gah gwee gǫh', ho nąą', Tąh ąh' gąh deh neeh' ną gąą'
haa yah'da deh, nąąh'dyǫn dak', hah neeh hak' kuh?
9 Neh'gyee ne'oo nąą, Neh ąąh' ną gąą: o yah'shǫh-
ǫh hą nǫǫ dǫh', Neh ąąh' des hya'dyee ąh; neh gwa
ne'aa wąąh' ne'a ǫh hwąh', Iih' ne'huh.
10 Neh huh' nǫn da'weh dak hǫ wą'ǫh see, A ni ya-
wąh ǫǫh' heh o deh'ho dǫ'gwa ǫh neh se gaah'shǫǫh'?
11 Det hòs'nyeh ǫh ha wąą', Neh nǫǫ'gweh Je sus'
hǫ waa yaas, ho gah'sdą ǫ nii, neh ha òh'gaa ne ge gaah'-
gąh, ha gă'ǫh seeh' kuh, Neh huh' hòh seeh' he'dyo-
dǫǫs hoot' ne Si lo am, hoh sno'a eh ne se gaah shǫh;

neh na gah'dǎn dyos'oh oh gat'ga o'eh kuh; da neh' neh, a ge'gǎs oh.
12 O nǎh' ho wǎ'oh see, Ga'ǎ o weh' nit hehs'? Ha-
wǎǎ' deh a'gǎ noh'doh.
13 Neh o nǎh' neh huh ho wa'yah tee haa di'yah daa-deh ne Pha ri sees, he non da'gǎ on dyeh' de a'gah gwee-goh.
14 Da neh na wěn da do'gǎh doh'gěh ne shaa'gah sdǎ-o nih' ne Je sus, no nǎh' shah to'gah gwa'ih sih.
15 O na'eh ne Pha ri sees' sho wan dos'oh, he ni dya'-wǎs dah'goh sho dok'hah heh'oh. Ha go yǎ oh see, Neh' no gah'sdǎǎh waa'ooh ne ge gaah'ges'hoh; da neh' ne swak no'a eh, sge gǎh' kuh do gǎs.
16 Neh huh' ni ya'wǎh oh o nǎh gyee' ho nǎǎ ne Pha ri sees, Neh nǎǎ gǎǎ' ho gweh, tǎh ǎh Ha wěn ni'-yòh gěh deh ta'weh dah'goh, neh ga i o nih' he tǎh ǎh de ot'ga a oh na wǎn da do'gǎh doh wǎ nis'hǎ deh. O yah'-shoh kuh ne o nǎǎ', A no ya wǎh' neh huh ni yò'i òh'-das hǎ'nǎ ǎ gwat no'on dyeeh' na o'i wa neh a'go ook'? O nǎh' oh to'dih ni'go ǎn di a nooh he'ni ǎ non diih.
17 O na'eh sho wǎ'oh see, ne de a'gah gwee goh', A nah ot niis' ǎh sih' haa yah'da deh', heh' des hya'gah-gwa'ih sooh'? Neh ne'a wǎǎh, Neh no do'gǎs daa nih.
18 Neh gwaa' ne Jews, tǎh'ǎh de o dii'wa gwěn ni-yòs'dooh haa yah'da deh, ne da'a gah'gwe go'noh, o sa'-dòk haak kuh, he ni yòò weh' no nǎh' neeh hwa o wǎ ni'-nook no wan'deh doh ne' des ho wa gah'gwa ih'sooh.
19 O nǎh' ho wǎ non'dos oh, ho nǎǎ', Iis' gǎh ne gǎh' she ji'a wak, neh' ne ja doh' de a' gah gwe'go on dyeh' sha'ǎ non gǎǎt? A dih ni ya'wǎh ooh heh o nǎh ne wah sha gǎǎh?
20 To dis'nyeh oh' no wan'deh doh, waa nih', Neh no-gyǎ'noh doh heh iih' sha gi'a wak nǎ gǎǎ, de a'gah gwe'-go on dyeh' kuh sha ǎ no gǎǎt'.
21 Neh gwaa' he no da ga ye'ǎh dak o nǎh ne'wah sha'dòòk hah, tǎh'ǎh deh o gyǎ noh'doh: neh' gih shǎh neh son'dih gwa'nah ot des sho wa gah gwa ih'sooh tǎh ǎh

deħ o̱ gyă̱ no̱h'do̱ħ; o nă̱h' na eh' ho doo dyă̱h; she ja'-
o̱n do̱o̱h: tga go̱nt' na eh ha o̱ hwa̱ħ' ă̱nt ha da des'nyeħs.
22 Neħ huh nă̱ gă̱ă̱ ni yò wă̱ no̱ geeh' no̱n da'is nyeħt
no̱ wa̱n'deħ do̱ħ; neħ ga i'o̱ nih heh sha go'dis haa'nis
ne Jews', neħ să̱ħ'ă̱h ne Jews o nă̱h' to di yă̱ nă̱n'daħ-
o̱h ho no̱n'di wiħ'saħ o̱h neh, so̱o̱ gaaħ' giħ shă̱h ne'o̱-
gweħ o yă̱n deet' ă̱ o̱ niħ ha i'wa gwĕn ni yòs taħ kuh
heh do gă̱s neeħ ne Christ, neħ nă̱s'ho̱ wa̱ yaħ'dit gă̱h'
he ă̱ no̱nt'gă̱ nis'at haħ.
23 Neħ dyò i'waħ waa niħ' no̱ wa̱n'deħ do̱ħ, o nă̱h'
na eh ho doo'dyă̱h; neeħ' she ja'o̱n do̱o̱h.
24 O na'eħ hes ho̱'wă̱ no̱'go̱s o̱h ne'o̱ gweh ne de'a gaħ-
gwe'go̱ no̱ħ, neħ no̱ wă̱'o̱h seeh, Neħ Na'wĕn ni yòħ'
dee''să̱h să̱ o̱ nyo̱o̱h; o̱ gwă̱'no̱h do̱ħ heħ ho i'wa neħ'a-
go̱h nă̱ gă̱ă̱' ho̱ gweh.
25 Det hòs'nyeħ o̱h ha wă̱ă̱', Neħ' ne dyă̱ gwaħ' giħ-
shă̱h ho i'wa neħ'a go̱h, do gaħt' tă̱ħ ă̱h, tă̱ħ ă̱h' naeh
niiħ deħ a'gă̱ no̱h'do̱ħ: jò i'waat gwaah', na gă̱'no̱h do̱ħ,
neħ' he ni yòħ'dă̱ă̱ na̱ħ de ge'gah gwe'go̱ no̱ħ, o nă̱h nee-
waħ sge gă̱h.
26 O na eħ sho̱ wă̱'o̱h seeh, A'no̱ ya yeeħ'? a'no̱ o̱ yceħ
oħ tya gah gwa'ih siħ'?
27 Neħ ne sha go̱ yă̱ o̱h'seeh, O nă̱h waeh' naeh gwa-
o wii, da tă̱ħ'ă̱h deħ swa'o̱ gă̱ă̱ħ: a'naeh go waa' i swee'
ah so̱h' ă̱ ja'gwa o̱o̱k? Swa gaa yă̱s' dih neħ ha'eħ gwah
nă̱ă̱h' iis ă̱s he swa'i o̱ nya'ni aak?
28 O nă̱h' wa o̱ wa̱ no̱h'go̱n dă̱ħ; neħ kuh ne'o nă̱ă̱',
Neħ' niis heh si'was heħ; neħ' niiħ sha gwa'i was'heħ
ne Mo ses.
29 O̱ gwă̱'no̱h do̱ħ neħ Na''wĕn ni yòħ, hos nyeħ seeh
ne Mo ses; da' o nă̱h nă̱ gă̱ă̱' ho̱ gweh, tă̱ħ'ă̱h'' naeh
deħ o̱'gwă̱ no̱h'do̱ħ he''nit ha wee no̱o̱.
30 Det hòs'nyeħ o̱h ne'o̱ gweh,' neħ na go̱ yă̱ o̱h seeh,
A ni yòħ dă̱ă̱'! a yă̱ă̱h', ă̱ă̱h, o i'wa nă̱ă̱'gwat nă̱ gă̱ă̱, heħ
tă̱ħ'ă̱h deħ swă̱'no̱h do̱ħ he'nit ha wee no̱o̱, neħ gwaa'
heh des ha ge gah'gwa ih'so̱o̱.
31 Neħ' waeh no̱ gwă̱'no̱h do̱ħ tă̱ħ'ă̱h deħ sha'gòt ho̱n-

deh′ Na′wĕn ni yòh ne go i′wa neh′a goh; neh gwaa′
gih shăh neh′ so gaah′ ne′o gweh neh′ ă o′i wa yă ni aak
Na′wĕn ni yòh, neh huh′ kuh nă o ye′an dyeh he′nit hoh′-
ni gooh dăăh neh ne′huh ne′neh hot hon deh′.
32 Neh he′noh o′nis heht chi dyòh′saah he′yo ăn ja deh,
de wăn doh′ deh o′gwa oo găh neh′ soo gaah′ ne′o gweh
do sa o gah gwa′ih sih neh de a′gah gwe′go on dyeh′ i găă
ho′no gă doh.
33 Neh gih shăh nă găă ho gweh aa′gă noh Ha wă-
ni′yòh gĕh deh ta′weh dah′goh, tăh ăh′ de o gwe nyooh′
hah gwis′dăh no′on dyeeh.
34 Des ho wa wă′noh săă gwăh, ho wă′oh seeh, Neh
no gwe′goh jih ga i′wa neh′ak shă goo să no gă doh; da
neh′ găh nih seeh ăk he i o nyăh? O năh′ as deh ho-
sa′o wa′yah dòh′yaak.
35 Wa i′wa′ook ne Je sus, heh as deh gwah′ hes ho-
wa yah′doh yaa goh: neh huh dih no năh′ sa o′yah das′-
hăă wih, ha wă′oh seeh, Neh găh neh heh si′wa gwĕn-
ni yòs′tah No′a wak′ Na′wĕn ni yòh?
36 Det hòs′nyeh oh, ha wăă, Syah da gwĕn ni yòh′, son-
dih′ naeh nah òt′, a e′i″wa gwĕn ni yòs′ dih?
37 Neh na wă′oh seeh ne Je sus′, Neh′ ne de ja oh
heh se′găs oh, neh′ gwah huh ha o hwah, ne′wah ne
de jiit haah.
38 Neh neh′ ha wăă′, Syah′da gwĕn ni yòh′, òh gi″wa-
gwĕn ni yòs. O năh eh dah′gĕh ho da do nyas′oh de ò′-
yah da no′oh gwa noh.
39 O năh′ ha wăă ne Je sus, Neh′ ne de gyah′do-
weh′daa neh′ he′neh huh a gyooh nă găă he yo ăn ja-
deh; neh′ dih haa di′yah daa deh′ ne tăh′ăh i găă′ de′-
a di găh, ă on dii găh′. ne′neh; neh kuh ha di′yah daa-
deh′ na′di găh, i găă, dă o di gah′gweek na eh ne′neh.
40 O năh gyee′, ne Pha ri sees, ne′ shah gaat′ hăă-
nehs wa ă′no ook′ nă găă he noh o′wă no′geh heht, neh
ne wa o′wă os, Neh gă năăh iih ne de ya gwa gah′gwe-
goh?
41 Ha go′yă oh′seeh ne Je sus, Neh′ gih shăh neh′

tah de swa gah'gwe goh a'gą̆ą̆ noh ne'huh deh swa yą̆h' ne ga i'wa neh'ak shăh; neh gwaa' nă gą̆ą̆ ne'wah swa-doh', a'gwaa gą̆h; neh huh ni dyò'a wih'dah goh' ah'soh gaa yą̆h' ne swa i'wa neh'ak shăh.

OI'WAH X.

DO gą̆s', do gą̆s' òh gwą̆'os, Neh ha yah'da deh ne'o-gweh, ą̆ gą̆'ook neh huh deh to'yoh dah'gooh he'o-weh ni gah ą̆ ò'ga ą̆nt he wą̆ non dyą̆ dah'gwah ne de yò-di noh'gą̆ ont, neh gwaah' no'yah jih non da ăh"thą̆s dak, neh shah gaat ne'neh na nos'gwa oh, kuh neh sha goh'-set hah.

2 Neh gwaah' ha yah'da deh ne' neh huh hą̆ o'yoh dak he gah ho'ga ą̆nt, neh ne huh' naeh naas de'is tah ne de yò di noh'gą̆ ont.

3 Neh noos de'is doh he gah ho'ga ą̆nt wa oh'ho doo-gwus' naeh ne'neh; wą̆ nook hah' gwah huh ne de yò-di noh'gą̆ ont he'ni a wą̆ noh'dą̆ą̆; neh gwah huh he a'-goo nok'dah gwah noos he'ną̆h shoh de yò di noh gą̆ ont ne wa di'yas dah'gwa noh: neh' gwah huh waa gos haa ih no ną̆h' wa go yah'dit gą̆h.

4 Neh kuh no ną̆h da go yah'dit gą̆h ha o hwah ha ą̆n-deh he ni wą̆ą̆ neh, neh neh ho non dă dyehs ne ga ą̆n-dih gwah hą̆ eeh: neh są̆h'ą̆h ne wa di yą̆n dee ih he-ni a'wą̆ nòh'dą̆ą̆.

5 Neh kuh no yah' ha yah dee nooh tą̆h ą̆h naeh deh aa oh a'oo non dą̆h, neh gwa' shoo nă wą̆ non deh'-gòh he ni a'yah daa deh; neh są̆h ą̆h ne tą̆h ą̆h' naeh deh wa di yą̆n dee ih he ni a di wą̆'nòh dą̆ą̆ no yah' hă no'-gweh dee nooh.

6 Neh nă gą̆ą̆ de ga yą̆ on dăăh goh ne Je sus waa'gos-nyeh'dah gwą̆h: neh gwaa' ne tą̆h ą̆h de ò dih ni'go ą̆-yą̆n dah'ooh ne' noh o i òh'dą̆h waa'gos nyeh'dah gwą̆h.

7 O naeh ne Je sus sha go yą̆ oh seeh, Do gą̆s', do gą̆s' òh gwą̆'os, Iih" ne gą̆h gah hò'gą̆ ą̆nt he ni wą̆'nih dyoh ne de yò di noh'gą̆ ont.

8 Ga gwe goh' he ni yoo neh', o ặn dooh o ga'dăh-
gwa nii, neh na di'nos gwa'oh, neh kuh ne sha go'noh-
set'hah: Tặh ặh gwaa' de o wặn nont'hon daa doh ne de-
yò di noh'gă ont.
9 Iih" ne gặh he gah ho'ga ặnt: neh neh son dih-
gwa'nah ot ne'o gweh neh huh hặ o'yoh dak he'gyah daa-
deh', ặs ho wa yah'da gòh ne'neh; neh huh' hặ o yo ook,
dặnt ha ya gặh'seek kuh, ặ os'hặ nyeh'seek gwah huh he'-
o weh' ok'hwa yặn doh.
10 Tặh'ặh noo yah' de a'yoh dah'gwah na nos'gwa oh,
neh' sho nặ o'nos gòh, neh kuh nặs'ha go nyòh, neh'
gwah huh nặ o'i wah'doht: neh' niih' a gyoh'dah goh
na'ặ noo hek' i gặặ, neh gwah huh neh' si"gwa he ni-
yò'doh hon doh he na'ò di yặn dahk' ne neh' nah òt.
11 Iih ne gặh ne tga i'wa yee ih ne de yò di noh'gặ-
ont has de'is tah: neh ne tgai'wa yee ih ne de yò di-
noh'gặ ont has de'is tah, neh ha go'yat gah'wih hoo'heh
ne de yò di noh gặ ont.
12 Neh gwaa' neh ha hah'shăh i gặặ' sho, tặh ặh na-
eh ne de yò di noh'gặ ont a'as de'is taak, tặh ặh' kuh
neh' de ò'she nặh ne de yò di noh'gặ ont, ga nyòòh' sho
wa a gặh ne ta'yo nih da weh, o nặh' kuh waa go yaat-
gah ne de yò di noh'gặ ont, wa'deh gòh; o nặh' na eh
ne ta'yo nih wa'go ye nooh, oh ta go ya'deh se o gwat'
gwah huh ne de yò di noh'gặ ont.
13 Neh ne waa'deh gòh na hah'shăh, neh ga i'o nih
heh' ha hah'shăh sho, tặh ặh' kuh deh ga i wah hòò'-
noh'doh ne de yò di noh'gặ ont.
14 Iih ne gặh ne tgai'wa yee ih' ne de yò di noh'gặ-
ont has de'is tah, gyặn de ih' gwah huh na ges'he nặh'-
shoh ne de yò di noh'gặ ont, neh' gwah huh na'gyặn-
dee ih' nặặh iih na ges'he nặh.
15 Neh shah gaat gwaa he ni yòh'dặặ ha gyặn dee ih
Naah'nih, neh huh' nặặh' iih ni yòh'dặặ he yặn dee ih'
Naah'nih: da neh neh eh dah'gĕh oh khe'yặ os he goh-
heh ne de yò di noh'gặ ont.
16 O yah' gwah huh gyee ne de yò di noh'gặ ont ak-

nos'gwa yä̧ħ, tä̧ħ ä̧h neħ huh' deħ wa di yaħ'daaħ he'no̱ħ-
de'gaħ ä̧u'do̱ħ nĕk huh; da neħ ne'neħ tga go̱nt ha'eħ-
gwah ä̧nt ke'aaħ, ä̧ wä̧'no̱ o̱o̱k haak', gwaħ huh', ne'
gwä̧ä̧ no̱ħ; neħ neh ä̧s gaħ ä̧nt''gä̧ o̱o̱k sho̱, sha yaħ'-
daat' kuh nä̧ òs'de is'do̱ o̱o̱k.
17 Neħ huh dih' ni dya wee no̱o̱h' hak no'o̱h gwaħ
Naaħ'nih neħ ga i'o̱ nih heh eh daħ'gĕh òħ gyä̧ä̧ħ he'-
go̱h heħ, neħ kuħ na yo gwe'nyo̱'o̱k i gä̧ä̧h ne' dä̧s gek.
18 Deħ so̱o̱ gaaħ' ta a geh'gwaħ he go̱h heħ; neħ gwaa'
neh iiħ' sho̱ ak ni'go̱ ä̧ħ eh daħ'gĕh a gyä̧ä̧h. Neħ'
niiħ a geħ'has des'hă yä̧ħ neh eh daħ'gĕh ä̧ gyä̧ä̧ħ; neħ'
kuh neħ iiħ' a geħ has des'ha yä̧ħ ne' dä̧s gek. Neħ
ne gä̧ħ neħ huh' ni a gi òħ'dä̧s da nii Naaħ nih.
19 Da neħ' dih he ni ya'wä̧ħ o̱h neħ da yo'i waħ'heħt
he'na o wä̧ no̱'wä̧h syo̱o̱ħ oħ tä̧ no̱ dyaħk' aeħ' ne Jews.
20 O nä̧h' ho no̱nt'gaħ deħ ho nä̧ä̧' Neħ' na nis'he o no̱ħ
ho aaħ, neħ'kuh no wä̧'na ih; a'na eh go waah' she swat'-
ho̱n deħ?
21 O yaħ'sho̱ħ gyee ho nä̧ä̧', Tä̧ħ ä̧h' neħ huh de a wä̧-
noħ dä̧ä̧ nä̧ gä̧ä̧h' neh' ha nis'he o no̱ħ' ho'aaħ. Ho gwe-
nyo̱o̱ gä̧h' na nis'he o no̱ħ' ne do̱o̱ sa'o gah gwa'ih siħ ne
de a'gah gwee go̱h?
22 Da neħ ne Je ru sa lem o nä̧h neħ huh' ho no̱n'-
dek hwe'o o̱h ne sho̱ sa di'nò aa eħ; neħ ne gòs he'neħ.
23 Neħ ne Je sus, neħ huh' i eħ' o̱ gyeh' no no̱h'sa-
do gä̧h diħ gĕħ, he'o̱o̱ weh he oo sgo̱nt ne So lo mon.
24 O nä̧h' neħ huh' nit ho nee no̱o̱ ne Jews oħ to̱ wa̱-
deħ'săă do̱o̱ħ, neħ no wä̧'o̱h seeh, Ga ä̧ ne gä̧ħ na̱ yo̱'nis-
heħt neħ huh' nä̧s gwa ye'ä̧ o̱o̱k' dä̧ yo̱'gwaħ ni go̱'ä̧ ge-
aak'? Neħ giħ shä̧h ne do gä̧s' iis' ne' Christ, da-
gwa'o wih, ä̧ yò o̱ gaħ'do̱ o̱o̱k.
25 Des ha go̱ wä̧'no̱ħ săă gwä̧h ne Je sus, hä̧ wä̧ä̧, Gwa-
oo wii', naeh; tä̧ħ ä̧h gwaa' deħ swa'i wa gwĕn ni'yòs-
do̱h: neħ ne ga i'òħ das'hăħ a ga'di wah'dä̧n dyeh do̱h
hoh'sä̧ no̱ go̱o̱h' Naaħ'nih, neħ' a gi wa gwa'ih saħ seh ne
neħ.
26 Tä̧ħ ä̧h gwaa' deħ swa'i wa gwĕn ni'yòs taħ, neħ ga-

i'o̱ nih heħ tąħ ąh' neħ huh deħ di swa dyaħ'dăă gwąħ
he gąn dyòħ'gwa deħ na ges'he nąħ'shoħ de yò di no̱ħ'gą-
o̱nt : neħ huh' nit gwa ye ăħ'seeħ,
27 Neħ na ges'he nąħ shoħ de yò'di no̱ħ'gą o̱nt a gwą'-
no̱ yąn dee ih ; neħ kuh nąąħ iiħ ne' ke yąn dee ih,
neħ' kuh nak no̱'dă dyeħs.
28 Neħ kuh ke yaa wis neh hwaħ ò i'wa da dyeħ' yo̱h-
hes'hăħ ; tąħ ąh' kuh dee wąn do̱h' ta ga'i wah do̱h' he-
wą no̱ heħ, hą yo'i wa da dyeħ ; tąħ ąh' deħ so̱ gaaħ' ne'-
o̱ gweh ta'a yaħ'da dah'gòh ne' ges òħ'daħ gĕħ.
29 Neħ Naaħ'nih naa'ga wii he wa di'yaħ daa deħ, neħ
si''gwaa ha go wa nąħ' nee''ga gwe go̱h : tąħ ąh dih deħ-
so̱o̱ gaaħ'' ne'o̱ gweh de o gwe nyo̱o̱h' na'a go̱'yaħ da'dah-
gòh nas oh'daħ gĕħ' Naaħ'nih.
30 Neħ' niiħ kuh Naaħ'nih sgat' sho̱ he yo̱ gya-
do̱ħ'o̱h.
31 O nąh' det ho'diħ sgwă'gwa'no̱ħ ne Jews, wa ąą-
neeħ', ąs sha'gwaħ sgwe'òħ yaak.
32 Des ha go̱ wą'no̱ħ săă gwąh' ne Je sus, Wee sòħ ne
ga'i òħ dach hi yòħs ne gwat gat'twah daa niih, neħ huh'
dwak ha'wih do̱h haa yaħ'da deħ Naaħ'nih ; ga ą ni ga i-
òħ'das hăăħ' ne gąħ' ąs gwaħ'sg̱we'òħ yak daak' ?
33 Des ho̱ wa wą'no̱ħ să gwąh ne Jews, ho nąą, Tąħ ąh
naeh neħ ta''gwaħ sgwe'òħ yaak dak' ne ga i'òħ dach hi-
yòò ; neħ gwaa' heh oħ sa dwą no̱'et gąnt ; neħ' kuh
ga i'o̱ nih neh' iis, so̱ gweh' sho̱,. Ha wĕn ni yòħ' sa da-
do̱ nii.
34 Des ha go̱ wą'no̱ħ să gwąh' ne Je sus ha go̱ yą o̱h'see,
Tąħ'ąh gąh deħ ga''ya do̱ħ ne swa ya'nes hă go̱o̱, Neħ
na gąą, Iis ne'huh swa'wĕn ni yòħ ?
35 Neħ giħ shąh neh ha di'wĕn ni yòħ ha go̱'yas dah'-
go̱h, he'o̱ weh ni a di yaħ'da deħ o yo̱s'o̱h na'wąą'no̱ħ
Na wĕn ni yòħ, neħ kuh no wą no̱ do'gąh diħ deħ o'gwe-
nyo̱o̱' ne da'ga yaħ'go̱ o̱k ;
36 Swaa do̱h dih ha yaħ'da deħ ną gąą Nòòħ'nih ho-
yaħ'dăă gwąh, ho i'o̱nt, ho yaħ'da do'gąh diħ kuh ha'o̱-
niih, nĕk huh yo̱ ąn'jaħ gĕħ to yaħ'da nyeħ do̱h, Neħ neh

sa dwą̆ no et gą̆nt hah, neh ga'i o nih heh' a gą̆ą̆h, Iih' ne-
gą̆h No'aa wak Na'wĕn ni yoh?
37 Neh gih shą̆h nă̆ gă̆'ąąk neh dah a ga di'wah dą̆n'-
dyeh doh neh' ho i'òh das'hăh Naah'nih, są̆ noh' wa eh
ă̆s gwa'i wa gwĕn ni yòs.
38 Neh gwa' gih shą̆h ne'neh huh ni wa gye'ąn dyeh,
ą̆ gą̆'ąąk gih shą̆h' naeh niih deh sgwa'i wa gwĕn ni'yòs-
dooh, neh' swa i'wa gwĕn ni yòs' ne ga i'òh das hăh:
neh na e swą̆ ni'no dook i gą̆ą̆, a e swa i wa gwĕn ni yòs'
gwah huh, heh neh huh' hah nont Nooh'nih he gyah da-
deh, neh huh' kuh' nąą̆h'iih geh nont' ha yah'da deh.
39 Neh huh' ni dyo ye ăh'dah goh o na'eh sho nih'sa-
goh he no'da di ye'ăh dak, a'o wa ye nooh; neh' dih ne-
waa'goh nya gą̆hs he ni a'dis oh'da deh;
40 Neh' aeh neh si'gwa noh wan dih' ne Jor dą̆n
hes ha we nooh, he o weh, ne John to dye'ą̆h doh sha-
go ne gò săh; neh' neh huh he o dyą̆n das'oh.
41 Da neh' ne' gòt gah'deh he o wa yah'do wą̆h'oh,
neh ne' ho nąą̆, Tą̆h'ą̆h na eh ne John o i oh das'hă-
nă̆'gwat de o dye'ăs oh; neh gwaa' no i'wa gwee goh
he ni os'nyeh oh ne John nă̆ gą̆ą̆ haa yah'da deh noo'-
gweh ga i'wa gwĕn ni yòh.
42 Da neh ne got gah'deh wa o wa'i wa gwĕn ni yòs
ne' neh huh.

O I'WAH XI.

NEH he ni ya'wą̆h oh ha yah'da do gą̆ą̆' ne'o gweh
ho nook'da nih, Laz a rus ha yaa soh, Beth a ny ha-
noo geh, he'o weh ni ga'non daa yą̆h' ye noo'geh ne
Ma ry, kuh ne de gya'dą̆ noo deeh Mar tha.
2 (Neh shah e'yah daat nă̆ gą̆ą̆ Ma ry neh o'noh ho-
wa'yòh gaah Na yah da gwĕn ni yòh; neh kuh go geh'-
ăh go ye'ăh dah'goh ho wah'sih da go ee wą̆h; neh de-
ya'dą̆ non deeh ne Laz a rus no nook da nih.)
3 Neh' dih o i'wah, ne de ą̆ non dą̆'non deeh he yò-
non dą̆h'hoh oh he'o weh nit hą̆h'dyoh, o nąą̆, Syah'da-

gwĕn ni yòh̄, sat ga'a̱ o̱h, neh̄ haa yah̄'da deh̄ nees no'o̱h-
gwah̄ ho no̱o̱k'da nih.
4 Neh̄ no nă̧h' ne Je sus sha'o̱o̱k ne'neeh̄, wa ă̧h̄,
Neh̄ nă̧ gă̧ă̧ dyo i'wa di yo̱nt, tă̧h̄ ă̧h gă̧ ee yah̄t' ta wa-
do̱h̄, neh̄ gwa' ne de ga'ă̧h saa o̱h' i gă̧ă̧ aa'wa do̱h̄'
haa yah̄'da deh̄ Naa'wĕn ni yòh̄, neh̄ kuh ne' neh̄ huh
i gă̧ă̧ nă̧nt ga ye'ăh̄ dak dă̧ ga'ă̧h să̧'o̱h heh̄t haa yah̄'da-
deh̄ No'a wak Na'wĕn ni yòh̄.
5 Neh̄ să̧h̄ ă̧h neh, Je sus sha go no'o̱h gwah̄ ne Mar-
tha kuh ne de gya'dă̧ no̱n deeh̄, kuh ne Laz a rus.
6 Neh̄' dih no nă̧h' sha'i wa'o̱o̱k heh', ho no̱o̱k'da nih,
ah so̱h dek nii' do sa ă̧ nis yoh̄k dă̧h̄, he'o̱ weh ni ă̧h̄'dyo̱h̄.
7 Neh̄ no nă̧h' sha ga'at, ha go̱'yă̧ o̱h'seeh na go̱'i o̱ nya-
nih, Neh̄ huh' a eh̄' he jii dweeh ne Ju dea.
8 Neh̄ na go̱'i o̱ nya nih ho̱ wă̧'o̱h seeh, Sa di o̱ nya nih,
deh̄ o'nă̧h jih sho̱ ne Jews ho neh̄'o̱ no̱h̄, ă̧s ha'gwah̄-
sgwe'òh̄ yaak niis, neh̄ huh dih' kuh a eh̄ o nă̧h' hă̧ch-
heeh̄ ?
9 Det hos'nyeh̄ o̱h ne Je sus, ha wă̧, Tă̧h̄'ă̧h gă̧h was-
hă̧ă̧ dek nii' sga eh̄ deh̄ ga'is daah̄ es' he ni wă̧ nis hees ?
So̱n dih̄ gwa'nah̄ òt no̱o̱ gweh' ă̧ nis'hă gwĕn ni yòh̄'gĕh
ă̧ o̱h'dă̧n dih̄, deh̄ aa o̱h' da'o do dă̧ăs, neh̄ ga i'o̱ nih heh
haa gă̧h' he de yòh'hat heh nă̧ gă̧ă̧ he'yo̱ ă̧n ja deh̄.
10 Neh̄ gwaa' gih̄ shă̧h neh so̱ eh dă̧ o̱nt'ha ak ne o̱-
gweh, òh to do da as' na eh, neh̄ gai'o̱ nih heh deh̄-
gaa yă̧h̄ ne daa'yòh hat'he aak haa yah̄'da deh̄.
11 Neh̄' nă̧ gă̧ă̧ no̱h̄ o'i'òh̄'dă̧h̄ wa ă̧h : Shah̄ ga'at ne'
neh̄, neh̄ ne' waa go̱ yă̧'o̱s, Neh̄ no̱ gwa dă̧ă̧ òh̄ Laz a-
rus ho dah̄'o̱h : neh̄' dih nòh̄ gah'dă̧n dih̄ neh̄ no̱o̱'sa-
ee yet i gă̧ă̧.
12 O nă̧h ho wă̧'o̱h seeh na go̱'i o̱ nya nih, Syah̄ da-
gwĕn ni yòh̄, neh̄' gih̄ shă̧h neh ă̧ o'dah̄ o̱ o̱k, neh̄ wa-
eh, nă̧s'haa do̱h̄.
13 Da neh̄ gwa' naeh waas'nyeh dak ne Je sus heh
wa ă̧'eeh̄ ; neh̄ gwa' na eh he na o'dih̄ ni'go̱ ă̧ wă̧h ne'
wa ă̧ neeh, neh̄ waas'nyeh dak ne waa do̱'is hă̧ă̧h̄, wa'oo-
dah̄.

14 O nąh' ne Je sus ha go yą oh'seeh na gwas' òh ni'-
go ą yąn dat, ha we'e yooh ne Laz a rus.
15 A ga'doh ho'eeh dih neh o i'wah heh' swa yah'da-
deh, heh tąh'ąh neh huh teh gih'dyon dak, neh huh'
i gąą non da weeh' a e swa'i wa gwĕn ni yòs; neh huh
gwa' naeh, neh huh he dweeh' hes he dwa yah'do wąht.
16 O nąh ha go yą oh'seeh ne Tho mas, neh Di dy-
mus ho wa'yas tah, neh' sha di yah'daat ho wa di'o nya-
nih, neh huh nąąh" iih he dweeh, neh i gąą shah gaat'
ha e dwa doh ą e'dwą eeh.
17 Neh no nąh ne Je sus neh huh' ho yos'oh, neh
ne' wa o'do gąs' gee ih' gwah' o nąh' ni wą nis hă gee'
noh o'nis heht chi ah'sa doh.
18 (Da neh' nè Beth a ny dòs gą'oh noh de gya deh'
ne Je ru sa lem, dek nii' noo hah de'yot gaat wąh ni-
yo weh.)
19 Neh no nont'gah deh ne Jews sha go di yah'do wąh'-
oh ne Mar tha kuh ne Ma ry, neh ne' des ha go ni dą'-
neh neh dyò i'wah ne de ą non dą'non dăk.
20 O nąh ne Mar tha, he ni yòs'no weh no nąh' shah-
e'i wa ook da eh' gwah ne Je sus, gòh dąn'dyos'oh hah-
de o wan dăh doh: neh gwa' na eh nę Ma ry ti ya gò-
dye ąh' sho, yeh dyoh' o gyeh.
21 O nąh ne Mar tha ho wą'oh seeh ne Je sus, Syah-
da gwĕn ni yòh, neh' gih shąh ne' neh huh teh sehs
nĕk'huh, a'gąą noh de a'we e yooh ne de ya gya dą'non-
dăk.
22 Neh gwaa' na gąn'noh doh ha'eh gwah na eh nę-
gąą ne'wah, a dih gwa'nah òt a'eh sa do'e syoh gwąh Na-
wĕn ni yòh, neh Na'wĕn ni yòh hah de ga gont' on'da-
yoh.
23 Neh ne sha ga wą oh'seeh ne Je sus, Neh ne'huh
ne' dąnt haat gąh ne de ja dą non deeh.
24 Ho wą'oh seeh ne Mar tha, A gą noh doh' naeh
he dąnt haat gąh' no nąh' dąnt hą'nont gą'oh syooh nee-
swą'nis hă gont.
25 Sha ga wą oh'seeh ne Je sus, Iih' ne gąh nę ja go-

yah'da gees gwat' kuh neh' yoh heh'oo weh; neh haa-
yah'da deh neh iih ǎ o'gi wa gwěn ni yòs', neh huh'
naeh ǎ o we'yo'ok', gih shǎh, hah de ga gont' gwaa' sa'-
doh heet;

26 Neh kuh neh son'dih gwa'nah ot ho héh, ha gi'wa-
gwěn ni yòs doh gwah huh, tǎh ǎh de wǎn doh' ta'ǎ eeh.
Òh si'wa gwěn ni yòs' gǎh nǎ gǎǎ?

27 Neh no wǎ'oh seeh, ǎǎh', Syah da gwěn ni yòh: neh
ne' gi wa gwěn ni'yòs tah he neh' niis ne' Christ, Ho a-
wak' Na wěn ni yòh, nǎ'o yoh něk huh yo ǎn'jah gěh.

28 Da neh' no nǎh' neh' wah aa gǎh, gòh dǎn'dyos'oh,
a dah'seh doh'gěh hwah a'go nook ne de gya'dǎ non deeh'
Ma ry, ga wǎǎ, O nǎh' wa a yoh' Na di o nya nih neh
kuh ne he yǎ noos.

29 He ni yòs'no weh no nǎh' shah o'ok ne'neh, gon da-
dyeh' de dya go dah'oh, neh huh he ya ga wee nooh' he'-
nit hehs.

30 Neh' sǎh ǎh nah'soh neh huh' de ò yooh ne Je sus
he'ga non da yǎh; neh huh gwaah' ah soh nit hǎh'dyoh
he'o weh hah de'o wan dǎh doh ne Mar tha.

31 O nǎh ne Jews ne shah gaat hǎ nih'dyon dak' no-
gyeh, neh des ha gò ni dǎǎ noh, no nǎh oh sha go dii gǎh
ne Ma ry os no weh' de dya'gò dah'oh, he ya go ya'gǎh-
oh, neh' neh hes ha go di'non dǎ'dyeh dah'goh, ho nǎǎ',
neh huh' hwah ǎǎh he dyon da'deh sa'doh gwah neh huh'
hǎ yos'da ǎh.

32 O nǎh ne Ma ry no nǎh' neh huh' he ya go yos'oh
he'nit hehs ne Je sus, ho wa'gǎs oh gwah huh, neh huh
he de ah'sih da de nyoh go yah'dye nǎh'oh, ho wǎ'oh seeh,
Syah da gwěn ni yòh', neh huh' gih shǎh theh sehs'gwah
něk huh, a'gǎ noh de a we'yos oh ne de ya gya dǎ'non-
deeh.

33 Neh' dih no nǎh ne Je sus sha go'gǎs oh yos daa-
hah', ha eh gwah kuh ne Jews hǎ nos'da hah ne' shah-
gaat hǎ neeh, neh neh da wa deh'haas dooh don da ah'-
ni go ǎ'nǎh syooh not'hwa'is hǎ gooh, neh kuh ne ga-
no oh he wa ǎ'noh do nyooh.

34 Neh ne'a wą̆ą̆, Ga'o̱ weh hes he swa yas hą̆h? Neh
neh ho̱ wą̆'o̱h seeh, Syah da gwĕn ni yòh, gaa jih', sat-
gaat hòh.
35 Neh' neh de ò'gah să'nis hą̆h syo̱h ne Je sus.
36 O ną̆h' ho nąą ne Jews, Jat gaat hòh' he'ni o'no̱'-
o̱h gwak.
37 Da neh' gyee ne'o nąą, neh gą̆ no̱o̱ na'gąą no̱h
de o gwe nyo̱s'o̱h nă gąą' ho̱ gweh, ne des ho'gah gwa'ih-
so̱o̱ ne de a'gah gwe'go̱ no̱h, neh o̱n da'o no̱h do̱s'o̱h
ha'eh gwah na'gą̆ no̱h de a we'yo̱s o̱h nă gąą' ho̱ gweh?
38 Neh' dih ne Je sus o nąh' aeh' de dyo'deh has'-
do̱s o̱h do̱ sa ah'ni go̱ ą̆'nąh syo̱o̱h, ga no o̱h' kuh he wa-
ą̆'no̱h do̱ nyo̱o̱h, ho yo̱s'o̱h neh huh he'o̱ weh hah'saa-
do̱h. Neh nòs dą̆'ò ga ąnt sho̱, tgah sgwă'eeh gwah huh
neeh'tgąh.
39 Ha wąą ne Je sus, Swah sgwą̆'o̱h neek. Mar tha ne
de ya'dą̆ non dăk' ne gąh naa we'e yo̱o̱h, ho̱ wą̆'o̱h seeh,
Syah da gwĕn ni yòh, o nąh' no̱o̱ nă gąą ne'wah ha ji'eh-
daa gąs: neh sąh ąh ne ge ih' no̱h ò daah o nąh' no̱h-
o̱'nis heht ta we'e yo̱o̱h.
40 Sha ga wą̆ o̱h'seeh ne Je sus, Tąh'ąh gąh deh go̱-
yą̆ o̱h'seeh, neh, neh gih shąh naah'se gwe nih naah'si-
wa gwĕn ni yòs, neh' no gwe nyo̱o̱h aah'sat gaat hòh ne
de a'ąh są̆ o̱h go̱h Na'wĕn ni yòh?
41 O nąh' ho no̱h'no̱o̱h ne' gah sgwa ah' he'o̱ weh ni-
o̱ wa yas'hąh na we'e yo̱o̱h. O nąh ne Je sus heht gąh
he ot'gat wąh, neh ne'a wąą, Hah ni'ih, oht go̱'no̱ o̱ nyo̱h
heh das gat'ho̱n daat.
42 Neh kuh na gą̆'no̱h do̱h he'dyòt go̱nt sgat ho̱n deh:
neh' dih dyò i'wah neh khe yą̆'no̱h do̱'nyo̱h seh nă-
gąąh ha dih'si aah' no̱o̱ gweh, neh' oh gih; neh huh'
i gąą no̱n da weeh dak a'a di'wa gwĕn ni yòs' heh do gąs'
iis' tsgeh hah'o̱h.
43 Neh he ni yo weh' neh huh' sha a yeeh' he was'-
nyeht, neh ne to deh'has do̱s'o̱h ho wą̆'nit gąh'o̱h, Laz-
a rus, do̱n da'ja gąht'.
44 Da neh' sha'yah daat na we'e yo̱o̱h do̱n da'ya gąht,

ga wa da seeh naas òh'dah gĕh kuh naah sih'dah gĕh
ga ye ăh dah'goh non dyah'da da'seh dah'gwah ne' wah-
on da deh'sa dooh; neh' gwah huh ne ga ni gă'os hăh
ga wa da seeh na goh'sah gĕh. Ha go yă oh'seeh ne Je-
sus, sas he'swa wah'hah soo gòh, sas he'swat gah gwah huh.
45 O năh ho nont'gah deh ne Jews ne' neh huh ho-
di'yos oh he'yeh dyoh' ne Ma ry, neh' kuh ne wa ă-
nont gaat hòh ne' noh o i òh'dăh shoh' no on dyeeh' ne
Je sus, wa o wa'i wa gwĕn ni yòs.
46 Neh gwaa' gyee he'ni ă non dii neh huh' he o ne-
noo' he'tă nih dyoh ne Pha ri sees, neh' hwa o wan di'o-
wih ne noh o i'oh'dăh shoh no'on dyeeh ne Je sus.
47 O năh' ho non'dyah de'o oh na dih'să no wa năs ha-
di'yah don twas, neh kuh ne Phar i sees, ho di'as hăn'-
das oh, neh ne'o năă, A nă dwa yeeh'? neh săh'ăh nă-
găă ne'o gweh we sòh no i'òh das'hă nă'gwat ho di'wah-
dăn dyeh doh.
48 Neh' gih shăh ne neh huh' sho' hă yòh'dă ook
ă gă'ook tah des'he dwa yă o nyoh, ga gwe goh neh'huh
noo gweh' ă o wa i wa gwĕn ni yòs; ga oh' gwah huh nănt-
hă neeh' ne Ro mans neh ă an dii"wah doht de jaa oh',
he dwa noo geh kuh ne noh o gyo ăn'joh dăh.
49 O năh' sha yah'daat he ni ă non diih Cai a phas'
ha ya soh, neh ha eh gwah ho di'on dah'go noh ne neh'
shah yòòs hăt', hah să'no wa năh ha yah'don twvs, ha go-
yă oh'seeh, Tăh ăh deh tah'gwis dăh deh swa'yăn de ih,
50 Tăh ăh' gwah huh dah de swa yah'do weet hah he-
neh' o gwa'yah da geh has'hăh neh' sha yah'daat ne'o-
gweh aas'ha ga'we e yahs' noo gweh', ga gwe goh dih
neh' no no ă'jòh dăh a'gă aak deh o'i wah'doh ooh.
51 Neh nă găă tăh ăh deh neeh' ne'a o hwah hòh ni'-
goh das'hăh a wa dye'ăh dak he was'nyeht; neh gwaa'
hah să no wa năh ha yah don twvs'gwah ne neh' yòs hăă-
deh, neh gwaa' wa o do găs'dăh he neh' ne Je sus ăa-
ha ga we'e yahs' [ne Jews] no no ă'jòh dăh.
52 Tăh ăh ha'eh gwah do noh hoh'ge ah ne'neh no no-
ă'jòh dăh, neh gwa' kuh nă'o go yah'de o'eek sgat hă-

o'go yo nih' nook sah'dah shoh Na'wĕn ni yòh ne gwah'
ti ą ne non dyehs de'o non do gwąh.
53 Neh wą nis hă deh òh wah'sa wąh o'ąn dooh' oh'-
ga gon dak' ne' wa di'as hąn do nyooh he no'da di ye'ăh-
dak a'o wa nyòh.
54 Neh huh non da ga ye'ah dak o nąh ne Je sus wa-
o da dah'dya wąn dąh ne' neh huh do'sa o da wąn'nye aak
he'ni a di yah'da deh ne Jews; neh gwaa nòòh dąn-
dyos oh neh huh' he a wee nooh' he dyo ąn ja deh dòs-
gą'oh he o weh deh tha di noo geh, he o'yos oh he ga-
non da yąh neh E phra im ga ya soh: da neh huh shah-
gaat' hwa ą non dyąąh kuh na go'i o nya nih.
55 O nąh ne Jews he'ni ą non dek'hwe o ees ne Pass-
o ver ga ya soh dòs gą'oh ni gaa'wihs: da neh' no nont-
gah deh ho di ya gąh oh he ga non'da yą doh neh ni ga-
non dahs'as shoh'oh de jòt'hwa da seeh' he'ga non da yąh,
Je ru sa lem he o ne noo, no nąh' dòs gą oh ni gaa'wihs
he ną non dek ho nih, neh neh wa ą non dyah'da gąh'so oh.
56 Neh ho wa'yah dih'sa goh ne Je sus; neh kuh ne
de'o non da dą oh'se no niih' he a dih'si aah no noh'sa do-
gąh dih'gĕh, A'ni swah'ni gòòh'dąąh? Neh gąh ni sweeh
tąh ąh nooh deh aa oh' a'a yoh he'o weh ni wa'dek hwe'-
o oh?
57 Da de jaa oh na dih'są no wa nąs ha di'yah don twos,
kuh ne Phar i sees, sha go dii'wis ah seeh neh neh son-
dih gwa'nah òt no'gweh ą o'noh dook he'o weh ni ehs,
neh neh ą o'dah sih, neh huh ii gąą non da ga ye ăh'dak
a'o wa ye nooh.

OI'WAH XII.

ONĂH ne Je sus, yee ih' ah soh ną yòò daah he ni-
yòo weh hą non dek hwe o'eek, Beth a ny nit ha'we-
noh, he'o weh ne Laz a rus ni ąh'dyoh, ne gąh' na we-
yo'noh, kuh neh' sho yah'da gees gwąh non da'deh sa'-
doh gwah gĕh.
2 Neh ho'o weh ne'neh wa o'wąk hwa'eh has; neh' ne

Mar tha oh to wą nąh'nya ąh: neh kuh' gyee ne Laz a-
rus neh huh' ha yah'daah wa ą non dyąąh he wa dek-
hwaah'gwah syòòt he'o weh ho dyąn'das oh.
3 O nąh ne Ma ry de dya'gòh gwąh sga goh'shăăt,
neh spike nard noh o'noh dąh, a òs'gah ah, dah de gya-
dyes'doh no yah' we nooh, a gwʊs' ga no'oh, neh wah-
ee'nòh gaat naah sih'dah gĕh ne Je sus, neh' naeh sa o'-
wąh sih'da go'ee wat ne go geh'ăh; da neh' noh ga'noh-
sih noh'wa de se no gòh nòo'noh.
4 O nąh' sha yah'daat na go'i o nya ni'ak, Ju das Is ca-
riot, Ho aa wak' ne Si mon, neh' ne gąh ną o'yah daat-
gah, ha wąą,
5 A na eh' he go waah' deh wa'dą ni noh' ną gąą' o noh',
wĭs ni yò'wĭs das'hąą no yo'i wah heh'oh, neh a o wą no-
wii ne'wa'o ni dąąs theht'?
6 Neh wa ąh' ną gąą, naeh' deh neeh na ga'i wah gą'-
aak ho noh'doh no'ni dąąs; neh gwaa ga i'o nih he'a-
nos'gwa oh neh' kuh ha ya'ą ooh, neh' kuh he o'aah
ni waat' ne ga'yă gooh, na gwa'nah òt oh wa don da ah.
7 O nąh' ha wąą ne Je sus, Są noh' hah dą'yeeh hi'yą-
o nyoh: neh' wa eh ga yą niih ne dwą nĭs'hă deh no-
nąh' ą yo'geh sa dooh, heh da ya'goh są no ni'a dyeh.
8 Neh sąh'ąh no'nii dąąs dyòt gont' naeh de swa dii;
neh gwaa" niih tąh ąh ne dya'wąh oh da'e dwa di'aak.
9 O nąh ho nont'gah deh' ne Jews ho di wa'o gąh he'-
neh huh i ehs: tąh ąh' dih ne neh' sho a o wą nyąh deh
ne Je sus he'wa di yo'nooh, neh gwaa' gyee na'o want'-
gat hòh ne Laz a rus, he neh' sho yah'da gees gwąh non-
da'deh sa'doh gwah'gĕh.
10 Neh' dih na dih'są no wa nąs ha di'yah don twʊs
do non dah'hni go'i saa goh na'o wą nyòh ha'eh gwah ne
Laz a rus;
11 Neh da ga i'o nih heh, neh o i'wah ha yah'da deh
ho nont'gah deh ne Jews wa o wan di'yah daat gah na di'-
yah don'twʊs' ho ni'dyòh gwah neh wa o wą'i wa gwĕn ni-
yòs ne Je sus.
12 Neh' no yah' ho sa'yòh hąht, gòt gah'deh noo gweh'

neh o nąh' ho di yoo hą non dek hwe'o eek heh no nąh'
wa di'wa ook neh huh gwah' o nąh' da ot'gon dah'go on-
dyeh ne Je sus (he ga non da yąh) ne Je ru sa lem,
13 Ho'dis go a'nyahk hoh neh o năh'do waa nąs noh gą-
o dòh'dąh, neh no noh'dąn dyos oh de o wą dăh'da ni'-
nooh; neh kuh ne de o'noh sąnt'hwah oh, ho nąą', Ho-
san nah! [Da gwa'yah daa gòh o nąh!] Ho dąą oh' neh
Go'wăh go waa neh Is ra el, ne' neh huh non da we'no-
on dyeh hoh'są no goo' Na yah'da gwĕn ni yòh.
14 Neh no nąh ne Je sus wa'a gąh' neh ga nos'ah
do wa'oh dees de yò'eet hah nah ot ho dă'das oh; o i'wa-
ye'ih oh he-ni ga yee ąh' ga'yaa doh',
15 Są noh' ą sah'dyohk, neh' e saa'wak' ne Zi on;
sat gaat hòh', iis' saa wąh ne Go'wăh go waa' da eh:
da oh'seh neh ne de wa'oh dees ga nos'ah.
16 Neh ną gąą noh o'i òh'dąh shoh, tąh ąh de o'dih-
ni'go ą yąn dah ooh na go'i nya nih na gwas' da wa dye-
ąnt: neh gwaa', no nąh ne Je sus de o wą'ąh są'o nyos-
oh, o nąh' sho nos'hăăh'oh ne noh o i oh'dąh shoh tga'-
yaa doh neh gwah hoo doh, neh kuh ną gąą noh o'i òh-
dąh shoh ho noo hoh' kuh ne gąn dyòh'gwah gĕh neh-
huh' no di yeeh haa yah'da deh.
17 Neh dih ną'noo gweh neh shah gaat' hą neeh, no nąh
sho sa'o nook' ne Laz a rus non da'deh sa'doh gwah'gĕh
sa'o heet' gwah huh ha we yo'noh, ha di'wa gwa'ih sos.
18 Neh' dih da yò'i wah heht ną gąą oh to'wą dăt'
ha'eh gwah ne gąn dyòh gwah gĕh, neh sąh'ąh no di-
wa'oo gąh ha'eh gwah he'neh huh' ni o dye'ăs'oh ną gąą
o i'òh das'hă nă gwat.
19 Neh huh non da ga ye'ăh dak de'o non da dą oh'seeh
ne Phar i sees, Swah ni'go ą yąn dahs gąh, heh deh tah'-
gwis dąh sho o doh'o on dyehs niis he ni di swa ye ăh-
dah goh? Swat gaat hòh', ga gwee goh' sho no gweh'
neh'huh hwah a ga we'no on dyeh haa yah'da deh.
20 Da neh na di'yah da do gąą ne Greeks neh huh'
ha di'yah daah, ne' neh huh nit ho ne noo' hą non dą no'-
yą'neh heh hą non'dek hwe'o ees;

21 Neh̄ sha'di yah̄'daat ne' neh̄ ho wa̱'yah̄ do'wä̧h o̱h
ne Phil ip, neh Beth sa i da ta weeh'do̱h, Gal i lee dyo̱-
ä̧n ja deh̄, neh̄ no̱'wa̱n do̱'e syo̱h gwa niih, ho nä̧ä̧, Gwee',
de yo̱ gwa do̱'ä̧ jo nih ne gä̧h̄' naas'ha gwaa gä̧h̄ ne Je sus.
22 Phil ip neh̄ huh' nit ha'wee no̱o̱' neh̄' ho'o wii' neh
An drew: neh̄ ne''wah̄, neh' An drew kuh neh Phil ip
hes ho̱'wa̱ o wii ne Je sus.
23 O nä̧h ne Je sus des ha go̱ wä̧'no̱h̄ sää gwä̧h, ha-
wä̧ä̧', O nä̧h' hoh̄ ga'eeh̄ he ni yò'is daah̄ eeh neh Ho-
wa̱'wa̱k no̱ gweh dä̧ ga'ä̧h sä̧'o̱h̄ heh̄t ha yah̄'da deh̄.
24 Do gä̧s', do gä̧s' oh̄ gwä̧'o̱s, Neh̄' gih̄ shä̧h nä̧ gä̧'-
a̱a̱k no no̱o̱ jah̄ yo̱ ä̧ ja go̱o̱' teh̄ o yä̧n dah̄ o̱o̱h̄, a'gä̧ eeh̄
gwah̄ huh, he'ga gont' wa eh sh́o̱ neh̄ huh' ga yä̧h̄ a o̱h'-
hwa̱h ge'ah; neh̄ gwaa' gih̄ shä̧h noh̄ gä̧'eeh̄, wee sòh̄'
ne'neh̄ òh̄ wa do̱ nih̄.
25 Neh̄ haa yah̄'da deh̄ na no'o̱h gwah̄ ho̱o̱'heh̄, hah̄'-
de ga go̱nt' ne'neh̄ wa oh'do̱o̱h̄; neh̄' kuh haa yah̄'da-
deh̄ naas wa'ä̧s ho̱o̱ heh̄ nĕk huh yo̱ ä̧'jah̄ gĕh̄, dä̧ oh'-
nya do̱o̱k ne'neh̄ ho̱'heh̄ he'ni yò weh̄' hä̧ ga'eeh ne
wah̄ o'i wa da dyeh̄ hä̧ yo̱h'he dyeh̄.
26 Neh̄ neh so̱n'dih̄ gwa'nah̄ ot ne'o̱ gweh ä̧ o'gwe-
nyo̱'o̱k nä̧ o̱ ga dye'òh̄ daa dä̧h̄ hak no̱n dä dyeh' wa eh
ne'neh̄; neh̄' kuh he'o̱ weh nä̧ gih̄'dyo̱n dah̄k neh̄ huh'
kuh ha'eh̄ gwah ä̧ä̧h'dyo̱n dah̄k na geh'hah̄ shäh̄: so̱n-
dih̄ gwa'nah̄ ot ne'o̱ gweh neh̄ huh ä̧ o̱ da deh'hah̄ shä'yä̧-
o̱s he'o̱ weh ni gyah̄'da deh̄ neh̄ ne'neh̄ Naah̄'nih ä̧ o'-
yah̄ da no'o̱h go̱ o̱k.
27 Da o nä̧h dih oh̄ dyo do̱ ä̧'o̱o̱h̄ na gat hwa'is häh̄;
neh̄' dih neh a'nah̄ ot' ne gä̧h̄ ä̧ä̧ giih̄'? Neh̄ gä̧h nä̧ä̧-
gih̄', Hah̄ ni'ih, do̱n da'gyah̄ da gòh nä̧ gä̧ä̧ ne'wah̄ he-
ni yò is'daah̄ eeh? neh̄ dih heh neh̄' sä̧h̄ ä̧h dyo i'wah̄
nä̧ gä̧ä̧ ne'wah̄ he ni yò'is daah̄ eeh he'neh̄ huh a'gyo̱o̱h
neh daa'ga do̱ gòt he nä̧ wa̱'gyah̄ da wä̧h, dä̧ ga'do̱h ho̱-
ga ih̄.
28 Hah̄ ni'ih, deh sä̧h'sä̧ o̱ nyo̱o̱h neh' sah'sä̧ä̧ no̱h̄.
O nä̧h neh̄ huh o yo̱s'o̱h no wä̧ä̧ no̱h̄ ne gä̧ o̱'yah̄ gĕh̄
no̱n da weeh̄, [wa do̱h,] O nä̧h' na eh de jaa o̱h' de wa'-

gą̆h są̆ o̱ nyo̱ȟ ne'neȟ, neȟ'kuh neh ah'so̱h a eȟ haȟ-
dą̆s'gą̆h są̆ o̱ nyo̱o̱ȟ.
29 Da neȟ' dih neh dòs gą̆'o̱h ni a'dih si aaȟ neh
gą̆n dyòh'go wa ną̆h no̱ gweh' ho no̱nt'ho̱o̱ deȟ, wa ą̆ niȟ',
Oȟ ga wą̆ noo daȟt. O yaȟ'sho̱ȟ o̱h wa ą̆ niȟ, Neȟ ną̆ o̱'-
yaȟ ge'o no̱ȟ wa os'nyeȟs.
30 Je sus det hos'nyeȟ o̱h, ha wą̆ą̆', Tą̆ȟ ą̆h neȟ' deȟ-
dyò'i waȟ Niiȟ heh' gyaȟ daa deȟ ną̆ gą̆ą̆ heh oȟ gaa-
yo̱ȟ' no wą̆ą̆ no̱ȟ, neȟ gwa' niis heh swa yaȟ'da deȟ'.
31 O ną̆h hoȟ ga eeȟ dą̆ go̱'wa̱ yaȟ'do weet ną̆ gą̆ą̆ he'-
yo̱ ą̆n ja deȟ; o ną̆h' naah'są̆ no waa ną̆h ną̆ gą̆ą̆ he'yo̱-
ą̆n ja deȟ ą̆ o̱ wa̱ yaȟ'dit gą̆h.
32 Neȟ' kuh giȟ shą̆h ne dą̆ yo̱'gyaȟ dah'gwaȟt ną̆-
gą̆ą̆ he ni yo̱ ą̆n jaa deȟ, ga gwee go̱h no̱o̱ gweh' neȟ huh'
ą̆n ta di no̱o̱ ną̆ȟ he'gyaȟ daa deȟ.
33 (Neȟ ną̆ gą̆ą̆' wa ą̆ȟ, o yą̆ą̆ deet' wa o̱ niȟ he'no̱ȟ-
gą̆ e yaȟ'syòȟ dą̆ȟ ą̆'e yaȟ'dak.)
34 Neȟ neh sho̱ wą̆'o̱h seeh no̱ gweh', Neȟ' neh ga-
ya'nes hăȟ'gĕh ni dya wee no̱o̱h o̱ gwa'i wa'o̱ gą̆h hą̆ yo'i-
wa da dyeh ą̆ eȟ'seek ne' Christ; ga ą̆ o weh' dih ne-
gą̆ȟ ni di sa'wih dah go̱h' heh' sa do̱h, Neȟ ne' dą̆ o̱-
wa̱ yaȟ'dah gwaȟt No wa̱'wa̱k no̱ gweh'? So̱ ne gą̆ȟ'
ną̆ gą̆ą̆h' No̱ wa̱ wa̱k' no̱ gweh'?
35 O ną̆h ha go̱ yą̆ o̱h'see ne Je sus, Neȟ ne tą̆ȟ ą̆h
to̱ sa yo̱'nis heȟt ą̆ weȟ'seek ne de yòh'hat heh he swa-
yaȟ'da deȟ. Swah dą̆n'dyo̱ o̱o̱k he ną̆ yo̱'nis heȟt dą̆ swa'-
di aak ne de yòh'hat heh, dyą̆ gwah' sho̱ deȟ o'i wa do-
gą̆ą̆ ą̆ swa'yaȟ do wą̆ȟt ne de yò'dah so̱n da i go̱h: neȟ
są̆ȟ'ą̆h ha yaȟ'da deȟ neh oh so̱n'da go̱o̱ sho̱ȟ' a'eȟ tą̆ȟ-
ą̆h de o no̱h do̱ȟ he'o̱ weh hwa'we no̱'dyeȟ.
36 Neȟ he ną̆ yo̱'nis heȟt ą̆ swa yą̆n daȟk' ne de yòh'-
hat heh, swa i'wa gwĕn ni yòs' ne de yòh'hat heh, neȟ'
dih a'yok saȟ'daȟ sho̱ȟ'gą̆ o̱o̱k he swa yaȟ'da deȟ ne de-
yòh'hat heh, Neȟ' ną̆ gą̆ą̆ no̱ȟ o i oȟ'dą̆ȟ sho̱ȟ waas'nyeȟ-
dak ne Je sus, o ną̆h' hot hă da̱ do̱h, neȟ gwaȟ huh ne
wa'go̱ ya'dah seh'dą̆ȟ.
37 Neȟ dih' naeh he ni we sòȟ' no i'oȟ das'hă nă-

gwah'dohs ho dye'oh daa doh he'a dii gat, tąh ąh gwaa'
de o wa'i wa gwĕn ni yòs dooh;
38 Neh no i wa ye'ih oh he ni o yee ąh hoos nyeh'oh
neh E sa ias ho do'gąs da'ni ak, neh' hoos nyeh'oh,
Syah'da gwĕn ni yòh', so'nah ot' go i'wa gwĕn ni yòs'doh'
he ni dwa'i oh dąąh'? neh kuh neh, so'nah ot' go do'dah-
sah'seeh na'nąąs hah Na yah'da gwĕn ni yòh'?
39 Neh gwaa' kuh dyò'i wah tąh ąh deh o gwe nyos'-
ooh na'a di'wa gwĕn ni'yòs, neh ga i'o nih heh' sha wąą
aeh neh E sa ias,
40 Neh neh'huh neh de a go gah'gwee goh, ho ni yă-
doh' gwah huh no nă'nyah sah; neh na'gă ak i gąą de-
o'nont gaa twąąh ą wa dye'ăh dak na'di gaah'shoh, a'gă-
ak gwah huh de o'dih ni'go ą yąn dah'ooh a wa dye'ăh dak
no nă'nyah sah, do sa'o dih ni'go ą de nih' gwah huh, neh
gwah huh neh iih' o'sak hee jąht.
41 Neh' nă gąą noh o'i oh'dąh shoh hos nyeh'oh neh
E sa ias no nąh' shat'gat hòh ne de a'ąh să'oh goh, neh'
kuh hos nyeh'dah goh ha yah'da deh.
42 Neh huh gwa' naeh, ha di'yah dă o nyoh haa di'-
yah da deh na dih'să no wa nąs tă nă'noh do oh, ho nont'-
gah deh ne wa o wa i wa gwĕn ni yòs, neh gwaa' ga i-
o nih ha di'yah da deh ne Phar i sees wa ą non doo hiih'
haa yah'da deh, dyă gwah' sho o sa o wan di'yah diit gąh
hă nont'gă nis at hah:
43 Neh o i'wah he neh' sah'gwah ha di no oh gwah
neh' dă o wan di'ąh să o nyo'ook noo gweh na eh he ni-
yoh'dąą Na'wĕn ni yòh da'a go ąh să o nyo'ok.
44 Je sus de oh'sąnt hwah'oh neh' ne'a wąą, Neh ha-
yah'da deh neh iih' ą o'gi wa gwĕn ni yòs, tąh ąh niih'
de a'gii wa gwĕn ni'yòs tah, neh gwaa' he a yah'da deh
neh ta geh'hah oh.
45 Neh' kuh haa yah'da deh neh' ha gee gąh, neh'
hoo gąh neh' ta geh'hah oh.
46 Iih' ne gąh ne de yòh'hat heh a gyoo' nĕk huh ne
yo ą jah gĕh, neh' dih neh son dih gwa'nah ot ą o'gi-
wa'gwĕn ni yòs' ą gă'ak oh son da gooh' ta'ąh dyon dahk.

47 Neh' kuh' neh son dih gwa'nah ot ne'o gweh ă a'-
ak ne gwă noh, ă gă ook gwah huh de o'i wa gwĕn ni'-
yòs dooh, tăh'ăh tah da'e yah do weet ne'neh: tăh ăh'
săh'ăh neh' deh a'gyoh dah'goh ne daa'gyah do weet'
he'yo ă ja deh, neh gwaa' no sa goo heet he'yo ă ja deh.
48 Neh haa yah'da deh nă gă'aak de a ge gwăăh, ă gă'-
ak gwah huh de o gwăăh ne gwă noh, ho yăh' ne'neh
sha yah'daat ne dă o'yah do weet: neh' no wă noh niih
o năh' a ges'nyeh oh, neh' shah gat ne'neh dă o'yah do-
weet no năh' he swă'nis hă gont.
49 Neh săh'ăh ne tăh ăh deh iih' deh ak'ni go'ăh deh-
o'dye ăh'dah goh heh' a ges'nyeh oh; neh gwaa' Naah'-
nih ne ta geh'hah oh, neh' ha gi'wis ah'seeh ne' nah ot
ă ga'do nooh, kuh ne' nah ot ă ges'nyeh dak.
50 Neh săh'ăh na gă'noh doh neh nă o'i wis'aah, neh
ga aah' ne'neh ne' wah o'i wa da dyeh yoh'heh; neh'-
dih na dih gwa'nah ot Niih ă ges'nyeht, ănt tgye is' he-
ni'a'ges nyeh'seeh Naah'nih neh huh kuh năăh Iih ni-
gye hah' he'ges nyehs.

OI'WAH XIII.

DA neh nah'soh teh o'eeh he'nă non dek'hwa ăh, ne
Pass over ga ya'soh, no năh ne Je sus sha ă'ni-
non dook heh o năh boh ga'eeh he ni yò'is daah eeh no năh
ăs hat'hă daat nă găă he'yo ă ja deh, hes heeh' het ha yah-
da deh Nooh'nih, neh kuh' heh ha no'oh gwak neh ha-
o hwah ho wăh ne yo ăn jah gĕh nă nih dyoh, neh huh
ni yòh'dăă ha go no'oh gwah he'ni yo weh' he'yoo dohk.
2 Neh he'noh weeh' ho non'dek ho'niih (o năh' na eh
na nis'he o noh neh huh' he a'on daa hoh ha wă'nyah sa-
goo ne Ju das Is car iot neh' ho a wak ne Si mon, neh'
nă o'yah daat gah,)
3 Neh na yăn dee ih' na'eh ne Je sus heh ga gwe goh'
naah de yo i'wa gee has oh'dah gĕh ho ge'oh Nooh'nih,
neh kuh he'neh huh nit ha we noo' het ha yah'da deh Na'-
wĕn ni yòh, neh huh' kuh hes ha wee noo het ha yah'da-
deh Na'wĕn ni yòh;

4 Neh he'noh weeh ho non'dek ho niih don da'a daht,
neh' kuh ne' wak ah' wa a yääh' noos yo nyas häh;
o näh' de oh'gwäh ne yä ni'no dah'gwah, neh oh hat'-
hwah haah:
5 Oh ga'at ne'neh, o näh' ga jäh'gěh ho ne gä on twäh;
waah'sa wäh kuh ne wa go yah'sih do'a eh na go'i o-
nya nih; neh' kuh saa go yah'sih da go e wat' ne de ot-
hwah häh yä ni'no dah'gwah.
6 O näh' neh huh ho yos'oh hääh'dyoh ne Si mon
Pe ter: neh neh tos nyeh'oh ne Pe ter, ha wä'oh seeh,
Syah'da gwěn ni yoh, neh gäh nääh iih näs gah'sih-
do'a eh?
7 Des ho wä noh'sä gwäh ne Je sus, neh na wä'oh seeh,
Neh' he no gyä no wäh täh äh deh sä'noh doh nä gää
ne'wah; neh gwa' na eh nää sah'ni go'ä yän daht no'ä-
doo'gwa.
8 Ha wä'oh seeh ne Pe ter, Neh' niis ne täh'äh de-
wän doh' taas'gah sih'do a eh. Sha wä'oh seeh ne Je sus
Neh' gih shäh nä gä'aak niis deh go no ääh'seeh, täh äh
niis deh sa'dii wa deh he'gyah da deh.
9 Neh na wä'oh seeh ne Si mon Pe ter, Syah da-
gwěn ni yoh, täh äh neh' sho ne gah sih'dah gěh he'eh-
gwah gwaa' ne ges oh'dah shoh, kuh nak noh ääh'gěh.
10 Ha wä oh seeh ne Je sus, Neh haa yah'da deh
neh' o näh' i gää' ga no'a eh ha yah'da gwe goh täh'äh
dah de jo'do ä jo'oh ne'neh [no sa ga'no a'e ak,] neh sho
näs'ga no a'e ak naah sih'da gěh; neh wa eh na eh ne'-
ti ga gwe goh' ga no äh'ji wäh: da neh' niis ne ga no-
äh'ji wäh, täh äh gwaa' deh ga gwee goh.
11 Neh säh äh na eh no noh'doh he'o weh ni a'yah-
daa deh nä o'yah daat gah: neh dyo i'wah ha wää, Täh-
äh teh swas'ah doh deh ga'no a eh he ni swa dii.
12 Neh no näh' oh ga'at ne' wa'go yah'sih do'a eh,
des hoh'gwäh gwah hòh noos yo nyas häh, neh gwah hòh
ne sho dyän'das oh, ha go yä oh seeh, Swah ni go ä yän-
dahs' gäh he'noh gyeeh he swa yah'da deh?
13 Neh' niis he'nis gwah'sä noh däs tah, Sa di'o nya nih,

Syah da gwĕn ni yòh' gwah huh: neh huh'jih ne'neh he-
ni swa wą̆ noh dą̆ą̆; neh huh' sąh'ąh ni yòh'dą̆ą̆ he'gyah-
da deh.
14 Da neh' dih gih shąh, he'nǫh gyeeh, iih' ną̆ gą̆ą̆
ne Gwĕn ni yòh' he swa yah'da deh, Gwa i'ǫ nya nih'
gwah huh, ne'wah oh gwah'sih do'a eh, ga i wa yą̆n'dah-
gǫh dih oh waa dǫh he swa yah'da deh ne dą̆ swa da-
dah'sih do a'eh'seek;
15 Neh sąh'ąh neh e swat'gat hòh o nąh' he ną̆ swa'-
yeh haak; neh huh' i gą̆ą̆ na'e swa ye haak niih' he'nǫh-
gyeeh he swa yah'da deh.
16 Do gą̆s', do gą̆s oh gwą̆'ǫs, Neh naa hah shąh
tąh ąh neh sah gwah neh a'a go wa ną̆'ąak naeh he ni-
yòh'dą̆ą̆ ne to nǫh'dǫǫ nih; tąh ąh ha'eh gwah neh
sah'gwah neh a'a go wa ną̆'ǫk no wąh'hǫh ǫn'dyeh, na eh'
he ni yòh'dą̆ą̆ ne to hah'ǫh.
17 Neh' neh ą̆ swa yą̆n de'i aak gih shąh ną̆ gą̆ą̆ nǫh-
o i oh'dąh shǫh, swą̆ dą̆ ǫh' ne'neh ne' neh huh' ną̆ swa-
ye'ąn dyeh.
18 Neh ne tąh ąh deh'ga gwe gǫh' he ni swa dii' deh-
a'ges nyeh'dah gǫǫh: gyą̆n dee ih' naeh ha di'yah'da deh
na gă̆ă gwąh'; neh gwaa' dih na ga'i wa ye ih he'ni ga-
ye ąh no ya'dǫs hă do gąh'dih, Neh haa yah'da deh ne
shah gaat' ą̆ ya gi ăh'gwaak, neh ne'neh da ga dă'dah sa'-
gee gwus.
19 Neh' neh oh gwa'o wih o nąh', ah sǫh' na eh teh-
o'eeh, neh dih no nąh' neh huh' hą̆'ya wąh'ǫ ǫk, neh
na e swa i'wa gwĕn ni yòs he do gą̆s neh' niih ne Christ.
20 Do gą̆s', do gą̆s' oh gwą̆'ǫs, Neh haa yah'da deh
neh' ą̆ o gòh' neh sǫn dih gwa'nah ot ą̆nt hee haht, wa'-
gee gòh' ne neh; neh kuh haa yah'da deh ną̆'ǫ gee gòh,
wa o gòh' ha eh gwah ne ta geh'hah ǫh.
21 Neh no nąh' ne Je sus neh' wa ąh, neh, waah'ni-
gǫ ă et gąht noot hwa'is hă gǫǫ, wa'i wa gwa'ih sih o nąh,
ha wą̆, Do gą̆s', do gą̆s' oh gwą̆ ǫs, neh ne sha yah'daat
he'ni swa dii waa'gyah dat gah.
22 O nąh ne dǫ'wą dyah'da dǫh oh tą̆ nǫn da'dat gat-

hwah sooh, oh to'dih ni go'ă geh heht, so gwah' sho nah-
ot wa o doh, he'no o yeeh' was'nyeht.
23 Da neh' dih ne sha yah'daat gyee he ni ă non dii
na go'i o nya nih neh huh' ha yah'dah gaa eh Je sus hah-
doh'săh gĕh, neh kuh' na eh no no'oh gwah neh Je sus.
24 Si mon Pe ter dih hwaah'noh ă a daaht neh nă o'on-
dooh son dih gwa'nah ot wa o doh he'no o yeeh was'nyeht.
25 Neh huh dih ni yòh'dă ha yah'dah ga eh Je sus
hah doh'săh gĕh, ha wă'oh see, Syah da gwĕn ni yòh', so
ne găh nah ot'?
26 Neh neh ha wăă ne Je sus, Neh haa yah'da deh
nănt he'yoh neh gah hòh'siih no năh' ă go jănt. Neh
dih no năh' hwa'a jănt, neh gah hòh'siih', neh da a oh'
ne Ju das Is ca riot, neh' ho a wak' ne Si mon.
27 Neh no năh' shah ga'at ne wa'ah gwa ye nooh, Ha-
nis'he o noh' he o'yos oh haa yah'da deh. O năh ne Je-
sus ha wă'oh see, Neh he'năh syeh, neh huh' noh jee
gon'da dyeh.
28 Da tăh'ăh deh soo gaah' ne' o gweh ne' neh huh
hăh dyoh he wa dek hwah'gwah syòt de oh'ni go ă yăn'-
dah ooh ne nah ot' o i'wah neh huh' no o yeeh he
wa os nyehs.
29 Neh săh'ăh gyee he na o'dih ni'go ă wăh, neh ga-
i'o nih he Ju das' ha ya'ă ooh, ne Je sus o năh' ha wă'-
oh see, Neh sni no nyoo ne nah oh'dăh shoh de yo gwa-
do'ăn jo'nih no năh' ă non dek'hwa ăh; neh' gih shăh
neh, hah gwis'dăh a'a go yoh no'ni dăăs.
30 Neh' dih neh o năh na eh ho ye'nos oh neh
o ăh'gwah, wah o gon daa dyeh' he o'ya găh'oh: da neh'
neh o năh' oh gă'oh.
31 Neh huh dih' ni yo weh' no năh' na'eh he o'ya-
găh'oh, ha wăă ne Je sus, O năh hoh ga'eeh No wa'-
wak noo gweh' òh ta'ăh să'oh heht, neh kuh Na wĕn-
ni yòh òh ta'ăh să'oh heht o i'wah haa yah'da deh.
32 Neh gih shăh Na'wĕn ni yòh dă a'ăh să'oh heht
he o weh ni a'yah daa deh, ha'eh gwah Na wĕn ni yòh
de ga'ăh sa oh ă o nih haa yah'da deh, ănt ha'wiih dak

ne'a o hwah haa yah'da deh, neh' gwah huh nă yo gon-
daa dyeh de ga'ăh sa oh ă o nih ha yah'da deh.
33 Ni swak'sah dahs'a ah, neh neh ni jo'nok dak'a ah o năh
he nă yo'nis heht dă dwa'di sak. Neh' năs gwa'yah dih'-
sak: da neh' dih na eh, he'nik he ye ăh'see ne Jews,
Neh he'o weh hă geeh' tăh'ăh deh swa gwe nyooh ne' neh-
huh non de sweh, neh huh dih noh gwa yee ăhs' o năh.
34 Neh' ne wa seeh oh gwa i wis'as noh'gyoh, neh
ne dă swa'dah no'oh gwaak; niih' he ni wa gye ăh' he'ni-
gwa no'oh gwah, neh huh' năăh' iis no'yòh dă'ak da e-
swa dah'no oh gwak.
35 Neh huh dih nă dya'weh dah'go ok ga gwe goh
noo gweh' ă ya'goh ni'go ă yăn dah'seek he neh' niih
gwa i'o nya nih, ga nyòòh' neh nă swa yăn dahk' ne dă-
swa'dah no'oh gwak.
36 Si mon Pe ter tos nyeh'oh, ha wă'oh see, Syah'da-
gwĕn ni yòh, ga ă o weh' ne găh hăh seeh'? Je sus det-
hos'nyeh oh ha wă'oh seeh, Neh he'o weh hă geeh' tăh-
ăh deh sa'gwe nyoo' ne'wah naas'knon dăh; neh gwaa'
ne noh'găh gĕh o năh' na eh ăch knon dăh.
37 Det hos'nyeh oh ne' Pe ter, ha wă'oh see, Syah da-
gwĕn ni yòh, a nah ot' ga i'o nih he tăh'ăh deh o'gwe-
nyooh' ne wah' na'gò non dăh'? A ge gwe nyooh' neh
eh dah'gĕh ă gyăăh' he' goh heh neh' ă dyo'i wah'gă aak
heh' syah daa deh.
38 Je sus' des ho wă noh'să gwăh, Sa gwee nyo găh'
neh' eh dah'gĕh ăh syăăh heh' soh heh neh ă dyo'i-
wah'gă aak he' gyah daa deh? Do găs', do găs' neh'
noh go'yă os, Neh ne tăh ăh ton da gas''nyeht ne da-
găăh'' ăh, he ni yo weh' no năh' săh nă sa'doh hi'yă ak
nah gwis'dăh a e sa di'wa deek he' gyah daa deh.

OI'WAH XIV.

SĂ noh' dă yo do ă'oh seek ne swă nyah'sah gĕh; neh'
she swa'i wa gwĕn ni'yòs Na'wĕn ni yòh, da gwa'i wa-
gwĕn ni yòs dih năăh iih.

2 Neħ ne wee sòħ′ o no̱k′da yä̤n do̱ħ no no̱ħ′sa go̱o̱ Naaħ′nih: ne̱ħ′ giħ shä̤h na′gä̤ no̱ħ neħ huh′ deħ oħ′-dä̤ä̤, haħ de ga go̱nt na eh a′gwa o·wii. Neħ sä̤ħ ä̤h noħ gaħ′dä̤n dih ä̤ dwa̱ ga deh′saħ o̱′o̱k oħ gwa′no̱k das yo̱-nya′ni neħ.

3 Da neħ′ dih giħ shä̤h nä̤ gaħ′dä̤n diħ ä̤s ges′yo nya′-no̱ħ he′o̱ weh ä̤ di swa no̱k′da yä̤n daħk, neħ′ naeh ne′ dä̤nt geħ, neħ ne′ dä̤nt gwä̤′no̱k heħ; neħ dih neħ huh′ hä̤ ji′swä̤ħ dyo̱n daħk he′o̱ weh hä̤s giħ′dyo̱n daħk.

4 Neħ′kuh ne ga ä̤n′diħ gwa′o̱ weh hä̤ geeħ′ swä̤ no̱ħ′-do̱ħ, swa′yä̤n dee′ih; neħ′ kuh he′o̱ weh he yòt′ha i-no̱o̱h swa′yä̤n de′ih.

5 Tos nyeħ′o̱h ne′ Thom as ha wä̤′o̱h seeh, Syaħ′da-gwĕn ni yòħ, tä̤ħ ä̤h′ deħ a gwa yä̤n de ih′ ga ä̤n′diħ gwa′-o̱ weh sho̱ hä̤h seeħ; a′nä̤nt ga ye′äħ dak′ dih′ ä̤ yo̱′gwaħ-ni′go̱ ä̤ yä̤n daħt he′o̱ weh′ he yòt′ha i no̱o̱?

6 Neħ na wä̤′o̱h see ne Je sus, Iħ′ ne gä̤ħ′ he′o̱ weh he yòt′ha i no̱o̱, neħ′ kuh ne ga i′wa gwĕn ni yòħ, neħ′ kuh ne yo̱h heħ′o̱ weh; tä̤ħ ä̤h′ deħ so̱o̱ gaaħ′ no̱o̱ gweh′ ta′o̱ wa̱′yaħ do̱ wä̤ħt′ Nooħ′nih, neħ′ sho̱ ne′ neħ huh ä̤ ye′ät he′gyaħ da deħ.

7 Neħ′ giħ shä̤h ne′ teħ sgwa yä̤n deeħ o̱h, as′he swa-yä̤n deeħ o̱h′ ha′eħ gwah Naaħ′nih: neħ′dih nä̤ gä̤ä̤ ne′-waħ ä̤ wa̱h′sa wä̤ħ no′ä̤n do̱o̱h ä̤ ga go̱n dak òħ she′swa-yä̤n deeħ, neħ′ kuh neh she swa′gä̤ no̱ħ.

8 Tos nyeħ′o̱h ne Phi lip ha wä̤′o̱h seeh, Syaħ da gwen-ni yòħ, da gyo̱′wa̱nt has ha yaħ′da deħ Nooħ′nih, neħ neh′huh ne neħ haħ′de ga̱ yee iħ ha gwa′yaħ daa deħ.

9 Neħ na wä̤′o̱h seeh ne Je sus, Neħ′ nä̤ gä̤ä̤ he no̱ħ-o̱′nis heħt o nä̤h′ shaħ de dwa dii, tä̤ħ′ä̤h gä̤h ah so̱h′ deħ skni go̱ ä̤ yä̤n daħ′o̱h, Phi lip? Neħ haa yaħ′da deħ neh o nä̤h i gä̤ä̤ ha ge gä̤ä̤, ho gä̤ä̤′ ha′eħ gwah Nooħ′-nih; da, ga ä̤ o̱ weh ni di sa ye äħ dah go̱h′ heh sa do̱ħ, Da gyo̱′wa̱nt has haa yaħ′da deħ Nooħ′nih′?

10 Tä̤ħ′ä̤h gä̤h dih deħ si′wa gwĕn ni yòs taħ he neħ-huh niiħ gyaħ daat′ haa yaħ′da deħ Nooħ′nih, neħ kuh Nooħ′nih neħ huh′ ha yaħ′daat niiħ′ he′gyaħ daa deħ?

Neh he ni ga wą̆ noh'dą̆ą̆ noh gwas'nyehs tą̆h ą̆h neh huh'
deh dweh'dah gwah niih he'gyah daa deh he'ges nyehs;
neh huh gwaa' haa yah'da deh Nooh'nih, ne' neh huh
ha yah daat niih' he'gyah daa deh, neh ho i'oh deh ne
ga i oh das hăh.
11 Da gi'wa gwĕn ni yòs he' neh huh gyah daat ha-
yah'da deh Nooh'nih, neh' kuh Nooh'nih neh huh' ha-
yah'daat niih' he' gyah daa deh: neh gwaa' gih shą̆h'
neh tą̆h ą̆h, da o nąh Iih da gii wa gwĕn ni yŏs neh
ą̆ dyò'i wah'gą̆ ąk na gyòòh'das hăh shoh.
12 Do gą̆s', do gą̆s' oh gwą̆'os, Neh ha yah'da deh neh
iih' ą̆ a'gi wa gwĕn ni yòs', neh ne ga i'oh das hăh niih
a ga'di wah'dąn dyeh doh ha'eh gwah' neh huh nąo yeeh;
neh gwah huh neh si gwaa' na eh he ni ga i oh'das hăhs
na eh he ni yoh'dă nąą gą̆ he'nąą o yeeh, neh o i'wah he'
neh huh' niih ho sa geeh he ta yah'da deh Naah'nih.
13 Neh gwah huh na gwa'nah ot na geh'są̆ no goo ą̆ swa'-
do ee syok, neh huh ne'neh ną̆ gyeeh; neh neh da ą̆h-
są̆ ąk i gą̆ą̆ Nooh'nih ha yah'da deh No'a wak.
14 Neh gih shą̆h na gwa'nah ot noh o'i oh dą̆h ą̆ swa'-
do e syok na geh'są̆ no goo neh huh ne'neh noh gyeeh.
15 Neh gih shą̆h ne sgwa no'oh gwah, swa'a wahk' wa-
eh he ni wa'gi wih'sah hoh,
16 Neh ną̆ e ya do e syoh'gwą̆h Nooh'nih, neh na eh
no yah' dą̆oh hee joh nąs'he swa do e syoh'gwah se aak, neh
kuh na dye no wąh'seh, neh i gą̆ą̆ da e swa di'aak hą̆ yo'-
i wa da dyeh;
17 Neh sho' shah gaat neh' Not hwa'is hi yòòh ne ga-
i wa gwĕn ni yòh; neh' i gą̆ą̆, ną̆ gą̆ą̆' he yo ą̆ ja deh
tą̆h ą̆h deh o'gwe nyoo' na'o gòh, neh o i'wah he tą̆h'ą̆h
de o gąh, tą̆h ą̆h' gwah huh de o'yąn de ih: neh gwa'
niis ne' she swa'yąn de ih; neh są̆h'ą̆h naeh dyòt gont
de'swa diih neh huh' gwah huh ą̆ o yah daa dahk he swa-
yah'da deh.
18 Tą̆h ą̆h taa gwa yah'dat gah ta e swąn dą̆ą̆s theht: neh
na eh ne' dąnt geh, ą̆s gwa'yah do wą̆ht.
19 Neh ne tą̆h ą̆h to sa yo'nis heht, o nąh tą̆h ą̆h to-

sa wa ge gą̆'a̱a̱k ną̆ gą̆ą̆ he'yǫ ą̆ ja deħ; neħ gwa' niis
ne' sgwa gą̆h: neħ' dih o i'waħ he'gǫh heħ, ą̆ jǫ heek
ną̆ą̆ħ' is ah.

20 Neħ' no ną̆h ne'neħ hą̆ wą̆'nis hă dą̆h ą̆ swaħ'ni gǫ'-
ą̆ yą̆n dą̆ħt he' neħ huh gyaħ daat ha yaħ'da deħ Naaħ'-
nih, neħ' kuh ne' neħ huh niis swa yaħ'daat niiħ
he'gyaħ da deħ, neħ kuh ne'neħ huh niiħ gyaħ daat
niis' he swa yaħ'da deħ.

21 Neħ haa yaħ'da deħ ną̆ a̱'wa̱ħk he ni wa'gii wih-
saħ hǫħ, neħ huh' kuh ną̆ o ye a̱n dyeħ, neħ ne'huh
ne'neħ hak no'ǫh gwaħ: neħ kuh haa yaħ'da deħ neh
iiħ ą̆ a̱k'no ǫh gwak, ą̆ o no ǫh gwaak ha eħ gwah ne'neħ
Naaħ'nih; ą̆ e no ǫh gwaak kuħ ną̆ą̆ħ' iiħ, neħ gwaħ'-
huh ną̆ e ya dyaħ'do daħ'saħ se'ak.

22 Tos nyeħ'ǫh ne Ju das, ha wą̆'ǫh seeh, (na eh deħ-
neħ neh Is ca riot,) Syaħ da gwĕn ni yòħ, a ną̆ ya wą̆h
heh ą̆s gwa'dyaħ do'dah saħ se aak', tą̆ħ ą̆h' naeh he'yǫ-
ą̆n ja deħ?

23 Det hos'nyeħ ǫh ne Je sus ha wą̆ ǫh seeh, Neħ'
giħ shą̆h ne'ǫ gweh hak no'ǫh gwaħ, ą̆ oh'są̆ nǫ'ni aak
wa eh ne'neħ ne gwą̆ nǫħ: neħ Naaħ'nih ą̆ o no ǫh-
gwaak' ne' neħ, neħ huh' gwaħ huh ną̆n dyaak neeħ'
ha yaħ'da deħ, neħ nes'haħ gaat ą̆ ya gwą̆ħ dyǫn daħk
he'ni ą̆ħ'dyǫħ.

24 Neħ haa yaħ da deħ ne tą̆h ą̆h i gą̆ą̆ de ak'no ǫh-
gwaħ, tą̆ħ ą̆h' wa eh, gwaħ huh, de oh'są̆ nǫ nii he ni-
wa gwą̆ noħ'dą̆ħ heħ'syǫħ; neħ gwaħ huh no wą̆ nǫħ' ne'
swa ǫǫk haħ, tą̆ħ ą̆h' deħ iiħ' deħ a ga wą̆h, neħ gwaa'
ho wą̆h' Naaħ'nih ne ta geh'haħ ǫh.

25 Neħ ną̆ gą̆ą̆ nǫħ o'i oħ dą̆ħ shǫħ ne'waħ o ną̆h' oħ-
gwas'nyeħs, neħ heh' ah sǫh neħ huh' gyaħ da yą̆n daa-
dyeħs' he swa yaħ'da deħ.

26 Neħ gwaa' Na dǫ'e syǫħ'gwaħ seh neħ kuh Na-
dye'na̱ wa̱ħ seh, neħ neh Ot hwa'is hă do gą̆h'diħ, ną̆ gą̆
ną̆nt'ho haħt' Naaħ'nih na geh'są̆ nǫ gǫǫ, neħ' naeh ą̆s he-
swa i'ǫ nyą̆ħ naaħ'de yo i'wa gee, ą̆ch he'swas hą̆ą̆h'gwą̆ħ
gwaħ huh haħ de yo i'wa gee na gwa'naħ ot gwas nyeħ see.

27 Sgä̧ no̱h' ti gai'wi yòòh oh̆ gaat gah̆ he swa yah̆'da-
deh̆ ;. neh̆ na ga wä̧h' ne' sgä̧ no̱h̆ ti gai'wi yòòh oh̆-
gyo̱h̆ : tä̧h̆ ä̧h na eh deh̆ neh̆'huh he ni ga'yeh hah̆ he'yo̱-
ä̧n ja deh̆ de ga'yah̆ do'wet hah̆, heh oh̆t gwa'yah̆ do'weh-
dä̧h̆. Sä̧ no̱h' dä̧ yo'do ä̧'o̱h seek ne swä̧ nyah'sah̆, sä̧-
no̱h' gwah̆ huh ä̧ yòh'dyo̱h̆k seek.
28 Neh̆ ne' swa o̱ gä̧h na eh he ni gwa ye äh̆'see, Neh̆
no'yah̆ jih hä̧ geeh̆, neh̆ gwah̆ huh neh dä̧nt geh̆' na eh
ä̧s gwa'yah̆ doo wä̧h̆t. Neh̆ gih̆ shä̧h neh teh̆'sgwa no'o̱h-
gwah̆ a e swa do̱h'ho̱ ä̧h̆ waeh, neh̆ o̱n da yò'i wah̆ gä̧ ä̧k
heh' a gä̧ä̧, Neh̆ huh' ho̱ sa geeh̆ he'ta yah̆'da deh̆ Naah̆'-
nih ; neh̆ sä̧h̆ ä̧h neh si gwaa' na'eh he ni o'yah̆ da'nä̆-
ä̆ gwat Naah̆'nih, na'eh niih̆ he ni yòh̆ dä̧ä̧.
29 O nä̧h dih na'eh oh̆ gwa'o wih̆, ah so̱h' na eh
teh̆ o'eeh hä̧'ya wä̧h ; neh̆' no nä̧h' neh̆ huh hä̧ ya wä̧h',
neh̆' o̱n da yo'i wah̆'heh̆t a e swa'i wa gwĕn ni yòs.
30 Neh̆' nä̧ gä̧ ne'wah̆ o'ä̧n do̱o̱h ä̧'ga go̱n dak, tä̧h̆ ä̧h
gwas' deh̆ wee sòh̆ tah̆ do̱ se dwat hah haak ; neh̆ sä̧h̆ ä̧h
naah'sä̧ no wa nä̧h nä̧ gä̧ä̧ he'yo̱ ä̧n ja deh̆ da eh̆', tä̧h̆ ä̧h'
naeh de o'di wa deh̆ he'gyah̆ daa deh̆.
31 Neh gwa' sho̱ na'yoh̆ ni'go̱ ä̧ yä̧n dah̆t nä̧ gä̧ä̧ he'-
yo̱ ä̧n ja deh̆, heh' he no'o̱h gwah̆ Naah̆'nih ; neh̆' gwah̆-
huh he ni a'gii wis'ah see Naah̆'nih, neh̆ huh ne'neh̆
no̱h̆ gyeh̆. De swa dah̆t', dwat hä̆ daat nĕk ho'o̱ weh.

OI'WAH XV.

IHH' ne gä̧h ne gah̆ o̱h'sa gwĕn ni yòh̆ ; neh̆' naeh
Naah̆'nih ne' de as nyeh̆.
2 Hah̆ de'yoh̆ hah'da gee noh̆ hah̆'dit gä̧h syo̱h̆ he'gyah̆-
daa deh̆, ne tä̧h̆ ä̧h i gä̧ä̧ deh̆ wa'yo̱nt hah̆, neh̆ naeh hah̆-
hah̆'dyah̆k ho̱'o̱h̆ ne' neh̆ ; neh̆ kuh naah̆'de'yòh̆ hah'da-
gee ne' wa yo̱nt hah̆ i gä̧ä̧, de as'nye ah̆ ne' neh̆, neh̆
na'yo gwe'nyo̱ o̱k i gä̧ä̧ neh si'gwa he'na wa yo̱nt hak.
3 O nä̧h' niis gah̆ hah̆'dyah̆k ho̱h̆ he swa yah̆'da deh̆
oh̆ wa dye äh̆'dak no wä̧ no̱h̆ neh o nä̧h gwas nyeh̆'see.
4 Neh̆ huh' swah̆ no̱h'dah̆k he'gyah̆ da deh̆, neh̆ huh'
kuh' nä̧ä̧h' iih̆ ä̧ geh̆'no̱h dah̆k he swa yah̆'da deh̆. Tä̧h̆-

ăh săh ăh wa eh, deh a'oh a'wa yont haak noh hah'dos-
gah'ah, tga gont neh huh ă yoh'heh go'ok gah oh'sa-
gwĕn ni yòh'gĕh; tăh ăh kuh năăh' iis, nă gă'ak neh-
huh' deh swah'nont he'gyah daa deh.
5 Iih' ne găh na eh noh oh sah, iis' na eh noh hah-
dăă'gwa oh: neh haa yah'da deh ne' neh huh' ă oh'noh-
dahk he'gyah da deh, neh huh' kuh năăh' iih ă geh'-
noh dahk haa yah'da deh, neh shah gaat ne'neh ă wan-
do nih we sòh' ă wa'yon dăh; neh na'gă ak neh huh'
deh gyah'da deh, tăh ăh' deh o'gwe nyo nah gwĭs'dăh a e-
swa'i wa gwe nih.
6 Neh' gih shăh ne'o gweh neh huh de ah'nont he'o-
weh ni gyah'da deh, neh ne'neh haa yah'da deh sih' hă-
wan'dyo ok shah gaat noh hah'dah he nă ya wăh, ă ga da-
gă'eeh gwah huh; neh găs [noo gweh] wa di noh'gwăăs
o jĭs'dah gĕh hwa o'nos hòh, neh huh' naeh wah o dek.
7 Neh' gih shăh ne' neh huh' ă swah'noh dahk he'-
gyah da deh, neh gwah huh ne gwă noh neh huh' ă wan-
dahk he swa yah'da deh, swa do'e syok, ga nyòòh' sho
ne' nah ot de swa'do ăn jo nih, neh ne' tga gont neh-
huh' nă ga ye'ă ak he swa yah'da deh.
8 Neh huh' ne găh nă găă Naah'nih de a'ăh să oh goh,
nă găă he swa yah'da deh, ne wee sòh a'wa'yont haak;
neh huh' dih' nă dyò ye ăh'dah go'ook iih ă gwa'i o nya-
ni'aak.
9 Neh he ni yòh'dăă he ni ak'no oh gwah Nòòh'nih, neh-
huh' kuh năăh' Iih ni yòh dăăh heh ni gwa no'oh gwah:
neh huh dih swah noh'dahk ak no'oh gwah'shă go.
10 Neh' gih shăh nă swah'să no'ni aak he ni wa'gi wih'-
sah hoh, neh huh' wa eh ă swa'yah da dahk ak no'oh-
gwah'shă goo; neh huh nă yòh'dă ak niih' he'ni wa gye-
ăh a geh'să no niih he ni'a'gi wĭs ah seeh' Nooh'nih, neh-
huh' kuh geh nont ho no'oh gwah'shă goo.
11 Neh nă găă noh o'i oh'dăh shoh o năh' oh gwas'-
nyehs, neh' ne dă swa'di aak dya'wăh oh nak ni go'i-
yòs hăh; neh' gwah huh na'ga noh'ho ok năăh iis na-
e'swah ni go i'yò ak.

12 Neh' ne găh nă găă oh gwa'i wis'as, Neh ne dă swa'-
dah no'oh gwak, niih' he ni wa gye ăh gwa no'oh gwah.
13 Si'gwa' he ni ga no oh'gwah shăh deh o'gwe nyoo
neh so gaah ne'o gweh a'o yăn dahk, na eh he ni yòh'dăă
nă găă, neh i găă ne'o gweh aas'ha ga'we e yahs na go'-
nok shoh.
14 Iis ne găh o gwa'dă oh shoh, ga nyôh' gih shăh neh-
huh' năn di swa ye'an dyeh na gwa'nah ot ă gwa'i wis'as.
15 Neh' dih no'ăn doo'gwaa tăh ăh ga hah'shăh to sa-
gwa'yas taak; neh săh'ăh na hah'shăh tăh ăh de a'i wa-
yăn de ih găăs he'ni o dye ăh No yah'da gwĕn ni yòh:
neh gwa' niih no gwa dă'oh''shoh oh gwa'yas dak: neh
săh ăh ne yò'i wa gwe goh he ni yoo a ga'o găh dya weh'-
dah goh ha yah'da deh Naah'nih, gwah ni'go ă yăn dah'-
da nii ne'neh.
16 Tăh ăh iis deh sgwa'yah dă gwăh, iih gwaa'' gwa-
yah'dă gwăh, gwa yah'da gă'yaat gwah huh, neh na e'-
swah dăn dih' a wa da'yo nih he swa yah'da deh; neh
ă dyò'i wah'gă ook neh nă wan'da yo nih he swa yah'da-
deh sha ga'i wa deek ne'neh, dyòt gont' neh huh' noo-
yòh dă'ook; neh dih na gwa'nah ot ă she'swa do'e syoh-
gwăh Naah'nih na geh'să no goo a'yo gwe'nyo ok ne'-
neh as'he joh.
17 Neh nă găă noh o i oh'dăh shoh oh gwa'i wis'as,
neh ă dyò'i wah'gă ook dih neh' neh da'e swa'dah no'oh-
gwaak.
18 Neh' gih shăh ne swah ni go ăs swa ăs nă găă he-
yo ăn ja deh, swa i'wa yăn de ih heh ohi wak'ni go ăs swa'-
ăs na eh' sho niih, ah soh' na eh niis deh swah'ni go-
ăs swa'ăs gwah.
19 Neh' gih shăh niis ne yo ăn'jah gee kaah teh găă,
a'ga no'oh gwaak' wa eh he yo ăn ja deh neh' a o hwah'
o wăh; neh' dih ga i'o nih heh tăh'ăh niis deh neh ne
yo ăn'jah gee kaah, neh gwaa' heh neh huh gwa yah'-
dăă gwăh ha di'yah daa deh ne yo ăn'jah gee kaah, neh-
huh ni dyo ye ăh'dah goh nă găă he'yo ăn ja deh gas swa'-
ăs he swa yah'da deh.

20 Swas hă'seek he ni ga wă̲ noħ'dă̲ă̲ ne gwas nyeħ'seeħ'
Neħ na haħ'shăħ tă̲ħ ă̲h saħ gwah' neħ' heħt gă̲h he-
no̲'yò̲ħ dă̲'a̲a̲k na eh he ni yòħ'dă̲ă̲ no yaħ'da gwĕn ni yòħ.
Neħ giħ shă̲h neh ho̲k no̲h'go̲n das'o̲h niiħ, ă̲ yech'hi-
no̲h'go̲n dă̲ħ kuh ne'huh nă̲ă̲ħ iis: neħ' giħ shă̲h no-
dih'să̲ no̲'nyaħ o̲h he ni wa gwĕn noħ'dă̲ħ heħ'syo̲ħ, ă̲ a̲n'-
dih să̲ no̲ niħ' kuh ne'huh ha'eħ gwah he nă̲ swa wă̲ no̲-
wă̲h.
21 Neħ' dih ne yo'i wa gwe go̲h nă̲ gă̲ă̲ neħ huh nă̲-
yech'hi yeeħ, neħ ă̲ dyò'i waħ'gă̲ a̲a̲k na geh'să̲ no̲ħ; neħ
ga i'o̲ nih heh tă̲ħ ă̲h de o̲'wa̲ yă̲n de ih ne ta geh'-
haħ o̲h.
22 Neħ giħ shă̲h na'gă̲ no̲ħ deħ a'gyo̲s o̲h ak'hes nyeħ'-
see gwaħ huh, a'gă̲ no̲ħ de o di yă̲n'daħ o̲h ne ga i'wa-
neħ ak shăħ: neħ gwa' ne deħ sho di yă̲ħ' o nă̲h na yo-
weħ'săh do̲'o̲k no di wa'neħ aak shăħ.
23 Neħ ha yaħ'da deħ na ges'wa ă̲s, ha'eħ gwah Naaħ'-
nih hos wa'ă̲s.
24 Neħ giħ shă̲h naa'gă̲ no̲ħ neħ huh deħ a gye'oħ-
das hă wă̲ħ syo̲ħ ha di'yaħ da deħ, na eh ne' deħ so̲ gaaħ
no yaħ ne'o̲ gweh neħ huh de o ye ă̲h, a'gă̲ no̲ħ de o dii'-
wa neħ'ak heħ''o̲h: o nă̲h dih nă̲ gă̲ă̲ ne'wah de ja o̲h
o ăh'do̲h ha di'yaħ da deħ, no̲ ge'gă̲s o̲h, ho̲ ges wa ă̲ħ o̲h
gwaħ huh, ha'eħ gwah Naaħ'nih ho̲ wa̲'gă̲s o̲h, ho̲ wa̲s-
wa'ă̲ħ o̲h.
25 Neħ' dih nă̲ gă̲ă̲ neħ huh ni ya'wă̲ħ o̲n'dyeħ, neħ
na ga'i wa ye ih he ni ga wă̲ noħ'dă̲ă̲ ga ya do̲ħ no'di ya-
nes hăħ, Neħ ne deħ taħ'gwis dă̲ħ deħ dyo'i waħ ho̲ ges'-
wa ă̲s.
26 Neħ' dih no nă̲h ă̲ o'yo̲ o̲k neh ha do̲ e syo̲h'gwaħ
kuh neh ha dye'na̲ wa̲ħ'seh, neħ' ă̲nt gee nyeet a e swa-
yaħ'do wă̲ħt, neħ Not hwa'is hăħ ne ga i wa gwĕn ni yòħ,
ne dyo ya'gă̲ħ o̲h he ta yaħ'da deħ Nòòħ'nih, neħ' na eh
ă̲ a̲'i wa gwa ih siħ he'gyaħ da deħ.
27 Neħ gwaħ huh nă̲ă̲ħ' iis nă̲ swa'i wa gwa'ih so̲h-
seek, neħ ga i'o̲ nih heh do̲n de dwa di'a dyeħ ne sho̲n-
da'wah sa wă̲ħ.

OI'WAH XVI.

NEH nă gää nọh o'i oh'dăh shọh ne wah o năh' oh-
gwas'nyehs, neh na'gă aak i gää dah de swa do-
dăăh'da niih.
2 Neh nă yech'hi yah dit găh hă nọnt gă nis ah da'nọh:
neh ne do găs neh he ni yò'is daah eeh da weh' no năh,
neh, sọn dih gwa'nah ot ă yech'hi nyòh neh huh' nă o'-
dih ni gooh"dă ak, nă-ne he'ak, Ha wĕn ni yòh' sha gwa-
dye òh'da dih.
3 Da neh nă gää nọh o i oh'dăh shọh neh huh' nă-
yech'hi yeeh, neh ga i'ọ nih heh tăh ăh de ọ wa yăn'-
deh ọh Nooh'nih, tăh ăh kuh năăh' iih.
4 Neh gwaa' dih ne' gwa ọ wiih nă gää nọh o i oh'-
dăh shọh, neh' dih no năh he ni yò'is daah eeh' ă gaa-
yọh, neh nă jis'swas ha aht ne'neh, neh heh o năh'
naeh tgwa o wii ne'neh. Neh nă gää nọh o i oh'dăh shọh
tăh ăh deh tgwa'o wii ne chi wa'eeh shọn da'wah sa wăh,
neh o i'wah heh' do gää' i dwehs.
5 Neh' dih nă gää ne'wah o năh' neh huh họ sa geeh
he ta yah'da deh ne ta geh'hah ọh; neh dih neh deh-
sọ gaah he ni swa dii da ga'ọn dọ ọh, Ga'ă ọ weh ne găh'
hăh seeh'.
6 Neh gwaa' ga i ọ nih heh o năh' oh gwa'o wih nă-
gää nọh o'i oh'dăh shọh, neh noh'sănt o nọh'heh ọh ne
swă nyah'sa gọọ.
7 Neh huh gwa' na eh ga i wa gwĕn ni yòh noh gwa'o-
wih; Neh do găs' ne swas hă nọ nyas'hăh no'yăh jih
hă geeh; neh săh'ăh nă gă'ak gih'shăh o'yah jih tch-
a'ge nọọh, tăh ăh' deh a ọh ọn da weh a'e swa yah'do-
wăht ne ha dọ'e syọh'gwah kuh neh ha dye nọ wah'seh:
neh gwaa' gih shăh nă gat'hă dat, ănt he'yah da nyet'
na eh ne'neh he swa yah'da deh.
8 Neh no năh ă'o'yọ ọk, neh nă'ni nọn do gah'dăh
he yọ ăn ja deh heh o i'wa neh a gọh o yăh' ne ga i wa-
neh ak shăh, kuh heh ga yăh ga i wi yòs dọs hăh, kuh
heh ga deh' ne ga yah'do weh'das hăh.

9 Neh̄ kuh neh, ga'i wa neh̄'ak shăh̄, neh̄ ga i'o̱ nih
heh̄ tă̤h̄ ă̤h de o̱ gi wa gwĕn ni' yòs do̱o̱h̄.
10 Neh̄ kuh neh, ga i'wi yòs'do̱s hăh̄, neh̄ ga i'o̱ nih
he neh̄ huh' ho̱ sa geeh̄ Naah̄ ni'neh, neh̄'kuh neh to̱'-
sas gwa gă̤h o nă̤h;
11 Neh̄ kuh neh, ga yah̄'do weh'das hăh̄, neh̄ ga i'o̱-
nih o nă̤h de o̱ wa̱ yah̄'do weeh do̱h naah'să̤ no wa nă̤h
nă̤ gă̤ă̤ he'yo̱ ă̤n ja deh̄.
12 Neh̄ nă̤h'so̱h o i'wa we sòh̄ a gi'wa yă̤h̄ nă̤ gwă̤'o̱s,
neh̄ gwaa ne tă̤h̄'ă̤h tah̄ de ga ye ih̄' ne'wah̄ na e'swah̄-
ni go̱ ă̤ yă̤n dah̄t.
13 Neh̄ huh gwa' na eh̄, no nă̤h' neh̄ Not hwa'is hăh̄
ne ga i'wa gwĕn ni yòh̄ ă̤ o̱ yo̱h̄', neh̄' naeh neh̄ huh
hă̤s he'swa ah̄ he ni ga yă̤h̄ ne' ga gwe go̱h ne ga i'wa-
gwĕn ni yòh̄: neh̄ să̤h̄ ă̤h ne tă̤h̄'ă̤h neh̄ ta'as nyeh̄'duk
ne'a o̱h hwa̱h̄ ha yah̄'da deh̄' o̱n'da weeh dak, neh̄ gwaa'
na gwa'nah̄ ot ă̤ o̱'o̱k, neh̄ ne'neh ă̤ a̱s'nyeh duk: neh̄'
gwah̄ huh' ă̤s he jo dah'să̤h̄ ne no̱h̄ o i oh̄'dă̤h̄ sho̱h̄ ne
da weh̄.
14 Neh̄ nă̤ o̱ gyah̄ da no'o̱h'go̱ o̱k: neh̄ să̤h̄ ă̤h nă̤ o̱'ye-
no̱ seek niih̄ na ga wă̤h, neh̄ ne'neh̄ ă̤s he jo dah̄'sah̄ se'ak.
15 Ga gwe go̱h' he ni yo i wa gee ha ah̄' Naah̄'nih iih̄'
a ga wă̤h: neh̄ o i'wah̄ a gă̤ă̤, neh̄ dă̤nt hah'gwaak niih̄'
a ga wă̤h, neh̄ ne neh̄ ă̤s he jo dah'sah̄ se'aak.
16 Neh̄ neh to̱ sa yo̱'nis heh̄t o nă̤h tă̤h̄'ă̤h to̱'sas gwa-
gă̤h: da neh̄ aeh̄ neh, To̱ sa yo̱'nis heh̄t o naeh̄ ă̤ch-
gwa gă̤h̄; neh̄ o i'wah̄ he'neh̄ huh' ho̱ sa geeh̄' he ta yah̄'-
da deh̄ Naah̄'nih.
17 O nă̤h gyee na go̱'i o̱ nya ni'ak de o no̱n da dă̤ o̱h-
seh, A nah̄ ot' ne gă̤h̄ nă̤ gă̤ă̤ ne sho̱ gwă̤ o̱h seh, Neh̄'
neh to̱ sa yo̱ nis'heh̄t o nă̤h tă̤h̄'ă̤h to̱'sas gwa gă̤h: da
neh̄' aeh̄ neh to̱ sa yo̱'nis heh̄t o naeh̄' ă̤ch gwa gă̤h̄:
neh̄ kuh neh, Neh̄ o i wah̄ he'neh̄ huh ho̱ sa geeh̄ he'ta-
yah̄'da deh̄ Naah̄'nih?
18 Neh̄ dyo i'wah̄ ho nă̤ă̤, A nah̄ ot ne gă̤h̄ nă̤ gă̤ă̤
he'a do̱h, Neh̄ neh̄ to̱ sa yo'nis heh̄t'? Tă̤h̄ ă̤h deh̄ o̱-
gwah̄ ni'go̱ ă̤ yă̤n dahs ne' nah̄ ot ha do̱h.

19 Da neh naeh ne Je sus ho ngh'dǫh he'de o nǫn-
dǫ'ăn jo nih na'ǫ wa'an dǫǫh, neh na gǫ yă ǫh see, Neh'
găh neh dę swa da da'ǫ dǫ nyǫh he'ǫ weh i găă nòh'gih,
Neh' neh tǫ sa yǫ'nis heht o năh tăh'ăh tǫ'sas gwa găh:
da neh aeh neh tǫ sa yǫ'nis heht o na'eh ăch gwa găh?
20 Do găs, do găs oh gwă'ǫs, neh' ne dă swa'gah să'-
nis hăh syǫǫh ă swa'dă nǫh'seek gwah huh, neh gwa'
naeh nă wa'dǫh hǫ'ăh he'yǫ ăn ja deh: neh gwah huh
nă swah'ni gǫ et găht, neh' dih he nă ya wăh, neh swah'-
ni gǫ et găs'shăh neh hă wan'da dǫ nih neh si gwaa wi-
yòòh nă ji swa dǫh'hǫ ăh.
21 Neh ne ya gǫ gweh no năh' da ya go nǫk'dăh wah-
eh ni gǫ'et găht găăs, neh gai ǫ nih heh, o năh hwah a-
go i wa e wăh he ni dyo'is daah eh: neh gwa he ni yòs'-
no weh no năh wa ă'nǫ găăt naak sah'a ah, o năh shǫ'
kuh sa ya'gòh ni gǫh hăh he'nǫh e'ǫ ya găh, neh o i'wah
he nǫh ǫ dǫh hǫ'ăh he'wa ă nǫ găăt nǫ'gweh he'yǫ ăn-
ja deh.
22 Neh' dih waeh ne'wah o năh swah ni gǫ'et găhs:
neh gwa' naeh naah'de ga gont sa gat'gat hoh he swa-
yah'da deh, da neh nă wa'dǫh hǫ ăh ne swă nyah sah,
neh' gwah hòh he nă swa'dǫh hǫ'ăh, tăh ăh deh sǫ gaah
nǫ gweh' ta'yech hih'gwah.
23 Da neh dih no năh ne'neh hă wă nis hă eh deh-
tah'gwis dăh tǫ'sas gwa'ǫn dǫǫ. Do găs, do găs oh gwă'-
gs, Neh na'dih gwa'nah ot ăs he'swa dǫ e syǫh'gwăh Naah'-
nih, neh năch'he jǫh ne'neh a geh să nǫh ă wa dye'ăh-
duk.
24 Ne'wah he ni yo weh' he ga'wihs deh tah gwis dăh
na geh'să nǫ gǫǫ deh swa'dǫ e'syǫh gwas'ǫh; ja dǫ'e syǫk,
neh ne'huh naah'de ga gont' e swa ye nǫǫh.
25 Neh nă găă he ni yò'i wa gee he nǫh gyeeh hoh-
gwas'nyehs, neh neh de ga'yă ǫn dăăh'gwa nǫh; neh
dih he ni yo'is daah eeh da weh, no năh niih tăh'ăh ă gă'-
gak deh jo gwe nyǫǫh' neh de ga yă ǫn dăăh'gwa nǫh ǫ sa-
gwas'nyeh dah'gwăh; neh gwas' nă gyo'dah săh ă yò do-
gah'dǫ ǫk ha yah'da deh Nòòh'nih.

26 Neh' no nąh ne'neh dwą nis'hă deh neh na geh'są-
noh ą swa dye ăh duk heh ą swa do e syok: neh kuh
ne tąh ąh ta'gwą os, neh nă'e ya dą no yă'os. Nòòh nih
iis' o de swa'i wah gą ook;
27 Neh sąh'ąh ga i o nih ne'a o hwah Nòòh'nih she swa-
no'oh gwah, neh o i'wah heh sgwa no'oh gwah nąąh'
jih, swa'i wa gwĕn ni yòs'doh gwah huh he'neh huh dwa-
gya'gąh oh ha yah'da deh Na'wĕn ni yòh.
28 Neh huh' dwa gah'dą dyoo he ta yah'da deh Naah'-
nih, a gyos'oh neh huh nĕk huh yo ą jah gĕh: neh' dih
aeh, nąs ga'doh neek he'yo ą ja deh neh huh' ho sa geeh
he'tąh dyoh Naah'nih.
29 O nąh na go'i o nya nih ho wą'oh seeh, Sat ga ą oh,
o nąh' neh òh ses'nyeh dak no do gaht: tąh ąh' neh
de ji'sas nyeh'dah gooh ne de ga'yą on dăăh'gwa noh.
30 O nąh o do'gąh ooh he'noh o wąh na gwah'ni go ąh-
gĕh heh hah de yò i wa gee heh'syąn de ih, tąh ąh kuh
dah'de yo do'ą jo'oh' neh so gaah' no'gweh a'ya on dooh:
neh huh' non da ga ye'ăh dak nă gąą wah a gwa'i wa-
gwĕn ni yòs he'neh huh di seh'dah goh het ha yah'da deh
Na'wĕn ni yòh.
31 Do sa'go wą noh'să gòh ne Je sus, ha wąą, O nąh
gąh e swa'i wa gwĕn ni yòs?
32 Swat ga'ą oh, neh he ni dyo'is daah eeh da weh',
o nąh gwa' naeh he yo'eeh, neh nă gąą' neh' dą'swa'-
do gòh, hah de yo'gweh'da gee kuh naeh gąąs neh huh'
hą eeh he'o weh ne'a o hwah' to noh'sòòt; neh nąs-
gwa yah daat gah hah dą swa gyah'dis: neh huh gwaa'
naeh ah soh' naeh neh nă gă'aak deh'a'goh hoh'ge ah,
neh gai'o nih heh de ya'gya dii' naeh Naah nih.
33 Neh' nă gąą noh o'i oh'dąh shoh oh gwas'nyeh dah'-
gwąh, neh huh i gąą he'gyah da deh no da ya'weh dah'-
go ok a e swah ni go'i yò aak. Neh sąh'ąh naah'de ga-
gont naeh dą swa de yąh'hih da'ni aak, ą swą'o yaa gąh
nĕk huh yo ă'jah gĕh, neh gwaa'' sho ne swą det'gą-
deek; Iih' naeh o nąh heht gąh a gat'hăh goh he'yo-
ąn ja deh.

OI'WAH XVII.

NEH' nă găă ni ga wă noh dă hos nyeh'oh neh' Je-
sus, O năh gă o'yah ge'gwaah he ot'gat wăh, neh
ne'aa wăăh', Hah ni'ih', neh he ni dyo'is daah eeh'. o năh'
oh ga yoh; neh ne jah'da no ok' niis' Hes ha wak, neh
na'a ya yah'da no'oh go'ok i găă ha'eh gwah neh' Hes'-
ha'wak:
2 Neh heh'sa wiih' neh' gah has'des hăh neh' ga gwe-
goh' ănt ha go yă'noh do'sak no'gweh', neh neh' tga-
gont ă o go yoh neh yoh heh'o weh heh ni yo'gweh-
da geeh niis' deeh'syah do'weh da niih.
3 Neh' waeh ne găh' nă găă ne' wah o'i wa da dyek
yoh heh, neh niis' a ye sa yăn deeh' heh iis' sho neh
ga'i wa gwĕn ni yòh' Swĕn ni yòh, neh' kuh neh Je sus
Christ neh' teh seh'hah oh.
4 Neh niih neh go yah da no'oh go'noh ne yo'ă jah-
gĕh; neh neh o năh oh ga dyă'nohk dăh ne gai oh das'-
hăh ne' sgi'oh das hă wiih neh huh' nă gyeh.
5 O năh dih, O' Hah nih, neh do da'găh saa ok shah-
dă'yòh dă ook niis he ni yòh dăă, niis ne de sa'dăh să'-
oh goh, he'noh de gaăh să'oh syòh dăă dyo gya dye'ăh-
dah go'noh ah soh' deh yo'ăn ja dek.
6 Neh na go'dah'soo ne' sah să noh ha di'yah da deh
no gweh' ne' sgo gweh'da wii he yo ă ja deh: iis' naeh
sa wă'gă ooh, iih gwaah' sgo gweh'da wii: neh' kuh
no dih'să no'nyas oh neh' swă noh.
7 O năh' gwah'huh ho dih'ni go ă yăn'dah oh ga gwe-
goh' he ni yo'i wa gee a dih gwa'nah ot des gyah'do weh'-
da nii, neh huh' ni dya we nooh' heh' syah da deh.
8 Neh săh'ăh neh tke ya wiih" no wă noh' niis neh'
taga wiih: neh' gwah huh no di ye nos'oh, neh'kuh no-
do'găh ooh o năh' ho dih'ni go'ă yăn dah oh he'neh huh
dwa gya'găh oh heh' Syah da deh, neh' kuh no'di'wa-
gwă ni'yòs doh he do găs' iis tageh hah'oh.
9 Ke ya do'e syoh gwah'seh gwah hoh, tăh ăh na'eh
neh' deh ga do'e syoh gwah'seh he'yo ăn ja deh, neh gwaa'

ha di'yah̆ daa deh̆' niis des gyah̆'do weh̆'da nii; neh̆ są̆h̆-
ą̆h heh iis' sa wą̆h.
10 Neh̆' kuh ne ga gwe go̱h' niih̆' a ga wą̆h iis' sa-
wą̆h, kuh niis' sa wą̆h' iih̆' a ga wą̆h, de yo̱'gą̆h saa o̱h̆'
gwah̆ huh ha di'yah̆ daa deh̆.
11 Neh̆' kuh neh o ną̆h' niih̆' a ga'dyah̆ dah'gwiih
he'yo̱ ą̆ ja deh̆, neh̆ gwaa' ną̆ gą̆ ah so̱h' na eh hą̆ neh̆s
he'yo̱ ą̆ ja deh̆; neh̆' niih̆ neh̆ huh' ho̱ sa geeh̆ heh̆'
chyah̆ da deh̆. Sa yah̆ da do'gą̆h dih̆ Hah̆ nih, neh̆'neh
sah'są̆ no̱ go̱o̱ des he snyek ha di'yah̆ da deh̆ niih̆ sgyah̆-
da gwą̆ ni'yòs do̱h, neh̆' neh̆' sgat' i gą̆ą̆ ha'o no̱n do̱h̆-
o̱'o̱k, niih̆' he ni yòh̆'dą̆ą̆h he di yah̆'da deh̆.
12 Neh̆ he'no̱h̆ weeh̆ de ya gwa diih' he'yo̱ ą̆ ja deh̆
neh̆ neh sah są̆ no̱h̆' oh̆ ga dye'ą̆h̆'dak dek hee snyek;
neh̆' ha di'yah̆ deh̆ niih̆ sgyah̆'da gwĕn ni'yòs do̱h dek-
he'yą̆h̆'nya do̱k aeh̆ ne'neh̆; tą̆h ą̆h gwah̆ huh deh̆ so̱-
gaah̆ na'yòh̆ do̱h̆'o̱ o̱k, neh̆' sho̱ no'a wak neh ga'i'wah-
do̱h̆ tah̆, neh̆' na ga'i wa yeih' i gą̆ą̆' he ni ga ye ą̆h'
he'ga yaa do̱h̆.
13 O ną̆h dih' neh̆ huh' is geh̆' heh' syah̆ daa deh̆;
neh̆' kuh ną̆ gą̆ą̆' nòh̆ oi òh̆'dą̆h sho̱h̆ òh̆ ges'syeh̆t he'-
yo̱ ą̆ ja deh̆, neh̆ na ga'i wa ye ih i gą̆ą̆ nak ni go'i yòs dah'-
go̱h ha di'yah̆ daa deh̆.
14 Neh̆ ne dek he'yah̆ do'weh daa niih neh' swą̆ no̱h̆;
neh̆ kuh ne wa'o di swa'ą̆h he'yo̱ ą̆ ja deh̆, neh̆' ga i'o̱ nih
heh tą̆h ą̆h naeh deh̆ yo̱'ą̆ jah̆'gek haah̆ haa di'yah̆ daa-
deh̆, ną̆ą̆h' iih̆ he ni yòh̆'dą̆ą̆h tą̆h̆ ą̆h deh̆ yo̱'ą̆ jah̆'gek-
haah̆.
15 Tą̆h'ą̆h' neeh̆ deh̆ ga do̱'e syo̱h gwah̆ naas'he yah̆'-
do̱h̆ neek he'yo̱ ą̆ ja deh̆, neh̆ gwaa' naas'he yah̆'do̱h̆ no̱'-
o̱k he ni gaa yą̆h̆' ne'wa et gą̆h̆.
16 Neh̆ są̆h̆'ą̆h ne tą̆h̆'ą̆h de yo̱'ą̆ jah̆'gek haah̆ haa di'-
yah̆ daa deh̆, he ni yòh̆'dą̆ą̆h ną̆ą̆h iih̆ tą̆h̆'ą̆h deh̆ yo̱'ą̆-
jah̆'gek haah̆.
17 She yah̆'da do'gą̆h dih̆'syo̱ nih je ą̆h̆'dak ne sa i wa-
gwĕn ni yòs'do̱s hą̆h̆: ga i wa gwĕn ni yòh̆' są̆h̆'ą̆h neh̆
swą̆ no̱h̆.

18 Neh' gwah huh heh' tegeh hah'oh ă gyoh' he'yo ă
ja deh, neh năăh' iih neh huh noh gyeeh', òhk'he haht'
neh huh' hă ă neeh' he'yo ă ja daa dyeh.
19 Neh' gwah huh dyo i'wah haa di'yah daa deh, neh
i găă a'ă nos'hă no'nyah dak, neh noh'ga da daat gah,
neh ha'eh gwah' i găă neh ga'i wa gwĕn ni yòs'dos hă-
gooh no da weeh, a'ă non'da daat gah ho i'oh das'hă do'-
găh dih shă gooh Na'wĕn ni yòh.
20 Tăh ăh ha'eh gwah neh' sho nă găă aa'ke ya do'e-
syoh'gwah se aak, neh gwa' kuh ha di'yah'daa deh neh
Iih i găă ho gi'wa gwĕn ni yòs doh, ă dweh duk' na'di-
wă no gooh;
21 Neh' neh ha di gwe goh' i găă' sgat' ha'o non doh o'-
ok he ni yòh'dăă niis, Hah nih, neh huh' syah daat' he'-
gyah daa deh, kuh năăh' iih neh huh' gyah daat' heh'
syah daa deh, teh wa dye săh' i găă ha'eh gwah sgat ha'-
o non'doh o'ok he di yah'da deh; neh dih ha'eh gwah heh
yo ăn'ja deh a ga'i wa gwĕn ni yòs heh' iis' tegeh hah'oh.
22 Neh kuh ne de ga'ăh sa oh aga wiih' ke ya wiih' ha'-
eh gwah; neh' neh sgat' i găă ha'o non'doh o'ok,* năăh'
iih he ni yòh'dăă he di yah'da deh sgat he yo gya doh'oh.
23 Neh huh' gyah daat' haa di'yah da deh, neh huh
niis' syah daat' he'gyah da deh, neh' dih he nă yòh'dă-
ook hă gas'yo ni'aak ha di yah da deh ă o non dyah'da-
go e wă'ook neh' wa eet găh ă tga'i wa yee ik sgat hă'o-
non tweh''no ni'aak; neh' gwah huh na wă ni'non dook
he'yo ă ja deh he do găs' iih' tegeh hah'oh, she no'oh-
gwah' gwah huh, năăh' iih he ni yòh'dăă skno oh'-
gwah.
24 Hah ni'ih, neh'huh he ni wak'ni gòòh'dă ne'neh
ha'eh gwah, ha di'yah da deh ne' sgyah da gwĕn ni'yòs-
doh dă ya gwa di'aak' he'o weh nă gih'dyo dahk; neh'
na'ă nont'gat hòh na ga wăh' de ga'ăh saa oh neh' de-
sgyah'do weh'da nii; neh săh'ăh neh chis kno'oh gwah
sho si'gwa noh wan dih ah soh' deh ga'găh săhk he'-
yo ă ja deh.
25 O neh Chi wa ye'ih Hah ni'ih, tăh ăh ah soh deh-

o'yă̧n dèeħ o̱h he'yo̱ ă̧ ja deħ heħ'syaħ da deħ ; neħ gwa'
niiħ na gă̧'ni no̱n do gă̧h' go̱ yă̧n'deħ o̱h, neħ' kuh nă̧ gă̧ă̧
ho nă̧'ni no̱n do gas'o̱h naeħ heh iiħ tsgeh baħ'o̱h.
26 Neħ' gwaħ huh na gi'o wa'nă̧h do̱h ħa di'yaħ daa-
deħ' neħ' sah să̧ no̱ħ, neħ kuh naaħ'de ga go̱nt ă̧ go̱h'-
să̧ no'dah siħ, ă̧ gi'o wa nă̧nt, neħ dih ne ga no'o̱h-
gwaħ'shăħ he ni dyo ye'ăħ dah go̱h heh' skno o̱h gwaħ
a wa dăħk ha'eħ gwah ha di'yaħ daa deħ neħ' kuh niiħ
neħ huh' aa'gyaħ daa daħk ha di'yaħ daa deħ.

OI'WAĦ XVIII.

NEĦ' no nă̧h' sha'dwă̧ noħk dă̧h ne Je sus nă̧ gă̧'
ni'yò wă̧ na̱a̱ gee, hoh dă̧n'dyo̱s o̱h, wa'ă̧ neeħ' kuh
na go̱'i o̱ nya nih, de o di ya'yaħ go̱h he'gă̧h ho̱n deħ neh'
Ce dron ; neħ huh' gaħ ă̧'yă̧ħ neh ni gaħ ă̧ă̧ħ'a̱'a̧h' he'o̱-
weh' neħ huh' he'o'yo̱s o̱h kuh na go̱'i o̱ nya nih.
2 Neħ gwaħ huh ne Ju das no dyaħ'da ni no̱ħ, [ne
Je sus] ha yă̧n de ih' he'o̱ weh ni gaħ'ă̧ă̧ yă̧ħ ; neħ să̧ħ-
ă̧h ne daħ ji'aħ neħ' gă̧ă̧s ne Je sus neħ huh' ħak do̱s
hă̧ neħ' kuh gă̧ă̧s na go̱'i o̱ nya nih.
3 O nă̧h ne Ju das ha go̱o̱ gwă̧h' no nă̧n ni dyòh'go̱ nii'
no dis'gă̧ħ ă̧'geh dah ho no̱n di o̱n do̱ħ kuh, to no̱h dă̧n dyo̱o̱
heħ tă̧ niħ'dyo̱ħ na di'yaħ do̱n twas, kuh neh' Phar i-
sees, neħ huh' ho di'yo̱s o̱h, ye jĭs'do dah'gwaħ ho no̱nt'-
has yo̱n do̱ dyeħ', yo̱n di'yòh dah'gwaħ gwaħ huh' ha di'a-
wi no̱ dyeħ.
4 Neħ gwa' ne Je sus heh' o i'wa gwe go̱h' ha yă̧-
dee ih he nă̧ yaa wă̧h' ha yaħ'da deħ, he òh'dă̧ dyo̱s'o̱h
neħ na go̱ yă̧'o̱h see, so̱'naħ ot ech hi'yaħ diħ'saas'?
5 Des ho̱ wa̱ wă̧'no̱ħ să gwă̧h ho nă̧ă̧, Je sus ne Na za-
reth to ya'gă̧ħ o̱h. Ha go̱ yă̧'o̱h seeh ne Je sus, Iiħ
waeh neh'huh ne'neħ. Ju das ha'eħ gwah no dyaħ'da-
ni no̱ħ neħ huh i at' ha dih'si aaħ.
6 Neħ he ni yòs'no weħ no nă̧h sha go̱ yă̧'o̱s, Iiħ waeh
ne'huh ne'neħ, no̱ħ gă̧ă̧ħ sa o'no̱h dă̧n dyet, yo̱ ă̧ jaħ gĕh
wa di yaħ'da ge o̱n daħt.

7 O na'eh sha go'ya on dos oh, So'nah ot ech hi'yah-
dih saas? Neh neh ho nǎǎ Je sus neh Naz a reth to-
ya'gǎh oh.
8 Det hòs nyeh oh neh Je sus, ha wǎǎ o nǎh wa eh
naeh gwa o wii' heh iih ne'neh; neh dih neh dyǎ-
gwah' iih ǎs gwa'yah dih'sak seek, neh nech hi'nok dòòt-
has nǎ gǎǎ, o yah jih naeh he'ǎ neeh'.
9 Neh na ga'i wa ye ih he ni ga wǎ nòh'dǎǎ hòòs nyeh'-
oh, Neh ha di'yah daa deh neh' des gyah'do weh'da nii
deh gaat gah na wa gah'dooh.
10 O nǎh neh' Si mon Pe ter naah sha ǎ oh to gees-
gwǎh neh wa o yǎnt' no hah'shǎh na yah'don twas neh'
wa a yahk ha oh'dòòt na yǎ'neh goh. Neh ne Mal chus
ha ya soh' na hah'shǎh.
11 O nǎh ne Je sus ha wǎ'oh see ne Pe ter, Gat-
gwǎh'da goo sa so dǎǎh nah'sha ah: neh ne'ga wis dah
na'gaa wi Nòòh'nih, tǎh ǎh gǎh ne'neh taak ne ge ǎh?
12 O nǎh' ne gǎn dyòh gòt, kuh no ni'dyòh gwas de is-
doh, kuh no non'di'on doh ho dih'hah shǎh ne Jews
wa o wa ye nooh' ne Je sus, wa o'was hǎ on dǎh gwah-
huh.
13 Neh neh huh' he o wa nos' gwǎǎh heh tǎh dyoh
ne An nas dyo'dye'ǎh doh; neh hya dah'ne hoos ne
Cai a phas neh ha yah'don twus'gwah ha'eh gwah ne'neh
yòs hǎ deh.
14 Neh' ne gǎh nǎ gǎ Cai a phas na go yǎh ni'go da nii
ne Jews, heh de yò do ǎ jo oh ga i wa yǎn'dah goh neh
sha yah'daat no'gweh ǎs ha ga we'e yahs ne gǎn dyòh'-
gwah gěh.
15 Neh ne Si mon Pe ter neh kuh neh sha yah-
daat no wa'i o nya nih wa o wa non dǎh ne Je sus; neh
naah sǎ no wa nǎh ha yah'don twus ho yǎn dee ih' nǎ gǎǎ
no wa i o nya nih; neh ne shah gaat' i neh ne Je sus
he o di yos'oh he o weh a'ǎn joot o wǎh ha di'as hǎn'dah-
gwah he o noh sòòt naah'sǎ no wa nǎh ha yah'don twus.
16 Neh' neh' Pe ter neh huh' naeh don da'daht as-
de'gwa' heh tgah ho'ga ǎnt. O nǎh' he o ya gǎh'oh ne

sha yaħ'daat no̱ wa̱'i o̱ nya nih, no'yä̱n de ih ne gä̱ħ nah'-
sä̱ no'wa nä̱h ha yaħ do̱n twʊs, neħ nòħ sha go wä̱ nä̱ä̱ħt
ne yeh ho'a no̱h, o nä̱h' da o̱ yo̱ħt ne Pe ter.
17 O nä̱h neh yĕk saħ'go waa neh yeh ho'a no̱h ho̱-
wä̱'a̱h seeh ne Pe ter, Tä̱ħ ä̱h gä̱h gyee deħ iis he'ni-
ä̱ no̱ dii nä̱ gä̱ä̱' ho̱ gweh ha go̱'i o̱ nya nih? Neħ ne'a wä̱ä̱
tä̱h ä̱h deħ iiħ gyee ne'neħ.
18 Neħ dih neh, ha dih'haħ shăħ kuh neh' ho no̱n'di-
o̱n do̱ħ neħ huh ha dih'si aaħ, o jis'daħ ho di ye ăħ do̱h
ho no̱ de gaħ'do̱h; neħ sä̱ħ ä̱h neħ' ot ho weħ; neħ-
huh' ho no̱n'do̱n theħ'do̱h; da neħ' ne Pe ter neħ huh'
ha'eħ gwah i at ha dih'si aaħ ho do̱n'theħ do̱h ha'eħ gwah.
19 O nä̱h neh' ho'wa go waa nä̱h' na di'yaħ do̱n twʊs'
wa o'o̱n do̱o̱ħ ne Je sus ha di'yaħ daa deħ na go̱ i o̱ nya-
nih kuh heh ni o i òħ'dä̱ä̱h neh' ha o̱ hwa̱ħ.
20 Det hos'nyeħ o̱ħ' ne Je sus, ha wä̱'o̱h seeh, neħ'
he ni wa ges nyeħ'o̱h, gwaħ gä̱ä̱s taħ gi'wa ä̱ħ he'yo̱'ä̱ ja-
deħ: dyòt go̱nt' kuh ke i'o̱ nya nih hä̱ no̱nt'gä̱ nis'ah da'-
no̱h, kuh neh' o no̱ħ'sa do'gä̱ħ diħ'gĕh, he o̱ weh ne
Jews dyòt go̱nt ho di'yaħ da ye'is dah gwaħ: neħ kuh
neh' deħ taħ'gwis dä̱ħ deħ a gä̱ä̱ na dah'seh do̱ħ'gĕh.
21 A naeh go waa iiħ oħ sga'o̱n do̱o̱ħ? neħ she ya'-
o̱n do̱o̱h gä̱ä̱s no̱ ga'di wat'ho̱n da dih, ne naħ òt ke yä̱'-
o̱h seeh; sat ga ä̱ o̱h, neħ' naeh nä̱ gä̱ä̱ ho nä̱'no̱h do̱ħ
ne'naħ ot a gä̱ä̱.
22 Neħ no nä̱h' neħ huh' sha a yeeħ heh was'nyeħt,
sha yaħ dat' no di'o̱nt has òħ'daħ wa ye'ăħ dak wa o'go̱-
eek, ha wä̱ä̱', Neh huh gä̱h' no̱ħ syeeħ' heh do̱ sa ĕh-
swä̱'no̱ħ să gòħ no̱'wa̱ go wa nä̱h na di'yaħ do̱n twʊs?
23 Do̱ sa'o wä̱'no̱ħ să gôħ ne Je sus, ha wä̱ä̱, Neħ ne
dyä̱ gwaħ' wa et gä̱ħ' ha ges'nyeħ o̱h, neħ' wa eh ne'
ji wa gwa'ih sih heh' wa et gä̱ħ; neħ' dih ne dyä̱-
gwah' giħ shä̱h' wi yòò, a'naeh go waa' heh' oħ sge'-
go̱ eek?
24 O nä̱h' na eh neh' An nas he o'yaħ da'nyeh do̱h
has hä̱ a̱n daa dyeħ' heh' tä̱ħ dyo̱ħ' ne Cai a phas no̱'-
wa̱ go wa nä̱h' na di''yaħ do̱n twʊs.

25 Neh ne Si mon Pe ter i at sho ho don'teh doh.
Neh neh ho wă'oh seeh, Tăh'ăh găh gyeeh' deh iis
na go'i o nya nih? Neh no doh'hi yăh, ha wăă, Tăh ăh
niih' deh os'tooh.
26 Sha yah'daat dih no hah'shăh shoh no'wa go wa năh'
na di'yah don twas, (neh ho nook no'gweh nă găă neh'
Pe ter ho oh'dyah goh,) ha wăă. Tăh ăh găh deh iis
deh go găăh neh ni gah ăăh oo'neh neh' da e ja di'aak
[ne Je sus?]
27 O na'eh ne Pe ter Saa'doh hiih: o năh' kuh' na eh
gon da dyeh' neh da găăh'ăăh oh gas'nyeht.
28 O năh neh Je sus wa o wa yah'doh neek he'o weh
ni ăh'dyoh neh' Cai a phas neh huh' hwa o wa ah he'o-
weh neh tă noh'do oh da'yah do'weh dah'gwah o nok'-
da yăh: neh nah'soh se deh'ji ah: neh ne tăh'ăh na eh
no'no hoh neh huh' teo di yooh he'o weh de yo da dyah'-
do weh'dah gwah, neh' ne dyă gwah' sho ă o di yah'-
dat gih heht, o năh' a'gă aak deh jo gwe nyooh' na ă-
non'dek ho nih ne de wa da wă'oh gwah.
29 O năh' ne' Pi late he o ya găh'oh he a go yah'do-
wăh'oh, neh' neh ha wăă, A'nah ot ne găh' she swa i-
wa'găh seh nă găăh ho gweh'?
30 De sho wa wă'noh să gwăh ho wă'oh seeh, Neh gih-
shăh na'gă noh dah'da ya'nes hă i tah, a'gă noh wa eh
na eh kuh neh huh' deh sha'gwat gah wăh heh' syah-
da deh.
31 O năh' ne' Pi late sha go yă'oh seeh, Sas he swa-
dye no wat' sho, neh' kuh swa dye'ăh dak he ni swa ya-
nes'yòh dăăh de she swa yah do weet. Neh' dih no wă'-
oh seeh ne Jews, Tăh ăh deh ga ya nes'hăh gĕh ne' neh-
huh na ya gwa yeeh, neh' so gaah no'gweh as'ha gwa-
nyuh':
32 Neh na ga'i wa ye ih he'ni o ye ăh ne Je sus, he ni-
ya'wăh oh ho snyeh oh, o yăn deet' ha o niih' he ni gă e-
yah'syòh dăăh no năh' ă'eeh.
33 O năh ne' Pi late neh huh' he o'yos oh he'o weh
o nok'da yăh de yo da dyah'do weh'dah gwah, neh neh

he'o no goh ne Je sus, neh na wă'oh seeh, Iis' găh ne-
găh ne Go'wăh go waa' ho'no wăh ne Jews?
34 Det hos'nyeh oh ne Je sus, ha wă'oh seeh, A gwas'
găh iis' oh să'noh do nyo gòh nă găă' òh ses'nyeht, o gii'
o yah'shoh dye sa'o wiih nă găă he'gyah da deh?
35 Det hòs nyeh oh ne Pi late ha wăă, Jew gă'ne găh
niih'? Neh wa'eh shoo' kuh' naeh ne ne so ă jòh'dăh
neh kuh ha dih'să no wa năs' na di'yah don twas neh huh
ho sa'yah dat gah wăh he'gyah da deh, A'nah ot ne găh
ni sa dye ăs oh'?
36 Je sus det hòs'nyeh oh, ha wăă, Neh niih neh
tgă noh do oh'shă gwĕn ni yòh tăh'ăh deh neeh' ne yo'ă-
jah gee kaah: neh gih shăh neh teh yo'ă jah'gek haah
niih heh tgă noh'do'oh'shă gwĕn ni yòh, a'ă no di yòh'
wa eh na geh'hah shăh'shoh, na'gă ook i găă neh huh'
to'gyah dat'gah wăăh ha di'yah da deh' ne Jews: neh
gwaah' nă găă ne'wah niih ne tgă noh'do oh'shă gwĕn-
ni yòh neh'huh deh dya'weh dah'goh.
37 Neh dih neh Pi late ha wă'oh seeh, Do găs' dih
go'wăh go waa niis? Det hòs nyeh oh ne Je sus, ha wăă.
Neh wa eh neh' sa doh, neh neh Iih ne go'wăh go-
waa, Neh dih dyo i'wah nă găă ha'gă no gă doh, neh
kuh dyo i'wah nă găă heh' neh huh a gyooh he'yo ă-
ja deh, neh na'gi wa gwa ih sih he ni ga yăh' ne ga'i wa-
gwĕn ni yòh. Neh' kuh naah'de yo gweh'da gee ne' neh-
huh dya ga'weh dah'goh he ni ga yăh ne ga'i wa gwĕn-
ni yòh hă nook hah ne gwăă noh.
38 Det hòs'nyeh oh ne Pi late, ha wă'oh seeh, A nah ot
ne găh ne ga'i wa gwĕn ni yòh? Neh no năh' neh sha ăh
nă găă o na'eh hes ho ya găh'oh, hes ha go yah'do wăh'oh
ne Jews, neh na go yă'oh seeh, neh neh tăh'ăh deh a ge-
găăh ha yah'da deh neh hah gwis'dăh a'gi was'hă wih.
39 Neh gwaah' ne swai'wa yăh, neh ne sha yah'daat
neh huh o sa'e'yat gah he swa yah da deh no năh' hă ga'-
eeh ne de wa da wă oh gwah: swa ga yăs' di găh neh'
neh huh' a'e yat gah he swa yah'da deh ne Go'wăh'go-
waa ne Jews [no no'ă jòh dăh?]

40 O na'eh des ho'noh sąn twah oh ga gwe goh, ho nąąh',
są'noh' na eh' ną gąą ho gweh, neh gwaah' neh Ba rab-
bas! Neh neh sha gòh'set hah ha dyo'o oh ną gąą
neh' Ba rab bas.

OI'WAH XIX.

ONĄH ne Pi late wa o yee nooh ne Je sus, wa òh'-
sòh gwa wes hooh.
2 O nąh no dis'gąh ą'geh dah wa'dih hi gwą o nih o ihk'-
dah nah ot, neh ho noh ąąh'gĕh da'di ąh, neh kuh ne
wa'o wą waas' gwąh dąąh'ąąh ni wa'dyah da'wih syòh dąąh,
3 Neh ne'o nąą a wĕn'det gąą des'hăh sa yah'do wąht,
Iis ne Go'wăh go waah ho no wąh ne Jews! neh kuh
ha dis'òh dah ho di ye'ăh dah goh ho wą go eek hoh.
4 O naeh ne Pi late as deh' hes ha'we nooh, neh kuh
na go yą'oh seeh, Swat'gaat hòh, Neh huh da e'yah diit-
gąh as deh heh swa yah'da deh, neh na e swą noh'dook
heh tąh ąh niih deh tah gwis dąh de i'wa'gąh seeh.
5 O nąh ne Je sus' neh huh he a'we nooh ha di'yah-
daa deh ho dye'ăh dah'go o dyeh gwah hòh neh' o ik'dah
gah hi gwăăh, kuh neh' gwąh dăh ąąh a dyah'da wih'-
shăh. Neh na go yą'oh seeh ne Pi late, She swat'gat-
hòh, ne'o gweh!
6 Neh dih na di'yah don twus kuh no non'di ont,
no nąh' wa o'wągnt gaat hòh, de o'noh sąnt'wah oh ho nąą,
Des he swa yah'son dąh, des he swa yah'son dăh? Pi late
ha go yą'oh seeh, She swa dye no wąt' iis' des he swa yah'-
son dąh: tąh ąh sąh ąh niih deh tah'gwis dąh de i wa'-
gąh seeh.
7 Det ho'dis nyeh oh ne Jews ho wą'oh seeh, Neh
no gwa ya nes'hă yąh, neh kuh he ni yo gwa ya'nes yòh-
dąąh ga i'wa yąn'dah goh neh a'ą eeh; neh ga i'o nih
heh ha o hwąh' sho No'a wak Na'wĕn ni yòh' ho'da do-
niih.
8 Neh'dih ne Pi late no nąh' wa'ook he'no di wąn no-
wąh, neh' nòh'ga gąą is' sho wa òh'dyohk;

9 Neħ'kuh ne' neħ huh ho̱'sa'yo̱ħ he dyo no̱k'da yă̧ħ ne de yo̱ da dyaħ'do weh'dah gwaħ, neħ ne wa'wă̧ o̱s ne Je sus, Ga'ă̧ o̱ weh' ne gă̧ħ' di seeh do̱h'? Neħ dih ne tă̧ħ ă̧h daħ des'ho wă̧'no̱ħ săă gwă̧ă̧ħ.

10 O nă̧h ne Pi late ha wă̧'o̱h seeh, Tă̧ħ ă̧h gă̧h taħ-do̱n'das ges'nyeħs? Tă̧ħ'ă̧h gă̧h deħ să̧'no̱h do̱ħ heh' a geħ ħas des'hă yă̧ħ neh' da go̱ yah'so̱n dă̧ħ, neħ'kuh na geħ has des'hă yă̧ħ neh o̱ sa go̱'yat gaħ?

11 Det hòs'nyeħ o̱h ne Je sus, ha wă̧ă̧, Neħ neh deħ-òs to̱o̱h' deħ o'gwe nyo̱o̱h naah'seħ has'des ħăă dahk neh haħ gwĭs'dă̧ħ no̱o̱s gyeeħ' neħ sho̱ neh heħ tgă̧'gwaah ă̧ dya'weh dah'go̱ o̱k ă̧ ye sa wi'aak: neħ' dih ga i'o̱ nih neħ ha yaħ'da deħ ne'neħ huh ha gyaħ'dat gaħ'wă̧h heh' syaħ daa deħ neħ kuh' naeh ha aħ' ne ga i'wa neħ'ak-syò wa nă̧h.

12 Neħ dyo'i waħ nă̧ gă̧ă̧ wa ih'saak ne' Pi late he-no̱'o̱ da ye'ăħ'dvk o̱o̱'sa òt gaħ: neħ gwaah ne Jews de ò'no̱h să̧n twaħ o̱h ho nă̧ă̧, Neħ giħ shă̧h neh ă̧ch-heh'sat gaħ nă̧ gă̧ă̧ ho̱ gweh, tă̧ħ ă̧h' waeh deħ neeħ' deħ'ja dă̧ òħ' ne Ce sar: so̱'diħ gwa'naħ òt ha o̱ hwă̧ħ sho̱o̱ go'wăh go waah' ă̧ o̱ da do̱ niħ, wa o dwă̧ no̱ħ'dih waeh ne Ce sar.

13 Neħ da yò'i waħ heħt dih ne Pi late, no nă̧h' wa'-o̱o̱k he'no di wă̧n no̱ wă̧h, o nă̧h' wa o'yaħ do'dah siħ ne Je sus, neħ huh' naeh hwa a dyă̧ă̧h' ha dyă̧n'dah gwaħ na i'wa ă̧ħ het haħ, he'o̱ weh o no̱k'da yă̧ħ ne' Gaħ sgwă-dă̧h'daaħ ga ya so̱h, neħ gwa' naeh neh He brew, Gab-ba tha, ga ya so̱h.

14 Neħ o nă̧h he yò'eeh nă̧'no̱n des'yo̱ nyaa'no̱o̱ħ ne de wa da wă̧'o̱h'gwaħ, neħ' kuh neh' o nă̧h' no̱o̱h yee'-iħ ni yo'is daaħ eeh: neħ neh o nă̧h' ha go̱ yă̧'o̱h'seeh ne Jews, She swat'gat hòh ne swa wă̧h ne Go'wăh go-waa!

15 Neħ gwaah' ne de o'no̱h să̧n'twaħ o̱h, She swa'yaħ-do̱ħ neek, she swa'yaħ do̱ħ neek: de she swa yah'so̱n dă̧h! neħ ne' Pi late ha go̱ yă̧'o̱h seeh, Neħ' gă̧h neh iħ' dă̧ e'yah so̱n dă̧h' ne swa wă̧h' ne Go'wăh go waah? Det-

ho'dis nyeh'oh na dih'sā nó wa nās ha di'yah don twas ho-
nāāh, Tāh'āh niih deh o gwa yāh ne go'wāh go waah,
neh sho ne Ce sar.
16 Neh neh o nāh' neh huh' wa oo tgah ha di'yah-
daa deh neh' ā o wa yah'ta āh. Neh neh wa'o wa dye-
no wat ne Je sus, o'yah jih' kuh hwa o'wagh'.
17 Neh na'o hwah' kuh ho tāā dyeh' ne de ga'yah-
sont, neh huh' he a wee nooh he'o weh ne ga ya soh'
he'o weh yo ā ja deh'goh no noh'āāh òk dah, neh' naeh
ne He brew Gol go tha, ga yaa soh.
18 Neh hò'o weh don da'o wa'yah son dāh, de i'yas-
heeh' kuh no yah' ne shah gaat' wa o wa di'yah taa āh,
de ja oh'gwaa no'yah da dih, neh ne Je sus hah de'wah-
sāā noh.
19 Neh ne wa a'ya dooh ne Pi late, neh ā yò yā deh'-
dah go'ok, neh huh he de ga'yah sont da'āh. Neh' he-
ni ga ye āh' he'ga ya doh, JE SUS NEH NAZ A RETH
to ya'gāh oh, NEH GO'WAH GO WAA HO NO WĀH
NEH JEWS no nó'ā joh dāh.
20 Neh' nā gāā he ni ga wān nóh'dāāh o nāh' waa di-
wā'noh saa wāh' ho nont'gah deh ne Jews: neh sāh'āh
he'o weh òh to wa yah'son dāh ne Je sus dòs gā'oh he'o-
weh ni ga non da yāh: neh he ni ga wān nòh dāā he'ga-
yaa doh neh ne He brew, Greek, La tin gwah huh.
21 O nāh' na dih'sā nò wa nās' ha di'yah don twos ne
Jews ho wā'oh seeh ne Pi late, Sā noh ās yaa dooh,
Neh Go wāh'go waa ne Jews ho noo wāh, neh gwaa',
he'ni o ye āh ho snyeh'oh, Iih' ne gāh ne Go'wah go-
waa ne Jews ho no wāh.
22 Des ha go wā'noh sāā gwāh ne' Pi late, ha wāā',
Neh he ni wa gyee āh heh ak hya doh', he ga go dah'goh
he ni wa gyee āh heh' ak'hya doh.
23 O nāh' neh ho dis'gāh ā'geh dah, no nāh òh to wa-
yah'son dāh ne Je sus, de o'dih gwāh no syo'nyas hāh,
ge ih' ni ga'yahk hos'hā gee ho no nii, sgas hoh' wa di ye-
nooh' hah de yo gweh'da gee no dis'gāh ā'geh dah: neh'
kuh no dyah'da wih'shāh: da neh' na dyah'da wih shāh

tăh ăh dah de'gah nyă'òt, sgat gwa' sho he yò'doh oh
he'gas yo niih, heh tgăh' dyòh sa'wah goh, ti ga gwee goh'
neh huh' he yòh'dăăh:
24 Neh' dih neh oh tă na da'dă'os, Să noh' dă dwăăh'-
ne gaah, neh' gwaa' neh de dwah'was dyahk neh' ă ga-
do găs so'dih gwa'nah'òt ă ya go wăs'theht: neh na ga'-
i wa yee ih' he ni ga yee ăh ga yaa doh no ya'dos hă do-
găh'dih, neh' ne wa doh, Neh neh wa ă no da'dek hah'-
so gwos na gas'yo nyas'hăh, da' o năh neh a ga'dyah da'-
wih shăh, neh' naeh neh waa'dih was'dyahk. Neh'
nă găă noh ò'i òh dăh'shoh' neh no dis'găh ă'geh dah
neh huh' non di yeeh.
25 Da neh' ne' wak ah' he'o weh de a'yah sont ne
Je sus neh huh' i yeet no nòh'ăh, kuh neh' ho nòh'ăh
de gya'dăă non deeh, Mary gwah huh, yòòh neh Cle o-
pas, neh' kuh ne Mary Mag da lene.
26 Neh' dih no năh ne Je sus' oh sha go găh no noh'-
ăh, kuh neh' ho i'o nya nih neh ho no'oh gwah dòe-
gă'oh ni a'dih si aah, neh ne sha ga wă'oh seeh no nòh'-
ăh, Si'oh, he sat'gat hòh nee'sha wak:
27 O năh' ha wă'oh'seeh no'i o nya nih, she yat gat hòh
neh' sa'nòh ăh! Neh sho kuh naeh he ni dyò'is dah'-
e noh nă găă neh' ho i'o nya nih neh huh' ho sas'ha gò-
aah heh to noh'sòòt.
28 Neh no năh' shah ga'at nă găăh', neh' no noh'doh
ne Je sus neh naah de yò i'wa geeh o năh' oh ga'i wa yee-
ih, neh kuh na ga'i wa yee ih he ni ga yee ăh' he'ga ya-
doh, no ya'dos hă do găh'dih', ha wăă', ohk hah dat hăh.
29 Neh' neh wa'dik sa yăăh ga noo hoh' neh' de yò'-
ne ga'yòh jis; neh' ne wa di no het ne de ga ne'gah'-
gwah ne de yò ne gaa'yòh jis, o yo wa gă'yaat da ă'no ăh
neh huh' he tah sa'ga ănt hwa di daat.
30 Neh dih ne Je sus no năh' hwa'a'ne go nănt' ne
de yo'ne ga'yòh jis, neh neh ha wăăh, O năh' òh wa'-
dah gwih: neh' neh don da'ă no'nyahk, o năh' wa at-
gah no twa'is hăh.
31 Neh dih ne Jews neh ga i'o nih heh o năh' he-

yo'eeh hòh wą̄ nis hą̄ eeh ą̄ non des'yo nya'nooh, neh
na'gą̄ ook, neh huh' sho a'ga ni yo dook .na di yah dah'
he de ga'yah sont neh' a wą̄ da do'gą̄h doh gěh, (neh sąh'-
ą̄h neh wą̄ nis'yo wa'ną̄ noh he'neh dya'wą̄ da do'gą̄h do'-
noh,) ho wa do'e syoh gwa nhh' ne' Pi late neh' da'o-
wa'dih si nyah kooh, neh gwah huh no'yah jih ha'o wa'-
di aah.
32 O ną̄h' ho di'yos oh no dis'gą̄h ą̄'geh dah, oh to'wah-
si'nyah kooh ne dyo dye'ą̄h doh, neh' kuh ne sha yah'-
daat ne do gą̄ą̄h ho wa di yah'taah [ne Je sus.]
33 Neh dih no ną̄h' neh huh wa dii yoh haa yah'taah
ne Je sus, wa ą̄'nont gaat hòh o ną̄h gwah' naeh ha we'-
e yooh, tą̄h ą̄h' dah de'o wah si nyah koh:
34 Neh' dih ne sha yah'daat no dis'gą̄h ą̄'geh dah hah'si-
gwa'ą̄ ooh neh' wa o'swah gat, neh ne' wah o'gon daa-
dyeh da ga'ya gą̄ht' neh' ot gwą̄h'sah, o ne ga nòs' gwah-
huh.
35 Neh' kuh haa yah'da deh ne waat'gat hòh ha i'wa-
gwa'ih sos,* neh' kuh heh ho'i wa gwa'ih sooh do gą̄s'
ga'i wa gwěn ni yòh; neh kuh na'yą̄n dee ih ne ga'i wa-
gwěn ni yòh' ho'tyo wiih, neh ną̄ą̄h' iis na e swa'i wa-
gwěn ni yòs.
36 Neh sąh'ą̄h ną̄ gą̄ą̄h' nòh o'i òh'dą̄h shoh neh huh
noh o'wą̄h syo nyooh, neh na ga'i wa yee ih i gą̄ą̄h' he ni-
ga yee ą̄h' he'ga ya doh, Neh' neh' deh jòh ną̄ yaat ah
ha yah'da deh tah'da ga yah'go ok.
37 Neh' gwah huh a eh' no yah he ni ga yee ą̄h' he'-
ga yaa doh, ne waa doh', Neh' ną̄'o want gaat hòh ne-
gą̄h' ne wa o wah gat.
38 Neh no ną̄h' shah ga'at ną̄ gą̄ą̄ [noh o'i oh'dą̄h shoh,]
Jo seph, neh Ari ma thea toh dą̄n dyooh, (neh' gyeeh
ha yah'daah he'ni ą̄ non diih ha go'i o nya nih ne Je sus,
neh' naeh ho i'wah seh'doh, neh ga i'o nih haa gos'ha nis
ne Jews,) wa o do e syoh gwą̄h ne Pi late neh a'o yah'doh-
neek ne Je sus: neh' neh wa o'nok doot hos' ne Pi late.
O ną̄h' neh huh' ho yos'oh ho yah'doh nooh' [ne Je sus.]
39 Neh huh ha'eh gwah ho yos'oh neh' Nic o de mus,

(neh' a gwas' dyo dye'ăh doh ho yah'do wăh'oh ne Je-
sus so'eh,) neh' ha'a wih ne de ga'yes doh ne myrrh
kuh ne a loes, sgat nooh deh wăh'nyah eeh ni ga'goh-
shă geeh ni yòs deh.
40 O năh' de o'dih gwăh naa yah'dah ne Je sus, neh
no ni gă os hă'ni yoh nah ot ho dii'wa daa seeh, neh kuh
de o di yes'doh ne ga să no gah'os hoh oh [spices,] neh-
huh gwaah' kuh' naeh non di yeeh he ni a di yă'nòh-
dăăh ne Jews nòh'sha go dih'sa dooh.
41 Da neh ne'neh ho'o weh he''oo weh de o wa yah'son-
das'oh neh ne'gah ăă yăh ni gah ăăh'a'ah; neh ne'gah-
ăă gooh ne ni gah ăăh'a'ah gas syo niih ne waa seeh
non da'deh sa'doh gwah, de wăn doh' kuh ah soh no-
gweh neh huh ha'o wah'sa dook.
42 Neh ne'neh huh sho hwa o wa yas'hăăh ne Je sus,
neh ga i'o nih heh o năh' ne Jews he o nă nis'hă e wiih
nă'non des yo nya'nooh; neh săh'ăh ne găh non da'deh-
sa'doh gwah dòs gă'oh sho he'o weh.

O I'WAH XX.

NEH' ne da wa dye ănt' wă nis'hă deh he'noh de wa-
dăn daeh go yos'oh ne Mary Mag da lene se deh'-
ji ah, ah'soh de yo'dah son da i goh, he'oo weh o da'deh-
sa'doh gwah, neh ne'wah ont'gat hòh gah sgwă'oh nooh
he'o weh o da'deh sa'doh gwah.
2 O năh de ya go'ăh da doh he o wa yah'do wăh'oh ne
Si mon Pe ter, neh' kuh ne sha yah'daat no wa'i o nya-
nih neh' nă găă ne Je sus ho no'oh gwah, neh no wă'-
nă oh'seeh, Neh no wa'yah da'dah gwăh Na yah'da gwĕn-
ni yòh he'o weh ni ah'sa dok, o'yah jih kuh he'o di aah,
neh kuh neh deh o gwă noh'doh he'o weh he o wa-
yas'hăh.
3 O năh dih' ne Pe ter hoh dăn dyos oh, kuh neh'
sha yah daat no wa'i o nya nih, neh huh' he o di yos'oh
he'o weh o da'deh sa'doh gwah.
4 O năh' do găă de i gwe goh' de o năăh'da dos'oh:

neh' dih ne sha yah'daat no wa'i o nya nih wa'o wa yat-
ga nih' ne' Pe ter, neh' gon da dyeh hwa'a yoh heh'
dyon da'deh sa'doh gwah.
5 Da neh' neh de os'hahk dos'oh he ot'gat hwah' ne'
noh gooh, ho gaah neh' o ni gaa'os ha ni yoh nas yo'nyas-
hah ga ge'oh; neh gwaah' ne tah'ah naeh te'o yooh.
6 O nah ha'eh gwah ne Si mon Pe ter neh huh i eh
ho'non da dyeh, neh huh' naeh he'o dyah dah'doh on da'-
deh sa'doh gwaa gooh; wa a gah' kuh ne ga ni ga'o chi-
yoo as yo'nyas hah ga ge oh'.
7 Neh' kuh ne ga ni ga'os hah ne de oh noh a'ha'noh
tah ah' naeh neh'huh deh ga yah, he ga ge'oh ne ga ni-
ga o chi yooh as yo nyas hah, neh gwaah' ne ga weh'no-
niih ti ya'o hwah'jih kuh' naeh he'o weh ga ge'oh.
8 O nah ha'eh gwah hwa a yoh ne sha yah'daat no-
wa'i o nya nih ne dyo dye'ah doh ho yos'oh heh o da'-
deh sa'doh gwah, neh ha'eh gwah ne waat'gat hoh, wa'i-
wa gwen ni yos' kuh.
9 Neh sah'ah hah'soh de i yan dee ih' he ni ga yee ah'
he'ga yaa doh, neh heh tga gont dant haat gah' ne ga e'-
yaht geh.
10 O nah' o yah jih hes ho ne ngoh no wa di'o nya nih
kuh naeh he'o weh to di'noh soot.
11 Neh huh dih' i yeet' ne Mary as de'gwaah ho da'-
deh sa'doh gwah, yos da hah: neh' dih he'noh weeh
yos da hah de ya'gos hahk'dos oh he ya'got gaat hwah' ne-
noh'gooh' ho da'deh sa'doh gwah;
12 Neh' ne' wa o wan di gah' de'i'yas heeh neh' de-
ni'o yah'ge o noh ga ga at' no non dye ah'doh, sha yah'-
daat neh huh' hah dyoh heh ha go an duk, o nah neh
sha yah'daat neh huh' hah de yo daah'sih da yan'dah gwah
he'o weh ha yas'haa duk ne Je sus.
13 Neh ne sha go na'oh seeh, Si'oh a nah'ot' ga'i o nih
heh sas daa'hah? Neh no wa na oh seeh, Neh ga'i o nih
heh ho wa'yah doh'nooh Na yah'da gwen ni yoh na gaa-
wah, neh kuh ne tah'ah deh a ga noh'doh he'o weh
he o wa yas'hah.

14 Neh no nąh' neh huh' noh'e yeeh heh wah es'-
nyeht, o nąh' de ja go dih'sa de nyooh, neh ne wa o wa-
gąh ne Je sus i'aat, neh kuh ne tąh'ąh deh a go-gah'-
ą yos ooh he neh ne Je sus.
15 Je sus sha ga wą oh seeh, Si'oh, a nah ot' ga i'o nih
heh sas daa hah'? So'nah ot she yah'dih saas? Neh ne'
wah ąąh neh' nooh nos de'is doh ne ni gah ąąh'a'ah,
neh no wą'oh seeh, syah da gwĕn ni yòh, neh' neh o'yah-
jih gih shąh he'e shaah, dak'hyo wih he'o weh heeh'-
syas hąh, Iih' naeh ą she'yah doh neek.
16 Je sus sha ga wą oh seeh, Mary! De dya go dih'sa-
dee nyooh, neh no wą'oh seeh, Rab bo ni! Neh na ya-
gąh' i gąąh, Sgi'o nya nih!
17 Je sus sha ga wą oh seeh, Są noh' hah dąs'gyą'o-
nyooh; neh' sąh'ąh nah'soh heh tgąh neh huh deh swa'-
gat gon'dah goh he'ta yah'da deh Naah'nih: neh gwaah'
ne sah dąn dih, hòh she'yah do wąht ne de ya gwa dą'-
no deeh; neh nąs he'yą os, Neh neht'gąh ho saa geeh
heh' tąh dyoh' Naah'nih, iis' kuh She swah'nih; heh
tąh dyoh niih' Ha gwĕn ni yòh, iis kuh She swa wĕn-
ni yòh.
18 O nąh ne Mary Mag da lene goh dąn'dyos oh, he o-
wan di'o wiih na go i o nya'nih heh o nąh' naeh ho wa'-
gą noh Na yah'da gwĕn ni yòh, neh kuh nă gąą noh o'i-
oh'dąh shoh oh sha'gòs nyehs.
19 Neh' dih neh shah wą'nis hăăt no nąh' oh gąăs'ah,
neh' dyo dye'ąh doh wą nis hă deh he'noh de wa dąn da-
eh, no nąh gah ho'do nyoh' he o weh ni o di yah'da ye-
ih oh na go i o nya nih, neh' heh sha go'dis ha'nis ne
Jews, neh huh' ho yos oh ne Je sus, de o'dah oh hah-
de'wah są noh hą nih'dyoh, neh na go yą'oh seeh, Sgą noh
ta ga'i wi'yò aak he swa yah'da deh.
20 Neh' dih no nąh' neh' sha ąh nă gąąh, neh' na-
go yo dah'sah seeh naas oh'dah shoh kuh' na swah'gĕh.
Neh huh ni yoo weh o nąh' wa ą no doh'ho ąh na go i o-
nya nih he'sa o wa gąh Naa yah'da gwĕn ni yòh.
21 O na'eh ne Je sus, sha go yą'oh seeh, Sga noh'

ti ga'i wi'yò aak heh swa yah'da deh: neh he'neh neh-
huh ni o yą no'wąh oh neh' Hòh nih ta geh'hah oh, neh-
huh ną yaa wąh' nąąh' iih oh gwaa haht.
22 Neh huh ni yoo weh' no nąh neh wa'ąh ną gąąh,
wa go ya do'is hăh hoh, neh'kuh na go yą oh seeh, Ji yee-
nooh', Not hwa'is hă do gąh'dih.
23 Neh" dih neh soo'dih gwa'nah ot dą jech hii wah-
săă gwus ne go i'wa neh ak shăh, neh' naeh neh des ho-
non di'wah să'gwah seeh' ne'neh; neh' kuh neh' son-
dih gwa'nah òt ą gą'aak dah de jech chi wah'să gwah'seeh
ne go'i wa neh'ak shăh, tąh ąh' waeh na eh' kuh ne neh
dah de ja go di wah'să gwah'seeh.
24 Neh dih neh Thom as sha yah'daat he'ni ą non diih
ne was hąąh dek nii sga eh, Di dy mus ho wa yas tah,
tąh ąh de a'yah da ahk' no nąh' sha a yoh' ne Je sus.
25 Neh' dih neh sha di yah daat na go'i o nya nih ho-
wą'oh seeh, Neh' niih ne' sha gwa gąąh' Naa yah'da-
gwĕn ni yòh. Neh' dih na go yą oh seeh, Neh ną gą ook
a gwas' iih deh a gat gaat hwąąh naas oh'dah shoh he'o-
weh' de yòh is doh ne gă'wąąh', neh huh kuh haah'-
gąh'nyąnt he de yòh'is doh ne gą'wąąh', has wa gooh'
kuh ha'gą nis'oh dąnt, tąh ąh', deh aa oh niih' a'gi wa-
gwĕn ni yòs.
26 Neh' no nąh' de gyoh' no'sa yoo daah, o na'eh
na go i o nya nih sho di yah da ye ih oh no'gyeh, neh kuh
neh huh ne Tho mas ha yah'daah de ą non dii. O na'eh
ne Je sus neh huh ho yos oh, gah ho do nyoh' aeh, hah-
de'wah sąą noh' aeh' hą nih dyoh de o'dah oh, ha wąąh',
Sgą noh' ti ga'i wi'yò aak heh' swa yah'da deh.
27 O nąh' ha wą oh seeh ne Tho mas, Da sąh'nya daat,
sat gaat hòh' gwah huh ne' ges oh'dah gĕh; neh' kuh
neh da są nis oh'da daat ges waa gooh' hoh są'nis oh'dąnt:
neh kuh neh są noh' dą sah'ni go ą ge'aak', neh gwaah'
ne ji wa gwĕn ni'yòs taak.
28 Det hos'nyeh oh ne Tho mas, ha wą'oh seeh, Sgyah-
da gwĕn ni yòh! neh kuh neh Sgwĕn ni yòh!
29 Je sus ha wą'oh seeh, Tho mas, neh ga i o nih heh

sge gǟǟh' niis, neh̄ o i'wah̄ sa'i wa gwĕn ni yòs'do̱h: ho'-
ni dǟǟ o̱h dih haa di'yah̄ da deh̄ neh tǟh̄'ǟh i gǟǟ de'o'-
no̱nt gaat hwǟh, neh̄ gwaa' naeh no dii'wa gwĕn ni'yòs-
do̱h.
30 Neh̄' gwah̄ huh ne we sòh̄' no yah̄'sho̱h̄ no yǟn-
deet' wa o̱'nya no̱o̱h̄ do gǟs' neh̄ ne Je sus neh̄ huh
he'a dii gat na go̱'i o̱ nya nih, neh' tǟh̄ ǟh naeh deh̄ gaa'-
ya do̱h̄ nǟ gǟǟh gaa ya'do̱s hăă go̱o̱h.
31 Neh̄ gwaah' nǟ gǟǟh ga yaa do̱h̄ neh̄ na e swa'i wa-
gwĕn ni yòs' i gǟǟ, he neh̄' ne Je sus' ne Christ, neh'
ho a wak' Naa'wĕn ni yòh̄; neh̄' kuh na e swa'i wa gwĕn-
ni yòs neh̄' na e swa yǟn dah̄t ne' yo̱h hees hăh̄, ǟ dya'-
weh dah'go̱ o̱k nòòh'sǟ no̱ go̱o̱h.

OI'WAH̄ XXI.

NEH no nǟh' shah̄ ga'at nǟ gǟǟ no̱h̄ o'i òh̄'dǟh̄ sho̱h̄
neh̄' a eh̄ neh Je sus sa go̱ ya'dyah̄ do̱'dah sah̄s
na go̱'i o̱ nya nih heh tga nyo da'eh̄ neh' Ti be rias: neh̄
ne'kuh no̱n da ga ye'ăh̄ dak heh' waa'dyah̄ do'dah sih.
2 Neh̄' neh' shah̄ gaat' hǟ neh̄s', neh̄' neh Si mon
Pe ter neh̄ kuh ne Thom as, Di dy mus ho̱ wa̱'yas tah̄,
Na than ael kuh, neh' Ca na ta weh do̱h, Gal i lee a'ǟ-
jah̄'gĕh, neh̄'kuh na go̱ a̱ wǟk sho̱h̄ no Ze be dee, o yah̄'
kuh de i'yas heeh na go̱ i o̱ nya nih.
3 Neh̄ na go̱ yǟ'o̱h seeh neh Si mon Pe ter, Neh̄ niih̄
noh̄ gi'jòh̄ yak hah̄. Neh̄ no̱ wǟ'o̱h seeh, Neh̄ nǟǟh' iih̄
neh' wah̄ a'gwah dǟn dih̄, ǟ dweeh̄. Neh̄ no no̱h'dǟn dyo̱s'-
o̱h, neh̄ neh ga o̱ wa̱ go̱o̱h ho no̱n'deh̄ no̱h'dah ho̱h: neh̄
ne'neh̄ wah so̱n'da deh̄ deh̄ tah̄'gwis dǟh̄ de o di ye no̱o̱h̄.
4 Neh̄' dih no nǟh' se deh'ji ah o do̱h'o̱ o̱n dyeh̄, neh̄-
huh' i aat' neh Je sus ga nyò dăăk ah: neh dih na go̱-
i o̱ nya nih tǟh̄ ǟh de o nǟ no̱h'do̱h̄ he'neh̄ neh Je sus.
5 O nǟh' neh Je sus ha go̱ yǟ o̱h seeh, Swak sah̄'sho̱h̄-
o̱h', swak hwa yǟh̄' gǟh? Des ho̱ wa̱ wǟ'no̱h̄ să gwǟh ho-
nǟǟ', Tǟh̄'ǟh.
6 Neh̄ na go̱ yǟ'o̱h seeh Neh̄ huh swah̄ a oh' neh̄ ga-

yă'neh go'gwaah noh ga'o wa dih, neh huh' naeh ă swa-
găh. O năh' neh huh' gwaah ho no'oh, neh' dih neh
o năh' tăh'ăh deh sho di gwe nyooh' no da ă non di'ănt-
hòh, neh' he ni yo'nont gah'deh neh gă joh.
7 Neh' dih ha yah'da deh no wa'i o nya nih, neh' i găă
neh Je sus ho no'oh gwah, ha wă'oh seeh neh' Pe ter,
Neh ne'huh Na yah da gwĕn ni yòh. Neh' dih no năh
neh Si mon Pe ter sha'ook neh' gwah Na yah da gwĕn-
ni yòh, neh noh tat'hwah haah nă jòh yak tah a dyah'da-
wih shăh, (neh săh'ăh nòh nos'dah gĕh,) neh' neh ga-
nyo dăăh'gĕh hwa da'dyah doh'yak.
8 Neh neh sha di'yah daat na go'i o nya nih neh huh'
ho di'yos oh ni wah'a ah neh' ga o wah he'o weh ha dih-
noh dak'heh, (neh săh ăh neh tăh ăh deh we ăh ni tă'-
neh sgwah he ni yo ăn ja deh, neh huh gwaa' gih shăh
ăăh he ni yo weh neh de yo'ah as'hăăh,) ha dih'seh neh'
wah a ah', shah gat kuh neh' gă joh.
9 Neh he ni yos'no weh, no năh' neh huh' ho di'yos oh
heh yo ăn ja deh neh no nont'gat hwah oh neh wa de'-
gah doh joch chis'dă oh sho, gă joh gwah huh' neh huh'
tga eeh, o ăh'gwah' kuh.
10 Je sus ha go yă'oh seeh. Da ji'aah o năh neh gă-
joh, neh wa'eeh swa ye nooh.
11 O năh neh' Si mon Pe ter he oh'dăn dyooh he o'-
di ăn twăh' a ăn jah tăs gĕh, wah e'oh dăăh ga noh'ho on-
dyeh neh si'gwaa găn jo wa năs, neh neh sgat' de wăh-
nyah eeh wis' kuh ni was'hăăh săh' gwah huh: da neh'
gwah huh naeh' heh ni yo'nont gah'deh tăh ăh gwaa'
dah de yo dyah'gooh neh' wah a ah.
12 Je sus ha go yă'oh seeh, Ga òh' da swet swa dek'ho-
nih. Neh' neh tăh'ăh deh gaat gaah' he'ni ă no diih na-
go'i o nya nih de o gwe nyos'ooh na'o on dooh, So nah ot
ne găh niis? neh heh to nă'noh doh neh Na yah'da gwĕn-
ni yòh.
13 O năh ne Je sus neh huh' tot gon'dah goh, neh
neh de oh'gwăh no ăh'gwah, neh neh da go yoh, neh
gwah huh ne gă joh.

14 Neh' o nąh ną gąąh' sąh' wa doh tah neh' Je sus
wa go ya'dyah do'dah sahs na go i o nya nih, he'noh weeh
o nąh' shah det'hot gą'oh non da'deh sa'doh gwah'gĕh.
15 Neh huh dih ni yo weh' no nąh' ho dik'hwąn dah'oh,
Je sus' ha wą'oh seeh neh Si mon Pe ter, Si mon, hya a-
wak neh Jo nąs, si'gwa' gąh he nis kno'oh gwah naeh
he ni yòh'dąąh' ną gąąh? Neh neh ha wą'oh seeh, Ąąh',
Syah da gwĕn ni yòh; neh neh są noh'doh naeh heh go-
no'oh gwah. Neh' neh ha wą'oh seeh, She nont na ges'-
he nąh'shoh neh de yò'di noh'gą ont o dit hwvs'hoh oh.
16 Neh' aeh nes ha wą'oh seeh neh' dek'nii wa doh'-
tah, Si mon, neh' hya'a wak' neh Jo nąs, Skno oh gwah'
gąh? Neh' neh ha wą'oh seeh, Ąąh', Syah da gwĕn ni-
yòh; Neh' naeh neh są noh'doh heh go no'oh gwah.
Neh' neh ha wą oh seeh, She nont, des he'yąh nya dook
na ges he nąh'shoh de yò'di noh'gą ont.
17 Neh' neh sha wą oh seeh neh sąh wa doh tah, Si-
mon, neh hya a wak' neh Jo nąs, Skno oh gwah' gąh?
Neh neh waah'ni go et gąht neh' Pe ter neh ga'i'o nih
heh wa'wą os neh' sąh wa doh'tah, Skno oh gwah' gąh?
neh' neh wa'wą os, Syah da gwĕn ni yòh, neh' nach neh,
hah de yo'i wa geeh heh syąn de ih: neh' naeh neh
są noh'doh heh' go no oh gwah. Je sus ha wą'oh seeh,
She nont' na ges'he nąh shoh de yò'di noh'gą ont.
18 Do gąs', do gąs' oh'go'yą os, neh nah'soh chi so'-
gweh da seeh oh chat'hwah haah gąąs, oh sah'dąn dih'
kuh, ga nyòòh' sho he'o weh oh seeh neh huh he'geeh:
neh gwaah' no nąh' ąh sat'gąh jis neh neh tga gont
ach hą'nis òh da gwa'ih so gòh, neh' neh o yah' naeh
dą ye'sa wa haah, neh huh' kuh hą ye'sa ah he'o weh
ą gą'ook naeh neh huh deh di'sah ni gòòh'dąąh, [he'o-
weh hą ye'saah.]
19 Neh ną gąąh neh huh no o yeeh heh' was'nyeht,
o yąn dect' ha o niih' heh' noh gą e yah'syòh dąh ą o dye'-
ąh dah gwąh, neh' dą o'ąh saa ok' Na'wĕn ni yòh. Da
neh no nąh' neh'huh no o yeeh' heh was nyeht ną gąąh,
ha wą'oh seeh, Dak no dă dyeh.

20 Neh' dih neh' Pe ter, det hòt'ga ą̃'gwą̃h, wa o gą̃h
no wa'i o nya nih neh' neh' Je sus ho no'oh gwah, neh-
huh ha'eh gwah non da'we'no o dyeh, neh' gwah huh ne'
neh huh ha yah'dah ga eh' haah doh'să deh neh' Je sus
no nąh' chi o non dek'hwa eeh noh găs'ah, neh' kuh neh'
ha wą̃ąh, Syah da gwĕn ni yòh, ga ą̃ ne gąh' ni a'yah daah
neh ą̃ ya'yah dat gah?
21 Pe ter, ho gąs'oh nąį gą̃ąh, ha wą̃'oh seeh neh Je-
sus, Syah da gwĕn ni yòh, neh neh a'naeh ną o'yah da-
wąh' ną gą̃ąh' ho gweh'?
22 Je sus ha wą̃'oh seeh, Neh' gih shąh ne' neh huh
ną wak'ni go'ą̃ wąh ną'o heek' sho heh ni yo weh' dąnt-
geh, a'nah ot ne'neh niis sa di'wa deh'? Dak non dąh
niis.
23 O nąh' oh wah'dąn dih ną gą̃ąh heh ni ga wą̃ noh-
dą̃ąh oh dwa'di o gòh ha di'yah da deh neh' dą non dą-
non deeh, neh naeh ho i gą̃ąh ho wa i o nya nih tąh ąh'
naeh ta'ą̃ eeh: neh dih neh Je sus tąh'ąh de a wą̃'oh
seeh, Tąh ąh ne'huh naeh ta'ą̃ eeh; neh gwaah', Neh'
gih shąh ne' neh huh ną wak'ni go'ą̃ wąh ną'o heek' sho
he ni yo weh' dąnt geh, a'nah ot ne'neh niis sa di'wa-
deh'?
24 Neh' ne gąh ną gą̃ąh ho wa'i o nya nih ne' neh
ha i'wa gwa'ih sos ną gą̃ąh noh o'i oh'dąh shoh, neh kuh
ho ya doh' ną gą̃ąh' noh o'i oh'dąh shoh: neh gwah huh
no gwą̃'noh doh he'ni o yee ąh' heh' ho i'wa gwa'ih sooh
do gąs' ga i'wa gwĕn ni yòh.
25 Da neh' gwah huh neh we sòh' no yah' o i'we nooh
he'ni o dye'ăs oh neh Je sus; neh ne'neh gih shąh neh
teh ga'ya doh hah de yo'i wa geeh, Neh ni wiih a'yos-
twah nooh haeh gwah naeh he yo ąn ja deh he no ga no-
heht ne ga ya'dos hăh na'ga ya do nyook. [Do gąs' neh-
huh' ni ya wąh.]